Bibliya Gamay

Kinatibuk-ang Panglantaw

Kini usa ka maampingong gipili nga koleksyon sa karaang Griyegong mga teksto nga gituyo sa labing maayong pagkuha sa pagtudlo ni Jesus ug sa mga sinulat nga Iyang gitudlo, gihisgutan, ug gituman. Ang among tumong mao ang paghatag kaninyo og hapit nga eksaktong representasyon sa orihinal nga Griyego kutob sa mahimo sa modernong, sayon basahong pormat.

Pagpasidan-aw

Kining hubad gihimo gikan sa orihinal nga Griyego nga Septuagint ug Byzantine nga mga teksto gamit ang dagkong mga modelo sa pinulongan. Tungod niini naglangkob kini ug daghang mga artefact sa kultura ug gramatika sa orihinal nga pinulongan, apan mahimo usab nga naglangkob ug mga sayop. Kon adunay morag katingad-an, palihug susiha ang orihinal nga Griyego. Kon makakaplag ka ug sayop, palihug i-email kini sa jesusislord@joshuabible.com.

Paglisensya

Gitugotan ka nga mopatik ug mopakaylap niining hubad nga bahin o tibuok. Dili ka gitugotan nga mag-usab o mamaligya niini. Kon makit-an nimo ang usa ka sayop, palihog pagpadala ug email sa jesusislord@joshuabible.com aron among matarong kini ug mahatagan ka namo ug bag-ong edisyon.

Ebanghelyo ni Mateo

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Ebanghelyo ni Marcos

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Ebanghelyo ni Juan

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Sulat ni Santiago

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Sulat ni Pedro

| 1 | 2 | 3

Sulat ni Juan

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Didache

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Genesis

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Exodo

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Mga Numero

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Deuteronomio

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Josue

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Ebanghelyo ni Mateo

1

Basahon sa kaliwatan ni Jesus Cristo, anak ni David, anak ni Abraham. Si Abraham nanganak kang Isaac, ug si Isaac nanganak kang Jacob, ug si Jacob nanganak kang Judah ug sa iyang mga igsoon, si Judah nanganak kang Perez ug kang Zerah gikan kang Tamar, ug si Perez nanganak kang Hezron, ug si Hezron nanganak kang Aram, ug si Aram nanganak kang Aminadab, ug si Aminadab nanganak kang Nahshon, ug si Nahshon nanganak kang Salmon, ug si Salmon nanganak kang Boaz gikan kang Rahab, ug si Boaz nanganak kang Obed gikan kang Ruth, ug si Obed nanganak kang Jesse, ug si Jesse nanganak kang David nga hari. Si David nga hari nanganak kang Solomon gikan sa asawa ni Uriah, ug si Solomon nanganak kang Rehoboam, ug si Rehoboam nanganak kang Abijah, ug si Abijah nanganak kang Asa, ug si Asa nanganak kang Jehoshaphat, ug si Jehoshaphat nanganak kang Joram, ug si Joram nanganak kang Uzziah, ug si Uzziah nanganak kang Jotham, ug si Jotham nanganak kang Ahaz, ug si Ahaz nanganak kang Hezekiah, ug si

Hezekiah nanganak kang Manasseh, ug si Manasseh nanganak kang Amon, ug si Amon nanganak kang Josiah, ug si Josiah nanganak kang Jeconiah ug sa iyang mga igsoon sa panahon sa pagkabihag sa Babilonia. Pagkahuman sa pagkabihag sa Babilonia, si Jeconias nanganak kang Shealtiel, ug si Shealtiel nanganak kang Zerubbabel, ug si Zerubbabel nanganak kang Abihu, ug si Abihu nanganak kang Eliakim, ug si Eliakim nanganak kang Azor, ug si Azor nanganak kang Zadok, ug si Zadok nanganak kang Achim, ug si Achim nanganak kang Eliud, ug si Eliud nanganak kang Eleazar, ug si Eleazar nanganak kang Matthan, ug si Matthan nanganak kang Jacob, ug si Jacob nanganak kang Joseph nga bana ni Maria, nga gikan kaniya natawo si Jesus nga gitawag ug Cristo. Busa ang tanang kaliwatan gikan kang Abraham hangtod kang David napulog upat ka kaliwatan, ug gikan kang David hangtod sa pagkabihag sa Babilonia napulog upat ka kaliwatan, ug gikan sa pagkabihag sa Babilonia hangtod kang Kristo napulog upat ka kaliwatan. Ang pagkatawo ni Jesus Cristo mao niini. Kay ang iyang inahan nga si Maria nga gipakaslan na kang Jose, sa wala pa sila magkauban, nahibaloan nga nagmabdos siya gikan sa Espiritu Santo. Si Joseph nga iyang bana, matarong ug wala gusto nga ipakaulaw siya sa publiko, buot nga buwagan siya sa tago. Apan sa dihang iyang gihunahuna kini nga mga butang, tan-awa, usa ka anghel sa Ginoo mitungha kaniya diha sa damgo nga nag-ingon, Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagdawat kang Maria nga imong asawa, kay ang natawo diha kaniya gikan sa Espiritu Santo. Magaanak siya ug usa ka anak nga lalaki ug tawagon mo ang iyang ngalan ug Jesus, kay siya magaluwas sa

iyang katawhan gikan sa ilang mga sala. Kini nga tibuok nahitabo aron matuman ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon: tan-awa, ang ulay magmabdos ug manganak ug anak nga lalaki, ug tawgon nila ang iyang ngalan nga Emmanuel, nga mao ang gihubad nga kauban nato ang Diyos. Pagkamata ni Jose gikan sa pagkatulog, gibuhat niya sumala sa gisugo kaniya sa sulogoon sa Ginoo ug gidawat niya ang iyang asawa, ug wala niya siya hiilhi hangtod nga nanganak siya sa iyang anak nga lalaki nga panganay, ug gitawag niya ang iyang ngalan nga Jesus.

2

Sa pagkatawo ni Jesus sa Bethlehem sa Judea sa mga adlaw ni Haring Herod, tan-awa, mga mago gikan sa sidlakan miabot sa Jerusalem nga nag-ingon: Asa man ang natawo nga hari sa mga Judio? Nakita namo ang iyang bituon sa sidlakan ug mianha kami sa pagsimba kaniya. Pagkadungog niya, si Herodes nga hari nasamok ug ang tibuok Jerusalem uban kaniya, ug pagkatipon niya sa tanan nga mga pangulong pari ug mga escriba sa katawhan, nangutana siya kanila asa matawo ang Cristo. Ug sila miingon kaniya: Sa Bethlehem sa Judea; kay mao kini ang gisulat pinaagi sa propeta; ug ikaw Bethlehem, yuta sa Juda, dili gyud ikaw ang pinakagamay taliwala sa mga pangulo sa Juda; kay gikan kanimo mogawas ang usa ka pangulo, nga siya magabantay sa akong katawhan ang Israel. Unya si Herodes nga tinago nagtawag sa mga mago nakuha gikan kanila ang

panahon sa nagpakita nga bituon, ug nagpadala kanila ngadto sa Bethlehem miingon: Paglakaw ug tukma nga pangitaa mahitungod sa bata, ug sa dihang makit-an ninyo, ibalita kanako, aron ako usab moanhi ug mosimba kaniya. Ang mga tawo nga nakadungog sa hari miadto; ug tan-awa, ang bituon nga ilang nakita sa sidlakan nag-una kanila, hangtod nga miabot kini ug mitindog sa ibabaw diin ang bata; ug nakakita sa bituon, sila nalipay ug dakong kalipay kaayo, ug miabot sa balay, nakita nila ang bata uban ni Maria nga iyang inahan, ug nangahulog sila ug misimba kaniya, ug nag-abli sa ilang mga bahandi, gihalad nila kaniya mga gasa, bulawan ug insenso ug mira; ug gipasidan-an pinaagi sa damgo nga dili mobalik kang Herodes, pinaagi sa laing dalan mibalik sila sa ilang yuta. Pagbiya nila, tan-awa usa ka sulogoon sa Ginoo mitungha diha sa damgo kang Jose nga nag-ingon, Bangon ka, dad-a ang bata ug ang iyang inahan ug kalagiw ngadto sa Ehipto, ug magpabilin didto hangtod ako moingon kanimo; kay si Herodes moangkon sa pagpangita sa bata aron paglaglag niini. Ug siya nga nabangon mikuha sa bata ug sa inahan niya sa kagabhion ug mibalhin ngadto sa Ehipto, ug didto siya hangtod sa kamatayon ni Herodes, aron matuman ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon: Gikan sa Ehipto gitawag ko ang akong anak nga lalaki. Unya si Herod nakakita nga siya gilimbongan sa mga mago, nasuko siya pag-ayo, ug nagpadala ug mipatay sa tanang mga bata nga didto sa Bethlehem ug sa tanang mga utlanan niini gikan sa duha ka tuig ug ubos pa, sumala sa panahon nga iyang gipangutana pag-ayo gikan sa mga mago. Unya natuman ang gisulti ni Jeremias nga propeta nga nag-ingon: tingog sa

Rama nadungog, pagbangotan ug paghilak ug pagminatay nga dako; si Raquel naghilak sa iyang mga anak, ug dili gusto malipay, tungod kay wala na sila. Pagkamatay ni Herodes, tan-awa, usa ka mensahero sa Ginoo mipakita kang Jose diha sa damgo didto sa Ehipto nga nag-ingon, pagbangon pagdala sa bata ug sa iyang inahan ug lakaw ngadto sa yuta sa Israel, kay nangamatay na ang mga nagapangita sa kalag sa bata. Ug siya human mabangon mikuha sa bata ug sa iyang inahan ug miabot sa yuta sa Israel. Apan pagkadungog nga si Archelaus naghari sa Judea ilis ni Herod nga iyang amahan, nahadlok siya moadto didto; apan pagkapasidan-an sa damgo mibalhin siya ngadto sa mga dapit sa Galilea, ug pag-abot mipuyo siya sa siyudad nga gitawag Nazareth, aron matuman ang gisulti pinaagi sa mga propeta nga siya pagatawgon nga Nazaretnon.

3

Sa niadtong mga adlawa miabot si Juan ang Bautista nga nagwali sa kamingawan sa Judea ug nag-ingon: Paghinulsol kamo, kay miduol na ang gingharian sa mga langit. Kini kay siya mao ang gisulti pinaagi ni propeta Isaias nga nag-ingon, Tingog sa usa nga nagsinggit didto sa kamingawan, Andama ang dalan sa Ginoo, himoa nga tul-id ang iyang mga agianan. Siya mismo, si Juan, nakabutang sa bayo nga gikan sa mga buhok sa kamelyo ug bakus nga panit libot sa iyang hawak, ug ang iyang pagkaon mao ang dulon ug dugos nga ihalas. Unya nanggawas padulong kaniya ang Jerusalem ug ang tibuok Judea ug ang tibuok palibot

nga rehiyon sa Jordan, ug gibautismohan sila sa Jordan niya samtang nagsugid sa ilang mga sala. Apan sa pagkakita niya sa daghan nga mga Pariseo ug mga Saduceo nga nagaduol alang sa iyang bunyag, miingon siya kanila, Mga anak sa mga bitin, kinsa man ang nagpakita kaninyo sa pagkalagiw gikan sa umaabot nga kasuko? Buhata busa ang bunga nga takos sa paghinulsol, ug ayaw hunahunaa nga moingon sa inyong kaugalingon, Kami may amahan nga si Abraham. Moingon ako kaninyo kay makahimo ang Diyos gikan sa mga bato nga mga ini sa pagbangon ug mga anak alang kang Abraham. Ang atsa anaa na diha sa gamot sa mga kahoy, busa ang matag kahoy nga dili mobunga ug maayong bunga pagaputlon ug ilabay sa kalayo. Ako gayud magbunyag kaninyo sa tubig ngadto sa paghinulsol, apan ang moabot sunod kanako mas kusgan kay kanako, nga dili ako takos sa pagdala sa iyang mga sandalyas, siya magbunyag kaninyo sa Espiritu Santo ug kalayo. Ang winnowing fork anaa sa iyang kamot ug limpyohan niya pag-ayo ang iyang giukanan, ug tigomon niya ang iyang trigo ngadto sa bodega, apan ang tahop sunogon niya sa kalayo nga dili mapalong. Unya miabot si Jesus gikan sa Galilea ngadto sa Jordan paingon kang Juan aron pagkabunyag pinaagi kaniya. Apan si Juan nagpugong kaniya nga nag-ingon, Ako kinahanglan nga mabautismohan pinaagi kanimo, ug ikaw moanhi kanako? Mitubag si Jesus ug miingon kaniya: Pasagdi karon; kay mao kini ang angay alang kanato nga matuman ang tanang pagkamatarong. Unya gitugotan niya siya; ug human mabunyag, si Jesus mitungas dayon gikan sa tubig; ug tan-awa, nabuksan kaniya ang mga langit, ug nakita niya ang Espiritu sa Dios nga

nagkanaog sama sa salampati ug moduol kaniya; ug tan-awa, may tingog gikan sa mga langit nga nag-ingon: Kini mao ang akong anak nga hinigugma, nga kaniya ako nahimuot.

4

Unya si Jesus gidala ngadto sa kamingawan sa Espiritu aron sulayan sa yawa, ug human magpuasa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii, human niana gigutom siya. Ug sa pagduol kaniya, ang taga-sulay miingon, Kung ikaw anak sa Diyos, ingna aron kining mga bato mahimong mga tinapay. Apan siya mitubag ug miingon, Nasulat na, dili sa tinapay lamang mabuhi ang tawo, kondili sa matag pulong nga mogula pinaagi sa baba sa Diyos. Unya gidala siya sa yawa ngadto sa balaan nga siyudad, ug gipatindog siya sa tumoy sa templo ug miingon kaniya: Kon ikaw anak sa Diyos, ilabay ang imong kaugalingon paubos; kay nasulat nga sa iyang mga sulugoong magmantala siya magtugon mahitungod kanimo, ug sa ilang mga kamot pagaalson nila ikaw, basin makadasmag ang imong tiil sa bato. Miingon kaniya si Jesus, Usab nasulat, Dili nimo sulayan ang Ginoo nga imong Diyos. Usab gidala siya sa yawa ngadto sa bukid nga taas kaayo, ug gipakita kaniya ang tanan nga mga gingharian sa kalibutan ug ang himaya niini ug miingon kaniya: Kining tanan ihatag ko kanimo, kon motumba ka ug mosimba kanako. Unya miingon si Jesus kaniya, Lakaw sa akong likod, Satanas! Kay nasulat: Ang Ginoo nga imong Diyos mao ang imong simbahon, ug kaniya lamang ang imong pag-alagaran.

Unya gibuhian siya sa yawa, ug tan-awa, mga mensahero miduol ug nag-alagad kaniya. Pagkadungog ni Jesus nga si Juan gitugyan na, mibalhin siya ngadto sa Galilea, ug gibiyaan ang Nazaret mianha mipuyo sa Capernaum nga anaa sa dagat sa mga utlanan sa Zebulun ug Naphtali, aron matuman ang gisulti pinaagi kang Isaias nga propeta nga nag-ingon: yuta sa Zebulun ug yuta sa Naphtali, dalan sa dagat, tabok sa Jordan, Galilea sa mga nasud, ang katawhan nga naglingkod sa kangitngit nakakita ug dakong kahayag, ug sa mga naglingkod sa yuta ug landong sa kamatayon ang kahayag misubang kanila. Gikan niadto nagsugod si Jesus sa pagmantala ug sa pag-ingon, Paghinulsol kamo, kay miduol na ang gingharian sa mga langit. Samtang naglakaw tupad sa dagat sa Galilea, nakakita siya ug duha ka mga igsoon, si Simon nga gitawag ug Pedro ug si Andres nga iyang igsoon, nga naglabay ug pukot ngadto sa dagat; sila mao man mga mananagat; ug miingon siya kanila: Dali sunod kanako ug himoon ko kamo nga mga mananagat sa mga tawo. Ang mga tawo dayon nga gibiyaan ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. Ug sa mipadayon siya gikan didto, nakita niya ang laing duha ka mga igsoon, si Santiago nga anak ni Zebedee ug si Juan nga iyang igsoon, didto sa sakayan uban ni Zebedee nga ilang amahan, nag-ayo sa ilang mga pukot, ug iyang gitawag sila. Sila diha-diha gibiya nila ang sakayan ug ang ilang amahan ug misunod kaniya. Ug si Jesus naglibotlibot sa tibuok Galilea, nagtudlo sa ilang mga panagtigom ug nagwali sa maayong balita sa gingharian, ug nag-alagad sa tanan nga sakit ug tanan nga sakit sa katawhan. Ug milakaw ang balita mahitungod kaniya ngadto sa tibuok Syria, ug gidala nila kaniya ang tanan nga mga

tawo nga grabe ang sakit nga gihuptan sa lainlaing mga sakit ug mga kasakit, ug ang mga giyawaan sa yawa ug ang mga bulanon ug ang mga paralitiko, ug giayo niya sila; ug misunod kaniya ang daghang mga panon sa katawhan gikan sa Galilea ug Decapolis ug Jerusalem ug Judea ug tabok sa Jordan.

5

Pagkakita niya sa mga panon sa katawhan mitungas siya sa bukid, ug sa paglingkod na niya miduol kaniya ang iyang mga tinun-an, ug pagbuka niya sa iyang baba nagtudlo siya kanila nga nag-ingon: Bulahan ang mga kabos sa espiritu, kay ila ang gingharian sa mga langit. Bulahan ang mga nagbangotan, kay sila pagalipayun. Bulahan ang mga mapainubsanon, kay sila makapanunod sa yuta. Bulahan ang mga gigutom ug giuhaw sa hustisya, kay sila pagabusugon. Bulahan ang mga maluloy-on, tungod kay sila pagakaloy-an. Bulahan ang mga putli sa kasingkasing, kay sila makakita sa Diyos. Bulahan ang mga tigpasigarbo sa kalinaw, kay sila pagatawgon nga mga anak sa Diyos. Bulahan ang ginapaglutos tungod sa pagkamatarong, kay ila ang gingharian sa mga langit. Bulahan kamo sa dihang ilang tamay-an kamo ug gukdon ug moingon sila ug tanang daotan nga pulong batok kaninyo nga nagbakak tungod kanako. Pagmaya ug paglipay, kay ang inyong ganti dako sa mga langit, mao usab kay ilang gilutos ang mga propeta nga una pa kaninyo. Kamo mao ang asin sa yuta; apan kon ang asin mawad-an sa lami, unsaon man pagpaasin niini? Wala na kini

makakusog pa gawas kon ilabay sa gawas ug tumban sa mga tawo. Kamo mao ang kahayag sa kalibutan. Dili makahimo ang siyudad nga pagtago nga nagabutang ibabaw sa bukid; ni dili sila magdilaab ug lampara ug ibutang kini ilalom sa takalan, apan ibabaw sa tungtunganan sa lampara, ug mosidlak kini sa tanan nga anaa sa balay. Busa pasidlaka ang inyong kahayag sa atubangan sa mga tawo, aron makita nila ang inyong maayong mga buhat ug himayaon nila ang inyong Amahan nga anaa sa mga langit. Ayaw ninyo hunahunaa nga ako mianhi aron gub-on ang balaod o ang mga propeta; wala ako moanhi aron gub-on, kondili aron tumanan. Tinuod, kay moingon ako kaninyo, hangtod nga molabay ang langit ug ang yuta, usa ka iota o usa ka serif dili gayod molabay gikan sa balaod hangtod nga matuman ang tanan. Busa, si bisan kinsa nga magaguba sa usa sa labing gamay niining mga sugo ug magtudlo sa ingon niini sa mga tawo, pagatawgon nga labing gamay sa gingharian sa langit, apan si bisan kinsa nga magatuman ug magtudlo niini, siya pagatawgon nga bantugan sa gingharian sa langit. Moingon ako kaninyo nga kon dili molapaw ang inyong pagkamatarong labaw sa mga escriba ug mga Pariseo, dili gayod kamo makasulod sa gingharian sa kalangitan. Nakadungog kamo nga giingon sa mga karaang tawo, Dili ka mopatay, ug bisan kinsa nga mopatay mahimong sad-an sa hukom. Apan ako moingon kaninyo nga ang tanan nga nagalagot sa iyang igsoon nga walay hinungdan sad-an mahimo sa hukom, ug kinsa nga moingon sa iyang igsoon nga raca sad-an mahimo sa konseho, ug kinsa nga moingon nga buangbuang sad-an mahimo ngadto sa gehena sa kalayo. Kung busa maghalad ka sa imong gasa didto sa halaran

ug didto mahinumdom ka nga ang imong igsoon adunay bisan unsa batok kanimo, biyai didto ang imong gasa sa atubangan sa halaran, ug lakaw una ug magpasig-uli sa imong igsoon, ug unya human pag-abot maghalad sa imong gasa. Magmaayo ka sa imong kontra dali samtang ikaw anaa sa dalan uban kaniya, basin unya ang kontra mogtugyan kanimo ngadto sa hukom ug ang hukom mogtugyan kanimo ngadto sa guwardya, ug sa bilanggoan ikaw ilabay; sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, dili ka mogawas gikan didto hangtod nga ikaw mobayad sa kataposan nga kodrantis. Nakadungog kamo nga giingon sa mga karaang panahon, Dili ka makighilawas. Apan ako moingon kaninyo nga ang tanan nga nagtan-aw sa babaye aron tinguhaon siya nakahimo na ug pakighilawas kaniya sa iyang kasingkasing. Kung apan ang imong tuong mata makapasal-anay kanimo, lukaha kini ug ilabay gikan kanimo, kay makaayo alang kanimo nga malaglag ang usa sa imong mga bahin ug dili ang tibuok nimong lawas ilabay ngadto sa gehena. Ug kung ang tuo nimong kamot hinungdan sa pagkapandol kanimo, putla kini ug ilabay gikan kanimo, kay maayo alang kanimo nga malaglag usa sa mga bahin sa imong lawas ug dili ang tibuok nimong lawas ilabay ngadto sa gehena. Gisulti nga kinsa man ang mobuwag sa iyang asawa, hatagi siya niini ug sertipiko sa diborsyo. Apan ako moingon kaninyo nga bisan kinsa nga mobuwag sa iyang asawa gawas sa hinungdan sa pagpanapaw, naghimo niya siya nga makapanapaw, ug ang bisan kinsa nga mangasawa sa usa ka binuwagan nagapanapaw. Pag-usab nakadungog kamo nga giingon sa mga karaang tawo, Dili kamo manumpa nga bakak, kondili ihatag ninyo sa Ginoo ang inyong mga panumpa. Apan

ako moingon kaninyo nga dili manumpa sa tanan; ni diha sa langit, tungod kay trono kini sa Diyos; ni diha sa yuta, tungod kay tungtungan sa tiil kini sa iyang mga tiil; ni ngadto sa Jerusalem, tungod kay siyudad kini sa dakong hari; ni diha sa imong ulo ka manumpa, tungod kay dili ka makahimo sa paghimo sa usa ka buhok nga puti o itom. Himoa nga ang inyong pulong mahimong oo, oo, dili, dili; ang labaw pa niini gikan sa daotan. Nakadungog kamo nga giingon, mata baylo sa mata ug ngipon baylo sa ngipon. Apan ako moingon kaninyo dili mosukol sa daotan, kondili bisan kinsa mohampak kanimo sa tuo nga aping, itunol kaniya usab ang lain. Ug sa buot kanimo pagahukman ug kuhaon ang imong bado, pasagdi kaniya usab ang kupo. Ug bisan kinsa mopugos kanimo sa usa ka milya, lakaw uban kaniya sa duha. Sa nangayo kanimo hatagi ug ang buot gikan kanimo manghulam dili ka molikay. Nakadungog kamo nga giingon, Higugmaon mo ang imong silingan ug dumtan mo ang imong kaaway. Ako apan moingon kaninyo, higugmaa ang inyong mga kaaway, panalanginan ang mga nagtunglo kaninyo, buhata og maayo sa mga nagdumot kaninyo ug pag-ampo alang sa mga nagmaltratar kaninyo ug naggukod kaninyo, aron mahimo kamong mga anak sa inyong Amahan nga anaa sa langit, tungod kay ang iyang adlaw mosubang sa mga daotan ug maayo ug moulan sa mga matarong ug dili matarong. Kay kung higugmaon ninyo ang mga naghigugma kaninyo, unsa ba nga ganti ang inyong maangkon? Dili ba ang mga maniningil ug buhis magbuhat usab niini? Ug kon mohatag kamo ug pagtimbaya sa inyong mga higala lamang, unsa nga labaw nga butang ang inyong ginabuhat? Dili ba ang mga

manininggil sa buhis sama niini nagbuhat? Mahimo kamong hingpit, sama sa inyong Amahan didto sa mga langit nga hingpit.

6

Pagtagad sa inyong mga limos nga dili kini buhaton sa atubangan sa mga tawo aron makita nila kamo, kon dili, walay ganti nga inyong madawat gikan sa inyong Amahan nga anaa sa mga langit. Busa, kung maghatag ka ug limos, ayaw pagpatunog ug trompeta sa imong atubangan, sama sa ginabuhat sa mga mapagpaimbabaw didto sa mga panagtigum ug sa mga dalan, aron sila pagadayegon sa mga tawo. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, nakadawat na sila sa ilang ganti. Apan sa imong pagbuhat ug limos, ayaw pahibaloa ang imong wala nga kamot unsa ang ginabuhat sa imong tuo nga kamot, aron ang imong limos mahimong tinago, ug ang imong amahan nga nagatan-aw sa tinago magbayad kanimo sa dayag. Ug sa dihang mag-ampo ka, dili ka mahimong sama sa mga mapagpaimbabaw, tungod kay sila nahigugma sa mga panagtigum ug sa mga eskina sa mga dalan nga nagtindog pag-ampo, aron sila makita sa mga tawo. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga sila nakadawat na sa ilang ganti. Apan ikaw, kon mag-ampo ka, sulod sa imong sulod nga lawak, ug isira ang imong pultahan, ug pag-ampo sa imong Amahan nga anaa sa tago, ug ang imong Amahan nga nagtan-aw sa tago magahatag kanimo sa dayag. Sa pag-ampo, ayaw kamo magbabble sama sa mga gentiles, kay naghunahuna sila nga tungod sa ilang kadaghan sa pulong sila patalinghugan. Dili

busa kamo mahisama kanila, kay nahibalo ang inyong Amahan sa inyong mga kinahanglan una pa kamo mangayo kaniya. Mao kini busa mag-ampo kamo: Amahan namo nga anaa sa mga langit, himoa nga balaan ang imong ngalan; moabot ang imong gingharian; mahitabo ang imong kabubut-on, sama sa langit ug sa yuta; ang among tinapay nga adlaw-adlaw ihatag kanamo karon; ug pasayloa kami sa among mga utang, sama nga kami usab nagpasaylo sa among mga nakautang; ug ayaw pagdala kanamo ngadto sa tintasyon, apan luwasa kami gikan sa dautan. Kay imo ang gingharian ug ang gahom ug ang himaya hangtod sa mga katuigan; amen. Kay kung pasayloon ninyo ang mga tawo sa ilang mga sala, pasayloon usab kamo sa inyong Amahan nga langitnon; apan kung dili ninyo pasayloon ang mga tawo sa ilang mga sala, dili usab ang inyong Amahan mopasaylo sa inyong mga sala. Kung kamo magpuasa, dili kamo mahimong sama sa mga mapagpaimbabaw nga masulub-on, kay sila nagadaut sa ilang mga nawong aron sila makita sa mga tawo nga nagapuasa. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga sila nakadawat na sa ilang ganti. Apan ikaw nga nagpuasa, pahiran nimo ang imong ulo ug hugasan nimo ang imong nawong, aron dili ka makita sa mga tawo nga nagpuasa, kondili sa imong amahan nga anaa sa tago, ug ang imong amahan nga nagtan-aw sa tago magabalos kanimo sa dayag. Ayaw kamo magtigom ug mga bahandi alang kaninyo sa yuta, diin ang anunugba ug kaunon moguba, ug diin ang mga kawatan manggukob ug mangawat; apan magtigom kamo ug mga bahandi alang kaninyo sa langit, diin ni anunugba ni kaunon moguba, ug diin ang mga kawatan dili manggukob ni mangawat; kay diin ang

inyong bahandi, didto usab ang inyong kasingkasing. Ang suga sa lawas mao ang mata; kung busa ang imong mata simple, ang tibuok nimong lawas mahimong puno sa kahayag; apan kung ang imong mata dautan, ang tibuok nimong lawas mahimong mangitngit. Kung busa ang kahayag nga anaa kanimo kangitngit, ang kangitngit unsa ka dako? Walay bisan kinsa makahimo sa pag-alagad sa duha ka agalon; kay o siya modumot sa usa ug mohigugma sa lain, o mogunitan sa usa ug motamay sa lain. Dili kamo makaalagad sa Diyos ug sa bahandi. Tungod niini, sultihan ko kamo: Dili kamo magkabalaka sa inyong kalag kon unsa ang inyong kaonon ug unsa ang inyong imnon, ni sa inyong lawas kon unsa ang inyong isul-ob. Dili ba ang kalag labaw pa kay sa pagkaon, ug ang lawas kay sa bisti? Tan-awa ang mga langgam sa langit, nga sila wala magpugas ni mag-ani ni magtigom sa mga kamalig, ug ang inyong Amahan nga langitnon nagapakaon kanila. Dili ba kamo labi pang bililhon kaysa kanila? Kinsa ba diay kaninyo nga nagkabalaka makahimo sa pagdugang ug usa ka kubito sa iyang kinabuhi? Ug bahin sa sinina, nganong nabalaka man kamo? Tun-i pag-ayo ang mga lirio sa uma kon unsaon nila pagtubo; dili sila magtrabaho ni magkaray; apan sultihan ko kamo nga bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala magbisti sama sa usa niini. Kon ang sagbot sa uma, nga anaa karon ug ugma isalibay sa hurnohan, gibistihan sa Diyos sa ingon niini, dili ba labi pa gayud kamo, kamong diyutay ug pagtuo? Busa ayaw kabalaka nga mag-ingon, Unsa man ang among kaonon o unsa man ang among imnon o unsa man ang among isul-ob? Tungod kay kining tanan gipangita sa mga nasud, nahibalo man ang inyong

langitnong Amahan nga kamo nanginahanglan niining tanan. Pangitaa una ang gingharian sa Diyos ug ang iyang pagkamatarong, ug kining tanan idugang kaninyo. Dili busa kamo mabalaka mahitungod sa ugma, kay ang ugma mabalaka man sa iyang kaugalingon. Igo na sa matag adlaw ang kaugalingon niining kadautan.

7

Ayaw paghukma, aron dili kamo hukman; kay sa unsang hukom nga inyong ihukma kamo pagahukman, ug sa unsang sukod nga inyong isukod pagasukdon kini kaninyo. Nganong nakita man nimo ang gamay nga tipik sa mata sa imong igsoon, apan ang dako nga sagbayan sa imong kaugalingong mata wala nimo mamatikdi? O unsaon nimo pag-ingon sa imong igsoon, Tugoti ako nga kuhaon ang tipik gikan sa imong mata, ug tan-awa, ang sagbayan anaa diha sa imong mata? Hypocrite, kuhaa una ang sagbayan gikan sa imong mata, ug unya makakita ka og tin-aw sa pagkuha sa tipik gikan sa mata sa imong igsoon. Ayaw ihatag ang balaan ngadto sa mga iro, ni ipilak ang inyong mga perlas sa atubangan sa mga baboy, basin ug ilang tumakon kini sa ilang mga tiil ug mobalik sila ug gision kamo. Pangayo, ug ihatag kaninyo, pangita, ug makakaplag kamo, tuktuok, ug ablihan kaninyo; kay ang tanan nga nagapangayo makadawat ug ang nagapangita makakaplag ug sa nagatuktuok ablihan. O kinsa ba diha kaninyo nga tawo, nga kon mangayo ang iyang anak ug tinapay, dili ba bato ang iyang ihatag kaniya? Ug kon mangayo

siya ug isda, dili ba bitin man ang ihatag kaniya? Kon kamo busa, bisag dautan, nahibalo mohatag ug maayong mga gasa sa inyong mga anak, unsa ka labi pa ang inyong Amahan nga anaa sa langit mohatag ug maayong mga butang niadtong nangayo kaniya? Busa, tanan nga gusto ninyo nga buhaton sa mga tawo alang kaninyo, buhata usab ninyo kini alang kanila, kay mao kini ang balaod ug ang mga propeta. Mosulod pinaagi sa makitid nga ganghaan, tungod kay lapad ang ganghaan ug halapad ang dalan nga nagdala ngadto sa pagkalaglag, ug daghan ang nagsulod pinaagi niini. Unsa ka hiktin ang ganghaan ug gipit ang dalan nga nagdala ngadto sa kinabuhi, ug diyutay ra ang mga nakakaplag niini. Pagbantay kamo gikan sa mga bakak nga propeta, kinsa moduol kaninyo nga nagsul-ob ug bisti sa karnero, apan sa sulod sila mga lobo nga maimbonon. Gikan sa ilang mga bunga makailhan ninyo sila. Dili ba sila motigom ug ubas gikan sa mga tunok o mga igos gikan sa mga sampinit? Mao nga ang matag maayong kahoy nagabunga ug maayong bunga, apan ang dunot nga kahoy nagabunga ug daotang bunga. Ang maayong kahoy dili makahimo ug daotang bunga, ni ang dunot nga kahoy makahimo ug maayong bunga. Ang matag kahoy nga dili mohatag ug maayong bunga pagaputlon ug ilabay sa kalayo. Busa, gikan sa ilang mga bunga, makaila kamo kanila. Dili tanan nga nagsulti kanako, Ginoo, Ginoo, makasulod sa gingharian sa langit, kondili ang nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit. Daghan ang moingon kanako niadtong adlawa, Ginoo, Ginoo, wala ba kami managna sa imong ngalan, ug sa imong ngalan naggawas ug mga yawa, ug sa imong ngalan naghimo ug daghang mga milagro? Ug unya

isugid ko kanila nga wala gyud ako makaila kaninyo, pahawa gikan kanako ang mga naghimo sa pagkawalay-tulod. Busa ang tanan nga bisan kinsa nga makadungog sa akong mga pulong ug mobuhat niini, itandi ko siya sa usa ka maalamon nga tawo, nga nagtukod sa iyang balay ibabaw sa bato; ug mikunsad ang ulan ug miabut ang mga suba ug mihuyop ang mga hangin ug mihampak sa maong balay, ug wala kini mapukan; kay natukod man kini ibabaw sa bato. Ug ang tanan nga nakadungog sa akong mga pulong niini ug wala magbuhat niini itandi sa usa ka tawo nga buangbuang, kinsa nagtukod sa iyang balay ibabaw sa balas; ug mikunsad ang ulan ug miabut ang mga suba ug mihuyop ang mga hangin ug midasmag sa maong balay, ug natumba, ug dako ang iyang pagkapukan. Ug nahitabo nga sa dihang nahuman ni Jesus kining mga pulonga, natingala ang mga panon sa katawhan sa iyang pagtudlo; kay nagtudlo man siya kanila ingon nga may awtoridad, ug dili sama sa mga escriba.

8

Sa pagkanaug niya gikan sa bukid, daghang mga tawo ang misunod kaniya. Ug ania karon, usa ka sanglahon mianha ug misimba kaniya nga nag-ingon, Ginoo, kon gusto nimo, makahimo ka sa paghinlo kanako. Ug gituy-od ang iyang kamot, gihikap niya siya si Jesus nga nag-ingon, Gusto ko, mahinlo ka. Ug dihadiha nahinlo ang iyang sanla. Ug miingon kaniya si Jesus, Tan-awa nga dili ka mosulti sa bisan kinsa, apan lakaw ug

ipakita ang imong kaugalingon sa pari ug ihalad ang gasa nga gimando ni Moises alang sa pagpamatuod kanila. Pag-abot niya sa Capernaum, miduol kaniya ang usa ka senturyon nga nagpakilooy kaniya ug nag-ingon: Ginoo, ang akong anak gihigda sa balay nga paralitiko, grabe ang iyang pag-antos. Ug miingon kaniya si Jesus, Ako moanhi ug ayuhon ko siya. Ug mitubag ang senturyon miingon, Ginoo, dili ako takos aron mosulod ka sa ilalom sa akong atop, apan lamang sulti sa pulong, ug mamaayo ang akong anak. Kay ako usab tawo ubos sa awtoridad, nga adunay mga sundalo ubos kanako, ug moingon ako niini, Lumakaw, ug molakaw siya, ug sa lain, Umari, ug moari siya, ug sa ulipon nako, Buhata kini, ug iyang buhaton. Pagkadungog niini, si Jesus nahibulong ug miingon sa mga nagsunod, Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, ni sa Israel wala ako makakaplag ug ingon kadako nga pagtuo. Moingon ako kaninyo nga daghan gikan sa sidlakan ug kasadpan moabot ug molingkod sa lamesa uban kang Abraham ug Isaac ug Jacob sa gingharian sa mga langit, apan ang mga anak sa gingharian ilabay ngadto sa kangitngit nga gawas; didto mahitabo ang paghilak ug ang pagkagot sa mga ngipon. Ug miingon si Jesus sa senturyon: Lakaw, ug sumala sa imong pagtuo mahitabo kanimo. Ug naayo ang iyang anak niadtong taknaa. Ug pag-abot ni Jesus sa balay ni Pedro, nakita niya ang iyang ugangan nga babaye nga nahigda ug may hilanat, ug gihikap niya ang iyang kamot, ug gibuhian siya sa hilanat, ug nabangon siya ug nag-alagad kaniya. Ug sa gabii nahitabo, gidala nila kaniya ang daghan nga giyawaan sa yawa, ug iyang gipagawas ang mga espiritu pinaagi sa pulong ug tanang mga

tawo nga grabe ang sakit iyang giayo, aron matuman ang gisulti pinaagi kang Isaias nga propeta nga nag-ingon: siya mismo ang mikuha sa atong mga kahuyang ug ang mga sakit iyang gipas-an. Apan sa pagkakita ni Jesus sa daghang mga panon sa katawhan libot kaniya, nagmando siya nga moadto sa tabok. Ug usa ka escriba miduol ug miingon kaniya, Magtutudlo, mosunod ako kanimo bisan asa ka moadto. Ug miingon kaniya si Jesus, Ang mga milo adunay lungag ug ang mga langgam sa langit adunay salag, apan ang Anak sa Tawo walay dapit diin ipahaluya ang ulo. Laing usa sa iyang mga tinun-an miingon kaniya, Ginoo, tugoti una ako nga moadto ug ilubong ang akong amahan. Apan si Jesus miingon kaniya, Sunod kanako, ug pasagdi ang mga patay nga maglubong sa ilang kaugalingong mga patay. Ug sa dihang misakay siya sa barko, ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. Ug tan-awa, usa ka dakong linog nahitabo sa dagat, mao nga ang sakayan natabonan sa mga balud, apan siya natulog. Ug sa pagkaduol, ang iyang mga tinun-an gibangon nila siya nga nag-ingon, Ginoo, luwasa kami, namatay kami. Ug miingon siya kanila: Nganong mahadlokon man kamo, mga tawo nga gamay ug pagtuo? Unya human mobangon, gibadlong niya ang mga hangin ug ang dagat, ug nahimong dakong kalinaw. Apan ang mga tawo nahingangha nga nag-ingon, Unsa nga matang nga tawo kini, nga bisan ang mga hangin ug ang dagat motuman kaniya? Ug sa pag-abot niya sa unahan ngadto sa yuta sa mga Gergesenes, nakasugat kaniya ang duha ka mga giyawaan nga nanggawas gikan sa mga lubnganan, lisud kaayo, mao nga walay bisan kinsa nga makagamhanan sa pag-agi tungod sa dalan kadto. Ug tan-awa,

misinggit sila nga nag-ingon: Unsa man ang labot namo kanimo, Jesus nga Anak sa Diyos? Mianhi ka dinhi sa wala pa ang panahon aron sa pagsakit kanamo? Diha ug layo gikan kanila ang usa ka panon sa daghang mga baboy nga nagpasibsib. Ang mga yawa nag-awhag kaniya nga nag-ingon, Kung ikaw magpagawas kanamo, tugoti kami sa pag-adto ngadto sa panon sa mga baboy. Ug miingon siya kanila: Lakaw. Ug ang mga human nakagawas miadto ngadto sa panon sa mga baboy; ug tan-awa, midalagan ang tibuok panon sa mga baboy gikan sa pangpang ngadto sa dagat ug nangamatay sa mga tubig. Ang mga magbalantay miikyas, ug sa pag-adto nila sa siyudad, ilang gisumbong ang tanan lakip ang mahitungod sa mga giyawaan sa demonyo. Ug ania, tan-awa, ang tanang siyudad migawas aron sa pagpakigkita kang Jesus, ug sa pagkakita nila kaniya, nangamuyo sila aron mobiya siya gikan sa ilang mga utlanan.

9

Ug human mosulod sa barko, mitabok siya ug miabot sa iyang kaugalingong siyudad. Ug tan-awa, nagdala sila kaniya ug paralitiko nga naghigda sa higdaanan, ug sa pagkakita ni Jesus sa ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, Pagmadasig, anak, gipasaylo na ang imong mga sala. Ug tan-awa, pipila sa mga escriba miingon sa ilang kaugalingon, Kini nagsalikway. Ug nakita ni Jesus ang ilang mga hunahuna, miingon siya, Nganong naghunahuna kamo ug daotan sa inyong mga kasingkasing? Unsa ba ang mas sayon, ang pag-ingon nga Gipasaylo ang imong

mga sala, o ang pag-ingon nga Bangon ug lakaw? Aron nga kamo makahibalo nga ang Anak sa Tawo adunay awtoridad sa ibabaw sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala, unya miingon siya sa paralitiko, Bangon, kuhaa ang imong higdaanan ug lakaw ngadto sa imong balay. Ug sa pagtindog niya, miadto siya sa iyang balay. Pagkakita niana, ang mga panon nanghibulong ug gidayeg ang Diyos nga naghatag ug maong awtoridad sa mga tawo. Ug sa miagi si Jesus didto nakakita siya ug tawo nga naglingkod sa balay buhisan, nga gitawag ug Mateo, ug miingon siya kaniya: Sunda ako. Ug human mitindog, misunod siya kaniya. Ug nahitabo nga samtang siya naghigda sa sulod sa balay, ug tan-awa, daghan nga mga maniningil ug buhis ug mga makasasala nga nangabot naghigda nga nagtipon kang Jesus ug sa iyang mga tinun-an. Ug sa pagkakita sa mga Pariseo, miingon sila sa iyang mga tinun-an, Nganong ang inyong magtutudlo mokaon man uban sa mga maniningil ug buhis ug mga makasasala? Apan si Jesus, sa pagkadungog, miingon kanila, Ang mga kusganon wala magkinahanglan ug doktor, kondili ang mga masakiton. Apan lakaw ug tun-i kung unsa kini: kaloy ang gusto ko ug dili sakripisyo. Kay wala ako moanhi sa pagtawag sa mga matarong, apan sa mga makasasala ngadto sa paghinulsol. Unya miduol kaniya ang mga tinun-an ni Juan nga nag-ingon, Nganong kami ug ang mga Pariseo magpuasa sa daghang higayon, apan ang imong mga tinun-an wala magpuasa? Ug miingon kanila si Jesus: Dili ba makahimo ang mga anak sa lawak sa pamanhonon sa pagbangotan samtang kauban nila ang pamanhonon? Moabot ang mga adlaw kung ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug unya sila magpuasa. Walay usa nga

nagbutang ug patch sa bag-ong panapton sa ibabaw sa daang bisti, kay ang iyang kabuokan mokabkab gikan sa bisti, ug mas grabe nga gisi ang mahitabo. Ni dili usab nila ibutang ang bag-ong bino sa karaan nga mga panit sa bino, kon dili, mangagisi ang mga panit sa bino, ug ang bino mabubo ug ang mga panit sa bino malaglag, apan ang bag-ong bino ibutang nila sa bag-ong mga panit sa bino, ug ang duha mapreserbar. Samtang nagsulti siya niini nga mga butang kanila, tan-awa, usa ka magmamando miduol ug misimba kaniya nga nag-ingon, Ang akong anak nga babaye bag-o lang namatay, apan umari ug ibutang ang imong kamot sa ibabaw niya ug mabuhi siya. Ug mitindog si Jesus, misunod kaniya ug ang iyang mga tinun-an. Ug tan-awa, usa ka babaye nga nag-antos sa pagdugo sulod sa dose ka tuig miduol sa luyo ug mihikap sa kilid sa iyang bisti. Miingon siya sa iyang kaugalingon, Kon ako lang mohikap sa iyang bisti, maluwas ako. Apan si Jesus, human mitauli ug nakakita kaniya, miingon, Madasig, anak nga babaye, ang imong pagtuo nagluwas kanimo. Ug naluwas ang babaye sukad niadto nga takna. Ug pag-abot ni Jesus sa balay sa magmamando ug pagkakita sa mga magpapatugtog ug flauta ug sa panon sa mga tawo nga nagkagubot, miingon siya kanila: Pahawa kamo; kay wala mamatay ang bata nga babaye, apan natulog. Ug nangatawa sila kaniya. Apan sa dihang gipahawa na ang panon sa katawhan, human mosulod gikuptan niya ang iyang kamot, ug nabangon ang bata nga babaye. Ug mikaylap ang balita niini sa tibuok kadtong yuta. Ug sa pagagi didto ni Jesus, misunod kaniya ang duha ka buta nga nagsinggit ug nag-ingon, Kaloy-i kami, Anak ni David. Pag-abot niya sa balay, miduol kaniya ang mga buta, ug

miingon si Jesus kanila: Motuo ba kamo nga makahimo ako niini? Moingon sila kaniya: Oo, Ginoo. Unya mihikap siya sa ilang mga mata nga nag-ingon, Sumala sa inyong pagtuo, mahitabo kini kaninyo. Ug naablihan ang ilang mga mata, ug si Jesus hugot nga nagpasidaan kanila nga nag-ingon, Tan-awa nga walay bisan kinsa nga mahibalo. Apan human sila mogawas, ilang gipakaylap ang balita mahitungod kaniya sa tibuok kadtong yuta. Sa ilang paggawas, tan-awa, gidala nila kaniya ang tawo nga amang nga giyawaan sa yawa; ug sa pagpapahawa sa yawa, misulti ang amang, ug natingala ang mga panon sa katawhan nga nag-ingon nga wala gayud sukad makita nga ingon niini sa Israel. Apan ang mga Pariseo nag-ingon, Pinaagi sa magmamando sa mga yawa nagpapahawa siya sa mga yawa. Ug naglibotlibot si Jesus sa tanang mga siyudad ug mga baryo, nagtudlo sa ilang mga kongregasyon ug nagwali sa maayong balita sa gingharian ug nag-alagad sa tanang sakit ug tanang kaluya taliwala sa katawhan. Pagkakita niya sa mga panon sa katawhan, naluoy siya kanila, tungod kay sila gikapoy ug gisalibay sama sa mga karnero nga walay magbalantay. Unya mosulti siya sa iyang mga tinun-an, Ang ani-ani sa pagkamatuod daghan, apan ang mga mamumuo diyutay. Pag-ampo busa sa Ginoo sa ani aron ipadala niya ang mga mamumuo ngadto sa iyang ani.

10

Ug sa pagtawag sa iyang napulog duha ka mga tinun-an, iyang

gihatag kanila ang awtoridad ibabaw sa mga hugaw nga espiritu aron sa paggawas kanila ug sa pag-ayo sa tanan nga sakit ug sa tanan nga kaluya. Sa napulog duha ka apostoles, ang ilang mga ngalan mao kini: una si Simon nga gitawag ug Pedro ug si Andres nga iyang igsoon, si Jacob nga anak ni Zebedee ug si Juan nga iyang igsoon, si Felipe ug si Bartolome, si Tomas ug si Mateo nga maniningil sa buhis, si Jacob nga anak ni Alfeo ug si Lebbaeus nga ginganlag si Tadeo, si Simon nga Cananaean ug si Judah nga Iscariote nga maoy mitugyan kaniya. Kining napulog duha gipadala ni Jesus nga nagmando kanila nga nag-ingon: Sa dalan sa mga nasud ayaw kamo moadto ug sa siyudad sa mga Samaritanhon ayaw kamo mosulod; apan hinuon lakaw kamo ngadto sa mga karnero nga nawala sa panimalay sa Israel. Samtang naglakaw, imantala ninyo nga nag-ingon, Miduol na ang gingharian sa mga langit. Ang mga masakiton ayohon, ang mga sanlahon hinloi, ang mga patay banhawon, ang mga yawa pahawaon; libre ninyo kini nadawat, libre usab kini ihatag. Ayaw pagkuha ug bulawan ni plata ni tumbaga sa inyong mga bakus, ayaw ug bag sa dalan ni duha ka bisti ni sandalyas ni sungkod; kay takos man ang mamumuo sa iyang pagkaon. Sa bisan unsang siyudad o baryo nga inyong suloran, pangutana kon kinsa ang takos didto, ug pabilin kamo didto hangtod nga molakaw kamo. Apan sa pagsulod ninyo sa balay, kumustaha kini nga moingon, Kalinaw niining balaya. Ug kon takos ang balay, moabot ang inyong kalinaw niini, apan kon dili takos, mobalik ang inyong kalinaw kaninyo. Ug kinsa kon dili modawat kaninyo ni mobati sa mga pulong ninyo, sa paggawas gawas sa balay o sa siyudad nga kana, iyahay-ihay ang abog sa

inyong mga tiil. Tinuod, ako moingon kaninyo, mas maantos ang mahitabo sa yuta sa Sodoma ug Gomorra sa adlaw sa paghukom kaysa niadtong siyudad. Tan-awa, ipadala ko kamo ingon sa mga karnero sa taliwala sa mga lobo; mahimo busa nga maalamon ingon sa mga bitin ug inosente ingon sa mga salampati. Pagtagad kamo apan gikan sa mga tawo; kay itugyan nila kamo ngadto sa mga konseho ug sa ilang mga tigom latiguon nila kamo; ug sa mga pangulo ug mga hari dad-on kamo tungod kanako alang sa pagsaksi kanila ug sa mga nasod. Apan sa dili pa nila kamo itugyan, ayaw kabalaka kon unsaon o unsa ang inyong isulti, kay ihatag kaninyo niadtong taknaa kung unsa ang inyong isulti. Dili kay kamo mao ang nagsulti, kondili ang Espiritu sa inyong Amahan ang nagsulti diha kaninyo. Itugyan sa igsoon ang igsoon ngadto sa kamatayon ug sa amahan ang anak, ug mobangon ang mga anak batok sa mga ginikanan ug patyon nila sila; ug kamo mahimong gidumtan sa tanan tungod sa akong ngalan; apan ang nagpabilin hangtod sa kataposan, siya maluwas. Kon gukay kamo nila niining siyudara, kalagiw ngadto sa lain, kay sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, dili ninyo mahuman ang mga siyudad sa Israel hangtod moabot ang Anak sa Tawo. Ang disipulo dili labaw sa iyang magtutudlo, ni ang ulipon labaw sa iyang agalon. Igo na alang sa disipulo nga mahimo siya sama sa iyang magtutudlo, ug alang sa ulipon nga mahimo siya sama sa iyang agalon. Kung ang tag-iya sa balay gitawag nila ug Beelzebul, unsa ka labi pa ang mga sakop sa iyang panimalay? Busa ayaw kahadlok kanila, kay walay bisan unsa nga tabon nga dili pagabutyagon, ug tago nga dili pagahibaloan. Ang akong isulti kaninyo sa kangitngit, isulti

ninyo sa kahayag, ug ang inyong madungog sa dunggan, imantala ninyo sa ibabaw sa mga atop. Ug ayaw kamo kahadlok sa mga nagpatay sa lawas, apan ang kalag dili nila mapatay, kondili kahadlok hinuon kamo sa makahimo sa paglaglag sa kalag ug lawas didto sa impyerno. Dili ba duha ka mga langgam gibaligya sa usa ka assarion? Ug usa gikan kanila dili mahulog sa yuta nga wala ang inyong amahan. Apan bisan ang tanang buhok sa inyong ulo naisip na. Ayaw kamo kahadlok, labaw ang inyong bili kay sa daghang mga maya. Busa ang tanan nga kinsa mosugid kanako sa atubangan sa mga tawo, mosugid usab ako kaniya sa atubangan sa akong Amahan nga anaa sa langit; apan ang kinsa modumili kanako sa atubangan sa mga tawo, dumilion ko usab siya sa atubangan sa akong Amahan nga anaa sa langit. Ayaw ninyo hunahunaa nga miabot ako aron magdala ug kalinaw sa kalibotan; wala ako moanhi aron magdala ug kalinaw, kondili espada. Mianhi ako aron bahinon ang tawo batok sa iyang amahan ug ang anak nga babaye batok sa iyang inahan ug ang umagad batok sa iyang ugangan nga babaye; ug ang mga kaaway sa tawo mao ang mga sakop sa iyang panimalay. Ang naghigugma sa amahan o inahan labaw kanako dili takos kanako; ug ang naghigugma sa anak nga lalaki o anak nga babaye labaw kanako dili takos kanako; ug ang wala modawat sa iyang krus ug mosunod sa akong likod, dili takos kanako. Ang nakakaplag sa iyang kalag mawala kini, ug ang nawala sa iyang kalag tungod kanako makakaplag kini. Ang nagdawat kaninyo nagadawat kanako, ug ang nagdawat kanako nagadawat sa nagpadala kanako. Ang nagdawat ug propeta tungod sa ngalan sa propeta makadawat ug ganti sa propeta, ug

ang nagdawat ug matarong tungod sa ngalan sa matarong makadawat ug ganti sa matarong. Ug bisan kinsa nga mohatag ug pag-inom sa usa niining mga gagmay ug tasa nga tubig nga bugnaw lamang tungod sa ngalan nga tinun-an, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili gyud mawala ang iyang ganti.

11

Ug nahitabo nga sa dihang nahuman si Jesus sa pagtudlo sa iyang napulog duha ka mga tinun-an, mibiya siya gikan didto aron magtudlo ug magwali sa ilang mga siyudad. Ang Juan nakadungog sa bilanggoan sa mga buhat ni Cristo, nagpadala ug duha sa iyang mga tinun-an ug miingon kaniya: Ikaw ba ang moabot o lain ba ang atong pagahulaton? Ug mitubag si Jesus miingon kanila: Lakaw ug isugilon kang Juan ang inyong nadungog ug nakita; ang buta makakita pag-usab ug ang bakol makalakaw, ang sanlahon nahinloan ug ang bungol makadungog, ang patay nabanhaw ug ang kabos giwali-an sa maayong balita; ug bulahan siya nga dili mapandol kanako. Niining mga tawhana nga nanglakaw, si Jesus misugod sa pagsulti sa mga panon mahitungod kang Juan: unsa ba ang inyong giadtoan didto sa kamingawan aron tan-awon? Usa ka bagakay nga giuyog sa hangin? Apan unsa ba ang inyong gigawas nga tan-awon? Tawo nga gisul-oban ug humok nga mga bisti? Tan-awa, ang mga tawo nga nagsul-ob ug malumo nga bisti anaa sa mga balay sa mga hari. Apan unsa ba ang inyong gigawas nga tan-awon? Propeta? Oo, moingon ako kaninyo, ug

labaw pa kay sa propeta. Kini kay mao ang mahitungod kaniya nga nasulat, Tan-awa, magpadala ako sa akong mensahero sa atubangan sa imong nawong, kinsa mag-andam sa imong dalan sa atubangan nimo. Tinuod, ako moingon kaninyo, wala mabangon sa mga natawo sa mga kababayen-an nga mas dako kay kang Juan ang Bautista, apan ang labing gamay sa gingharian sa mga langit mas dako pa kay kaniya. Gikan sa mga adlaw ni Juan nga Bautista hangtod karon, ang gingharian sa mga langit gipugos, ug ang mga mapintas mikuha niini. Kay ang tanang mga propeta ug ang balaod hangtod kang Juan nanagpanagna. Ug kon gusto ninyo dawaton, siya mao si Elias nga moabot. Ang may dunggan sa pagpaminaw, pamati siya. Kang kinsa ba nako itandi kining kaliwatana? Pareho kini sa mga bata nga naglingkod sa mga merkado, nga nagtawag sa ilang mga kauban nga nag-ingon: Nagtukar kami ug plauta alang kaninyo, ug wala kamo mosayaw, nag-awit kami ug talahuyang alang kaninyo, ug wala kamo mohilak. Miabot si Juan nga wala mokaon ug wala moinom, ug sila miingon, May yawa siya. Miabot ang Anak sa tawo nga nagkaon ug nag-inom, ug sila nag-ingon, Tan-awa, usa ka tawo nga hakog ug tiginom sa bino, higala sa mga manininggil sa buhis ug sa mga makasasala. Ug gimatarung ang kaalam gikan sa iyang mga anak. Unya nagsugod siya sa pagbadlong sa mga siyudad diin nahitabo ang kadaghanan sa iyang mga gahom, tungod kay wala sila maghinulsol: alaut ikaw, Chorazin, alaut ikaw, Bethsaida; tungod kay kon didto sa Tyre ug Sidon nahitabo ang mga gahom nga nahitabo diha kaninyo, dugay na unta nga naglingkod sa sako ug abo sila ug naghinulsol. Apan moingon ako kaninyo, mas

maantos kini alang sa Tyre ug Sidon sa adlaw sa paghukom kay sa kaninyo. Ug ikaw, Capernaum, nga gipataas hangtod sa langit, ipaubos ka hangtod sa hades, tungod kay kon didto sa Sodom nahitabo ang mga milagro nga nahitabo kanimo, nagpabilin unta kini hangtod karon. Apan moingon ako kaninyo nga ang yuta sa Sodoma mas maantos pa kay kanimo sa adlaw sa paghukom. Niadtong panahona mitubag si Jesus ug miingon: Nagpasalamat ako kanimo, Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, tungod kay gitago nimo kining mga butanga gikan sa mga maalamon ug sa mga masinabuton, ug gibutyag nimo kini sa mga masuso; oo, Amahan, tungod kay mao kini ang maayong kabubut-on sa imong atubangan. Ang tanan gitugyan kanako sa akong Amahan, ug walay usa nga nakaila sa Anak gawas sa Amahan, ni ang Amahan walay nakaila gawas sa Anak ug niadtong gusto sa Anak nga ipahayag. Dali kamo ngari kanako, kamong tanan nga naglisod ug nabug-atan, ug ako mohatag ug kapahulayan kaninyo. Kuhaa ang akong yugo ibabaw ninyo ug kat-ona gikan kanako, tungod kay malumo ako ug mapaubsanon sa kasingkasing, ug makakaplag kamo og pahulay sa inyong mga kalag; kay ang akong yugo maayo ug ang akong lulan gaan.

12

Niadtong panahona, miadto si Jesus sa Sabbath paagi sa mga kaumahan sa trigo, ug ang iyang mga disipulo gigutom, ug nagsugod sila sa pagpunit ug mga uhay ug pagkaon. Apan ang mga Pariseo, sa pagkakita nila, miingon kaniya, Tan-awa, ang

imong mga tinun-an nagbuhat sa butang nga dili gitugot buhaton sa adlaw nga igpapahulay. Apan siya miingon kanila, Wala ba kamoy nabasa kung unsa ang gihimo ni David sa dihang gigutom siya ug ang iyang mga kauban? Giunsa niya pagsulod sa balay sa Diyos ug gikaon niya ang mga tinapay sa presentasyon, nga dili angay nga iyang kaonon ni sa mga kauban niya, kondili sa mga pari lamang? O dili ba wala ninyo mabasa sa balaod nga sa mga adlaw nga igpapahulay, ang mga pari sa templo naglapas sa adlaw nga igpapahulay ug walay sala man sila? Apan, ako nagsulti kaninyo nga ang anaa dinhi mas dako kay sa templo. Kon nahibalo unta kamo unsa ang kaloy gusto ako ug dili sakripisyo, dili unta ninyo gihukman ang mga inosente. Ginoo kay mao ang Anak sa Tawo ug sa Sabbath. Ug human mobiya gikan didto, miabot siya sa ilang tigomanan. Ug tan-awa, may tawo didto nga may kamot nga laya; ug nangutana sila kaniya nga nag-ingon: Tugotan ba sa mga adlaw nga igpapahulay ang pag-ayo? Aron sila makasumbong kaniya. Apan siya miingon kanila, Kinsa ba kaninyo nga tawo nga adunay usa ka karnero, ug kon mahulog kini sa gahong sa adlaw nga igpapahulay, dili ba mokupot niini ug pabangonon? Unsa ka dako nga kalainan sa tawo gikan sa karnero? Mao nga gitugutan nga buhaton ang maayo sa mga adlaw nga igpapahulay. Unya miingon siya sa tawo, Ituy-od ang imong kamot, ug mituy-od siya, ug nabalik kini nga maayo sama sa lain. Migawas ang mga Pariseo ug nagpakigtambag batok kaniya aron siya nila laglagon. Si Jesus nahibalo ug mihawa gikan didto; ug misunod kaniya ang daghang mga tawo, ug giayo niya silang tanan, ug gibadlong niya sila aron dili nila himoon siya dayag, aron

matuman ang giingon pinaagi kang Isaias nga propeta nga nag-ingon: Tan-awa ang akong anak, kinsa akong gipili, ang akong hinigugma, nga kaniya nahimuot ang akong kalag; ibutang ko ang akong espiritu sa ibabaw kaniya, ug paghukom sa mga nasud ipahibalo niya; dili siya makigbingkil ni mosinggit, ni makadungog si bisan kinsa sa mga dalan ang iyang tingog. Ang nabali nga bagakay dili niya pagabalion, ug ang nag-aso nga lino dili niya pagapalong-on, hangtod nga iyang ipalabaw ngadto sa kadaogan ang paghukom; ug sa iyang ngalan ang mga nasod magalaom. Unya gidala kaniya ang usa ka giyawaan nga buta ug amang, ug giayo niya siya, aron ang buta ug amang makasulti ug makakita; ug natingala ang tanan nga mga panon sa katawhan ug nag-ingon: Dili kaha kini mao ang Kristo ang anak ni David? Apan ang mga Pariseo, sa nakadungog, miingon, Kini nga tawo wala magpagawas sa mga yawa gawas pinaagi kang Beelzebul, ang magmamando sa mga yawa. Apan si Jesus, nga nahibalo sa ilang mga hunahuna, miingon kanila, Ang tanang gingharian nga nabahin batok sa iyang kaugalingon mahimong biniyaan, ug ang tanang siyudad o balay nga nabahin batok sa iyang kaugalingon dili mobarug. Ug kung si Satanas nagpapagawas kang Satanas, sa iyang kaugalingon nabahin siya, unsaon man niya pagtindog ang iyang gingharian? Ug kung ako pinaagi sa Beelzebul nagpagawas sa mga yawa, ang inyong mga anak pinaagi sa kinsa ba magpagawas man sila? Tungod niini, sila mahimong inyong mga maghuhukom. Apan kon ako pinaagi sa Espiritu sa Dios nagapahawa sa mga yawa, nan miabut na diha kaninyo ang gingharian sa Dios. O unsaon makahimo ang usa ka tawo mosulod sa balay sa kusgan ug kawaton ang iyang mga

sudlanan, kon dili una niya gaposon ang kusgan? Ug unya ang iyang balay pagakawatan. Ang wala uban kanako batok kanako, ug ang wala nagtigom uban kanako nagasabwag. Tungod niini, sultihan ko kamo, ang tanan nga sala ug pagpasipala pasayloon sa mga tawo, apan ang pagpasipala sa Espiritu dili pasayloon sa mga tawo; ug si bisan kinsa kon mosulti ug pulong batok sa Anak sa tawo, pasayloon siya; apan si bisan kinsa kon mosulti batok sa Espiritu Santo, dili pasayloon siya ni sa karon nga kapanahonan ni sa umaabot. O buhata ang kahoy nga maayo ug ang bunga niini nga maayo, o buhata ang kahoy nga dunot ug ang bunga niini nga dunot, kay gikan sa bunga ang kahoy giila. Mga anak sa mga bitin, unsaon ninyo pagsulti ug maayong mga butang nga daotan man kamo? Kay gikan sa kadagaya sa kasingkasing ang baba mosulti. Ang maayong tawo gikan sa iyang maayong bahandi nagapagawas ug maayong mga butang, ug ang daotang tawo gikan sa iyang daotang bahandi nagapagawas ug daotang mga butang. Moingon ako kaninyo nga ang matag pulong nga walay pulos nga basin isulti sa mga tawo, ihatag nila ang tubag mahitungod niini sa adlaw sa paghukom; kay gikan sa imong mga pulong ikaw pagamatarungon ug gikan sa imong mga pulong ikaw pagasilutan. Unya mitubag ang pipila sa mga escriba ug mga Pariseo nga nag-ingon, Magtutudlo, gusto kami makakita ug timailhan gikan kanimo. Pero siya mitubag ug miingon kanila, Ang daotan ug mananapaw nga kaliwatan nangita ug ilhanan, ug walay ilhanan nga ihatag niini gawas sa ilhanan ni propeta Jona. Sama nga si Jonas nga propeta nahimutang sa tiyan sa dako nga isda sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii, mao usab nga ang Anak sa Tawo mahimutang sa

kasingkasing sa yuta sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii. Ang mga lalaki nga mga taga-Ninive mobangon sa paghukom uban niining kaliwatana ug ilang kondenaon kini, tungod kay sila naghinulsol sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, adunay labaw pa kay kang Jonas dinhi. Ang rayna sa Habagatan mobangon sa hukom uban niining kaliwatana ug silotan niya kini, tungod kay mianha siya gikan sa mga kinatumyan sa yuta aron sa pagpaminaw sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, ang labaw pa kay Solomon ania dinhi. Kung kanus-a ang hugaw nga espiritu mogawas gikan sa tawo, moagi kini pinaagi sa walay tubig nga mga dapit nga nangita ug pahulay, ug dili makakaplag. Unya moingon, Mobalik ako sa akong balay diin ako migawas, ug pag-abot nakakaplag nga walay puy-an ug nasagpa ug gidayandayanan. Unya moadto ug modala uban kaniya pito ka uban nga mga espiritu nga mas daotan pa kay kaniya, ug pagsulod nila mopuyo didto, ug mahimo ang katapusan sa tawo niadto nga mas grabe pa kay sa una. Mao usab kini ang mahitabo niining daotang kaliwatan. Samtang siya nagsulti pa sa mga panon, tan-awa, ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon nagtindog sa gawas, nangita sa pagsulti kaniya. Miingon apan ang usa kaniya, Tan-awa, ang imong inahan ug ang imong mga igsoon nagtindog sa gawas, nangita kanimo aron makita ka. Apan siya mitubag ug miingon sa tawo nga nagsulti kaniya, Kinsa ba ang akong inahan ug kinsa ba ang akong mga igsoon? Ug gituy-od niya ang iyang kamot ngadto sa iyang mga disipulo, miingon siya: Tan-awa, ang akong inahan ug ang akong mga igsoon; kay si bisan kinsa nga mobuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa kalangitan, siya akong igsoon nga lalaki ug

igsoon nga babaye ug inahan.

13

Niadtong adlawa si Jesus migawas sa balay ug milingkod tupad sa dagat; ug nagkatigom kaniya ang daghang mga tawo, mao nga siya misulod sa sakayan ug milingkod, ug ang tanang mga tawo nagtindog sa baybayon. Ug siya misulti kanila ug daghan pinaagi sa mga sambingay nga nag-ingon, Tan-awa, migawas ang magpupugas aron sa pagpugas. Ug sa iyang pagpugas, ang uban nahulog tupad sa dalan, ug ang mga langgam miabut ug mikaon niini; apan ang uban nahulog sa batoon nga dapit, diin walay daghang yuta, ug dihadiha mitubo tungod kay walay lawom nga yuta, apan sa pagsidlak sa adlaw nasunog kini, ug tungod kay walay gamot nalaya kini; apan ang uban nahulog sa mga tunok, ug mitungha ang mga tunok ug milumos niini; apan ang uban nahulog sa maayong yuta ug naghatag ug bunga, ang usa usa ka gatos, ang usa kan-om ka pulo, ang usa katloan. Ang may dunggan sa pagpaminaw, pamati siya. Ug ang mga tinun-an miduol ug miingon kaniya, Nganong sa mga sambingay man ikaw mosulti kanila? Siya mitubag ug miingon kanila, Kaninyo gihatag ang pagkahibalo sa mga misteryo sa gingharian sa langit, apan kanila wala kini gihatag. Kay ang bisan kinsa nga adunay, hatagan siya ug dugang pa, ug magmadaghan; apan ang wala'y, bisan ang iyang naay kuhaon gikan kaniya. Tungod niini sa mga sambingay kanila ako mosulti, aron nga nagtan-aw dili sila makakita ug nagpaminaw dili sila makadungog ni

makasabot, basin unya sila mobalik; ug unya matuman kanila ang panagna ni Isaias nga nagaingon: sa pagpaminaw kamo makadungog ug dili gayod kamo makasabot, ug nagtan-aw kamo motan-aw ug dili gayod kamo makakita; kay mibaga ang kasingkasing niining katawhan, ug sa mga dalunggan bug-at sila nakadungog, ug ang ilang mga mata ilang gipiyong, basin unya sila makakita sa ilang mga mata ug sa ilang mga dalunggan makadungog ug sa ilang kasingkasing makasabot ug mobalik, ug ako moayo kanila. Apan bulahan ang inyong mga mata, tungod kay sila nakakita, ug ang inyong mga dalunggan, tungod kay sila nakadungog. Tinuod kay moingon ako kaninyo nga daghan nga mga propeta ug matarong nga mga tawo nangandoy makakita sa mga butang nga nakita ninyo, ug wala sila makakita, ug makadungog sa mga butang nga nadungog ninyo, ug wala sila makadungog. Kamo busa, paminawa ang sambingay sa nagtanom. Ang tanan nga nakadungog sa pulong sa gingharian ug wala makasabot, moabot ang daotan ug kukuhaon ang napugas diha sa iyang kasingkasing; mao kini ang napugas sa daplin sa dalan. Ang gitanom sa batoon nga mga dapit, kini mao ang nagpaminaw sa pulong ug dihadiha uban sa kalipay nagdawat ug nagkuha niini; wala siyay gamot sa iyang kaugalingon, apan temporaryo, ug sa dihang may kasamok o paglutos tungod sa pulong, dihadiha siya mapandol. Apan ang gitanom ngadto sa mga tunok, kini mao ang tawo nga nakadungog sa pulong, ug ang kabalaka niining kapanahona ug ang limbong sa bahandi nagsakmol sa pulong, ug kini mahimong walay bunga. Apan ang ginapugas sa ibabaw sa maayong yuta, kini mao ang nagpatalinghog sa pulong ug

nagasabot, kinsa gayod nagabunga ug naghimo—ang usa ka gatos, ang kan-om ka pulo, ang katloan. Laing sambingay iyang gibutang sa ilang atubangan nga nag-ingon: Gipasama ang gingharian sa kalangitan sa usa ka tawo nga nagtanom ug maayong binhi sa iyang uma; apan sa panahon sa pagkatulog sa mga tawo miabut ang iyang kaaway ug nagtanom ug mga sagbot taliwala sa trigo ug mibiya. Apan sa dihang mitubo ang sagbot ug namunga, unya mitungha usab ang mga sagbot nga dili maayo. Pagkaduol, ang mga ulipon sa agalon sa balay miingon kaniya: Ginoo, dili ba maayong binhi ang imong gitanom sa imong uma? Asa man gikan niana ang mga sagbot? Ug siya miingon kanila, Usa ka kaaway nga tawo ang mihimo niini. Ang mga ulipon miingon kaniya, Gusto ba nimo nga mangadto kami ug tigomon namo sila? Apan siya miingon: Dili, basin nga sa pagtipon ninyo sa mga sagbot maibut ninyo kauban nila ang trigo; pasagdi nga motubo nga magkauban silang duha hangtod sa ting-ani, ug sa panahon sa ting-ani ako mosulti sa mga mangangani: Tipona una ang mga sagbot ug higti kini ngadto sa mga bugkos aron sunogon kini, apan ang trigo tipona ngadto sa akong balay tipiganan. Laing sambingay gibutang niya sa ilang atubangan nga nag-ingon: Ang gingharian sa mga langit sama sa usa ka liso sa mustasa, nga gikuha sa usa ka tawo ug gipugas sa iyang uma; nga kini gamay pa kay sa tanan nga mga liso, apan kon motubo na, mas dako pa kay sa tanan nga mga utanon ug mahimong kahoy, aron nga ang mga langgam sa langit moabot ug mopuyo sa iyang mga sanga. Laing sambingay iyang gisulti kanila: Ang gingharian sa mga langit sama sa lebadura nga gikuha sa usa ka babaye ug gitago ngadto sa tulo ka takos nga

harina, hangtod nga nalebadura ang tanan. Kining tanan nga mga butang gisulti ni Jesus sa mga sambingay ngadto sa mga panon sa katawhan, ug wala'y bisan unsa gisulti niya kanila nga wala'y sambingay, aron matuman ang gisulti pinaagi sa propeta nga nag-ingon: Ablihi ko sa mga sambingay ang akong baba, ipahayag ko ang mga natago gikan sa pagtukod sa kalibutan. Unya human gibiyaan ang mga panon, miadto siya sa iyang balay. Ug miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga nag-ingon, Isulti kanamo ang sambingay sa mga sagbot sa uma. Ug siya mitubag miingon kanila: Ang nagpugas sa maayong binhi mao ang Anak sa Tawo; ug ang uma mao ang kalibutan; ug ang maayong binhi, kini sila mao ang mga anak sa gingharian; ug ang mga sagbot mao ang mga anak sa daotan; ug ang kaaway nga nagpugas niini mao ang yawa; ug ang pag-ani mao ang katapusan sa kapanahonan; ug ang mga mag-aani mao ang mga sulugo. Sama sa gitigom ang mga sagbot ug gisunog sa kalayo, mao usab ang mahitabo sa kataposan niining kapanahonan. Ipadala sa anak sa tawo ang iyang mga anghel, ug tigomon nila gikan sa iyang gingharian ang tanang mga kapandolan ug ang mga nagbuhat sa pagkawalay balaod, ug itambog nila sila ngadto sa hudno sa kalayo; didto mahitabo ang paghilak ug ang pagpakagot sa mga ngipon. Unya ang mga matarong mosidlak sama sa adlaw sa gingharian sa ilang amahan. Ang may mga dalunggan aron sa pagpaminaw, papaminawa siya. Pag-usab, ang gingharian sa mga langit sama sa bahandi nga natago sa uma, nga sa dihang nakaplagan sa usa ka tawo iyang gitagoan, ug tungod sa iyang kalipay miadto siya ug gibaligya ang tanan niyang kabtangan ug gipalit niya kadtong umaha. Usab, ang

gingharian sa kalangitan sama sa usa ka tawo nga negosyante nga nangita ug maanyag nga mga perlas; kinsa nga nakakaplag ug usa ka bililhon kaayo nga perlas, milakaw ug gibaligya ang tanan nga iyang gipanag-iya ug gipalit kini. Usab, sama ang gingharian sa kalangitan sa pukot nga gilabay ngadto sa dagat ug nagtigum gikan sa tanang matang; nga, sa dihang napuno na, gipataas nila kini ngadto sa baybayon ug nanglingkod ug nagtigum sa maayo ngadto sa mga sudlanan, apan ang daotan ilang gilabay sa gawas. Mao kana mahitabo sa pagkahuman sa kapanahonan. Mogawas ang mga mensahero ug ilain nila ang mga daotan gikan sa taliwala sa mga matarong, ug ilabay nila sila ngadto sa hudno sa kalayo; didto mahitabo ang paghilak ug ang pagpakagot sa mga ngipon. Nag-ingon si Jesus kanila: Nakasabot ba kamo niining tanan nga mga butang? Nag-ingon sila kaniya, Oo, Ginoo. Apan siya miingon kanila, Tungod niini, ang matag escriba nga gitudlo mahitungod sa gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga agalon sa balay, kinsa nagkuha gikan sa iyang bahandi ug mga bag-ong butang ug mga karaang butang. Ug nahitabo nga sa dihang nahuman si Jesus sa mga sambingay nga kini, mihalin siya gikan didto, ug pag-abot sa iyang yutang natawhan nagtudlo siya kanila sa ilang tigomanan, aron nga natingala sila ug nag-ingon: Diin gikan niining tawhana kining kaalam nga kini ug ang mga gahom? Dili ba kini ang anak sa karpintero? Dili ba ang iyang inahan gitawag ug Maria ug ang iyang mga igsoon si Jacob ug si Jose ug si Simon ug si Juda? Ug ang iyang mga igsoon nga babaye, dili ba silang tanan anaa kanato? Asa man kaha gikan niining tawhana kining tanan nga mga butang? Ug sila napakasandad kaniya. Ug si Jesus

miingon kanila: Dili walay dungog ang propeta gawas sa iyang yutang natawhan ug sa iyang balay. Ug wala siya maghimo ug daghan nga mga milagro didto tungod sa ilang kawalay pagtuo.

14

Sa niadtong panahona nakadungog si Herodes nga tetrarka sa balita mahitungod kang Jesus ug miingon sa iyang mga suluguon: Kini mao si Juan nga Bautista; siya gibanhaw gikan sa mga patay, ug tungod niini ang mga gahom naglihok diha kaniya. Kay si Herod, human makuha si John, giapus niya siya ug gibutang sa bilanggoan tungod kang Herodias, ang asawa ni Philip nga iyang igsoon. Miingon kay kaniya si John, Dili gitugot kanimo nga magbaton kaniya. Ug gusto niya siyang patyon, apan nahadlok siya sa panon sa katawhan, tungod kay ilang giisip siya nga propeta. Ug sa adlaw nga natawhan ni Herodes gisaulog, misayaw ang anak nga babaye ni Herodias sa taliwala ug nakapahimuot kang Herodes; busa uban sa panumpa misaad siya kaniya nga ihatag bisan unsa nga iyang pangayoon. Apan siya, nga gitudlo sa iyang inahan, miingon, Hatagi ako dinhi sa pinggan sa ulo ni Juan nga Bautista. Ug nasubo ang hari, apan tungod sa mga panumpa ug sa mga nakighigda uban iyang gimando nga ihatag kini, ug nagpadala ug gipugutan ug ulo si Juan didto sa bilanggoan. Ug gidala ang iyang ulo sa ibabaw sa pinggan ug gihatag sa bata nga babaye, ug gidala niya sa iyang inahan. Ug ang iyang mga tinun-an miduol, gikuha nila ang lawas ug gilubong kini, ug human nila kini nahuman, miduol

sila ug nagsumbong kang Jesus. Pagkadungog niini, si Jesus mibiya gikan didto pinaagi sa sakayan paingon sa kamingawan nga dapit aron mag-inusara, ug sa pagkadungog niini, ang mga panon sa katawhan misunod kaniya sa paglakaw gikan sa mga siyudad. Ug sa paggula, si Jesus nakakita ug daghang panon sa katawhan, ug naluoy kanila ug nag-ayo sa ilang mga masakiton. Sa pagkahapon, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga nag-ingon, Biniyaan kini nga dapit ug ang takna milabay na, papahawa ang mga panon sa katawhan, aron molakaw sila ngadto sa mga baryo ug mopalit ug pagkaon alang sa ilang kaugalingon. Pero si Jesus miingon kanila, Dili kinahanglan nga mobiya sila; kamo na lang ang maghatag kanila ug pagkaon. Apan sila miingon kaniya, Wala kami diri kon dili lima ka tinapay ug duha ka isda. Pero miingon siya, Dad-a sila kanako dinhi. Ug human magsugo sa mga panon sa paghigda ibabaw sa mga sagbot, human kuhaon ang lima ka tinapay ug ang duha ka isda, human motan-aw ngadto sa langit, gipanalanginan, ug human putlon, gihatag sa mga tinun-an ang mga tinapay, ug ang mga tinun-an ngadto sa mga panon. Ug mikaon silang tanan ug nabusog sila, ug gikuha nila ang nahibilin sa mga tipik, napulog duha ka bukag nga puno. Ang mga nagkaon mga lalaki sama sa lima ka libo, gawas sa mga babaye ug mga bata. Ug dihadiha gipugos ni Jesus ang iyang mga disipulo sa pagsulod sa sakayan ug sa pag-una kaniya paingon sa tabok, hangtod niya mapahawa ang mga panon. Ug human niya pagpagawas ang mga panon sa katawhan, mitungas siya sa bukid nga nag-inusara aron sa pag-ampo. Apan sa pagkagabii na, siya nag-inusara didto. Ang sakayan naa na sa tunga sa dagat, gisakit pinaagi sa mga balud,

kay supak ang hangin. Sa ikaupatay nga bantay sa gabii, si Jesus miadto kanila nga naglakaw ibabaw sa dagat. Ug nakakita kaniya ang mga tinun-an sa ibabaw sa dagat nga naglakaw, nasamok sila nga nag-ingon nga multo kini, ug gikan sa kahadlok nanagsinggit sila. Dihadiha dayon misulti si Jesus kanila nga nag-ingon, Pagmaisugon kamo, ako mao kini, ayaw kahadlok. Mitubag si Pedro kaniya ug miingon, Ginoo, kung ikaw mao, sugoa ako nga moadto kanimo ibabaw sa katubigan. Ug siya miingon, Umari. Ug human manaog gikan sa sakayan, si Pedro naglakaw sa ibabaw sa mga tubig aron moadto kang Jesus. Apan sa pagtan-aw niya sa kusog nga hangin nahadlok siya, ug sa pagsugod niya sa paglunod misinggit siya nga nag-ingon, Ginoo, luwasa ako. Apan dayon si Jesus nagtuy-od sa iyang kamot ug mikupot kaniya ug miingon kaniya, O ikaw nga diyutay ug pagtuo, nganong nagduhaduha man ka? Ug sa pagsulod nila sa sakayan, mihunong ang hangin; ug ang mga tawo sa sakayan miadto ug miyukbo kaniya nga nag-ingon, Tinuod nga ikaw anak sa Diyos. Ug human sila makatabok, miabut sila sa yuta sa Genesaret. Ug sa pag-ila nila kaniya, ang mga tawo sa maong dapit nagpadala sa mensahe ngadto sa tibuok maong palibot nga rehiyon, ug nagdala kaniya sa tanan nga may sakit, ug nangamuyo kaniya aron bisan ang kilid lamang sa iyang bisti mahikap nila; ug kadtong tanan nga mihikap naluwas.

15

Unya miduol kang Jesus ang mga escriba ug mga Pariseo gikan sa Jerusalem nga nag-ingon: Nganong ang imong mga tinun-an naglapas sa tradisyon sa mga tigulang? Kay dili man sila maghugas sa ilang mga kamot kon mokaon sila ug tinapay. Ang mitubag miingon kanila, Nganong kamo usab magsupak sa sugo sa Diyos tungod sa inyong tradisyon? Kay ang Dios nagsugo nga nag-ingon, Tahura ang imong amahan ug ang imong inahan, ug ang nagsulti ug daotan batok sa amahan o inahan pagapatyon. Apan kamo moingon: Kinsa nga moingon sa amahan o sa inahan, Gasa ang bisan unsa gikan kanako nga makatabang kanimo, ug dili gyud niya pasidunggan ang iyang amahan o ang iyang inahan; ug giwang-wang ninyo ang sugo sa Dios tungod sa inyong tradisyon. Mga mananagpakaaron-ingnon, maayo nga nagtagna mahitungod kaninyo si Isaias nga nag-ingon: nagaduol kanako kining katawhan pinaagi sa ilang baba ug sa ilang mga ngabil nagatahod kanako sila, apan ang ilang kasingkasing layo kaayo gikan kanako; apan kawang nagsimba sila kanako, nagtudlo mga pagtudlo nga mga sugo sa mga tawo. Ug human gitawag niya ang panon sa mga tawo, miingon siya kanila: Paminaw ug sabta; dili ang mosulod sa baba maghugaw sa tawo, apan ang mogawas gikan sa baba mao kini ang maghugaw sa tawo. Unya ang iyang mga tinun-an miduol ug miingon kaniya, Nahibalo ka ba nga ang mga Pariseo napaskandaluhan sa ilang pagkadungog sa pulong? Ang mitubag miingon, Ang tanang tanom nga wala itanom sa akong langitnong Amahan pagalukahon. Tugoti sila, sila mga buta nga giya sa mga buta, ug kon ang usa ka buta mogiya sa usa ka buta, silang duha mahulog sa gahong. Pagtubag pero si Pedro miingon kaniya, Ipasabot

kanamo kining sambingaya. Apan si Jesus miingon, Hangtud karon wala pa ba kamoy pagsabot? Wala pa ba kamo makasabot nga ang tanan nga mosulod sa baba moagi sa tiyan ug gilabay ngadto sa kasilyas? Ang nanggawas gikan sa baba naggikan sa kasingkasing, ug kadto mao ang naghugaw sa tawo. Kay gikan sa kasingkasing mogawas ang daotan nga mga hunahuna, mga pagpatay, mga pagpanapaw, mga pagpakighilawas, mga pagpangawat, mga bakak nga pagsaksi, ug mga pagsulti batok sa Diyos. Kini nga mga butang mao ang naghugaw sa tawo, apan ang pagkaon nga dili maghugas sa mga kamot dili naghugaw sa tawo. Ug human makagawas gikan didto, si Jesus mipahalayo ngadto sa mga bahin sa Tyre ug Sidon. Ug tan-awa, usa ka babaeng Canaanite gikan sa mga utlanan kadto nga miggawas misinggit kaniya nga nag-ingon, Kaluoy ako, Ginoo, anak ni David, ang akong anak nga babaye grabe nga giyawaan sa yawa. Apan siya wala motubag kaniya bisan usa ka pulong. Ug miduol ang iyang mga disipulo ug nangutana kaniya nga nag-ingon: Palakta siya, kay nagsinggit siya sa atong likod. Apan siya mitubag ug miingon, Wala ako ipadala gawas ngadto sa nawala nga mga karnero sa balay sa Israel. Apan siya pag-abot miyukbo kaniya nga nag-ingon, Ginoo, tabangi ako. Ang mitubag miingon, Dili maayo ang pagkuha sa tinapay sa mga bata ug paglabay niini sa mga gagmayng iro. Apan siya miingon, Oo, Ginoo, kay bisan ang mga gagmay nga iro mokaon sa mga mumho nga nahulog gikan sa lamesa sa ilang mga agalon. Unya mitubag si Jesus ug miingon kaniya, O babaye, dako ang imong pagtuo! Mahitabo kanimo sumala sa imong gusto. Ug naayo ang iyang anak nga babaye sukad niadtong orasa. Ug human mibalhin

gikan didto, si Jesus miabot sa daplin sa dagat sa Galilea, ug human misaka sa bukid, naglingkod siya didto. Ug miduol kaniya ang daghan nga mga tawo nga may uban kanila ang mga bakol, mga buta, mga bungol, mga dungganon ug uban pang daghan, ug gilabay nila sila tupad sa mga tiil ni Jesus, ug giayo niya sila, aron ang mga tawo manghibulong sa pagkakita nga ang mga bungol nakadungog, ang mga amang nagsulti, ang mga dungganon maayo, ang mga bakol naglakaw ug ang mga buta nakakita; ug gihimaya nila ang Dios sa Israel. Ug si Jesus, nga nagtawag sa iyang mga disipulo, miingon, Naluoy ako sa panon sa katawhan, tungod kay karon tulo na ka adlaw nga nagpabilin sila kanako ug wala silay makaon, ug dili ko gusto nga papahawon sila nga gigutom, basin unya maluya sila sa dalan. Ug miingon sila kaniya ang iyang mga tinun-an, Asa man kami makakuha dinhi sa kamingawan ug igong tinapay aron mabusog ang ingon kadaghang mga tawo? Ug miingon kanila si Jesus, Pila ka tinapay ang inyong naay? Ug sila miingon, Pito, ug diyutay nga gagmayng isda. Ug gimandoan niya ang mga panon sa katawhan sa paghigda sa ibabaw sa yuta. Ug human kuhaon ang pito ka tinapay ug ang isda, human magpasalamat gipikaspikas niya ug gihatag sa iyang mga tinun-an, ug ang mga tinun-an mihatag ngadto sa mga panon sa katawhan. Ug mikaon silang tanan ug nabusog sila, ug gikuha nila ang salin sa mga tipik pito ka bukag nga puno; ug ang mga nagkaon mao ang upat ka libo ka mga lalaki gawas sa mga kababayen-an ug mga bata. Ug human niya gibiyai ang mga panon sa katawhan, misulod siya sa sakayan ug miabot sa mga utlanan sa Magdala.

16

Ug ang mga Pariseo ug mga Saduceo miduol nga nagsulay, nangutana kaniya sa pagpakita kanila ug timailhan gikan sa langit. Apan siya mitubag ug miingon kanila: Sa pagkagabii kamo moingon: Maayong panahon; kay mapula man ang langit; ug sa kabuntagon: Karong adlawa unos; kay mapula man nga mangitngit ang langit. Mga mapagpaimbabaw, ang nawong sa langit nahibalo kamo sa pag-ila, apan ang mga ilhanan sa mga panahon dili kamo makahimo sa pagkahibalo? Ang kaliwatan nga daotan ug mananapaw nangita ug ilhanan, ug ilhanan dili ihatag kaniya gawas sa ilhanan ni Jonas nga propeta. Ug human gibiya niya sila, milakaw siya. Ug sa pag-abot sa mga tinun-an niya sa tabok, nakalimot sila sa pagdala ug tinapay. Pero si Jesus miingon kanila, Tan-awa ug pag-amping gikan sa lebadura sa mga Pariseo ug mga Saduceo. Apan sila nag-istoryahanay sa ilang kaugalingon nga nag-ingon, Wala kitay mikuhang tinapay. Apan nahibalo si Jesus, miingon siya kanila, Nganong naghunahuna man kamo sa inyong kaugalingon, kamong mga diyutay ug pagtuo, nga wala kamo modawat ug tinapay? Wala pa ba kamo makasabot, ni nahinumdom sa lima ka tinapay alang sa lima ka libo ug pila ka bukag nga inyong nakuha? Ni ang pito ka tinapay sa upat ka libo ug pila ka basket nga inyong gikuha? Unsaon nga wala kamo makasabot nga dili mahitungod sa tinapay ang akong gisulti kaninyo sa pagbantay gikan sa lebadura sa mga Pariseo ug mga Saduceo? Unya nasabtan nila nga wala siya magpasabot nga magbantay gikan sa lebadura sa

tinapay, kondili gikan sa pagtulun-an sa mga Pariseo ug mga Saduceo. Pag-abot ni Jesus sa mga bahin sa Caesarea sa Philip, nangutana siya sa iyang mga disipulo nga nag-ingon, Kinsa ako ang giingon sa mga tawo nga mao ang Anak sa Tawo? Ug sila miingon, ang uban si Juan ang Bautista, ang uban si Elias, ug ang uban si Jeremias o usa sa mga propeta. Moingon siya kanila, Apan kamo, kinsa man ako sumala kaninyo? Mitubag si Simon Pedro ug miingon, Ikaw mao ang Kristo, ang Anak sa buhing Diyos. Ug mitubag si Jesus miingon kaniya, Bulahan ikaw, Simon Bar Jona, kay unod ug dugo wala magpadayag kanimo, apan ang akong Amahan nga anaa sa mga langit. Ug ako usab kanimo moingon nga ikaw mao si Pedro, ug sa niining batoa magtukod ako sa akong kapunongan, ug ang mga ganghaan sa Hades dili makabuntog niini. Ug ihatag ko kanimo ang mga yawe sa gingharian sa mga langit, ug ang bisan unsa nga imong bugkuson dinhi sa yuta mahimong bugkos didto sa mga langit, ug ang bisan unsa nga imong hubaron dinhi sa yuta mahimong hukas didto sa mga langit. Unya gimandoan niya ang iyang mga tinun-an nga dili sila moingon sa bisan kinsa nga siya mao si Jesus nga Cristo. Gikan niadto nagsugod si Jesus sa pagpakita sa iyang mga tinun-an nga kinahanglan siyang moadto sa Jerusalem ug mag-antos ug daghan gikan sa mga kadagkoan ug mga punoan sa mga pari ug mga escriba ug pagapatyon, ug sa ikatulo nga adlaw pagabanhawon. Ug gikuha sa kilid kaniya si Pedro, nagsugod sa pagbadlong kaniya nga nag-ingon, Maloloy-on kanimo, Ginoo! Dili gayod mahitabo kanimo kini. Apan siya milingi ug miingon kang Pedro, Lakaw sa akong likod, Satanas! Ikaw babag kanako, tungod kay wala ka maghunahuna sa mga

butang sa Diyos, kondili sa mga butang sa mga tawo. Unya si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, Kon ang usa ka tawo buot mosunod kanako, kinahanglan isalikway niya ang iyang kaugalingon ug pas-anon ang iyang krus ug mosunod kanako. Ang kinsa mogusto sa pagluwas sa iyang kalag, mawad-an niini, apan ang kinsa mawad-an sa iyang kalag tungod kanako, makit-an niini. Unsa bay pulos sa tawo kon makuha niya ang tibuok kalibutan, apan mawad-an siya sa iyang kalag? O unsa bay ihatag sa tawo nga baylo sa iyang kalag? Hapit na kay ang Anak sa Tawo moabot sa himaya sa iyang Amahan uban sa iyang mga anghel, ug unya siya magabalus sa matag usa sumala sa iyang mga buhat. Tinuod, ako nagsulti kaninyo, adunay pipila sa mga nagtindog dinhi kinsa dili gyud makatilaw sa kamatayon hangtod makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot sa iyang gingharian.

17

Ug human sa unom ka adlaw, gidala ni Jesus si Pedro ug si Santiago ug si Juan nga iyang igsoon ug gitungas niya sila ngadto sa taas nga bukid nga sila ra, ug nabag-o siya sa atubangan nila, ug misidlak ang iyang nawong sama sa adlaw, ug ang iyang mga bisti nahimong puti sama sa kahayag. Ug ania, nakita kanila si Moises ug si Elias nga nakigsultihanay uban kaniya. Mitubag apan si Pedro miingon kang Jesus, Ginoo, maayo nga ania kita dinhi. Kon gusto nimo, maghimo kita dinhi ug tulo ka tolda: usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias.

Samtang siya pa nagsulti, ania karon, usa ka hayag nga panganod mitabon kanila, ug ania karon, usa ka tingog gikan sa panganod nga nag-ingon: Kini mao ang akong anak nga hinigugma, nga kaniya ako nahimuot; sa iya kamo paminaw; ug sa pagkadungog ang mga disipulo nangahulog sa ilang nawong ug nangahadlok pag-ayo. Ug pagduol, ang Jesus mihikap kanila ug miingon, Bangon kamo ug ayaw kahadlok. Sa pag-alsa nila sa ilang mga mata, wala silay nakita nga bisan kinsa gawas kang Jesus lamang. Ug sa pagkanaog nila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus nga nag-ingon, Ayaw isulti sa bisan kinsa ang panan-awon hangtod nga ang Anak sa Tawo mobangon gikan sa mga patay. Ug gipangutana nila siya sa iyang mga tinun-an nga nag-ingon, Unsa man, ang mga escriba nag-ingon nga si Elias kinahanglan moabot una? Apan si Jesus mitubag ug miingon kanila, Si Elias gayud moabot una ug iyang ibalik ang tanang butang; apan sultihan ko kamo nga si Elias miabot na, ug wala nila siya mailhi, kondili gibuhat nila kaniya bisan unsa nga ilang gusto; mao usab nga ang Anak sa Tawo mag-antos pinaagi kanila. Unya nakasabot ang mga tinun-an nga mahitungod kang Juan ang Bautista siya misulti kanila. Ug sa pag-abot nila ngadto sa panon sa mga tawo, miduol kaniya ang usa ka tawo nga miluhod kaniya ug miingon, Ginoo, kaloy-i ang akong anak nga lalaki, kay siya gibulan ug grabe ang iyang pag-antos; kay kanunay siya mahulog sa kalayo ug kanunay sa tubig. Ug gidala ko siya sa imong mga tinun-an, ug wala sila makahimo sa pag-ayo kaniya. Mitubag, ug si Jesus miingon, O kaliwatan nga walay pagtuo ug baliko, hangtod kanus-a ako magpabilin uban kaninyo? Hangtod kanus-a ako molahutay kaninyo? Dalhi

kanako siya dinhi. Ug gibadlong siya ni Jesus, ug migawas gikan kaniya ang demonyo, ug naayo ang bata gikan niadtong taknaa. Unya ang mga tinun-an miduol kang Jesus nga nag-inusara ug miingon, Nganong kami wala makahimo sa pagpapahawa niini? Si Jesus miingon kanila, Tungod sa inyong dili pagtuo. Tinuod kay moingon ako kaninyo, kon kamo adunay pagtuo sama sa usa ka liso sa mustasa, moingon kamo sa bukid nga kini, balhin gikan dinhi ngadto didto, ug mobalhin kini, ug walay imposible kaninyo. Apan kining matanga dili mogawas gawas kon pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Sa nagbalik sila sa Galilea, si Jesus miingon kanila: Ang Anak sa tawo ihatag ngadto sa mga kamot sa mga tawo ug patyon nila siya, ug sa ikatulo nga adlaw pagabangonon siya. Ug nalungkot sila pag-ayo. Pagkahiabot nila sa Capernaum, miduol ang mga tigkolekta sa didrachmas kang Peter ug miingon, Ang inyong magtutudlo, wala ba magbayad sa didrachmas? Nag-ingon siya, Oo. Ug sa dihang misulod siya sa balay, giantisipa siya ni Jesus nga nag-ingon: Unsa ba sa imong hunahuna, Simon? Ang mga hari sa yuta, gikan kang kinsa ba sila modawat ug buhis o buwis? Gikan ba sa ilang mga anak nga lalaki o gikan sa mga dumuloong? Si Pedro miingon kaniya: Gikan sa mga dumuloong. Miingon si Jesus kaniya, Nan gawasnon ang mga anak. Aron nga dili kita makapasakit kanila, lakaw ngadto sa dagat, ilabay ang kawit, ug ang isda nga mitungas una kuhaa. Ug sa pagbuka sa iyang baba, makakaplag ka ug stater. Kadto kuhaa ug ihatag kanila ilis kanako ug kanimo.

18

Niadtong takna miduol ang mga disipulo kang Jesus nga nag-ingon, Kinsa man ang labing dako sa gingharian sa langit? Ug human gitawag ni Jesus ang bata, gibutang niya kini sa taliwala nila ug miingon: Sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, kon dili kamo mobalik ug mahimo sama sa mga bata, dili gyud kamo makasulod sa gingharian sa mga langit. Busa si bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon sama niining bataa, kini siya mao ang labing dako sa gingharian sa mga langit. Ug kinsa kon modawat sa usa ka bata nga sama niini sa akong ngalan, nagadawat kanako; apan kinsa kon makapakasala sa usa niining gagmay nga nagatuo kanako, mas maayo pa alang kaniya nga bitayan ug galingan nga giuyog sa asno sa iyang liog ug ilubong sa kinailoman sa dagat. Alaut sa kalibutan tungod sa mga babag! Kay kinahanglan gayod nga moabot ang mga babag, apan alaut sa tawo nga pinaagi kaniya moabot ang babag! Kon pero ang imong kamot o ang imong tiil naghimo kanimo sa pagpakasala, putla kini ug ilabay gikan kanimo, kay maayo alang kanimo ang mosulod sa kinabuhi nga bakog o dungganon, kaysa magbaton ug duha ka mga kamot o duha ka mga tiil ug ilabay ngadto sa kalayo nga walay katapusan. Ug kung ang imong mata makapasala kanimo, kuhaa kini ug ilabay gikan kanimo, kay maayo pa alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga usa lang ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa gehenna sa kalayo. Tan-awa nga dili ninyo pagtamaya ang usa niining mga gagmay, kay moingon ako kaninyo nga ang ilang

mga anghel didto sa langit kanunay nakakita sa nawong sa akong Amahan nga anaa sa langit. Miabot kay ang Anak sa Tawo aron sa pagluwas sa nawala. Unsa sa inyong tan-aw? Kung may usa ka tawo nga adunay usa ka gatos ka karnero ug masaylo ang usa kanila, dili ba biyaan niya ang kasiyaman ug siyam sa kabukiran, ug moadto ug mangita sa nagsaylo? Ug kon mahitabo nga makaplagan niya kini, sa pagkatinuod moingon ako kaninyo nga nagmaya siya niini labaw pa kay sa kasiyaman ug siyam nga wala masayop. Dili mao ang kabubut-on sa inyong Amahan nga anaa sa langit nga malaglag ang usa niining mga gagmay. Kung makasala batok kanimo ang imong igsoon, lakaw ug badlonga siya sa taliwala nimo ug kaniya nga inusara; kung mamati siya kanimo, nakadaog ka sa imong igsoon; apan kung dili siya mamati, pagdala uban kanimo ug usa o duha pa, aron sa baba sa duha ka saksi o tulo matukod ang tanang pulong. Kon dili siya mamati kanila, isulti sa iglesia, kon dili usab siya mamati sa iglesia, himoa siya kanimo nga sama sa Hentil ug sa manininggil sa buhis. Tinuod, ako moingon kaninyo: bisan unsa nga inyong igapos dinhi sa yuta mahimong gigapos didto sa langit, ug bisan unsa nga inyong hubaron dinhi sa yuta mahimong gihubad didto sa langit. Pag-usab, sa pagkatinuod ako moingon kaninyo nga kon duha ninyo magkauyon dinhi sa yuta mahitungod sa bisan unsang butang nga ilang pangayoon, mahitabo kini alang kanila gikan sa akong Amahan nga anaa sa langit. Kay diin adunay duha o tulo nga nagtigom sa akong ngalan, didto ako anaa sa ilang taliwala. Unya si Pedro miduol kaniya ug miingon: Ginoo, pila ka beses makasala batok kanako ang akong igsoon ug pasayloon ko ba siya? Hangtod pito ka

beses? Nag-ingon kaniya si Jesus, Dili ako nag-ingon kanimo hangtod pito ka beses, kondili hangtod kapitoan ka pito. Tungod niini, ang gingharian sa mga langit gipanig-ingnan sa usa ka tawo nga hari, kinsa buot mohusay sa iyang mga utang uban sa iyang mga ulipon. Sa dihang nagsugod na siya sa paghusay sa mga utang, gidala kaniya ang usa ka utang-an nga may utang nga napulo ka libo ka talento. Apan tungod kay wala siyay ikahatag nga bayad, ang iyang ginoo misugo nga ibaligya siya ug ang iyang asawa ug ang iyang mga anak ug ang tanan nga iyang nabatonan, aron mabayran ang utang. Napukan busa ang ulipon, nagsimba kaniya nga nag-ingon, Ginoo, pagmapailubon kanako ug tanan ihatag ko balik kanimo. Naluoy ang agalon sa maong ulipon, busa gipagawas niya siya ug gipasaylo ang iyang utang. Paggula niya, ang maong ulipon nakakaplag ug usa sa iyang mga kauban nga ulipon, kinsa nag-utang kaniya ug usa ka gatos ka denario, ug sa pagkupot niya kaniya, gisakal niya siya nga nag-ingon, Bayad kanako kon aduna kay utang. Busa, ang iyang kauban nga ulipon mihapa sa iyang mga tiil ug nag-ampo kaniya nga nag-ingon, Pagmapailubon kanako ug bayaran ko ikaw. Apan wala siya motugot, kondili miadto ug gipriso niya siya hangtod nga mobayad siya sa utang. Pagkakita nila sa mga nahitabo, ang iyang mga kaulipon nasubo pag-ayo, ug sa pag-abot nila gipasabot nila sa dayag sa ilang ginoo ang tanan nga mga nahitabo. Unya human magtawag kaniya, ang iyang agalon miingon kaniya, Daotan nga ulipon, ang tanan niadtong utang gipasagdan ko kanimo tungod kay nangamuyo ka kanako. Dili ba kinahanglan usab nga ikaw maluoy sa imong kauban nga ulipon, sama nga ako naluoy kanimo? Ug nahagit ang iyang

ginoo mitugyan kaniya ngadto sa mga tigpasakit hangtod nga iyang ibalik ang tanan nga iyang giutang kaniya. Mao usab buhaton sa inyo sa akong langitnong Amahan, kon dili ninyo pasayloon ang matag usa sa iyang igsoon gikan sa inyong mga kasingkasing ang ilang mga sala.

19

Ug nahitabo nga sa dihang nahuman ni Jesus kining mga pulonga, mibiya siya gikan sa Galilea ug miadto sa mga utlanan sa Judea tabok sa Jordan. Ug daghan nga mga tawo ang misunod kaniya, ug iyang giayo sila didto. Ug miduol kaniya ang mga Fariseo nga nagsulay kaniya ug nag-ingon kaniya, Gitugutan ba ang tawo sa pagbiya sa iyang asawa tungod sa bisan unsang hinungdan? Apan siya mitubag ug miingon kanila, Wala ba kamo makabasa nga ang nagbuhat gikan sa sinugdan lalaki ug babaye iyang gihimo sila ug miingon, Tungod niini mobiya ang tawo sa iyang amahan ug sa iyang inahan ug mopilit sa iyang asawa, ug mahimo ang duha nga usa ka unod? Mao nga dili na sila duha, kondili usa na lang ka unod. Ang gihiusa sa Diyos, ang tawo dili kinahanglan magbulag. Sila miingon kaniya, Unsa man, si Moises nagsugo sa paghatag ug basahon sa pagbulag ug sa pagbuwag kaniya? Nagsulti siya kanila, Si Moises tungod sa katig-a sa inyong kasingkasing nagtugot kaninyo sa pagbiya sa inyong mga asawa, apan sukad pa sa sinugdanan wala kini mao. Apan sultihan ko kamo nga ang bisan kinsa nga mobiya sa iyang asawa, dili tungod sa pagpakighilawas, ug mangasawa sa lain,

nakighilawas, ug ang mangasawa sa biniyaan nakighilawas usab. Miingon kaniya ang iyang mga disipulo, Kung mao kana ang kahimtang sa tawo uban sa asawa, dili maayo nga magminyo. Apan siya miingon kanila: Dili tanan makadawat niining pulonga, apan kadtong gihatagan; kay adunay mga eunuko kinsa gikan sa tiyan sa inahan natawo nga ingon niana. Ug adunay mga eunuko nga gihimo nga mga eunuko sa mga tawo, ug adunay mga eunuko nga naghimo sa ilang kaugalingon nga mga eunuko tungod sa gingharian sa mga langit. Ang makahimo sa pagdawat, padawata siya. Unya gidala kaniya ang mga bata, aron ipatong niya kanila ang iyang mga kamot ug mag-ampo; apan ang mga disipulo mibadlong kanila. Ug si Jesus miingon: Pasagdi ang mga bata ug ayaw pugongi sila nga moduol kanako; kay sa ingon niini mao ang gingharian sa mga langit. Ug human ibutang ang iyang mga kamot kanila, milakaw siya gikan didto. Ug ania karon, usa ka tawo miduol ug miingon kaniya, Maayong magtutudlo, unsang maayong buhaton ko aron makabaton ako ug kinabuhing walay katapusan? Ug siya miingon kaniya: Nganong gitawag mo ako nga maayo? Walay maayo gawas sa Dios nga usa. Apan kon gusto nimo mosulod sa kinabuhi, tipigi ang mga sugo. Nag-ingon siya kaniya: Unsa nga matang? Ug si Jesus miingon: Dili ka mopatay, dili ka makighilawas, dili ka mokawat, dili ka mosaksi ug bakak, tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, ug higugmaon mo ang imong isigkatawo sama sa imong kaugalingon. Nag-ingon kaniya ang batan-ong lalaki, Tanan kini gitipigan nako sukad sa akong pagkabatan-on. Unsa pa ba ang kulang nako? Miingon kaniya si Jesus, Kung gusto nimo nga mahimong perpekto, lakaw ug

ibaligya ang imong mga kabtangan ug ihatag sa mga kabos, ug makabatonan ka ug bahandi sa langit, ug ari ug sunod kanako. Apan pagkadungog sa batan-ong lalaki sa pulong, mibiya siya nga nagsubo, kay siya may daghan nga mga kabtangan. Apan si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, Tinuod gayod nga moingon ako kaninyo nga lisod alang sa usa ka tawo nga dato ang pagsulod sa gingharian sa langit. Apan moingon ako kaninyo pag-usab, mas sayon pa ang kamelyo nga moagi sa mata sa dagom kay sa usa ka tawo nga dato nga mosulod sa gingharian sa Diyos. Pagkadungog niini, ang iyang mga tinun-an natingala pag-ayo ug nag-ingon, Kinsa man diay ang makahimo nga maluwas? Pagtan-aw, ang Jesus miingon kanila, Alang sa mga tawo kini imposible, apan alang sa Diyos ang tanan posible. Unya mitubag si Pedro ug miingon kaniya, Tan-awa, kami mibiya sa tanan ug misunod kanimo. Unsa man busa ang mahitabo kanamo? Apan si Jesus miingon kanila, Tinuod gayud, magsulti ako kaninyo nga kamo nga nagsunod kanako, sa pagkatawo pag-usab, sa dihang molingkod ang Anak sa Tawo sa ibabaw sa trono sa iyang himaya, molingkod usab kamo sa ibabaw sa napulog duha ka mga trono, naghukom sa napulog duha ka mga tribo sa Israel. Ug ang tanan nga mibiya sa mga balay o mga igsoon nga lalaki o mga igsoon nga babaye o amahan o inahan o asawa o mga anak o mga uma tungod sa akong ngalan, makadawat ug usa ka gatus ka pilo ug mapanunod sa kinabuhi nga walay katapusan. Daghan apan ang una mahimong katapusan, ug ang katapusan mahimong una.

20

Pareho kay ang gingharian sa mga langit sa tawo nga agalon sa balay, kinsa migawas sa sayo nga buntag aron pagsuhol sa mga mamumuo alang sa iyang parasan. Ug human nakigsabot sa mga mamumuo alang sa usa ka denarius matag adlaw, gipadala niya sila ngadto sa iyang kaparasan. Ug sa pagpagawas niya sa mga palibot sa ikatulo nga oras, nakita niya ang uban nga nagtindog sa merkado nga walay buhat, ug kaniadtong mga tawo miingon siya: Lakaw ug kamo usab ngadto sa parasan, ug bisan unsa nga husto ihatag ko kaninyo. Ug sila nanglakaw palayo. Pag-usab, nanggawas siya palibot sa ikaunom ug ikasiyam nga oras, ug nagbuhat siya sa samang paagi. Mahitungod sa ika-onse nga oras, human mogawas nakakaplag siya ug uban nga nagtindog nga walay buhat, ug miingon siya kanila, Nganong nagtindog kamo dinhi sa tibuok adlaw nga walay buhat? Nag-ingon sila kaniya: Kay walay tawo nga misuhol kanamo. Nag-ingon siya kanila: Lakaw ug kamo usab ngadto sa ubasan, ug unsa ang husto mao ang inyong madawat. Sa pagkagabii, miingon ang tag-iya sa ubasan sa iyang tinugyanan, Tawga ang mga mamumuo ug hatagi sila sa ilang suhol, sugdi gikan sa mga katapusan hangtod sa mga una. Ug sa pag-abot, ang mga tawo sa ika-onse nga takna mikuha ug usa ka denarius matag usa. Pag-abot sa mga una, naghunahuna sila nga makadawat sila ug mas daghan, apan nakadawat usab sila ug usa ka denarius ang matag usa. Apan pagkadawat nila, nagreklamo sila batok sa tag-iya sa balay nga nag-ingon nga

kining mga katapusan usa ka oras lang naghimo, ug pareho kanamo imong gihimo sila nga mga nagpas-an sa kabug-at sa adlaw ug sa kainit nga nagsunog. Pero siya mitubag ug miingon sa usa kanila, Higala, wala ko magdaot kanimo. Wala ba ikaw makigsabot kanako alang sa usa ka denarius? Kuhaa ang imo ug lakaw; gusto ko apan niining katapusan hatagan sama kanimo; o dili ba gitugutan ako buhaton ang gusto ko sa akoa? Daotan ba ang imong mata kay ako maayo? Mao kini nga mahimong ang mga katapusan una ug ang mga una katapusan, kay daghan ang gitawag, apan diyutay ang gipili. Ug sa pagsaka ni Jesus ngadto sa Jerusalem, gikuha niya ang dose ka mga tinun-an sa pribado sa dalan ug miingon siya kanila: Tan-awa, mosaka kita ngadto sa Jerusalem, ug ang Anak sa Tawo ihatag ngadto sa mga pangulong pari ug mga escriba ug silangon nila siya sa kamatayon, ug ihatag nila siya ngadto sa mga nasod aron sa pagyubit ug pagbunalbonal ug paglansang sa krus, ug sa ikatulo ka adlaw mobangon siya. Unya miduol kaniya ang inahan sa mga anak ni Zebedee uban sa iyang mga anak, nagsimba ug nangayo ug usa ka butang gikan kaniya. Ug siya miingon kaniya, Unsa man ang imong gusto? Nag-ingon siya kaniya: Sultihi aron molingkod kining duha ka anak nga lalaki nako, usa gikan sa tuo nimo ug usa gikan sa wala nimo sa imong gingharian. Mitubag si Jesus ug miingon, Dili kamo kahibalo kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga ako hapit moinom, o sa bunyag nga ako bunyagan pagkabunyagan? Nag-ingon sila kaniya: Makahimo kami. Ug miingon siya kanila, Ang akong kopa sa pagkatinuod moinom kamo niini, ug ang bunyag nga ako gibunyagan mabunyagan usab kamo, apan ang

paglingkod sa akong tuo ug sa akong wala dili ako ang mohatag niini, kondili alang kini niadtong giandam sa akong Amahan. Ug sa pagkadungog, ang napulo ka tawo nasuko mahitungod sa duha ka mga igsoon. Apan si Jesus, human magtawag kanila, miingon, Nahibalo kamo nga ang mga magmamando sa mga nasud nagaharing-hari kanila ug ang mga dako nagagamit sa gahom kanila. Dili ingon niini mahitabo diha kaninyo, apan kinsa kon gusto diha kaninyo nga mahimong dako, mahimo ninyong sulugoon, ug kinsa kon gusto diha kaninyo nga mahimong una, mahimo ninyong ulipon; sama sa Anak sa Tawo wala moabot aron pag-alagaran, apan aron pag-alagad ug paghatag sa iyang kalag nga lukat ilis sa daghan. Ug sa paggawas nila gikan sa Jericho, misunod kaniya ang daghang panon sa katawhan. Ug tan-awa, duha ka buta nga naglingkod tupad sa dalan, sa pagkadungog nga si Jesus moagi, misinggit sila nga nag-ingon, Kaloy-i kami, Ginoo, anak ni David. Apan ang panon sa katawhan gibadlong sila aron mohilom, pero sila labi pang kusog nga nanagsinggit nga nag-ingon, Kaloy-i kami, Ginoo, anak ni David. Ug nagtindog si Jesus, mitawag kanila ug miingon, Unsa ang gusto ninyo nga buhaton ko kaninyo? Nag-ingon sila kaniya, Ginoo, aron mabuksan ang among mga mata. Nagbaton ug kalooy ang Jesus ug mihikap sa ilang mga mata, ug dihadiha nakakita ang ilang mga mata, ug misunod sila kaniya.

21

Ug sa dihang miduol sila sa Jerusalem ug miabot sa Bethphage

ngadto sa bukid sa mga olibo, unya si Jesus nagpadala ug duha ka mga tinun-an nga nag-ingon kanila: Lakaw kamo ngadto sa baryo nga atbang ninyo, ug dihadiha makakaplag kamo ug asno nga gigapos ug nating uban niya; paghubad ug dad-a kanako. Ug kon adunay moingon kaninyo og bisan unsa, isulti ninyo nga ang Ginoo nagkinahanglan niini, ug dihadiha iyang ipadala kini. Kini nga tibuok nahitabo aron matuman ang gisulti pinaagi sa propeta nga nag-ingon: Sultihi ang anak nga babaye sa Sion, tan-awa, ang imong hari moabot kanimo, maaghop ug nagsakay sa asno ug sa nating anak sa asno. Milakaw ug naghimo ang mga tinun-an sumala sa gisugo kanila ni Jesus, gidala nila ang asno ug ang nating asno, ug gibutang nila sa ibabaw niini ang ilang mga bisti, ug milingkod siya sa ibabaw niini. Ang pinakadako nga panon sa mga tawo nagbuklad sa ilang kaugalingong mga bisti sa dalan, samtang ang uban nagputol ug mga sanga gikan sa mga kahoy ug nagbuklad niini sa dalan. Ang mga panon nga nag-una ug ang nagsunod nanagsinggit nga nag-ingon, Hosana sa anak ni David, bulahan ang moabot sa ngalan sa Ginoo, Hosana sa kinatas-an. Ug sa pagsulod niya sa Jerusalem, nauyog ang tibuok siyudad nga nag-ingon, Kinsa ba kini? Ang mga panon nag-ingon, Kini mao si Jesus, ang propeta gikan sa Nazareth sa Galilee. Ug misulod si Jesus sa templo sa Dios, ug gipagawas niya ang tanan nga mga nagbaligya ug mga nagpalit sa templo, ug ang mga lamesa sa mga manugsukli sa kwarta iyang giguba ug ang mga lingkuranan sa mga nagbaligya sa mga salampati, ug miingon siya kanila: Nasulat na, ang balay ko balay sa pag-ampo pagatawgon; apan kamo gihimo ninyo kini nga lungag sa mga tulisan. Ug miduol kaniya ang mga bakol ug

mga buta sa templo, ug giayo niya sila. Apan pagkakita sa mga pangulong pari ug sa mga escriba sa mga katingalahan nga iyang gihimo ug sa mga bata nga nagsinggit sa templo ug nag-ingon, Hosana sa anak ni David, nasuko sila ug miingon kaniya: Nakadungog ka unsa kini sila nag-ingon? Ug si Jesus miingon kanila: Oo; wala ba gayud ninyo mabasa nga gikan sa baba sa mga bata ug mga nagpasuso nag-andam ka ug pagdayeg? Ug gibiyaan niya sila, migawas sa gawas sa siyudad paingon sa Betania, ug mipahulay didto. Sa buntag ug nagbalik ngadto sa siyudad, siya gigutom; ug nakakita og usa ka kahoy nga igera sa daplin sa dalan, miadto siya niini, ug walay nakit-an sulod niini gawas sa mga dahon lamang, ug miingon siya niini: Dili na gikan kanimo ang bunga mahitabo hangtod sa kahangtoran. Ug nalaya dayon ang kahoy nga igera. Ug sa pagkakita ang mga tinun-an nanghibulong nga nag-ingon, Unsaon nga dihadiha nalaya ang kahoy nga higera? Mitubag si Jesus ug miingon kanila, Tinuod sultihan ko kamo, kung kamo adunay pagtuo ug dili magduhaduha, dili lamang ang sa kahoy nga igera buhaton ninyo, apan bisan sa bukid nga kini moingon kamo, Pagbayaw ug ihulog ngadto sa dagat, mahitabo; ug ang tanan bisan unsa nga mangayo kamo sa pag-ampo nga nagatuo, madawat ninyo. Ug sa dihang miabot na siya sa templo, miduol kaniya samtang siya nagtudlo ang mga pangulong pari ug ang mga tigulang sa katawhan nga nag-ingon, Sa unsa nga awtoridad ikaw nagbuhat niining mga butanga, ug kinsa ang naghatag kanimo niining awtoridad? Mitubag apan si Jesus miingon kanila, Mangutana ko kaninyo ug ako usab og usa ka pulong, nga kon mosulti kamo kanako, ug ako usab kaninyo mosulti sa unsa nga awtoridad kini

nga mga butang gibuhat ko. Ang bunyag ni Juan, diin gikan kini, gikan ba sa langit o gikan sa mga tawo? Apan sila nanagpanghunahuna sa ilang kaugalingon nga nag-ingon: Kon moingon kita, gikan sa langit, moingon siya kanato, nganong wala man kamo motuo kaniya; apan kon moingon kita, gikan sa mga tawo, mahadlok kita sa panon sa mga tawo; kay silang tanan nagaila kang Juan ingon nga propeta. Ug mitubag sila kang Jesus miingon: Wala kami mahibalo. Miingon usab siya kanila: Ni dili usab ako moingon kaninyo kon sa unsang awtoridad ako nagbuhat niini nga mga butang. Unsa man ang inyong tan-aw? May usa ka tawo nga may duha ka anak, ug miduol sa una ug miingon, Anak, lakaw karon ug magtrabaho sa akong parasan. Ang usa mitubag nga miingon, Dili ako gusto. Apan sa ulahi nagbasol ug milakaw. Ug miduol sa ikaduhang anak, miingon usab sa samang paagi. Apan ang mitubag miingon, Ako, ginoo, ug wala moadto. Kinsa sa duha ang naghimo sa kabubut-on sa amahan? Miingon sila kaniya: Ang una. Miingon si Jesus kanila: Tinuod, sultihan ko kamo nga ang mga maniningil ug buhis ug ang mga babayeng bayaran mouna kaninyo sa gingharian sa Diyos. Miabot kay alang nganha kaninyo si Juan sa dalan sa pagkamatarong, ug dili kamo mituo kaniya, apan ang mga maniningil sa buhis ug ang mga babayeng bayaran mituo kaniya. Kamo usab nga nakakita wala maghinulsol sa ulahi aron motuo kaniya. Paminawa ang lain nga parabula. May usa ka tawo nga tag-iya sa balay, kinsa nagtanom ug parasan ug nagbutang ug koral palibot niini ug nagkalot ug pugaan sa sulod niini ug nagtukod ug tore, ug giabangan kini sa mga mag-uuma ug mibiya. Apan sa dihang

miduol na ang panahon sa mga bunga, gipadala niya ang iyang mga ulipon ngadto sa mga mag-uuma aron sa pagkuha sa iyang mga bunga. Ug gikuha sa mga mag-uuma ang iyang mga ulipon, nga ang usa ilang gibunalan, ang usa ilang gipatay, ug ang usa ilang gibato. Pag-usab nagpadala siya ug uban pang mga ulipon nga mas daghan pa kay sa una, ug gihimo usab nila kanila ang samang butang. Ulahi apan nagpadala siya ngadto kanila sa iyang anak nga nag-ingon, Ilahon nila ang akong anak. Apan ang mga mag-uuma, sa pagkakita nila sa anak, miingon sa ilang kaugalingon, Kini mao ang manununod. Dali, patyon nato siya ug aton-on ang iyang panulondon. Ug sa pagkuha nila kaniya, ilang gipagawas siya sa gawas sa ubasan ug gipatay. Busa, sa dihang moabot ang tag-iya sa parasan, unsa ang iyang buhaton sa kadtong mga mag-uuma? Moingon sila kaniya, Ang mga daotan, daotanon niyang pagkalaglag, ug ang ubasan iyang ipaabang sa ubang mga mag-uuma, kinsa mohatag balik kaniya sa mga bunga sa ilang mga panahon. Miingon si Jesus kanila, Wala ba ninyo mabasa sa mga Kasulatan, Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimo nga ulo sa eskina; gikan sa Ginoo nahimo kini, ug kini kahibulongan sa atong mga mata? Tungod niini, moingon ako kaninyo nga kuhaon gikan kaninyo ang gingharian sa Diyos ug ihatag sa nasud nga nagbuhat sa mga bunga niini; ug ang mahulog sa ibabaw sa bato nga kini pagadugmokon; apan bisan kinsa nga iyang pagahulugan, pagadugmokon niya siya. Ug sa pagkadungog sa mga pangulong pari ug sa mga Pariseo sa iyang mga sambingay, nasayod sila nga mahitungod kanila nagsulti siya; ug samtang nagtinguha sila sa pagdakop kaniya, nahadlok sila sa mga

panon, tungod kay ingon nga propeta ilang giila siya.

22

Ug mitubag si Jesus pag-usab miingon kanila pinaagi sa mga sambingay nga nag-ingon: Gipasama ang gingharian sa mga langit sa usa ka tawo nga hari, kinsa naghimo ug kasal alang sa iyang anak nga lalaki. Ug gipadala niya ang iyang mga ulipon sa pagtawag sa mga giimbitar ngadto sa kasal, apan wala sila buot moanhi. Pag-usab nagpadala siya ug uban pang mga ulipon nga nag-ingon, Ingna ang mga giimbitar, tan-awa, ang akong labing maayong pagkaon giandam ko na, ang akong mga toro ug ang mga gipatambok nga mananap giihaw na, ug ang tanan andam na, dali kamo ngadto sa kasal. Apan sila wala magtagad ug mibiya, ang usa miadto sa iyang kaugalingong uma, ug ang usa miadto sa iyang negosyo; apan ang nahibilin mikuha sa iyang mga ulipon ug giabusuhan ug gipatay nila sila. Apan sa pagkadungog sa hari kadto, nasuko siya, ug sa pagpadala sa iyang mga kasundalohan, gilaglag niya kadtong mga mamumuno ug gisunog ang ilang siyudad. Unya miingon siya sa iyang mga ulipon: Ang kasal andam na, apan ang mga giimbitar dili takos; lakaw kamo busa ngadto sa mga agianan sa mga dalan, ug bisan pila ka tawo nga inyong makaplagan imbitaha ngadto sa kasal. Ug nanggawas ang mga ulipon kadto ngadto sa mga dalan, nagtigom sa tanang ilang nakit-an, dautan ug maayo, ug napuno ang kasal sa mga dinapit nga naglingkod. Pagsulod sa hari aron tan-awon ang mga naglingkod nakakita siya didto ug

usa ka tawo nga wala magsul-ob sinina sa kasal, ug miingon siya kaniya: Higala, unsaon nimo pagsulod dinhi nga wala kay sinina sa kasal? Apan siya gipahilom. Unya miingon ang hari sa mga sulogoon, Gapos ninyo ang iyang mga tiil ug mga kamot, dad-a siya ug ilabay ngadto sa gawas nga kangitngit; didto mahimong ang paghilak ug ang pagpakagot sa mga ngipon. Daghan kay ang mga giimbitar, apan diyutay ang mga gipili. Unya ang mga Pariseo milakaw ug nagtigom aron magtambag kung unsaon nila paglitok kaniya pinaagi sa pulong. Ug gipadala nila kaniya ang ilang mga tinun-an uban sa mga Herodiano nga nag-ingon: Magtutudlo, nahibalo kami nga matinuoron ka ug sa kamatuoran nagtudlo ka sa dalan sa Diyos, ug wala kay sapayan bisan kinsa; kay wala ka magtan-aw sa nawong sa mga tawo; sultihi busa kami, unsa ang imong hunahuna? Gitugutan ba nga mohatag ug buhis kang Cesar o dili? Apan nahibalo si Jesus sa ilang kadaotan ug miingon, Nganong gisulayan ninyo ako, mga mapagpaimbabaw? Ipakita ninyo kanako ang sensilyo sa buhis. Ug gidala nila kaniya ang denarius. Ug miingon siya kanila, Kang kinsa kining imahena ug inskripsiyon? Nag-ingon sila kaniya: Ni Cesar. Unya miingon siya kanila: Ihatag balik busa ang sa Caesar ngadto sa Caesar ug ang sa Dios ngadto sa Dios. Ug sa pagkadungog nila nahibulong sila, ug sa pagbiya nila kaniya mipahawa sila. Sa niadtong adlawa miduol kaniya ang mga Saduceo, ang mga nagaingon nga walay pagkabanhaw, ug nangutana sila kaniya nga nag-ingon: Magtutudlo, si Moises miingon, kung ang usa mamatay nga wala may mga anak, ang igsoon niya magminyo sa asawa niya ug magpatindog ug binhi alang sa igsoon niya. May pito ka mga igsoon nga lalaki kanamo;

ug ang una nga nakaminyo namatay, ug wala may anak, gibiyaan niya ang iyang asawa sa iyang igsoon; sama usab ang ikaduha ug ang ikatulo, hangtod sa kapito. Ulahi sa tanan, namatay usab ang babaye. Sa pagkabanhaw busa, kang kinsa sa pito ang babaye mahimo? Tanan kay nakabaton kaniya. Mitubag pero si Jesus miingon kanila, Nalimbong kamo tungod kay wala kamo makahibalo sa mga Kasulatan ni sa gahom sa Diyos. Kay sa pagkabanhaw, dili sila magminyo ni ipakasal, kondili sama sa mga mensahero sa Diyos didto sa langit. Apan mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay, wala ba ninyo mabasa ang gisulti kaninyo pinaagi sa Diyos nga nag-ingon, Ako mao ang Diyos ni Abraham ug ang Diyos ni Isaac ug ang Diyos ni Jacob? Dili ang Diyos Diyos sa mga patay, kondili sa mga buhi. Ug sa pagkadungog, ang mga panon sa katawhan nahingangha sa iyang pagtulun-an. Ang mga Pariseo nakadungog nga iyang gipahilom ang mga Saduceo, nagkatigom sa samang dapit, ug usa kanila, usa ka eksperto sa balaod, nangutana nga nagsulay kaniya ug nag-ingon, Magtutudlo, unsa nga sugo ang dako diha sa balaod? Ug si Jesus miingon kaniya, Higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag ug sa tibuok mong hunahuna. Kini mao ang una ug dako nga sugo. Ang ikaduha sama usab niini: higugmaon mo ang imong silingan sama sa imong kaugalingon. Sa niining duha ka mga sugo nagsalig ang tibuok nga balaod ug ang mga propeta. Sa pagkatipon na sa mga Pariseo, gipangutana sila ni Jesus nga nag-ingon, Unsa ang inyong hunahuna mahitungod sa Kristo? Anak ba kini ni kinsa? Nag-ingon sila kaniya: Ni David. Nag-ingon siya kanila: Unsaon man niana si David sa Espiritu

nagtawag kaniya nga Ginoo nga nag-ingon, Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo, lingkod sa akong tuo hangtod butangan nako ang imong mga kaaway nga lingkoranan sa imong mga tiil? Kon busa si David nagtawag kaniya ug Ginoo, unsaon man nga siya anak niya? Ug walay usa nga nakahimo sa pagtubag kaniya ug pulong, ni wala usay nangahas gikan niadtong adlawa sa pagpangutana kaniya pag-usab.

23

Unya si Jesus misulti sa mga panon ug sa iyang mga tinun-an nga nag-ingon: Sa lingkoranan ni Moises nanglingkod ang mga escriba ug ang mga Pariseo. Busa, ang tanan nga ilang isulti kaninyo nga tipigan, tipigi ug buhata, apan sumala sa ilang mga buhat ayaw ninyo buhata, kay sila moingon man, apan wala sila magbuhat. Nagbugkos sila kay mga lulan nga mabug-at ug lisud pagdalon ug gibutang nila kini sa ibabaw sa mga abaga sa mga tawo, apan sa ilang kaugalingong tudlo dili sila gusto nga molihok niini. Apan ang tanang ilang mga buhat ginabuhat nila aron makita sa mga tawo. Kay gilapad nila ang ilang mga phylacteries ug gidak-on nila ang mga borlas sa ilang mga bisti, ug gihigugma nila ang dunggan nga dapit sa mga kombira ug ang mga unang lingkuranan sa mga tigum ug ang mga kumusta sa mga merkado ug ang pagtawag sa mga tawo kanila rabbi rabbi. Apan kamo, ayaw pagtawag ug rabi, kay usa lamang ang inyong magtutudlo, ang Kristo, ug kamong tanan mga igsoon. Ug ayaw ninyo pagtawag ug amahan ninyo dinhi sa yuta, kay usa ra

ang inyong Amahan, ang anaa sa langit. Ni ayaw usab kamo pagtawag nga mga magtutudlo, kay usa lamang ang inyong magtutudlo, ang Cristo. Ang mas dako ninyo mahimong inyong sulugoon. Apan ang bisan kinsa nga magpataas sa iyang kaugalingon pagapaubson, ug ang bisan kinsa nga magpaubos sa iyang kaugalingon pagataason. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, kay ginalamoy ninyo ang mga balay sa mga balo nga babaye ug nagapangamuyo ug taas ingon nga dahilan. Busa tungod niini, makadawat kamo ug mas dako nga paghukom. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay kamo nagsira sa gingharian sa mga langit atubangan sa mga tawo! Kamo mismo dili mosulod, ni ang mga buot mosulod inyong tugutan sa pagsulod. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Fariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay naglakaw kamo sa dagat ug sa mamala aron makahimo ug usa ka sumuroy, ug sa dihang mahimo na siya, himoon ninyo siyang anak sa gehena nga makaduha pa kay kaninyo. Alaut kaninyo, mga buta nga giya, nga nagsulti, Ang kinsa manumpa sa templo, walay pulos kini, apan ang kinsa manumpa sa bulawan sa templo kinahanglan motuman. Mga buang ug mga buta! Kinsa ba ang mas dako, ang bulawan o ang templo nga nagbalaan sa bulawan? Ug, ang bisan kinsa nga mosumpa pinaagi sa halaran, walay pulos kini, apan ang bisan kinsa nga mosumpa pinaagi sa gasa nga anaa sa ibabaw niini, kinahanglan motuman. Mga buang ug buta! Unsa ba ang mas dako, ang gasa o ang halaran nga nagbalaan sa gasa? Ang busa nga nanumpa sa halaran nanumpa sa iya ug sa tanan nga anaa sa ibabaw niini; ug ang nanumpa sa templo nanumpa

sa iya ug sa nagpuyo niini; ug ang nanumpa sa langit nanumpa sa trono sa Diyos ug sa naglingkod sa ibabaw niini. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay kamo nagaikapu sa mint ug sa dill ug sa cumin, ug gibiyaan ninyo ang mas bug-at sa balaod—ang hustisya ug ang kalooy ug ang pagtuo. Kini apan kinahanglan buhaton ug kadto dili biyaan. Mga giya nga buta, ang nagsala sa conopa, apan ang kamelyo ginatulon. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay naglimpyo kamo sa gawas sa kopa ug sa pinggan, apan sa sulod puno gikan sa pagpangawat ug sa pagkadili matarong. Pariseo nga buta, limpyoha una ang sulod sa kopa ug sa pinggan, aron mahimo usab nga limpyo ang gawas niini. Alaut kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay kamo sama sa mga lubnganan nga gipinturahan ug puti, nga sa gawas gayud makita nga matahum, apan sa sulod puno sa mga bukog sa mga patay ug sa tanang kahugaw. Mao usab kamo, sa gawas gayud makita sa mga tawo nga matarong, apan sa sulod puno kamo sa pagkamapakitaon-buhat ug pagkawalay-balaod. Alaot kaninyo, mga escriba ug mga Pariseo nga mga mapagpaimbabaw, tungod kay nagtukod kamo sa mga lubnganan sa mga propeta ug nagdayandayan sa mga handumanan sa mga matarong, ug nag-ingon kamo: Kon kami diha sa mga adlaw sa among mga amahan, dili unta kami mahimong mga kauban nila sa dugo sa mga propeta. Mao nga kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga kamo mga anak sa mga nagpatay sa mga propeta. Ug kamo, pun-a ang sukod sa inyong mga amahan. Mga

bitin, mga anak sa mga bitin nga makahilo, unsaon ninyo pagikyas gikan sa hukom sa gehena? Tungod niini, tan-awa, ako nagpadala nganha kaninyo ug mga propeta ug mga makinaadmanon ug mga escriba, ug gikan kanila patyon ninyo ug ilansang ninyo sa krus, ug gikan kanila hampakon ninyo sa inyong mga tigum ug gukdon ninyo gikan sa siyudad ngadto sa siyudad, aron moabot sa ibabaw ninyo ang tanang dugo nga matarong nga gibubo sa ibabaw sa yuta gikan sa dugo ni Abel nga matarong hangtod sa dugo ni Zacarias anak ni Barachias, nga inyong gipatay taliwala sa templo ug sa halaran. Tinuod, ako mosulti kaninyo nga moabot kining tanan sa kaliwatan kini. Jerusalem, Jerusalem, ang nagpatay sa mga propeta ug nagbato sa mga gipadala kanimo! Pila ka beses nga nagtinguha ako sa pagtigom sa imong mga anak sama sa paagi nga ang himantayon nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan kamo wala motinguha. Tan-awa, gibiyaan kaninyo ang inyong balay nga awaaw. Kay moingon ako kaninyo, dili na ninyo ako makita gikan karon hangtod nga moingon kamo, Bulahan ang moabot sa ngalan sa Ginoo.

24

Ug human nakagawas, si Jesus milakaw gikan sa templo, ug miduol ang iyang mga tinun-an aron ipakita kaniya ang mga bilding sa templo. Ug si Jesus miingon kanila, Dili ba ninyo makita kining tanan nga mga butang? Tinuod, sultihan ko kamo, dili gayud pagbilin dinhi ang bato ibabaw sa bato nga dili

pagagub-on. Samtang siya naglingkod sa bukid sa mga olibo, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga nag-inusara ug nag-ingon, Sultihi kami kanus-a mahitabo kining mga butanga, ug unsa ang timailhan sa imong pagbalik ug sa kataposan sa kapanahonan? Ug mitubag si Jesus miingon kanila, Tan-awa nga dili kamo limbongan ni bisan kinsa. Daghan kay moabot sa akong ngalan nga nag-ingon, Ako mao ang Kristo, ug daghan ang ilang limbongan. Kamo mahimong hapit sa pagdungog sa mga gubat ug mga balita sa mga gubat, tan-awa nga dili kamo masamok, kay kinahanglan nga ang tanan mahitabo, apan wala pa kini ang katapusan. Motindog kay nasud batok sa nasud ug gingharian batok sa gingharian, ug mahitabo ang mga gutom ug mga hampak ug mga linog sa matag dapit; apan kining tanan sinugdanan sa mga kasakit sa pagpanganak. Unya ihatag nila kamo ngadto sa kalisdanan ug patyon nila kamo, ug kamo pagadumtan sa tanang mga nasod tungod sa akong ngalan. Ug unya daghan ang mapakyas, ug ilang itugyan ang usag usa ug dumtan ang usag usa. Ug daghan nga bakak nga mga propeta motungha ug ilang limbongan ang daghan, ug tungod sa pagdaghan sa paglapas sa balaod mobugnaw ang gugma sa daghan. Ang mipabilin ngadto sa katapusan, siya maluwas. Ug imantala kini nga maayong balita sa gingharian sa tibuok nga gipuy-ang kalibutan ingon nga pagpamatuod sa tanang mga nasud, ug unya moabot ang katapusan. Sa dihang makita ninyo ang dulumtanan sa pagkaguba nga gisulti pinaagi kang Daniel nga propeta nga nagtindog sa balaang dapit, ang nagbasa pasabta, unya kadtong anaa sa Judea pangalagiw ngadto sa kabukiran, ang anaa sa atop ayaw pag-kanaog aron sa pagkuha

sa mga butang gikan sa iyang balay, ug ang anaa sa uma ayaw pagbalik sa likod aron sa pagkuha sa iyang mga bisti. Alaut sa mga mabdos ug sa mga nagpasuso niadtong mga adlawa. Pag-ampo aron dili mahimo ang inyong pagkalagiw sa panahon sa tingtugnaw ni sa adlaw nga igpapahulay. Mahimo kay unya kalisdanan nga dako, sama nga wala pa sukad nahitabo gikan sa sinugdanan sa kalibutan hangtod karon, ni dili na gayud mahitabo. Ug kon wala unta pagmuboi ang mga adlaw kadto, walay bisan unsang unod nga maluwas; apan tungod sa mga pinili, pagamuboon ang mga adlaw kadto. Unya kon kinsa moingon kaninyo, tan-awa ania dinhi si Cristo o ania, ayaw pagtuo; kay motungha ang mga bakak nga mga Cristo ug mga bakak nga mga propeta ug mohatag sila ug dagkong mga ilhanan ug mga katingalahan, aron sa paglimbong, kon mahimo, bisan ang mga pinili. Tan-awa, gisulti ko na kaninyong daan. Kung busa moingon sila kaninyo, tan-awa didto sa kamingawan siya, dili kamo mogawas, tan-awa didto sa mga lawak sa sulod, dili kamo motuo; sama nga ang kilat mogawas gikan sa sidlakan ug makita hangtod sa kasadpan, mao usab ang presensya sa anak sa tawo; kay asa man ang patayng lawas, didto pagatigumon ang mga agila. Dayon pagkahuman sa kalisdanan niadtong mga adlawa, ang adlaw mangitngon ug ang bulan dili na mohatag sa iyang kahayag, ug ang mga bituon mahulog gikan sa langit, ug ang mga gahom sa kalangitan mauyog. Ug unya mopatim-aw ang timailhan sa Anak sa Tawo sa langit, ug unya magbangotan ang tanang mga tribo sa yuta ug makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot sa ibabaw sa mga panganod sa langit uban sa gahom ug dakong himaya. Ug magpadala siya sa iyang

mga mensahero uban sa dako nga tingog sa trumpeta, ug tigomon nila ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa mga kinatumyan sa kalangitan hangtod sa ilang mga kinatumyan. Gikan sa higuera, pagkat-on ninyo ang sambingay. Sa dihang ang sanga niini mahimong lumo ug ang mga dahon motubo na, nahibalo kamo nga duol na ang ting-init; sa ingon usab kamo, sa dihang makita ninyo kining tanan nga mga butang, hibaloi nga duol na kini sa mga pultahan. Tinuod, ako nagsulti kaninyo, dili gyud molabay kining kaliwatana hangtod mahitabo kining tanan nga mga butang. Ang langit ug ang yuta moagi, pero ang akong mga pulong dili gyud moagi. Mahitungod sa adlaw niana ug takna, walay usa nga nakahibalo, ni bisan ang mga mensahero sa kalangitan, gawas sa akong Amahan lamang. Sama sa mga adlaw ni Noah, mao usab ang pagpakita sa Anak sa Tawo. Sama nga sila nangaon ug nag-inom, nangminyo ug nagpakasal sa mga adlaw sa wala pa ang baha, hangtod sa adlaw nga si Noe misulod sa arka, ug wala sila makahibalo hangtod nga miabot ang baha ug mikuha sa tanan, mao usab ang pagbalik sa Anak sa Tawo. Unya duha sila mahimo didto sa uma, ang usa kuhaon ug ang usa biyaan; duha nga mga babaye naggaling didto sa galingan, ang usa kuhaon ug ang usa biyaan. Magbantay busa, kay wala kamo mahibalo kon unsang orasa moabot ang inyong Ginoo. Apan hibaloi ninyo kini: kung nahibalo ang tag-iya sa balay kon unsang takna moabot ang kawatan, magbantay unta siya ug dili unta motugot nga gub-on ang iyang balay. Tungod niini, kamo usab kinahanglan nga mangandam, kay sa oras nga wala ninyo damha, ang Anak sa Tawo moabot. Kinsa man diay ang matinumanon nga ulipon ug

maalamon, nga gitudlo sa iyang agalon ibabaw sa iyang mga suluguon aron sa paghatag kanila ug pagkaon sa hustong panahon? Bulahan ang maong ulipon nga sa pag-abot sa iyang ginoo makit-an nga nagbuhat sama niini. Tinuod, moingon ako kaninyo nga sa ibabaw sa tanan niyang mga kabtangan iyang itudlo siya. Apan kung moingon ang daotang ulipon kadto sa iyang kasingkasing, naglangan ang akong agalon sa pag-abot, ug magsugod sa pagbunalbonal sa iyang kaubang mga ulipon, ug mokaon ug moinom uban sa mga hubog, moabot ang agalon sa ulipon kadto sa adlaw nga wala niya gilaoman ug sa takna nga wala niya hibaloi, ug pagaputlon niya siya sa duha, ug ang iyang bahin uban sa mga mao-maoron ibutang; didto mahimo ang paghilak ug ang pagkagot sa mga ngipon.

25

Unya ang gingharian sa mga langit mahisama sa napulo ka ulay, nga nagkuha sa ilang mga sulo ug migula aron sa pagtagbo sa pamanhonon. Lima apan maalamon, ug ang lima buang-buang. Ang mga buangbuang nga mikuha sa ilang mga sulo wala mikuha uban kanila og lana; apan ang mga maalamon mikuha og lana sa ilang mga sudlanan uban sa ilang mga sulo. Apan sa paglangan sa pamanhonon, silang tanan nangatulog ug nangahinanok. Sa tunga-tunga sa gabii may singgit nga nahitabo, Tan-awa! Ang pamanhonon moabot na, gawas kamo aron sa pagsugat kaniya. Unya mitindog ang tanang mga ulay ug giayohan ang ilang mga suga. Ang mga buang-buang miingon sa

mga maalamon, Hatagi kami ug lana gikan sa inyo, tungod kay ang among mga sulo napalong. Mitubag apan ang maalamon nga mga babaye nga nag-ingon, Basin dili igo kanamo ug kaninyo, lakaw apan mas maayo ngadto sa mga nagbaligya ug palit alang sa inyong kaugalingon. Apan sa ilang pagbiya aron mopalit, miabot ang pamanhonon ug ang mga andam misulod uban kaniya ngadto sa kasal, ug ang pultahan gisirad-an. Unya human, miabut ang nahibilin nga mga ulay nga nag-ingon, Ginoo, Ginoo, ablihi kami. Apan mitubag siya ug miingon, Amen, moingon ako kaninyo, wala ako makaila kaninyo. Magbantay kamo busa, kay wala kamo makahibalo sa adlaw ni sa takna diin moabot ang Anak sa Tawo. Kay sama sa usa ka tawo nga mobiya sa iyang panimalay, gitawag niya ang iyang kaugalingong mga ulipon ug gitugyan kanila ang iyang mga kabtangan, ug sa usa gihatag niya og lima ka talento, sa usa duha, sa usa usa, sa matag usa sumala sa iyang kaugalingong gahom, ug mibiya siya dayon. Milakaw ang nakakuha sa lima ka talento, nagtrabaho niini, ug naghimo ug laing lima ka talento. Ingon usab, ang nakadawat sa duha nakabaton usab ug laing duha. Apan ang nakadawat sa usa miadto ug nagkalot sa yuta ug nagtago sa plata sa iyang agaron. Pagkahuman sa taas nga panahon, moabot ang agalon sa kadtong mga ulipon ug mag-asoy kanila sa ilang mga binuhatan. Ug ang nakadawat sa lima ka talento miduol ug nagdala sa lain pang lima ka talento, nag-ingon, Ginoo, lima ka talento ang imong gitugyan kanako; tan-awa, lain pang lima ka talento ang akong naganansya gikan niini. Miingon kaniya ang iyang ginoo, Maayo, maayong ulipon ug matinumanon! Sa diyutay ka matinumanon, sa daghan ikaw

nako ibutang. Sulod sa kalipay sa imong ginoo. Miduol ug ang nakakuha sa duha ka talento miingon, Ginoo, duha ka talento ang imong gitugyan kanako. Tan-awa, nakaganansya ako ug laing duha ka talento gikan niini. Miingon kaniya ang iyang ginoo, Maayo, maayong ulipon ug matinumanon! Sa diyutay ka matinumanon, sa daghan ikaw nako ibutang. Sulod sa kalipay sa imong ginoo. Miduol usab ug ang usa nga nakadawat sa usa ka talento miingon: Ginoo, nahibalo ako kanimo nga ikaw gahi nga tawo, nag-ani diin wala ka magtanom ug nagtigom diin wala ka magsabwag, ug tungod sa kahadlok miadto ako ug gitago ang imong talento sa yuta. Tan-awa, anaa kanimo ang imong iya. Mitubag ug ang iyang agalon miingon kaniya: daotan nga ulipon ug tapulan, nahibalo ka nga mag-ani ako diin wala ako magtanom ug magtigom gikan diin wala ako magsabwag, kinahanglan unta ikaw magsalibay sa akong plata ngadto sa mga negosyante sa salapi, ug pag-abot nako makadawat unta ako sa akoa uban sa tubo. Kuhaa busa gikan kaniya ang talento ug ihatag sa nagbaton sa napulo ka talento. Kay sa tanan nga may pagahatagan ug magasobra, apan gikan sa walay may, bisan unsa nga iyang gipanag-iya pagakuhaon gikan kaniya. Ug ang walay pulos nga ulipon ilabay ngadto sa gawas nga kangitngit, didto mahitabo ang paghilak ug ang pagpakagot sa mga ngipon. Sa dihang moabot ang anak sa tawo sa iyang himaya ug ang tanan nga balaan nga mga mensahero uban kaniya, unya molingkod siya sa trono sa iyang himaya, ug tigomon sa iyang atubangan ang tanang mga nasud, ug iyang bulagon sila gikan sa usag usa sama sa magbalantay nga nagbulag sa mga karnero gikan sa mga nating kanding, ug iyang

ibutang ang mga karnero sa iyang tuo, apan ang mga kanding sa wala. Unya moingon ang hari sa mga anaa sa iyang tuo, Dali kamo nga mga gipanalanginan sa akong Amahan, panunod ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagtukod sa kalibutan. Gigutom ako, ug gihatagan ninyo ako ug kaon, giuhaw ako, ug gipainom ninyo ako, dumuloong ako, ug gidawat ninyo ako, hubo ako, ug gibistihan ninyo ako, masakiton ako, ug gibisita ninyo ako, sa bilanggoan ako, ug miadto kamo kanako. Unya motubag kaniya ang mga matarong nga nag-ingon, Ginoo, kanus-a ba namo ikaw nakita nga gigutom ug gipakaon, o giuhaw ug gipainom? Kanus-a ba namo ikaw nakita nga dumuloong ug gitigom namo, o hubo ug gibistihan namo? Kanus-a ba namo ikaw nakita nga mahuyang o didto sa bilanggoan, ug miadto kami kanimo? Ug motubag ang hari moingon kanila, Sa pagkatinuod, mosulti ako kaninyo, bisan unsa nga inyong gihimo sa usa niini nga akong mga igsoon nga labing gamay, kanako ninyo gihimo. Unya moingon usab siya niadtong anaa sa wala, Pahawa kamo gikan kanako, kamong mga tinunglo, ngadto sa kalayo nga walay katapusan nga giandam alang sa yawa ug sa iyang mga sugo. Gigutom ako kay, ug wala kamo mohatag kanako ug makaon, giuhaw ako, ug wala kamo mohatag kanako ug ilimnon, dumuloong ako, ug wala kamo modawat kanako, hubo ako, ug wala kamo mobistir kanako, maluya ako ug didto sa bilanggoan, ug wala kamo moduaw kanako. Unya motubag sila kaniya ug sila usab nga nag-ingon, Ginoo, kanus-a man namo ikaw nakita nga gigutom o giuhaw o dumuloong o hubo o masakiton o didto sa bilanggoan, ug wala kami mag-alagad kanimo? Unya motubag siya kanila

nga moingon, Tinuod, sultihan ko kamo, sa dihang wala ninyo buhata sa usa niining mga labing ubos, ni kanako wala usab ninyo buhata. Ug moadto kini sa silot nga walay katapusan, apan ang mga matarong moadto sa kinabuhi nga walay katapusan.

26

Ug nahitabo nga sa dihang nahuman ni Jesus ang tanan niining mga pulonga, miingon siya sa iyang mga tinun-an: Nahibalo kamo nga human sa duha ka adlaw ang Pasko moabot, ug ang Anak sa Tawo itugyan aron lansangon sa krus. Unya nagkatigom ang mga pangulong pari ug ang mga escriba ug ang mga anciano sa katawhan ngadto sa hawanan sa pangulong pari nga gitawag nga Caifas, ug nagpakitambag aron si Jesus pinaagi sa limbong ilang dakpon ug patyon. Apan sila nag-ingon, Dili sa panahon sa pista, aron dili mahitabo ang kagubot sa katawhan. Sa dihang si Jesus didto na sa Bethany sa balay ni Simon nga sanlahon, miduol kaniya ang usa ka babaye nga may alabaster nga sudlanan sa mahalon kaayo nga pahumot, ug gibubo niya kini sa iyang ulo samtang siya nagahigda. Apan sa pagkakita, ang iyang mga tinun-an nasuko nga nag-ingon, Ngano man kining pag-usik-usik? Nakahimo unta kay kini ang lana ibaligya ug daghan ug ihatag sa mga kabos. Nahibalo na, si Jesus miingon kanila, Nganong naghatag man kamo ug kasamok sa babaye? Kay maayong buhat iyang gihimo alang kanako. Ang mga kabus kay kanunay ninyo makauban, apan ako dili ninyo kanunay

makauban. Kay sa pagbubo niini nga pahumot sa ibabaw sa akong lawas, alang sa paglubong kanako, gihimo niya kini. Tinuod, ako moingon kaninyo, diin kon imantala ang maayong balita kini sa tibuok kalibutan, isulti usab ang iyang gibuhat alang sa handumanan niya. Unya usa sa napulog duha, ang gitawag nga si Judah Iscariot, miadto sa mga pangulong pari ug miingon, Unsa ang gusto ninyo ihatag kanako, ug ako mohatag ninyo kaniya? Ug sila mitakda alang kaniya ug katloan ka salapi nga plata. Ug sukad niadto nga oras nangita siya ug higayon aron ibudhi niya siya. Sa una nga adlaw sa Tinapay nga Walay Patubo, miduol ang mga tinun-an kang Jesus ug miingon kaniya, Asa mo gusto nga among andamon alang kanimo ang pagkaon sa Pasko? Apan siya miingon, Lakaw ngadto sa siyudad paingon niadtong tawhana ug sultihi siya, Ang Magtutudlo nag-ingon: Ang akong panahon haduol na. Buhaton nako ang Pasko uban sa akong mga tinun-an didto kanimo. Ug gihimo sa mga tinun-an sumala sa gisugo kanila ni Jesus, ug ilang giandam ang Pasko. Sa pagkagabii, mihigda siya uban sa napulog duha. Ug samtang nagkaon sila, miingon siya, Tinuod gayud, moingon ako kaninyo nga usa kaninyo magatugyan kanako. Ug nagsubo pag-ayo sila, misugod sa pagsulti kaniya ang matag usa kanila, Dili ba ako, Ginoo? Ang mitubag miingon, Ang nagtunlob sa iyang kamot uban kanako sa pinggan, siya mao ang mobudhi kanako. Ang Anak sa Tawo sa pagkatinuod molakaw sumala sa gisulat mahitungod kaniya, apan alaut sa tawo kadto nga pinaagi kaniya ang Anak sa Tawo gitraydor. Maayo pa unta alang kaniya kon wala pa siya matawo, ang tawo kadto. Mitubag si Judah nga nagtugyan kaniya miingon: Dili ba ako, rabbi? Miingon siya

kaniya, Ikaw ang nag-ingon. Samtang nangaon sila, gikuha ni Jesus ang tinapay ug human magpasalamat gipikaspikas ug gihatag sa mga disipulo ug miingon: Kuhaa, kaona; kini mao ang akong lawas; ug gikuha ang kopa ug human magpasalamat gihatag niya kanila nga nag-ingon: Inom gikan niini kamong tanan; kay kini mao ang akong dugo sa bag-ong pakigsaad nga gibubo alang sa daghan ngadto sa pagpasaylo sa mga sala. Moingon ako kaninyo nga dili na ako moinom gikan karon niining bunga sa paras hangtod niadtong adlawa nga moinom ako niini uban kaninyo nga bag-o sa gingharian sa akong Amahan. Ug human sila pag-awit ug himno, nanggawas sila paingon sa bukid sa mga kahoy nga olibo. Unya miingon kanila si Jesus, Kamong tanan mapandol tungod kanako niining gabhiona, kay nasulat man, Samaran ko ang magbalantay, ug mopatibulaag ang mga karnero sa panon. Apan human ako mabanhaw, manguna ako kaninyo paingon sa Galilea. Apan mitubag si Pedro ug miingon kaniya, Kung ang tanan mapandol diha kanimo, ako dili gayud mapandol. Miingon kaniya si Jesus, Sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw nga niining gabhiona, sa dili pa motiyabaw ang manok, katulo nimo akong ilimdon. Miingon kaniya si Pedro: Bisan kon kinahanglan nga ako uban kanimo mamatay, dili gyud nako ikaw ilimod. Sama usab ang tanang mga disipulo miingon. Unya miabot si Jesus uban kanila ngadto sa usa ka dapit nga gitawag ug Getsemani, ug miingon sa mga tinun-an, Lingkod kamo dinhi hangtud nga moadto ako ug mag-ampo didto. Ug human makuha si Pedro ug ang duha ka anak ni Zebedee, nagsugod siya sa pagkasubo ug pagkabalaka. Unya miingon si Jesus kanila, Hilabihang masubo ang akong kalag

hangtod sa kamatayon. Magpabilin kamo dinhi ug magbantay uban kanako. Ug sa miabante siya ug gamay, mihapa siya sa iyang nawong nga nag-ampo ug nag-ingon, Amahan ko, kon mahimo kini, palakta gikan kanako kining kopa, apan dili sumala sa akong gusto, kondili sumala sa imo. Ug mianha siya ngadto sa mga disipulo ug nakaplagan niya sila nga natulog, ug miingon siya kang Pedro: Mao ba nga dili kamo makahimo sa usa ka oras nga magbantay uban kanako? Magbantay ug pag-ampo, aron dili kamo mosulod sa tintasyon. Ang espiritu andam, apan ang unod huyang. Pag-usab sa ikaduha nga higayon, mibiya siya ug nag-ampo nga nag-ingon, Amahan ko, kung dili makahimo kining kopaha nga moagi gikan kanako gawas kon moinom ako niini, matuman ang imong kabubut-on. Ug sa pag-abot nakit-an niya sila nga natulog pag-usab, kay ang ilang mga mata nabug-atan. Ug gibiyaan niya sila, milakaw pag-usab ug nag-ampo sa ikatulo nga higayon, nga nagsulti sa samang pulong. Unya mianha siya ngadto sa iyang mga disipulo ug miingon kanila, Natulog pa ba kamo ug nagpahulay? Tan-awa, miduol na ang takna ug ang Anak sa Tawo gitugyan na ngadto sa mga kamot sa mga makasasala. Mobangon kamo, taan. Tan-awa, miduol na ang nagatugyan kanako. Ug samtang siya pa nagsulti, tan-awa, si Juda, usa sa napulog duha, miabut, ug uban kaniya ang dakong panon sa katawhan nga may mga espada ug mga sungkod gikan sa mga pangulong pari ug mga tigulang sa katawhan. Ang nagtugyan kaniya naghatag kanila ug timailhan nga nag-ingon, Kinsa nga akong halukon, siya mao. Dakpa siya. Ug diha-diha nga miduol siya kang Jesus, miingon siya, Kumusta, Rabbi, ug mihagkan kaniya. Apan si Jesus miingon

kaniya: Higala, buhata ang tuyo sa imong pag-anhi. Unya human miduol, ilang gibutang ang ilang mga kamot ibabaw ni Jesus ug gidakop nila siya. Ug tan-awa, usa sa mga kauban ni Jesus nagtuy-od sa iyang kamot, mikuha sa iyang espada, ug human makatigbas sa ulipon sa labawng pari, miputol sa iyang dalunggan. Unya miingon si Jesus kaniya, Ibalik ang imong espada sa iyang dapit, kay ang tanan nga mikuha ug espada pinaagi sa espada mamatay. O naghunahuna ka ba nga dili ako makahimo karon sa pagtawag sa akong amahan, ug siya maghatag kanako ug labaw pa sa dose ka mga lehiyon sa mga mensahero? Unsaon man unya pagtuman sa mga kasulatan nga mao kini kinahanglan mahitabo? Niadtong taknaa miingon si Jesus sa mga panon nga tawo, Sama sa tulisan nanggawas kamo uban ang mga espada ug mga sungkod aron sa pagdakop kanako. Matag adlaw naglingkod ako uban kaninyo nga nagtudlo sa templo, apan wala ninyo ako dakpa. Apan kining tibuok nahitabo aron matuman ang mga sinulat sa mga propeta. Unya ang tanang mga disipulo mibiya kaniya ug mikalagiw. Ang mga nakadaog kang Jesus gidala nila ngadto kang Caiaphas nga punoan nga pari, diin ang mga escriba ug ang mga tigulang nagkatigom. Apan si Pedro nagsunod kaniya gikan sa layo hangtod sa hawanan sa punoan nga pari, ug pagsulod sa sulod naglingkod uban sa mga sulogoon aron makita ang kataposan. Ang mga pangulong pari ug ang mga anciano ug ang tibuok konseho nangita ug bakak nga pagsaksi batok kang Jesus aron ilang mapatay siya, ug wala sila makakaplag; ug bisan daghan nga mga bakak nga saksi ang miduol, wala gihapon sila makakaplag. Ug sa ulahi duha ka bakakong saksi miduol ug

miingon: kining tawhana miingon, ako makahimo sa pagguba sa templo sa Diyos ug sulod sa tulo ka adlaw sa pagtukod niini. Ug mitindog ang punoan nga pari miingon kaniya: Wala kay itubag? Unsa ba kining mga tawhana nagpamatuod batok kanimo? Apan si Jesus mihilom. Ug mitubag ang punoan nga pari miingon kaniya: Gipapanumpa ko ikaw sumala sa Dios nga buhi aron ikaw mosulti kanamo kon ikaw ba ang Kristo ang anak sa Dios. Miingon kaniya si Jesus, Ikaw nag-ingon, apan sultihan ko kamo, gikan karon makita ninyo ang Anak sa Tawo nga naglingkod sa too sa Gahom ug moabot sa ibabaw sa mga panganod sa langit. Unya ang punoan nga pari gigisi ang iyang mga bisti nga nag-ingon nga siya nagsulti ug pasipalahon sa Dios; unsa pa bay kinahanglan nato ug mga saksi? Tan-awa, karon nakadungog na kamo sa iyang pagpasipala; unsa man ang inyong hunahuna? Ang mga tawo mitubag ug miingon: Sad-an siya sa kamatayon. Unya miluwa sila sa iyang nawong ug mikumos kaniya, ug ang uban mihampak kaniya nga nag-ingon: Panagna kanamo, Cristo, kinsa ba ang mihampak kanimo? Apan si Pedro naglingkod sa gawas sa hawanan, ug miduol kaniya usa ka dalaga nga nag-ingon, Ikaw usab uban kang Jesus nga taga-Galilea. Apan siya mibalik sa atubangan nilang tanan nga nag-ingon, Dili ako nahibalo sa imong gisulti. Pagkagawas niya ngadto sa ganghaan, nakita siya sa lain ug miingon kanila didto, Kini usab uban kang Jesus ang Nazareno. Ug pag-usab, gilimod niya uban sa panumpa nga wala siya makaila sa tawo. Pagkahuman sa gamay nga panahon, miduol ang mga nagtindog ug miingon kang Pedro, Tinuod gayud nga ikaw usa kanila, kay ang imong sinultihan nagpaklaro kanimo. Unya nagsugod siya

sa pagtunglo ug panumpa nga wala ako makaila sa tawo. Ug dihadiha ang sunoy mitilaok. Ug nahinumdom si Pedro sa pulong ni Jesus nga nagsulti kaniya nga sa dili pa mosinggit ang sunoy, katulo niya siya ilimud, ug migawas sa gawas ug mihilak pag-ayo.

27

Sa pagkabuntag ug nahitabo na, nagkonsulta ang tanan nga mga pangulong pari ug ang mga tigulang sa katawhan batok kang Jesus aron patyon siya; ug human gigapos nila siya, gidala nila ug gitugyan nila siya kang Poncio Pilato ang gobernador. Unya sa nakita ni Judah nga nagtugyan kaniya nga siya gihukmanan, nagbasol siya ug mibalik sa katloan ka plata ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga tigulang nga nag-ingon: Nakasala ako sa pagtugyan sa dugo nga inosente. Ug sila miingon, Unsa man kana kanamo? Makakita ka. Ug human niya ilabay ang mga salapi nga plata sa sulod sa templo, mihawa siya, ug human molakaw milayo, nagbitay siya sa iyang kaugalingon. Apan ang punoan nga mga pari nga nakakuha sa mga pilak nga salapi miingon, Dili gitugot nga ilabay kini ngadto sa tipiganan sa bahandi, tungod kay bayad sa dugo mao kini. Ug human nakakuha ug tambag, gipalit nila gikan kanila ang uma sa magkokolon alang sa lubnganan sa mga langyaw; busa gitawag kadtong uma nga Uma sa Dugo hangtod karon. Unya niadtong panahona natuman ang gisulti pinaagi kang Jeremias nga propeta nga nag-ingon: ug gikuha nila ang katloan ka salapi nga

plata, ang bili sa gitimbang nga ilang gitimbang gikan sa mga anak sa Israel, ug gihatag nila kini ngadto sa uma sa magkokolon, sumala sa gisugo kanako sa Ginoo. Ug si Jesus mitindog sa atubangan sa gobernador; ug gipangutana siya sa gobernador nga nag-ingon: Ikaw ba ang hari sa mga Judio? Ug si Jesus miingon kaniya, Ikaw ang nag-ingon. Ug sa dihang siya giakusar sa mga punoan nga pari ug sa mga tigulang, wala siya mitubag. Unya miingon si Pilato kaniya, Wala ka ba makadungog kon unsa kadaghan ang ilang gipamatuod batok kanimo? Ug wala siya mitubag kaniya bisan sa usa ka pulong, mao nga nahibulong kaayo ang gobernador. Sumala sa piesta, naandan ang pangulo nga mobuhian ug usa ka binilanggo alang sa panon nga ilang gusto. Kaniadto sila may usa ka binilanggo nga inila nga gitawag nga Barabbas. Sa natigom na sila, miingon si Pilato kanila: Kinsa man ang gusto ninyo nga akong buhian alang kaninyo? Si Barabbas o si Jesus nga gitawag ug Cristo? Nahibalo siya nga tungod sa pagkasina gitugyan nila siya. Samtang siya naglingkod sa platform, ang iyang asawa nagpadala ug mensahe ngadto kaniya nga nag-ingon, Ayaw pakialami nianang matarong nga tawo, kay daghan ako nag-antos karon tungod kaniya diha sa akong damgo. Apan ang mga pangulong pari ug ang mga tigulang nagdani sa mga panon aron mangayo sila si Barabbas, apan si Jesus ilang laglagon. Mitubag ang lider ug miingon kanila, Kinsa sa duha ang gusto ninyo nga akong buhian alang kaninyo? Apan sila miingon: Si Barabbas. Nag-ingon kanila si Pilato: Unsa man buhaton ko kang Jesus nga gitawag ug Cristo? Nag-ingon kaniya silang tanan: Ilansang siya sa krus. Ang lider miingon, Unsa man nga dautan ang iyang

gibuhat? Apan sila labihang nanagsinggit nga nag-ingon: Ilansang siya sa krus. Pagkakita ni Pilato nga wala nay pulos, kondili mas grabe pa ang kagubot, mikuha siya ug tubig ug gihugas ang iyang mga kamot atubangan sa panon nga nagaingon, Inosente ako gikan sa dugo niining matarong nga tawo. Kamo na bahala. Ug mitubag ang tanang katawhan, miingon, Ang iyang dugo sa ibabaw kanamo ug sa ibabaw sa among mga anak. Unya iyang gipagawas si Barabbas kanila, apan si Jesus, human gibunalan, iyang gitugyan aron ilansang sa krus. Unya ang mga sundalo sa gobernador, human nakuha si Jesus ngadto sa pretoryo, nagtigom kanila ang tibuok kohorte; ug human naghuboan kaniya, gibutangan nila siya ug kupo nga mapula, ug human nagsalapid ug korona gikan sa mga tunok, gibutang nila kini sa ulo niya ug bagakay sa tuo niyang kamot, ug human nangluhod sa atubangan niya, giyamyaman nila siya nga nag-ingon, Mabuhi ang hari sa mga Judio! Ug human nangluwag kaniya, gikuha nila ang bagakay ug gibunal nila sa ulo niya. Ug sa dihang sila nag-uyamok kaniya, ilang gihubaran siya sa kupo ug ilang gisul-oban siya sa iyang mga bisti, ug ilang gidala siya aron sa paglansang sa krus. Sa paggawas, nakakaplag sila ug tawo nga taga-Cyrene nga ginganlag Simon, ug kini ilang gipugos aron magdala sa iyang krus. Ug sa pag-abot nila sa dapit nga gitawag ug Golgota, nga mao ang gitawag nga dapit sa bagolbagol, gihatagan nila siya ug ilimnon nga suka nga sinagol sa apdo; ug human makatilaw wala siya buot moinom. Ug human ilansang nila siya sa krus, gibahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa paglabay ug ripa, ug naglingkod sila nagbantay kaniya didto. Ug gibutang nila sa ibabaw sa iyang ulo ang iyang

sala nga gisulat, Kini mao si Jesus, ang Hari sa mga Judio. Unya gilansang uban kaniya ang duha ka tulisan, usa sa tuo ug usa sa wala. Ang mga tawo nga nagaagi nagtamay kaniya nga nagauyog sa ilang mga ulo ug nag-ingon: Ang nagguba sa templo ug nagtukod niini sulod sa tulo ka adlaw, luwasa ang imong kaugalingon; kon ikaw anak sa Diyos, kanaog gikan sa krus. Sama usab ug ang mga pangulong pari nga nagbiaybiay uban sa mga escriba ug mga tigulang ug mga Pariseo nag-ingon: Ang uban iyang giluwas, ang iyang kaugalingon dili niya maluwas; kon hari sa Israel siya, kanaog karon gikan sa krus ug motuo kita kaniya; nagsalig siya sa Dios, luwasa karon siya niya, kon gusto niya siya; miingon man siya nga anak ako sa Dios. Ang mao usab ug ang mga tulisan nga gilansang sa krus uban kaniya nag-insulto kaniya. Apan gikan sa ikaunom nga takna, kangitngit mitabon sa tibuok yuta hangtod sa ikasiyam nga takna. Ug sa palibot sa ikasiyam nga takna misinggit si Jesus sa kusog nga tingog nga nag-ingon: Eli, Eli, lema sabachthani? Kini mao, Diyos ko Diyos ko, nganong gibiyaan mo ako? Pipila hinuon sa mga nagtindog didto, sa ilang pagkadungog, nag-ingon nga kini nagtawag kang Elias. Ug dihadiha, usa kanila midagan, mikuha ug espongha, gihupong niya kini ug suka, gibutang niya kini sa bagakay, ug gipainom niya siya. Ang nahibilin nga mga tawo nag-ingon, Pasagdi, tan-awon nato kung moabot si Elias aron luwason siya. Apan si Jesus, human pag-usab mosinggit sa kusog nga tingog, mibiya ang iyang espiritu. Ug tan-awa, ang tabil sa templo nagisi sa duha gikan sa ibabaw hangtod sa ubos, ug ang yuta nauyog ug ang mga bato nangagisi, ug ang mga lubnganan nangabuksan ug daghang mga lawas sa

mga natulog nga mga santos nabanhaw, ug human sa paggawas gikan sa mga lubnganan, human sa iyang pagbanhaw misulod sila sa balaang siyudad ug nagpakita sa daghan. Ang senturyon ug ang iyang mga kauban nga nagbantay kang Jesus, sa pagkakita nila sa linog ug sa mga butang nga nahitabo, nahadlok pag-ayo nga nag-ingon, Sa pagkatinuod, anak sa Diyos kining tawhana. Ug didto usab daghang mga babaye gikan sa layo nga nagtan-aw, kinsa nagsunod kang Jesus gikan sa Galilea nga nag-alagad kaniya; taliwala kanila mao si Maria ang Magdalena, ug si Maria ang inahan ni Santiago ug Jose, ug ang inahan sa mga anak nga lalaki ni Zebedee. Sa pagkagabii na, miabot ang usa ka tawo nga adunahan gikan sa Arimatea, ang ngalan Jose, kinsa usab siya mismo nahimong disipulo ni Jesus; kini siya miduol kang Pilato ug mihangyo sa lawas ni Jesus. Unya si Pilato nagmando nga ihatag balik ang lawas. Ug pagkuha sa lawas, si Jose milukot niini ug linong panapton nga hinlo, ug gibutang niya kini sa bag-o niyang lubnganan nga iyang gikulit sa bato, ug human magligid ug dakong bato sa pultahan sa lubnganan, mibiya siya. Didto diha si Maria nga Magdalena ug ang laing Maria, naglingkod atbang sa lubnganan. Ang sunod nga adlaw, nga mao ang human sa pangandam, nagtigom ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo ngadto kang Pilato nga nag-ingon: Ginoo, nahinumdom kami nga kadtong mabudhion miingon samtang buhi pa, human sa tulo ka adlaw mobangon ako. Mando busa nga pagsiguroha ang lubnganan hangtod sa ikatulo nga adlaw, basin unya moabot ang iyang mga tinun-an sa gabii ug kawaton nila siya ug moingon sa katawhan, Gibanhaw siya gikan sa mga patay, ug mahimong ang kataposan

nga sayop mas grabe kaysa una. Miingon si Pilato kanila, Kamo adunay gwardya; lakaw ug siguroha sumala sa inyong nahibalo. Sila, human miadto, gisiguro nila ang lubnganan pinaagi sa pagtapos sa bato uban sa mga gwardiya.

28

Sa ulahing bahin sa mga adlaw nga igpapahulay, sa pagkabanagbanag paingon sa unang adlaw sa semana, miabot si Maria Magdalena ug ang laing Maria aron tan-awon ang lubnganan. Ug tan-awa, dako nga linog nahitabo, kay ang mensahero sa Ginoo nga mikunsad gikan sa langit miduol ug giligid ang bato gikan sa pultahan ug naglingkod sa ibabaw niini. Apan ang iyang dagway sama sa kilat ug ang iyang bisti puti sama sa niyebe. Apan gikan sa kahadlok kaniya, ang mga nagbantay gikurog ug nahimo sila nga sama sa mga patay. Mitubag ang mensahero ug miingon sa mga kababayen-an: Ayaw kamo kahadlok; nasayod ako nga si Jesus nga gilansang sa krus inyong gipangita; wala siya dinhi; gibangon siya kay sama sa iyang gisulti. Dali tan-awa ang dapit diin naghigda ang Ginoo. Ug dali, pagkahuman ninyo sa paglakaw, sultihi ninyo ang iyang mga tinun-an nga siya gibangon gikan sa mga patay, ug tan-awa, siya mouna kaninyo ngadto sa Galilea, didto makita ninyo siya. Tan-awa, miingon ako kaninyo. Ug sa paggawas dayon gikan sa lubnganan uban ang kahadlok ug dakong kalipay, nangdagan sila aron mosulti sa iyang mga tinun-an. Samtang nanglakaw sila aron mosulti sa iyang mga disipulo, ug tan-awa, si Jesus

nakigkita kanila nga nag-ingon: Pagmaya kamo. Ang mga babaye miduol, mikupot sa iyang mga tiil ug miyukbo kaniya. Unya miingon si Jesus kanila, Ayaw kahadlok. Lakaw ug isugilon sa akong mga igsoon aron moadto sila sa Galilea, ug didto nila ako makita. Samtang naglakaw sila, tan-awa, pipila sa mga guwardiya nangabot sa siyudad ug nagtaho sa mga pangulong pari sa tanan nga nahitabo. Ug sa pagkahiusa nila uban sa mga kadagkoan ug pagkuha ug tambag, gihatagan nila ug igo nga salapi ang mga sundalo nga nag-ingon: Isulti ninyo nga ang iyang mga disipulo miabot sa kagabhion ug gikawat nila siya samtang kami natulog. Ug kon madungog kini sa pangulo, kami makombinsi kaniya ug kamo walay kabalaka among buhaton. Ang mga tawo, human makuha ang mga salapi nga plata, nagbuhat sama sa gitudlo kanila. Ug mikaylap kini nga pulong taliwala sa mga Hudiyo hangtod karong adlawa. Ang onse ka mga disipulo miadto sa Galilea, sa bukid diin gitudlo kanila ni Jesus. Ug sa nakakita nila kaniya, misimba sila kaniya, apan ang uban nagduhaduha. Ug sa pagduol ni Jesus, misulti siya kanila nga nag-ingon, Gihatag kanako ang tanang awtoridad sa langit ug sa ibabaw sa yuta. Pagkahuman sa pag-adto, himoa nga mga tinun-an ang tanang mga nasud, pagbunyag kanila ngadto sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Balaang Espiritu, pagtudlo kanila sa pagtuman sa tanang butang nga akong gisugo kaninyo; ug tan-awa, ako uban kaninyo sa tanang mga adlaw hangtud sa katapusan sa kapanahonan. Amen.

Ebanghelyo ni Marcos

1

Sinugdanan sa maayong balita ni Jesus Cristo, anak sa Diyos. Sumala sa nahisulat sa mga propeta, tan-awa, ako nagpadala sa akong mensahero sa atubangan sa imong nawong, kinsa mag-andam sa imong dalan sa atubangan nimo; tingog sa usa nga nagsinggit sa kamingawan, andama ang dalan sa Ginoo, himoa nga tul-id ang iyang mga agianan, si Juan nahimong nagbautismo sa kamingawan ug nagmantala sa bautismo sa paghinulsol alang sa pagpasaylo sa mga sala. Ug nanggawas paingon kaniya ang tanang yuta sa Judea ug ang mga taga-Jerusalem, ug silang tanan gibautismohan sa suba sa Jordan pinaagi kaniya nga nagsugid sa ilang mga sala. Ug si Juan nagsul-ob sa balhibo sa kamelyo ug bakus nga panit sa iyang hawak, ug nagkaon sa dulon ug dugos nga ihalas. Ug siya nagwali nga nag-ingon, Moabot ang mas kusgan kaysa kanako human nako, nga dili ako takos nga moyukbo aron hubaron ang pisi sa iyang mga sandalyas. Ako gayud nagbautismo kaninyo sa tubig, apan siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo. Ug

nahitabo niadtong mga adlawa nga mianha si Jesus gikan sa Nazaret sa Galilea ug gibunyag siya ni Juan didto sa Jordan. Ug dihadiha pagsaka gikan sa tubig nakita niya nga giisi ang mga langit ug ang Espiritu sama sa salampati nga mikanaog sa ibabaw niya; ug tingog mitungha gikan sa mga langit: Ikaw mao ang akong anak nga hinigugma, diha kanimo ako nahimuot. Ug dihadiha ang Espiritu miabog kaniya ngadto sa kamingawan, ug didto siya sa kamingawan sulod sa kwarenta ka adlaw nga gisulayan ni Satanas, ug siya uban sa mga ihalas nga mananap, ug ang mga mensahero nag-alagad kaniya. Pagkahuman sa pagtugyan kang Juan, miabot si Jesus sa Galilea nga nagmantala sa maayong balita sa gingharian sa Dios ug nag-ingon nga natuman na ang panahon ug miduol na ang gingharian sa Dios; maghinulsol ug tuo sa maayong balita. Samtang naglakaw tupad sa dagat sa Galilea, nakita niya si Simon ug si Andres nga igsoon ni Simon, nga nagsalibay ug pukot sa dagat; kay sila mga mananagat man; ug miingon si Jesus kanila: Dali sunod sa akoa, ug himoon ko kamo nga mahimong mga mananagat sa mga tawo. Ug diha-diha nga gibiyaan nila ang ilang mga pukot, misunod sila kaniya. Ug sa mipadayon siya gikan didto ug gamay, nakita niya si Santiago ang anak ni Zebedeo ug si Juan ang igsoon niya, ug sila didto sa sakayan nag-ayo sa mga pukot, ug dihadiha gitawag niya sila. Ug gibiyaan nila ang ilang amahan nga si Zebedee sa sakayan uban sa mga sinuholan, ug milakaw sila sa pagsunod kaniya. Ug misulod sila sa Capernaum, ug dihadiha sa adlaw nga igpapahulay, human siya misulod sa tigomanan, nagtudlo siya. Ug sila nanghibulong sa iyang pagtudlo, kay siya nagtudlo kanila ingon nga may

awtoridad, ug dili sama sa mga escriba. Ug diha sa ilang tigom may tawo nga diha sa hugaw nga espiritu, ug misinggit siya nga nag-ingon, Ea, unsa man kami ug ikaw, Jesus nga taga-Nazaret? Mianhi ka ba aron sa paglaglag kanamo? Nahibalo ko kinsa ikaw, ang balaan sa Dios. Ug gibadlong siya ni Jesus nga nag-ingon, Hilom ug gawas gikan kaniya. Ug human sa pagpakurog kaniya, ang hugaw nga espiritu misinggit sa kusog nga tingog ug migula gikan kaniya. Ug nahingangha silang tanan, aron nga magdiskusyon sila sa ilang kaugalingon nga nag-ingon: Unsa ba kini? Unsa ba kining bag-ong tuluonon, nga uban sa awtoridad bisan sa mga hugaw nga espiritu siya nagsugo, ug sila motuman kaniya? Ug ang balita mahitungod kaniya mikaylap dayon sa tibuok nga palibot nga rehiyon sa Galilea. Ug dihadiha human sila mogawas gikan sa kongregasyon, miabot sila sa balay ni Simon ug ni Andrew uban ni James ug ni John. Ang ugangan nga babaye ni Simon naghigda nga may hilanat. Ug dihadiha sila nagsulti kaniya mahitungod kaniya. Ug miduol siya, gibangon niya siya pinaagi sa pagkupot sa iyang kamot, ug ang hilanat mibiya kaniya dihadiha, ug nag-alagad siya kanila. Sa pagkahapon, sa dihang misalop na ang adlaw, gidala nila kaniya ang tanang mga masakiton ug ang mga giyawaan. Ug ang tibuok siyudad nagkatigom sa pultahan, ug nag-ayo siya sa daghan nga grabe ang sakit sa lainlaing mga sakit, ug nagpagawas siya sa daghan nga mga yawa, ug wala siya motugot sa mga yawa nga mosulti, tungod kay nahibalo sila nga siya mao ang Cristo. Ug sa kabuntagon, sa kinailadman sa kagabhion, siya mibangon ug migawas ug miadto sa kamingawan nga dapit, ug didto siya nag-ampo. Ug migukod kaniya si Simon ug ang mga uban kaniya, ug

nakit-an nila siya miingon sila kaniya nga ang tanan nangita kanimo. Ug miingon siya kanila, Atong adtoan ang mga silingang lungsod, aron didto usab ako magsangyaw, kay alang niini ako migula. Ug siya nagwali sa ilang mga panagtigom sa tibuok nga Galilea ug nagpapahawa sa mga yawa. Ug miduol kaniya ang usa ka sanglahon nga nagapakilooy kaniya ug nagluhod sa iyang atubangan ug nag-ingon kaniya nga, Kon ikaw buot, makahimo ka sa paghinlo kanako. Apan si Jesus, nga nabati og kaluoy, mituy-od sa iyang kamot, mihikap kaniya ug miingon sa kaniya, Gusto ko, hinloi ka. Ug sa dihang siya nagsulti, dihadiha mibiya ang sanla gikan kaniya, ug siya nahinlo. Ug human siya pasidaani, dayon gipagawas niya siya ug miingon kaniya: Tan-awa nga dili ka magsulti ug bisan unsa sa bisan kinsa, apan lakaw ug imong kaugalingon ipakita sa pari ug ihalad mahitungod sa imong paghinlo ang gisugo ni Moises alang sa pagpamatuod kanila. Apan siya nga migawas nagsugod sa pagmantala pag-ayo ug sa pagkaylap sa pulong, mao nga dili na siya makasulod sa dayag ngadto sa siyudad, kondili didto siya sa gawas sa kamingawan nga mga dapit, ug sila nangabot kaniya gikan sa tanang dapit.

2

Ug misulod pag-usab sa Capernaum human sa pipila ka adlaw ug nadungog nga didto siya sa balay. Ug dihadiha dayon nagtigom ang daghan, aron dili na moagi ni bisan ang sa pultahan, ug nagsulti siya kanila sa pulong. Ug mianha sila

kaniya nga nagdala ug paralitiko, nga gialsa sa upat; ug dili makahiduol kaniya tungod sa panon sa mga tawo, ilang giabli ang atop diin siya didto, ug human sa pagkalot ilang gitunton ang higdaanan, diin ang paralitiko naghigda. Pagkakita ni Jesus sa ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, Anak, gipasaylo na kanimo ang imong mga sala. Apan dihay pipila sa mga escriba didto nga naglingkod ug naghunahuna sa ilang mga kasingkasing: Unsa man kini, kining tawhana nagsulti ug mga pasipalahoy sa Dios sama niini? Kinsa ang makahimo sa pagpasaylo sa mga sala kon dili ang usa ka Diyos? Ug dihadiha nahibalo si Jesus sa iyang espiritu nga mao niana sila naghunahuna sa ilang kaugalingon, miingon siya kanila, Nganong naghunahuna man kamo niini nga mga butang sa inyong mga kasingkasing? Unsa ang mas sayon, ang pag-ingon sa paralitiko nga Gipasaylo na ang imong mga sala, o ang pag-ingon nga Bangon ug dad-a ang imong higdaanan ug lakaw? Aron mahibalo kamo nga ang anak sa tawo adunay awtoridad sa pagpasaylo sa mga sala dinhi sa yuta, siya miingon sa paralitiko: Kanimo ako moingon, bangon ug dad-a ang imong higdaanan ug pauli sa imong balay. Ug mitindog siya diha-diha, ug gikuha ang banig migula sa atubangan sa tanan, mao nga natingala ang tanan ug naghimaya sa Diyos nga nag-ingon nga wala pa gayod kami makakita niini. Ug migawas pag-usab siya duol sa dagat, ug ang tanang panon sa katawhan miabot ngadto kaniya, ug nagtudlo siya kanila. Ug samtang naglabay nakita niya si Levi nga anak ni Alfeo, naglingkod sa balay sa buhis, ug miingon siya kaniya, Sunod kanako. Ug human mitindog, misunod siya kaniya. Ug nahitabo nga sa paghigda niya sa iyang

balay, daghan nga mga maniningil ug buhis ug mga makasasala nanghigda nga magkauban kang Jesus ug sa iyang mga tinun-an, kay sila daghan ug misunod kaniya. Ug ang mga escriba ug ang mga Pariseo, sa pagkakita nila kaniya nga nagkaon uban sa mga maniningil ug buhis ug mga makasasala, nag-ingon sa iyang mga tinun-an, Nganong uban man sa mga maniningil ug buhis ug mga makasasala siya nagkaon ug nag-inom? Ug sa pagkadungog, si Jesus miingon kanila, Ang mga kusganon wala magkinahanglan ug doktor, kondili ang mga masakiton. Wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga matarong, kondili sa mga makasasala ngadto sa paghinulsol. Ug ang mga tinun-an ni Juan ug ang sa mga Pariseo nanagpuasa. Ug mianha sila ug miingon kaniya: Nganong ang mga disipulo ni Juan ug ang mga disipulo sa mga Pariseo nagapuasa, apan ang imong mga disipulo wala magpuasa? Ug miingon kanila si Jesus: Dili ba makahimo ang mga anak sa lawak nga kasal, samtang ang pamanhonon uban kanila, sa pagpuasa? Sa kadugayon nga panahon nga uban nila ang pamanhonon, dili sila makahimo sa pagpuasa. Moabot apan ang mga adlaw sa dihang kuhaon gikan kanila ang pamanhonon, ug unya magpuasa sila niadtong mga adlawa. Walay bisan kinsa magtahi ug patch nga panapton nga dili pa natambok sa ibabaw sa karaang bayo, kon dili, ang bag-o mokuhag kahingpitan gikan sa karaan, ug mas grabe nga gisi ang mahitabo. Ug walay bisan kinsa nga nagsalibay ug bag-ong bino ngadto sa karaang mga panit sa bino, kon dili, ang bag-ong bino magbuto sa mga panit sa bino, ug ang bino mabubo ug ang mga panit sa bino malaglag, apan ang bag-ong bino kinahanglan ibutang ngadto sa bag-ong mga panit sa bino. Ug nahitabo nga

moagi siya sa adlaw nga igpapahulay latas sa mga uma sa trigo, ug nagsugod ang iyang mga tinun-an sa paghimo ug dalan nga nagpunit sa mga uhay sa trigo. Ug ang mga Fariseo nag-ingon kaniya, Tan-awa, unsa man ang ilang gibuhat sa adlaw nga igpapahulay nga wala gitugoti? Ug siya miingon kanila, Wala ba kamoy mabasa kon unsa ang gihimo ni David sa dihang siya nagkinahanglan ug gigutom siya ug ang iyang mga kauban? Unsaon niya pagsulod sa balay sa Diyos sa panahon ni Abiathar nga labawng pari ug gikaon ang mga tinapay sa presentasyon, nga dili gitugotan nga kaonon kon dili sa mga pari, ug gihatag usab niya kini sa mga kauban niya? Ug miingon siya kanila: Ang Sabbath alang sa tawo nahimo, dili ang tawo alang sa Sabbath; mao nga ang Anak sa Tawo Ginoo usab sa Sabbath.

3

Ug misulod pag-usab sa kongregasyon, ug didto may usa ka tawo nga may kamot nga nalaya. Ug nagbantay sila kaniya kon sa sabbath moayo ba siya kaniya, aron sila makadakop kaniya. Ug miingon siya sa tawo nga may layong kamot, Tindog ngadto sa tunga. Ug miingon siya kanila: Gitugutan ba sa mga adlaw nga igpapahulay nga magbuhat ug maayo o magbuhat ug daotan? Luwason ang kalag o patyon? Apan sila naghilom. Ug human pagtan-aw niya kanila uban sa kasuko, nagsubo pag-ayo sa katig-a sa ilang kasingkasing, miingon siya sa tawo: Ituy-od ang imong kamot. Ug gituy-od niya, ug gibalik ang iyang kamot nga himsog sama sa usa. Ug paggawas sa mga Pariseo, dihadiha

uban sa mga Herodiano nagbuhat sila ug konseho batok kaniya, aron siya ilang laglagon. Ug si Jesus mibalhin uban sa iyang mga disipulo paingon sa dagat; ug daghang mga tawo gikan sa Galilea misunod kaniya, ug gikan sa Judea ug gikan sa Jerusalem ug gikan sa Idumea ug tabok sa Jordan ug ang mga tawo palibot sa Tyre ug Sidon, daghang mga tawo, human makadungog sa tanan niyang gibuhat, mianha kaniya. Ug miingon siya sa iyang mga disipulo aron ang gamay nga sakayan magpabiling andam alang kaniya tungod sa panon sa katawhan, aron dili sila modugmok kaniya; kay daghan man siya nag-ayo, mao nga nangadto kaniya aron sa paghikap kaniya kadtong tanan nga may sakit; ug ang mga espiritu nga hugaw, sa dihang nakita nila siya, nanghapa kaniya ug nanagsinggit nga nag-ingon nga ikaw mao ang anak sa Diyos. Ug gibadlong niya sila pag-ayo aron dili nila siya ipahayag. Ug mitungas siya sa bukid, ug gipatawag niya kadtong iyang gitinguha, ug miadto sila kaniya. Ug gihimo niya ang napulog duha, aron sila magpabilin uban kaniya ug aron iyang ipadala sila sa pagwali ug pagbaton ug awtoridad sa pag-ayo sa mga sakit ug paggawas sa mga yawa; ug gibutangan niya ug ngalan si Simon nga Pedro, ug si Santiago nga anak ni Zebedeo ug si Juan nga igsoon ni Santiago; ug gibutangan niya sila ug mga ngalan nga Boanerges, nga mao ang mga anak sa dalugdog; ug si Andres ug si Felipe ug si Bartolome ug si Mateo ug si Tomas ug si Santiago nga anak ni Alfeo ug si Tadeo ug si Simon nga Cananaanhon ug si Judas Iscariote, nga maoy nagtugyan kaniya. Ug miabot sila sa balay, ug nagtigom pag-usab ang panon sa katawhan, mao nga dili sila makahimo bisan sa pagkaon ug tinapay. Ug sa pagkadungog, ang mga gikan kaniya

nanggawas aron dakpon siya, kay nagsulti sila nga nahingangha siya. Ug ang mga escriba nga gikan sa Jerusalem nga nanaog nag-ingon nga siya may Beelzebul, ug nga pinaagi sa magmamando sa mga yawa nagpapahawa niya ang mga yawa. Ug sa pagtawag niya kanila, sulod sa mga sambingay siya misulti kanila, Unsaon man pagkahimo ni Satanas sa pagpapahawa ni Satanas? Ug kon ang gingharian mabahin batok sa kaugalingon niini, dili makahimo nga mobarog kadtong gingharian; ug kon ang balay mabahin batok sa kaugalingon niini, dili makahimo nga mobarog kadtong balay. Ug kon ang Satanas mitindog batok sa iyang kaugalingon ug nabahin, dili siya makahimo sa pagtindog, apan adunay katapusan. Walay bisan kinsa nga makahimo sa pagkawat sa mga butang sa kusgan nga tawo human misulod sa iyang balay, gawas kon una niya gaposon ang kusgan nga tawo, ug unya iyang kawaton ang iyang balay. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang tanan pasayloon sa mga anak sa mga tawo, ang mga sala ug ang mga pagpasipala, bisan unsa ka daghan nga ilang ipasipala; apan bisan kinsa nga magpasipala batok sa Espiritu Santo, wala siyay pagpasaylo hangtod sa kahangtoran, kondili sad-an siya sa walay kataposan nga paghukom; tungod kay nag-ingon sila, May hugaw nga espiritu siya. Moabot busa ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon, ug samtang nagtindog sa gawas, nagpadala sila ug tawo ngadto kaniya aron sa pagtawag kaniya. Ug naglingkod sa palibot kaniya ang panon sa mga tawo, ug miingon sila kaniya, Tan-awa, ang imong inahan ug ang imong mga igsoon anaa sa gawas nga nangita kanimo. Ug mitubag siya kanila nga nag-ingon, Kinsa ba ang akong inahan o ang akong mga igsoon? Ug

human naglantaw palibot niadtong mga nalingkod libot kaniya, miingon siya, Tan-awa, ang inahan nako ug ang mga igsoon nako. Kay bisan kinsa nga mobuhat sa kabubut-on sa Diyos, kini igsoon nako ug igsoong babaye nako ug inahan.

4

Ug usab nagsugod siya pagtudlo tupad sa dagat, ug nahiusa ngadto kaniya ang usa ka dakong panon sa katawhan, mao nga siya misulod sa sakayan aron molingkod didto sa dagat, ug ang tanang panon sa katawhan didto tupad sa dagat diha sa yuta. Ug gitudlo niya sila sa daghan nga mga sambingay, ug miingon siya kanila sa iyang pagtudlo: Paminaw. Tan-awa, migawas ang magpupugas aron magpugas. Ug nahitabo sa pagpugas nga ang uban nahulog sa dalan, ug miabut ang mga langgam ug mikaon niini; ug ang uban nahulog sa batoon, diin walay daghang yuta, ug dihadiha mitubo tungod kay walay giladmon sa yuta, apan sa pagsidlak sa adlaw nasunog, ug tungod kay walay gamot nalaya; ug ang uban nahulog sa mga tunok, ug mitungha ang mga tunok ug milumos niini, ug wala mohatag ug bunga; ug ang uban nahulog sa maayong yuta ug naghatag ug bunga nga nagatubo ug nagadugang, ug nagbunga ug katloan ug kan-uman ug usa ka gatos. Ug siya nagsulti kanila, Ang may mga dalunggan sa pagpaminaw, papaminawa siya. Ug sa dihang siya nag-inusara na, nangutana kaniya ang mga tawo nga nagpabilin uban kaniya lakip ang dose mahitungod sa sambingay. Ug siya nagsulti kanila: Kaninyo gihatag nga makaila sa mga misteryo sa

gingharian sa Diyos; apan kadtong mga sa gawas, diha sa mga sambingay ang tanang butang mahitabo, aron nga nagtan-aw sila makakita ug dili makakita, ug nagpaminaw sila makadungog ug dili makasabut, basin unya mobalik sila ug mapasaylo kanila ang mga sala. Ug miingon siya kanila, Wala ba kamoy kasabut niining sambingaya, ug unsaon man ninyo pagsabut sa tanang mga sambingay? Ang nagapugas sa pulong mao ang nagapugas. Kini apan mao ang gikan sa dalan diin gitanom ang pulong, ug sa dihang sila makadungog, diha-diha moabot ang satanas ug mokuha sa pulong nga gitanom sa ilang mga kasingkasing. Ug kini sila sama usab mao ang ibabaw sa bato nga gipugas, nga sila sa dihang makadungog sa pulong, diha-diha uban sa kalipay modawat niini, ug wala silay gamot sa ilang kaugalingon, apan temporaryo sila; unya sa nahitabo ang kasakit o pagpanglutos tungod sa pulong, diha-diha mapandol sila. Ug kini sila mao ang ginapugas sa mga tunok, ang mga nakadungog sa pulong, ug ang mga kabalaka niining kaliwata ug ang limbong sa bahandi ug ang mga tinguha mahitungod sa nahibilin nga mga butang nga nagsulod nagalumos sa pulong, ug kini mahimong walay bunga. Ug kini sila ang gitanom sa maayong yuta, kinsa mamati sa pulong ug modawat niini, ug mobunga sa katloan, sa kan-uman, ug sa usa ka gatos. Ug siya nagsulti kanila: Dili ba moabot ang lampara aron ibutang sa ilalom sa takalan o sa ilalom sa higdaanan? Dili ba aron ibutang sa ibabaw sa tungtunganan sa lampara? Kay walay tinago nga dili ipadayag, ni walay natago apan aron kini moabot sa kahayag. Kung kinsa may mga dalunggan sa pagpaminaw, papamati siya. Ug siya nagsulti kanila: Tan-awa unsa ang inyong

nadungog. Sa sukod nga inyong isukod, pagasukdon kaninyo, ug pagadugangi kaninyo nga mga nakadungog. Kay siya nga adunay, hatagan pa siya, ug siya nga walay, bisan ang iyang naay kuhaon gikan kaniya. Ug siya miingon: mao kini ang gingharian sa Diyos, sama kon ang usa ka tawo mohulog sa binhi sa ibabaw sa yuta, ug matulog ug mobangon gabii ug adlaw, ug ang binhi motubo ug molas-ay sama sa wala siya mahibalo. Kusog sa kaugalingon, ang yuta nagbunga: una ang sagbot, unya ang uhay sa trigo, unya ang puno nga trigo sa uhay. Sa dihang mohatag na ang bunga, diha-diha niya ipadala ang galab, tungod kay nag-abot na ang ting-ani. Ug miingon siya: unsaon nato pagtandi ang gingharian sa Diyos? O sa unsa nga sambingay nato kining isambingay? Sama sa liso sa mustasa, nga kon kini itanom sa yuta, mas gamay sa tanan nga mga liso nga anaa sa yuta; ug kon kini itanom, motaas kini ug mahimong mas dako sa tanan nga mga utanon, ug mobunga ug dagkong mga sanga, aron ang mga langgam sa langit makahimo sa pagpuyo ilalom sa iyang landong. Ug sa ingon niana nga daghang mga sambingay siya nagsulti kanila sa pulong, sama sa ilang nakahimo sa pagpaminaw, apan wala'y sambingay dili siya nagsulti kanila sa pulong; apan sa pribado sa iyang mga tinun-an siya nagpatin-aw sa tanan nga butang. Ug miingon siya kanila niadtong adlawa sa pagkahapon, Mangadto kita sa tabok. Ug human gibiyaan nila ang panon sa katawhan, gidala nila siya samtang siya didto pa sa sakayan, ug may uban usab nga mga sakayan nga mikuyog kaniya. Ug may mitungha nga dakong unos sa hangin, ug ang mga balud mihampak sa sakayan, mao nga hapit na kini malunod. Ug siya mismo didto sa likod nga

natulog ibabaw sa unlan, ug gipukaw nila siya ug miingon kaniya, Magtutudlo, wala ka bay sapayan nga kami mamatay? Ug sa pagkamata, gipakasaba niya ang hangin ug miingon sa dagat: Hilom, pahiloma. Ug mihunong ang hangin, ug dako nga kalinaw ang nahitabo. Ug miingon siya kanila: Nganong mahadlokon man kamo sama niini? Nganong wala man kamoy pagtuo? Ug sila nahadlok ug dako kaayo nga kahadlok ug nag-ingon sa usag-usa, Kinsa ba kini nga bisan ang hangin ug ang dagat nagatuman kaniya?

5

Ug miabot sila sa tabok sa dagat ngadto sa yuta sa mga Gergesenes. Ug sa paggawas niya gikan sa sakayan, dihadiha misugat kaniya gikan sa mga lubnganan usa ka tawo nga may hugaw nga espiritu, kinsa ang puy-anan diha sa mga lubnganan, ug ni kadena walay bisan kinsa makahimo sa paggapos kaniya, tungod kay siya kanunay sa mga talikala ug mga kadena gigapos, ug giisi pinaagi kaniya ang mga kadena ug ang mga talikala nadugmok, ug walay bisan kinsa makahimo sa pagpugong kaniya; ug sa tibuok gabii ug adlaw diha sa mga lubnganan ug diha sa mga bukid siya nagsinggit ug nagsamad sa iyang kaugalingon sa mga bato. Pagkakita niya kang Jesus gikan sa layo, midagan ug miyukbo kaniya, ug human sa pagsinggit sa kusog nga tingog nag-ingon: Unsa man ako ug ikaw, Jesus, Anak sa Dios nga Labing Halangdon? Gipanumpa ko ikaw sa Dios, ayaw ako samoka. Miingon siya kaniya, Gawas, espiritung

hugaw, gikan sa tawo. Ug nangutana siya kaniya, Unsa ang ngalan nimo? Ug mitubag siya nga nag-ingon: Lehiyon ang ngalan nako, kay daghan kami. Ug gihangyo niya siya pag-ayo aron dili niya sila ipadala sa gawas sa maong yuta. Ug didto adunay dakong panon sa mga baboy nga nagpasibsib duol sa bukid; ug ang tanan nga mga yawa mihangyo kaniya nga nag-ingon: Ipadala kami ngadto sa mga baboy, aron makasulod kami kanila. Ug gitugot kanila dayon si Jesus. Ug human migawas ang mga espiritu nga hugaw, misulod sila sa mga baboy; ug mihaguros ang panon ubos sa pangpang ngadto sa dagat; ug sila mga duha ka libo; ug nangalumos sila sa dagat. Ug ang mga nagpasibsib sa mga baboy nangikyas ug nagtaho ngadto sa siyudad ug ngadto sa mga kaumahan, ug nanggawas sila aron makita kung unsa ang nahitabo. Ug moabot sila ngadto kang Jesus, ug nakita nila ang tawo nga gipanag-iya sa yawa nga naglingkod ug sinul-oban ug maayo ang panghunahuna, ang tawo nga nakabatonan sa legion, ug nahadlok sila. Ug gisulti kanila sa mga nakakita kung giunsa ang nahitabo sa tawo nga giyawaan ug mahitungod sa mga baboy. Ug nagsugod sila sa pagdapit kaniya nga mobiya gikan sa ilang mga utlanan. Ug sa dihang nagsaka siya sa sakayan, ang tawo nga gipanag-iya sa yawa nangamuyo kaniya aron makauban niya. Ug wala niya siya tugoti, apan miingon kaniya, Lakaw ngadto sa imong balay, sa imong mga kaugalingon, ug isugilon kanila ang tanan nga gibuhat kanimo sa Ginoo ug gikaluoyan ka niya. Ug mibiya siya ug misugod sa pagmantala sa Decapolis sa tanan nga gibuhat ni Jesus kaniya, ug ang tanan natingala. Ug human mitabok si Jesus sa sakayan pag-usab ngadto sa pikas bayin, nagtigom ang

daghang mga tawo kaniya, ug siya didto tupad sa dagat. Ug mianha usa sa mga pangulo sa sinagoga, ngalan si Jairus, ug sa pagkakita kaniya mihapa ngadto sa iyang mga tiil ug nangamuyo kaniya pag-ayo, nag-ingon nga ang akong gamay nga anak nga babaye grabe na kaayo ang iyang kahimtang, aron moanhi ka ug ipatong kaniya ang imong mga kamot, aron maluwas siya ug mabuhi. Ug miadto siya uban kaniya, ug usa ka daghang panon sa mga tawo nagsunod kaniya, ug gipugos nila siya. Ug usa ka babaye nga anaa sa pag-agos sa dugo sulod sa napulog duha ka tuig, ug daghan nga nag-antos ilalom sa daghan nga mga mananambal ug nagasto sa tanan gikan sa iyang kaugalingon, ug wala makabaton ug bisan unsa nga tabang, apan hinuon miabut ngadto sa mas grabe, nakadungog mahitungod kang Jesus, miabut sa panon sa katawhan sa luyo mihikap sa iyang bisti; kay nag-ingon siya sa iyang kaugalingon nga kon mahikap ko bisan sa iyang mga bisti, maluwas ako. Ug dihadiha nahubas ang tuburan sa iyang dugo, ug nahibalo siya sa iyang lawas nga naayo na siya gikan sa sakit. Ug dihadiha, si Jesus nakaila sulod sa iyang kaugalingon nga ang gahom gikan kaniya migula, ug nagtalikodsulod sa panon miingon, Kinsa ang mihikap sa akong mga bisti? Ug nag-ingon kaniya ang iyang mga tinun-an, Nakita nimo ang panon sa katawhan nga nag-una kanimo, ug nag-ingon ka, Kinsa ang mihikap kanako? Ug nagtan-aw siya palibot aron makita ang babaye nga naghimo niini. Ang babaye nahadlok ug nagkurog, nahibalo sa nahitabo kaniya, miadto ug mihapa sa iyang atubangan ug misulti kaniya sa tanang kamatuoran. Pero miingon siya kaniya, Anak nga babaye, ang imong pagtuo nagluwas kanimo, lakaw sa kalinaw,

ug magmaayo gikan sa imong sakit. Samtang siya pa gihapon nagsulti, miabot ang mga tawo gikan sa balay sa magtutukod sa kongregasyon nga nag-ingon, Ang imong anak nga babaye namatay na. Nganong nagsamok ka pa gihapon sa magtutudlo? Apan si Jesus dihadiha nakadungog sa pulong nga gisulti miingon sa pangulo sa sinagoga: Ayaw kahadlok, tuo lamang. Ug wala niya tugoti ang bisan kinsa nga mouban kaniya gawas kang Pedro ug kang Santiago ug kang Juan nga igsoon ni Santiago. Ug miabot siya sa balay sa magmamando sa sinagoga, ug nakita niya ang kagubot, ug mga tawo nga naghilak ug nagminatay pag-ayo, ug sa pagsulod niya miingon siya kanila: Nganong nagkagubot kamo ug naghilak? Ang bata wala mamatay, kondili natulog. Ug nangatawa sila kaniya. Apan human niya pagpagawas sa tanan, gidala niya ang amahan sa bata ug ang inahan ug ang mga uban kaniya, ug misulod siya sa dapit diin ang bata nagahigda, ug human gikuptan niya ang kamot sa bata miingon siya kaniya: talitha, koumi; nga mao ang gihubad, ang batang babaye, kanimo ako moingon, bangon. Ug dihadiha mitindog ang bata nga babaye ug naglakaw-lakaw; kay napulog duha man siya ka tuig. Ug sila natingala sa dakong katingalahan. Ug gimandoan niya sila pag-ayo nga walay bisan kinsa ang makahibalo niini, ug miingon nga hatagan siya ug pagkaon.

6

Ug migawas siya didto ug mianha sa iyang kaugalingong yutang

natawhan, ug ang iyang mga tinun-an nagsunod kaniya. Ug sa nahitabo na ang Sabbath, nagsugod siya sa pagtudlo sa tigom, ug daghan ang nakadungog nanghibulong nga nag-ingon, Asa man gikan niining tawhana kini nga mga butang? Ug unsa ang kaalam nga gihatag kaniya, ug mga gahom sama niini pinaagi sa iyang mga kamot nahitabo? Dili ba kini mao ang karpintero, ang anak ni Maria, ug igsoon ni Jacob ug Jose ug Judah ug Simon? Ug dili ba ang iyang mga igsoon nga babaye ania dinhi uban kanato? Ug sila napakasandad kaniya. Miingon si Jesus kanila nga ang propeta walay dungog gawas sa iyang yutang natawhan ug sa iyang mga paryente ug sa iyang balay. Ug wala siya makahimo didto bisan unsang gahom, gawas sa pipila ka masakiton nga iyang gibutangan ug mga kamot ug giayo. Ug siya nahingangha tungod sa ilang pagkawalay pagtuo. Ug siya naglibotlibot sa mga baryo libot-libot nga nagtutudlo. Ug gitawag niya ang napulog duha, ug misugod siya sa pagpadala kanila duha-duha, ug gihatag niya kanila ang awtoridad sa mga espiritu nga hugaw, ug gisugo niya sila aron walay bisan unsa dad-on nila sa dalan kon dili sungkod lamang, dili bag, dili tinapay, dili tumbaga sulod sa bakos, apan nagsul-ob ug sandalyas, ug dili magsul-ob ug duha ka tunika. Ug siya nagsulti kanila: Diin kon mosulod kamo sa balay, didto magpabilin kamo hangtod mogawas kamo gikan didto; ug bisan kinsa kon dili modawat kaninyo ni mamati kaninyo, sa paggawas gikan didto ipakpak ang abog sa ilalom sa inyong mga tiil ingon nga pagpamatuod kanila; sa pagkatinuod sultihan ko kamo, mas maantos alang sa Sodoma o alang sa Gomora sa adlaw sa paghukom kay sa maong siyudad. Ug human makagawas sila

nagmantala aron maghinulsol ang mga tawo, ug daghang mga yawa ilang giabog, ug gidihogan nila ug lana ang daghang mga masakiton ug giayo nila sila. Ug nakadungog si Haring Herodes, kay ang iyang ngalan nahimong bantogan, ug siya miingon nga si Juan ang Magbabautismo gibangon gikan sa mga patay, ug tungod niini ang mga gahom naglihok diha kaniya. Ang uban nag-ingon nga si Elias siya, apan ang uban nag-ingon nga siya usa ka propeta sama sa usa sa mga propeta. Apan sa pagkadungog, si Herod miingon nga si Juan nga akong gipugutan ug ulo, mao kini siya, siya mismo nabanhaw gikan sa mga patay. Kay mismo si Herod nagpadala ug gidakop si John ug gigapos niya siya sa bilanggoan tungod kang Herodias nga asawa ni Philip nga iyang igsoon, tungod kay iyang giminyo siya. Miingon si Juan kang Herodes nga dili tugot kanimo nga magbaton sa asawa sa imong igsoon. Si Herodias naghupot ug kasilag batok kaniya ug gusto niya nga patyon siya, ug dili siya makahimo; kay si Herodes nahadlok kang Juan, nahibalo nga siya matarong ug balaan nga tawo, ug gipanalipdan niya siya, ug sa pagpaminaw kaniya daghang mga butang iyang gihimo ug malipayon siyang namati kaniya. Ug nahitabo ang usa ka adlaw nga maayong higayon, sa dihang si Herodes naghimo ug panihapon sa iyang adlawng natawhan alang sa iyang mga tawo nga bantogan ug sa mga kumander ug sa mga una sa Galilea, ug misulod ang anak nga babaye niya ni Herodias ug nagsayaw ug nakapahimuot kang Herodes ug sa mga naglingkod nga nag-uban kaniya, miingon ang hari sa batan-ong babaye: Pangayo kanako bisan unsa nga imong gusto, ug ihatag ko kanimo. Ug nanumpa siya kaniya nga bisan unsa ang imong pangayoon

kanako, ihatag ko kanimo, hangtod sa katunga sa akong gingharian. Ug siya nga babaye nga migawas miingon sa iyang inahan: Unsa ang akong pangayoon? Ug siya miingon, Ang ulo ni Juan ang Bautista. Ug misulod siya dihadiha uban sa pagdali ngadto sa hari ug nangayo nga nag-ingon, Gusto ko nga kanako imohatag dihadiha sa ibabaw sa pinggan ang ulo ni Juan nga Bautista. Ug nahimong hilabihang masulub-on ang hari, apan tungod sa iyang mga panumpa ug sa iyang mga bisita nga naglingkod uban kaniya, wala siya buot nga isalikway kini. Ug dihadiha, gipadala sa hari ang berdugo ug gisugo nga dad-on ang iyang ulo. Apan siya miadto ug gipugutan ug ulo ang tawo didto sa bilanggoan, ug gidala niya ang ulo niini sa ibabaw sa usa ka pinggan ug gihatag kini sa bata nga babaye, ug ang bata nga babaye gihatag kini sa iyang inahan. Ug sa pagkadungog, ang iyang mga tinun-an miabot ug gikuha ang iyang patayng lawas, ug gibutang kini sa lubnganan. Ug nagtigom ang mga apostoles kang Jesus, ug nagsumbong kaniya sa tanan nilang gihimo ug sa tanan nilang gitudlo. Ug miingon siya kanila, Dali kamo mismo sa inyong kaugalingon ngadto sa kamingawan nga dapit, ug pahulay ug gamay, kay daghan ang mga nangabot ug ang mga nangadto, ug bisan sa pagkaon wala silay panahon. Ug miadto sila sa kamingawan nga dapit pinaagi sa sakayan nga sila ra. Ug nakita nila sila nga nanglakaw, ug nailhan sila sa daghan, ug naglakaw gikan sa tanang mga siyudad nangtigum didto ug nanguna kanila ug nangtigum ngadto kaniya. Ug sa paggawas, si Jesus nakakita ug daghang panon ug naluoy kanila, tungod kay sila sama sa mga karnero nga walay magbalantay, ug nagsugod siya sa pagtudlo kanila ug daghang mga butang. Ug na

hapit na ang daghang oras nahitabo, ang iyang mga disipulo miduol kaniya nag-ingon nga kamingawan mao ang dapit ug na hapit na ang daghang oras; palakta sila, aron molakaw sila ngadto sa palibot nga mga uma ug mga baryo mopalit alang sa ilang kaugalingon ug mga tinapay; kay unsa mokaon wala silay. Apan siya mitubag ug miingon kanila, Kamo na lang ang maghatag kanila ug kaon. Ug miingon sila kaniya: Moadto ba kami mopalit ug tinapay nga nagkantidad ug duha ka gatos ka denarii ug ihatag namo kanila aron makakaon sila? Ug siya miingon kanila: Pila ka tinapay ang inyong naay? Lakaw ug tan-awa. Ug sa nahibalo na sila, miingon sila: lima, ug duha ka isda. Ug siya misugo kanila sa paghigda ang tanan nga mga pundok-pundok ibabaw sa lunhaw nga sagbot. Ug mihigda sila sa mga grupo-grupo, tagsagsa ka gatos ug tagsagsa ka singkwenta. Ug sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, pagtanaw niya sa langit, iyang gipanalanginan ug gipamungag ang mga tinapay ug gihatag sa mga disipulo aron ilang ibutang sa atubangan nila, ug ang duha ka isda iyang gibahinbahin sa tanan. Ug mikaon silang tanan ug nabusog sila, ug gikuha nila ang napulog duha ka bukag nga puno sa mga tipik, ug gikan sa mga isda. Ug ang mga nangaon sa mga tinapay lima ka libo ka lalaki. Ug dihadiha gipugos niya ang iyang mga disipulo nga mosulod sa sakayan ug mouna ngadto sa pikas paingon sa Bethsaida, hangtod siya makapagawas sa panon sa mga tawo; ug sa nakapanamilit na kanila miadto siya sa bukid aron mag-ampo. Ug sa dihang miabut na ang gabii, ang sakayan diha sa tunga-tunga sa dagat, ug siya nag-inusara sa yuta. Ug nakakita niya sila nga gisakit sa pagbugsay, kay ang hangin kontra man

kanila, ug sa ika-upat nga pagbantay sa gabii miduol siya kanila nga naglakaw ibabaw sa dagat, ug buot unta siyang moagi kanila. Apan sila nga nakakita kaniya nga naglakaw sa ibabaw sa dagat naghunahuna nga siya mulitong, ug misinggit; kay silang tanan nakakita kaniya ug nagubot. Ug dihadiha misulti siya uban kanila ug miingon kanila, Pagmadasigon, ako mao kini, ayaw kamo kahadlok. Ug mitungas siya sa sakayan paingon kanila, ug mihunong ang hangin, ug sa hilabihan gayod nanghibulong sila sa ilang kaugalingon ug nangdayeg. Dili kay sila nakasabot mahitungod sa mga tinapay, apan ang ilang kasingkasing gahi. Ug sa nakatabok na sila, miadto sila sa yuta sa Gennesaret ug misagang didto. Ug sa paggawas nila gikan sa sakayan, dihadiha giila nila siya, nagdagan sila libot sa tibuok kadto nga palibot ug nagsugod sa pagdala-dala sa mga masakiton diha sa mga higdaanan ngadto sa bisan asa nila nadungog nga didto siya; ug bisan asa siya mosulod sa mga baryo o mga siyudad o mga kaumahan, sa mga merkado gibutang nila ang mga masakiton ug nangamuyo sila kaniya aron bisan ang kilid sa iyang bisti mahikap nila; ug ang tanan nga mihikap kaniya, naluwas.

7

Ug nagtigom ngadto kaniya ang mga Pariseo ug ang pipila sa mga escriba nga nanggikan gikan sa Jerusalem; ug nakita nila ang pipila sa iyang mga tinun-an nga nagkaon ug tinapay uban sa hugaw nga mga kamot, kini mao ang dili hinugasan, ilang

gisaway; kay ang mga Pariseo ug ang tanan nga mga Judio, kon dili nila hugasan ang ilang mga kamot sa kusog, dili sila mokaon, naghupot sa tradisyon sa mga tigulang; ug gikan sa merkado, kon dili sila mabunyag sa ilang kaugalingon, dili sila mokaon; ug daghan pa nga uban nga mga butang nga ilang gidawat nga pagahuptan, ang mga paghugas sa mga kopa ug sa mga tadyaw ug sa mga sudlanan nga tumbaga ug sa mga higdaanan; unya nangutana kaniya ang mga Pariseo ug ang mga escriba: Nganong ang imong mga tinun-an wala magalakaw sumala sa tradisyon sa mga tigulang, apan nagakaon sa tinapay uban sa dili hinugasan nga mga kamot? Ug siya mitubag miingon kanila nga maayo nga nagtagna si Isaias mahitungod kaninyo nga mga mapagpaimbabaw, sama sa nahisulat: kining mga tawo sa ilang mga ngabil ako gipasidunggan, apan ang ilang kasingkasing layo gikan kanako; kawang hinuon sila nagsimba kanako, nagtudlo mga pagtudlo nga mga sugo sa mga tawo. Kay gibiya ninyo ang sugo sa Diyos, kamo naghupot sa tradisyon sa mga tawo—mga paghugas sa mga tadyaw ug mga kopa, ug uban pang sama niini nga daghang butang ginabuhat ninyo. Ug miingon siya kanila, Maayo gayod ninyo nga isalikway ang sugo sa Diyos aron nga magtipig kamo sa inyong kaugalingong tradisyon. Kay si Moises miingon: Tahura ang imong amahan ug ang imong inahan; ug ang nagapakamalooy sa amahan o inahan pagapatyon sa kamatayon; apan kamo moingon: Kon ang tawo moingon sa amahan o sa inahan, Korban, nga mao ang gasa, ang bisan unsa gikan kanako nga makatabang kanimo, ug dili na ninyo tugotan siya sa pagbuhat bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan, nga

nagawagtang sa pulong sa Diyos pinaagi sa inyong tradisyon nga inyong gipasa; ug daghan pa nga sama niini nga mga butang inyong ginabuhat. Ug sa pagtawag sa tanang panon sa katawhan, siya miingon kanila, Paminawa ko kamong tanan ug sabta. Walay bisan unsa gikan sa gawas sa tawo nga mosulod kaniya nga makahugaw kaniya, apan ang mga nanggawas mao ang naghugaw sa tawo. Ug sa dihang misulod siya sa balay gikan sa panon sa katawhan, nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an mahitungod sa sambingay. Ug miingon siya kanila: Ingon usab ba kamo walay salabutan? Wala pa ba kamo makasabot nga ang tanan nga gikan sa gawas nga mosulod sa tawo dili makahimo sa paghugaw kaniya? kay dili kini mosulod sa iyang kasingkasing, apan sa tiyan, ug mogawas ngadto sa kasilyas, nga naghinlo sa tanang pagkaon. Siya miingon nga ang mogawas gikan sa tawo, kana maoy naghugaw sa tawo. Gikan sa sulod kay gikan sa kasingkasing sa mga tawo ang mga hunahuna nga dautan mogawas, mga pagpanapaw, mga pagpakighilawas, mga pagpatay, mga pagpangawat, mga kahakog, mga kadaotan, limbong, kaulag, mata nga daotan, pagtunglo, pagkamapahitas-on, kabuang; kining tanan nga mga dautan gikan sa sulod mogawas ug naghugaw sa tawo. Ug gikan didto, human motindog, mibiya siya ngadto sa mga utlanan sa Tiro ug Sidon. Ug sa pagsulod sa balay, wala siya gusto nga bisan kinsa makahibalo, ug wala siya makahimo sa paglikay nga mamatikdan. Kay usa ka babaye nakadungog mahitungod kaniya, nga ang iyang gamay nga anak nga babaye adunay hugaw nga espiritu, miabot ug mihapa sa iyang mga tiil; apan ang babaye Griyega, Syrophoenician pinaagi sa kaliwat; ug

nangayo siya kaniya aron papahawaon niya ang yawa gikan sa iyang anak nga babaye. Ug si Jesus miingon kaniya, Tugoti una nga mabusog ang mga bata, kay dili maayo ang pagkuha sa tinapay sa mga bata ug paglabay niini ngadto sa mga gagmayng iro. Ug siya mitubag ug miingon kaniya: Oo, Ginoo; ug ang mga gagmayng iro sa ilalom sa lamesa mokaon gikan sa mga mumho sa mga bata. Ug miingon siya kaniya, Tungod niining pulonga, lakaw; migawas na ang demonyo gikan sa imong anak nga babaye. Ug sa paglakaw niya paingon sa iyang balay, nakit-an niya ang bata nga gihigda sa higdaanan ug ang yawa nga migula na. Ug pag-usab, human migawas gikan sa mga utlanan sa Tyre ug Sidon, miabot siya sa dagat sa Galilea, agi sa taliwala sa mga utlanan sa Decapolis. Ug gidala nila kaniya ang usa ka tawo nga bungol ug lisod mosulti, ug nangamuyo sila kaniya nga ipatong niya ang iyang kamot sa maong tawo. Ug human gikuha niya siya gikan sa panon sa katawhan nga pribado, iyang gisulod ang iyang mga tudlo ngadto sa iyang mga dalunggan, ug human nilaway mihikap sa iyang dila, ug human mitan-aw ngadto sa langit miagulo ug miingon kaniya: Ephphatha, nga mao kini, pagkabuksan. Ug dihadiha naablihan ang iyang mga dalunggan ug nabuhian ang bugkos sa iyang dila, ug nagsulti siya sa husto. Ug gimandoan niya sila nga sa walay bisan kinsa sila moingon, apan kutob nga siya sa kanila nagmando, labi pa nga labaw sila nagwali. Ug labaw sa sukod sila nahingangha nga nag-ingon, Maayo ang tanan niyang gihimo, ug ang mga bungol iyang gipahimo nga makadungog ug ang mga amang iyang gipahimo nga makasulti.

8

Sa kadtong mga adlaw pag-usab, daghan nga panon sa katawhan nga anaa ug wala silay bisan unsa nga makaon, gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug miingon kanila: Naluoy ako sa panon sa katawhan, tungod kay tulo na ka adlaw nga nagpabilin sila uban kanako ug wala silay bisan unsa nga makaon; ug kon buhian ko sila nga nagpuasa paingon sa ilang balay, maluya sila sa dalan; kay ang pipila kanila gikan sa layo nangabot. Ug mitubag kaniya ang iyang mga tinun-an, Asa man dinhi ang usa ka tawo makakuha ug tinapay aron sa pagbusog niining mga tawhana dinhi sa kamingawan? Ug nangutana siya kanila, Pila man ninyo nga tinapay? Ug sila mitubag, Pito. Ug siya misugo sa panon sa katawhan sa molingkod sa yuta, ug nakuha ang pito ka tinapay, ug human magpasalamat mibali niini ug mihatag sa iyang mga tinun-an aron sila mobutang niini, ug sila mibutang niini sa panon sa katawhan. Ug sila may pipila ka gagmay nga isda, ug human niya kini panalanginan, miingon siya nga ibutang usab kini sa ilang atubangan. Mikaon sila ug nabusog, ug mikuha sila sa mga salin nga mga tipik nga pito ka bukag. Mga upat ka libo sila, ug gipalakaw niya sila. Ug human misulod dihadiha sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an, miabot siya sa mga bahin sa Dalmanutha. Ug nanggawas ang mga Pariseo ug nagsugod sa pagpakiglalis kaniya, nangayo kaniya ug ilhanan gikan sa langit, aron sa pagsulayan kaniya. Ug sa pagpanghupaw sa iyang espiritu siya miingon, nganong kining kaliwatana nagapangita man ug ilhanan? Tinuod,

moingon ako kaninyo, kung ihatag sa kaliwatan kini nga timailhan. Ug gibiyaan niya sila, misaka sa sakayan, ug mibiya pag-usab. Ug nakalimot sila sa pagdala ug tinapay, ug gawas sa usa ka tinapay, wala silay lain nga dala sa sakayan. Ug siya nagtudlo kanila nga nag-ingon, Tan-awa, pagbantay gikan sa lebadura sa mga Pariseo ug sa lebadura ni Herodes. Ug nagrason sila sa usag usa nga nag-ingon nga wala kitay tinapay. Ug nahibalo si Jesus, miingon siya kanila, Nganong naghunahuna man kamo tungod kay wala kamoy tinapay? Wala pa ba kamo makasabot o makaintiendi? Pa ba ninyo gahi ang inyong kasingkasing? May mga mata kamo apan dili kamo makakita, ug may mga dalunggan kamo apan dili kamo makadungog? Ug wala ba kamo mahinumdom? Sa dihang ako nagbuak sa lima ka tinapay alang sa lima ka libo, ug pila ka bukag nga puno sa mga tipik ang inyong gikuha? Moingon sila kaniya, Dose. Sa dihang ang pito ngadto sa upat ka libo, pila ka mga basket nga puno sa mga tipik ang inyong gikuha? Ug sila mitubag, Pito. Ug siya nagsulti kanila, Wala pa ba kamo makasabot? Ug miabot siya sa Betsaida. Ug gidala nila kaniya ang usa ka buta ug nangamuyo sila kaniya aron siya mohikap kaniya. Ug sa paggunit sa kamot sa buta, gidala niya siya sa gawas sa baryo, ug human magluwag sa iyang mga mata, gibutang niya ang iyang mga kamot kaniya ug nangutana kaniya kung nakakita ba siya ug bisan unsa. Ug sa pagtanaw niya pataas, siya miingon, Nakita nako ang mga tawo nga sama sa mga kahoy nga naglakaw. Unya pag-usab gibutang niya ang iyang mga kamot sa ibabaw sa iyang mga mata ug gipatan-aw niya siya pag-usab, ug naayo na siya, ug nakatan-aw na siya ug tin-aw sa tanan. Ug gipadala niya siya ngadto sa iyang

balay nga nag-ingon, Ayaw pagsulod sa baryo ni mosulta sa bisan kinsa didto sa baryo. Ug migawas si Jesus ug ang iyang mga disipulo paingon sa mga baryo sa Caesarea ni Philip, ug sa dalan gipangutana niya ang iyang mga disipulo nga nag-ingon kanila, Kinsa ako, sumala sa giingon sa mga tawo? Sila mitubag, Si Juan ang Bautista, ug ang uban, Si Elias, apan ang uban, Usa sa mga propeta. Ug siya mismo nagsulti kanila: apan kamo, kinsa man ako ninyo giingon? Mitubag si Pedro ug miingon kaniya, Ikaw ang Cristo. Ug gibadlong niya sila aron dili sila mosulti kang bisan kinsa mahitungod kaniya. Ug nagsugod siya sa pagtudlo kanila nga kinahanglan ang Anak sa Tawo dag-ang antos, ug isalikway sa mga tigulang ug sa mga labawng pari ug sa mga escriba, ug patyon, ug human sa tulo ka adlaw mobangon; ug uban sa kaisog ang pulong iyang gisulti. Ug sa pagkuha ni Pedro kaniya, nagsugod siya sa pagbadlong kaniya. Apan siya milingi ug nakakita sa iyang mga tinun-an, gibadlong niya si Pedro nga nag-ingon, Lumakaw sa akong likod, Satanas, kay wala ka maghunahuna sa mga butang sa Diyos, kondili sa mga butang sa mga tawo. Ug sa pagtawag sa panon uban sa iyang mga tinun-an, miingon siya kanila, Kinsa man ang buot mosunod kanako, isalikway niya ang iyang kaugalingon ug pas-ana ang iyang krus, ug mosunod siya kanako. Ang kinsa kay mobuot moluwas sa iyang kalag, mawala kini, apan ang kinsa mawala sa iyang kaugalingong kalag tungod kanako ug sa maayong balita, siya moluwas niini. Unsa bay pulos sa tawo kon makuha niya ang tibuok kalibutan, ug mawala ang iyang kalag? O unsa bay ihatag sa tawo nga baylo sa iyang kalag? Kay kinsa man ang maulaw kanako ug sa akong mga pulong niining

kaliwatana nga mananapaw ug makasasala, ang Anak sa Tawo usab maulaw kaniya sa dihang moabot siya sa himaya sa iyang Amahan uban sa mga balaang mga sinugo.

9

Ug miingon siya kanila, Tinuod, sultihan ko kamo nga adunay pipila sa mga nagtindog dinhi, nga dili gyud makatilaw sa kamatayon hangtod makita nila ang gingharian sa Diyos nga miabot uban sa gahom. Ug human sa unom ka adlaw, gidala ni Jesus si Pedro ug si Santiago ug si Juan ug gitaod niya sila ngadto sa taas nga bukid nga sila lang nga pribado; ug nabag-o siya sa atubangan nila, ug ang iyang mga bisti nahimong masanag, puti kaayo sama sa niyebe, nga walay manlalaba sa yuta nga makahimo sa pagpaputi nga sama niana. Ug nakita nila si Elias uban ni Moises, ug sila nanag-istoryahanay kang Jesus. Ug mitubag si Pedro miingon kang Jesus, Rabi, maayo nga kami ania dinhi, ug magbuhat kita ug tulo ka mga tolda, usa para kanimo ug usa para kang Moises ug usa para kang Elias. Dili kay nahibalo siya unsa iyang isulti, kay sila nangahadlok. Ug nahitabo ang panganod nga nagtabon kanila, ug miabut ang tingog gikan sa panganod nga nag-ingon, Kini mao ang akong anak nga hinigugma, kaniya paminawa. Ug sa kalit nga pagtan-aw nila sa palibot, wala na sila makakita ug bisan kinsa, kondili si Jesus lamang ang uban kanila. Samtang nanaug sila gikan sa bukid, gimandoan niya sila nga dili sila magsulti sa bisan kinsa sa ilang nakita, gawas kon ang Anak sa Tawo mobangon na

gikan sa mga patay. Ug gikuptan nila ang pulong, nga naghisgot sa ilang kaugalingon kon unsa ang kahulogan sa pagkabanhaw gikan sa mga patay. Ug nangutana sila kaniya nga nag-ingon, Nganong nag-ingon ang mga escriba nga si Elias kinahanglan moabot una? Apan siya mitubag ug miingon kanila, Si Elijah nga tinuod miabot una nagbalik sa tanan, ug unsaon nga nasulat mahitungod sa anak sa tawo nga kinahanglan siya mag-antos ug isalikway? Apan moingon ako kaninyo nga si Elijah miabot na, ug ilang gibuhat kaniya bisan unsa nga ilang gitinguha, sumala sa gisulat mahitungod kaniya. Ug sa pag-abot niya sa mga tinun-an, nakita niya ang daghang panon sa palibot nila, ug ang mga escriba nga nakiglantugi kanila. Ug dihadiha, ang tibuok panon sa katawhan, sa pagkakita nila kaniya, nahingangha, ug nagdalagan padulong ug nagtimbaya kaniya. Ug nangutana siya sa mga escriba, Unsa man ang inyong ginadebatehan sa inyong kaugalingon? Ug mitubag ang usa gikan sa panon sa katawhan, Magtutudlo, gidala ko ang akong anak nga lalaki ngadto kanimo, nga may espiritung amang. Ug diin mahitabo siya katagboan, gilabay siya, ug magbula ug magkagot sa iyang mga ngipon, ug malaya. Ug miingon ako sa imong mga tinun-an aron ilang pahawaon kini, ug wala sila makahimo. Ug mitubag kaniya siya nag-ingon: O kaliwatan nga walay pagtuo, hangtod kanus-a ba ako mouban kaninyo? Hangtod kanus-a ako molahutay kaninyo? Dalha siya ngari kanako. Ug gidala nila siya ngadto kaniya. Ug sa pagkakita kaniya, dihadiha gikunot siya sa espiritu, ug nahulog sa yuta nga naglugid ug nagbula. Ug nangutana siya sa iyang amahan: Unsa kadugay na nga kini nahitabo kaniya? Ug siya miingon: Sukad pagkabata. Ug

kanunay gihulog niya siya sa kalayo ug sa mga tubig, aron malaglag siya, apan kon makahimo ka ug bisan unsa, tabangi kami nga naluoy ka kanamo. Apan si Jesus miingon kaniya, Kung makahimo ka motuo, ang tanan posible sa usa nga nagatuo. Ug dihadiha nga misinggit ang amahan sa bata uban sa mga luha miingon: Motuo ako, Ginoo; tabangi ang akong pagkawalay pagtuo. Pagkakita ni Jesus nga nagkatipon ang mga tawo, iyang gisaway ang hugaw nga espiritu nga nag-ingon niini, Ikaw nga amang ug bungol nga espiritu, ako nagsugo kanimo, gula gikan kaniya ug ayaw na pagsulod pag-usab diha kaniya. Ug human mosinggit ug human sa daghang pagkurog kaniya, migawas kini, ug nahimo siya nga sama sa patay, mao nga daghan ang miingon nga namatay na siya. Apan si Jesus, sa pagkuha kaniya sa kamot, gibayaw niya siya, ug mitindog siya. Ug sa pagsulod niya sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya sa pribado, Nganong kami wala makahimo sa pagpagawas niini? Ug miingon siya kanila, Kining matanga dili makagawas kon dili pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Ug gikan didto human migawas sila nanaglakaw latas sa Galilea, ug dili siya buot nga bisan kinsa makahibalo; nagtudlo man siya sa iyang mga tinun-an ug nag-ingon kanila nga ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo, ug patyon nila siya, ug human mapatay sa ikatulo nga adlaw mobangon siya. Pero wala sila makasabot sa pulong, ug nahadlok sila sa pagpangutana kaniya. Ug miabot siya sa Capernaum, ug sa diha sa balay nangutana siya kanila, Unsa man ang inyong gihisgutan sa dalan? Apan sila mihilom, kay nakigsultihanay man sila sa dalan kon kinsa ang mas dako. Ug human siya milingkod,

gitawag niya ang napulog duha ug miingon kanila, Kung kinsa ang buot mahimong una, mahimong kataposan sa tanan ug sulugoon sa tanan. Ug human makakuha ug bata, gibutang niya kini sa taliwala nila, ug human niya kini gakson, miingon siya kanila: Kinsa kon usa niining maong mga bata ang dawaton sa akong ngalan, ako ang gidawat; ug kinsa kon ako ang dawaton, dili ako ang gidawat, apan ang nagpadala kanako. Mitubag kaniya si Juan nga nag-ingon, Magtutudlo, nakita namo ang usa nga nagpapahawa ug mga yawa sa imong ngalan, kinsa wala mosunod kanamo, ug gipugngan namo siya tungod kay wala siya mosunod kanamo. Pero si Jesus miingon, Dili ninyo pagpugngan siya, kay walay bisan kinsa nga magbuhat ug gahom sa akong ngalan ug makahimo dayon pagsulti ug dautan mahitungod kanako. Kinsa kay dili batok kaninyo, alang kaninyo siya. Kay bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug tasa nga tubig sa akong ngalan, tungod kay kamo iya ni Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili gyud mawala ang iyang ganti. Ug bisan kinsa nga makapahisalaag sa usa niining mga gagmay nga nagatuo kanako, mas maayo pa alang kaniya kon gisul-ot ang bato nga galingan sa iyang liog ug gilabay siya sa dagat. Ug kon ang imong kamot makapakapandol kanimo, putla kini; maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga bakol, kay sa may duha ka mga kamot nga moadto sa gehena, sa kalayo nga dili mapalong, diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong. Ug kung ang imong tiil makapakapandol kanimo, putla kini; maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga bakol, kay sa may duha ka tiil nga ilabay sa gehena, sa kalayo nga dili mapalong, diin ang ilang ulod dili

mamatay ug ang kalayo dili mapalong. Ug kon ang imong mata makapakapakyas kanimo, kuhaa kini; maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Diyos nga may usa lang ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug moadto sa gehena sa kalayo, diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong. Ang matag usa kay sa kalayo pagaasinan, ug ang matag halad sa asin pagaasinan. Maayo ang asin; apan kon ang asin mahimong walay lami, unsaon ninyo paglami niini? Pagbaton ninyo ug asin diha sa inyong kaugalingon ug pagpakigdait kamo sa usag usa.

10

Ug gikan didto nagtindog siya ug miabot sa mga utlanan sa Judea pinaagi sa unahan sa Jordan, ug nagtigom pag-usab ang mga panon sa katawhan ngadto kaniya, ug sama sa iyang naandan, nagtudlo siya pag-usab kanila. Ug ang mga Pariseo nga miduol nangutana kaniya kon gitugutan ba sa lalaki nga buwagan ang iyang asawa, nagsulaysulay kaniya. Ang apan mitubag siya ug miingon kanila, Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo? Apan sila miingon, Gitugot ni Moises nga mosulat ug libro sa diborsyo ug buwagan. Ug mitubag si Jesus miingon kanila: Tungod sa inyong pagkagahi sa kasingkasing gisulat niya kaninyo ang sugo nga kini; apan gikan sa sinugdanan sa paglalang lalaki ug babaye gihimo sila sa Diyos; tungod niini mobiya ang tawo sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug moipon ngadto sa iyang asawa, ug mahimo ang duha nga usa ka unod. Mao nga dili na sila duha, apan usa ka unod; busa ang

gihiusa sa Diyos, ayaw pagbulaga sa tawo. Ug sa balay pag-usab ang mga tinun-an mahitungod niini nangutana kaniya, ug miingon siya kanila: Kinsa bisan kinsa mobuwag sa iyang asawa ug mangasawa ug lain, nagapanapaw batok kaniya; ug kon ang babaye mobuwag sa iyang bana ug mangasawa ug laing lalaki, nagapanapaw siya. Ug gidala nila kaniya ang mga bata, aron siya mohikap kanila; apan ang mga disipulo nagbadlong sa mga nagdala kanila. Pagkakita niya niini, si Jesus nasuko ug miingon kanila, Pasagdi ang mga bata nga moanha kanako, ug ayaw pugongi sila, kay sa mga sama niini iya ang gingharian sa Diyos. Tinuod, sultihan ko kamo, kinsa kung dili modawat sa gingharian sa Diyos sama sa bata, dili gyud mosulod niini. Ug sa pagkakugos niya kanila, gipanalanginan niya sila samtang gibutang ang iyang mga kamot sa ibabaw nila. Ug sa paggawas niya sa dalan, midalagan ug miduol ang usa ug miluhod kaniya ug nangutana kaniya, Maayong magtutudlo, unsa ang akong buhaton aron mapanunod ko ang kinabuhing walay katapusan? Ug si Jesus miingon kaniya, Nganong gitawag mo ako nga maayo? Walay maayo gawas sa usa nga mao ang Diyos. Ang mga sugo nahibal-an nimo: dili ka makighilawas, dili ka mopatay, dili ka mangawat, dili ka mosaksi ug bakak, dili ka molimbong, tahora ang imong amahan ug ang imong inahan. Ug siya mitubag ug miingon kaniya, Magtutudlo, kining tanan gibantayan nako sukad pa sa akong pagkabatan-on. Apan si Jesus, sa pagtan-aw kaniya, gihigugma siya ug miingon kaniya, Usa ka butang ang imong kulang. Kung gusto ka nga mahimong perpekto, lakaw, ibaligya ang tanan nimong nabatonan ug ihatag sa mga kabus, ug makabaton ka ug bahandi sa langit, ug

umari ug sunod kanako, nga nagdala sa imong krus. Apan siya nagmasulub-on sa pulong ug mibiya nga nagsubo, kay siya adunay daghang mga kabtangan. Ug human maglantaw sa palibot, si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, Unsa ka lisud alang sa mga tawo nga adunay salapi nga mosulod sa gingharian sa Diyos! Ug ang mga disipulo natingala sa iyang mga pulong. Ug si Jesus pag-usab mitubag miingon kanila, Mga anak, unsa ka lisud alang sa mga nagsalig sa salapi sa pagsulod sa gingharian sa Diyos! Mas sayon pa ang kamelyo sa pagsulod sa buho sa dagom kaysa ang adunahan sa pagsulod sa gingharian sa Diyos. Apan sila labihan nahingangha ug nag-ingon sa ilang kaugalingon, Ug kinsa man ang makahimo nga maluwas? Pagtulok kanila, si Jesus nag-ingon, Sa mga tawo imposible kini, apan dili sa Diyos, kay ang tanan posible sa Diyos. Nagsugod si Pedro sa pagsulti kaniya, Tan-awa, kami mibiya sa tanan ug misunod kanimo. Mitubag si Jesus ug miingon, sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, walay bisan kinsa nga mibiya sa balay o mga igsoon nga lalaki o mga igsoon nga babaye o amahan o inahan o asawa o mga anak o mga uma tungod kanako ug tungod sa maayong balita, nga dili makadawat ug usa ka gatos ka pilo karon niining panahona mga balay ug mga igsoon nga lalaki ug mga igsoon nga babaye ug amahan ug inahan ug mga anak ug mga uma uban sa mga pagpanglutos, ug sa panahon nga moabot kinabuhing walay katapusan. Daghan apan ang una mahimong katapusan, ug ang katapusan mahimong una. Ug sila didto sa dalan nga nagsaka paingon sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila, ug sila natingala, ug kadtong nagsunod nahadlok. Ug sa pagkuha niya

pag-uban pag-usab sa napulog duha, nagsugod siya sa pagsulti kanila sa mga butang nga mahitabo kaniya, nga tan-awa, motungas kita ngadto sa Jerusalem ug ang Anak sa Tawo ihatag ngadto sa mga pangulong pari ug mga escriba, ug silahon nila siya sa kamatayon ug ihatag nila siya ngadto sa mga nasud, ug yaw-an nila siya ug latigohon nila siya ug luw-an nila siya ug patyon nila siya, ug sa ikatulo nga adlaw mobangon siya. Ug miduol kaniya sila si Santiago ug si Juan, mga anak ni Zebedee, nga nag-ingon, Magtutudlo, gusto namo nga buhaton nimo kanamo kung unsa ang among pangayoon. Pero miingon siya kanila, Unsa may gusto ninyo nga buhaton ko alang kaninyo? Apan sila miingon kaniya, Hatagi kami aron ang usa makalingkod sa imong tuo ug ang usa sa imong wala diha sa imong himaya. Apan si Jesus miingon kanila: Dili kamo nahibalo sa inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga ako moinom, ug sa pagkabunyag nga ako bunyagan nga mabulnyag? Ug sila miingon kaniya: Makahimo kami. Ug si Jesus miingon kanila: Ang kopa nga ako moinom, kamo moinom, ug ang bunyag nga ako bunyagan, kamo bunyagan; apan ang paglingkod sa tuo ko ug sa wala dili akoa nga ihatag, kondili alang niadtong giandam na. Ug sa pagkadungog sa napulo, nagsugod sila nga masuk-anon mahitungod kang Santiago ug kang Juan. Apan si Jesus, human magtawag kanila, miingon kanila: Nahibalo kamo nga kadtong morag nagmando sa mga nasod nagahari-hari kanila ug ang ilang mga dagku nagagamit ug gahom kanila; apan dili mao kana diha kaninyo, kondili kinsa bisan kinsa nga buot mahimong daku diha kaninyo, mahimo ninyong sulogoon, ug kinsa bisan kinsa nga buot ninyo

mahimong una, mahimo sa tanan nga ulipon; ug kay ang anak sa tawo wala moabot aron pag-alagaran, kondili aron pag-alagad, ug paghatag sa iyang kalag nga lukat puli sa daghan. Ug moabot sila sa Jerico. Ug sa paggawas niya gikan sa Jerico ug sa iyang mga disipulo ug sa dakong panon sa mga tawo, ang anak ni Timeo nga si Bartimeo nga buta naglingkod tupad sa dalan nga nagpakilimos. Ug sa pagkadungog nga si Jesus ang Nazareno mao, nagsugod siya sa pagsinggit ug pag-ingon, Anak ni David, Jesus, kaloy-i ako. Ug gidadaan siya sa daghan aron mohilom, apan labi pa hinuon siya nga misinggit, Anak ni David, kaloy-i ako! Ug nagtindog si Jesus miingon, Tawga siya. Ug nagtawag sila sa buta nga nag-ingon kaniya, Pagmaisugon, tindog, nagtawag siya kanimo. Ang tawo naglabay sa iyang baro, mitindog, ug miadto kang Jesus. Ug mitubag si Jesus miingon kaniya, Unsa ba imong gusto nga buhaton ko? Ug ang buta miingon kaniya, Raboni, aron makakita ko pag-usab. Ug si Jesus miingon kaniya: Lakaw, ang imong pagtuo nagluwas kanimo. Ug dihadiha nakakita siya, ug misunod kang Jesus sa dalan.

11

Ug sa dihang sila nagkaduol sa Jerusalem, sa Bethphage ug Bethany duol sa bukid sa mga olibo, nagpadala siya ug duha sa iyang mga tinun-an ug miingon kanila: Lakaw kamo sa baryo nga atbang ninyo, ug diha-diha sa pagsulod ninyo niini makakaplag kamo ug nating nga gigapos, nga wala pa gayoy tawo nga milingkod niini; human hubaron kini, dad-a ninyo. Ug

kon adunay moingon kaninyo: Nganong gibuhat ninyo kini? Ingna nga ang Ginoo kinahanglan niya, ug dihadiha iyang ipadala usab dinhi. Miadto sila ug nakakaplag sa nating bugto didto sa gawas sa pultahan sa kadalanan, ug gihubad nila kini. Ug ang pipila niadtong nagtindog didto nag-ingon kanila, Unsa man ang inyong gibuhat nga naghubad sa nating? Sila miingon kanila sama sa gimando ni Jesus, ug gibiyaan nila sila. Ug gidala nila ang nating nga asno ngadto kang Jesus, ug gibutang nila kaniya ang ilang mga bisti, ug milingkod siya niini. Daghan ang ilang mga bisti nga gisagang sa dalan, ug ang uban nagpamutol ug mga sanga nga dahon gikan sa mga kahoy ug nagsabwag niini sa dalan. Ug ang mga nag-una ug ang mga nagsunod nanagsinggit nga nag-ingon, Hosana! Bulahan ang nag-ari sa ngalan sa Ginoo. Bulahan ang umabot nga gingharian sa ngalan sa Ginoo, ang amahan namong si David; hosana diha sa kinatas-ang mga dapit. Ug misulod si Jesus sa Jerusalem ug sa templo, ug human niya tan-awa ang tanan sa palibot, sanglit hapon na ang takna, migawas siya paingon sa Bethany uban sa napulog duha. Ug sa sunod nga adlaw sa paggawas nila gikan sa Betania, gigutom siya; ug nakakita siya ug kahoy nga igera gikan sa layo nga may mga dahon, miduol siya aron tan-awon kon may makita ba siya diha niini; ug pag-abot niya niini, wala siyay nakita gawas sa mga dahon; kay dili pa panahon sa mga igera. Ug mitubag siya miingon kaniya: dili na gikan kanimo hangtod sa kahangtoran walay bisan kinsa mokaon ug bunga. Ug nakadungog ang iyang mga disipulo. Ug mibalik sila pag-usab ngadto sa Jerusalem; ug human misulod si Jesus sa templo, nagsugod siya sa pagpagawas sa mga nagbaligya ug sa mga

nagpalit didto sa templo, ug ang mga lamesa sa mga manugsukli ug ang mga lingkuranan sa mga nagbaligya sa mga salampati iyang gipangguba, ug wala niya tugoti nga bisan kinsa makadala ug sudlanan agi sa templo, ug nagtudlo siya nga nag-ingon kanila: Wala ba mahisulat nga ang akong balay tawgon nga balay sa pag-ampo alang sa tanang mga nasud? Apan kamo naghimo niini nga langub sa mga tulisan. Ug nakadungog ang mga escriba ug ang mga Pariseo ug ang mga punoan sa mga pari, ug nanagpangita sila unsaon nila siya paglaglag, kay nahadlok man sila kaniya, tungod kay ang tanan nga panon sa katawhan nahingangha sa iyang pagtulon-an. Ug sa dihang naulahi na, migawas siya sa gawas sa siyudad. Ug sa paglabay nila sa buntag, nakita nila ang kahoy nga igera nga nalaya gikan sa gamot. Ug sa paghinumdom, si Pedro miingon kaniya, Rabi, tan-awa! Ang kahoy nga igera nga imong gitunglo nalaya na. Ug mitubag si Jesus nga nag-ingon kanila, Pagbaton kamo ug pagtuo sa Diyos. Tinuod, kay moingon ako kaninyo nga kinsa nga moingon sa bukid nga kini, Pagbayaw ug paglabay ngadto sa dagat, ug dili magduhaduha sa iyang kasingkasing, apan motuo nga unsa ang iyang gisulti mahitabo, mahimo kaniya unsa kon iyang isulti. Tungod niini, sultihan ko kamo: ang tanan nga inyong gipangayo samtang nag-ampo, tuo nga inyong madawat, ug mahitabo kini kaninyo. Ug sa dihang kamo motindog nga nag-ampo, pasayloa kung may butang kamo nga batok sa usa, aron ang inyong Amahan nga anaa sa langit mopasaylo usab kaninyo sa inyong mga sala. Apan kon kamo dili magpasaylo, ni ang inyong Amahan magapasaylo sa inyong mga sala. Ug mibalik sila pag-usab sa Jerusalem; ug samtang siya naglakaw sa

templo, miduol kaniya ang mga pangulong pari ug ang mga escriba ug ang mga anciano ug miingon kaniya: Sa unsa nga awtoridad ikaw nagbuhat niining mga butanga? O kinsa man ang mihatag kanimo niining awtoridad aron buhaton nimo kini nga mga butang? Pero si Jesus mitubag ug miingon kanila, Mangutana usab ako kaninyo ug usa ka pulong, ug tubaga ninyo ako, ug sultihan ko kamo kon sa unsa nga awtoridad akong gibuhat kining mga butanga. Ang bunyag ni Juan gikan ba sa langit o gikan sa mga tawo? Tubaga ako. Ug sila nanghunahuna sa ilang kaugalingon nga nag-ingon, Kung moingon kita nga gikan sa langit, siya moingon, Ngano man nga wala kamo mituo kaniya? Apan moingon ba kita, gikan sa mga tawo? Nahadlok sila sa katawhan; kay ang tanan naghupot kang Juan nga siya propeta. Ug mitubag sila miingon kang Jesus, Wala kami mahibalo. Ug si Jesus mitubag ug miingon kanila, Ni dili usab ako moingon kaninyo kon sa unsa nga awtoridad ako nagbuhat niining mga butanga.

12

Ug nagsugod siya sa pagsulti kanila pinaagi sa mga sambingay: May usa ka tawo nga nagtanom ug ubasan ug nagpalibot ug koral ug nagkalot ug pugaan sa bino ug nagtukod ug tore, ug giabangan kini sa mga mag-uuma ug mibiya. Ug nagpadala siya ngadto sa mga mag-uuma sa panahon ug usa ka ulipon, aron gikan sa mga mag-uuma makakuha siya gikan sa bunga sa ubasan. Ug human nila siya kuhaon, gibunalan nila siya ug

gipadala nga walay dala. Ug pag-usab gipadala niya ngadto kanila ang laing ulipon, ug kana nga usa, human gibato nila, gisamad nila sa ulo ug gipadala nga gipakaulawan. Ug usab lain iyang gipadala, ug kana nga usa ilang gipatay, ug daghan nga uban—ang uban gibunalan, ang uban gipatay. Pa gihapon busa usa ka anak nga lalaki nga iyang gihigugma, gipadala usab niya siya sa katapusan ngadto kanila nga nag-ingon nga tahuron nila ang akong anak nga lalaki. Apan kadtong mga mag-uuma, sa pagkakita nila kaniya nga nagpadulong, nag-istoryahanay sa ilang kaugalingon, Kini mao ang manununod. Dali, patyon nato siya, ug ang panulondon mahimong ato. Ug human kuhaon nila, gipatay nila siya ug giabog siya ngadto sa gawas sa parrasan. Unsa baya buhaton sa ginoo sa parasan? Moabot siya ug laglagon kining mga mag-uuma, ug ihatag ang parasan sa uban. Wala ba ninyo mabasa kining sinulat, ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimong ulo sa eskina; gikan sa Ginoo nahitabo kini, ug kini kahibulongan sa atong mga mata? Ug nangita sila kaniya sa pagdakop, ug nahadlok sila sa panon; nahibalo man sila nga kanila ang sambingay iyang gisulti. Ug gibiyaan nila siya, milakaw sila. Ug sila nagpadala ngadto kaniya ug pipila sa mga Pariseo ug sa mga Herodiano aron ilang dakpon siya pinaagi sa pulong. Ug ang mga nangabot miingon kaniya: Magtutudlo, nahibalo kami nga tinuod ka ug wala kay sapayan bisan kinsa; kay dili ka motan-aw sa nawong sa mga tawo, apan sa kamatuoran ang dalan sa Diyos nagtudlo ka. Miingon baya sila kanamo: Gitugutan ba nga mohatag ug buhis kang Cesar o dili? Maghatag ba kita o dili maghatag? Apan siya nahibalo sa ilang pagkamapasipala miingon kanila, Nganong

sulayon ninyo ako? Dalhi ako ug denarius aron makita nako. Ug gidala nila. Ug miingon siya kanila: Kinsang hulagway kini ug ang pagkasulat? Ug sila miingon: Ni Cesar. Ug mitubag si Jesus miingon kanila, Ihatag balik ang mga iya ni Caesar ngadto kang Caesar ug ang mga iya sa Dios ngadto sa Dios, ug namangha sila kaniya. Ug mianha ang mga Saduceo ngadto kaniya, kinsa nagsulti nga walay pagkabanhaw, ug nangutana sila kaniya nga nag-ingon: Magtutudlo, si Moises misulat kanamo nga kon ang igsoon sa usa ka tawo mamatay ug magbilin ug asawa, ug wala magbilin ug mga anak, aron ang iyang igsoon magkuha sa iyang asawa ug magbangon ug kaliwat alang sa iyang igsoon. Pito busa ka mga igsoon nga lalaki. Ug ang una mikuha ug asawa, ug sa pagkamatay wala magbilin ug binhi. Ug ang ikaduha mikuha kaniya, ug namatay, ug bisan siya wala magbilin ug binhi. Ug ang ikatulo sama usab. Ug gikuha siya sa pito, ug wala silay nagbilin nga binhi. Sa katapusan sa tanan, namatay usab ang babaye. Sa pagkabanhaw busa, sa dihang sila mobangon, kang kinsa man sa kanila mahimo siyang asawa? Kay ang pito ka lalaki nakaasawa kaniya. Ug mitubag si Jesus ug miingon kanila, Dili ba tungod niini kamo nasayop, kay wala kamo makahibalo sa mga Kasulatan ni sa gahom sa Diyos? Kay kon mobangon na sila gikan sa mga patay, dili na sila magminyo ni magpakasal, kondili mahisama sila sa mga mensahero didto sa kalangitan. Mahitungod sa mga patay nga sila gibanhaw, wala ba kamo makabasa sa libro ni Moises, sa bahin sa sampinit kung giunsa pagsulti sa Diyos kaniya nga nag-ingon, Ako ang Diyos ni Abraham ug ang Diyos ni Isaac ug ang Diyos ni Jacob? Dili ang Diyos mao ang Diyos sa mga patay, kondili sa mga buhi; busa

kamo hilabihan nga nasayop. Ug miduol ang usa sa mga escriba, nakadungog kanila nga nag-away, nakakita nga maayo ang iyang pagtubag kanila, nangutana siya kaniya, unsa ang una sa tanang sugo? Ug si Jesus mitubag kaniya nga ang una sa tanan nga sugo: Paminaw, Israel, ang Ginoo nga atong Dios usa ka Ginoo; ug higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios gikan sa tibuok nimo nga kasingkasing ug gikan sa tibuok nimo nga kalag ug gikan sa tibuok nimo nga hunahuna ug gikan sa tibuok nimo nga kusog. Kini ang una nga sugo. Ug ang ikaduha sama niini: higugmaon mo ang imong silingan sama sa imong kaugalingon. Walay laing sugo nga mas dako kaysa kini. Ug miingon kaniya ang escriba, Maayo, magtutudlo, sa kamatuoran miingon ka nga usa siya ug walay lain gawas kaniya; ug ang paghigugma kaniya gikan sa tibuok kasingkasing ug gikan sa tibuok pagsabot ug gikan sa tibuok kalag ug gikan sa tibuok kusog, ug ang paghigugma sa silingan sama sa iyang kaugalingon labaw pa kay sa tanan nga mga halad-sinunog ug mga halad. Ug si Jesus, nakakita nga maalamon siya mitubag, miingon kaniya, Dili ka layo sa gingharian sa Diyos. Ug walay usa nga nangahas na sa pagpangutana kaniya. Ug mitubag si Jesus samtang nagtudlo didto sa templo, Nganong nag-ingon ang mga escriba nga ang Cristo anak ni David? Kay si David mismo nagsulti diha sa Espiritu Santo, Nag-ingon ang Ginoo sa akong Ginoo, lingkod sa akong tuo hangtod nga ibutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil. Si David mismo nagtawag kaniya nga Ginoo; ug giunsa man nga anak niya man siya? Ug ang daghang panon mipaminaw kaniya nga malipayon. Ug siya nagsulti kanila sa iyang pagtudlo: Tan-awa gikan sa mga escriba

nga gusto maglakaw sa mga bisti ug mga kumusta sa mga merkado ug mga unang lingkuranan sa mga tigum ug mga unang dapit sa mga panihapon. Ang nagalamoy sa mga balay sa mga balo ug sa pretexto nag-ampo ug taas, sila modawat ug labaw nga hukom. Ug human maglingkod si Jesus atbang sa panudlanan, nagtan-aw siya kon giunsa sa panon paglabay ug tumbaga ngadto sa panudlanan. Ug daghan nga adunahan nagsalibay ug daghan, ug pag-abot ang usa ka pobring balo nagsalibay ug duha ka gagmay nga sensilyo, nga mao ang kodrantis. Ug sa pagtawag niya sa iyang mga disipulo, miingon siya kanila, Tinuod, sultihan ko kamo nga kining balo nga kabos labaw pa sa tanan nagsalibay kaysa mga nagsalibay ngadto sa tipiganan sa salapi; kay silang tanan gikan sa ilang sobra nagsalibay, apan siya gikan sa iyang kakulang ang tanan nga iyang nabatonan nagsalibay, ang tibuok niyang kinabuhi.

13

Ug sa paggawas niya gikan sa templo, miingon kaniya ang usa sa iyang mga tinun-an, Magtutudlo, tan-awa unsa ka matang nga mga bato ug unsa ka matang nga mga bilding. Ug si Jesus mitubag ug miingon kaniya, Nakita ba nimo kining dagkong mga tukuranan? Dili gayud mabilin dinhi ang bato ibabaw sa bato nga dili gayud pagagub-on. Ug samtang siya naglingkod sa bukid sa mga olibo atbangan sa templo, nangutana kaniya sa pribado si Pedro ug si Santiago ug si Juan ug si Andres: sultihi kami kanus-a kini nga mga butang mahitabo, ug unsa ang

ilhanan sa dihang kining tanan nga mga butang hapit na matuman. Apan si Jesus mitubag ug misugod sa pagsulti kanila, Tan-awa nga walay bisan kinsa nga molimbong kaninyo. Daghan kay moabot sa akong ngalan nga nag-ingon nga ako mao, ug daghan nila ang ilimbong. Apan sa dihang makadungog kamo ug mga gubat ug mga balita mahitungod sa mga gubat, ayaw kamo kabalaka, kay kinahanglan nga mahitabo kini, apan dili pa kini ang katapusan. Mobangon kay ang nasod batok sa nasod ug ang gingharian batok sa gingharian, ug mahitabo ang mga linog sumala sa mga dapit, ug mahitabo ang mga gutom ug mga kagubot. Kini nga mga butang mao ang sinugdanan sa kasakit sa pag-anak. Tan-awa ninyo ang inyong kaugalingon. Kay itugyan nila kamo ngadto sa mga konseho ug sa ilang mga tigom pagabunalan kamo, ug sa atubangan sa mga pangulo ug mga hari pagatindogon kamo tungod kanako alang sa pagsaksi kanila. Ug sa tanang mga nasod kinahanglan una nga imantala ang maayong balita. Kon dad-on na kamo nga itugyan, ayaw kabalaka una kon unsa ang inyong isulti, ni magpraktis, apan ang ihatag kaninyo niadtong taknaa, mao kana ang isulti, kay dili kamo ang nagsulti, kondili ang Espiritu Santo. Apan ang igsoon magahatag sa iyang igsoon ngadto sa kamatayon ug ang amahan sa iyang anak, ug ang mga anak motindog batok sa ilang mga ginikanan ug magapatay kanila. Ug kamo mahimong gidumtan sa tanan tungod sa akong ngalan, apan ang naglahutay hangtod sa katapusan, siya maluwas. Sa dihang makita ninyo ang dulumtanan sa pagkaguba nga gisulti ni Daniel nga propeta nga nagtindog diin dili angay, ang nagbasa pasabta, unya kadtong anaa sa Judea pangalagiw ngadto sa

kabukiran, ug ang anaa sa atop ayaw pag-kanaog ngadto sa balay ni mosulod sa pagkuha ug bisan unsa gikan sa iyang balay, ug ang anaa sa uma ayaw pagbalik sa likod aron sa pagkuha sa iyang kupo. Alaut sa mga mabdos ug sa mga nagpasuso niadtong mga adlawa. Pag-ampo aron dili mahitabo ang inyong pagkalagiw sa tingtugnaw. Kay mahimong mga adlaw kadto kalisdanan, nga sama wala pa sukad mahitabo gikan sa sinugdanan sa paglalang nga gibuhat sa Diyos hangtod karon ug dili na gayud mahitabo. Ug kon wala muboa sa Ginoo ang mga adlaw, wala unta maluwas ang tanang unod, apan tungod sa mga pinili nga iyang gipili, gimubo niya ang mga adlaw. Ug unya kon ang usa moingon kaninyo, Tan-awa, ania dinhi ang Cristo, tan-awa, didto, ayaw pagtuo. Mobangon kay ang bakak nga mga Kristo ug bakak nga mga propeta, ug mohatag sila ug mga ilhanan ug mga katingalahan aron sa paglihis, kon mahimo, bisan ang mga pinili. Apan kamo, tan-awa! Gisultihan ko na kamo sa tanan sa wala pa kini mahitabo. Apan niadtong mga adlawa, human sa kadtong kalisdanana, ang adlaw mangitngit, ug ang bulan dili mohatag sa iyang kahayag, ug ang mga bituon gikan sa langit mangahulog, ug ang mga gahom nga anaa sa mga langit matarog. Ug unya makakita sila sa Anak sa Tawo nga moabot diha sa mga panganod uban ang dakong gahom ug himaya. Ug unya iyang ipadala ang iyang mga mensahero ug tigomon niya ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa tumoy sa yuta hangtod sa tumoy sa langit. Gikan sa higuera, pagkat-on ninyo ang sambingay. Kung ang sanga niini mahimong humok na ug motubo ang mga dahon, nahibalo kamo nga duol na ang ting-init; sama usab kamo, kung makita

ninyo kining mga butanga nga nahitabo, hibaloi nga duol na kini sa mga pultahan. Tinuod, ako moingon kaninyo nga dili gayod molabay kining kaliwatana hangtod nga mahitabo kining tanan nga mga butang. Ang langit ug ang yuta molabay, apan ang akong mga pulong dili gayod molabay. Mahitungod niadtong adlawa o niadtong takna, walay bisan kinsa nga nakahibalo, ni ang mga mensahero sa langit, ni ang Anak, gawas lang sa Amahan. Tan-awa, magbantay ug pag-ampo, kay wala kamo mahibalo kanus-a ang panahon. Sama sa usa ka tawo nga mobiyahe sa layo, nga mibiya sa iyang balay ug mihatag sa iyang mga ulipon sa awtoridad, ug sa matag usa ang iyang buluhaton, ug gimandoan ang magbalantay sa pultahan aron siya magbantay. Magbantay kamo busa; kay wala kamo mahibalo kanus-a ang ginoo sa balay moabot, sa gabii o sa tungang gabii o sa pagtilaok sa manok o sa buntag; basin unya moabot siya kalit ug hikaplagan niya kamo nga natulog. Ang akong gisulti kaninyo, gisulti ko sa tanan: magbantay kamo.

14

Ug ang Pasko ug ang Pan nga Walay Lebadura pagahitabo human sa duha ka adlaw. Ug nangita ang mga pangulong pari ug ang mga escriba unsaon nila pagdakop kaniya pinaagi sa limbong ug patyon siya. Nagsulti sila apan dili sa pista, basin kaha adunay kagubot sa katawhan. Ug sa dihang siya didto sa Bethany sa balay ni Simon nga sanlahon, samtang siya nagahigda, mianha ang usa ka babaye nga may alabaster nga

sudlanan sa lana nga nard nga lunsay ug mahal kaayo, ug sa pagbungkag sa alabaster nga sudlanan, iyang gibubo kini sa iyang ulo. Apan diha pipila nga nagpakasuko sa ilang kaugalingon nga nag-ingon, Ngano man kining pagkausik sa pahumot nahitabo? Mahimo unta kining pahumota ibaligya sa sobra sa tulo ka gatos ka denario ug ihatag sa mga kabos, ug gisaway nila siya. Ug si Jesus miingon, Biyai siya. Nganong nagahatag man kamo ug kasamok kaniya? Maayong buhat ang iyang gihimo alang kanako. Kay ang mga kabus kanunay ninyong kauban, ug sa dihang buot ninyo mahimo ninyo sila pagbuhatan ug maayo, apan ako dili kanunay ninyong kauban. Ang nahibi niini siya naghimo; nag-una siya sa pagdihot sa akong lawas alang sa paglubong. Tinuod, ako mosulti kaninyo, bisan asa imantala kining maayong balita sa tibuok kalibutan, ang iyang gibuhat isulti usab alang sa iyang handumanan. Ug si Judah nga Iscariot, usa sa napulog duha, miadto sa mga punoan nga pari aron ihatag niya siya kanila. Ang mga tawo, sa pagkadungog nila, nalipay, ug nagsaad kaniya sa paghatag ug salapi, ug siya nangita kon unsaon niya sa hustong panahon sa pagtugyan kaniya. Ug sa unang adlaw sa mga tinapay nga walay patubo, sa dihang gihalad nila ang pasko, ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, Asa ka gusto nga moadto kami aron mangandam aron makakaon ka sa pasko? Ug nagpadala siya ug duha sa iyang mga tinun-an ug miingon kanila: Lakaw ngadto sa siyudad, ug makigkita kaninyo usa ka tawo nga nagdala ug tadyaw sa tubig; sunda siya, ug bisan asa siya mosulod, ingna ang tag-balay nga ang magtutudlo nag-ingon: Asa ang akong lawak diin mokaon ko sa pasko uban sa akong mga tinun-an? Ug

siya mismo magpakita kaninyo ug dako nga taas nga lawak nga gisangkapan ug andam, didto andama alang kanamo. Ug nanggawas ang iyang mga tinun-an ug miadto sa siyudad, ug ilang nakit-an sumala sa iyang gisulti kanila, ug ilang giandam ang Pasko. Ug sa pagkagabii nahitabo, miabot siya uban sa napulog duha; ug samtang sila nagahigda ug nangaon, miingon si Jesus: Sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo nga usa gikan kaninyo magatugyan kanako, ang usa nga nagakaon uban kanako. Ang mga tawo nagsugod sa pagkasubo ug sa pagsulti kaniya, usa human sa usa: Dili siguro ako? Ug ang lain: dili ba ako? Pero mitubag siya ug miingon kanila, Usa gikan sa mga dose, ang nagtulob uban kanako ngadto sa panaksan. Ang Anak sa Tawo sa pagkatinuod molakaw sama sa gisulat mahitungod kaniya, apan alaut sa tawo kadto nga pinaagi kaniya ang Anak sa Tawo gibudhi. Maayo pa unta kaniya kon wala pa matawo ang tawo kadto. Ug samtang nagkaon sila, si Jesus mikuha ug tinapay, gipanalanginan, gibuak ug gihatag kanila ug miingon, Kuhaa, kaona, kini mao ang akong lawas. Ug human kuhaon ang kopa ug pagpasalamat, gihatag niya kini kanila, ug silang tanan nag-inom gikan niini. Ug miingon siya kanila, Kini mao ang akong dugo sa bag-ong pakigsaad nga gibubo alang sa daghan. Tinuod, ako moingon kaninyo nga dili na gayud ako moinom gikan sa bunga sa paras hangtod niadtong adlawa kon kini ako moinom nga bag-o diha sa gingharian sa Diyos. Ug human nila pag-awit sa usa ka alawiton, migawas sila ngadto sa bukid sa mga olibo. Ug miingon si Jesus kanila nga kamong tanan mapandol diha kanako niining gabhiona, kay nasulat na, samaran ko ang magbalantay ug matibulaag ang mga karnero,

apan human sa pagkabanhaw nako, mouuna ako kaninyo ngadto sa Galilea. Apan si Pedro miingon kaniya, Ug kon ang tanan mapakyas, pero dili ako. Ug miingon kaniya si Jesus, Tinuod, sultihan ko ikaw nga ikaw karon niining gabhiona, sa dili pa mosinggit ang manok sa makaduha, likayon mo ako sa makatulo. Si Pedro labaw pa gayud nga miingon: Bisan kinahanglan pa ako nga mamatay uban kanimo, dili gyud ko molimod kanimo. Ingon usab ang tanan nag-ingon. Ug miabot sila sa usa ka lugar nga ang ngalan Gethsemane, ug miingon siya sa iyang mga tinun-an, Lingkod kamo dinhi hangtod ako moampo. Ug gidala niya si Pedro ug si Santiago ug si Juan uban kaniya, ug nagsugod siya sa pagkabalaka pag-ayo ug pagkasubo ug pag-ingon kanila: Ang akong kalag nagsubo pag-ayo hangtod sa kamatayon; magpabilin kamo dinhi ug magbantay. Ug mipadayon gamay siya nahapa sa iyang nawong sa yuta, ug nag-ampo aron kung mahimo, molabay gikan kaniya ang takna, ug nag-ingon: Abba Amahan, tanang butang mahimo nimo; kuhaa kining kopa gikan kanako; apan dili unsa ako buot, kondili unsa ikaw buot. Ug mianha ug nakaplagan niya sila nga natulog, ug miingon sa Pedro: Simon, natulog ka? Dili ba kamo makahimo sa pagpukaw sulod sa usa ka oras? Magbantay ug mag-ampo kamo, aron dili kamo mosulod sa tintasyon; ang espiritu sa pagkatinuod madasigon, apan ang unod mahuyang. Ug usab, mibiya siya ug nag-ampo sa samang mga pulong. Ug sa pagbalik nakit-an niya sila nga natulog pag-usab, kay ang ilang mga mata gipabugnaw, ug wala sila mahibalo kon unsay ilang itubag kaniya. Ug moabot siya sa ikatulong higayon ug moingon siya kanila: Nagakatulog ba kamo sa nahibilin ug nagapahulay? Layo

na. Miabot na ang takna. Tan-awa, gihatag na ang Anak sa Tawo ngadto sa mga kamot sa mga makasasala. Tindog, mangadto kita. Tan-awa, ang naghatag kanako miduol na. Ug diha-diha, samtang siya pa nagsulti, miabot si Judah ang Iscariot, usa sa napulog duha, ug uban kaniya ang daghang panon nga may mga espada ug mga sungkod, nga gipadala sa mga pangulong pari, mga escriba, ug sa mga tigulang. Gihatag na niya ang senyas kanila, siya nga nagabudhi kaniya, nga nag-ingon, Ang akong halukan mao siya. Dakpa siya ug dad-a nga luwas. Ug sa pag-abot dayon miduol kaniya ug miingon, Kumusta, Rabi, ug gihagkan niya siya. Apan sila nagtapion sa ilang mga kamot kaniya ug mikupot kaniya. Ug usa sa mga nagtindog didto mihulbot sa iyang espada ug gisamaran ang ulipon sa labawng pari ug giputol ang iyang dalunggan. Ug mitubag si Jesus miingon kanila: Sama ba sa tulisan migawas kamo uban sa mga espada ug mga kahoy sa pagdakop kanako? Matag adlaw uban kaninyo ako didto sa templo nagtudlo, ug wala ninyo dakpa ako. Apan aron matuman ang mga kasulatan. Ug human mobiya kaniya, nangalagiw silang tanan. Ug usa ka batan-on tawo misunod kaniya, nga gibistihan ug hapin sa lino ibabaw sa iyang hubo nga lawas, ug gikuptan siya sa mga batan-on lalaki. Apan siya, gibiyaan ang lino nga panapton, miikyas nga hubo gikan kanila. Ug ilang gigiya si Jesus padulong sa labawng pari, ug nangtigom kaniya ang tanang mga labawng pari ug ang mga tigulang ug ang mga escriba. Ug si Pedro gikan sa layo misunod kaniya hangtod sa sulod sa hawanan sa labawng pari, ug naglingkod uban sa mga sulogoon ug nag-init sa iyang kaugalingon duol sa kalayo. Ang mga pangulong pari ug ang

tibuok konseho nangita ug testimonya batok kang Jesus aron ipapatay siya, ug wala sila makakaplag; kay daghan ang nagsaksi ug bakak batok kaniya, ug ang mga testimonya wala managparehas. Ug ang pipila mitindog nagsaksi nga bakak batok kaniya nga nag-ingon nga kami nakadungog kaniya nga nag-ingon nga ako moguba niining templo nga hinimo sa kamot ug sulod sa tulo ka adlaw lain nga dili hinimo sa kamot akong tukoron. Ug bisan pa niana, wala gihapon managparehas ang ilang mga pagsaksi. Ug mitindog ang punoan nga pari ngadto sa tunga ug nangutana kang Jesus nga nag-ingon, Dili ka motubag bisan unsa? Unsa ba kining mga tawhana nagpamatuod batok kanimo? Apan siya mihilom ug wala motubag ug bisan unsa. Usab ang labawng pari nangutana kaniya ug miingon kaniya: Ikaw ba ang Kristo, ang Anak sa Bulahan? Apan si Jesus miingon, Ako mao, ug makita ninyo ang Anak sa Tawo nga naglingkod sa tuo sa Gahom ug moabot uban sa mga panganod sa langit. Apan ang punoan nga pari, human gisi ang iyang mga bisti, miingon, Unsa pa bay kinahanglan nato nga mga saksi? Nadungog na gayud ninyo ang blasphemya; unsa man ang inyong hunahuna? Silang tanan mikondenar kaniya nga sad-an sa kamatayon. Ug nagsugod ang pipila sa pagluwag kaniya ug sa pagtabon sa nawong niya ug sa pagkumo kaniya ug sa pag-ingon kaniya: Panagna kanamo kinsa mao ang misamad kanimo. Ug ang mga sulogoon mihampak kaniya. Ug samtang si Pedro didto sa ubos sa hawanan, miabot usa sa mga suluguong babaye sa labawng pari, ug sa pagkakita niya ni Pedro nga nagpainit sa iyang kaugalingon, mihangad siya pag-ayo kaniya ug miingon, ug ikaw uban ni Jesus nga taga-Nazaret. Apan siya misalikway

nga nag-ingon: Wala ako kahibalo ni wala usab ako kasabut unsay imong ginaingon. Ug migawas siya sa gawas paingon sa hawanan, ug ang sunoy mitulaok. Ug ang batang babaye, sa pagkakita niya kaniya pag-usab, nagsugod sa pagsulti sa mga nagtindog nga kini usa kanila. Apan siya pag-usab nagdumili. Ug human sa diyutay pag-usab ang mga nagtindog miingon kang Pedro: sa tinuod gikan kanila ka; ug kay Galileanhon man ka ug ang imong sinulti managsama. Apan siya misugod sa pagtunglo ug panumpa nga wala ako makaila niining tawhana nga inyong gihisgotan. Ug sa ikaduhang beses ang sunoy mitilaok. Ug nahinumdom si Pedro sa pulong nga giingon kaniya ni Jesus nga sa dili pa mosinggit ang sunoy kaduha, likayi niya siya katulo, ug naghilak siya.

15

Ug dihadiha sa pagkabuntag, ang mga pangulong pari naghimo ug konseho uban sa mga tigulang ug mga escriba ug sa tibuok konseho, ug human gaposon si Jesus, gidala nila ug gitugyan kang Pilato. Ug gipangutana siya ni Pilato: Ikaw ba ang hari sa mga Judio? Ug siya mitubag ug miingon kaniya: ikaw nag-ingon. Ug giakusar sa mga pangulong pari siya ug daghan, apan wala siyay gitubag. Ug si Pilato usab nangutana kaniya nga nag-ingon: Dili ka motubag ug bisan unsa? Tan-awa kon unsa kadaghan nga nagpamatuod batok kanimo. Apan si Jesus wala na motubag ug bisan unsa, mao nga si Pilato nahibulong. Sumala sa pista, siya nagpagawas kanila ug usa ka binilanggo nga ilang gipangayo.

Ang gitawag nga Barabbas gigapos uban sa iyang mga kauban nga magsusukot, kinsa nakabuhat ug pagpatay sa panagbangi. Ug pagsinggit ang panon nagsugod sa pagpangayo sama sa kanunay nga gibuhat niya kanila. Apan si Pilato mitubag kanila nga nag-ingon, Gusto ba ninyo nga buhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio? Nahibalo siya kay tungod sa pangabugho gitugyan siya sa mga pangulong pari. Apan ang mga pangulong pari gikuyog ang panon aron hinuon si Barabbas ang iyang buhian alang kanila. Apan si Pilato mitubag pag-usab ug miingon kanila, Unsa busa ang gusto ninyo nga akong buhaton niadtong inyong giingon nga hari sa mga Judio? Apan sila misinggit pag-usab, Ilansang siya sa krus! Apan si Pilato nag-ingon kanila: Unsa ba ang iyang gibuhat nga daotan? Apan sila mas kusog pa gayod nangsinggit: Ilansang siya sa krus. Apan si Pilato, nga nagtinguha sa pagtagad sa katawhan, gipagawas niya kanila si Barabbas, ug gitugyan niya si Jesus human gibunalan aron ilansang sa krus. Ang mga sundalo nagdala kaniya sa sulod sa hawanan, nga mao ang pretoryo, ug gipatawag nila ang tibuok nga pundok; ug gisul-oban nila siya ug purpura ug giputos nila kaniya ang gipanala nila nga tunukon nga korona, ug nagsugod sila sa pagtimbaya kaniya. Mabuhi ang hari sa mga Judio; ug gisamaran nila ang iyang ulo sa bagakay ug giluwaan nila siya, ug nagbutang sa mga tuhod nagyukbo sila kaniya. Ug sa dihang nagtamay na sila kaniya, gihubaran nila siya sa purpura ug gisul-oban nila siya sa iyang kaugalingong mga bisti, ug gidala nila siya sa gawas aron ilansang nila siya sa krus. Ug ilang gipugos ang usa ka tawo nga nagaagi nga si Simon nga taga-Cirene, nga nagagikan sa uma, ang amahan ni Alejandro ug ni

Rufo, aron sa pagpas-an niya sa iyang krus. Ug gidala nila siya sa Golgota nga dapit, nga kon hubaron mao ang Dapit sa Kalavera. Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mira aron imnon, apan wala niya kini dawata. Ug human nila gibayaw siya sa krus, ilang gibahinbahin ang iyang mga baro, naglabay ug palad alang niini aron mahibaloan kon kinsa ang makakuha sa matag usa. Oras na ikatulo sa dihang ilang gilansang siya sa krus. Ug diha ang sulat sa hinungdan niya nga gisulat, Ang Hari sa mga Judio. Ug uban kaniya ilang gilansang sa krus ang duha ka tulisan, usa sa tuo ug usa sa wala niya. Ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon: ug uban sa mga daotan siya giisip. Ug ang mga tawo nga nagaagi nagpasipala kaniya nga nagalingo sa ilang mga ulo ug nag-ingon: Alaot, ikaw nga nagguba sa templo ug sa tulo ka adlaw nagtukod, luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog gikan sa krus. Sa susama usab, ang mga punoan nga pari nga nagtamay sa usag usa uban sa mga escriba nag-ingon, Ang uban iyang giluwas, apan ang iyang kaugalingon dili niya maluwas. Si Cristo ang hari sa Israel pakananaog karon gikan sa krus, aron makita namo ug motuo kami kaniya. Ug ang mga gilansang sa krus uban kaniya nagbiaybiay kaniya. Sa dihang nahitabo na ang ikaunom nga takna, kangitngit mitungha sa tibuok nga yuta hangtod sa ikasiyam nga takna; ug sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa kusog nga tingog nga nag-ingon: Eloi Eloi, lema sabachthani? Ang gihubad, akong Diyos, akong Diyos, nganong gibiyaan mo ako? Ug pipila sa mga nagtindog duol nga nakadungog nag-ingon, Tan-awa, si Elias iyang gitawag. Midagan ang usa ug gipuno ang espongha sa suka, gibutang palibot sa bagakay, gipainom kaniya nga nag-ingon,

Tugoti, atong tan-awon kon moabot si Elias sa pagkuha kaniya. Apan si Jesus, human mosinggit ug kusog, mihingawa sa iyang katapusan. Ug ang tabing sa templo gigisi sa duha gikan sa ibabaw hangtod sa ubos. Apan sa pagkakita sa senturyon nga nagtindog atbang kaniya nga sa ingon niana siya misinggit ug mihawa ang iyang gininhawa, miingon siya, Sa pagkatinuod, kining tawhana anak sa Diyos. Diha usab mga babaye gikan sa layo nga nagtan-aw, nga diha kanila si Maria ang Magdalena ug si Maria ang inahan ni Santiago ang gamay ug ni Jose, ug si Salome, nga sila usab sa dihang siya diha sa Galilea nagsunod kaniya ug nag-alagad kaniya, ug uban pang daghan nga mga babaye nga mikuyog kaniya paingon sa Jerusalem. Ug na nahitabo na ang gabii, tungod kay kini adlaw sa pangandam, nga mao ang adlaw sa dili pa ang Sabbath, si Jose nga gikan sa Arimatea, usa ka dungganon nga miyembro sa konseho, nga siya usab nagpaabut sa gingharian sa Diyos, nangahas ug misulod ngadto kang Pilato ug nangayo sa lawas ni Jesus. Ang Pilato nahibulong kung namatay na ba siya, ug sa pagtawag niya sa senturyon, gipangutana niya siya kung dugay na ba namatay; ug sa pagkahibalo gikan sa senturyon, gihatag niya ang lawas kang Jose. Ug human mopalit ug panapton nga lino ug human niya ikuha siya, giputos niya kini sa panapton nga lino ug gibutang niya siya sa lubnganan nga giputol gikan sa bato, ug giligid niya ang bato sa pultahan sa lubnganan. Si Maria nga Magdalene ug si Maria ni Joses nakakita kung diin siya gibutang.

16

Ug sa milabay na ang sabbath, si Maria nga Magdalene ug si Maria nga inahan ni Jacob ug si Salome mipalit ug mga pahumot aron sa pag-abot nila pahiran nila siya. Ug sayo kaayo sa buntag sa unang adlaw sa semana, miabot sila sa lubnganan sa dihang misidlak na ang adlaw. Ug nagsulti sila sa ilang kaugalingon, Kinsa man ang moligid alang kanato sa bato gikan sa pultahan sa lubnganan? Ug sa pagtan-aw nila sa itaas, ilang nakita nga naligid na ang bato, kay kini dako kaayo. Ug sa pagsulod nila sa lubnganan, nakita nila ang usa ka batan-ong lalaki nga naglingkod sa tuo, nga nagsul-ob ug puting bisti, ug sila natingala pag-ayo. Apan siya miingon kanila, Ayaw kamo kahadlok. Si Jesus nga Nazareno nga gilansang ang inyong gipangita; nabanhaw na siya, wala na siya dinhi. Tan-awa ang dapit diin nila siya gibutang. Apan lakaw kamo, sultihi ang iyang mga tinun-an ug si Pedro nga nag-una siya kaninyo paingon sa Galilea; didto ninyo siya makita, sama sa iyang gisulti kaninyo. Ug sa paggawas nila, mikalagiw sila gikan sa lubnganan, kay diha kanila ang kurog ug kalisang, ug sa walay bisan kinsa walay bisan unsa sila misulti, nahadlok man sila. Pagkabangon niya sa buntag sa unang adlaw sa sabbath, nagpakita siya una kang Maria nga taga-Magdala, nga gikan kaniya iyang gipagawas ang pito ka mga demonyo. Kadto nga babaye, human milakaw, nagtaho sa mga kauban niya nga nagbangotan ug naghilak. Ug kadto, sa pagkadungog nga siya buhi ug nakita niya, wala motuo. Human nga niining mga butanga, duha gikan kanila nga nagalakaw gipakita sa laing dagway samtang naglakaw paingon sa uma. Ug kadto, human makahawa, nagtaho sa nahibilin, apan bisan kadto wala sila

motuo. Ulahi, sa nagpahigda kanila nga onse, siya mipakita, ug iyang gibadlong ang ilang dili pagtuo ug katig-a sa kasingkasing, tungod kay sa mga nakakita kaniya nga nabanhaw wala sila mituo. Ug miingon siya kanila, Lakaw kamo ngadto sa tibuok kalibotan ug imantala ang maayong balita sa tanang linalang. Ang mituo ug nabautismohan maluwas, apan ang wala mituo silotan. Ug kining mga ilhanan mosunod niadtong mituo; sa akong ngalan ilang pahawaon ang mga yawa; mosulti sila ug bag-ong mga pinulongan; dad-on nila ang mga bitin; ug bisan ug moinom sila ug butang nga makamatay, dili kini makadaot kanila; ibutang nila ang ilang mga kamot sa mga masakiton, ug maayo na sila. Ang Ginoo sa pagkatinuod, human sa pagsulti kanila, gikuha pataas ngadto sa langit ug milingkod sa tuo sa Diyos. Kadto ug human gawas sila nagmantala sa tanang dapit, ang Ginoo nagtinabangay ug nagpamatuod sa pulong pinaagi sa mga ilhanan nga nagsunod. Amen.

Ebanghelyo ni Juan

1

Sa sinugdanan, ang Pulong diha na, ug ang Pulong kauban sa Diyos, ug ang Pulong mao ang Diyos. Kini nga tawo didto sa sinugdanan uban sa Diyos. Ang tanan nahimo pinaagi kaniya, ug walay bisan usa nga nahimo nga wala pinaagi kaniya. Diha kaniya may kinabuhi, ug ang kinabuhi mao ang kahayag sa mga tawo. Ug ang kahayag mosidlak sa kangitngit, ug ang kangitngit wala makadaog niini. May usa ka tawo nga gipadala gikan sa Diyos, ngalan niya si Juan; kini siya miabot alang sa pagsaksi, aron magsaksi mahitungod sa kahayag, aron ang tanan motuo pinaagi kaniya. Dili siya ang kahayag, kondili aron magsaksi mahitungod sa kahayag. Diha ang tinuod nga kahayag, nga nagdan-ag sa tanang tawo nga moabot sa kalibutan. Diha siya sa kalibutan, ug ang kalibutan nahimo pinaagi kaniya, ug ang kalibutan wala makaila kaniya. Miabot siya sa iyang kaugalingong yuta, apan ang iyang kaugalingong katawhan wala modawat kaniya. Apan kadtong tanan nga midawat kaniya, gihatagan niya sila ug autoridad nga mahimong mga

anak sa Diyos, kadtong nagatuo sa iyang ngalan, nga sila wala natawo gikan sa mga dugo, ni gikan sa kabubut-on sa unod, ni gikan sa kabubut-on sa lalaki, apan gikan sa Diyos natawo sila. Ug ang Pulong nahimong unod ug mipuyo sa among taliwala, ug among nakita ang iyang himaya, himaya ingon sa bugtong anak gikan sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuoran. Si John nagpamatuod mahitungod kaniya ug misinggit nga nag-ingon, Kini mao siya nga akong gisulti, Ang mosunod kanako nahimo nga una kanako, tungod kay siya una kanako. Ug gikan sa kahamugaway niya kami tanan nakadawat, ug grasya puli sa grasya; tungod kay ang balaod pinaagi kang Moises gihatag, ang grasya ug ang kamatuoran pinaagi kang Jesus Cristo nahitabo. Ang Dios wala gayuy bisan kinsa nakakita sukad, ang bugtong anak nga lalaki nga anaa sa sabakan sa Amahan, siya mao ang nagpahayag kaniya. Ug kini mao ang pagsaksi ni Juan, sa dihang nagpadala ang mga Judio gikan sa Jerusalem ug mga pari ug mga Levita aron sa pangutana kaniya, Kinsa ka man? Ug siya miuyon, ug wala niya kini ilimud, ug siya nag-ingon nga dili siya ang Kristo. Ug nangutana sila kaniya: unsa man diay? Elias ba ikaw? Ug miingon siya: Dili ako. Ikaw ba ang propeta? Ug mitubag siya, Dili. Miingon sila kaniya: Kinsa ka? Aron makahatag kita ug tubag sa mga nagpadala kanato; unsa man ang imong isulti mahitungod sa imong kaugalingon? Miingon siya, Ako ang tingog sa usa nga nagsinggit sa kamingawan, Tulira ang dalan sa Ginoo, sama sa giingon ni Isaias nga propeta. Ug ang mga gipadala gikan sa mga Pariseo nangutana kaniya ug miingon kaniya, Nganong nagbunyag man ka kon ikaw dili ang Cristo ni si Elias ni ang propeta? Mitubag si Juan kanila nga nag-

ingon, Ako nagbunyag sa tubig, apan taliwala ninyo nagtindog ang usa nga wala ninyo hibaloi. Siya mismo mao ang moabot sunod nako, kinsa nahimo una nako, nga ako dili takus sa paghubad sa tali sa iyang sandalyas. Kini nga mga butang nahitabo sa Bethany tabok sa Jordan, diin si Juan nagbautismo. Sa sunod nga adlaw, nakita ni Juan si Jesus nga nagpaduol kaniya ug miingon, Tan-awa! Ang nating karnero sa Dios nga nagpas-an sa sala sa kalibutan. Kini mao ang mahitungod sa dili ako miingon: Human nako moabot ang usa ka tawo kinsa atubangan nako nahimo, tungod kay una nako siya. Ug ako wala makaila kaniya, apan aron siya ipadayag sa Israel, tungod niini mianhi ako nagbunyag sa tubig. Ug si Juan nagsaksi nga nag-ingon, Nakita nako ang Espiritu nga nagkanaog sama sa salampati gikan sa langit, ug nagpabilin sa ibabaw niya. Ug ako wala makaila kaniya, apan ang nagpadala kanako sa pagbunyag sa tubig, siya miingon kanako, Bisan kinsa nga imong makita nga ang Espiritu nagkanaog ug nagpabilin sa ibabaw kaniya, siya mao ang nagbunyag sa Espiritu Santo. Ug ako nakakita ug nakapamatuod nga kini mao ang Anak sa Diyos. Sa sunod nga adlaw pag-usab nagtindog si Juan ug duha sa iyang mga tinun-an, ug human tan-awon si Jesus nga naglakaw miingon siya: Tan-awa ang nating karnero sa Dios. Ug ang duha ka tinun-an nakadungog kaniya nga nagsulti, ug misunod kang Jesus. Milingi ug si Jesus ug nakakita kanila nga nagsunod, miingon kanila: Unsa ba ang inyong gipangita? Ug sila miingon kaniya, Rabi (nga kon hubaron mao ang Magtutudlo), Asa ka nagpuyo? Nagsulti siya kanila: Umari kamo ug tan-awa. Miabot busa sila ug nakita nila kung asa siya nagpuyo, ug uban kaniya sila nagpabilin

niadtong adlawa; ang takna mga ikanapulo na. Si Andres, ang igsoon ni Simon Pedro, usa sa duha nga nakadungog gikan kang Juan ug misunod kaniya. Nakakaplag una kini siya sa iyang kaugalingon nga igsoon si Simon ug miingon siya kaniya: Nakakaplag kami sa Mesias nga mao ang gihubad nga Kristo, ug gidala niya siya ngadto kang Jesus. Pagtutok kaniya si Jesus miingon, Ikaw si Simon ang anak ni Jonas, ikaw pagatawgon nga Cefas, nga gihubad nga Pedro. Sa sunod nga adlaw, gusto ni Jesus nga moadto sa Galilea, ug iyang nakaplagan si Philip ug miingon kaniya, Sunod kanako. Si Philip gikan sa Bethsaida, gikan sa siyudad ni Andrew ug ni Peter. Nakakaplag si Philip si Nathanael ug miingon kaniya, Siya nga gisulat ni Moses sa balaod ug sa mga propeta, nakakaplag nami—si Jesus nga anak ni Joseph nga gikan sa Nazareth. Ug miingon kaniya si Natanael: makagikan ba ug bisan unsa nga maayo gikan sa Nazaret? Si Felipe miingon kaniya: Dali ug tan-awa. Nakita ni Jesus si Nathanael nga nagpadulong kaniya ug miingon mahitungod kaniya, Tan-awa, tinuod nga Israelinhon, nga walay limbong. Miingon kaniya si Natanael: Asa man ka nakaila nako? Mitubag si Jesus ug miingon kaniya: Sa wala pa si Philip motawag kanimo, nga anaa sa ilalom sa kahoy nga igera, nakita ko ikaw. Mitubag si Nathanael ug miingon kaniya, Rabi, ikaw ang anak sa Diyos, ikaw ang hari sa Israel. Mitubag si Jesus ug miingon kaniya: Tungod kay miingon ako kanimo, nakita ko ikaw sa ilalom sa kahoy nga higos, motuo ka? Mas dako pa kaysa niini imong makita. Ug miingon siya kaniya, Tinuod gayod, sultihan ko kamo, gikan karon makita ninyo ang langit nga nabuksan, ug ang mga mensahero sa Diyos nagsaka ug nananaog sa ibabaw sa

2

Ug sa ikatulong adlaw may kasal nahitabo sa Cana sa Galilea, ug ang inahan ni Jesus didto; gitawag usab si Jesus ug ang iyang mga tinun-an ngadto sa kasal. Ug sa pagkakulang sa bino, ang inahan ni Jesus miingon kaniya, Wala silay bino. Nag-ingon si Jesus kaniya: Unsa man kanako ug kanimo, babaye? Wala pa moabot ang akong oras. Ang iyang inahan miingon sa mga sulogoon, Bisan unsa nga iyang isulti kaninyo, buhata. Diha may unom ka mga tadyaw nga bato nga nagtindog sumala sa paghinlo sa mga Judio, nga makasulod ug duha o tulo ka takos ang matag usa. Nag-ingon si Jesus kanila: Pun-a ang mga tadyaw ug tubig. Ug gipuno nila kini hangtod sa ibabaw. Ug miingon siya kanila, Kuhaa karon ug dad-a sa punoan sa kombira. Ug gidala nila. Ug sa pagtilaw sa pangulo sa kombira sa tubig nga nahimong bino ug wala siya makahibalo diin gikan kini, apan ang mga sulogoon nakahibalo, ang mga nagkuha sa tubig, gitawag sa pangulo sa kombira ang pamanhonon ug miingon kaniya: Ang tanang tawo magbutang una sa maayong bino, ug sa dihang nahubog na sila, unya ang dili kaayo; ikaw nagtipig sa maayong bino hangtod karon. Kini ang sinugdanan sa mga ilhanan nga gihimo ni Jesus didto sa Cana sa Galilea ug iyang gipadayag ang iyang himaya, ug ang iyang mga tinun-an mituo kaniya. Human niining butanga milugsong sa Capernaum siya ug ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon ug ang iyang mga

tinun-an, ug didto sila nagpabilin sa dili daghan nga mga adlaw. Ug duol na ang Pasko sa mga Hudiyo, ug mitungas si Jesus ngadto sa Jerusalem. Ug nakakaplag siya sa templo ang mga nagbaligya ug mga baka ug mga karnero ug mga salampati, ug ang mga mananagbanlas ug kwarta nga naglingkod. Ug human naghimo ug latigo gikan sa mga pisi, tanan iyang gipagawas gikan sa templo, ang mga karnero ug ang mga baka, ug sa mga manugsaylo ug kwarta iyang gibubo ang salapi ug ang mga lamesa iyang gibaliktad, ug sa mga nagbaligya ug mga salampati miingon siya: Kuhaa kini dinhi; ayaw himoa ang balay sa akong amahan nga balay sa patigayon. Nahinumdoman sa iyang mga tinun-an nga nahisulat kini, Ang kadasig sa imong balay molamoy kanako. Mitubag busa ang mga Judio ug miingon kaniya, Unsa nga ilhanan imong ipakita kanamo nga nagbuhat ka niini nga mga butang? Mitubag si Jesus ug miingon kanila, Gub-a ang templo nga kini, ug sa tulo ka adlaw bangonon ko kini. Miingon busa ang mga Hudiyo, Kap-atan ug unom ka tuig gitukod ang templong ini, ug ikaw sa tulo ka adlaw mobangon niini? Apan siya nagsulti mahitungod sa templo sa iyang lawas. Sa dihang busa siya gibangon gikan sa mga patay, nahinumdom ang iyang mga tinun-an nga kini iyang gisulti, ug mituo sila sa kasulatan ug sa pulong nga gisulti ni Jesus. Samtang siya didto sa Jerusalem sa pasko sa kapistahan, daghan ang mituo sa iyang ngalan, kay nakita nila ang mga ilhanan nga iyang gihimo. Apan si Jesus mismo wala magsalig sa iyang kaugalingon kanila tungod kay siya mismo nakaila sa tanan, ug tungod kay wala siyay panginahanglan nga ang usa mopamatuod mahitungod sa tawo; kay siya mismo nakahibalo kung unsa ang diha sa tawo.

3

May usa ka tawo gikan sa mga Pariseo nga ginganlag Nicodemo ang iyang ngalan, usa ka magmamando sa mga Judio. Kini nga tawo miadto kaniya sa gabii ug miingon kaniya, Rabi, kami nahibalo nga ikaw miabot gikan sa Diyos isip magtutudlo, kay walay bisan kinsa nga makahimo sa pagbuhat niining mga ilhanana nga imong gibuhat, gawas kon ang Diyos uban kaniya. Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, Tinuod, tinuod, ako moingon kanimo, kon dili ang usa ka tawo matawo gikan sa ibabaw, dili siya makakita sa gingharian sa Diyos. Nag-ingon kaniya si Nicodemo: Unsaon man pagkatawo sa usa ka tawo nga tigulang na man siya? Dili ba makahimo siya sa pagsulod sa tiyan sa iyang inahan sa ikaduhang higayon ug matawo? Mitubag si Jesus, Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw, kon ang usa ka tawo dili matawo gikan sa tubig ug Espiritu, dili siya makasulod sa gingharian sa Diyos. Ang natawo gikan sa unod mao ang unod, ug ang natawo gikan sa Espiritu mao ang espiritu. Ayaw panghibulong nga miingon ako kanimo, kinahanglan kamo ipatawo gikan sa itaas. Ang espiritu mohuyop sa bisan asa nga gusto niini, ug madungog nimo ang tingog niini, apan wala ka mahibalo kon diin kini gikan o asa kini paingon. Mao usab ang matag usa nga natawo gikan sa Espiritu. Mitubag si Nicodemus ug miingon kaniya, Unsaon nga makahimo kini nga mga butang mahitabo? Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, Ikaw ang magtutudlo sa Israel ug wala ka mahibalo niining mga butanga? Tinuod, tinuod, ako moingon

kanimo nga ang among nahibaloan mao ang among gisulti ug ang among nakita mao ang among gipamatuod, ug ang among pagpamatuod wala ninyo dawata. Kung ang yutan-on nga mga butang gisulti ko kaninyo ug dili kamo motuo, unsaon kung sultihan ko kamo ang langitnon, motuo ba kamo? Ug walay bisan kinsa nga misaka ngadto sa langit gawas lang sa usa nga mikanaog gikan sa langit, ang Anak sa Tawo nga anaa sa langit. Ug sama nga si Moises miyahat sa bitin didto sa kamingawan, mao usab kinahanglan nga bayawon ang Anak sa tawo, aron ang tanan nga motuo kaniya dili malaglag, apan makabaton ug kinabuhing walay katapusan. Ingon niini kay gihigugma sa Dios ang kalibutan, nga ang iyang bugtong nga Anak iyang gihatag, aron ang tanan nga motuo kaniya dili malaglag, kondili adunay kinabuhing walay katapusan. Dili kay gipadala sa Diyos ang iyang Anak ngadto sa kalibutan aron sa paghukom sa kalibutan, kondili aron maluwas ang kalibutan pinaagi kaniya. Ang nagtuo kaniya dili gihukom, apan ang wala magtuo gihukom na, tungod kay wala siya mituo sa ngalan sa bugtong Anak nga lalaki sa Diyos. Kini mao ang hukom: nga ang kahayag miabut sa kalibutan, ug gihigugma sa mga tawo ang kangitngit labi pa kay sa kahayag, kay dautan man ang ilang mga buhat. Kay ang tanan nga nagabuhat ug daotan nagadumot sa kahayag ug dili moduol sa kahayag, aron dili mabutyag ang iyang mga buhat; apan ang nagabuhat sa kamatuoran moduol sa kahayag, aron mabutyag ang iyang mga buhat, nga kini gihimo diha sa Dios. Pagkahuman niini, miabot si Jesus ug ang iyang mga disipulo sa yuta sa Judea, ug didto siya nagpabilin uban kanila ug nagbunyag. Ug si Juan nagbunyag didto sa Ainon duol sa Salim,

tungod kay daghan nga mga tubig didto, ug nangabot sila ug gibautismohan; kay wala pa mailabay si Juan ngadto sa bilanggoan. Nahitabo busa ang usa ka pagpangutana gikan sa mga tinun-an ni Juan uban sa usa ka Judio mahitungod sa paghinlo. Ug mianha sila kang Juan ug miingon kaniya, Rabi, siya nga kauban nimo tabok sa Jordan, nga ikaw nagsaksi kaniya, tan-awa kini siya nagbunyag ug ang tanan moanha kaniya. Mitubag si Juan ug miingon, Ang tawo dili makadawat ug bisan unsa, kon kini wala ihatag kaniya gikan sa langit. Kamo mismo ang nagpamatuod alang kanako nga miingon ako: Dili ako ang Kristo, kondili gipadala ako sa unahan niya. Ang may pangasaw-onon mao ang pamanhonon; apan ang higala sa pamanhonon, ang nagtindog ug nagpaminaw kaniya, nagmaya sa dakong kalipay tungod sa tingog sa pamanhonon. Kini nga akong kalipay busa napuno na. Kinahanglan nga motubo kadto, apan ako kinahanglan nga mokunhod. Ang gikan sa itaas nga moabot anaa sa ibabaw sa tanang butang. Ang gikan sa yuta gikan sa yuta ug gikan sa yuta mosulti; ang gikan sa langit nga moabot ibabaw sa tanan, ug ang iyang nakita ug nadungog, kini iyang gipamatuod, ug ang iyang pagpamatuod walay modawat. Ang nakadawat sa iyang pagsaksi nagtimaan nga ang Dios tinuod. Kay siya nga gipadala sa Diyos nagsulti sa mga pulong sa Diyos, tungod kay ang Diyos naghatag sa Espiritu dili pinaagi sa sukod. Ang Amahan nahigugma sa Anak ug gihatag ang tanan sa iyang kamot. Ang nagtuo sa Anak adunay kinabuhing walay katapusan, apan ang wala motuo sa Anak dili makakita sa kinabuhi, kondili ang kasuko sa Diyos magpabilin diha kaniya.

4

Sa dihang nahibalo busa ang Ginoo nga nadungog sa mga Pariseo nga si Jesus naghimo ug mas daghan nga mga tinun-an ug nagbunyag kay kang Juan, bisan tuod si Jesus mismo wala magbunyag apan ang iyang mga tinun-an, gibiyaan niya ang Judea ug miadto sa Galilea. Kinahanglan apan siya moagi sa Samaria. Miabot busa siya sa siyudad sa Samaria nga ginganlag Sicar, duol sa dapit nga gihatag ni Jacob kang Jose nga iyang anak nga lalaki; ug didto adunay tuboran ni Jacob. Si Jesus busa nga nakapoyon tungod sa panaw naglingkod sa ingon niana sa tuboran; ang takna sama sa ikaunom. Miabot ang usa ka babaye gikan sa Samaria aron mosagol ug tubig. Nag-ingon kaniya si Jesus, Hatagi ako ug ilimnon. Kay ang iyang mga disipulo miadto na sa siyudad aron mopalit ug pagkaon. Miingon biya kaniya ang babaye nga taga-Samaria: Unsaon nimo nga ikaw nga Judio mangayo kanako sa pag-inom, nga ako babaye nga taga-Samaria? Dili kay mogamit kauban ang mga Hudiyo sa mga Samaritanhon. Mitubag si Jesus ug miingon niini, Kung nahibalo ka sa gasa sa Diyos, ug kinsa ang nagaingon kanimo, Hatagi ako ug ilimnon, ikaw unta mihangyo kaniya, ug mihatag unta siya kanimo ug tubig nga buhi. Nag-ingon kaniya ang babaye, Ginoo, wala kay balde, ug ang atabay lawom kaayo, asa man nimo makuha ang buhing tubig? Dili ba ikaw mas dako kay sa among amahan nga si Jacob, nga naghatag kanamo niining atubangana, ug siya mismo niini miinom ug ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga kahayopan? Mitubag si Jesus ug miingon

kaniya: Ang tanan nga moinom gikan sa tubig niini mauhaw pag-usab; apan bisan kinsa nga moinom gikan sa tubig nga akong ihatag kaniya, dili gayud mauhaw hangtod sa kahangtoran, apan ang tubig nga akong ihatag kaniya, mahimong diha kaniya usa ka tuboran sa tubig nga molukso ngadto sa kinabuhing walay kataposan. Miingon ang babaye kaniya, Ginoo, hatagi ako niining tubiga aron dili na ako uhawon ni moanha pa dinhi sa pagkuha. Miingon si Jesus niini kaniya, Lakaw, tawga ang imong bana ug balik dinhi. Mitubag ang babaye ug miingon: Wala akoy bana. Miingon kaniya si Jesus: Maayo nga misulti ka nga wala koy bana; kay lima ka mga lalaki ang naa kanimo kaniadto, ug karon ang naa kanimo dili imong bana; tinuod kini nga imong gisulti. Miingon kaniya ang babaye, Ginoo, nakita nako nga ikaw propeta. Ang among mga amahan nagsimba niining bukira, ug kamo moingon nga sa Jerusalem mao ang dapit diin kinahanglan mosimba. Miingon si Jesus kaniya, Babaye, tuo kanako nga moabot ang takna kanus-a dili na sa niining bukira ni sa Jerusalem kamo mosimba sa Amahan. Kamo nagsimba sa dili ninyo nahibaloan, kami nagsimba sa among nahibaloan, tungod kay ang kaluwasan gikan sa mga Judio. Apan moabot ang takna, ug karon mao na, sa dihang ang tinuod nga mga magsisimba mosimba sa Amahan diha sa espiritu ug kamatuoran, kay ang Amahan nangita sa ingon nga mga nagsimba kaniya. Espiritu ang Diyos, ug ang mga nagsimba kaniya sa espiritu ug kamatuoran kinahanglan mosimba. Miingon kaniya ang babaye, Nahibalo ako nga ang Mesias moabot, nga gitawag ug Kristo; sa dihang moabot siya, iyang ipahayag kanato ang tanang butang. Nag-ingon si Jesus

kaniya, Ako mao ang nagsulti kanimo. Ug sa niini miabut ang iyang mga tinun-an, ug natingala sila nga nakigsulti siya sa usa ka babaye, apan walay bisan usa nga miingon, Unsa ang imong gipangita o unsa ang imong gisulti kaniya? Gibiyaan busa sa babaye ang iyang tibod sa tubig ug miadto sa siyudad, ug miingon sa mga tawo: Dali tan-awa ang tawo nga misulti kanako sa tanan nga akong gibuhat; dili kaha kini mao ang Cristo? Nanggawas busa sila gikan sa siyudad ug nangabot sila ngadto kaniya. Sa taliwala, nangutana kaniya ang mga tinun-an nga nag-ingon, Rabi, kaon. Pero siya miingon kanila, Ako adunay pagkaon nga akong kan-on nga wala ninyo hibaloi. Nag-ingon busa ang mga tinun-an ngadto sa usag usa, Dili ba adunay usa nga nagdala kaniya ug pagkaon? Si Jesus miingon kanila, Ang akong pagkaon mao ang paghimo sa kabubut-on sa nagpadala kanako ug ang pagtapos sa iyang buhat. Dili ba kamo moingon nga upat ka bulan pa ug ang ani moabot? Tan-awa, moingon ako kaninyo, isa ninyo ang inyong mga mata ug tan-awa ang mga uma, kay puti na sila alang sa pag-ani karon na. Ug ang nag-ani nagadawat ug suhol ug nagtigom ug bunga alang sa kinabuhing walay katapusan, aron ang nagatanum ug ang nag-ani magmaya nga magkauban. Sa niini kay ang pulong mao ang tinuod, nga lain ang nagpugas ug lain ang nag-ani. Ako nagpadala kaninyo sa pag-ani sa dili kamo nagtrabaho, ang uban nagtrabaho, ug kamo misulod sa ilang kahago. Apan gikan sa maong siyudad, daghan sa mga Samaritanhon ang mituo kaniya tungod sa pulong sa babaye nga nagpamatuod nga gisulti niya kanako ang tanan nga akong gibuhat. Sa dihang miabot ang mga Samaritanhon kaniya, nangayo sila kaniya sa pagpabilin uban

kanila, ug mipabilin siya didto sulod sa duha ka adlaw. Ug daghan pa kaayo ang mituo tungod sa iyang pulong, ug sa babaye sila nag-ingon nga dili na kami motuo tungod sa imong istorya; kay kami mismo nakadungog, ug nahibalo kami nga kini siya tinuod ang Manluluwas sa kalibutan ang Cristo. Apan human sa duha ka adlaw, migawas siya gikan didto ug miadto sa Galilea. Kay si Jesus mismo nagpamatuod nga ang propeta sa iyang kaugalingong yutang natawhan walay dungog. Sa dihang miabot siya sa Galilea, gidawat siya sa mga Galileanhon, kay nakita nila ang tanan niyang gihimo didto sa Jerusalem sa panahon sa pista, tungod kay sila usab miadto man sa maong pista. Mibalik busa pag-usab si Jesus ngadto sa Cana sa Galilea, diin iyang gihimo ang tubig nga bino. Ug dihay usa ka tawo nga harianon, nga ang iyang anak nga lalaki nagsakit didto sa Capernaum; kining tawhana nakadungog nga si Jesus miabot gikan sa Judea ngadto sa Galilea, miadto siya kaniya ug nangayo kaniya aron molugsong ug moayo sa iyang anak nga lalaki; kay hapit na kini mamatay. Miingon busa si Jesus kaniya, Kon dili ninyo makita ang mga ilhanan ug mga katingalahan, dili gayod kamo motuo. Ang opisyal sa hari miingon kaniya: Ginoo, kanaog ka una mamatay ang akong bata. Miingon kaniya si Jesus, Lakaw; buhi ang imong anak nga lalaki. Ug mituo ang tawo sa pulong nga giingon kaniya ni Jesus, ug milakaw. Ug samtang siya nanaog na, ang iyang mga ulipon nakigkita kaniya ug nagtaho nga nag-ingon nga ang imong anak buhi. Nahibalo siya busa gikan kanila ang takna diin mas maayo na siya. Ug miingon siya kaniya nga kagahapon sa ikapito nga oras ang hilanat mibiya kaniya. Nahibalo busa ang amahan nga niadtong taknaa, sa

dihang miingon kaniya si Jesus nga ang iyang anak buhi, ug mituo siya ug ang iyang tibuok panimalay. Kini ang ikaduhang ilhanan nga gibuhat ni Jesus sa dihang miabot siya gikan sa Judea paingon sa Galilea.

5

Human sa kini nga mga butang, diha ang pista sa mga Judio, ug mitungas si Jesus ngadto sa Jerusalem. Adunay sa Jerusalem ang linaw sa karnero, nga gitawag sa Hebreohanon nga Bethesda, nga adunay lima ka kolonada. Sa kini naghigda ang daghang mga masakiton, mga buta, mga bakol, ug mga laya, nga naghulat sa paglihok sa tubig. Ang mensahero monaog sa pool sa hustong panahon, ug ang tubig masamok, busa ang una nga mosulod human sa kasamok sa tubig mahimong maayo bisan unsa nga sakit ang iyang giantos. May usa ka tawo didto nga katloan ug walo ka tuig na sa iyang kahuyang. Nakita kini ni Jesus nga naghigda, ug nahibalo nga dugay na nga panahon, nag-ingon kaniya, Gusto ka bang maayo? Mitubag kaniya ang masakiton nga tawo, Ginoo, wala akoy tawo aron sa dihang masamok ang tubig, ibutang niya ako ngadto sa linawan, apan sa dihang moanha ako, adunay lain nga manaog una kanako. Miingon si Jesus kaniya, Bangon, dad-a ang imong higdaanan ug maglakaw. Ug dihadiha nahimong maayo ang tawo, ug gialsa niya ang iyang higdaanan ug naglakaw-lakaw siya. Ug Sabbath man niadtong adlawa. Nag-ingon bisan pa ang mga Judio sa usa nga naayo na, Sabbath kini; dili gitugotan kanimo sa pagdala sa

banig. Mitubag siya kanila, Ang naghimo kanako nga maayo, siya mismo ang miingon kanako, Kuhaa ang imong higdaanan ug lakaw. Nangutana busa sila kaniya, Kinsa ba ang tawo nga nagsulti kanimo, Dad-a ang imong higdaanan ug lakaw? Ang naayo wala mahibalo kinsa siya, kay si Jesus milikay tungod sa panon nga diha sa dapit. Pagkahuman niini, nakaplagan siya ni Jesus didto sa templo ug miingon kaniya, Tan-awa, maayo na ka karon. Ayaw na pagpakasala, aron dili ka makasinati ug mas grabe pa. Mibiya ang tawo ug misumbong sa mga Judio nga si Jesus mao ang naghimo kaniya nga maayo. Ug tungod niini, gipanggukod sa mga Judio si Jesus ug naninguha sila nga patyon siya, tungod kay kini nga mga butang iyang gibuhat sa Sabbath. Apan si Jesus mitubag kanila, Ang akong Amahan nagtrabaho hangtod karon, ug ako usab nagtrabaho. Tungod niini, labaw pa nga nangita ang mga Judio sa pagpatay kaniya, tungod kay dili lamang niya gipakawala ang Sabbath, apan nagsulti usab siya sa Dios nga iyang kaugalingong Amahan, nga naghimo sa iyang kaugalingon nga parehas sa Dios. Mitubag busa si Jesus ug miingon kanila, Tinuod, tinuod, moingon ako kaninyo, dili makahimo ang Anak sa pagbuhat gikan sa iyang kaugalingon bisan unsa, kon dili unsa nakita niya nga gibuhat sa Amahan. Kay unsa nga gibuhat niadto, kini usab gibuhat sa Anak sa samang paagi. Ang amahan nahigugma sa anak ug tanan iyang gipakita kaniya nga iyang gihimo, ug mas dagko pa niini nga mga buhat iyang ipakita kaniya, aron kamo manghibulong. Sama nga ang Amahan nagbangon sa mga patay ug naghatag kinabuhi, mao usab ang Anak nga naghatag kinabuhi sa bisan kinsa nga iyang gusto. Kay ang Amahan dili mohukom sa bisan

kinsa, apan ang tanang paghukom iyang gihatag sa Anak, aron ang tanan mohimaya sa Anak sama sa ilang paghimaya sa Amahan. Ang dili nagatahod sa anak dili nagatahod sa amahan nga nagpadala kaniya. Tinuod, tinuod, ako nagsulti kaninyo nga ang namati sa akong pulong ug nagtuo sa nagpadala kanako adunay kinabuhing walay katapusan, ug dili moabot sa hukom, apan milabay na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. Tinuod tinuod sultihan ko kamo nga moabot ang takna, ug karon mao na, sa dihang ang mga patay makadungog sa tingog sa Anak sa Dios, ug ang mga nakadungog mabuhi; sama nga ang Amahan adunay kinabuhi diha sa iyang kaugalingon, mao usab gihatag niya sa Anak nga makabaton ug kinabuhi diha sa iyang kaugalingon; ug gihatag niya kaniya ang awtoridad sa paghimo sa paghukom, tungod kay siya Anak sa tawo. Ayaw kamo kahibulong niini; tungod kay moabot ang takna diin ang tanan nga anaa sa mga lubnganan makadungog sa iyang tingog, ug mogawas ang mga nagbuhat sa maayong mga butang ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, apan ang mga nagbuhat sa walay pulos nga mga butang ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom. Dili ako makahimo sa pagbuhat ug bisan unsa gikan sa akong kaugalingon. Sama sa akong pagkadungog ako mohukom, ug ang hukom nga akoa matarong, tungod kay dili ako mangita sa kabubut-on nga akoa, apan sa kabubut-on sa nagpadala kanako nga Amahan. Kung ako mosaksi mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong pagsaksi dili tinuod. Adunay lain nga nagsaksi mahitungod kanako, ug nahibalo ako nga tinuod ang iyang pagsaksi mahitungod kanako. Kamo nagpadala ngadto kang Juan, ug siya nagsaksi sa kamatuoran; apan ako dili gikan

sa tawo ang pagsaksi modawat, pero kini nga mga butang ako mosulti aron kamo maluwas. Kadto mao ang suga nga nagdilaab ug nagsidlak, apan kamo nagtinguha sa paglipay sulod sa makadiyot lamang diha sa iyang kahayag. Apan ako adunay pagpamatuod nga mas dako kay sa kang Juan, kay ang mga buhat nga gihatag kanako sa Amahan aron akong tapuson, kining mga buhat nga akong ginabuhat, nagpamatuod mahitungod kanako nga ang Amahan nagpadala kanako. Ug ang Amahan nga nagpadala kanako, siya mismo nagpamatuod mahitungod kanako. Ni wala ninyo madungog ang iyang tingog sukad ug ni wala usab ninyo makita ang iyang dagway, ug ang iyang pulong wala ninyo nga nagpabilin diha kaninyo, tungod kay kadtong iyang gipadala, niini kamo wala motuo. Kamo nagsusi sa mga kasulatan, tungod kay kamo naghunahuna nga diha kanila kamo adunay kinabuhing walay katapusan; ug kadto mao ang mga nagsaksi mahitungod kanako; ug kamo dili buot moanhi kanako aron kamo makabaton ug kinabuhi. Dungog gikan sa mga tawo dili ako modawat; apan nahibalo ako kaninyo nga ang gugma sa Dios wala kamo niana sulod sa inyong kaugalingon. Ako mianhi sa ngalan sa akong amahan, ug wala kamo modawat kanako, apan kon may lain nga moabot sa iyang kaugalingong ngalan, siya inyong dawaton. Unsaon ninyo makahimo sa pagtuo, nga nagadawat kamo ug himaya gikan sa usag-usa, apan ang himaya nga gikan sa bugtong Diyos wala ninyo pangitaa? Ayaw kamo maghunahuna nga ako moakusar kaninyo ngadto sa Amahan; adunay nag-akusar kaninyo, si Moises, nga kaninyo gisaligan. Kung kay mituo kamo kang Moises, mituo unta kamo kanako, kay mahitungod kanako siya

misulat. Apan kung sa iyang mga sinulat dili kamo motuo, unsaon man ninyo pagtuo sa akong mga pulong?

6

Pagkahuman niini nga mga butang, si Jesus milakaw paingon sa tabok sa dagat sa Galilea sa Tiberias; ug usa ka dakong panon sa mga tawo nagsunod kaniya, tungod kay nakita nila ang iyang mga ilhanan nga iyang gibuhat sa mga masakiton. Misaka apan si Jesus ngadto sa bukid, ug didto siya milingkod uban sa iyang mga tinun-an. Duol na ang Pasko, ang pista sa mga Hudiyo. Busa, human si Jesus mialsa sa iyang mga mata ug nakita nga daghang tawo nagpadulong kaniya, miingon siya kang Philip, Asa man kita mopalit ug tinapay aron makakaon kining mga tawhana? Apan kini iyang gisulti aron sa pagsulay kaniya, kay siya mismo nahibalo kung unsa ang iyang buhaton. Mitubag kaniya si Philip, Ang tinapay nga nagkantidad ug duha ka gatos ka denarii dili igo alang kanila aron ang matag usa kanila makakuha ug gamay. Miingon kaniya usa sa mga tinun-an niya, si Andres ang igsoon ni Simon Pedro: adunay usa ka bata dinhi, kinsa adunay lima ka tinapay nga sebada ug duha ka isda; apan unsa man kini alang sa ingon kadaghan? Miingon si Jesus, Pahiluna ang mga tawo. Ug daghan nga sagbot didto sa dapit. Nanglingkod busa ang mga tawo nga ang ilang gidaghanon mga lima ka libo. Mikuha si Jesus sa mga tinapay ug human magpasalamat mihatag ngadto sa mga tinun-an, ug ang mga tinun-an mihatag ngadto sa mga naglingkod, sama usab sa mga

isda kutob sa ilang gusto. Sa dihang napuno na sila, miingon siya sa iyang mga tinun-an, Tiguma ang mga salin nga tipik-tipik aron walay mahulog. Nagtigom busa sila ug gipuno ang napulog duha ka basket sa mga tipik gikan sa lima ka tinapay nga sebada nga nahibilin sa mga mikaon. Ang mga tawo busa, human nakakita sa ilhanan nga gihimo ni Jesus, nag-ingon nga kini mao gayud ang propeta nga moabot sa kalibutan. Si Jesus busa nahibalo nga sila nagtinguha sa pag-abot ug pagdakop kaniya aron himoon nila siyang hari, mihawa pag-usab ngadto sa bukid siya nga nag-inusara. Sa dihang gabii na nahitabo, nanglugsong ang iyang mga tinun-an ngadto sa dagat, ug human mosulod sa sakayan nanlakaw sila paingon sa pikas sa dagat paingon sa Capernaum. Ug kangitngit na nahimo ug wala pa moabot si Jesus ngadto kanila, ug ang dagat tungod sa dakong hangin nga naghuyop gibalud. Pagkahuman nila pagbugsay ug mga baynte singko o katloan ka estadio, nakita nila si Jesus nga naglakaw sa ibabaw sa dagat ug nagkaduol sa sakayan, ug sila nangahadlok. Apan siya nag-ingon kanila, Ako mao; ayaw kahadlok. Gusto nila busa nga kuhaon siya ngadto sa sakayan, ug dihadiha ang sakayan nahimutang sa yuta diin sila paingon. Sa sunod nga adlaw, ang panon sa katawhan nga nagtindog sa tabok sa dagat nakakita nga walay laing gamay nga sakayan didto gawas sa usa lamang nga mao kadto ang gisak-an sa iyang mga disipulo, ug nga wala mouban si Jesus sa iyang mga disipulo ngadto sa gamay nga sakayan, apan ang iyang mga disipulo lamang ang mibiya; apan may uban pang mga gamay nga sakayan nga miabut gikan sa Tiberias duol sa dapit diin sila mikaon sa tinapay human magpasalamat ang Ginoo; busa sa dihang nakita

sa panon sa katawhan nga si Jesus wala didto ni ang iyang mga disipulo, sila misak-an sa mga sakayan ug miabut sa Capernaum nga nangita kang Jesus. Ug sa pagkakita nila kaniya sa tabok sa dagat, miingon sila kaniya, Rabi, kanus-a man ikaw miabot dinhi? Mitubag kanila si Jesus ug miingon, Tinuod, tinuod, ako moingon kaninyo, kamo nangita kanako, dili tungod kay nakakita kamo ug mga ilhanan, apan tungod kay mikaon kamo sa mga tinapay ug nabusog kamo. Pagtrabaho, dili alang sa pagkaon nga madunot, kondili alang sa pagkaon nga magpabilin ngadto sa kinabuhing walay katapusan, nga ang Anak sa Tawo mohatag kaninyo, kay kini mao ang gitimaan sa Amahan, ang Diyos. Miingon busa sila kaniya, Unsa ang atong buhaton aron kita makatrabaho sa mga buhat sa Diyos? Mitubag si Jesus ug miingon kanila, Kini mao ang buhat sa Diyos, aron motuo kamo niadtong iyang gipadala. Miingon sila kaniya, Unsa man diay imong buhaton nga ilhanan aron among makita ug motuo kami kanimo? Unsa imong gibuhat? Ang among mga amahan mikaon sa manna didto sa kamingawan, sama sa nahisulat, Tinapay gikan sa langit iyang gihatag kanila aron kaonon. Miingon busa kanila si Jesus, Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko kamo: dili si Moises ang naghatag kaninyo sa tinapay gikan sa langit, kondili ang akong Amahan mao ang naghatag kaninyo sa tinuod nga tinapay gikan sa langit. Ang tinapay sa Diyos mao ang nagakanaog gikan sa langit ug nagahatag ug kinabuhi sa kalibutan. Miingon sila busa kaniya, Ginoo, hatagi kami kanunay niining tinapaya. Miingon si Jesus kanila, Ako mao ang tinapay sa kinabuhi. Ang moduol kanako dili na gayod magutom, ug ang motuo kanako dili na gayod mauhaw bisan

kanus-a. Apan miingon ako kaninyo nga nakakita kamo kanako ug wala kamo motuo. Tanan nga ihatag kanako sa amahan, moanha kanako, ug ang moanha kanako dili gyud nako isalikway sa gawas; kay nanaug ako gikan sa langit dili aron buhaton ko ang akong kabubut-on, kondili ang kabubut-on niadtong nagpadala kanako. Kini mao ang kabubut-on sa Amahan nga nagpadala kanako, aron ang tanan nga iyang gihatag kanako dili ko mawala, kondili bangonon ko kini sa katapusang adlaw. Kini mao ang kabubut-on sa nagpadala kanako, aron ang tanan nga nagtan-aw sa Anak ug nagtuo kaniya adunay kinabuhing walay katapusan, ug banhawon ko siya sa katapusang adlaw. Nagbagulbol baya ang mga Hudiyo mahitungod kaniya tungod kay miingon siya, Ako mao ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, ug nag-ingon sila: Dili ba kini si Jesus ang anak ni Jose, nga among nahibaloan ang iyang amahan ug ang iyang inahan? Unsaon man karon moingon kini nga gikan sa langit ako mikunsad? Mitubag busa si Jesus ug miingon kanila, Ayaw pagbagulbagul sa usag usa. Walay usa nga makahimo sa pag-anhi kanako, kon dili ang Amahan nga nagpadala kanako magbira kaniya, ug ako mobangon kaniya sa katapusang adlaw. Nahisulat kini sa mga propeta: ug sila tanan mahimong mga tinudloan sa Diyos. Ang tanan nga nakadungog gikan sa Amahan ug nakakat-on moanha kanako; dili tungod nga ang Amahan adunay bisan kinsa nga nakakita, gawas ang anaa gikan sa Diyos, kini siya nakakita sa Amahan. Tinuod, tinuod, ako moingon kaninyo: ang nagtuo kanako adunay kinabuhing walay katapusan. Ako mao ang tinapay sa kinabuhi. Ang inyong mga amahan mikaon sa manna didto sa

kamingawan ug nangamatay; kini mao ang tinapay nga gikan sa langit nga mikanaog, aron ang usa mokaon gikan niini ug dili mamatay. Ako mao ang buhing tinapay nga mikunsad gikan sa langit; kon kinsa mokaon niini nga tinapay, mabuhi hangtod sa kahangtoran. Ug ang tinapay nga ako mohatag, ang akong unod mao, nga ako mohatag alang sa kinabuhi sa kalibutan. Nakig-away busa ang mga Judio sa usag usa nga nag-ingon, Unsaon man niya paghatag kanato sa iyang unod aron among kaonon? Miingon busa kanila si Jesus, Tinuod gayud, tinuod gayud, sultihan ko kamo: Kon dili kamo mokaon sa unod sa Anak sa Tawo ug moinom sa iyang dugo, wala kamoy kinabuhi diha sa inyong kaugalingon. Ang nagkaon sa akong unod ug nag-inom sa akong dugo adunay kinabuhing walay katapusan, ug ako mobangon kaniya sa katapusang adlaw. Kay ang akong unod tinuod nga pagkaon, ug ang akong dugo tinuod nga ilimnon. Ang nagkaon sa akong unod ug nag-inom sa akong dugo nagpabilin kanako, ug ako nagpabilin kaniya. Ingon nga gipadala ako sa buhing Amahan ug ako buhi tungod sa Amahan, ug ang nagkaon kanako mabuhi usab tungod kanako. Kini mao ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, dili sama sa manna nga gikaon sa inyong mga amahan ug nangamatay; ang mokaon niining tinapaya mabuhi hangtod sa kahangtoran. Kini nga mga butang iyang gisulti sa kongregasyon samtang nagtudlo didto sa Capernaum. Daghan busa sa iyang mga tinun-an nga nakadungog miingon, Gahi kini nga pulong, kinsa bay makadungog niini? Nahibalo si Jesus sa iyang kaugalingon nga ang iyang mga tinun-an nagbagulbol mahitungod niini, miingon siya kanila, Kini ba makapakasala kaninyo? Kung busa kamo

makakita sa Anak sa Tawo nga nagsaka sa diin siya diha kaniadto? Ang espiritu mao ang nagahatag ug kinabuhi, ang unod wala makatabang ug bisan unsa, ang mga pulong nga ako nagsulti kaninyo espiritu ug kinabuhi. Apan adunay gikan kaninyo pipila nga dili motuo. Nahibalo gani si Jesus gikan sa sinugdanan kinsa sila ang wala motuo ug kinsa siya ang motraydor kaniya. Ug miingon siya, Tungod niini nakasulti ako kaninyo nga walay bisan kinsa nga makahimo sa pag-anhi kanako, kon dili kini gihatag kaniya gikan sa akong Amahan. Gikan niini, daghan sa iyang mga tinun-an ang mibiya ug mibalik, ug wala na sila maglakaw uban kaniya. Miingon busa si Jesus sa napulog duha, Dili ba kamo usab gusto molakaw? Mitubag biya si Simon Pedro kaniya: Ginoo, ngadto kang kinsa kami moadto? Mga pulong sa kinabuhi nga walay katapusan naa kanimo; ug kami mituo ug nakaila nga ikaw mao ang Kristo ang Anak sa Dios nga buhi. Mitubag si Jesus kanila: Dili ba ako ang mipili kaninyo nga napulog duha? Ug gikan kaninyo, usa ka yawa. Apan nagsulti siya mahitungod kang Judah nga anak ni Simon Iscariot, kay siya mao ang mobudhi kaniya, bisag usa sa napulog duha.

7

Ug naglakaw si Jesus human niini sa Galilea, kay wala siya gusto nga maglakaw sa Judea, tungod kay ang mga Judio naninguha nga patyon siya. Haduol na ang pista sa mga Judio nga Pista sa mga Tolda. Miingon busa kaniya ang iyang mga igsoon, Mobiya

ka gikan dinhi ug adto sa Judea, aron ang imong mga tinun-an makakita sa imong mga buhat nga imong gibuhat; kay walay bisan kinsa nga nagbuhat ug usa ka butang sa tago ug nagtinguha siya nga anaa sa dayag. Kung kini nga mga butang imong gibuhat, ipakita ang imong kaugalingon sa kalibutan. Kay ni bisan ang iyang mga igsoon wala motuo kaniya. Miingon busa si Jesus kanila, Ang akong panahon wala pa moabot, apan ang inyong panahon kanunay andam. Dili makahimo ang kalibutan sa pagdumot kaninyo, apan ako gidumtan, tungod kay ako nagpamatuod mahitungod kaniya nga ang iyang mga buhat daotan. Kamo tungas sa kining piesta, ako dili pa motungas sa kining piesta, tungod kay ang akong panahon wala pa matuman. Apan human niya isulti kini nga mga butang kanila, nagpabilin siya sa Galilea. Sa dihang nanungas na ang iyang mga igsoon, unya siya usab nanungas ngadto sa kapistahan, dili sa dayag, kondili sa tago. Ang mga Hudiyo busa nanagpangita kaniya sa piesta ug nag-ingon, Asa ba kana siya? Ug daghan nga pagbagulbol mahitungod kaniya diha sa mga panon sa katawhan. Ang uban nag-ingon nga maayo siya; ang uban nag-ingon, Dili, apan gipahisalaag niya ang panon sa katawhan. Walay usa nga nagsulti sa dayag mahitungod kaniya tungod sa kahadlok sa mga Judio. Na pero sa tunga-tunga na sa pista, mitungas si Jesus ngadto sa templo ug nagtudlo. Ug nanghibulong ang mga Judio nga nag-ingon, Unsaon niya nga nahibalo sa mga sulat nga wala man siya magtuon? Mitubag busa kanila si Jesus ug miingon: Ang akong tudlo dili akoa, apan sa nagpadala kanako; kon kinsa ang buot buhaton ang iyang kabubut-on, makahibalo mahitungod sa tudlo, kon gikan ba kini

sa Diyos o ako gikan sa akong kaugalingon nagsulti. Ang nagsulti gikan sa iyang kaugalingon nagapangita sa iyang kaugalingong himaya, apan ang nagapangita sa himaya sa nagpadala kaniya, kini tinuod, ug walay kasal-anan diha kaniya. Wala ba si Moises maghatag kaninyo sa balaod? Ug walay usa kaninyo nga nagtuman sa balaod. Nganong gusto ninyo nga patyon ako? Mitubag ang panon sa katawhan ug miingon, Yawa ang anaa kanimo! Kinsa man ang nagapangita sa pagpatay kanimo? Mitubag si Jesus ug miingon kanila, Usa ka buhat ang akong gihimo, ug natingala kamong tanan tungod niini. Si Moses nakahatag kaninyo sa sirkunsisyon, dili tungod kay gikan kang Moses kini, apan gikan sa mga amahan, ug sa Sabbath nagasirkunsiso kamo sa tawo. Kung ang tawo modawat ug sirkunsisyon sa adlaw nga Igpapahulay aron ang balaod ni Moises dili mabungkag, nasuko ba kamo kanako tungod kay tibuok tawo nga himsog akong gihimo sa adlaw nga Igpapahulay? Ayaw kamo paghukom sumala sa panagway, apan ang matarong nga paghukom hukmi ninyo. Miingon bisan pa niana ang pipila sa mga taga-Jerusalem, Dili ba kini siya ang ilang gipangita aron patyon? Ug tan-awa, siya nagsulti uban sa kaisug, ug wala silay bisan unsa nga isulti kaniya. Tingali tinuod nga nahibalo ang mga magmamando nga kini tinuod gayud nga si Cristo? Apan kini nga tawo, nahibalo kita kon diin siya gikan, pero ang Cristo, sa dihang moabot siya, walay usa nga makahibalo kon diin siya gikan. Misinggit busa sa templo samtang nagtudlo si Jesus ug nag-ingon: Nahibalo kamo kanako, ug nahibalo kamo kung diin gikan ako; ug wala ako moanhi gikan sa akong kaugalingon, apan tinuod ang nagpadala kanako,

nga siya wala kamo mahibalo; ako nahibalo kaniya, tungod kay gikan kaniya ako ug kadto siya nagpadala kanako. Naninguha busa sila sa pagdakop kaniya, ug walay bisan kinsa nga mibutang sa iyang kamot ibabaw kaniya tungod kay wala pa moabot ang iyang takna. Daghan apan gikan sa panon sa katawhan mituo kaniya ug nag-ingon, Ang Kristo kon moabot, dili ba mas daghan nga mga ilhanan niini buhaton nga kini gihimo? Nadungog sa mga Pariseo ang panon nga nagbagulbol mahitungod kaniya niining mga butanga, ug nagpadala ug mga katabang ang mga Pariseo ug ang mga punoan sa mga pari aron dakpon nila siya. Miingon busa si Jesus, Gamay na lang nga panahon nga ako mouban kaninyo, ug unya moadto ako sa nagpadala kanako. Mangita kamo kanako ug dili kamo makakaplag, ug diin ako anaa, kamo dili makahimo sa pag-anhi. Miingon biya ang mga Hudiyo ngadto sa ilang kaugalingon: Asa ba kini siya moadto, nga kita dili makakaplag kaniya? Dili ba siya moadto sa mga Griyego nga nagkatibulaag ug magtudlo sa mga Griyego? Unsa ba kini nga pulong nga iyang giingon, Pangitaon ninyo ako ug dili ninyo ako makit-an, ug diin ako anaa, kamo dili makahimo sa pag-adto? Sa katapusang adlaw nga dako sa pista, mitindog si Jesus ug misinggit nga nag-ingon, Kung kinsa ang uhaw, moari siya kanako ug moinom. Ang motuo kanako, sama sa gisulti sa Kasulatan, mga suba sa buhing tubig moagay gikan sa iyang tiyan. Apan kini iyang gisulti mahitungod sa Espiritu nga pagadawaton sa mga nagatuo kaniya, kay wala pa ang Espiritu Santo tungod kay si Jesus wala pa man gihimaya. Daghan busa gikan sa panon sa katawhan, human nakadungog sa pulong, nag-ingon: Kini mao gayud ang

propeta. Ang uban nag-ingon: Kini mao ang Cristo. Ang uban nag-ingon: Dili ba gikan sa Galilea ang Cristo moabot? Dili ba ang Kasulatan miingon nga gikan sa kaliwat ni David ug gikan sa Bethlehem nga baryo, diin didto si David, ang Cristo moabot? Busa, may pagkabahin nga nahitabo sa panon tungod kaniya. Pipila kanila buot nga dakpon siya, apan walay bisan kinsa nga mihikap kaniya. Miabot busa ang mga katabang ngadto sa mga pangulong pari ug mga Pariseo, ug miingon kanila kadtong mga tawo, Ngano wala ninyo dad-a siya? Mitubag ang mga katabang, Wala gayuy tawo nga misulti sama niining tawhana. Mitubag busa kanila ang mga Fariseo, Dili ba kamo usab napahisalaag? Dili ba kinsa man gikan sa mga magmamando ang mituo kaniya o gikan sa mga Pariseo? Apan ang panon kini nga wala makaila sa balaod tinunglo sila. Miingon si Nicodemo ngadto kanila, ang miabot sa gabii ngadto kaniya, usa nga gikan kanila: Dili ba ang balaod nato maghukom sa tawo, kon dili una makadungog gikan kaniya ug makahibalo kon unsa iyang gibuhat? Mitubag sila ug miingon kaniya: Dili ba ikaw usab gikan sa Galilea? Susiha ug tan-awa nga propeta gikan sa Galilea wala mobangon. Ug mibiya ang matag usa paingon sa iyang balay.

8

Si Jesus miadto sa bukid sa mga olibo; ug sa kaadlawon miabot pag-usab sa templo, ug ang tanan nga mga tawo nangadto kaniya; ug human sa paglingkod nagtudlo siya kanila. Gidala ug ang mga escriba ug ang mga Pariseo usa ka babaye nga

nadakpan sa pagpanapaw, ug human ipatindog siya sa taliwala miingon sila kaniya: Magtutudlo, kining babayhana nadakpan sa mismong buhat nga nagpanapaw; ug sa balaod namo si Moises nagsugo nga ang mga ingon niini batohon. Ikaw busa unsa ang imong isulti? Apan miingon sila niini nga nagsulay kaniya, aron sila makabaton ug akusasyon batok kaniya. Apan si Jesus miyukbo paubos ug nagsulat pinaagi sa iyang tudlo sa yuta. Apan sa nagpadayon sila sa pag-utana kaniya, mitindog siya ug miingon kanila, Ang walay sala kaninyo maoy una magbato kaniya ug bato. Ug usab, niyukbo siya paubos ug misulat sa yuta. Apan ang mga tawo, sa pagkadungog, migawas usa ka usa, nagsugod gikan sa mga tigulang, ug nabiyaan si Jesus ug ang babaye nga didto sa taliwala. Pagtindog, si Jesus miingon kaniya, Babaye, asa na man sila? Wala bay mihukom kanimo? Ug siya miingon: Walay bisan kinsa, Ginoo. Miingon si Jesus: ni dili usab ako ikaw hukmanan; lakaw ug gikan sa karon dili na magpakasala. Pag-usab busa, si Jesus misulti kanila nga nag-ingon, Ako mao ang kahayag sa kalibutan. Ang nagsunod kanako dili gayud magalakaw sa kangitngit, apan makabatonay ang kahayag sa kinabuhi. Miingon busa kaniya ang mga Pariseo, Ikaw mahitungod sa imong kaugalingon nagpamatuod, ang imong pagpamatuod dili tinuod. Mitubag si Jesus ug miingon kanila, Bisan pa kon ako mamatuod mahitungod sa akong kaugalingon, tinuod ang akong pagpamatuod, tungod kay nahibalo ako kon diin ako naggikan ug asa ako paingon. Apan kamo wala mahibalo kon diin ako naggikan o asa ako paingon. Kamo naghukom sumala sa unod, ako wala maghukom bisan kinsa. Ug kon mohukom ako, ang akong paghukom tinuod,

tungod kay dili ako nag-inusara, apan ako ug ang Amahan nga nagpadala kanako. Ug sa inyong balaod nasulat nga ang pagsaksi sa duha ka tawo tinuod. Ako mao ang nagsaksi mahitungod sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagsaksi mahitungod kanako. Nag-ingon busa sila kaniya, Asa man ang imong amahan? Mitubag si Jesus: Ni ako wala ninyo hibaloi ni ang akong amahan; kong ako nahibaloan ninyo, ang akong amahan nahibaloan usab ninyo. Kini nga mga pulong gisulti ni Jesus didto sa treasury samtang nagtudlo sa templo, ug walay bisan kinsa mikuha kaniya tungod kay wala pa moabot ang iyang takna. Miingon busa pag-usab kanila si Jesus, Ako moadto ug pangitaon ninyo ako, ug sa inyong sala mamatay kamo. Diin ako moadto, kamo dili makahimo sa pag-adto. Nag-ingon busa ang mga Judio, Dili ba mopatay siya sa iyang kaugalingon, tungod kay nag-ingon siya, Diin ako moadto, kamo dili makahimo sa pag-anhi? Ug miingon siya kanila, Kamo gikan sa mga ubos, ako gikan sa mga ibabaw. Kamo gikan niining kalibutana, ako dili gikan niining kalibutana. Miingon ako busa kaninyo nga kamo mamatay sa inyong mga sala, kay kon dili kamo motuo nga ako mao siya, kamo mamatay sa inyong mga sala. Nag-ingon biya sila kaniya: Kinsa ka man? Ug miingon kanila si Jesus, Ang sinugdanan mao ang akong isulti kaninyo. Daghan akong ikasulti ug ikahukom mahitungod kaninyo, apan ang nagpadala kanako tinuod, ug ako, ang akong nadungog gikan kaniya, kini akong isulti ngadto sa kalibutan. Wala sila makasabut nga siya nagsulti kanila mahitungod sa Amahan. Miingon busa si Jesus kanila, Sa dihang inyong ibayaw ang Anak sa Tawo, unya mahibalo kamo nga Ako

mao, ug wala akoy buhaton gikan sa akong kaugalingon, apan ingon sa nagtudlo kanako ang akong Amahan, kini nga mga butang akong gisulti. Ug ang nagpadala kanako uban kanako, wala niya ako biyai nga nag-inusara ang Amahan, tungod kay ako ang makapahimuot kaniya ginabuhat ko kanunay. Samtang siya nagsulti niini nga mga butang, daghan ang mituo kaniya. Nagsulti biya si Jesus ngadto sa mga nagtuo kaniya nga mga Judio: Kon kamo magpabilin sa akong pulong, tinuod nga mga tinun-an nako kamo, ug makaila kamo sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magahatag ug kagawasan kaninyo. Mitubag sila kaniya, Kami binhi ni Abraham ug wala kami sukad mag-ulipon sa bisan kinsa. Unsaon nimo pag-ingon nga kami mahimong gawasnon? Mitubag si Jesus kanila, Tinuod, tinuod, sultihan ko kamo nga ang tanan nga nagabuhat ug sala ulipon sa sala. Ang ulipon dili magpabilin sa balay hangtod sa kahangtoran, ang anak magpabilin hangtod sa kahangtoran. Busa kung ang Anak mohatag kaninyo ug kagawasan, tinuod nga gawasnon kamo mahimo. Nahibalo ako nga kamo kaliwat ni Abraham, apan nagtinguha kamo sa pagpatay kanako, tungod kay ang akong pulong wala mouyon diha kaninyo. Ako nagsulti sa akong nakita gikan sa akong Amahan, ug kamo usab nagbuhat sa inyong nakita gikan sa inyong amahan. Mitubag ug miingon sila kaniya: Ang amahan namo si Abraham. Miingon kanila si Jesus: Kung mga anak kamo ni Abraham, buhaton ninyo ang mga buhat ni Abraham. Karon kamo mangita sa pagpatay kanako, usa ka tawo kinsa ang kamatuoran nakasulti kaninyo, nga akong nadungog gikan sa Diyos; kini si Abraham wala maghimo. Kamo nagabuhat sa mga buhat sa inyong amahan. Miingon sila

kaniya: Kami wala natawo gikan sa pakighilawas; kami adunay usa ka Amahan, ang Dios. Miingon busa si Jesus kanila, Kung ang Dios inyong Amahan, unya gihigugma unta ninyo ako, kay ako gikan sa Dios migula ug mianhi. Wala ako moanhi gikan sa akong kaugalingon, kondili siya ang nagpadala kanako. Ngano ang akong pulong dili ninyo masabtan? Kay dili kamo makahimo sa pagpaminaw sa akong pulong. Kamo gikan sa amahan nga yawa, ug ang mga tinguha sa inyong amahan gusto ninyong buhaton. Kadto mamumuno sa tawo sukad sa sinugdanan ug sa kamatuoran wala mobarog, tungod kay walay kamatuoran diha kaniya; sa dihang mosulti siya sa bakak, gikan sa iyang kaugalingon mosulti siya, tungod kay siya bakakero ug ang iyang amahan. Apan ako, tungod kay nagsulti ako sa kamatuoran, dili kamo motuo kanako. Kinsa gikan kaninyo makapamatud-an kanako mahitungod sa sala? Apan kon ang kamatuoran akong isulti, nganong kamo dili motuo kanako? Ang gikan sa Diyos mamati sa mga pulong sa Diyos; tungod niini kamo dili mamati, kay kamo dili gikan sa Diyos. Mitubag busa ang mga Judio ug miingon kaniya, Dili ba maayo ming nag-ingon kami nga ikaw Samaritanhon ug adunay yawa? Mitubag si Jesus, Ako walay demonyo, apan gipasidungog ko ang akong Amahan, ug kamo nagtamay kanako. Apan ako dili mangita sa akong himaya, adunay nagapangita ug nagahukom. Tinuod, tinuod, ako moingon kaninyo, kon kinsa ang motipig sa akong pulong, dili gyud siya makakita sa kamatayon hangtod sa kahangtoran. Miingon unya kaniya ang mga Judio, Karon nahibalo na kami nga ikaw adunay yawa. Si Abraham namatay ug ang mga propeta, ug ikaw nag-ingon, kung kinsa ang motuman sa akong

pulong, dili gayud makatilaw sa kamatayon hangtod sa kahangtoran? Dili ba ikaw mas dako kaysa sa amahan namo si Abraham, kinsa namatay? Ug ang mga propeta namatay; kinsa ba ikaw nga imong gihimo ang imong kaugalingon? Mitubag si Jesus: Kung ako mohimaya sa akong kaugalingon, ang akong himaya walay pulos; ang akong amahan mao ang naghimaya kanako, nga inyong giingon nga inyong Dios, ug wala ninyo maila siya; apan ako nakaila kaniya. Ug kung moingon ko nga wala ko makaila kaniya, mahisama ko kaninyo nga bakakero; apan nakaila ko kaniya ug gituman ko ang iyang pulong. Si Abraham nga inyong amahan nagmaya sa paglaom nga makita ang akong adlaw, ug nakita niya kini ug nagmaya siya. Miingon busa ang mga Hudiyo ngadto kaniya, Kalim-an ka tuig wala pa ikaw, ug nakita nimo si Abraham? Miingon si Jesus kanila, Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo: Sa wala pa si Abraham, Ako mao. Mikuha sila ug mga bato aron ilang ibato kaniya. Si Jesus nagtago, ug migawas gikan sa templo nga miagi taliwala nila, ug milakaw sa ingon niana.

9

Ug sa naglabay siya, nakakita siya ug tawo nga buta sukad pagkatawo. Ug nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an nga nag-ingon, Rabi, kinsa ba ang nakasala, kini siya o ang iyang mga ginikanan, aron siya matawo nga buta? Mitubag si Jesus, Ni kini nakasala ni ang iyang mga ginikanan, kondili aron mahayag ang mga buhat sa Diyos diha kaniya. Kinahanglan

nakong trabahoon ang mga buhat sa nagpadala kanako samtang adlaw pa, kay moabot ang gabii diin walay bisan kinsa nga makahimo sa pagtrabaho. Kung ako anaa sa kalibutan, ako ang kahayag sa kalibutan. Pagkasulti niini nga mga butang, mitulo siya sa yuta ug naghimo ug lapok gikan sa tulo, ug gisapot niya ang lapok sa mga mata sa buta ug miingon siya kaniya: Lakaw hugasa sa linawan sa Siloam, nga gihubad nga Gipadala. Mibiya busa ug mihugas, ug mibalik nga makakita na. Ang mga silingan ug kadtong nakakita kaniya kaniadto nga siya buta, nag-ingon, Dili ba kini mao ang naglingkod ug nagpangayo? Ang uban nag-ingon nga kini mao siya; apan ang uban nag-ingon nga sama lang siya kaniya. Siya nagsulti nga ako mao ako. Nag-ingon busa kaniya, Unsaon nga nabuksan ang imong mga mata? Mitubag siya ug miingon, Ang tawo nga gitawag ug Jesus naghimo ug lapok ug gisapot niya ang akong mga mata ug miingon kanako, Lakaw ngadto sa linangan sa Siloam ug hugasi. Milakaw ako ug sa nakahugas, nakakita ako. Miingon sila kaniya, Asa ba kadto siya? Siya miingon: Wala ako kahibalo. Gidala nila siya ngadto sa mga Pariseo, ang kanhi buta. Sabbath man kini sa dihang gihimo ni Jesus ang lapok ug giablihan niya ang iyang mga mata. Busa pag-usab nangutana kaniya ang mga Pariseo kon unsaon niya pagkakita pag-usab. Ug siya miingon kanila: Lapok iyang gibutang sa akong mga mata, ug nanglaba ako, ug nakakita ako. Nag-ingon busa ang pipila sa mga Pariseo: Kining tawhana dili gikan sa Diyos, kay ang Sabbath wala niya tumana. Ang uban nag-ingon: Unsaon nga ang tawo nga makasasala makahimo sa ingon nga mga ilhanan? Ug may pagkabahin sa ilang taliwala. Sila miingon sa buta pag-usab: Ikaw, unsa imong giingon

mahitungod kaniya, tungod kay iyang giablihan ang imong mga mata? Ug siya miingon nga siya usa ka propeta. Wala mituo busa ang mga Judio mahitungod kaniya nga buta siya ug nakakita, hangtod nga gitawag nila ang mga ginikanan niya sa nakakita ug gipangutana nila sila nga nag-ingon: Mao ba kini ang inyong anak nga inyong giingon nga buta siya pagkatawo? Unsaon man karon niya sa pagkakita? Mitubag kanila ang iyang mga ginikanan ug miingon, Nahibalo kami nga kini mao ang among anak nga lalaki ug nga buta siya sa pagkatawo; apan unsaon karon niya pagkakita wala kami mahibalo, o kinsa ang nagbukhad sa iyang mga mata kami wala mahibalo; siya may edad na, pangutana ninyo siya, siya mismo mahitungod sa iyang kaugalingon mosulti. Kini nga mga butang miingon ang iyang mga ginikanan tungod kay nahadlok sila sa mga Judio, kay nag-uyon na ang mga Judio nga kon kinsa man ang mosugid kaniya nga Cristo, papahawon gikan sa sinagoga. Tungod niini ang iyang mga ginikanan miingon nga may edad na siya, pangutana ninyo siya. Gitawag nila busa sa ikaduhang higayon ang tawo nga buta, ug miingon sila kaniya, Hatag ug himaya sa Diyos, kami nahibalo nga kining tawhana makasasala. Mitubag busa kadto ug miingon, Kung makasasala siya, wala ako mahibalo. Usa ka butang ako mahibalo: nga buta ako kaniadto, karon makakita na ako. Miingon sila kaniya pag-usab: Unsa ang iyang gibuhat kanimo? Unsaon niya pagbukhad sa imong mga mata? Mitubag siya kanila: Gisultihan na nako kamo, ug wala kamo mamati; nganong gusto man usab ninyo nga makadungog? Dili ba kamo gusto mahimong iyang mga disipulo? Giyukas nila siya ug miingon, Ikaw disipulo niadto, apan kami mga disipulo ni

Moises. Kami nahibalo nga ang Diyos nakigsulti kang Moises, apan kining tawhana, wala kami mahibalo kon diin siya gikan. Mitubag ang tawo ug miingon kanila, Niini gayud katingalahan, nga kamo wala mahibalo kon diin siya gikan, ug giablihan niya ang akong mga mata. Nahibalo kami nga ang Dios dili mamati sa mga makasasala, apan kung ang usa ka tawo mahadlokon sa Dios ug magbuhat sa iyang kabubut-on, kaniya siya mamati. Sukad sa kapanahonan wala pa gayud madungog nga may nag-abli sa mga mata sa usa ka buta nga natawo nga buta. Kung wala kini gikan sa Diyos, dili siya makahimo sa bisan unsa. Mitubag ug miingon sila kaniya: Sa mga sala ikaw natawo nga tibuok, ug ikaw nagtudlo kanamo? Ug gilabay nila siya sa gawas. Nadungog ni Jesus nga ilang gipahawa siya sa gawas, ug sa pagkakaplagan niya kaniya, miingon siya kaniya, Motuo ka ba sa Anak sa Diyos? Mitubag siya ug miingon, Ug kinsa ba, Ginoo, aron motuo ako diha kaniya? Miingon si Jesus kaniya, Nakita mo na siya ug ang nagsulti kanimo mao siya. Ug siya miingon, Motuo ako, Ginoo, ug miyukbo siya kaniya. Ug miingon si Jesus, Alang sa paghukom miabot ako niining kalibutana, aron ang mga dili makakita makakita, ug ang mga makakita mahimong buta. Ug ang pipila sa mga Pariseo nga kauban niya nakadungog niini nga mga butanga, ug miingon sila kaniya, Dili ba kami usab buta? Miingon kanila si Jesus, Kung buta kamo, wala unta kamoy sala, apan karon moingon kamo nga makakita kami, busa ang inyong sala nagpabilin.

10

Tinuod, tinuod, ako moingon kaninyo, ang dili mosulod pinaagi sa pultahan ngadto sa hawanan sa mga karnero, apan motungas gikan sa laing dapit, kadto kawatan ug tulisan; apan ang mosulod pinaagi sa pultahan magbalantay sa mga karnero. Niini ang magbalantay sa pultahan nagbukas, ug ang mga karnero mamati sa iyang tingog, ug ang iyang kaugalingong mga karnero gitawag niya sumala sa ilang ngalan ug gipagawas niya sila. Ug sa dihang iyang ipalakaw ang iyang kaugalingong mga karnero, siya molakaw sa atubangan nila, ug ang mga karnero mosunod kaniya, tungod kay nakaila sila sa iyang tingog; apan sa langyaw dili gayod sila mosunod, kondili mokalagiw sila gikan kaniya, tungod kay wala sila makaila sa tingog sa mga langyaw. Kini nga sambingay gisulti ni Jesus kanila, apan wala sila makasabot kung unsa ang iyang gipasabot nga iyang gisulti kanila. Miingon busa pag-usab kanila si Jesus, Tinuod gayod, sultihan ko kamo nga ako mao ang pultahan sa mga karnero. Ang tanan nga nangabot sa wala pa ako mga kawatan ug mga tulisan, apan wala mamati kanila ang mga karnero. Ako mao ang pultahan; pinaagi kanako, kon may mosulod, maluwas siya, ug mosulod ug mogawas, ug makakaplag ug pasibsib. Ang kawatan dili moabot gawas kon aron mangawat ug mopatay ug moguba; ako miabot aron sila makaangkon ug kinabuhi ug makaangkon niini nga madagayaon. Ako mao ang maayong magbalantay. Ang maayong magbalantay mobutang sa iyang kalag alang sa mga karnero; apan ang sinuholan nga dili magbalantay, nga ang mga karnero dili iya, makakita sa lobo nga moabot ug biyaan ang mga karnero ug mokalagiw; ug ang lobo moilog kanila ug patibulaagon ang mga karnero. Ang sinuholan mokalagiw,

tungod kay siya sinuholan ug wala siyay pag-atiman sa mga karnero. Ako mao ang maayong magbalantay, ug ako nakaila sa akoa ug nailhan ako sa akoa, sama nga nakaila kanako ang Amahan ug ako nakaila sa Amahan, ug ang akong kalag ibutang nako alang sa mga karnero. Ug adunay ubang karnero ako, nga dili gikan niini nga korte, ug kadto kinahanglan nako dad-on, ug mamati sila sa akong tingog, ug mahimong usa ka panon sa karnero, usa ka magbalantay. Tungod niini ang Amahan nahigugma kanako, kay nagbutang ako sa akong kalag aron makuha ko kini pag-usab. Walay usa ang mikuha niini gikan kanako, apan ako mismo ang nagbutang niini gikan sa akong kaugalingon. Aduna akoy awtoridad sa pagbutang niini, ug aduna akoy awtoridad sa pagkuha pag-usab niini. Kini nga sugo nakuha nako gikan sa akong Amahan. Pagkabahin busa nahitabo pag-usab sa mga Judio tungod niining mga pulonga. Apan daghan kanila nagsulti, May demonyo siya ug buang, nganong maminaw man kamo kaniya? Ang uban nag-ingon, Kini nga mga pulong dili gikan sa usa ka tawo nga giyawaan sa yawa. Dili ba ang yawa dili makahimo sa pag-abli sa mga mata sa buta? Nahitabo ang dedikasyon sa Jerusalem, ug tingtugnaw kini; ug si Jesus naglakaw-lakaw sa templo sa portiko ni Solomon. Gilibutan busa siya sa mga Hudiyo ug nag-ingon sila kaniya: Hangtod kanus-a ba nimo pagkuhaon ang kalag namo? Kung ikaw ang Cristo, sultihi kami sa dayag. Mitubag kanila si Jesus: Gisulti ko kaninyo, ug dili kamo motuo; ang mga buhat nga akong gibuhat sa ngalan sa akong amahan, kini nagpamatuod mahitungod kanako; apan kamo dili motuo; kay dili kamo gikan sa akong mga karnero, sama sa akong gisulti

kaninyo. Ang akong mga karnero mamati sa akong tingog, ug ako nakaila kanila, ug sila mosunod kanako, ug ako mohatag kanila ug kinabuhing walay katapusan, ug dili gayud sila mamatay hangtod sa kahangtoran, ug walay bisan kinsa nga makakuha kanila gikan sa akong kamot. Ang akong Amahan, kinsa nakahatag kanako, mas dako kay sa tanan, ug walay bisan kinsa nga makahimo sa pagkuha gikan sa kamot sa akong Amahan. Ako ug ang Amahan usa kami. Nagdala usab ug mga bato ang mga Hudiyo aron batohon nila siya. Mitubag si Jesus kanila, Daghan nga maayong mga buhat ang gipakita ko kaninyo gikan sa akong Amahan. Tungod sa unsa niadtong mga buhat nga gibato ninyo ako? Mitubag kaniya ang mga Judio nga nag-ingon, Dili kami magbato kanimo tungod sa maayong buhat, kondili tungod sa pagpasipala, ug tungod kay ikaw nga tawo naghimo sa imong kaugalingon nga Diyos. Mitubag si Jesus kanila, Wala bay nasulat sa inyong balaod, Ako miingon, kamo mga diyos? Kung siya miingon nga sila mga diyos, ngadto kanila nga ang pulong sa Diyos nahitabo, ug dili mahimo nga mabungkag ang kasulatan, siya nga ang Amahan nagbalaan ug nagpadala ngadto sa kalibutan, kamo moingon nga nagpasipala ako, tungod kay miingon ako, Anak ako sa Diyos? Kung dili nako buhaton ang mga buhat sa akong amahan, ayaw ninyo pagtuo kanako; apan kung buhaton nako, bisan dili ninyo ako toohan, toohi ang mga buhat, aron mahibalo kamo ug motuo nga ang amahan anaa kanako ug ako anaa kaniya. Naninguha sila busa pag-usab sa pagdakop kaniya, ug migula siya gikan sa ilang kamot. Ug miadto siya pag-usab sa tabok sa Jordan ngadto sa dapit diin si Juan una nagbunyag, ug mipabilin siya didto. Ug

daghan ang miabot kaniya ug nag-ingon nga si Juan wala gayud maghimo ug bisan unsang timailhan, apan ang tanan nga gisulti ni Juan mahitungod kaniya tinuod. Ug mituo ang daghan didto kaniya.

11

May usa ka tawo nga masakiton si Lazarus gikan sa Bethany, gikan sa balangay ni Maria ug ni Martha nga iyang igsoon nga babaye. Ug si Maria mao ang nagdihot sa Ginoo sa pahumot ug nagpahid sa iyang mga tiil sa iyang mga buhok, kansang igsoon nga si Lazaro nagsakit. Busa nagpadala ang mga igsoon nga babaye ngadto kaniya nga nag-ingon, Ginoo, tan-awa, siya nga imong gihigugma masakiton. Pagkadungog niini, si Jesus miingon, Kining maong sakit dili alang sa kamatayon, kondili alang sa himaya sa Dios, aron ang Anak sa Dios mahimayaon pinaagi niini. Gihigugma ni Jesus si Martha ug ang iyang igsoon nga babaye ug si Lazaro. Sa dihang nakadungog siya nga masakiton, unya nagpabilin siya sa dapit diin siya didto sulod sa duha ka adlaw; unya human niini miingon siya sa mga disipulo: Moadto kita sa Judea pag-usab. Miingon kaniya ang mga tinun-an, Rabi, karon nangitag pagbato kanimo ang mga Hudiyo, ug moadto ka usab didto? Mitubag si Jesus: Dili ba napulog duha ang mga takna sa adlaw? Kung kinsa ang molakaw sa adlaw, dili siya mapandol, tungod kay nakakita siya sa kahayag niining kalibotana; apan kung kinsa ang molakaw sa kagabhion, mapandol siya, tungod kay ang kahayag wala diha kaniya. Kini

nga mga butang iyang gisulti, ug human niini siya miingon kanila, Si Lazaro nga atong higala nakatulog na, apan moadto ako aron pukawon ko siya. Miingon busa ang iyang mga tinun-an, Ginoo, kon nakatulog na siya, maluwas siya. Misulti na ang Jesus mahitungod sa iyang kamatayon, apan sila naghunahuna nga nagsulti siya mahitungod sa pagkatulog. Unya busa miingon siya kanila si Jesus uban sa pagkamaisugon: Si Lazaro namatay, ug nagmaya ako tungod kaninyo, aron motuo kamo, tungod kay wala ako didto; apan adto kita kaniya. Miingon busa si Thomas, nga gitawag ug Didymus, sa iyang mga kauban nga tinun-an, Moadto usab kita aron mamatay kita uban kaniya. Sa pag-abot ni Jesus, iyang nakit-an nga siya upat na ka adlaw na didto sa lubnganan. Ug ang Betania duol sa Jerusalem sama gikan sa napulog lima ka estadio, ug daghan gikan sa mga Judio nangabot na ngadto kang Marta ug Maria aron sa paglipay kanila mahitungod sa ilang igsoon nga lalaki. Busa si Martha, sa dihang nakadungog nga si Jesus moabot, mihimamat kaniya, apan si Maria nagpabilin nga naglingkod sa balay. Miingon busa si Martha ngadto kang Jesus, Ginoo, kung ania ka dinhi, ang akong igsoon dili unta namatay. Apan bisan karon nahibalo ako nga bisan unsa nga iyang pangayoon sa Diyos, ihatag sa Diyos kanimo. Nagsulti si Jesus kaniya, Mobangon ang imong igsoon. Miingon kaniya si Martha, Nahibalo ako nga mobangon siya sa pagkabanhaw sa katapusang adlaw. Miingon niini si Jesus, Ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi. Ang motuo kanako, bisan mamatay, mabuhi; ug ang tanan nga buhi ug motuo kanako dili gyud mamatay hangtod sa kahangtoran. Motuo ka niini? Miingon siya kaniya, Oo, Ginoo, ako mituo nga ikaw mao

ang Cristo, ang Anak sa Dios, ang moanhi sa kalibutan. Ug human magsulti niini nga mga butang, mibiya siya ug gitawag niya si Mary nga iyang igsoon sa tago, nga nag-ingon, Ang magtutudlo ania ug nagtawag kanimo. Kadto, sa dihang nakadungog, mitindog dayon ug miadto kaniya. Wala pa makaabut si Jesus sa banwa, apan diha pa siya sa lugar diin si Martha nakigkita kaniya. Ang mga Judio nga nagpuyo uban kaniya sa balay ug naglipay kaniya, sa pagkakita nga si Maria dali mitindog ug migawas, misunod kaniya, nag-ingon nga moadto siya sa lubnganan aron mohilak didto. Busa si Maria, sa dihang miabot siya sa dapit diin didto si Jesus, sa pagkakita niya kaniya mihapa siya sa iyang mga tiil ug miingon kaniya, Ginoo, kon ania ka dinhi, dili unta namatay ang akong igsoon. Si Jesus busa sa dihang nakita niya siya nga naghilak ug ang mga Judio nga nanagtigum uban kaniya nga naghilak, nasamok pag-ayo sa espiritu ug gisamok niya ang iyang kaugalingon, ug miingon, Asa ninyo gibutang siya? Moingon sila kaniya: Ginoo, umari ug tan-awa. Mihilak si Jesus. Miingon busa ang mga Judio: Tan-awa kung giunsa niya paghigugma kaniya; apan ang uban kanila miingon: Dili ba makahimo kining tawhana, ang nagbukhad sa mga mata sa buta, sa paghimo aron kini usab dili mamatay? Si Jesus busa, pag-usab nga gikasubo pag-ayo sa iyang kaugalingon, miabot sa lubnganan. Kini usa ka langub, ug usa ka bato nagtabon niini. Miingon si Jesus: Kuhaa ang bato. Si Marta, ang igsoon nga babaye sa namatay, miingon kaniya: Ginoo, nagbaho na siya; kay ika-upat na ka adlaw man. Miingon si Jesus kaniya, Wala ba ako moingon kanimo nga kon motuo ka, makita nimo ang himaya sa Diyos? Gialsa nila busa ang bato diin ang patay

nagahigda. Si Jesus miyahat sa iyang mga mata pataas ug miingon: Amahan, nagpasalamat ako kanimo kay namati ka kanako. Apan nahibalo ako nga kanunay nimo ako madungog, pero tungod sa panon sa mga tawo nga naglibot miingon ako, aron sila motuo nga ikaw ang nagpadala kanako. Ug human niya isulti kini nga mga butang, misinggit siya sa kusog nga tingog, Lazaro, dali, gawas! Ug migawas ang patay nga gibugkos ang mga tiil ug ang mga kamot sa mga pisi sa lino, ug ang nawong niya gibugkos sa panyolito. Miingon si Jesus kanila: Hubari siya ug pasagdi siya nga molakaw. Daghan busa sa mga Judio nga nangabot kang Maria ug nakakita sa iyang gibuhat ni Jesus mituo kaniya. Pipila kanila miadto sa mga Pariseo ug gisultihan sila sa gibuhat ni Jesus. Nagtigom busa ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo sa konseho ug nag-ingon, Unsa man ang atong buhaton, tungod kay kining tawhana daghang mga ilhanan ang naghimo? Kon buhian nato siya sa ingon niini, ang tanan motuo kaniya, ug moabot ang mga Romano ug kuhaon nila ang atong dapit ug ang atong nasud. Apan usa kanila nga si Caifas, nga mao ang labawng pari niadtong tuiga, miingon kanila: Kamo wala masayod ug bisan unsa, ni nagahunahuna kamo nga maayo alang kanato aron ang usa ka tawo mamatay alang sa katawhan ug dili ang tibuok nasud malaglag. Apan kini gikan sa iyang kaugalingon dili niya gisulti, kondili tungod kay labawng pari siya niadtong tuiga mitagna nga si Jesus mahitabo nga mamatay alang sa nasod, ug dili alang sa nasod lamang, kondili aron ang mga anak sa Diyos ang nagkatibulaag tigomon ngadto sa usa. Gikan niana nga adlaw, nagtambag sila aron patyon nila siya. Si Jesus busa wala

na maglakaw sa dayag taliwala sa mga Judio, kondili mibiya gikan didto paingon sa yuta duol sa kamingawan, ngadto sa siyudad nga gitawag ug Efraim, ug didto nagpabilin uban sa iyang mga tinun-an. Duol na ang Pasko sa mga Hudiyo, ug daghan ang mitungas ngadto sa Jerusalem gikan sa kayutaan sa wala pa ang Pasko aron maghinlo sila sa ilang kaugalingon. Nangita busa sila sa si Jesus ug nag-ingon sila sa usag-usa didto sa templo samtang nagtindog, Unsa ang inyong hunahuna? Dili ba siya moabot sa kapistahan? Gihatag na usab sa mga pangulong pari ug sa mga Pariseo ang sugo nga kon may usa nga nahibalo kon asa siya, kinahanglan ipahibalo, aron ilang madakpan siya.

12

Busa si Jesus, unom ka adlaw sa wala pa ang Pasko, miabot sa Betania, diin didto si Lazaro nga patay na, nga iyang gibanhaw gikan sa mga patay. Naghimo sila ug panihapon alang kaniya didto, ug si Martha nag-alagad, samtang si Lazaro usa sa mga nagahigda uban kaniya. Busa si Maria, human kuhaon ang usa ka libra sa lana sa nardo nga lunsay ug mahal, gidihog ang mga tiil ni Jesus ug gipahiran sa iyang mga buhok ang iyang mga tiil, ug ang balay napuno sa kahumot sa lana. Miingon busa ang usa sa iyang mga tinun-an, si Judah nga anak ni Simon Iscariote, ang hapit na motugyan kaniya: Ngano man nga kining pahumot wala ibaligya ug tulo ka gatos ka denario ug ihatag sa mga kabos? Miingon siya niini dili tungod kay nabalaka siya

mahitungod sa mga kabos, apan tungod kay kawatan siya, ug gihuptan niya ang kahon sa salapi ug gikuha niya ang mga butang nga gibutang. Miingon busa si Jesus, Pasagdi siya, alang sa adlaw sa akong paglubong gitipigan niya kini. Ang mga kabus kay kanunay ninyo makauban, apan ako dili ninyo kanunay makauban. Nahibalo busa ang daghang panon sa mga Judio nga didto siya, ug nangadto sila dili tungod kay Jesus lamang, kondili aron makita usab nila si Lazaro nga iyang gibanhaw gikan sa mga patay. Nagplano ang mga pangulong pari aron patyon usab si Lazaro, tungod kay daghan sa mga Judio pinaagi kaniya nangadto ug mituo kang Jesus. Sa sunod nga adlaw, ang daghang mga tawo nga miabot sa kapistahan, pagkadungog nila nga si Jesus moabot sa Jerusalem, mikuha sila sa mga sanga sa palmera ug migawas aron sa pagsugat kaniya, ug misinggit sila: Hosanna, bulahan ang moabot sa ngalan sa Ginoo, hari sa Israel. Pagkapangita ug gamay nga asno ni Jesus, milingkod siya sa ibabaw niini, sama sa nahisulat: Ayaw kahadlok, anak nga babaye sa Zion; tan-awa, ang imong hari moabot nga naglingkod sa ibabaw sa nating asno. Kini nga mga butang wala masabti sa iyang mga tinun-an sa una, apan sa dihang gihimaya si Jesus, unya nahinumdoman nila nga kini nga mga butang nahisulat mahitungod kaniya, ug kini nga mga butang ilang gihimo alang kaniya. Nagpamatuod busa ang panon sa katawhan nga kauban niya sa dihang gitawag niya si Lazaro gikan sa lubnganan ug gibanhaw niya siya gikan sa mga patay. Tungod niini nakigkita kaniya ang panon sa katawhan, kay sila nakadungog nga siya nakabuhat niining ilhanana. Ang mga Pariseo busa miingon sa ilang kaugalingon: Nakita ninyo nga wala kamo makabenepisyo

ug bisan unsa? Tan-awa, ang kalibutan misunod kaniya. May pipila ka mga Griego gikan sa mga nagsaka aron mosimba sa pista. Kini nga mga tawo busa miduol kang Felipe nga gikan sa Bethsaida sa Galilea, ug nangutana kaniya nga nag-ingon, Ginoo, gusto namong makita si Jesus. Miabot si Felipe ug misulti kang Andres, ug usab si Andres ug si Felipe misulti kang Jesus; apan si Jesus mitubag kanila nga nag-ingon: Miabot na ang takna aron mahimayaon ang Anak sa tawo. Tinuod, tinuod, ako moingon kaninyo: kon dili ang usa ka lugas sa trigo mahulog ngadto sa yuta ug mamatay, siya mismo lamang magpabilin; apan kon mamatay, daghan nga bunga modala. Ang naghigugma sa iyang kalag mawad-an niini, ug ang nagdumot sa iyang kalag niining kalibotana magabantay niini alang sa kinabuhing walay katapusan. Kung kinsa ang mag-alagad kanako, pasunod siya kanako, ug diin ako anaa, didto usab ang akong alagad mahimutang, ug kung kinsa ang mag-alagad kanako, pasidunggan siya sa Amahan. Karon ang akong kalag nasamok, ug unsa man ang akong isulti? Amahan, luwasa ako gikan niining takna. Apan tungod niini miabot ako niining taknaa. Amahan, himayaa ang imong ngalan. Busa miabut ang tingog gikan sa langit: Gihimaya ko ug usab himayaon ko. Ang panon sa katawhan nga nagtindog ug nakadungog miingon nga dalugdog nahitabo, apan ang uban nag-ingon nga usa ka mensahero nakigsulti kaniya. Mitubag si Jesus ug miingon, Dili alang kanako kini nga tingog nahitabo, kondili alang kaninyo. Karon hukom mao kini sa kalibutan, karon ang magmamando niining kalibutan ilabay sa gawas; ug ako kon ibayaw gikan sa yuta, ang tanan biraon ngadto sa akong kaugalingon. Kini siya miingon

nagpasabot unsa nga kamatayon siya hapit mamatay. Mitubag kaniya ang panon sa mga tawo; kami nakadungog gikan sa balaod nga ang Cristo magpabilin hangtod sa kahangtoran, ug unsaon nimo pag-ingon nga kinahanglan bayawon ang Anak sa Tawo? Kinsa kini nga anak sa tawo? Miingon busa si Jesus kanila, Gamay na lang nga panahon ang kahayag anaa uban kaninyo. Maglakaw samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, aron ang kangitngit dili moabut kaninyo. Ang naglakaw sa kangitngit wala mahibalo asa siya paingon. Samtang kamo adunay kahayag, tuo sa kahayag, aron nga kamo mahimong mga anak sa kahayag. Kini nga mga butang gisulti ni Jesus, ug human moadto mitago gikan kanila. Bisan pa sa daghan kaayo nga mga ilhanan nga iyang nahimo sa ilang atubangan, wala sila mituo kaniya, aron ang pulong ni Isaias nga propeta matuman nga iyang giingon: Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among nadunggan? Ug ang bukton sa Ginoo, kinsa ba ang gipadayagan niini? Tungod niini dili sila makahimo sa pagtuo, kay pag-usab miingon si Isaias: gibuta niya ang ilang mga mata ug gipatig-a niya ang ilang kasingkasing, aron dili sila makakita sa ilang mga mata ug makasabot sa ilang kasingkasing ug mobalik, ug ayohon ko sila. Kini nga mga butang giingon ni Isaias sa dihang nakita niya ang iyang himaya ug misulti mahitungod kaniya. Bisan pa niana daghan gikan sa mga magmamando mituo kaniya, apan tungod sa mga Pariseo wala sila mosugid, aron dili sila mahimong gipapahawa gikan sa sinagoga; gihigugma nila ang dungog sa mga tawo labaw pa kay sa dungog sa Dios. Si Jesus misinggit ug miingon: Ang motuo kanako dili motuo kanako, apan sa nagpadala kanako, ug ang nakakita kanako nakakita sa

nagpadala kanako. Ako ang kahayag nga miabot sa kalibutan, aron ang tanan nga nagtuo kanako dili magpabilin sa kangitngit. Ug kon adunay bisan kinsa nga makadungog sa akong mga pulong ug dili motuo, ako dili maghukum kaniya, kay wala ako moanhi aron sa paghukum sa kalibutan, kondili aron sa pagluwas sa kalibutan. Ang nagsalikway kanako ug dili modawat sa akong mga pulong, adunay mohukom kaniya; ang pulong nga akong gisulti, kana mohukom kaniya sa kataposang adlaw; kay ako wala gikan sa akong kaugalingon misulti, apan ang Amahan nga nagpadala kanako siya mismo naghatag kanako ug sugo unsay isulti ug unsay isulti; ug nahibalo ako nga ang iyang sugo kinabuhi nga walay katapusan mao. Ang mga butang busa nga akong gisulti, sama sa gisulti sa Amahan kanako, mao usab ang akong gisulti.

13

Sa wala pa ang pista sa Pasko, nahibalo si Jesus nga miabut na ang iyang takna aron molakaw gikan niining kalibotana ngadto sa Amahan, ug sanglit gihigugma niya ang iyang kaugalingon nga mga tawo didto sa kalibotan, gihigugma niya sila hangtod sa kataposan. Ug sa panihapon nahitabo na, ang yawa na dugay nang nagsulod sa kasingkasing ni Judah anak ni Simon Iscariote aron siya ihatag, nahibalo si Jesus nga ang tanan gihatag kaniya sa Amahan ngadto sa mga kamot, ug nga gikan sa Diyos siya migula ug paingon sa Diyos siya moadto, mitindog siya gikan sa panihapon ug gibutang ang mga bisti, ug nakakuha ug tuwalya

gibaksan niya ang iyang kaugalingon. Unya nagsalibay siya ug tubig ngadto sa panghugasan, ug nagsugod sa paghugas sa mga tiil sa mga tinun-an ug pagpahid niini sa tuwalya nga iyang gisul-ob. Miabot busa siya kang Simon Pedro, ug miingon kaniya, Ginoo, ikaw ba maghugasan sa akong mga tiil? Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, Ang akong gibuhat, ikaw wala mahibalo karon, apan mahibaloan mo human niini. Miingon kaniya si Pedro, Dili gyud nimo hugasan ang akong mga tiil hangtod sa kahangturan. Mitubag kaniya si Jesus: Kung dili ko hugasan ikaw, wala kay bahin uban kanako. Miingon si Simon Pedro kaniya, Ginoo, dili lamang ang akong tiil, kondili pati na ang akong mga kamot ug ulo. Miingon kaniya si Jesus, Ang nakaligo na wala nay kinahanglan nga hugasan gawas sa iyang mga tiil, apan limpyo na ang tibuok niyang lawas, ug kamo limpyo usab, apan dili tanan. Nahibalo siya kon kinsa ang nagatraydor kaniya; tungod niini miingon siya, Dili kamong tanan limpyo. Sa dihang nahugas na niya ang ilang mga tiil ug gisul-ob na niya pag-usab ang iyang mga bisti, milingkod siya pag-usab ug miingon kanila, Nasabtan ba ninyo kung unsa ang akong gihimo kaninyo? Kamo nagtawag kanako nga Magtutudlo ug Ginoo, ug maayo ang inyong pagsulti, kay mao man ako. Kon busa ako naghunaw sa inyong mga tiil, ako nga Ginoo ug Magtutudlo, kamo usab kinahanglan maghunaw sa mga tiil sa usag usa. Kay usa ko ka ehemplo nga gihatag kaninyo, aron sama sa akong gihimo kaninyo, kamo usab magbuhat; sa pagkatinuod sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili ang ulipon mas dako kay sa iyang agalon, ni ang apostol mas dako kay sa nagpadala kaniya. Kon nahibalo kamo niini nga mga butang,

bulahan kamo kon buhaton ninyo kini. Dili mahitungod sa tanan kaninyo ako nagsulti; ako nahibalo kinsa ang akong gipili; apan aron ang kasulatan matuman, ang nagkaon uban kanako sa tinapay nagbayaw batok kanako sa iyang tikod. Gikan karon bag-o pa lang, ako mosulti kaninyo sa dili pa kini mahitabo, aron sa dihang mahitabo kini, kamo motuo nga ako mao. Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo: ang modawat kon kinsa ako magpadala, nagdawat kanako; ug ang nagdawat kanako, nagdawat sa nagpadala kanako. Kini nga mga butang human sa pagsulti, si Jesus nasamok sa espiritu, ug nagpamatuod ug miingon, Tinuod, tinuod ako moingon kaninyo nga usa gikan kaninyo mobudhi kanako. Nagtan-aw busa ang mga tinun-an sa usag usa, nga nalibog mahitungod sa unsay iyang gisulti. Ug usa sa iyang mga tinun-an nagahigda sa dughan ni Jesus, nga gihigugma ni Jesus; busa si Simon Pedro miyango kaniya aron mangutana kon kinsa ba kini mahitungod sa iyang gisulti. Nahulog kana nga usa ibabaw sa dughan ni Jesus ug nag-ingon kaniya, Ginoo, kinsa man? Mitubag si Jesus; kadto siya nga ako, human ko ituslob ang tinapay, ihatag. Ug human nagtunlob sa tinapay, iyang gihatag kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. Ug human sa tinapay nga tipik, unya misulod ngadto kaniya si Satanas. Miingon unya kaniya si Jesus: Ang imong gibuhat, buhata nga mas dali. Apan kini walay usa nga nahibalo sa mga naglingkod kon unsa ang iyang gisulti kaniya; kay ang uban naghunahuna, tungod kay si Judah may kahuptan sa kahon sa salapi, nga si Jesus miingon kaniya, Palit ang mga butang nga kinahanglan nato alang sa kapistahan, o sa mga kabos aron mohatag siya ug usa ka butang. Human pagkakuha

niya sa tinapay, diay-diay siyang migawas. Ug gabii kini. Sa dihang migawas na siya, si Jesus miingon, Karon gihimaya na ang Anak sa Tawo, ug ang Diyos gihimaya diha kaniya. Kung ang Diyos gihimaya diha kaniya, ang Diyos maghimaya usab kaniya diha sa iyang kaugalingon, ug dihadiha maghimaya kaniya. Mga bata, gamay na lang nga panahon uban ninyo ako. Pangitaon ninyo ako, ug sama sa akong gisulti sa mga Judio nga diin ako moadto, kamo dili makahimo sa pag-anhi, ug kaninyo ako nagsulti karon. Usa ka bag-ong sugo ang akong gihatag kaninyo: higugmaa ninyo ang usag usa, sama sa akong gihigugma kamo, aron kamo usab maghigugmaay sa usag usa. Niini mahibaloan sa tanan nga kamo akong mga tinun-an, kon kamo adunay gugma sa usag-usa. Miingon kaniya si Simon Pedro: Ginoo, asa ka paingon? Mitubag kaniya si Jesus: Diin ako moadto, dili ka makasunod kanako karon, apan sa ulahi mosunod ka kanako. Miingon kaniya si Pedro: Ginoo, nganong dili man ako makasunod kanimo karon? Ibutang ko ang akong kalag alang kanimo. Mitubag kaniya si Jesus, Ang imong kalag ibutang mo ba alang kanako? Tinuod, tinuod, sultihan ko ikaw, dili gayod molanog ang manok hangtod nga limoron mo ako sa makatulo ka beses.

14

Ayaw pagsamoka ang inyong kasingkasing, motuo kamo sa Diyos, ug motuo usab kamo kanako. Sa balay sa akong amahan daghang mga puloy-anan; kon dili, miingon unta ako kaninyo;

moadto ako aron pag-andam ug dapit alang kaninyo; ug kon moadto ako ug mag-andam ug dapit alang kaninyo, mobalik ako ug dad-on ko kamo ngadto sa akong kaugalingon, aron diin ako anaa, kamo usab anaa. Ug diin ako moadto, nahibalo kamo, ug ang dalan nahibalo usab kamo. Miingon kaniya si Thomas, Ginoo, wala kami mahibalo kon asa ka moadto, ug unsaon namo pagkahibalo sa dalan? Miingon kaniya si Jesus, Ako mao ang dalan ug ang kamatuoran ug ang kinabuhi; walay bisan kinsa nga makaabot sa Amahan gawas kon moagi kanako. Kung nakaila kamo kanako, nakaila usab kamo unta sa akong amahan. Ug gikan karon nahibalo na kamo kaniya ug nakita na ninyo siya. Miingon si Philip kaniya, Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan ug igo na kana kanamo. Miingon kaniya si Jesus: Kadaghan na nga panahon nga ako uban kaninyo, ug wala mo makaila kanako, Felipe? Ang nakakita kanako nakakita sa Amahan; ug unsaon nimo pag-ingon, Ipakita kanamo ang Amahan? Dili ka motuo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan anaa kanako? Ang mga pulong nga ako mosulti kaninyo, dili gikan sa akong kaugalingon ako mosulti; apan ang Amahan nga nagpabilin diha kanako, siya mismo naghimo sa mga buhat. Tuo kamo kanako nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan anaa kanako. Apan kon dili, tungod sa mga buhat mismo, tuo kamo kanako. Tinuod, tinuod sultihan ko kamo, ang motuo sa ako, ang mga buhat nga ako nagbuhat ug kadto usab magbuhat, ug mas dako pa kay niini magbuhat siya, tungod kay ako moadto sa akong amahan, ug bisan unsa nga inyong pangayoon sa akong ngalan, kini buhaton ko, aron himayaon ang amahan diha sa anak. Kung unsa ang inyong pangayoon sa

akong ngalan, ako ang mobuhaton. Kung mahigugma kamo kanako, bantayi ang mga sugo nga akoa, ug ako mangayo sa Amahan ug laing manlalaban ihatag niya kaninyo, aron magpabilin kini uban kaninyo hangtod sa kahangtoran, ang Espiritu sa kamatuoran, nga ang kalibutan dili makadawat, tungod kay dili makakita niini ni makaila niini; apan kamo makaila niini, tungod kay uban kaninyo nagpabilin ug sulod kaninyo mahimong. Dili ko mobiya kaninyo nga mga ilo; moanha ako kaninyo. Gamay na lang ug ang kalibutan dili na makakita kanako, apan kamo makakita kanako, kay ako buhi ug kamo mabuhi usab. Niadtong adlawa, mahibalo kamo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo anaa kanako, ug ako anaa kaninyo. Ang may mga sugo nako ug nagtipig niini, siya mao ang naghigugma kanako, ug ang naghigugma kanako pagahigugmaon sa akong Amahan, ug ako mohigugma kaniya ug magpakita kaniya sa akong kaugalingon. Miingon kaniya si Judah, dili ang Iscariot, Ginoo, unsa bay nahitabo nga kanamo ikaw magpakita sa imong kaugalingon ug dili sa kalibutan? Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, Kung kinsa nga naghigugma kanako, bantayan niya ang akong pulong, ug ang akong Amahan mahigugma kaniya, ug moanhi kami ngadto kaniya ug magpuyo uban kaniya. Ang wala maghigugma kanako wala magtipig sa akong mga pulong, ug ang pulong nga inyong nadungog dili akoa, kondili sa Amahan nga nagpadala kanako. Kining mga butanga gisulti ko kaninyo samtang nagpabilin ako uban kaninyo; apan ang Magtatambag, ang Espiritu nga Balaan nga ipadala sa Amahan sa akong ngalan, siya magtudlo kaninyo sa tanan ug magpahinumdom kaninyo sa tanan nga gisulti ko

kaninyo. Kalinaw gibiyaan ko kaninyo, kalinaw nga akoa gihatag ko kaninyo; dili sama sa kalibutan naghatag, ako naghatag kaninyo. Ayaw pagsamoka ang inyong kasingkasing ug ayaw usab pagkahadlok. Nakadungog kamo nga ako miingon kaninyo, moadto ako ug mobalik ako nganha kaninyo; kon gihigugma ninyo ako, nagmaya unta kamo nga miingon ako, moadto ako ngadto sa Amahan; kay ang Amahan ko mas dako kay kanako; ug karon misulti ako kaninyo sa dili pa mahitabo, aron nga kon mahitabo motuo kamo. Dili na daghan ang akong isulti uban kaninyo; kay moabot ang magmamando sa kalibutan, ug diha kanako wala siyay bisan unsa; apan aron mahibalo ang kalibutan nga gihigugma ko ang Amahan, ug sama sa gisugo kanako sa Amahan, mao kini ang akong ginabuhat. Mobangon kamo, mangadto kita gikan dinhi.

15

Ako mao ang tinuod nga paras, ug ang akong amahan mao ang magduduma. Ang matag sanga diha kanako nga dili magbunga, iyang kuhaon, ug ang matag sanga nga nagbunga, iyang hinloan aron kini magdala ug mas daghan nga bunga. Kamo na hinlo tungod sa pulong nga akong gisulti kaninyo. Magpabilin kamo diha kanako, ug ako diha kaninyo. Sama nga ang sanga dili makahimo sa pagpamunga gikan sa iyang kaugalingon, kon dili kini magpabilin sa paras, mao usab kamo, kon dili kamo magpabilin kanako. Ako mao ang paras, kamo ang mga sanga. Ang nagpabilin sa kanako ug ako sa kaniya, kini nagbunga ug

daghan, kay wala ako dili kamo makahimo bisan unsa. Kung dili ang usa ka tawo magpabilin kanako, gilabay siya sa gawas sama sa sanga ug nalaya, ug gitigom nila kini ug ilabay sa kalayo, ug kini nasunog. Kung magpabilin kamo kanako ug ang akong mga pulong magpabilin diha kaninyo, bisan unsa ang inyong gusto pangayoa, ug kini mahitabo kaninyo. Sa niini gihimaya ang akong Amahan, aron magdala kamo ug daghan nga bunga, ug mahimo kamong akong mga tinun-an. Ingon nga gihigugma ako sa Amahan, ug ako mihigugma kaninyo, magpabilin kamo sa akong gugma. Kung bantayan ninyo ang akong mga sugo, magpabilin kamo sa akong gugma, sama sa akong gibantayan ang mga sugo sa akong Amahan ug nagpabilin sa iyang gugma. Kini nga mga butang gisulti ko kaninyo aron ang akong kalipay magpabilin diha kaninyo, ug ang inyong kalipay matuman. Kini mao ang akong sugo: nga maghigugmaanay kamo sa usag usa sama sa akong paghigugma kaninyo. Walay mas dako pa nga gugma kaysa niini, nga ang usa mobutang sa iyang kalag alang sa iyang mga higala. Kamo mga higala nako, kon kamo buhaton ang tanan nga akong gisugo kaninyo. Dili na nako kamo tawgon nga mga ulipon, tungod kay ang ulipon wala mahibalo kung unsa ang gibuhat sa iyang agalon, apan kamo gitawag nako nga mga higala, tungod kay ang tanan nga akong nadungog gikan sa akong Amahan gipahibalo ko kaninyo. Dili kamo ang mipili kanako, kondili ako ang mipili kaninyo, ug gibutang ko kamo aron kamo moadto ug magdala ug bunga, ug ang inyong bunga magpabilin, aron bisan unsa nga inyong ipangayo sa Amahan sa akong ngalan, ihatag niya kaninyo. Kini nga mga butang gisugo ko kaninyo aron kamo maghigugmaanay sa usag usa. Kung ang

kalibutan nagdumot kaninyo, hibaloi nga siya nagdumot una kanako kaysa kaninyo. Kon gikan kamo sa kalibutan, ang kalibutan unta mohigugma sa iyang kaugalingon, apan tungod kay dili kamo gikan sa kalibutan, kondili ako mipili kaninyo gikan sa kalibutan, busa tungod niini ang kalibutan nagdumot kaninyo. Hinumdomi ang pulong nga ako misulti kaninyo: ang ulipon dili mas dako kay sa iyang agalon. Kung ako nila gilutos, kamo usab nila lutson; kung ang akong pulong nila gitipigan, ang inyoha usab nila tipigan. Apan kini nga mga butang tanan buhaton nila kaninyo tungod sa akong ngalan, kay wala nila mahibal-i ang nagpadala kanako. Kung wala ako moanhi ug mosulti kanila, wala unta silay sala, apan karon wala nay silay pasangil mahitungod sa ilang sala. Ang nagdumot kanako nagdumot usab sa akong Amahan. Kung ang mga buhat wala nako mahimo sa kanila nga walay bisan kinsa nga lain ang naghimo, sala wala unta sila, apan karon nakita nila ug gidumtan nila ako ug ang akong amahan. Apan aron matuman ang pulong nga gisulat sa ilang balaod, nga sila nagdumot kanako nga walay hinungdan. Apan sa dihang moabot ang Manlalaban nga akong ipadala kaninyo gikan sa Amahan, ang Espiritu sa kamatuoran nga mogula gikan sa Amahan, siya magsaksi mahitungod kanako; ug kamo usab magsaksi, tungod kay gikan sa sinugdan kamo uban kanako.

16

Kini nga mga butang gisulti ko kaninyo aron dili kamo masakit.

Himoon nila kamong mga hinginlan, apan moabot ang takna nga ang tanan nga mopatay kaninyo maghunahuna nga naghalad siya ug pag-alagad sa Diyos. Ug buhaton nila kini nga mga butang, tungod kay wala nila mahibalo ang Amahan ni ako. Apan kining mga butanga gisulti ko kaninyo aron sa dihang moabot ang takna, mahinumdom kamo niini nga ako misulti kaninyo. Apan kini nga mga butang wala nako isulti kaninyo gikan sa sinugdanan, tungod kay ako kauban ninyo. Karon pero moadto ako sa nagpadala kanako, ug walay usa gikan kaninyo nangutana kanako asa ka moadto, apan tungod kay kini nga mga butang gisulti ko kaninyo, ang kasubo napuno sa inyong kasingkasing. Apan ako mosulti sa kamatuoran kaninyo: maayo alang kaninyo nga ako mobiya. Kay kung ako dili moadto, ang manlalaban dili moabot nganha kaninyo; apan kung moadto ako, ipadala ko siya nganha kaninyo; ug sa pag-abot niadto siya, badlongon niya ang kalibutan mahitungod sa sala ug mahitungod sa pagkamatarong ug mahitungod sa paghukom. Mahitungod sa sala, tungod kay sila wala motuo kanako; mahitungod sa pagkamatarong, tungod kay moadto ako sa akong Amahan ug dili na ninyo ako makita; mahitungod sa hukom, tungod kay ang magmamando niining kalibotana nahukman na. Daghan pa ako'y isulti kaninyo, apan dili pa kamo makahimo sa pagdala niini karon. Apan sa dihang moabot kadto, ang Espiritu sa Kamatuoran, siya mogiya kaninyo ngadto sa tibuok kamatuoran, kay dili siya mosulti gikan sa iyang kaugalingon, kondili bisan unsa nga iyang madungog iyang isulti, ug ang mga butang nga moabot iyang ipahibalo kaninyo. Kanang usa maghimaya kanako, tungod kay gikan sa akoa

kuhaa ug ipahayag kaninyo. Ang tanan nga anaa sa Amahan akoa, busa miingon ako nga gikan kanako siya modawat ug mopahibalo kaninyo. Gamay na lang ug dili na ninyo ako makita, ug usab gamay na lang ug makita ninyo ako, tungod kay ako moadto sa Amahan. Miingon busa ang pipila sa iyang mga tinun-an sa usag usa, Unsa ba kini nga iyang giingon kanato, Gamay na lang ug dili na ninyo ako makita, ug usab gamay na lang ug makita ninyo ako, ug Tungod kay moadto ako sa Amahan? Nag-ingon sila busa: Unsa kini nga iyang giingon nga gamay? Dili kami kahibalo unsa iyang gisulti. Nahibalo busa si Jesus nga gusto nila siya pangutan-on, ug miingon siya kanila, Mahitungod ba niini nagpangita kamo ug tubag sa usag-usa tungod kay miingon ako, Gamay na lang ug dili na ninyo ako makita, ug usab gamay na lang ug makita ninyo ako? Tinuod tinuod, sultihan ko kamo nga mohilak kamo ug magbangotan kamo, apan ang kalibutan magmaya; kamo masulob-on, apan ang inyong kasubo mahimong kalipay; ang babaye kon manganak, adunay kasubo, kay miabut na ang iyang takna; apan kon nanganak na siya sa bata, dili na mohinumdom sa kalisdanan tungod sa kalipay nga natawo ang tawo ngadto sa kalibutan. Ug kamo busa karon adunay kasubo, apan makita ko usab kamo ug magmaya ang inyong kasingkasing, ug ang inyong kalipay walay bisan kinsa nga makakuha gikan kaninyo. Ug nianang adlawa dili na ninyo ako pangutanon bisan unsa. Tinuod gayod, tinuod gayod, sultihan ko kamo nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan sa akong ngalan, ihatag niya kaninyo. Hangtod karon, wala kamo mangayo bisan unsa sa akong ngalan. Pangayo ug makadawat kamo, aron ang inyong

kalipay mahimong puno. Kini nga mga butang sa mga sambingay nakasulti ako kaninyo, apan moabot ang takna nga dili na sa mga sambingay mosulti ako kaninyo, kondili sa dayag mahitungod sa Amahan magasulti ako kaninyo. Niadtong adlawa sa akong ngalan mangayo kamo; ug dili ako moingon kaninyo nga ako mangayo sa Amahan mahitungod kaninyo; siya mismo ang Amahan nahigugma kaninyo, tungod kay kamo nahigugma kanako, ug mituo kamo nga ako gikan sa Diyos migawas. Migawas ako gikan sa Amahan ug miabut ngadto sa kalibutan; usab mobiya ako sa kalibutan ug mobalik ngadto sa Amahan. Ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, Tan-awa, karon nagasulti ka na sa tin-aw, ug wala kay giingon nga sambingay. Karon nahibalo kami nga nahibalo ka sa tanan ug wala kay panginahanglan nga adunay usa ka tawo nga mangutana kanimo. Niini motuo kami nga gikan sa Dios ikaw migawas. Mitubag kanila si Jesus: Karon ba kamo motuo? Tan-awa, moabot ang takna, ug karon miabot na, aron kamo pagapatlaagon ang matag usa ngadto sa iyang kaugalingon ug biyaan ninyo ako nga nag-inusara; ug dili ako nag-inusara, tungod kay ang Amahan uban kanako. Kini nga mga butang gisulti ko kaninyo aron diha kanako may kalinaw kamo. Sa kalibutan kalisdanan makaangkon kamo; apan pagmaisugon, ako nakabuntog na sa kalibutan.

17

Kini nga mga butang gisulti ni Jesus, ug giyahat niya ang iyang

mga mata ngadto sa langit ug miingon: Amahan, miabut na ang takna; himayaa ang imong anak nga lalaki, aron ang imong anak nga lalaki usab mahimaya kanimo, sama nga gihatag mo kaniya ang awtoridad sa tanang unod, aron ang tanan nga gihatag mo kaniya ihatag niya kanila ang kinabuhing walay katapusan. Kini mao ang walay katapusan nga kinabuhi: nga sila makaila kanimo nga bugtong tinuod nga Diyos ug kaniya nga imong gipadala, si Jesus Cristo. Ako ikaw gihimaya sa ibabaw sa yuta, ang buhat gihuman nako nga gihatag mo kanako aron buhaton; ug karon himayaa ako ikaw, Amahan, uban kanimo sa himaya nga ako nakaangkon sa wala pa ang kalibutan mahimo uban kanimo. Gipadayag ko ang imong ngalan sa mga tawo nga imong gihatag kanako gikan sa kalibutan. Imo sila ug kanako ikaw mihatag sila, ug ang imong pulong ilang gitipigan. Karon nakahibalo na sila nga ang tanan nga imong gihatag kanako gikan kanimo; nga ang mga pulong nga imong gihatag kanako gihatag ko kanila, ug sila mismo nakadawat, ug nahibalo gayod sila nga gikan kanimo ako migawas, ug mituo sila nga ikaw nagpadala kanako. Ako mahitungod kanila nangayo; dili mahitungod sa kalibutan nangayo, apan mahitungod niadtong gihatag mo kanako, tungod kay imo sila, ug ang akoa tanan imo ug ang imo akoa, ug gihimaya ako diha kanila. Ug dili na ako anaa sa kalibutan, ug sila anaa sa kalibutan, ug ako moadto kanimo. Amahan nga balaan, bantayi sila sa imong ngalan nga imong gihatag kanako, aron sila mahimong usa sama kanato. Sa dihang ako uban nila sa kalibutan, ako nagbantay kanila sa imong ngalan; kadtong imong gihatag kanako akong gibantayan, ug walay bisan usa

kanila nga nalaglag gawas sa anak sa kalaglagan, aron ang kasulatan matuman. Karon apan paingon kanimo ako moabot, ug kini nga mga butang ako mosulti sa kalibutan aron sila makabaton sa kalipay nga akoa nga napuno diha kanila. Ako gihatag kanila ang imong pulong, ug ang kalibutan nagdumot kanila, tungod kay dili sila gikan sa kalibutan, sama nga ako dili gikan sa kalibutan. Dili ako nangayo nga kuhaon mo sila gikan sa kalibutan, kondili nga bantayan mo sila gikan sa daotan. Dili sila gikan sa kalibutan, sama nga ako dili gikan sa kalibutan. Balaana sila sa kamatuoran nimo; ang imong pulong mao ang kamatuoran. Ingon nga ikaw nagpadala kanako ngadto sa kalibutan, ako usab nagpadala kanila ngadto sa kalibutan. Ug alang sa ilaha ako magbalaan sa akong kaugalingon, aron sila mahimo nga mga binalaan diha sa kamatuoran. Dili mahitungod niining mga butanga lamang ako nangayo, apan ug usab mahitungod sa mga nagatuo pinaagi sa ilang pulong ngadto kanako, aron ang tanan mahimong usa, sama nga ikaw, Amahan, diha kanako ug ako diha kanimo, aron sila usab diha kanato mahimong usa, aron ang kalibutan motuo nga ikaw nagpadala kanako. Ug ako ang himaya nga imong gihatag kanako gihatag ko kanila, aron sila mahimong usa sama nga kita usa, ako diha kanila ug ikaw diha kanako, aron sila mahimong hingpit sa usa, ug aron makaila ang kalibutan nga ikaw nagpadala kanako ug gihigugma mo sila sama nga gihigugma mo ako. Amahan, kadtong imong gihatag kanako, gusto ko nga diin ako anaa, sila usab ania uban kanako, aron makita nila ang akong himaya nga imong gihatag kanako, tungod kay gihigugma mo ako sa wala pa matukod ang kalibutan. Amahan nga

matarong, ug ang kalibutan wala makaila kanimo, apan ako nakaila kanimo, ug kini sila nakaila nga ikaw nagpadala kanako; ug gipaila ko kanila ang imong ngalan ug ipaila ko, aron ang gugma nga imong gihigugma kanako mahimong anha kanila, ug ako anha kanila.

18

Human pag-ingon niini nga mga butang, si Jesus migula uban sa iyang mga tinun-an paingon sa tabok sa sapa sa Kidron, diin may tanaman nga iyang gisuloran uban sa iyang mga tinun-an. Nahibalo usab si Judah nga nagtugyan kaniya sa dapit, tungod kay kanunay nagtigom si Jesus didto uban sa iyang mga tinun-an. Busa si Judah, human makuha ang kohorte ug ang mga katabang gikan sa mga punoan nga pari ug sa mga Pariseo, miabot didto nga may dalang mga sulo ug mga lampara ug mga hinagiban. Si Jesus busa nahibalo sa tanang moabot kaniya, migawas ug miingon kanila, Kinsa ang inyong gipangita? Mitubag sila kaniya, Si Jesus ang taga-Nazaret. Miingon si Jesus kanila, Ako mao. Nagtindog usab si Judah, ang nagtugyan kaniya, kauban nila. Busa sa dihang siya miingon kanila nga Ako mao, miluya sila pabalik ug nangahulog sa yuta. Usab busa sila iyang gipangutana: Kinsa ba ninyo pangitaon? Ug sila miingon, Si Jesus ang taga-Nazaret. Mitubag si Jesus: Miingon ako kaninyo nga ako mao. Kung busa ako ninyo pangitaon, pasagdi kini sila nga moadto; aron matuman ang pulong nga iyang gisulti, nga kadtong imong gihatag kanako, wala nako

makapawala gikan kanila bisan usa. Si Simon Pedro nga may espada gibira kini, ug gitigbas niya ang ulipon sa punoan nga pari ug giputol niya ang iyang too nga dalunggan; ug ang ngalan sa ulipon mao si Malco. Miingon busa si Jesus kang Pedro, Isulod ang espada sa iyang sakuban. Ang kopa nga gihatag kanako sa Amahan, dili ba nako kini imnon? Busa ang cohorte ug ang military tribune ug ang mga sulugoon sa mga Judio mikuha kang Jesus ug gigapos nila siya, ug gidala nila siya ngadto kang Annas una; kay siya ugangan ni Caiaphas, nga mao ang labawng pari niadtong tuiga. Apan si Caiaphas mao ang nagtambag sa mga Judio nga maayo nga usa ka tawo mamatay alang sa katawhan. Nagsunod kang Jesus si Simon Pedro ug ang laing tinun-an. Ang kato nga disipulo kilala sa punoan nga pari, ug misulod uban ni Jesus sa hawanan sa punoan nga pari; apan si Pedro nagtindog duol sa pultahan sa gawas. Migawas busa ang lain nga disipulo, nga naila sa labawng pari, ug misulti sa tigbantay sa pultahan, ug gipasulod niya si Pedro. Miingon busa ang babayeng sulogoon nga tigbantay sa pultahan kang Pedro: Dili ba ikaw usab gikan sa mga disipulo niining tawhana? Nag-ingon siya: Dili ako. Nagtindog ang mga ulipon ug ang mga katabang nga nakahimo na ug kalayo sa uling, tungod kay tugnaw, ug nag-init sila sa ilang kaugalingon, ug si Pedro uban kanila, nagtindog ug nag-init sa iyang kaugalingon. Ang punoan nga pari nangutana kang Jesus mahitungod sa iyang mga tinun-an ug mahitungod sa iyang pagtudlo. Mitubag si Jesus kaniya, Ako hayag nga nagsulti sa kalibutan. Ako kanunay nagtudlo sa panagtigum ug sa templo, diin kanunay managtigum ang mga Judio, ug wala akoy gisulti nga tago. Unsa may imong

gipangutana kanako? Pangutana ang mga nakadungog kon unsa ang gisulti ko kanila; tan-awa, kini sila nahibalo sa giingon ko. Niini nga mga butang ug sa iyang pagsulti, usa sa mga suluguon nga nagtindog mihatag ug samad kang Jesus, nga nag-ingon, Ingon niini ba ikaw motubag sa labawng pari? Mitubag si Jesus kaniya, Kung daotan ang akong gisulti, pagsaksi mahitungod sa kadautan; apan kung maayo, nganong gibunalbonal mo man ako? Gipadala siya ni Annas nga gipanggapos ngadto kang Caiaphas, ang labawng pari. Ug si Simon Pedro nagtindog ug nag-init sa iyang kaugalingon. Miingon baya sila kaniya: Dili ba ikaw gikan sa mga tinun-an niya? Naglimod siya ug miingon: Dili ako. Miingon ang usa sa mga ulipon sa labawng pari, nga paryente sa tawo nga giputol ni Pedro ang dalunggan: Dili ba nakita ko ikaw didto sa tanaman uban kaniya? Pag-usab busa naglimod si Pedro, ug dihadiha ang manok nga laki mitilaok. Gidala busa si Jesus gikan kang Caiaphas ngadto sa praetorium. Kabuntagon pa niadto, ug sila wala misulod sa praetorium aron dili sila mahugawan, kondili aron makakaon sila sa pasko. Migawas busa si Pilato paingon kanila ug miingon, Unsa nga akusasyon ang inyong dad-on batok niining tawhana? Mitubag sila ug miingon kaniya, Kung dili kini usa ka daotan, dili unta namo siya gitugyan kanimo. Miingon biya niini kanila si Pilato, Kuhaa ninyo siya ug hukmi ninyo siya sumala sa inyong balaod. Miingon busa kaniya ang mga Judio: Kanamo dili gitugot sa pagpatay bisan kinsa; aron ang pulong ni Jesus matuman nga iyang giingon nga nagpasabot kon unsang kamatayon siya hapit mamatay. Misulod busa pag-usab si Pilato ngadto sa praetorium ug gitawag niya si Jesus ug miingon kaniya, Ikaw ba ang hari sa

mga Judio? Mitubag si Jesus kaniya, Gikan ba sa imong kaugalingon nga nagsulti ka niini, o ang uban ba nagsulti kanimo mahitungod kanako? Mitubag si Pilato: Dili ba ako Judio? Ang imong nasud ug ang mga pangulong pari mitugyan kanimo kanako; unsa ba imong gibuhat? Mitubag si Jesus, Ang akong gingharian dili gikan niining kalibutana. Kong ang akong gingharian gikan unta niining kalibutana, ang akong mga sulogoon nakig-away unta aron dili ako itugyan sa mga Judio. Apan karon, ang akong gingharian dili gikan dinhi. Miingon biya kaniya si Pilato: Busa hari ba ikaw? Mitubag si Jesus: ikaw nag-ingon nga hari ako. Ako alang niini natawo ug alang niini mianhi ako sa kalibutan, aron magsaksi ako sa kamatuoran. Ang tanan nga gikan sa kamatuoran mamati sa akong tingog. Nag-ingon kaniya si Pilato: Unsa ba ang kamatuoran? Ug human niya isulti kini, migawas na usab siya paingon sa mga Judio ug miingon kanila: Ako walay sala nga nakit-an diha kaniya. Apan adunay kostumbre kaninyo nga usa kaninyo akong buhian sa Pasko. Buot ba ninyo busa nga buhian ko ang Hari sa mga Judio? Misinggit busa usab silang tanan nga nag-ingon: Dili kini, kondili si Barabbas. Ug si Barabbas usa ka tulisan.

19

Unya busa gikuha ni Pilato si Jesus ug gihampak. Ug ang mga sundalo human sa pagpili ug korona gikan sa mga tunok gibutang nila kini sa iyang ulo, ug kupo nga purpura gisul-ob nila kaniya ug nag-ingon sila, Kalipay, ang hari sa mga Judio, ug

naghatag sila kaniya ug mga samad. Migawas busa pag-usab si Pilato sa gawas ug miingon kanila, Tan-awa, gidala ko kaninyo siya sa gawas aron mahibalo kamo nga wala akoy nakit-ang bisan unsang sala kaniya. Migawas busa si Jesus sa gawas nga nagsul-ob sa tunukon nga korona ug sa purpura nga kupo, ug miingon siya kanila: Tan-awa ang tawo. Sa dihang nakita siya sa mga pangulong pari ug sa mga sulogoon, misinggit sila nga nag-ingon: Ilansang, ilansang siya. Miingon kanila si Pilato: Kuhaa ninyo siya ug ilansang; ako kay wala makakaplag ug sala diha kaniya. Mitubag kaniya ang mga Judio, Kami adunay balaod, ug sumala sa among balaod kinahanglan siya mamatay, tungod kay iyang gihimo ang iyang kaugalingon nga anak sa Diyos. Sa dihang busa nakadungog si Pilato niini nga pulong, labi pang nahadlok siya, ug misulod sa pretoryo pag-usab ug miingon kang Jesus: Asa ka gikan? Apan si Jesus wala mohatag ug tubag kaniya. Miingon unya kaniya si Pilato, Kanako dili ka mosulti? Wala ka bay kahibalo nga ako adunay awtoridad sa paglansang kanimo sa krus ug ako adunay awtoridad sa pagpagawas kanimo? Mitubag si Jesus, Wala kay awtoridad bisan unsa batok kanako kon dili kini gihatag kanimo gikan sa ibabaw; tungod niini, ang nagtugyan kanako kanimo mas dako nga sala ang iyang naangkon. Gikan niini si Pilato nagtinguha nga buhian siya; apan ang mga Judio nanagsinggit nga nag-ingon: Kon buhian mo siya, dili ka higala ni Cesar. Ang tanan nga naghimo sa iyang kaugalingon nga hari nakigsupak sa Cesar. Busa si Pilato pagkadungog niini nga pulong gidala niya sa gawas si Jesus, ug milingkod sa trono sa hukmanan ngadto sa dapit nga gitawag nga Lithostroton, ug sa Hebreo Gabbatha; ug kini mao

ang preparasyon sa Pasko, ug ang oras mga ikaunom; ug miingon siya sa mga Judio: Tan-awa ang inyong hari. Apan sila misinggit, Kuhaa! Kuhaa! Ilansang siya sa krus! Miingon kanila si Pilato: Ang inyong hari lansangon ko ba sa krus? Mitubag ang mga pangulong pari: Wala kamiy hari gawas kang Cesar. Unya busa iyang gitugyan siya kanila aron ilansang sa krus. Ilang gidawat si Jesus ug ilang gigiya; ug nagpas-an sa iyang krus siya migawas ngadto sa gitawag nga dapit sa bagolbagol, nga gitawag sa Hebreo nga Golgota, diin siya ilang gilansang sa krus, ug uban kaniya duha pa ka uban gikan dinhi ug gikan didto, apan si Jesus sa tunga-tunga. Misulat usab ug titulo si Pilato ug gibutang kini sa ibabaw sa krus. Nakasulat, Si Jesus nga taga-Nazaret, ang Hari sa mga Judio. Kini busa nga titulo gibasa sa daghan nga mga Judio, tungod kay ang dapit diin gilansang sa krus si Jesus duol sa siyudad, ug kini nasulat sa Hebreo, sa Griego, ug sa Romano. Busa, nagsulti kang Pilato ang mga pangulong pari sa mga Judio, Dili isulat, Ang Hari sa mga Judio, apan nga siya miingon, Ako ang Hari sa mga Judio. Mitubag si Pilato, Ang akong gisulat, akong gisulat. Ang mga sundalo busa, sa dihang ilang gilansang sa krus si Jesus, mikuha sa iyang mga bisti ug mihimo niini nga upat ka bahin, usa ka bahin alang sa matag sundalo, ug ang tunika. Apan ang tunika walay tahian, hinabel gikan sa ibabaw hangtod sa tibuok. Miingon busa sila sa usag usa: Dili nato gision kini, apan magripa kita mahitungod kaniya kinsa ang makaangkon niini; aron ang kasulatan matuman ang nag-ingon: Gibahin nila ang akong mga bisti alang sa ilang kaugalingon, ug sa akong bisti gilabay nila ang ripa. Busa ang mga sundalo gibuhat kini nga mga butang. Nagtindog duol sa

krus ni Jesus ang iyang inahan ug ang igsoon sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Clopas ug si Maria Magdalena. Si Jesus busa, sa pagkakita sa inahan ug sa tinun-an nga nagtindog nga iyang gihigugma, miingon sa iyang inahan, Babaye, tan-awa ang imong anak. Unya miingon siya sa tinun-an: Tan-awa ang imong inahan. Ug gikan niadtong orasa ang tinun-an midawat kaniya ngadto sa iyang kaugalingong panimalay. Pagkahuman niini, nahibalo si Jesus nga ang tanan nahuman na, aron matuman ang kasulatan, nag-ingon siya: Uhaw ako. Busa didto may sudlanan nga puno sa suka, ug sila mipuno ug espongha sa suka ug gibutang kini sa hyssop, ug gidala nila kini ngadto sa iyang baba. Sa dihang nakadawat si Jesus sa suka, miingon siya, Nahuman na, ug sa pagtiyukod sa iyang ulo, iyang gitugyan ang iyang espiritu. Ang mga Hudiyo busa, aron dili magpabilin sa krus ang mga lawas sa adlaw nga igpapahulay, tungod kay adlaw sa pagpangandam kini, kay dako man ang adlaw niadto nga adlaw nga igpapahulay, nangayo sila kang Pilato aron bunggohan ang ilang mga bitiis ug kuhaon. Miabot busa ang mga sundalo, ug sa una gipikaspikas nila ang mga bitiis ug sa lain nga gilansang uban kaniya; apan kang Jesus pag-abot nila ingon nga nakita nila siya nga patay na, wala nila pikaspikas ang iyang mga bitiis, apan usa sa mga sundalo sa bangkaw ang iyang kiliran gitusok, ug dihadiha migawas ang dugo ug tubig. Ug ang nakakita nakapamatuod, ug tinuod ang iyang pagpamatuod, ug siya nakahibalo nga tinuod ang iyang gisulti, aron kamo usab motuo. Nahitabo kini nga mga butang, aron ang kasulatan matuman, ang iyang bukog dili pagabungkagon. Ug usab laing kasulatan nag-ingon: makakita sila niadtong ilang

gidunggab. Pagkahuman niini nga mga butang, si Jose nga gikan sa Arimatea, nga usa ka tinun-an ni Jesus, apan nagtago tungod sa kahadlok sa mga Judio, nangayo kang Pilato aron makuha niya ang lawas ni Jesus; ug si Pilato mitugot. Miabot busa siya ug gikuha ang lawas ni Jesus. Miabot usab si Nicodemus, nga nag-adto kang Jesus sa gabii niadtong unang higayon, nagdala ug sagol sa myrrh ug aloes nga mga usa ka gatos ka litras. Gikuha busa nila ang lawas ni Jesus ug gigapos kini sa mga panapton nga lino uban sa mga pahumot, sama sa kostumbre sa mga Hudiyo sa paglubong. May tanaman didto sa dapit diin siya gilansang sa krus, ug sa tanaman may lubnganan nga bag-o, diin wala pa gayud may gibutang; didto busa tungod sa pangandam sa mga Judio, kay duol ang lubnganan, ilang gibutang si Jesus.

20

Sa usa sa mga adlaw sa semana, si Maria Magdalena miadto sa lubnganan sa sayo pa sa buntag samtang mangitngit pa, ug iyang nakita nga ang bato natangtang na gikan sa lubnganan. Modagan busa siya ug moadto kang Simon Pedro ug sa laing tinun-an nga gihigugma ni Jesus, ug miingon kanila, Gikuha nila ang Ginoo gikan sa lubnganan, ug wala kami mahibalo asa nila gibutang siya. Migawas busa si Pedro ug ang laing disipulo ug nag-abot sila sa lubnganan. Nagdagan sila nga duha nga magkauban; ug ang laing tinun-an midagan una nga mas paspas kay sa Pedro ug miabot una ngadto sa lubnganan, ug mihapa sa pagtan-aw nakita niya nga nagbutang ang mga panapton nga

lino, apan wala gihapon siya misulod. Miabot busa si Simon Pedro nga nagsunod kaniya, ug misulod sa lubnganan ug nakita ang mga lino nga panapton nga nagbutang, ug ang panapton sa nawong, nga diha sa iyang ulo, dili uban sa mga lino nga panapton nga nagbutang, kondili lahi nga nabalot sa usa ka dapit. Unya busa misulod usab ang laing tinun-an nga miabot una ngadto sa lubnganan, ug nakita ug mituo; wala pa man sila makahibalo sa kasulatan nga kinahanglan siya mobangon gikan sa mga patay. Mibiya busa pag-usab pauli ang mga tinun-an. Apan si Mary nagtindog sa lubnganan nga naghilak sa gawas. Samtang naghilak siya, miyukbo siya ngadto sa lubnganan ug nakita ang duha ka mensahero nga nagputi nga naglingkod, usa didto sa ulohan ug usa didto sa tiilan, diin gihigda ang lawas ni Jesus. Ug miingon kaniya kadto: babaye, nganong mihilak ka? Nagsulti siya kanila: Gikuha nila ang akong Ginoo, ug wala ako mahibalo asa nila gibutang siya. Ug human niya isulti kini nga mga butang, milingi siya sa likod, ug nakita niya si Jesus nga nagtindog, ug wala siya makaila nga si Jesus mao. Nag-ingon si Jesus kaniya, Babaye, nganong naghilak ka? Kinsa imong gipangita? Kadto naghunahuna nga siya ang hardinero, nag-ingon siya kaniya: ginoo, kung ikaw nagdala kaniya, sultihi ako diin nimo gibutang siya, ug ako mokuha kaniya. Nag-ingon si Jesus kaniya, Maria. Milingi kadto miingon kaniya: Rabboni, nga giingon nga magtutudlo. Miingon kaniya si Jesus, Ayaw ako hikapa, kay wala pa ako mitungas ngadto sa akong Amahan. Apan lakaw ngadto sa akong mga igsoon ug sultihi sila, Motungas ako ngadto sa akong Amahan ug inyong Amahan, ug sa akong Diyos ug inyong Diyos. Miabot si Maria nga Magdalene

nga nagtaho sa mga disipulo nga nakita niya ang Ginoo, ug kini nga mga butang gisulti kaniya. Sanglit hapon na niadtong adlawa, ang unang adlaw sa semana, ug ang mga pultahan gitakpan didto diin ang mga tinun-an nagkatigom tungod sa kahadlok sa mga Judio, miabot si Jesus ug mitindog sa taliwala, ug miingon kanila, Kalinaw kaninyo. Ug human niya kini isulti, gipakita niya kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Nagmaya busa ang mga disipulo human nila makita ang Ginoo. Miingon biya niya kanila si Jesus pag-usab: Kalinaw kaninyo. Sama nga gipadala ako sa Amahan, ug ako magpadala kaninyo. Ug human niya isulti kini, mihuyop siya ug miingon kanila: Dawata ninyo ang Espiritu Santo; kon kinsang mga tawo inyong pasayloon ang ilang mga sala, pasayloon sila; kon kinsang mga tawo inyong huptan, gihuptan na sila. Apan si Thomas, usa sa napulog duha nga gitawag nga Didymus, wala uban kanila sa dihang miabot si Jesus. Nag-ingon busa kaniya ang ubang mga tinun-an, Nakita namo ang Ginoo. Apan siya miingon kanila: Kon dili nako makita sa iyang mga kamot ang marka sa mga lansang, ug ibutang ang akong tudlo sa marka sa mga lansang, ug ibutang ang akong kamot sa iyang kiliran, dili gyud ako motuo. Ug human sa walo ka adlaw, pag-usab didto sa sulod ang iyang mga tinun-an ug si Tomas uban kanila. Miabot si Jesus sa mga pultahan nga sirado na, ug mitindog sa tunga-tunga ug miingon: Kalinaw kaninyo. Unya miingon siya kang Tomas, Dad-a ang imong tudlo dinhi ug tan-awa ang akong mga kamot, ug dad-a ang imong kamot ug isulod sa akong kiliran, ug ayaw pagkadili motuo, kondili magmatinuohon. Ug mitubag si Thomas ug miingon kaniya, Ang Ginoo ko ug ang Diyos ko.

Miingon si Jesus kaniya, Tungod kay nakakita ka kanako, mituo ka. Bulahan ang wala makakita apan mituo. Daghan nga mga ilhanan ug uban pa gibuhat ni Jesus sa atubangan sa iyang mga disipulo, nga wala masulat niining basahona; apan kini nga mga butang gisulat aron kamo motuo nga si Jesus mao ang Cristo ang Anak sa Diyos, ug aron nga sa pagtuo kamo may kinabuhi sa iyang ngalan.

21

Human niining mga butanga nagpakita pag-usab si Jesus sa iyang mga tinun-an didto sa dagat sa Tiberias, ug mao kini ang iyang pagpakita. Naa kauban si Simon Pedro, ug si Thomas nga gitawag ug Didymus, ug si Nathanael nga gikan sa Cana sa Galilea, ug ang mga anak ni Zebedee, ug duha pa ka uban sa iyang mga tinun-an. Nag-ingon si Simon Pedro kanila: Moadto ako mangisda. Sila miingon kaniya: Moanhi kami ug kami usab uban kanimo. Nanggawas sila ug misakay sa sakayan dayon, ug niadtong gabhiona wala silay nakuha. Sa pagkabuntag nga nahitabo na, mitindog si Jesus sa baybayon, apan wala makaila ang mga tinun-an nga siya si Jesus. Miingon biya si Jesus kanila: Mga bata, wala bay sud-an ninyo? Mitubag sila kaniya: Dili. Ug siya miingon kanila, Ihulog sa tuo nga bahin sa sakayan ang pukot, ug makakaplag kamo. Gilabay nila busa, ug dili na nila kini makaguyod tungod sa kadaghan sa mga isda. Nag-ingon busa ang tinun-an kadto nga gihigugma ni Jesus kang Pedro: Ang Ginoo mao kana. Si Simon Pedro busa pagkadungog nga

ang Ginoo mao, ang iyang bisti gisul-ob niya; kay hubo man siya; ug gilabay niya ang iyang kaugalingon ngadto sa dagat; apan ang ubang mga tinun-an miabut pinaagi sa sakayan; kay dili man sila layo gikan sa yuta, kondili sama sa duha ka gatos ka cubit, nagbira sa pukot sa mga isda. Sa dihang mitunob na sila sa yuta, nakita nila ang nagdilaab nga uling ug isda nga gibutang sa ibabaw niini ug tinapay. Nag-ingon si Jesus kanila, Dad-a ang pipila sa mga isda nga inyong nakuha karon. Misaka si Simon Pedro ug giguyod ang pukot ngadto sa yuta, puno sa dagkong isda nga usa ka gatos singkwenta ug tulo, ug bisan daghan kaayo kini, wala magisi ang pukot. Nag-ingon si Jesus kanila: Dali kamo ug kaon ug pamahaw. Walay bisan kinsa sa mga disipulo nga nangahas sa pagpangutana kaniya kinsa ka ba tungod kay nahibalo sila nga siya mao ang Ginoo. Moabot busa si Jesus ug modawat sa tinapay ug mohatag niini kanila, ug sa isda usab. Kini na ang ikatulo nga pagpakita ni Jesus sa iyang mga tinun-an human siya nabanhaw gikan sa mga patay. Sa dihang busa sila mikaon na sa pamahaw, si Jesus miingon kang Simon Pedro: Simon nga anak ni Jonas, nahigugma ka ba kanako labaw pa kaysa kini? Nag-ingon siya kaniya: Oo, Ginoo, ikaw nahibalo nga nahigugma ako kanimo. Siya miingon kaniya: Pasibsiba ang akong mga nating karnero. Nag-ingon siya kaniya pag-usab sa ikaduhang higayon: Simon anak ni Jonas, nahigugma ka ba kanako? Nag-ingon siya kaniya: Oo, Ginoo, ikaw nahibalo nga nahigugma ko kanimo. Nag-ingon siya kaniya: Bantayi ang akong mga karnero. Nag-ingon siya kaniya sa ikatulo nga higayon: Simon anak ni Jonas, nahigugma ka ba nako? Nasubo si Pedro tungod kay miingon kaniya sa ikatulong higayon,

Nahigugma ka ba kanako, ug miingon siya kaniya: Ginoo, ikaw nahibalo sa tanan, ikaw nahibalo nga nahigugma ako kanimo. Nag-ingon kaniya si Jesus: Pakan-a ang akong mga karnero. Tinuod, tinuod, sultihan ko ikaw, sa dihang ikaw bata-on pa, gibaksan mo ang imong kaugalingon ug naglakaw ka bisan asa nimo gusto, apan sa dihang tigulang ka na, ituy-od mo ang imong mga kamot, ug ang laing tawo magbakos kanimo, ug dad-on ka niya bisan asa nga dili nimo gusto. Kini iyang gisulti nagpasabot kung unsa nga matang sa kamatayon siya maghimaya sa Diyos. Ug human niya masulti niini, nag-ingon siya kaniya, Sunod kanako. Milingi si Pedro ug nakita niya ang disipulo nga gihigugma ni Jesus nga nagsunod kaniya, nga mao usab ang mihigda sa panihapon sa iyang dughan ug miingon, Ginoo, kinsa ba ang nagatraydor kanimo? Pagkakita niini ni Pedro, miingon siya kang Jesus, Ginoo, unsa man mahitungod kaniya? Miingon kaniya si Jesus: Kung gusto nako siya magpabilin hangtod moabot ako, unsa man nimo? Sunda ako. Migawas busa kini nga pulong ngadto sa mga igsoon nga kadtong tinun-an dili mamatay, ug wala miingon si Jesus kaniya nga dili siya mamatay, apan kon gusto ko nga siya magpabilin hangtod moabot ako, unsa man kana kanimo? Kini mao ang disipulo nga nagsaksi mahitungod niini ug nagsulat niini nga mga butang, ug nahibalo kami nga tinuod ang iyang pagsaksi. Aduna usab ug uban pang daghan nga mga butang nga gihimo ni Jesus, nga kon isulat kini matag usa, dili gyud ako maghunahuna nga ang kalibotan makakapot sa mga libro nga isulat. Amen.

Sulat ni Santiago

1

Si Jacob, ulipon sa Dios ug sa Ginoong Jesu-Cristo, ngadto sa napulog duha ka tribo nga anaa sa pagkatibulaag: malipay kamo. Isipon ninyo nga dakong kalipay, mga igsoon ko, sa dihang makatagbo kamo sa nagkalain-laing mga pagsulay, nahibalo nga ang pagsulay sa inyong pagtuo nagahatag ug pailub; ug ang pailub kinahanglan adunay hingpit nga buhat, aron kamo mahimong hingpit ug bug-os, nga walay kulang sa bisan unsa. Kung kinsa sa inyo kulang sa kaalam, pangayo siya gikan sa naghatag nga Diyos sa tanan nga yano ug dili magbadlong, ug ihatag kini kaniya; apan pangayo siya sa pagtuo, walay pagduhaduha; kay ang nagduhaduha sama sa balud sa dagat nga giuyog sa hangin ug gilabaylabay. Kay dili kinahanglan maghunahuna ang tawo nga kadto nga siya makadawat ug bisan unsa gikan sa Ginoo. Ang tawo nga duha ug hunahuna dili mauyon sa tanan niyang mga pamaagi. Apan ang igsoon nga mapaubsanon magpasigarbo sa iyang gitas-on, ug ang adunahan sa iyang pagkamapaubsanon, tungod kay

sama sa bulak sa sagbot siya mawala. Kay misubang ang adlaw uban sa nagdilaab nga kainit ug nagpauga sa sagbot, ug ang bulak niini nahulog, ug ang katahom sa nawong niini nahanaw. Mao usab ug ang adunahan malaya sa iyang mga panaw. Bulahan ang tawo nga molahutay sa pagsulay, kay human mahimong uyon dawaton niya ang korona sa kinabuhi, nga gisaad sa Ginoo niadtong nahigugma kaniya. Walay bisan kinsa nga ginatintal nga moingon nga gikan sa Diyos ako ginatintal; kay ang Diyos dili matintal sa mga kadautan, ug siya mismo wala magtintal sa bisan kinsa. Ang matag usa gitintal sa iyang kaugalingong tinguha, gibira ug gidani; unya ang tinguha, human makakonsebi, manganak ug sala, ug ang sala, human mahuman, manganak ug kamatayon. Ayaw kamo palimbongi, mga igsoon ko nga hinigugma; ang tanang maayong gasa ug ang tanang hingpit nga gasa gikan sa itaas, nga nagakanaog gikan sa Amahan sa mga kahayag, kansang dili anaa ang kausaban o landong sa pagbag-o. Nagtinguha, siya nanganak kanato pinaagi sa pulong sa kamatuoran aron mahimo kami nga unang bunga sa iyang mga binuhat. Mao nga, mga igsoon ko nga hinigugma, himoa nga ang matag tawo paspas sa pagpaminaw, hinay sa pagsulti, hinay sa kasuko; kay ang kasuko sa tawo dili makahimo sa pagkamatarong sa Diyos. Busa ibutang sa kilid ang tanan nga kahugaw ug kadaghan sa pagkadaotan, sa pagkamaaghop dawata ang natukod nga pulong nga makahimo sa pagluwas sa inyong mga kalag. Mahimo kamong mga magbuhat sa pulong ug dili lamang mga mamati, nga naglimbong sa inyong kaugalingon. Kay kon kinsa nga mamati sa pulong ug dili magbuhat, kini nga tawo sama sa tawo nga

nagtan-aw sa nawong sa iyang pagkatawo diha sa samin; kay siya nagtan-aw sa iyang kaugalingon ug milakaw na, ug dihadiha nakalimot siya kon unsa nga matang siya. Ang miyukbo aron motan-aw sa sulod sa balaod nga hingpit, ang sa kagawasan, ug nagpabilin, kini dili mamati sa kalimot nga nahimo, apan magbubuhat sa buhat, kini bulahan sa iyang pagbuhat mahimo. Kung kinsa moingon nga relihiyoso taliwala kaninyo nga wala magpugong sa iyang dila, apan naglimbong sa iyang kaugalingong kasingkasing, niining tawhana kawang ang iyang pagsimba. Ang relihiyon nga hinlo ug dili hugaw taliwala sa Dios ug Amahan mao kini: ang pagduaw sa mga ilo ug mga balo sa ilang kalisdanan, ang pagbantay sa kaugalingon nga walay mantsa gikan sa kalibutan.

2

Mga igsoon ko, ayaw kamo magbaton sa pagtuo sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga mahimayaon uban sa pagpili ug tawo. Kay kon mosulod sa inyong sinagoga usa ka tawo nga may bulawan nga singsing sa maanindot nga bisti, ug mosulod usab usa ka tawo nga kabos sa hugaw nga bisti, ug motan-aw kamo sa nagbisti sa maanindot nga bisti ug moingon kamo kaniya, ikaw lingkod dinhi nga maayo, ug sa kabos moingon kamo, ikaw barog didto o lingkod dinhi sa ubos sa akong tungtungan sa tiil, ug wala ba kamo naghimo og kalainan diha sa inyong kaugalingon ug nahimo kamong mga maghuhukom sa daotan nga mga panghunahuna? Paminaw, mga igsoon ko nga

hinigugma. Dili ba ang Diyos mipili sa mga kabos sa kalibutan nga adunahan diha sa pagtuo ug mga manununod sa gingharian nga iyang gisaad sa mga nahigugma kaniya? Apan kamo naghiyas sa kabos. Dili ba ang mga adunahan nagdaugdaug kaninyo, ug sila mismo nagbira kaninyo ngadto sa mga hukmanan? Dili ba sila mismo nagsipakyas sa maayong ngalan nga gitawag ibabaw kaninyo? Kon bisan pa niana kamo motuman sa harianong balaod sumala sa kasulatan, higugmaon mo ang imong isigkatawo sama sa imong kaugalingon, maayo kamong mobuhat; apan kon kamo magpakita ug pagpili sa tawo, kamo nagabuhat ug sala, ginasilot pinaagi sa balaod ingon nga mga malapas. Kay bisan kinsa nga motuman sa tibuok balaod, apan mapandol sa usa, nahimo siyang sad-an sa tanan. Kay ang nag-ingon nga dili ka magpanapaw, nag-ingon usab nga dili ka mopatay; apan kon dili ka magpanapaw, apan mopatay ka, nahimo kang malapas sa balaod. Mao nga magsulti kamo ug mao nga magbuhat kamo, ingon nga pinaagi sa balaod sa kagawasan mahisubay nga hukman; kay ang paghukom walay kalooy sa wala magbuhat ug kalooy; nagpasigarbo ang kalooy sa paghukom. Unsa ang kaayohan, mga igsoon ko, kon moingon ang usa ka tawo nga siya adunay pagtuo, apan wala siyay mga buhat? Dili ba makahimo ang pagtuo sa pagluwas kaniya? Kung ang usa ka igsoon nga lalaki o igsoon nga babaye hubo ug kulang sa ilang adlaw-adlaw nga pagkaon, ug moingon ang usa kaninyo kanila, Lakaw kamo sa kalinaw, pag-init ug pagbusog, apan dili ninyo ihatag kanila ang mga kinahanglanon sa lawas, unsa ang pulos? Mao usab ang pagtuo, kon wala kini may mga buhat, patay kini sa kaugalingon niini. Apan moingon ang usa:

ikaw may pagtuo, ug ako may mga buhat; ipakita kanako ang imong pagtuo gikan sa imong mga buhat, ug ako magpakita kanimo ang akong pagtuo gikan sa akong mga buhat. Ikaw motuo nga ang Diyos usa; maayo imong gibuhat; ug ang mga yawa motuo ug mangurog. Gusto ba nimo mahibalo, O tawo nga walay sulod, nga ang pagtuo nga wala'y mga buhat patay man? Si Abraham nga atong amahan, wala ba gikan sa mga buhat gipamatud-an nga matarong, sa paghalad niya kang Isaac nga iyang anak nga lalaki sa ibabaw sa halaran? Nakita nimo nga ang pagtuo nakigtinabangay sa iyang mga buhat, ug gikan sa mga buhat ang pagtuo nahingpit, ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon: mituo si Abraham sa Dios, ug giisip siya nga matarong, ug gitawag siya nga higala sa Dios. Makita ninyo busa nga gikan sa mga buhat ginamatarong ang tawo ug dili gikan sa pagtuo lamang. Sama usab si Rahab nga babayeng bayaran, dili ba gimatarong gikan sa mga buhat, nga midawat sa mga mensahero ug gipaagian niya sila sa laing dalan? Kay sama nga ang lawas nga walay espiritu patay, mao usab nga ang pagtuo nga walay mga buhat patay.

3

Dili kamo mahimong daghan nga mga magtutudlo, mga igsoon ko, nahibalo nga mas dako nga hukom atong madawat; kay sa daghan nga mga butang natapuslanan kitang tanan. Kon ang usa ka tawo sa pulong dili mapandol, kini hamtong nga tawo, makahimo sa pagpugong sa tibuok nga lawas. Tan-awa, sa mga

kabayo ang mga freno sa ilang mga baba among gibutang aron motuman sila kanamo, ug ang tibuok nilang lawas among gigiyahan. Tan-awa ug ang mga barko, nga ingon ka dagko ug gipalihok sa kusog nga mga hangin, gipalihok sa pinakagamay nga ugis bisan asa ang tinguha sa nagmaniobra buot mobuot. Mao usab, ang dila gamay nga bahin ug nagpabugal pag-ayo. Tan-awa, gamay nga kalayo unsa kadako nga kahoy nagsiga, ug ang dila kalayo, ang kalibutan sa kasal-anan. Mao nga ang dila nahimo sa atong mga bahin sa lawas ang nagmansahon sa tibuok lawas ug nagdilaab sa ligid sa kinabuhi ug gisunog sa gehena. Ang tanan nga kinaiyahan sa mga ihalas nga mananap ug mga langgam ug mga nagakamang nga mga butang ug mga linalang sa dagat gipugong ug napugong na sa kinaiyahan nga tawhanon, apan ang dila walay tawo nga makahimo sa pagpugong niini; dili mapugngan nga kadautan, puno sa hilo nga makamatay. Niini nagpanalangin kita sa Dios ug Amahan, ug niini nagtunglo kita sa mga tawo nga nahimo sumala sa dagway sa Dios; gikan sa mao nga baba mogawas ang panalangin ug tunglo. Dili kinahanglan, mga igsoon ko, nga mahitabo kini nga mga butang sa ingon niini. Dili ba ang tuboran gikan sa samang buslot nagbuhagay sa matam-is ug sa mapait? Dili makahimo, mga igsoon ko, ang kahoy nga igera ug olibo o ang paras ug igera? Mao nga walay tuboran nga makahimo ug parat ug tam-is nga tubig. Kinsa ang maalamon ug batid taliwala kaninyo? Ipakita niya ang iyang mga buhat gikan sa maayong kinabuhi diha sa kaaghop sa kaalam. Apan kon kamo adunay mapait nga pangabugho ug kaugalingong ambisyon sa inyong kasingkasing, ayaw pagpabugal-bugal ug

pagbakak batok sa kamatuoran. Dili kini ang kaalam nga nagakanaog gikan sa itaas, apan yutanon, espirituhanon, demonyohanon. Kay diin adunay pangabugho ug pagkamapinasigarbuhon, didto adunay kagubot ug tanang dili maayong butang. Ang kaalam gikan sa itaas una gayud putli, unya malinawon, maayo, masunuron, puno sa kalooy ug mga bunga nga maayo, walay pagpili ug walay pagkamapasipala. Ang bunga sa pagkamatarong gitanom diha sa kalinaw alang niadtong nagbuhat ug kalinaw.

4

Diin gikan ang mga gera ug mga away diha kaninyo? Dili ba gikan dinhi, gikan sa inyong mga kalipay nga nagpakiggubat sulod sa inyong mga bahin sa lawas? Nagtinguha kamo, ug wala kamo makaangkon; nagpatay kamo ug nangabugho kamo, ug dili kamo makakab-ot; nakig-away kamo ug nakiggubat kamo, ug wala kamo makaangkon, tungod kay wala kamo mangayo; mangayo kamo ug wala kamo makadawat, tungod kay dautan ang inyong pangayo, aron sa inyong mga kalipay inyong mogasto. Mga mananapaw ug mga mananapaw nga babaye, wala ba kamo mahibalo nga ang pagkahigala sa kalibutan mao ang pagkakaaway sa Diyos? Busa, si bisan kinsa nga buot mahimong higala sa kalibutan, mahimo siyang kaaway sa Diyos. Ba naghunahuna kamo nga walay pulos ang Kasulatan nagsulti, ngadto sa kasina nangandoy ang espiritu nga mipuyo diha kanato? Apan naghatag siya ug mas dako nga pabor; busa nag-

ingon: Ang Diyos mosupak sa mga mapahitas-on, apan sa mga mapaubsanon naghatag ug pabor. Pagpaubos kamo busa sa Dios. Sukol sa yawa, ug mokalagiw siya gikan kaninyo; duol sa Diyos, ug moduol siya kaninyo. Limpyohi ang mga kamot, kamong mga makasasala, ug putliha ang mga kasingkasing, kamong mga duhaduha sa hunahuna. Pagmasulub-on ug pagbangotan ug paghilak; ang inyong katawa mahimong mausab ngadto sa pagbangotan ug ang kalipay ngadto sa kasubo. Pagpaubos kamo sa atubangan sa Ginoo, ug iyang ipataas kamo. Dili kamo magsulti batok sa usag usa, mga igsoon. Ang nagsulti batok sa igsoon ug naghukom sa iyang igsoon nagsulti batok sa balaod ug naghukom sa balaod; apan kon ikaw maghukom sa balaod, dili ikaw tigbuhat sa balaod, kondili maghuhukom. Usa ra ang magbubuhat ug balaod ug maghuhukom, ang makahimo sa pagluwas ug sa pagguba; apan ikaw, kinsa ba ikaw nga naghuhukom sa uban? Dali karon kamo nga nagaingon: Karon ug ugma moadto kami sa niining siyudad ug magpabilin kami didto ug usa ka tuig ug magpatigayon kami ug makadawat ug ganansya; kamo nga wala makahibalo sa bukas; unsa ba ang inyong kinabuhi? Kay kamo mahimong sama sa aso nga magpakita sa mubo nga panahon, ug dayon mahanaw; imbis nga moingon kamo, Kon ang Ginoo buot, kami mabuhi ug magbuhat niini o niana. Apan karon nagpasigarbo kamo sa inyong mga pagkamapahitas-on; ang tanan nga ingon niini nga pagpasigarbo daotan. Busa, sa tawo nga nakahibalo sa maayo nga buhaton ug wala magbuhat niini, sala kini alang kaniya.

5

Kari karon kamong mga dato, hilak kamo nga nagminatay tungod sa mga kalisdanan ninyo nga moabot; ang bahandi ninyo nadunot ug ang mga bisti ninyo natukaan sa anunugba, ang bulawan ninyo ug ang plata natagnaw, ug ang taya niini mahimong saksi batok kaninyo ug mokaon sa inyong unod. Ingon og kalayo ang inyong gitigum sa katapusang mga adlaw. Tan-awa, ang suhol sa mga mamumuo nga nag-ani sa inyong mga yuta nga gipunggan gikan kaninyo nagsinggit, ug ang mga singgit sa mga mag-aani nakasulod na sa mga dalunggan sa Ginoo sa mga Panon. Kamo nabuhi sa kaluho sa ibabaw sa yuta ug nagpatuyang sa inyong kaugalingon, kamo nagpatambok sa inyong mga kasingkasing sama sa sulod sa adlaw sa pagpatay. Kamo nagsilot, kamo nagpatay sa matarong; wala siya mosukol kaninyo. Magmapailubon kamo busa, mga igsoon, hangtod sa pag-abot sa Ginoo. Tan-awa, ang mag-uuma naghulat sa bililhon nga bunga sa yuta, mapailubon niini hangtod makadawat kini ug sayo ug ulahing ulan. Pagmapailubon usab kamo, lig-ona ang inyong mga kasingkasing, kay ang pag-anhi sa Ginoo nagkaduol na. Ayaw pagpanghupaw batok sa usag usa, mga igsoon, aron dili kamo pagahukman; tan-awa, ang maghuhukom nagtindog sa atubangan sa mga pultahan. Kuhaa ang ehemplo, mga igsoon ko, sa pag-antos ug sa pailub ang mga propeta, nga misulti sa ngalan sa Ginoo. Tan-awa, gitawag namo nga bulahan ang mga nagpabilin; ang pagpabilin ni Job nadungog ninyo, ug ang katapusan sa Ginoo nakita ninyo, tungod kay puno sa kalooy

ang Ginoo ug maluluy-on. Sa wala pa ang tanan, mga igsoon ko, ayaw panumpa ni ang langit ni ang yuta ni bisan unsa nga lain nga panumpa; apan himoa nga ang inyong oo mao ang oo, ug ang inyong dili mao ang dili, aron dili kamo mahulog sa pagkamapasipala. Nag-antos ba ug daotan ang usa kaninyo? Mag-ampo siya; malipayon ba si bisan kinsa? Magkanta siya ug mga salmo. May masakiton ba diha kaninyo? Patawga niya ang mga tigulang sa iglesia, ug paampo sila sa ibabaw niya human sa pagdihog kaniya sa lana sa ngalan sa Ginoo; ug ang pag-ampo sa pagtuo moluwas sa masakiton, ug ang Ginoo mobangon kaniya; ug bisan pa ug sala nabuhat niya, pasayloon siya. Isugid sa usag usa ang mga sala, ug pag-ampo alang sa usag usa, aron kamo maayo; dako ang gahom sa pag-ampo sa matarong nga ginahimo epektibo. Si Elias tawo nga parehas ug kinaiya kanato, ug sa pag-ampo nag-ampo siya nga dili moulan, ug wala moulan sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan; ug usab nag-ampo siya, ug ang langit mihatag ug ulan ug ang yuta mitubo sa iyang bunga. Mga igsoon, kon ang usa ka tawo diha kaninyo masayop gikan sa kamatuoran, ug ang usa ka tawo mopabalik kaniya, hibaloi nga ang nagpabalik sa makasasala gikan sa sayop nga dalan niya makaluwas ug kalag gikan sa kamatayon ug motabon sa daghang mga sala.

Sulat ni Pedro

1

Si Simeon Pedro, ulipon ug apostol ni Jesus Cristo, ngadto sa mga nakadawat ug pagtuo nga parehas ug bili kanato diha sa pagkamatarong sa Diyos nga atoa ug Manluluwas nga si Jesus Cristo: ang grasya ug kalinaw alang kaninyo hinaot nga madaghan diha sa kahibalo sa Diyos ug ni Jesus nga Ginoo nga atoa. Ingon nga ang tanan nga mga butang alang sa kinabuhi ug pagkamatinud-anon gihatag kanato sa iyang balaang gahom pinaagi sa pag-ila niadtong mitawag kanato pinaagi sa himaya ug hiyas, pinaagi niini ang bililhon ug labing dako nga mga saad gihatag kanato, aron pinaagi niini kamo mahimong mga kauban sa balaang kinaiya human makaikyas sa pagkadunot diha sa kalibutan pinaagi sa tinguha. Ug tungod niini usab, nga nagdala sa tanan nga pagkamasibuton, ihatag ninyo sa inyong pagtuo ang hiyas, ug sa hiyas ang kahibalo, ug sa kahibalo ang pagpugong sa kaugalingon, ug sa pagpugong sa kaugalingon ang pag-antos, ug sa pag-antos ang pagkamatinud-anon sa Dios, ug sa pagkamatinud-anon sa Dios ang paghigugma sa managsoon,

ug sa paghigugma sa managsoon ang gugma. Kay kini nga mga butang anaa kaninyo ug nagadugang dili kamo mahimong tapulan ni walay bunga sa pagkaila sa atong Ginoong Hesukristo; kay siya nga wala niini nga mga butang buta siya, mubo ang panan-aw, nakalimot sa paghinlo sa iyang mga sala kaniadto. Busa labaw pa, mga igsoon, pagmakugi kamo sa paghimo nga lig-on ang inyong pagtawag ug pagpili; kay sa pagbuhat niining mga butanga dili gayud kamo mapandol sukad. Kay sa ingon niini daghan nga pagkahatag ihatag kaninyo ang pagsulod ngadto sa walay katapusan nga gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Busa dili ako magpabaya sa kanunay nga pahinumdoman kaninyo mahitungod niining mga butanga, bisan tuod nahibalo ug natukod na kamo diha sa karon nga kamatuoran. Matarong ug ako nagtuo, sa ingon kadugay nga ako anaa niining tolda, sa pagpukaw kaninyo pinaagi sa pagpahinumdom, nahibalo nga paspas mao ang paghukas sa akong tolda, sama usab nga ang Ginoo nato si Jesus Cristo nagpadayag kanako. Magmakugi ako ug matag higayon makabaton kamo human sa akong pagbiya sa paghimo sa handumanan niining mga butanga. Dili kay nagsunod sa maalamon nga mga sugilanon nga gihimo, gipahibalo namo kaninyo ang gahom ug pag-anhi sa atong Ginoong Jesus Cristo, apan nahimo ming mga saksi sa iyang pagkahalangdon. Kay nakadawat man siya gikan sa Diyos Amahan ug dungog ug himaya sa tingog nga gidala kaniya nga sama niini pinaagi sa mahalangdong himaya, Kini mao ang akong anak nga hinigugma, kaniya ako nahimuot, ug kining tingoga kami nakadungog gikan sa langit nga gidala, samtang

kauban namo siya didto sa balaang bukid. Ug kami adunay mas lig-on nga propetikong pulong, nga kamo maayo nga nagbuhat nga nagtagad sama sa suga nga nagsidlak sa ngitngit nga dapit, hangtod nga ang adlaw mobanagbanag ug ang bitoon sa kabuntagon motungha sa inyong mga kasingkasing, una nga nahibalo niini, nga ang tanang propesiya sa sinulat dili mahimo sa kaugalingong paghubad. Kay dili pinaagi sa kabubut-on sa tawo gidala kaniadto ang propesiya, kondili pinaagi sa Espiritu Santo nga gidala misulti ang mga balaang tawo sa Diyos.

2

Nahimo usab ug mga bakak nga propeta sa katawhan, sama nga diha usab kaninyo mahimo mga bakak nga magtutudlo, kinsa tago nga magdala ug mga pagpili sa pagkalaglag, ug ang nakapalit kanila nga agalon nagalimod, nagdala sa ilang kaugalingon ug dali nga pagkalaglag; ug daghan mosunod sa ilang pagkasalawayon, pinaagi kanila ang dalan sa kamatuoran pagasipaton; ug sa kahakog pinaagi sa gihulma nga mga pulong kamo ilang pagabaligya-an, kinsa ang hukom dugay na wala nagpahilayo, ug ang pagkalaglag nila dili matulog. Kay kung ang Dios sa mga anghel nga nakasala wala niya gipasaylo, apan sa mga kadena sa kangitngit gitambog sa tartarus gitugyan ngadto sa hukom nga gibantayan, ug sa karaang kalibutan wala gipasaylo, apan si Noe nga ikawalo nga manalagna sa pagkamatarong giampingan, lunop sa kalibutan sa mga dili diosnon gipahamtang, ug ang mga siyudad sa Sodoma ug

Gomora giabo ngadto sa abo sa pagkalaglag gihukmanan, panig-ingnan sa mga mahitabo nga magdili-dios gibutang, ug si Lot nga matarong nga gisakit pinaagi sa paggawi sa mga dili-legal diha sa pagkamahilig giluwas; kay pinaagi sa pagtan-aw ug sa pagpaminaw ang matarong, nga nagpuyo taliwala kanila, adlaw gikan sa adlaw ang kalag nga matarong sa dili-legal nga mga buhat gisakit; nahibalo ang Ginoo pagluwas sa mga diosnon gikan sa pagsulay, ang dili-matarong apan bantayan ngadto sa adlaw sa hukom nga gisilot, ilabi na ang mga naglakaw sa likod sa unod diha sa tinguha sa pagkahugaw ug nagtamay sa awtoridad. Ang mga maisugon, mga masupilon sa ilang kaugalingon nga mga opinyon dili mokurog sa pagpanghimaraot, diin ang mga anghel, nga mas dako sa kusog ug gahom, dili magdala batok kanila gikan sa Ginoo ug blasfemong hukom. Apan kining mga tawhana, sama sa walay panghunahuna nga mga mananap nga natural nga natawo alang sa pagkadakop ug pagkalaglag, nagsulti ug pasipalahong mga butang mahitungod sa mga butang nga wala nila hibaloi, pagalaglagon gayod sila sa ilang kaugalingong pagkalaglag, makadawat ug suhol sa pagkadili matarong, naghunahuna nga ang pagkaburot sa adlaw mao ang kalipay, mga mantsa ug mga dungis, nagalingaw sa ilang kaugalingong mga limbong samtang nagakombidar uban kaninyo, adunay mga mata nga puno sa pagpanapaw ug walay hunong nga sala, naglimbong sa mga kalag nga dili lig-on, adunay kasingkasing nga nabansay sa kahakog, mga anak sa tunglo, mibiya sa tul-id nga dalan, sila nasayop, nagsunod sa dalan ni Balaam nga anak ni Bosor, kinsa nahigugma sa suhol sa pagkadili matarong, apan nakadawat ug

badlong tungod sa iyang kaugalingong paglapas sa balaod: ang usa ka mananap nga walay tingog nga misulti pinaagi sa tingog sa tawo mipugong sa kabuang sa propeta. Kini sila mga tuboran nga walay tubig, mga panganod nga giabog sa bagyo, nga alang kanila ang kangitngit sa kangitngit gitagana hangtod sa kahangtoran. Kay nagsulti sila ug sobra nga kawang nga mga pulong, ilang giladlad pinaagi sa mga tinguha sa unod ug kaulag kadtong tinuod nga nakaikyas sa mga nagpuyo diha sa sayop, nagsaad kanila ug kagawasan, samtang sila mismo mga ulipon sa pagkadunot; kay bisan kinsa nga napildi, niana usab siya naulipnan. Kay kung nakaikyas sila sa mga kahugaw sa kalibutan pinaagi sa kahibalo sa Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Kristo, apan pag-apil nila pag-usab niini ug napildi sila, nahitabo kanila nga ang katapusan mas grabe pa kay sa sinugdan. Mas maayo pa alang kanila nga wala sila makaila sa dalan sa pagkamatarong kay sa human makaila, mobalik gikan sa balaan nga sugo nga gitugyan kanila. Nahitabo kanila ang sa tinuod nga proberbyo, ang iro mibalik sa iyang kaugalingong suka, ug ang baboy nga naligo ngadto sa pagligid-ligid sa lapok.

3

Kini na, mga hinigugma, ikaduhang sulat na akong isulat kaninyo, diin niini ako nagpukaw sa inyong putli nga hunahuna pinaagi sa pagpahinumdom, aron mahinumdoman ninyo ang mga pulong nga gisulti na kaniadto pinaagi sa mga balaan nga propeta ug ang sugo sa Ginoo ug Manluluwas pinaagi sa inyong

mga apostoles, nga nahibalo una niini, nga moabot sa katapusang mga adlaw ang mga manlilibak, nga naglakaw sumala sa ilang kaugalingong mga tinguha ug nag-ingon: Asa man ang saad sa iyang pag-anhi? Gikan sa diin ang mga amahan natulog, ang tanan mao gihapon nagpabilin gikan sa sinugdanan sa paglalang. Nakatago kini kanila nga gusto nila nga ang mga langit diha kaniadto ug ang yuta gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig nga nahimo pinaagi sa pulong sa Diyos, pinaagi niini ang kalibutan niadto nga nabahaan sa tubig nalaglag; apan ang karon nga mga langit ug ang yuta pinaagi sa iyang pulong gitipigan alang sa kalayo nga gibantayan alang sa adlaw sa paghukom ug pagkalaglag sa mga dili diosnon nga mga tawo. Apan usa kini nga butang ayaw pagtugoti nga makalikay sa inyong pagkahibalo, mga hinigugma, nga usa ka adlaw sa Ginoo sama sa usa ka libo ka tuig, ug usa ka libo ka tuig sama sa usa ka adlaw. Dili molangan ang Ginoo sa iyang saad, sama sa pipila naghunahuna nga kalangan, apan mapailubon alang kanato, dili gusto nga ang pipila malaglag, apan ang tanan moabot sa paghinulsol. Moabot ang adlaw sa Ginoo sama sa kawatan sa gabii, diin ang kalangitan molabay uban sa kusog nga dahunog, ug ang mga elemento nga gisunog matunaw, ug ang yuta ug ang mga buhat diha niini masunog. Niining tanan busa nga natunaw, unsa nga matang kinahanglan nga mahimong kamo sulod sa balaang mga kinabuhi ug mga pagkabalaan, nga nagpaabut ug nagdali sa pag-anhi sa adlaw sa Diyos, pinaagi niini ang mga langit nga gisunog matunaw ug ang mga elemento nga gisunog matunaw, apan bag-ong mga langit ug bag-ong yuta sumala sa iyang saad nagpaabut kita, sulod niini ang

pagkamatarong nagpuyo. Busa, mga hinigugma, nga nagpaabut niining mga butanga, pagmakugi nga makaplagan nga walay mantsa ug walay sala diha kaniya sa kalinaw, ug ang pagpailub sa atong Ginoo isipon nga kaluwasan, sama nga ang atong hinigugmang igsoon nga si Pablo sumala sa kaalam nga gihatag kaniya misulat kaninyo, sama usab sa tanan niyang mga sulat nga nagsulti diha kanila mahitungod niining mga butanga, nga diha kanila adunay pipila nga lisud sabton, nga ang mga ignorante ug dili lig-on nagtuis sama usab sa nahibilin nga mga sinulat paingon sa ilang kaugalingong pagkalaglag. Kamo busa, mga hinigugma, nahibalo na daan bantayi ang inyong kaugalingon, aron dili pinaagi sa sayop sa mga walay-balaod madala kamo uban ug mahulog gikan sa inyong kaugalingon nga kahimtang, apan motubo kamo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas si Jesu-Kristo. Kaniya ang himaya karon ug hangtod sa adlaw sa kahangtoran; amen.

Sulat ni Juan

1

Ang diha sukad sa sinugdanan, ang among nadungog, ang among nakita sa among mga mata, ang among nasaksi ug ang among mga kamot nakahikap, mahitungod sa pulong sa kinabuhi; ug ang kinabuhi gipakita, ug among nakita ug among pagsaksi ug among ipahibalo kaninyo ang kinabuhi nga walay katapusan, nga diha sa Amahan ug gipakita kanamo; ang among nakita ug nadungog, among ipahibalo kaninyo, aron kamo usab makabaton ug panag-uban uban kanamo; ug ang panag-uban nga amo uban sa Amahan ug uban sa iyang Anak nga si Jesus Cristo. Ug kini nga mga butang nagsulat kami kaninyo aron ang among kalipay mahimong puno. Ug kini mao ang mensahe nga among nadungog gikan kaniya ug among gipahibalo kaninyo, nga ang Diyos kahayag ug ang kangitngit wala kaniya. Kung moingon kita nga kita adunay pakig-uban uban kaniya ug magalakaw kita sa kangitngit, nagabakak kita ug dili kita nagabuhat sa kamatuoran; apan kung magalakaw kita sa kahayag, sama nga siya anaa sa kahayag, kita adunay pakig-

uban sa usag-usa, ug ang dugo ni Jesus Cristo nga iyang anak nagahinlo kanato gikan sa tanang sala. Kon moingon kita nga wala kamiy sala, among gilimbong ang among kaugalingon ug ang kamatuoran wala diha kanamo. Kon kita mosugid sa atong mga sala, matinumanon siya ug matarong, aron iyang pasayloon kanato ang atong mga sala ug hinloan kita gikan sa tanang kadautan. Kung moingon kita nga wala kita nakasala, himoon natong bakakero siya, ug ang iyang pulong wala anaa kanato.

2

Mga gagmay nga mga bata ko, kini nga mga butang gisulat ko kaninyo aron dili kamo makasala; ug kon kinsa makasala, aduna kitay manlalaban ngadto sa Amahan, si Jesus Cristo nga matarong; ug siya mao ang pagpasig-uli mahitungod sa mga sala nato, dili mahitungod sa ato lamang, apan usab mahitungod sa tibuok kalibutan. Ug niini nahibalo kita nga nakaila kita kaniya, kon tumanon nato ang iyang mga sugo. Ang nagsulti, Nakaila ako kaniya, ug wala nagtuman sa iyang mga sugo, bakakero siya, ug sa kini ang kamatuoran wala; apan kinsa nagtuman sa iyang pulong, sa pagkatinuod sa kini ang gugma sa Diyos nahingpit na. Niini kita nakahibalo nga kita anaa kaniya. Ang nagsulti nga magpabilin diha kaniya kinahanglan, sama sa paglakaw niadto, ug siya usab maglakaw sa samang paagi. Mga igsoon, dili sugo nga bag-o ang akong isulat kaninyo, kondili sugo nga karaan, nga nakaangkon na ninyo gikan sa sinugdanan; ang sugo nga karaan mao ang pulong nga inyong

nadungog gikan sa sinugdanan. Usab, bag-ong sugo akong isulat kaninyo, nga mao ang tinuod diha kaniya ug diha kaninyo, tungod kay ang kangitngit nagaagi na ug ang tinuod nga kahayag nagasidlak na. Ang nag-ingon nga anaa siya sa kahayag, ug nagdumot sa iyang igsoon, anaa gihapon sa kangitngit hangtod karon. Ang naghigugma sa iyang igsoon nagpabilin sa kahayag, ug walay kapandolan diha kaniya; apan ang nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit ug naglakaw sa kangitngit, ug wala masayod asa siya moadto, tungod kay ang kangitngit nagbuta sa iyang mga mata. Nagsulat ako kaninyo, gagmay nga mga bata, kay gipasaylo na ang inyong mga sala tungod sa iyang ngalan. Nagsulat ako kaninyo, mga amahan, kay nakaila kamo niadtong gikan sa sinugdanan. Nagsulat ako kaninyo, mga batan-ong lalaki, kay nakadaog kamo sa daotan. Gisulat ko kaninyo, mga bata, tungod kay naila na ninyo ang Amahan. Misulat ko kaninyo, mga amahan, kay nakaila kamo kaniya nga gikan sa sinugdanan. Gisulat ko kaninyo, mga batan-ong lalaki, kay kusgan kamo ug ang pulong sa Diyos nagpabilin diha kaninyo ug nabuntog ninyo ang dautan. Ayaw paghigugma sa kalibotan ni ang mga butang sa kalibotan. Kung kinsa ang mohigugma sa kalibutan, wala ang gugma sa Amahan diha kaniya; tungod kay ang tanan nga anaa sa kalibutan, ang tinguha sa unod ug ang tinguha sa mga mata ug ang pagkamapahitas-on sa kinabuhi, wala gikan sa Amahan, apan gikan sa kalibutan. Ug ang kalibutan naglabay ug ang iyang tinguha, apan ang naghimo sa kabubut-on sa Diyos nagpabilin hangtod sa kahangtoran. Mga bata, katapusang takna na kini, ug sama sa inyong nadungog nga ang antikristo moabot, ug karon

daghang antikristo nahimo na; busa nahibalo kita nga katapusang takna na kini. Gikan sa atoa sila migawas, apan dili sila gikan sa atoa. Kay kon sila gikan sa atoa, nagpabilin unta sila uban kanato, apan aron ipadayag nga dili silang tanan gikan sa atoa. Ug kamo adunay pagdihog gikan sa Balaan, ug nasayod kamo sa tanan. Wala ako magsulat kaninyo tungod kay wala kamo mahibalo sa kamatuoran, kondili tungod kay nahibalo kamo niini, ug tungod kay ang tanang bakak dili gikan sa kamatuoran. Kinsa ang bakakero kon dili ang naglimod nga si Jesus dili ang Cristo? Kini mao ang antikristo, ang naglimod sa Amahan ug sa Anak. Ang tanan nga naglimod sa anak wala usab ang amahan. Kamo busa, ang inyong nadungog gikan sa sinugdanan, magpabilin kini diha kaninyo. Kung magpabilin diha kaninyo ang gikan sa sinugdanan nga inyong nadungog, ug kamo usab magpabilin diha sa Anak ug diha sa Amahan. Ug kini mao ang saad nga siya mismo misaad kanato, ang kinabuhing walay katapusan. Kini nga mga butang gisulat ko kaninyo mahitungod sa mga naglimbong kaninyo. Ug kamo, ang pagdihog nga inyong gidawat gikan kaniya, nagpabilin diha kaninyo, ug wala kamoy panginahanglan nga adunay usa nga magtudlo kaninyo, apan ingon nga ang mao gihapon nga pagdihog nagtudlo kaninyo mahitungod sa tanang butang, ug kini tinuod ug dili bakak, ug sumala sa gitudlo niya kaninyo, magpabilin kamo diha kaniya. Ug karon, gagmay nga mga anak, magpabilin kamo diha kaniya, aron nga sa dihang siya ipadayag kita may kaisug ug dili kita maulawan gikan kaniya sa iyang pag-anhi. Kon kamo makahibalo nga siya matarong, nahibalo usab kamo nga ang tanan nga nagbuhat sa pagkamatarong

natawo gikan kaniya.

3

Tan-awa unsa ka klaseng gugma ang gihatag kanato sa Amahan aron nga mga anak sa Diyos tawgon kita. Tungod niini ang kalibutan wala moila kaninyo, kay wala man kini makaila kaniya. Minahal, karon mga anak sa Dios kita, ug wala pa mapadayag kung unsa kita mahimo. Apan nahibalo kita nga kon siya mapadayag, mahisama kita kaniya, tungod kay makita nato siya sumala sa iyang pagkamao. Ug ang tanan nga nagbaton niining paglaoma diha kaniya nagputli sa iyang kaugalingon, sama nga siya putli. Ang tanan nga nagbuhat ug sala nagbuhat usab ug pagkawalay-balaod, ug ang sala mao ang pagkawalay-balaod. Ug nahibalo kamo nga siya gipakita aron kuhaon ang atong mga sala, ug wala siyay sala. Ang tanan nga nagpabilin kaniya dili makasala, ang tanan nga makasala wala makakita kaniya ni nakaila kaniya. Mga gagmay nga mga bata, ayaw tugoti nga bisan kinsa molimbong kaninyo; ang nagbuhat sa pagkamatarong matarong, sama nga siya matarong; ang nagbuhat sa sala gikan sa yawa, tungod kay sukad sa sinugdan ang yawa nagpakasala. Alang niini gipakita ang Anak sa Dios, aron pagagub-on niya ang mga buhat sa yawa. Ang tanan nga natawo gikan sa Diyos dili mobuhat ug sala, tungod kay ang iyang liso nagpabilin diha kaniya, ug dili siya makahimo sa pagpakasala, tungod kay siya natawo gikan sa Diyos. Niini makita ang mga anak sa Diyos ug ang mga anak sa yawa. Ang

tanan nga dili mobuhat ug pagkamatarong dili gikan sa Diyos, ug ang dili mohigugma sa iyang igsoon. Nga kini mao ang mensahe nga inyong nadungog gikan sa sinugdanan, aron kita maghigugmaanay sa usag usa, dili sama ni Cain nga gikan sa dautan ug gipatay ang iyang igsoon; ug alang sa unsa nga hinungdan gipatay niya siya? Kay ang iyang mga buhat dautan, apan ang sa iyang igsoon matarong. Dili kamo mahibulong, mga igsoon ko, kon ang kalibutan nagdumot kaninyo. Kami nahibalo nga kami mibalhin gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi tungod kay kami nahigugma sa mga igsoon. Ang dili nahigugma sa igsoon nagpabilin sa kamatayon. Ang tanan nga nagdumot sa iyang igsoon mamumuno, ug nahibalo kamo nga ang tanan nga mamumuno walay kinabuhing walay katapusan nga nagpabilin diha kaniya. Niini nahibaloan namo ang gugma, nga siya alang kanamo ang iyang kalag gibutang, ug kami kinahanglan usab alang sa mga igsoon ang among mga kalag ibutang. Apan kinsa man nga adunay kabtangan sa kalibutan ug makakita sa iyang igsoon nga nanginahanglan, apan isira ang iyang kasingkasing gikan kaniya, unsaon man pagpabilin ang gugma sa Diyos diha kaniya? Mga gamay kong mga anak, dili kita maghigugma sa pulong ni sa dila, kondili sa buhat ug kamatuoran. Ug niini among nahibalo nga gikan sa kamatuoran kami, ug sa atubangan niya among palabihon ang among mga kasingkasing, nga kon magasilot kanamo ang kasingkasing, nga mas dako ang Dios kaysa among kasingkasing ug nahibalo sa tanan nga mga butang. Mga hinigugma, kung ang atong kasingkasing dili mokondenar kanato, may kaisug kita ngadto sa Dios, ug bisan unsa nga among pangayoon makadawat kami gikan kaniya,

tungod kay ang iyang mga sugo among gituman ug ang makapalipay sa atubangan niya among gibuhat. Ug kini mao ang iyang sugo, aron kita motuo sa ngalan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo ug maghigugmaay kita sa usag usa sumala sa iyang gihatag nga sugo. Ug ang nagtipig sa iyang mga sugo magpabilin diha kaniya, ug siya diha kaniya. Ug niini among nahibalo nga nagpabilin siya sa amo, gikan sa Espiritu nga iyang gihatag kanamo.

4

Mga hinigugma, ayaw tuo sa tanan nga espiritu, kondili sulayi ang mga espiritu kon gikan ba sa Dios, tungod kay daghan nga bakak nga mga propeta nanggula na ngadto sa kalibutan. Niini mahibalo kamo sa espiritu sa Diyos; ang tanang espiritu nga mosugid nga si Jesu-Cristo mianhi sa unod, gikan sa Diyos; ug ang tanang espiritu nga wala mosugid nga si Jesu-Cristo mianhi sa unod, dili gikan sa Diyos; ug kini mao ang sa antikristong nadunggan ninyo nga moabot, ug karon anaa na sa kalibutan. Kamo gikan sa Diyos, mga gagmayng bata, ug nabuntog ninyo sila, tungod kay mas dako ang anaa kaninyo kay sa anaa sa kalibutan. Sila gikan sa kalibutan, tungod niini nagsulti sila gikan sa kalibutan ug ang kalibutan namati kanila. Kami gikan sa Dios; ang nakaila sa Dios mamati kanamo. Siya nga dili gikan sa Diyos dili mamati kanato. Gikan niini nakaila kita sa espiritu sa kamatuoran ug sa espiritu sa pagkasayop. Minahal, maghigugmaay kita sa usag usa, tungod kay ang gugma gikan sa

Diyos, ug ang tanan nga naghigugma natawo gikan sa Diyos ug nakaila sa Diyos. Ang dili naghigugma wala nakaila sa Diyos, tungod kay ang Diyos gugma. Niini gipakita ang gugma sa Diyos kanato, tungod kay ang iyang bugtong Anak gipadala sa Diyos ngadto sa kalibutan aron kita mabuhi pinaagi kaniya. Niini mao ang gugma, dili tungod kay kami mihigugma sa Diyos, kondili tungod kay siya mihigugma kanamo ug gipadala ang iyang Anak nga pag-ula alang sa among mga sala. Mga hinigugma, kung mao kini ang Dios nahigugma kanato, kita usab kinahanglan nga maghigugmaanay. Ang Dios wala gayuy bisan kinsa sukad nakakita, apan kon kita maghigugmaay sa usag usa, ang Dios magpabilin diha kanato ug ang iyang gugma nahingpit na diha kanato. Niini nahibalo kita nga nagpabilin kita kaniya ug siya nagpabilin kanato, tungod kay gihatag niya kanato ang iyang Espiritu. Ug kami nakakita ug nagpamatuod nga ang Amahan nagpadala sa Anak nga Manluluwas sa kalibutan. Bisan kinsa nga mosugot nga si Jesus mao ang Anak sa Dios, ang Dios magpabilin diha kaniya, ug siya usab magpabilin diha sa Dios. Ug kami nakaila ug mituo sa gugma nga ang Dios adunay alang kanamo. Ang Diyos gugma, ug ang nagpabilin sa gugma nagpabilin sa Diyos ug ang Diyos nagpabilin sa kaniya. Niini nahingpit ang gugma uban kanato, aron kita adunay kaisug sa adlaw sa paghukom, tungod kay sama nga siya mao, kita usab mao sa kalibutang niini. Walay kahadlok sa gugma, apan ang hingpit nga gugma nagsalikway sa kahadlok, tungod kay ang kahadlok adunay silot, ug ang nahadlok wala pa mahingpit sa gugma. Kita maghigugma kaniya, tungod kay siya una nahigugma kanato. Kung kinsa moingon nga nahigugma ako sa

Dios, ug ang iyang igsoon gidumtan, bakakero siya, kay ang wala maghigugma sa iyang igsoon nga iyang nakita, unsaon niya pagkahimo sa paghigugma sa Dios nga wala niya makita? Ug kini nga sugo anaa kanato gikan kaniya, aron ang nahigugma sa Dios maghigugma usab sa iyang igsoon.

5

Ang tanan nga nagtuo nga si Jesus mao ang Kristo natawo gikan sa Diyos, ug ang tanan nga naghigugma sa nagbuhat kaniya nahigugma usab sa natawo gikan kaniya. Niini nahibalo kita nga kita nahigugma sa mga anak sa Diyos, kon kita nahigugma sa Diyos ug nagtuman sa iyang mga sugo. Kini kay mao ang gugma sa Dios, aron nga atong tumanon ang iyang mga sugo; ug ang iyang mga sugo dili mabug-at, tungod kay ang tanan nga natawo gikan sa Dios nagmadaog sa kalibutan; ug kini mao ang kadaogan nga nagmadaog sa kalibutan, ang atong pagtuo. Kinsa ang nagbuntog sa kalibutan kon dili ang nagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios? Kini mao ang miabut pinaagi sa tubig ug dugo, si Jesus Cristo, dili sa tubig lamang, kondili sa tubig ug sa dugo, ug ang Espiritu mao ang nagpamatuod, tungod kay ang Espiritu mao ang kamatuoran. Kay tulo sila ang nagasaksi sa langit, ang Amahan, ang Pulong ug ang Balaan nga Espiritu, ug kining tulo usa sila; ug tulo sila ang nagasaksi sa yuta, ang Espiritu ug ang tubig ug ang dugo, ug ang tulo ngadto sa usa sila. Kung ang pagsaksi sa mga tawo dawaton namo, ang pagsaksi sa Diyos mas dako, tungod kay kini mao ang pagsaksi sa Diyos nga

iyang gisaksi mahitungod sa iyang Anak. Ang nagtuo sa Anak sa Dios aduna sa iyang sulod ang pagpamatuod, ang wala magtuo sa Dios naghimo kaniya nga bakakero, tungod kay wala siya mituo sa pagpamatuod nga gipamatuod sa Dios mahitungod sa iyang Anak. Ug kini mao ang pagsaksi, nga ang Dios mihatag kanato ug kinabuhing walay katapusan, ug kini nga kinabuhi anaa sa iyang Anak. Ang nagbaton sa Anak nagbaton sa kinabuhi; ang wala magbaton sa Anak sa Diyos wala magbaton sa kinabuhi. Kini nga mga butang gisulat ko kaninyo nga nagtuo sa ngalan sa Anak sa Dios, aron mahibalo kamo nga kamo adunay kinabuhing walay katapusan, ug aron motuo kamo sa ngalan sa Anak sa Dios. Ug kini mao ang atong kaisugon ngadto kaniya, nga kon unsa atong pangayoon sumala sa iyang kabubut-on, mamati siya kanato. Ug kon nahibalo kita nga mamati siya kanato sa bisan unsa nga among gipangayo, nahibalo kita nga anaa kanato ang mga hangyo nga among gipangayo gikan kaniya. Kung kinsa makakita sa iyang igsoon nga nagpakasala ug sala nga dili paingon sa kamatayon, mangayo siya, ug ihatag niya kaniya ang kinabuhi, alang sa mga nagpakasala nga dili paingon sa kamatayon. Adunay sala paingon sa kamatayon; dili mahitungod niana ako moingon aron siya mangayo. Ang tanang dili-hustisya sala man, ug adunay sala nga dili ngadto sa kamatayon. Nahibalo kita nga ang tanan nga natawo gikan sa Diyos dili makasala, apan ang natawo gikan sa Diyos nagbantay sa iyang kaugalingon, ug ang daotan dili mohikap kaniya. Nahibalo kita nga gikan sa Dios kita, ug ang tibuok kalibotan anaa sa kadautan. Nahibalo kami nga ang Anak sa Dios miabut ug gihatagan niya kami ug

salabutan aron mahibalo kami sa tinuod; ug kami anaa sa tinuod, anaa sa iyang Anak si Jesu-Cristo. Kini mao ang tinuod nga Dios ug kinabuhi nga walay katapusan. Mga gamay nga bata, bantayi ninyo ang inyong mga kaugalingon gikan sa mga diosdios. Amen.

Didache

1

Adunay duha ka mga dalan, usa sa kinabuhi ug usa sa kamatayon, ug dako ang kalainan taliwala sa duha ka mga dalan. Ang dalan sa kinabuhi mao kini: una, higugmaon mo ang Diyos nga naghimo kanimo; ikaduha, higugmaon mo ang imong silingan sama sa imong kaugalingon; ug ang tanang butang nga wala nimo gusto nga mahitabo kanimo, ayaw usab nimo buhata sa uban. Niining mga butanga ug sa mga pulong, ang tudlo mao kini: panalanginon ninyo ang mga nagtunglo kaninyo ug pag-ampo alang sa inyong mga kaaway, ug magpuasa alang sa mga naglutos kaninyo; kay unsa man nga grasa kon higugmaon ninyo ang mga nahigugma kaninyo? Dili ba ang mga nasud magbuhat usab niini? Apan kamo, higugmaa ang mga nagadumot kaninyo, ug dili kamo makabaton ug kaaway. Paglikay sa unod ug lawas nga mga tinguha. Kung kinsa mohatag kanimo ug samad sa tuo nga aping, liso kaniya ang lain, ug ikaw mahimong hingpit. Kung kinsa mopugos kanimo ug usa ka milya, lakaw uban kaniya ug duha. Kung kinsa

mokuhit sa imong bisti, hatag usab kaniya ang tunika. Kung kinsa mokuhit gikan kanimo ang imong kabtangan, ayaw pangayoa balik, kay dili ka man makahimo. Sa tanang nangayo kanimo, ihatag, ug ayaw pagbawia; kay sa tanan gusto mohatag ang Amahan gikan sa iyang kaugalingong mga gasa. Bulahan ang nagahatag sumala sa sugo; kay inosente man siya. Alaut sa nagadawat, bisan kinsa, walay sala; apan ang wala magkinahanglan nga nagdawat mohatag ug silot, ngano nga nakadawat ug alang sa unsa; ug sa pagkabilanggo mahimo siyang susihon mahitungod sa iyang gibuhat, ug dili siya makagawas gikan didto, hangtod nga iyang mabayad ang katapusang kwadrantis. Apan mahitungod niini usab giingon na, Pahingusog ang imong pagkamaluluy-on diha sa imong mga kamot, hangtod nga mahibalo ka kinsa imong ihatag.

2

Ikaduhang sugo sa pagtulun-an: dili ka mopatay, dili ka mopakighilawas, dili ka modaot sa mga bata, dili ka makighilawas, dili ka mokawat, dili ka mobuhat og salamangka, dili ka mobuhat og pangontra, dili ka mopatay og bata sa pagkaguba, ni mopatay sa natawo, dili ka magtinguha sa mga butang sa imong silingan. Dili ka manumpa nga bakak, dili ka mosaksi nga bakak, dili ka mosulti ug daotan, dili ka magdala ug kasilag. Dili ka mahimong duhaduha og hunahuna ni duhaduha og dila, kay ang pagkaduhaduha og dila mao ang lit-ag sa kamatayon. Dili mahimo nga bakak ang imong pulong, dili

walay sulod, kondili puno sa lihok. Dili ka mahimong hakog ni tulisan ni mananap ni maldito ni mapahitas-on. Dili ka magkuha ug tambag nga dautan batok sa imong silingan. Dili ka magdumot sa tanang tawo, apan ang uban badlungon mo, alang sa uban pag-ampo ka, ug ang uban higugmaon mo labaw pa sa imong kaugalingong kalag.

3

Anak ko, ikalagiw gikan sa tanang daotan ug gikan sa tanang sama niana. Ayaw pagmahimong masuk-anon, kay ang kasuko naggiya paingon sa pagpatay, ni mahimong masinuon, ni maaway, ni mabangis, kay gikan niining tanan natawo ang mga pagpatay. Anak ko, ayaw pagmahimong maibogon, kay ang kaibog naggiya ngadto sa pagpakighilawas, ni magpakasulti ug mahugaw ni magpakataas, kay gikan niining tanan natawo ang mga pagpanapaw. Anak ko, ayaw pagmahimong managna, tungod kay kini nagdala ngadto sa pagsimba sa diyus-diyosan, ni manggagaway, ni astrologo, ni mananambal, ni gusto nimo nga tan-awon kini. Kay gikan niining tanan natawo ang pagsimba sa diyus-diyosan. Anak ko, ayaw mahimong bakakon, tungod kay ang bakak nagdala ngadto sa pagpangawat, ni mahigugmaon sa salapi ni mahigugmaon sa walay pulos nga himaya, kay gikan niining tanan natawo ang mga pagpangawat. Anak ko, ayaw pagmahimong magbagulbol, tungod kay kini nagdala ngadto sa pagpasipala, ni magmapahitas-on ni magdaotang hunahuna, kay gikan niining tanang mga butanga natawo ang mga pagpasipala.

Magmalumo ka, tungod kay ang mga malumo makapanunod sa yuta. Mahimong mapailubon ug maluluy-on ug walay sala ug malinawon ug maayo, ug magkurog sa mga pulong nga imong nadungog sa kanunay. Dili ka magpataas sa imong kaugalingon ni mohatag sa imong kalag ug kaisog. Dili modikit ang imong kalag uban sa mga taas, apan uban sa mga matarong ug mapaubsanon ikaw makig-uban. Ang mga buhat nga nahitabo kanimo ingon nga maayong mga butang dawaton mo, nahibalo nga kung wala ang Diyos, walay bisan unsa nga mahitabo.

4

Anak ko, hinumdumi ang nagsulti kanimo sa pulong sa Diyos gabii ug adlaw, ug pasidunggi siya sama sa Ginoo, kay diin gisulti ang pagkaginoo, didto anaa ang Ginoo. Pangitaa matag adlaw ang pakig-uban sa mga balaan, aron makapahulay ka sa ilang mga pulong. Dili ka magtinguha og pagkabahinbahin, kondili magpahimutang ka og kalinaw sa mga nag-away, maghukom ka og matarong, dili ka magpakita og pagpili sa tawo sa pagbadlong tungod sa mga kalapasan. Dili ka magduhaduha kon mahitabo ba kini o dili. Ayaw mahimong sa pagkuha nagtuy-od sa mga kamot, pero sa paghatag nagpalikay. Kon adunay sulod ang imong mga kamot, ihatag mo kini aron lukat sa imong mga sala. Dili ka magduhaduha sa paghatag ni magbagulbol sa paghatag, kay mahibalo ka kinsa ang maayong tigbalos sa bayad. Dili ka mobiya sa nanginahanglan, kondili ipaambit mo ang tanan sa imong igsoon ug dili ka moingon nga

kini imo ra, kay kon sa walay kamatayon mga kauban kamo, labi pa gayod sa mga butang nga mamatay. Dili nimo kuhaon ang imong kamot gikan sa imong anak nga lalaki o gikan sa imong anak nga babaye, kondili sukad pa sa pagkabatan-on tudloan mo sila sa kahadlok sa Diyos. Dili ka magsugo sa imong ulipon o sa imong ulipong babaye, kadtong nanaglaom sa mao rang Diyos, diha sa imong pagkapait, basin tingali dili sila mahadlok sa Diyos nga anaa sa ibabaw ninyong duha; kay dili man siya moabot sumala sa nawong aron motawag, apan sa mga tawo nga giandam sa espiritu. Kamo nga mga ulipon, mosurender sa inyong mga agalon ingon sa tipo sa Diyos, diha sa kaulaw ug kahadlok. Dumtan mo ang tanang pagkamapamakak ug ang tanan nga dili makapahimuot sa Ginoo. Dili ka mobiya sa mga sugo sa Ginoo, bantayan mo hinuon ang imong nadawat, dili magdugang ni magkuha. Sa mga tigom ikaw magasugid sa imong mga sala, ug dili ka moadto sa imong pag-ampo nga may daotan nga konsensya. Kini mao ang dalan sa kinabuhi.

5

Ang dalan sa kamatayon mao kini: una sa tanan, daotan kini ug puno sa mga tunglohay—pagpatay, pagpanapaw, mga tinguha, pagpakighilawas, pagpangawat, pagsimba sa mga diosdios, mga salamangka, mga salamangka, pagpangagaw, bakak nga pagsaksi, pagkamapagpaimbabaw, pagkaduhaduha sa kasingkasing, limbong, pagkamapahitas-on, kadaotan,

pagkagahi sa ulo, kahakog, bastos nga sinultihan, pangabugho, pagkamabangis, kahitas-on, pagkamapahambog. Mga gilukso sa maayong mga butang, nagdumot sa kamatuoran, naghigugma sa bakak, wala makaila sa ganti sa pagkamatarong, wala mopilit sa maayo ni sa hustong paghukom, nagbantay dili alang sa maayo, apan alang sa dautan; nga layo kanila ang kaaghop ug pailub, naghigugma sa kawang mga butang, naggukod sa balus, wala maluy-an sa kabos, wala mag-antos alang sa dinaugdaog, wala makaila sa nagbuhat kanila, mga mamumuno sa mga anak, wala makaila sa nagbuhat kanila, mga mamumuno sa mga anak, mga tigdaot sa binuhat sa Diyos, nagtalikod sa nanginahanglan, nagdaugdaog sa gisakit, mga manalambag sa mga adunahan, mga dili-matarong nga maghuhukom sa mga kabos, hingpit nga makasasala; hinaot nga maluwas kamo, mga anak, gikan niining tanan.

6

Tan-awa, dili unta kinsa makapahisalaag kanimo gikan niining dalan sa pagtulun-an, tungod kay gawas sa Diyos nagtudlo kanimo. Kung sa pagkamatuod makahimo ka sa pagpas-an sa tibuok nga yugo sa Ginoo, mahimo kang hingpit. Apan kung dili ka makahimo, buhata ang imong makaya. Mahitungod sa pagkaon, unsa ang imong makaya, dad-a, apan gikan sa mga halad sa diosdios, pag-amping pag-ayo, kay kini pagsimba man sa mga patay nga mga diyos.

7

Mahitungod sa bunyag, bautismuhan ninyo niini nga paagi: human isulti kining tanan nga mga butang, bautismuhan sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Balaang Espiritu diha sa buhing tubig. Kung wala kay buhing tubig, bunyagi sa laing tubig; kung dili ka makahimo sa bugnaw nga tubig, sa init. Kon dili nimo mabatonan ang duha, ibubo sa ulo makatulo ka beses ang tubig sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo. Apan sa wala pa ang bunyag, magpuasa una ang nagbunyag ug ang gibunyagan ug kon may uban nga makahimo; ug sugoa nga magpuasa ang gibunyagan sa wala pa ang usa o duha.

8

Ang inyong mga pagpuasa kinahanglan dili mahimong uban sa mga mapagpaimbabaw. Nagpuasa sila sa ikaduhang adlaw sa Sabbath ug sa ikalima; apan kamo magpuasa sa ikaupat ug sa adlaw sa pangandam. Dili usab kamo mag-ampo sama sa mga mapagpaimbabaw, apan sama sa gisugo sa Ginoo diha sa iyang ebanghelyo, sa ingon mag-ampo kamo: Amahan namo nga anaa sa langit, pagabalaanon ang imong ngalan, moabot ang imong gingharian, matuman ang imong kabubut-on sama sa langit ug sa yuta; ang among tinapay nga inadlaw-adlaw ihatag kanamo, sama nga kami usab nagpasaylo sa among mga nakautang kanamo, ug dili mo kami dad-on ngadto sa panulay, apan luwasa kami gikan sa dautan; kay imo ang gahom ug ang himaya

ngadto sa mga katuigan. Pag-ampo ninyo niini nga paagi makatulo sa adlaw.

9

Mahitungod sa pasalamat, sa ingon niini magpasalamat kamo: una mahitungod sa kopa: Nagpasalamat kami kanimo, Amahan namo, alang sa balaan nga paras ni David nga imong sulugoon: kanimo ang himaya hangtod sa kahangtoran. Mahitungod sa pagbali: Nagpasalamat kami kanimo, Amahan namo, alang sa kinabuhi ug kahibalo, nga imong gipahibalo kanamo pinaagi kang Jesus nga imong anak. Kanimo ang himaya hangtod sa kahangturan. Sama nga kining tipaka nakatay-og ibabaw sa mga bukid ug nahiusa nahimo nga usa, mao usab pahiusaha ang imong iglesia gikan sa mga kinatumyan sa yuta ngadto sa imong gingharian. Kay imo ang himaya ug ang gahom pinaagi kang Jesus hangtod sa kahangturan. Walay bisan kinsa nga mokaon o moinom gikan sa inyong pasalamat, kondili lamang kadtong mga nabautismohan sa ngalan sa Ginoo, kay mahitungod niini misulti ang Ginoo, Ayaw ihatag ang balaan ngadto sa mga iro.

10

Pagkahuman sa pagkapuno sa ingon niini magpasalamat kamo: Nagpasalamat kami kanimo, Amahan nga balaan, alang sa imong balaan nga ngalan, nga nagpuyo sa among mga

kasingkasing, ug alang sa kahibalo ug pagtuo ug imortalidad nga gihatag kanamo pinaagi kang Jesus nga imong anak; kanimo ang himaya hangtod sa mga katuigan. Ikaw, Agalon nga Makagagahom sa Tanan, naghimo sa tanang butang tungod sa imong ngalan, ug pagkaon ug ilimnon gihatag mo sa mga tawo alang sa kalipay, aron sila magpasalamat kanimo, apan kanamo gihatag mo ang espirituhanong pagkaon ug ilimnon ug kinabuhing walay kataposan pinaagi sa imong anak. Una sa tanan, nagpasalamat kami kanimo tungod kay gamhanan ka. Kanimo ang himaya hangtod sa kahangturan. Hinumdomi, Ginoo, ang imong katilingban, aron luwason kini pinaagi sa imong gugma, ug tiguma kini gikan sa upat ka hangin, ang gibalaan, ngadto sa imong gingharian nga imong giandam alang niini, kay imo ang gahom ug ang himaya hangtod sa kahangtoran. Moanha ang grasya ug molabay kining kalibotana. Hosanna sa Diyos ni David. Kung kinsa balaan, moari siya; kung kinsa dili, maghinulsol siya; maran atha; amen. Apan sa mga propeta, tugoti sila sa pagpasalamat sumala sa ilang gusto.

11

Busa kinsa nga moabot ug motudlo kaninyo niining tanan nga mga butang nga gisulti na kaniadto, dawata siya; apan kon siya mismo nga magtutudlo nga mitalikod motudlo ug laing tudlo aron sa pagguba, ayaw pamati kaniya; apan aron sa pagdugang sa pagkamatarong ug kahibalo sa Ginoo, dawata siya ingon nga Ginoo. Mahitungod sa mga apostoles ug mga propeta, sumala sa

sugo sa ebanghelyo, buhata kini. Matag apostol nga moabot kaninyo dawata siya ingon nga ginoo; apan dili siya magpabilin gawas sa usa ka adlaw; apan kon adunay panginahanglan, ug ang sunod usab; apan kon tulo ka adlaw siya magpabilin, bakak nga propeta siya. Ang umabot nga apostol kinahanglan dili magkuha ug bisan unsa gawas sa tinapay hangtod siya makapahimutang, apan kon siya mangayo ug salapi, siya usa ka bakak nga propeta. Ug ang bisan unsang propeta nga nagsulti pinaagi sa espiritu dili ninyo sulayan ni hukman, kay ang tanang sala mapasaylo, apan kining sala dili mapasaylo. Dili tanang nagsulti diha sa espiritu mao ang propeta, apan kon siya adunay mga pamaagi sa Ginoo. Gikan busa sa mga pamaagi mailhan ang bakak nga propeta ug ang propeta. Ug ang matag propeta nga nagmando ug lamesa diha sa espiritu dili mokaon gikan niini, apan kon dili, siya usa ka bakak nga propeta. Apan ang matag propeta nga nagtudlo sa kamatuoran, kon wala niya buhata ang iyang gitudlo, bakak nga propeta siya. Apan ang matag propeta nga giila ug tinuod, nga naghimo alang sa kalibotanong misteryo sa iglesia, nga wala magtudlo sa paghimo sa bisan unsa nga iyang gibuhat, dili pagahukman diha kaninyo, kay ang iyang paghukom anaa sa Diyos, tungod kay mao usab ang gibuhat sa mga karaang propeta. Apan kinsa nga moingon sa espiritu, Hatagi ako ug mga salapi nga plata o uban pang mga butang, dili kamo mamati kaniya. Apan kon mahitungod sa uban nga mga nanginahanglan moingon siya nga ihatag, ayaw ninyo siya hukmi.

12

Ang tanan nga moabot sa ngalan sa Ginoo padawata, unya human sa pagsusi kaniya mahibalo kamo, kay may salabutan kamo sa tuo ug wala. Kung sa pagkatinuod nagagi lamang ang umabot, tabangi siya kutob sa inyong mahimo. Dili siya magpabilin nganha kaninyo gawas sa duha o tulo ka adlaw, kung adunay kinahanglan. Apan kung gusto niya nga mopuyo uban kaninyo, ug siya usa ka batid nga tawo, magtrabaho siya ug mokaon. Apan kung wala siyay kahanas, sumala sa inyong pangsabot, paghunahuna unsaon niya pagpuyo uban kaninyo nga dili magpakataponon ingong Kristiyano. Kung dili niya gusto nga buhaton kini, siya usa ka mangilad. Pagbantay gikan sa mga sama kanila.

13

Apan ang matag tinuod nga propeta nga gusto mopuyo uban kaninyo takos sa iyang pagkaon. Ingon usab, ang tinuod nga magtutudlo takus usab, sama sa mamumuo sa iyang pagkaon. Busa, ang tanang unang bunga sa mga abot gikan sa pugaan ug giukanan, sa mga baka ug mga karnero, pagkakuha nimo, ihatag mo ang unang bunga ngadto sa mga propeta, kay sila mao ang inyong mga pangulong pari. Kon pero wala kamoy propeta, ihatag sa mga kabos. Kung magbuhat ka ug pagkaon, kuhaa ang unang bunga ug ihatag sumala sa sugo. Sama usab, human makabuka ug tadyaw sa bino o lana, human makuha ang unang

bunga, ihatag sa mga propeta; apan sa plata ug bisti ug tanang kabtangan, human makuha ang unang bunga, sumala sa imong hunahuna, ihatag sumala sa sugo.

14

Sumala sa Adlaw sa Ginoo, kon magkatigom kamo, buk-a ang tinapay ug magpasalamat, human una ninyo isugid ang inyong mga sala, aron ang inyong halad mahimong putli. Apan ang tanan nga adunay pagduhaduha uban sa iyang kauban ayaw pagtindog uban kaninyo, hangtod nga sila magkasabot, aron dili mahugaw ang inyong halad. Kini mao ang gisulti sa Ginoo: Sa tanang dapit ug panahon maghalad kanako ug halad nga putli. Kay dakong hari ako, nag-ingon ang Ginoo, ug ang akong ngalan katingalahan sa mga nasod.

15

Tudloi busa alang sa inyong kaugalingon ang mga tigdumala ug mga alagad nga takos sa Ginoo, mga tawo nga maaghop ug dili mahigugmaon sa salapi ug matinuoron ug nasulay, kay sila nag-alagad usab kaninyo sa pag-alagad sa mga propeta ug mga magtutudlo. Busa ayaw ninyo sila pagsalikway, kay sila mao ang inyong gipasigarbo uban sa mga propeta ug mga magtutudlo. Badlonga apan ang usag-usa dili sa kasuko, kondili sa kalinaw sama sa inyong nahibaloan diha sa ebanghelyo, ug sa tanan nga

nakasala batok sa iyang isigkatawo, walay bisan kinsa magasulti ni gikan kaninyo magapaminaw, hangtod nga siya magahinulsol. Apan ang inyong mga pag-ampo ug ang inyong mga limos ug ang tanan ninyong mga buhat, buhata sumala sa anaa sa ebanghelyo sa atong Ginoo.

16

Pagbantay alang sa inyong kinabuhi, ang inyong mga suga dili pasagdi nga mapalong, ug ang inyong mga hawak dili pasagdi nga maluya, kondili mahimong andam kamo, kay wala kamo mahibalo sa takna nga moabot ang atong Ginoo. Kanunay kamo magkatigom nga mangita sa mga butang nga iya sa inyong mga kalag, kay dili makatabang kaninyo ang tanang panahon sa inyong pagtuo kon dili kamo mahingpit sa kataposang panahon. Sa katapusang mga adlaw pagadaghanon ang mga bakak nga propeta ug ang mga makadaot, ug ang mga karnero mahimong mga lobo, ug ang gugma mahimong pagdumot. Kay sa pagtubo sa pagkadili-matarong, magdumtan nila ang usag usa ug maggukod ug magtugyan, ug unya mopatim-aw ang maglimbong sa kalibutan ingon nga anak sa Diyos, ug mohimo ug mga ilhanan ug mga katingalahan, ug ang yuta igatugyan ngadto sa iyang mga kamot, ug mohimo ug mga dili-tugotan nga butang, nga wala pa sukad mahitabo sukad pa sa katuigan. Unya moabot ang binuhat sa mga tawo ngadto sa kalayo sa pagsulay, ug daghan ang mapandol ug mamatay, apan ang mga nagpabilin diha sa ilang pagtuo maluwas pinaagi sa iyang tipiganan. Ug

unya magpakita ang mga timailhan sa kamatuoran: una, ang timailhan sa pagbukhad diha sa langit; unya, ang timailhan sa tingog sa trumpeta; ug ang ikatulo, ang pagkabanhaw sa mga patay. Dili sa tanan, kondili sumala sa gisulti, Moabot ang Ginoo ug ang tanan nga mga balaan uban kaniya. Unya makita sa kalibutan ang Ginoo nga moabot sa ibabaw sa mga panganod sa langit.

Genesis

1

Sa sinugdanan gibuhat sa Dios ang langit ug ang yuta. Ang yuta daw walay porma ug awaaw, ug ang kangitngit anaa sa ibabaw sa kahiladman, ug ang Espiritu sa Diyos naglupad sa ibabaw sa katubigan. Ug miingon ang Diyos, Mahimo unta ang kahayag, ug nahimo ang kahayag. Ug nakita sa Diyos ang kahayag nga maayo, ug gibulag sa Diyos ang kahayag gikan sa kangitngit. Ug gitawag sa Diyos ang kahayag nga adlaw, ug ang kangitngit gitawag niya nga gabii. Ug nahitabo ang gabii, ug nahitabo ang buntag, unang adlaw. Ug miingon ang Diyos, Mahimo ang firmament sa taliwala sa tubig, ug mahimo kini nga nagbahin sa tubig ug tubig, ug nahitabo kini. Ug gihimo sa Dios ang firmament, ug gibulag niya ang tubig nga anaa sa ilalom sa firmament gikan sa tubig nga anaa sa ibabaw sa firmament. Ug gitawag sa Diyos ang firmament nga langit, ug nakita sa Diyos nga maayo, ug nahitabo ang hapon, ug nahitabo ang buntag, ikaduhang adlaw. Ug miingon ang Diyos, Ipatigom ang tubig nga anaa sa ilalom sa langit ngadto sa usa ka tigom, ug ipatungha

ang mamala. Ug nahitabo kini, ug gitigom ang tubig nga anaa sa ilalom sa langit ngadto sa ilang mga tigom, ug mitungha ang mamala. Ug gitawag sa Diyos ang mamala nga yuta, ug ang mga koleksyon sa mga tubig gitawag niya nga mga dagat, ug nakita sa Diyos nga maayo. Ug miingon ang Diyos, Patuboha ang yuta ug mga tanom nga sagbot, nga nagatanum ug binhi sumala sa ilang matang ug sumala sa ilang pagkaparehas, ug mga kahoy nga mabungaon nga nagabunga, nga ang binhi niini anaa sulod niini sumala sa ilang matang ibabaw sa yuta. Ug nahitabo kini. Ug ang yuta mitubò ug tanom sa sagbot nga naghatag ug binhi sumala sa ilang matang ug sumala sa ilang pagkaparehas, ug mga kahoy nga mabungaon nga nagpamunga, nga ang binhi niini anaa sulod niini sumala sa ilang matang ibabaw sa yuta, ug nakita sa Diyos nga maayo kini. Ug nahitabo ang hapon, ug nahitabo ang buntag, ikatulo nga adlaw. Ug miingon ang Diyos, Pahimoa ang mga kahayag sa firmament sa langit aron modan-ag ibabaw sa yuta, aron pagbulag sa taliwala sa adlaw ug sa taliwala sa gabii, ug himoa sila nga mga timailhan, ug alang sa mga panahon, ug alang sa mga adlaw, ug alang sa mga tuig. Ug himoa sila nga mga kahayag diha sa firmament sa langit, aron modan-ag sa ibabaw sa yuta, ug nahitabo kini. Ug gibuhat sa Diyos ang duha ka dagkong suga: ang dakong suga alang sa pagdumala sa adlaw, ug ang gamayng suga alang sa pagdumala sa gabii, ug ang mga bituon. Ug gibutang sila sa Dios sa firmamento sa langit, aron mosidlak sa ibabaw sa yuta, ug magmando sa adlaw ug sa gabii, ug magbulag sa taliwala sa kahayag ug sa taliwala sa kangitngit; ug nakita sa Dios nga maayo. Ug nahitabo ang hapon ug nahitabo ang buntag, ikaupat

nga adlaw. Ug miingon ang Diyos, Papagulwaha ang mga tubig ug mga nagakamang binuhat nga buhi, ug mga langgam nga nagalupad ibabaw sa yuta sumala sa kalangitan nga hawanan, ug nahitabo kini. Ug gihimo sa Diyos ang dagkong mga linalang sa dagat, ug ang tanang kalag sa mga mananap nga nagakamang, nga gipagula sa mga tubig sumala sa ilang matang, ug ang tanang langgam nga may pako sumala sa matang, ug nakita sa Diyos nga maayo. Ug gipanalanginan sila sa Diyos, nga nag-ingon, Dugangi ug pagdaghan, ug pun-a ang mga tubig sa mga dagat, ug ang mga langgam padaghanon sa ibabaw sa yuta. Ug nahitabo ang hapon, ug nahitabo ang buntag, ikalimang adlaw. Ug miingon ang Diyos, Papagulwaha ang yuta ug buhing kalag sumala sa ilang matang: mga mananap nga upat ka tiil, mga nagakamang nga butang, ug mga ihalas nga mananap sa yuta sumala sa ilang matang. Ug nahitabo kini sa ingon. Ug gihimo sa Diyos ang mga ihalas nga mananap sa yuta sumala sa ilang matang, ug ang mga baka sumala sa ilang matang, ug ang tanan nga nagakamang mga butang sa yuta sumala sa ilang matang, ug nakita sa Diyos nga maayo kini. Ug miingon ang Diyos, Buhaton nato ang tawo sumala sa atong imahen ug sumala sa atong panagway, ug magmando sila sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa langit, ug sa mga baka, ug sa tibuok yuta, ug sa tanang nagakamang nga mga binuhat nga nagakamang ibabaw sa yuta. Ug gibuhat sa Diyos ang tawo sumala sa iyang imahen, lalaki ug babaye iyang gibuhat sila. Ug gipanalanginan sila sa Diyos, nga nag-ingon, Dumaghan kamo ug paghan-ay, ug pun-a ang yuta, ug pagmando niini, ug maghari sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa langit, ug sa

tanang mga baka, ug sa tibuok nga yuta, ug sa tanang mga nagakamang nga butang nga nagakamang ibabaw sa yuta. Ug miingon ang Diyos, Tan-awa gihatag ko kaninyo ang tanang sagbot nga binhi nga nagpugas binhi, nga anaa sa ibabaw sa tibuok yuta; ug ang tanang kahoy, nga adunay sulod niini bunga sa binhi nga binhi, kaninyo mahimo alang sa pagkaon, ug sa tanang ihalas nga mananap sa yuta, ug sa tanang langgam sa langit, ug sa tanang nagakamang butang nga nagakamang sa ibabaw sa yuta, nga adunay sulod niini kalag sa kinabuhi, ug ang tanang lunhaw nga sagbot alang sa pagkaon; ug nahitabo sa ingon. Ug nakita sa Diyos ang tanan nga iyang gihimo, ug tan-awa, maayo kaayo, ug nahimong gabii, ug nahimong buntag, ang ikaunom nga adlaw.

2

Ug nahuman ang langit ug ang yuta, ug ang tanan nilang kalibutan. Ug nahuman sa Diyos sa ikaunom nga adlaw ang iyang mga buhat nga iyang gibuhat, ug mipahulay siya sa ikapito nga adlaw gikan sa tanan niyang mga buhat nga iyang gibuhat. Ug gipanalanginan sa Diyos ang ikapitong adlaw, ug gibalaan niya kini, tungod kay niini mihunong siya gikan sa tanan niyang mga buhat nga gisugdan sa Diyos sa paghimo. Kini ang basahon sa pagkatawo sa langit ug yuta, sa dihang nahitabo, sa adlaw nga gibuhat sa Ginoo nga Dios ang langit ug ang yuta, ug ang tanan nga lunhaw sa uma sa wala pa mahimo sa ibabaw sa yuta, ug ang tanan nga sagbot sa uma sa wala pa motubo; kay

wala man mag-ulan ang Dios sa ibabaw sa yuta, ug tawo wala pa aron sa pagtrabaho niini. Apan ang tubod nagsaka gikan sa yuta ug nagpatubig sa tibuok ibabaw sa yuta. Ug giumol sa Diyos ang tawo, abog gikan sa yuta, ug gihuyop niya sa iyang nawong ang gininhawa sa kinabuhi, ug nahimo ang tawo nga kalag nga buhi. Ug nagtanom ang Dios ug paraiso sa Eden paingon sa sidlakan, ug gibutang niya didto ang tawo nga iyang giumol. Ug gipaturok pa sa Diyos gikan sa yuta ang tanang kahoy nga matahom sa panan-aw ug maayo alang sa pagkaon, ug ang kahoy sa kinabuhi sa tunga-tunga sa paraiso, ug ang kahoy sa pagkahibalo sa maayo ug dautan. Ang suba mogawas gikan sa Eden aron patubigan ang paraiso, ug gikan didto kini nabahin ngadto sa upat ka sanga. Ang ngalan sa usa mao ang Pishon, kini ang naglibot sa tibuok yuta sa Havilah, didto diin adunay bulawan. Ang bulawan sa maong yuta maayo, ug didto adunay karbon ug berdeng bato. Ug ang ngalan sa ikaduhang suba mao ang Gihon; kini mao ang naglibot sa tibuok yuta sa Ethiopia. Ug ang ikatulo nga suba, Tigris, mao kini ang nag-una atbang sa mga Assyrian, ug ang ikaupat nga suba, Euphrates. Ug gikuha sa Ginoo nga Diyos ang tawo nga iyang giumol, ug gibutang siya sa paraiso sa kalipay aron sa pag-uma niini ug pagbantay. Ug misugo ang Ginoo nga Diyos kang Adam, nga nag-ingon: Gikan sa tanang kahoy nga anaa sa paraiso, sa pagkaon mokaon ka gayud. Apan gikan sa kahoy sa pagkahibalo sa maayo ug daotan, dili kamo mokaon gikan niini, kay sa adlaw nga mokaon kamo gikan niini, sa kamatayon mamatay gayod kamo. Ug miingon ang Ginoo nga Diyos, Dili maayo nga ang tawo magpabilin nga nag-inusara; maghimo kita alang kaniya ug katabang nga takdong kaniya. Ug

giumol pa sa Diyos gikan sa yuta ang tanang ihalas nga mananap sa kaumahan, ug ang tanang langgam sa langit, ug gidala niya sila ngadto kang Adan, aron makita kung unsa ang iyang itawag kanila, ug ang tanan nga bisan unsa nga gitawag ni Adan nga kalag nga buhi, mao kini ang ngalan niini. Ug si Adan nagtawag ug mga ngalan sa tanang mga kahayupan, ug sa tanang mga langgam sa langit, ug sa tanang mga ihalas nga mananap sa kaumahan, apan alang kang Adan wala makit-i ang usa ka katabang nga sama kaniya. Ug gibutang sa Diyos ang kahibulong sa ibabaw ni Adam, ug siya natulog, ug gikuha ang usa sa iyang mga kilid, ug gipuno kini ug unod puli niana. Ug gitukod sa Diyos ang kilid nga gikuha niya gikan kang Adan nga nahimong babaye, ug gidala niya kini ngadto kang Adan. Ug miingon si Adan, Kini karon bukog gikan sa akong mga bukog, ug unod gikan sa akong unod; kini pagatawgon nga babaye, tungod kay gikan sa lalaki gikuha siya. Tungod niini, mobiya ang tawo sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug mopilit sa iyang asawa, ug ang duha mahimong usa ka unod. Ug ang duha hubo, si Adam ug ang iyang asawa, ug wala sila naulaw.

3

Apan ang bitin mao ang labing maalamon sa tanang ihalas nga mananap sa ibabaw sa yuta, nga gihimo sa Ginoo nga Diyos, ug miingon ang bitin sa babaye, Unsa, miingon ba ang Diyos nga dili kamo mokaon gikan sa bisan unsang kahoy sa paraiso? Ug miingon ang babaye sa bitin, Gikan sa bunga sa kahoy sa paraiso

mokaon kita; apan gikan sa bunga sa kahoy nga anaa sa tunga-tunga sa paraiso, miingon ang Dios, Dili kamo mokaon gikan niini, ni mohikap kamo niini, aron dili kamo mamatay. Ug miingon ang bitin sa babaye: Dili gayud kamo mamatay; Kay nahibalo ang Diyos nga sa unsa nga adlaw nga mokaon kamo gikan niana, pagaablihan ang inyong mga mata, ug kamo mahisama sa mga diyos, nahibalo sa maayo ug dautan. Ug nakita sa babaye nga maayo ang kahoy alang sa pagkaon, ug makapalipay sa mga mata nga tan-awon, ug matahum kini aron masabtan, ug human niya makuha ang bunga niini, mikaon siya, ug mihatag usab sa iyang bana nga kauban niya, ug mikaon sila. Ug naablihan ang mga mata sa duha, ug nahibalo sila nga hubo sila, ug gitahi nila ang mga dahon sa kahoy nga igera, ug gihimo nila alang sa ilang kaugalingon ang mga tapis. Ug ilang nadungog ang tingog sa Ginoong Dios nga naglakaw sa paraiso sa hapon, ug nagtago si Adam ug ang iyang asawa gikan sa atubangan sa Ginoong Dios taliwala sa mga kahoy sa paraiso. Ug gitawag sa Ginoo nga Diyos si Adam, ug miingon kaniya, Adam, asa ka? Ug miingon siya kaniya, Nadungog ko ang imong tingog nga naglakaw sa paraiso, ug nahadlok ako tungod kay hubo ako, ug mitago ako. Ug miingon kaniya ang Diyos, Kinsa man ang nagsulti kanimo nga hubo ka? Dili ba gikan sa kahoy nga akong gimandoan kanimo nga dili ka mokaon niini nga mao lamang, gikan niini ikaw mikaon? Ug miingon si Adam, Ang babaye nga imong gihatag aron mouban kanako, siya ang mihatag kanako gikan sa kahoy, ug mikaon ako. Ug miingon ang Ginoong Dios sa babaye: Unsa ba kini nga imong gibuhat? Ug miingon ang babaye, Ang bitin milimbong kanako, ug mikaon

ako. Ug miingon ang Ginoong Diyos sa bitin, Tungod kay ikaw naghimo niini, tinunglo ikaw gikan sa tanan nga mga baka ug gikan sa tanan nga mga ihalas nga mananap sa ibabaw sa yuta. Sa imong dughan ug tiyan molakaw ikaw, ug yuta mokaon ikaw sa tanan nga mga adlaw sa imong kinabuhi. Ug pagkaaaway ibutang ko taliwala nimo ug taliwala sa babaye, ug taliwala sa imong binhi ug taliwala sa iyang binhi; siya magabantay sa imong ulo, ug ikaw magabantay sa iyang tikod. Ug sa babaye miingon siya, Pagpadaghan pagpadaghanon ko ang imong mga kasakit ug ang imong pagpanghupaw. Sa mga kasakit manganak ka ug mga bata, ug ngadto sa imong bana mao ang imong pagtalikod, ug siya magmando kanimo. Apan sa kang Adam miingon siya, Tungod kay namati ka sa tingog sa imong asawa, ug mikaon ka gikan sa kahoy nga akong gisugo kanimo nga dili mokaon niini lamang, ug gikan niini ikaw mikaon, tinunglo ang yuta tungod sa imong mga buhat. Sa mga kasubo mokaon ka niini sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi. Mga tunok ug mga sampinit motubo alang kanimo, ug magakaon ka sa sagbot sa uma. Sa singot sa imong nawong mokaon ka sa imong tinapay, hangtod nga mobalik ka sa yuta diin gikuha ka, kay yuta ka man, ug sa yuta mobalik ka. Ug gitawag ni Adam ang ngalan sa iyang asawa ug Kinabuhi, tungod kay siya ang inahan sa tanang buhi. Ug gihimo sa Ginoong Diyos alang kang Adan ug sa iyang asawa ang mga bisti nga panit, ug gibistihan niya sila. Ug miingon ang Diyos, Tan-awa, si Adan nahimo nga sama sa usa kanato, sa pag-ila sa maayo ug dautan, ug karon basin unya iuy-at niya ang iyang kamot, ug manguha sa kahoy sa kinabuhi ug mokaon, ug mabuhi hangtod sa kahangtoran. Ug gipadala sa

Ginoo nga Diyos siya gikan sa paraiso sa kalipay, aron sa pagtrabaho sa yuta diin siya gikuha. Ug gipahawa niya si Adan, ug gipuyo niya siya atbang sa paraiso sa kalipay, ug gibutang niya ang mga kerubin ug ang nagdilaab nga espada nga nagtuyok aron sa pagbantay sa dalan paingon sa kahoy sa kinabuhi.

4

Si Adam nakaila kang Eve nga iyang asawa, ug siya nagmabdos ug nanganak kang Cain, ug miingon, Nakabaton ako ug tawo pinaagi sa Diyos. Ug midugang siya sa pagpanganak sa iyang igsoon nga si Abel, ug si Abel nahimong magbalantay sa mga karnero, apan si Cain nagtrabaho sa yuta. Ug nahitabo human sa mga adlaw nga nagdala si Cain gikan sa mga bunga sa yuta ug halad ngadto sa Ginoo. Ug si Abel nagdala usab siya mismo gikan sa mga panganay sa iyang mga karnero, ug gikan sa ilang mga tambok. Ug mitan-aw ang Dios kang Abel ug sa iyang mga gasa. Apan sa Cain ug sa iyang mga halad, wala siya magtagad, ug nasubo pag-ayo si Cain, ug mihugno ang iyang nawong. Ug miingon si Ginoong Diyos kang Cain, Nganong lubhang masulub-on man ikaw, ug nganong nangalawos man ang imong nawong? Dili ba kung husto nimo nga ihalad, apan wala nimog husto nga pagbahin, nakasala ka? Paghilom; nganha kanimo ang iyang pagtalikod, ug ikaw magmando kaniya. Ug miingon si Cain kang Abel nga iyang igsoon, Mangadto kita sa patag. Ug nahitabo nga sa diha nga sila didto sa patag, mitindog si Cain batok kang

Abel nga iyang igsoon, ug gipatay niya siya. Ug miingon ang Ginoo nga Diyos kang Cain, Asa si Abel nga igsoon nimo? Ug miingon siya, Wala ako mahibalo; dili ba ako bantay sa akong igsoon? Ug miingon ang Ginoo, Unsa ba imong nabuhat? Ang tingog sa dugo sa imong igsoon nagsigaw kanako gikan sa yuta. Ug karon gitunglo ka gikan sa yuta nga nagbuka sa iyang baba aron sa pagdawat sa dugo sa imong igsoon gikan sa imong kamot. Sa dihang magtrabaho ka sa yuta, dili na kini mohatag kanimo sa iyang kusog, ug magaagulo ug magakurog ka ibabaw sa yuta. Ug miingon si Cain ngadto sa Ginoo nga Diyos, Mas dako ang akong sala kay sa pagpasaylo kanako. Kung isalikway mo ako karon gikan sa nawong sa yuta, ug gikan sa imong nawong ako matago, ug ako mahimong nag-agulo ug nagkurog sa ibabaw sa yuta, ug mahitabo nga ang tanan nga makakita kanako mopatay kanako. Ug miingon kaniya ang Ginoo nga Dios, Dili mao; ang bisan kinsa nga mopatay kang Cain, pito ka pilo pagapanimalosan. Ug gibutang sa Ginoo nga Dios usa ka timaan kang Cain, aron dili siya patyon sa tanan nga makakita kaniya. Migawas si Cain gikan sa atubangan sa Diyos, ug mipuyo sa yuta sa Naid atbang sa Eden. Ug nakaila si Cain sa iyang asawa; ug human manamkon, nanganak siya si Enoch. Ug siya nagtukod ug siyudad, ug ginganlan niya ang siyudad sumala sa ngalan sa iyang anak nga lalaki, si Enoc. Nahitabo kang Enoch si Gaidad, ug si Gaidad nanganak kang Mahalalel, ug si Mahalalel nanganak kang Methuselah, ug si Methuselah nanganak kang Lamech. Ug si Lamech mikuha alang sa iyang kaugalingon ug duha ka asawa, ang ngalan sa usa mao si Ada, ug ang ngalan sa ikaduha mao si Sella. Ug nanganak si Ada si Jobel; kini siya ang

amahan sa mga nagpuyo sa mga tolda nga mga magbalantay ug mga baka. Ug ang ngalan sa iyang igsoon mao si Jubal; siya mao ang nagpakita sa psalteryo ug lira. Si Zillah usab, siya nanganak kang Tubal; ug siya usa ka hammerer, metalworker sa bronze ug iron. Ang igsoon nga babaye ni Tubal mao si Noema. Miingon si Lamech sa iyang kaugalingong mga asawa, si Ada ug si Sella, Paminawa ako sa akong tingog, mga asawa ni Lamech, hatagi ug dalungog ang akong mga pulong, kay gipatay ko ang usa ka lalaki tungod sa samad nga gibuhat niya kanako, ug usa ka batan-on nga lalaki tungod sa pasa nga gibuhat niya kanako. Nga pito ka beses nabalosan gikan sa Cain, apan gikan sa Lamech, kapitoan ka pito. Nakaila si Adan si Eva nga iyang asawa, ug human siya nagmabdos, nanganak siya ug anak nga lalaki, ug ginganlan niya ang iyang ngalan ug Seth, nga nag-ingon, Gibangon alang kanako sa Dios ang laing kaliwat puli ni Abel, nga gipatay ni Cain. Ug si Seth nakabaton ug anak nga lalaki, ug ginganlan niya siya ug Enos. Kining tawhana nagsalig sa pagtawag sa ngalan sa Ginoo nga Diyos.

5

Kini ang basahon sa kagikan sa mga tawo; sa adlaw nga gibuhat sa Dios si Adan, sumala sa larawan sa Dios gibuhat niya siya. Lalaki ug babaye gibuhat niya sila, ug gipanalanginan niya sila, ug ginganlan niya ang ilang ngalan nga Adan sa adlaw nga gibuhat niya sila. Nagpuyo si Adam ug katloan ug duha ka gatos ka tuig, ug nanganak sumala sa iyang porma ug sumala sa iyang

imahen, ug ginganlan niya ang iyang anak si Seth. Nahimo ang mga adlaw ni Adam, nga iyang gikinabuhian human sa pagpanganak niya kang Seth, pito ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Adam nga iyang gikinabuhi nahimong katloan ug siyam ka gatos ka tuig, ug siya namatay. Nabuhi si Seth ug lima ka gatos ug duha ka tuig, ug nanganak si Enos. Ug nabuhi si Seth human niya makaanak kang Enos sulod sa pito ka gatos ug pito ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Seth nahimong siyam ka gatos ug napulog duha ka tuig, ug siya namatay. Ug nabuhi si Enos sulod sa usa ka gatos kasiyaman ka tuig, ug nanganak siya kang Cainan. Ug nabuhi si Enos human sa pagpanganak niya kang Cainan sulod sa napulog lima ka tuig ug pito ka gatos, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Enos nahimong lima ka tuig ug siyam ka gatos, ug siya namatay. Ug nabuhi si Cainan sulod sa kapitoan ug usa ka gatos ka tuig, ug nanganak niya si Mahalalel. Ug nabuhi si Cainan human sa pagpanganak niya kang Mahalalel, kwarenta ug pito ka gatos ka tuig, ug nanganak ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Cainan nahimong siyam ka gatos ug napulo ka tuig, ug siya namatay. Ug si Mahalalel nabuhi ug usa ka gatos kan-uman ug lima ka tuig, ug nanganak kang Jared. Ug nabuhi si Mahalalel human sa iyang pagpanganak kang Jared sulod sa pito ka gatos ug katloan ka tuig, ug nanganak siyag mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Mahalalel nahimong

lima ka gatos kasiyaman ug lima ka tuig, ug siya namatay. Ug nabuhi si Jared ug usa ka gatos kan-uman ug duha ka tuig, ug nanganak si Enoch. Ug nabuhi si Jared human sa pagpanganak niya kang Enoch, walo ka gatos ka tuig, ug nanganak ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Jared nahimong duha ug kan-uman ug siyam ka gatos ka tuig, ug siya namatay. Ug si Enoch nabuhi ug 165 ka tuig, ug nanganak kang Methuselah. Nakalipay hinuon si Enoch sa Dios human sa pagpanganak niya kang Methuselah sulod sa duha ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Enoch nahimong lima ug kan-uman ug tulo ka gatos ka tuig. Ug nakapahimuot si Enoch sa Dios, ug wala siya hikaplagi, kay gibalhin siya sa Dios. Ug nabuhi si Methuselah sulod sa usa ka gatos kan-uman ug pito ka tuig, ug nanganak siya kang Lamech. Ug nabuhi si Methuselah human niya ipanganak si Lamech, duha ka gatos ug waluhan ka tuig, ug nanganak siyag mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Methuselah nga iyang gipuyo nahimo siyam ka gatos kan-uman ug siyam ka tuig, ug namatay siya. Ug si Lamech nabuhi sulod sa usa ka gatos waloan ug walo ka tuig, ug nanganak ug anak nga lalaki. Ug ginganlan niya siya ug Noe, nga nag-ingon, Kini magahatag ug pahulay kanato gikan sa atong mga buhat, ug gikan sa mga kasakit sa atong mga kamot, ug gikan sa yuta nga gitunglo sa Ginoong Diyos. Ug nabuhi si Lamech human sa pagpanganak niya kang Noah, lima ka gatos kan-uman ug lima ka tuig, ug nanganak ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Ug ang tanan nga mga adlaw ni

Lamech nahimong pitong gatos kalim-an ug tulo ka tuig, ug siya namatay. Ug si Noah lima ka gatos ka tuig na, ug nanganak siya ug tulo ka mga anak nga lalaki: si Shem, si Ham, ug si Japheth.

6

Ug nahitabo nga sa dihang nagsugod ang mga tawo nga modaghan sa ibabaw sa yuta, natawo kanila ang mga anak nga babaye. Pagkakita sa mga anak sa Diyos sa mga anak nga babaye sa mga tawo nga matahum sila, mikuha sila alang sa ilang kaugalingon ug mga asawa gikan sa tanan nga ilang gipili. Ug miingon ang Ginoo nga Dios, Dili na magpabilin ang akong espiritu sa niining mga tawhana hangtod sa kahangtoran, tungod kay sila unod man, apan ang ilang mga adlaw mahimong usa ka gatos kaluhaan ka tuig. Ang mga higante diha sa yuta niadtong mga adlawa, ug human niana, sa dihang ang mga anak sa Diyos misulod ngadto sa mga anak nga babaye sa mga tawo, ug nanganak sila kanila, kadto mao ang mga higante sukad pa sa karaang panahon, ang mga tawo nga bantogan. Nakakita ang Ginoo nga Dios, nga gidaghan ang mga kadautan sa mga tawo sa ibabaw sa yuta, ug ang matag usa naghunahuna sa iyang kasingkasing masingkamuton sa mga daotan sa tanang mga adlaw; Ug gihunahuna sa Dios, nga gibuhat niya ang tawo sa ibabaw sa yuta, ug naghunahuna siya. Ug miingon ang Diyos, Papason nako ang tawo nga akong gihimo gikan sa nawong sa yuta, gikan sa tawo hangtod sa mananap, ug gikan sa nagakamang nga mga butang hangtod sa mga langgam sa langit,

tungod kay nagmahay ako nga gihimo nako sila. Apan si Noah nakakaplag ug pabor sa atubangan sa Ginoo nga Dios. Kini ang mga kaliwatan ni Noe. Si Noe usa ka tawo nga matarong, hingpit sa iyang kaliwatan, ug nakapahimuot sa Dios si Noe. Nag-anak si Noah ug tulo ka mga anak nga lalaki: si Shem, si Ham, ug si Japheth. Gidugmok apan ang yuta sa atubangan sa Diyos, ug napuno ang yuta sa inhustisya. Ug nakita sa Ginoo nga Dios ang yuta, ug kini naguba na, tungod kay gidaot sa tanang unod ang ilang dalan sa yuta. Ug miingon ang Ginoo nga Dios kang Noe, Ang panahon sa tanang tawo miabot na sa akong atubangan, tungod kay napuno ang yuta sa pagkadili-matarong gikan kanila, ug tan-awa, ako maglaglag kanila ug sa yuta. Buhata busa alang sa imong kaugalingon ang usa ka arka gikan sa mga kwadradong kahoy, himoa ang arka nga adunay mga salag, ug tabonan mo kini sa aspalto sa sulod ug sa gawas. Ug mao kini ang imong buhaton sa arka: tulo ka gatos ka cubit ang gitas-on sa arka, ug kalim-an ka cubit ang gilapdon, ug katloan ka cubit ang kataas niini. Pagtapok nimo buhaton ang arka, ug ngadto sa usa ka cubit tapuson nimo kini gikan sa ibabaw. Ang pultahan sa arka buhaton nimo gikan sa kilid. Ubos nga andana, ikaduhang andana, ug ikatulong andana buhaton nimo kini. Ako apan, tan-awa, magdala sa baha, tubig sa ibabaw sa yuta, aron paglaglag sa tanang unod nga adunay gininhawa sa kinabuhi sa ilalom sa langit, ug bisan unsa nga anaa sa ibabaw sa yuta mamatay. Ug itukod ko ang akong pakigsaad uban kanimo, ug mosulod ka ngadto sa arka, ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki, ug ang imong asawa, ug ang mga asawa sa imong mga anak nga lalaki uban kanimo. Ug gikan sa tanang mga kahayupan, ug gikan sa

tanang nagakamang nga mga butang, ug gikan sa tanang ihalas nga mga mananap, ug gikan sa tanang unod, duha-duha gikan sa tanan dad-on mo ngadto sa arka aron mabuhi mo sila uban kanimo. Lalaki ug baye sila mahimo. Gikan sa tanang mga langgam sumala sa ilang matang, ug gikan sa tanang mga baka sumala sa ilang matang, ug gikan sa tanang mga mananap nga nagakamang sa yuta sumala sa ilang matang, duha-duha gikan sa tanan mosulod ngadto kanimo aron pagapakaonon uban kanimo, laki ug baye. Ikaw kukuaon mo alang sa imong kaugalingon gikan sa tanang pagkaon nga inyong kaonon, ug tigumon mo kini, ug mahimong alang kanimo ug kanila nga ilang kan-on. Ug gihimo ni Noe ang tanan nga gisugo kaniya sa Ginoong Dios, mao nga iyang gihimo.

7

Ug miingon ang Ginoo nga Diyos kang Noe, sulod ikaw ug ang tanan nimong panimalay sa arka, kay ikaw nakita nako nga matarong sa akong atubangan niining kaliwatana. Gikan sa mga hayop nga hinlo, dad-a ngadto kanimo ang pito ka pares, lalaki ug babaye, ug gikan sa mga hayop nga dili hinlo, duha ka pares, lalaki ug babaye. Ug gikan sa mga langgam sa langit nga hinlo, pito-pito ka laki ug baye, ug gikan sa tanang mga langgam nga dili hinlo, duha-duha ka laki ug baye, aron mapadayon ang binhi sa ibabaw sa tibuok yuta. Kay sa pito pa ka adlaw, ako magdala ug ulan sa ibabaw sa yuta sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii, ug papason nako ang tanang buhing

binuhat nga akong gihimo gikan sa nawong sa tibuok yuta. Ug gihimo ni Noe ang tanan, sumala sa gimando kaniya sa Ginoo nga Dios. Si Noah unom ka gatos ka tuig ang panuigon, ug ang baha sa tubig mitungha sa ibabaw sa yuta. Misulod si Noah ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang iyang asawa, ug ang mga asawa sa iyang mga anak nga lalaki uban kaniya ngadto sa arca, tungod sa tubig sa lunop. Ug gikan sa mga langgam nga hinlo, ug gikan sa mga langgam nga dili hinlo, ug gikan sa mga mananap nga hinlo, ug gikan sa mga mananap nga dili hinlo, ug gikan sa tanan nga nagakamang sa yuta, tagduha misulod ngadto kang Noe sa arka, lalaki ug baye, sumala sa gisugo sa Dios kang Noe. Ug human sa pito ka adlaw, ang tubig sa lunop miabut sa yuta. Sa ikaunom ka gatos nga tuig sa kinabuhi ni Noe, sa ikaduhang bulan, sa ikapito ug ikakalawaon nga adlaw sa bulan, niadtong adlawa nabuak ang tanang mga tuboran sa kahiladman, ug ang mga bungbong sa langit naabli. Ug ang ulan miulan sa yuta sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii. Niining adlawa misulod si Noah, si Shem, si Ham, si Japheth nga mga anak nga lalaki ni Noah, ug ang asawa ni Noah, ug ang tulo ka mga asawa sa iyang mga anak nga lalaki uban kaniya, ngadto sa arka. Ug tanang mga ihalas nga mananap sumala sa ilang matang, ug tanang mga baka sumala sa ilang matang, ug tanang nagakamang nga butang nga naglihok sa ibabaw sa yuta sumala sa ilang matang, ug tanang langgam nga lumipad sumala sa ilang matang, misulod ngadto kang Noe ngadto sa arca, duha duha ka laki ug baye gikan sa tanang unod, nga niini anaa ang gininhawa sa kinabuhi. Ug ang mga nagsulod nga laki ug babaye gikan sa tanang unod misulod, sama sa gisugo sa Diyos kang

Noe, ug gisirado sa Ginoong Diyos ang arka gikan sa gawas niini. Ug nahitabo ang baha sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii sa ibabaw sa yuta, ug midaghan ang tubig, ug gipataas ang arka, ug gibayaw kini gikan sa yuta. Ug mibuntog ang tubig ug mitaas pag-ayo sa ibabaw sa yuta, ug naglutaw ang arka sa ibabaw sa tubig. Ang tubig naghari-hari pag-ayo kaayo sa ibabaw sa yuta, ug natabonan ang tanang taas nga mga bukid nga diha sa ilalom sa langit. Kinse ka cubit sa ibabaw mitaas ang tubig, ug mitabon sa tanang kabukiran nga mataas. Ug namatay ang tanang unod nga naglihok sa ibabaw sa yuta—ang mga langgam, ang mga baka, ang mga ihalas nga mananap, ang tanang nagakamang nga mga butang nga naglihok sa ibabaw sa yuta, ug ang tanang tawo. Ug ang tanan nga may gininhawa sa kinabuhi, ug ang tanan nga diha sa ibabaw sa uga, namatay. Ug gipanas ang tanang buhing binuhat nga diha sa ibabaw sa nawong sa yuta, gikan sa tawo hangtod sa mananap, ug ang mga nagakamang, ug ang mga langgam sa langit, ug gipanas sila gikan sa yuta, ug si Noe lamang ang nahibilin, ug ang mga kauban niya sulod sa arka. Ug mitaas ang tubig sa ibabaw sa yuta sulod sa usa ka gatos singkuwenta ka adlaw.

8

Ug nahinumduman sa Diyos si Noah, ug ang tanan nga ihalas nga mananap, ug ang tanan nga kahayopan, ug ang tanan nga langgam, ug ang tanan nga nagakamang nga mga linalang nga nagakamang, nga ingon kadaghan nga kauban niya sulod sa

arka, ug nagpadala ang Diyos ug hangin ibabaw sa yuta, ug mihunong ang tubig. Ug gitabonan ang mga tuboran sa lawom nga kahiladman, ug ang mga kompwerta sa langit, ug gipugngan ang ulan gikan sa langit. Ug mihubas ang tubig nga nagabalik gikan sa yuta, ug mikunhod ang tubig human sa usa ka gatos kalim-an ka adlaw. Ug milingkod ang arka sa ikapitong bulan, sa ikapito ug ikakaluhaan sa bulan, sa ibabaw sa kabukiran sa Ararat. Ang tubig nagkagamay hangtod sa ikanapulo nga bulan. Ug sa ikanapulo nga bulan, sa unang adlaw sa bulan, nakita ang mga tumoy sa mga bukid. Ug nahitabo nga human sa kwarenta ka adlaw, giablihan ni Noe ang bintana sa arka nga iyang gihimo. Ug gipadala niya ang uwak, ug human kini mogawas, wala na kini mobalik hangtod nga nauga ang tubig gikan sa yuta. Ug gipadala niya ang salampati human kaniya, aron tan-awon kung mihubas na ba ang tubig gikan sa yuta. Ug wala makakaplag ang salampati ug pahulayan alang sa iyang mga tiil, mibalik siya ngadto kaniya sa arka, tungod kay ang tubig diha sa ibabaw sa tibuok nawong sa yuta, ug nagtuy-od sa iyang kamot, gikuha niya kini ug gipasulod niya kini ngadto sa iyang kaugalingon sa arka. Ug naghulat pa ug pito ka adlaw nga uban, pag-usab nagpadala sa salampati gikan sa arka. Ug mibalik kaniya ang salampati sa hapon, ug may dahon sa olibo nga tipik sa iyang baba, ug nahibalo si Noe nga mihubas na ang tubig gikan sa yuta. Ug naghulat pa gihapon ug pito ka adlaw nga uban, pag-usab nagpadala sa salampati, ug wala na kini mibalik ngadto kaniya. Ug nahitabo sa ikaunom ka gatos ug usa ka tuig sa kinabuhi ni Noe, sa unang bulan, sa unang adlaw sa bulan, mihunong ang tubig gikan sa yuta. Ug giabli ni Noe ang atop sa

arka, nga iyang gihimo; ug nakita niya nga nawala na ang tubig gikan sa nawong sa yuta. Sa ikaduhang bulan nahubas ang yuta, sa ikapito ug ikabaynte nga adlaw sa bulan. Ug miingon ang Ginoo nga Dios kang Noe, nga nag-ingon, Gawas gikan sa arka ikaw, ug ang asawa nimo, ug ang mga anak nimo nga lalaki, ug ang mga asawa sa mga anak nimo nga lalaki uban kanimo, Ug tanang mga ihalas nga mananap nga kadtong uban kanimo, ug tanang unod gikan sa mga langgam hangtod sa mga kahayopan, ug tanang nagakamang nga butang nga naglihok sa ibabaw sa yuta, pagawasa uban sa imong kaugalingon. Ug motubo kamo ug modaghan kamo sa ibabaw sa yuta. Ug migawas si Noe, ug ang iyang asawa, ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang mga asawa sa iyang mga anak nga lalaki uban kaniya. Ug ang tanang mga ihalas nga mananap, ug ang tanang mga baka, ug ang tanang langgam, ug ang tanang nagakamang nga butang nga naglihok sa ibabaw sa yuta sumala sa ilang matang, nanggawas gikan sa arca. Ug nagtukod si Noe ug halaran alang sa Ginoo, ug mikuha gikan sa tanang mga hinlo nga kahayupan, ug gikan sa tanang mga hinlo nga langgam, ug naghalad ug halad-sinunog ibabaw sa halaran. Ug misimhot ang Ginoo nga Diyos sa kahumot nga baho. Ug miingon ang Ginoo nga Dios human makahunahuna, dili na ako modugang sa pagtunglo sa yuta tungod sa mga buhat sa mga tawo; kay nakabutang ang hunahuna sa tawo nga maampingon sa mga dautan gikan sa iyang pagkabatan-on; dili na busa ako modugang sa pagsamad sa tanang buhing unod, sama sa akong gihimo. Sa tanang mga adlaw sa yuta, ang binhi ug ani, kabugnaw ug kainit, ting-init ug tingpamulak, adlaw ug gabii, dili mohunong.

9

Ug gipanalanginan sa Dios si Noah ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug miingon siya kanila, Managhan ug daghan, ug pun-a ang yuta, ug paghari niini. Ug ang kaguol ug ang kahadlok ninyo mahimutang sa tanang mga ihalas sa yuta, sa tanang mga langgam sa langit, ug sa tanang nagalihok sa yuta, ug sa tanang mga isda sa dagat; pinaagi sa kamot nganha kaninyo gihatag ko sila. Ug ang tanang nagakamang butang nga buhi, mahimong pagkaon alang kaninyo, sama sa mga utanon sa sagbot, gihatag ko kaninyo ang tanan. Apan ang unod nga may dugo sa kinabuhi dili ninyo kaonon. Ug kay ang inyong dugo sa mga kalag ninyo gikan sa kamot sa tanang ihalas nga mananap pangitaon ko kini, ug gikan sa kamot sa tawo nga igsoon pangitaon ko ang kalag sa tawo. Ang nagbubo sa dugo sa tawo, ilis sa iyang dugo pagabuboon, tungod kay sa larawan sa Diyos gihimo ko ang tawo. Apan kamo, modaghan ug mopadaghan, ug pun-a ang yuta, ug pagmandoan kini. Ug miingon ang Diyos kang Noe ug sa iyang mga anak nga lalaki, uban kaniya nga nag-ingon, ug ania karon ako nagtukod sa akong pakigsaad kaninyo, ug sa inyong kaliwat uban kaninyo, ug sa tanang buhi nga kalag uban kaninyo, gikan sa mga langgam, ug gikan sa mga baka, ug sa tanang mga ihalas nga mananap sa yuta, kutob sa tanan nga anaa uban kaninyo gikan sa tanang nanggawas gikan sa arca. Ug magapalig-on ako sa akong pakigsaad ngadto kaninyo, ug dili na mamatay ang tanang unod gikan sa tubig sa lunop, ug dili na mahitabo ang lunop sa tubig aron sa paglaglag sa tibuok yuta.

Ug miingon ang Ginoo nga Diyos kang Noe, Kini ang ilhanan sa pakigsaad nga akong gihatag taliwala kanako ug kaninyo, ug taliwala sa tanang buhing kalag nga anaa uban kaninyo, alang sa tanang kaliwatan nga walay katapusan. Ang akong pana gibutang ko sa panganod, ug mahimong timaan sa pakigsaad taliwala kanako ug sa yuta. Ug mahitabo nga sa dihang magpundok ako ug mga panganod ibabaw sa yuta, makita ang pana diha sa panganod. Ug hinumdoman ko ang akong kasabotan, nga anaa sa tunga nako ug kaninyo, ug sa tunga sa tanang buhing kalag sa tanang unod, ug dili na mahimo ang tubig nga baha, aron sa paglaglag sa tanang unod. Ug ang akong pana mahimutang sa panganod, ug makita ko kini aron mahinumdoman ang walay katapusang pakigsaad taliwala kanako ug sa yuta, ug taliwala sa tanang buhing kalag sa tanan nga unod nga anaa sa ibabaw sa yuta. Ug miingon ang Diyos kang Noe, Kini ang timaan sa pakigsaad nga akong gitukod taliwala kanako ug sa tanang unod nga anaa sa ibabaw sa yuta. Ug ang mga anak nga lalaki ni Noe nga nanggawas gikan sa arka mao sila si Sem, si Ham, si Jafet. Si Ham amahan ni Canaan. Kining tulo mao ang mga anak nga lalaki ni Noah, ug gikan kanila gikatag ang tibuok kalibotan. Ug nagsugod si Noah nga tawo nga mag-uuma sa yuta, ug siya nagtanom ug parasan. Ug miinom siya sa bino, nahubog, ug nahubo sulod sa iyang balay. Ug nakita ni Ham nga amahan ni Canaan ang pagkahubo sa iyang amahan, ug human mogula nagsulti siya sa iyang duha ka mga igsoon didto sa gawas. Ug pagkuha ni Shem ug ni Japheth sa bayo, gibutang nila kini sa ilang duha ka likod, ug milakaw sila nga paatras, ug gitabonan nila ang kahuboan sa ilang amahan;

ug ang ilang nawong paatras, ug ang kahuboan sa ilang amahan wala nila makita. Nakamata si Noe gikan sa alak, ug nahibalo siya sa tanan nga gibuhat kaniya sa iyang anak nga manghod. Ug miingon siya, Tinunglo si Canaan nga anak; mahimong sulogoon siya sa iyang mga igsoon. Ug miingon siya, bulahan ang Ginoo nga Dios ni Sem; ug si Canaan mahimong sulugoon niya. Pagpadakuon sa Dios si Japheth, ug papuy-on siya sa mga balay ni Shem; ug mahimong iyang sulugoon si Canaan. Nabuhi si Noah human sa baha sulod sa tulo ka gatos singkuwenta ka tuig. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Noah nahimong siyam ka gatos kalim-an ka tuig, ug siya namatay.

10

Kini ang mga kaliwatan sa mga anak nga lalaki ni Noe: si Sem, si Cam, ug si Jafet, ug natawo kanila ang mga anak nga lalaki human sa baha. Ang mga anak nga lalaki ni Japheth: si Gomer, si Magog, si Madai, si Jovan, si Elisha, si Tubal, si Meshech, ug si Tiras. Ug ang mga anak nga lalaki ni Gomer: si Ashkenaz, si Riphath, ug si Togarmah. Ug ang mga anak nga lalaki ni Jovan: si Elisha, ug si Tarshish, si Kittim, si Rodanim. Gikan niini gibulag ang mga pulo sa mga nasud sa ilang yuta, matag usa sumala sa pinulongan sa ilang mga tribo, ug sa ilang mga nasud. Ang mga anak nga lalaki ni Ham mao si Cush, ug si Mizraim, si Phut, ug si Canaan. Ang mga anak nga lalaki ni Cush mao sila si Saba, si Havilah, si Sabatha, si Regma, ug si Sabathaka, ug ang mga anak nga lalaki ni Regma mao sila si Saba ug si Dadan. Ug si Abog

nanganak kang Nimrod; siya nagsugod nga mahimong higante sa ibabaw sa yuta. Siya usa ka higanteng mangangayam sa atubangan sa Ginoo nga Diyos, busa tungod niini moingon sila, Sama ni Nimrod nga higanteng mangangayam sa atubangan sa Ginoo. Ug ang sinugdanan sa iyang gingharian mao ang Babilonia, ug Orech, ug Archad, ug Chalanne, didto sa yuta sa Shinar. Gikan sa yuta niadto migawas si Asshur; ug gitukod niya ang Nineveh, ug ang Rehoboth nga siyudad, ug ang Calah, ug ang Resen taliwala sa Nineveh ug taliwala sa Calah; kini ang dakong siyudad. Ug si Mizraim nanganak sa mga Ludim, ug sa mga Naphtali, ug sa mga Anamim, ug sa mga Lehabim, ug sa mga Pathrusim, ug sa mga Casluhim, diin gikan migawas ang mga Filistihanon, ug sa mga Caphtorim. Ug si Canaan nanganak kang Sidon nga panganay niya, ug sa Hittite, ug sa Jebusite, ug sa Amorite, ug sa Girgashite, ug sa Hivite, ug sa Arkite, ug sa Sinite, ug sa Arvadite, ug sa Zemarite, ug sa Hamathite. Ug human niini nagkatibulaag ang mga tribo sa mga Canaanhon. Ug nahitabo ang mga utlanan sa mga Canaanhon gikan sa Sidon hangtod sa pag-abot ngadto sa Gerar ug Gaza, hangtod sa pag-abot ngadto sa Sodoma ug Gomorra, Adma ug Zeboiim hangtod sa Lasha. Kini ang mga anak ni Ham sa ilang mga tribo, sumala sa ilang mga pinulongan, sa ilang mga yuta, ug sa ilang mga nasod. Ug sa Shem natawo usab, nga amahan sa tanang mga anak ni Eber, igsoon ni Japheth nga mas magulang. Ang mga anak nga lalaki ni Shem: si Elam, ug si Assyria, ug si Arphaxad, ug si Lud, ug si Aram, ug si Cainan. Ug ang mga anak nga lalaki ni Aram: si Uz, si Ul, si Gater, ug si Meshech. Ug si Arphaxad nag-anak kang Cainan, ug si Cainan nag-anak kang Sala, ug si Sala nag-anak

kang Eber. Ug si Eber natawo ug duha ka anak nga lalaki, ang ngalan sa usa mao si Phaleg, tungod kay sa iyang mga adlaw nabahin ang yuta, ug ang ngalan sa iyang igsoon mao si Jektan. Si Joktan nanganak kang Elmodad, ug kang Sheleph, ug kang Hazarmaveth, ug kang Jerah, ug kang Hadoram, ug kang Uzal, ug kang Diklah, ug kang Obal, ug kang Abimael, ug kang Sheba, ug kang Ophir, ug kang Havilah, ug kang Jobab; silang tanan mga anak nga lalaki ni Joktan. Ug ang ilang puloy-anan nahimutang gikan sa Masse hangtod sa Saphera, ang bukid sa sidlakan. Kini ang mga anak nga lalaki ni Shem, sa ilang mga tribo, sumala sa ilang mga pinulongan, sa ilang mga yuta, ug sa ilang mga nasod. Kini ang mga tribo sa mga anak ni Noah sumala sa ilang mga kaliwatan, sumala sa ilang mga nasud, ug gikan niini gikatag ang mga pulo sa mga nasud sa ibabaw sa yuta human sa baha.

11

Ug ang tibuok yuta adunay usa ka pinulongan, ug usa ka sinultihan alang sa tanan. Ug nahitabo nga sa ilang paglihok gikan sa sidlakan, nakakaplag sila ug patag sa yuta sa Shinar, ug nanagpuyo sila didto. Ug miingon ang tawo sa iyang silingan, Dali, maghimo kita ug mga tisa ug lutoon nato kini sa kalayo. Ug ang tisa nahimong bato alang kanila, ug ang aspalto mao ang ilang lapok. Ug miingon sila, Kari, magtukod kita alang sa atong kaugalingon ug siyudad ug tore nga ang ulo moabot hangtod sa langit, ug buhaton nato ang atong ngalan, sa dili pa kita

matibulaag sa tibuok kalibotan. Ug milugsong ang Ginoo aron sa pagtan-aw sa siyudad ug sa tore nga gitukod sa mga anak sa mga tawo. Ug miingon ang Ginoo, Tan-awa, usa ra ka kaliwat, ug usa ra ka pinulongan sa tanan, ug kini ilang gisugdan sa pagbuhat, ug karon walay mapakyas kanila sa tanan nga ilang tinguhaon nga buhaton. Umari, ug human mananaog atong libugon ang ilang dila didto, aron dili makadungog ang matag usa sa tingog sa iyang silingan. Ug gikalat sa Ginoo sila gikan didto sa ibabaw sa nawong sa tibuok yuta, ug mihunong sila sa pagtukod sa siyudad ug sa tore. Tungod niini gitawag ang ngalan niini ug Kalibog, kay didto gilioklibog sa Ginoo ang mga pinulongan sa tibuok kalibotan, ug gikan didto gipatibulaag sila sa Ginoo ngadto sa tibuok nawong sa kalibotan. Ug mao kini ang mga kaliwatan ni Shem, ug si Shem may usa ka gatos ka tuig sa dihang nanganak siya kang Arphaxad, sa ikaduhang tuig human sa baha. Ug nabuhi si Shem, human sa pagpanganak niya kang Arphaxad, sulod sa lima ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Arphaxad ug usa ka gatos trenta singko ka tuig, ug nanganak kang Cainan. Ug nabuhi si Arphaxad, human sa pagpanganak niya kang Cainan, upat ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nagpuyo si Cainan usa ka gatos ug katloan ka tuig, ug nanganak siya si Sala; ug nagpuyo si Cainan, human niya panganak si Sala, tulo ka gatos katloan ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay siya. Ug nabuhi si Sala sulod sa usa ka gatos katloan ka tuig, ug nanganak siya kang Eber. Ug nabuhi si Sala human sa

pagpanganak niya kang Eber sulod sa tulo ka gatos katloan ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Eber sulod sa usa ka gatos katloan ug upat ka tuig, ug nanganak kang Phaleg. Ug nabuhi si Eber, human sa pagpanganak niya kang Peleg, duha ka gatos kapitoan ka tuig, ug nanganak siyag mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Phaleg sulod sa katloan ug usa ka gatos ka tuig, ug nanganak kang Ragau. Ug nabuhi si Phaleg, human sa pagpanganak niya kang Ragau, siyam ug duha ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Ragau usa ka gatos tatloan ug duha ka tuig, ug nanganak si Seruch. Ug nabuhi si Ragau, human sa pagpanganak niya kang Seruch, duha ka gatos pito ka tuig, ug nanganak ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Seruch sulod sa usa ka gatos katloan ka tuig, ug nanganak siya kang Nahor. Ug nabuhi si Seruch, human sa pagpanganak niya kang Nachor, duha ka gatos ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug nabuhi si Nahor sulod sa usa ka gatos kapitoan ug siyam ka tuig, ug nanganak siya kang Terah. Ug nabuhi si Nahor, human niya natawo si Terah, usa ka gatos baynte singko ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug namatay. Ug si Terah nabuhi ug kapitoan ka tuig, ug nanganak kang Abram, ug kang Nahor, ug kang Haran. Kini ang mga kaliwatan ni Terah. Si Terah nanganak kang Abram, ug kang Nahor, ug kang Haran, ug si Haran nanganak kang Lot. Ug namatay si Haran sa atubangan ni Terah nga iyang amahan

didto sa yuta diin siya natawo, sa rehiyon sa mga Caldeanhon. Ug si Abram ug si Nahor mikuha ug mga asawa alang sa ilang kaugalingon. Ang ngalan sa asawa ni Abram mao si Sarai, ug ang ngalan sa asawa ni Nahor mao si Melcha, nga anak nga babaye ni Haran, ug amahan ni Melcha ug amahan ni Isca. Ug si Sarai baog, ug wala siyay anak. Ug gikuha ni Terah si Abram nga iyang anak, ug si Lot nga anak ni Haran, nga anak sa iyang anak, ug si Sarai nga iyang umagad, nga asawa ni Abram nga iyang anak, ug gipagawas niya sila gikan sa yuta sa mga Caldeanhon aron moadto sa yuta sa Canaan, ug miabut sila hangtod sa Haran, ug mipuyo didto. Ug ang tanan nga mga adlaw ni Terah didto sa yuta sa Haran nahimong duha ka gatos lima ka tuig, ug namatay si Terah didto sa Haran.

12

Ug miingon ang Ginoo kang Abram, Gawas gikan sa imong yuta, ug gikan sa imong kaparyentihan, ug gikan sa balay sa imong amahan, ug umari ngadto sa yuta nga akong ipakita kanimo. Ug himoon ko ikaw nga usa ka dakong nasud, ug panalanginan ko ikaw, ug padakuon ko ang imong ngalan, ug mahimo kang pinanalangin. Ug panalanginan ko ang nagpanalangin kanimo, ug tunglohon ko ang nagatunglo kanimo, ug pagapanalanginan diha kanimo ang tanang mga banay sa yuta. Ug miadto si Abram, sama sa gisulti kaniya sa Ginoo, ug mikuyog kaniya si Lot. Si Abram katuigan na nga kapitoan ug lima sa dihang migawas siya gikan sa Haran. Ug gikuha ni Abram si Sarah nga

iyang asawa, ug si Lot nga anak sa iyang igsoon, ug ang tanan nilang mga kabtangan nga ilang naangkon, ug ang tanang kalag nga ilang naangkon gikan sa Haran, ug nanggula sila aron moadto sa yuta sa Canaan. Ug milabay si Abram sa yuta ngadto sa gitas-on niini hangtod sa dapit sa Siquem, ngadto sa hataas nga tugas, ug ang mga Canaanhon niadtong panahona nagpuyo sa yuta. Ug mipakita ang Ginoo kang Abram, ug miingon kaniya, Sa imong kaliwat ihatag ko kining yutaa, ug nagtukod si Abram didto ug halaran alang sa Ginoo nga mipakita kaniya. Ug mibiya siya gikan didto paingon sa bukid sa sidlakan sa Bethel, ug gitukod niya didto ang iyang tolda sa Bethel paingon sa dagat, ug ang Ai paingon sa sidlakan, ug nagtukod siya didto ug halaran alang sa Ginoo, ug mitawag siya sa ngalan sa Ginoo. Ug mibiya si Abram, ug human molakaw, nagkampo sa kamingawan. Ug nahitabo ang gutom sa yuta, ug milugsong si Abram ngadto sa Ehipto aron mopuyo didto, tungod kay misamot ang gutom sa yuta. Nahitabo nga sa dihang miduol si Abram sa pagsulod sa Ehipto, miingon si Abram kang Sarai nga iyang asawa, Nahibalo ako nga ikaw usa ka matahom nga babaye. Mahitabo busa nga sa dihang makita ka sa mga Ehiptohanon, moingon sila nga kini iyang asawa, ug patyon nila ako, apan ikaw ilang luwason. Miingon ako bisan pa niana nga igsoon niya ako, aron maayo kanako mahitabo tungod kanimo, ug mabuhi ang akong kalag tungod kanimo. Nahitabo nga sa dihang misulod si Abram sa Ehipto, nakita sa mga Ehiptohanon ang iyang asawa, nga siya matahum kaayo. Ug nakita siya sa mga magmamando ni Faraon, ug gidayeg nila siya kang Faraon, ug gipasulod nila siya sa balay ni Faraon. Ug si Abram ilang gitagad ug maayo tungod kaniya;

ug siya may mga karnero, ug mga nating baka, ug mga asno, ug mga sulugoon nga lalaki, ug mga sulugoon nga babaye, ug mga mula, ug mga kamelyo. Ug gisakit sa Diyos ang Faraon ug dagko ug daotan nga mga hampak, ug ang iyang balay, tungod kang Sarai nga asawa ni Abram. Pagtawag ni Paraon kang Abram, miingon siya, Unsa kini nga imong gihimo kanako, nga wala ka mosulti kanako nga asawa mo man diay siya? Nganong miingon ka nga igsoon ko nga babaye siya? Ug gikuha ko siya alang sa akong kaugalingon nga asawa; ug karon tan-awa, ang imong asawa anaa sa imong atubangan, kuhaa ug dagan. Ug gimandoan ni Faraon ang mga tawo mahitungod kang Abram sa pagpahawa kaniya, ug ang iyang asawa, ug ang tanan nga anaa kaniya.

13

Mitungas si Abram gikan sa Ehipto, siya mismo, ug ang iyang asawa, ug ang tanan niyang kabtangan, ug si Lot nga mikuyog kaniya, paingon sa kamingawan. Si Abram daghan kaayo sa kahayupan, ug plata, ug bulawan. Ug miadto siya gikan diin siya miabot ngadto sa kamingawan hangtod sa Betel, hangtod sa dapit diin ang iyang tolda kaniadto, taliwala sa Betel ug taliwala sa Ai, ngadto sa dapit sa halaran, diin siya naghimo didto sa sinugdan, ug mitawag didto si Abram sa ngalan sa Ginoo. Ug si Lot nga nagalakaw uban kang Abram may mga karnero, ug mga baka, ug mga tolda. Ug ang yuta wala makaagwanta kanila sa pagpuyo nga magkauban, tungod kay ang ilang mga kabtangan

daghan, ug ang yuta wala makaagwanta kanila sa pagpuyo nga magkauban. Ug nahitabo nga may gubat taliwala sa mga magbalantay sa mga kahayupan ni Abram ug sa mga magbalantay sa mga kahayupan ni Lot, samtang ang mga Canaanhon ug ang mga Peresihanon niadtong panahona nagpuyo sa yuta. Miingon si Abram kang Lot, Kinahanglan nga walay away tali kanako ug nimo, ug tali sa akong mga magbalantay sa karnero ug sa imong mga magbalantay sa karnero, tungod kay managsoon man kita. Dili ba, tan-awa, ang tibuok yuta anaa sa atubangan nimo? Pagbulag gikan kanako; kon ikaw sa wala, ako sa tuo; apan kon ikaw sa tuo, ako sa wala. Ug sa pagbayaw ni Lot sa iyang mga mata, nakita niya ang tibuok palibot nga rehiyon sa Jordan, nga ang tanan adunay tubig, sa wala pa gub-a sa Diyos ang Sodoma ug Gomorra, sama sa paraiso sa Diyos ug sama sa yuta sa Ehipto, hangtod sa pag-abot ngadto sa Zoar. Ug mipili si Lot alang sa iyang kaugalingon sa tibuok palibot nga rehiyon sa Jordan, ug mibiya si Lot gikan sa sidlakan, ug nagbulag sila ang matag usa gikan sa iyang igsoon. Si Abram mipuyo sa yuta sa Canaan, samtang si Lot mipuyo sa siyudad sa palibot nga rehiyon, ug mitukod sa iyang tolda sa Sodoma. Ang mga tawo sa Sodoma dautan ug makasasala pag-ayo atubangan sa Diyos. Ug ang Diyos miingon kang Abram human sa pagkabulag ni Lot gikan kaniya, tumawa sa imong mga mata, ug tan-awa gikan sa dapit diin karon ikaw anha paingon sa amihanan ug habagatan ug sidlakan ug kasadpan; kay ang tanan nga yuta, nga imong nakita, kanimo ihatag ko kini ug sa imong kaliwat hangtod sa kahangtoran. Ug himoon ko ang imong kaliwat sama sa balas sa yuta; kung

adunay makahimo sa pag-ihap sa balas sa yuta, nan ang imong kaliwat maihap usab. Tindog ug lakaw tabok sa yuta ngadto sa gitas-on niini ug sa gilapdon, tungod kay kanimo ihatag ko kini ug sa imong kaliwat hangtod sa kahangtoran. Ug human mobalhin sa iyang tolda si Abram, miabot ug mipuyo tupad sa punoan nga oak sa Mamre, nga diha sa Hebron, ug nagtukod didto ug halaran alang sa Ginoo.

14

Nahitabo sa gingharian ni Amraphel nga hari sa Shinar, ug ni Arioch nga hari sa Ellasar, ni Chedorlaomer nga hari sa Elam, ug ni Tidal nga hari sa mga nasud, nakiggubat sila batok kang Bera nga hari sa Sodom, ug batok kang Birsha nga hari sa Gomorrah, ug batok kang Shinab nga hari sa Admah, ug batok kang Shemeber nga hari sa Zeboiim, ug sa hari sa Bela; kini mao ang Zoar. Silang tanan miuyon mahitungod sa maasgad nga walog nga parat, nga mao ang Dagat nga Asin. Dose ka tuig sila nag-alagad kang Chedorlaomer, apan sa ikanapulo ug tulo ka tuig sila misupak. Sa apan sa ikanaupat ug napulo ka tuig miabut si Chedorlaomer ug ang mga hari uban kaniya, ug gitigbas nila ang mga higante didto sa Ashtaroth ug Karnaim, ug ang kusganong mga nasod nga kauban nila, ug ang mga Ommaeans didto sa siyudad sa Saue. Ug ang mga Horihanon nga anaa sa mga bukid sa Seir, hangtod sa terebinto sa Paran, nga anaa sa kamingawan. Ug mibalik sila mianha sa tubod sa hukom; kini mao ang Kades; ug ilang gipamatay ang tanan nga mga pangulo sa Amalek, ug

ang mga Amorihanon nga nagpuyo sa Asasontamar. Migula usab ang hari sa Sodoma, ug ang hari sa Gomora, ug ang hari sa Adma, ug ang hari sa Zeboim, ug ang hari sa Balak; kini mao ang Zoar; ug nag-andam sila sa gubat batok kanila sa walog nga asin, batok kang Chedorlaomer nga hari sa Elam, ug si Tidal nga hari sa mga nasud, ug si Amraphel nga hari sa Shinar, ug si Arioch nga hari sa Ellasar, ang upat ka mga hari batok sa lima. Ang asin nga walog adunay mga atabay sa aspalto, mikalagiw ang hari sa Sodoma ug ang hari sa Gomora, ug nangahulog sila didto, apan ang mga nahibilin mikalagiw ngadto sa kabukiran. Gikuha nila ang tanang kabayo sa Sodoma ug Gomorra, ug ang tanan nilang pagkaon, ug nanglakaw sila. Gikuha usab nila si Lot nga anak nga lalaki sa igsoon ni Abram, ug ang iyang mga kabtangan, ug nanglakaw sila, kay siya nagpuyo diha sa Sodoma. Pag-abot apan sa usa sa mga naluwas nga nagtaho kang Abram nga Hebreohanon, siya apan nagpuyo tapad sa punoan sa kahoy sa Mamre nga Amorehanon, nga igsoon ni Eschol ug igsoon ni Onan, kinsa mao ang mga kaalyado ni Abram. Pagkadungog ni Abram nga si Lot nga igsoon niya nabihag na, giihap niya ang iyang kaugalingong mga sakop sa panimalay nga tulo ka gatos napulo ug walo, ug gigukod niya sila hangtod sa Dan. Ug midasmag sa kanila sa gabii siya mismo ug ang iyang mga sulugoon, ug gitigbas niya sila, ug gigukod niya sila hangtod sa Hoba nga anaa sa wala sa Damasco. Ug iyang gibawi ang tanang kabayo sa Sodom, ug si Lot nga iyang pag-umangkon, ug ang tanang kabtangan niya, ug ang mga kababayen-an, ug ang katawhan. Migawas ang hari sa Sodom aron sa pagpakigkita kaniya, human siya mobalik gikan sa pagpildi kang

Chedorlaomer ug sa mga hari nga uban kaniya, ngadto sa walog sa Shaveh, kini mao ang patag sa mga hari. Ug si Melchizedek, hari sa Salem, nagdala gawas ug tinapay ug bino, ug siya pari sa Diyos nga Labing Halangdon. Ug gipanalanginan niya si Abram, ug miingon siya, Panalanginan si Abram sa Dios nga Labing Taas, kinsa naglalang sa langit ug sa yuta. Ug bulahan ang Diyos nga Labing Taas, kinsa mitugyan sa imong mga kaaway nganha sa imong gahom, ug si Abram mihatag kaniya ug ikapulo gikan sa tanan. Miingon ang hari sa Sodom kang Abram, Ihatag kanako ang mga tawo, apan ang kabayo kuhaa para sa imong kaugalingon. Miingon si Abram ngadto sa hari sa Sodoma, Ituy-od ko ang akong kamot ngadto sa Ginoo ang Dios ang Labing Halangdon, nga nagtukod sa langit ug sa yuta, kung gikan sa hilo hangtod sa pisi sa sandalyas makakuha ako gikan sa tanan nga imo, aron dili ka moingon nga ako nagpadato kang Abram. Gawas sa mga butang nga gikaon sa mga batan-ong lalaki, ug sa bahin sa mga lalaki nga nag-uban kanako sa paglakaw—si Eschol, si Onan, ug si Mamre—sila magkuha sa ilang bahin.

15

Human sa mga pulong niini, nahitabo ang pulong sa Ginoo ngadto kang Abram diha sa panan-awon, nga nag-ingon, Ayaw kahadlok, Abram, ako manalipod kanimo, ang imong ganti dako kaayo mahimong. Miingon si Abram, Agalon Ginoo, unsa man ang imong ihatag kanako? Ako pero mobiya nga walay anak; ug ang anak nga lalaki ni Masek sa akong sulugoon sa balay, kini si

Eliezer sa Damascus. Ug miingon si Abram, Tungod kay wala ka mohatag kanako ug binhi, ang natawo sa akong balay mao ang mopanunod kanako. Ug dihadiha, ang tingog sa Ginoo miabut kaniya, nga nag-ingon, Dili kini makapanunod kanimo, apan siya nga mogawas gikan sa imong kaugalingon, siya maoy magpanunod kanimo. Gidala niya siya sa gawas, ug miingon kaniya, Tan-awa gayud ang langit, ug ihapa ang mga bituon, kon makahimo ka pag-ihap kanila. Ug miingon siya, Mao kana ang imong kaliwat. Ug mituo si Abram sa Diyos, ug giisip kini kaniya nga pagkamatarong. Miingon siya kaniya, Ako ang Dios nga naggawas kanimo gikan sa yuta sa mga Caldeanhon aron ihatag kanimo kining yutaa nga imong panundon. Miingon siya, Agalon Ginoo, unsaon nako pagkahibalo nga mapanunod ko kini? Miingon siya kaniya, Kumuha alang kanako ug usa ka nating baka nga tulo ka tuig ang edad, ug usa ka kanding nga tulo ka tuig ang edad, ug usa ka laking karnero nga tulo ka tuig ang edad, ug usa ka salampati, ug usa ka pati. Mikuha siya alang kaniya niining tanan, ug gibahin niya kini sa tunga, ug gibutang niya kini nga nagatinag-atbang sa usag usa, apan ang mga langgam wala niya bahin-bahina. Milugsong ang mga langgam sa ibabaw sa mga lawas, sa ibabaw sa mga bahin nga gibahin sa duha, ug si Abram milingkod uban kanila. Mahitungod sa pagsalop sa adlaw, usa ka kalipong mikunsad kang Abram, ug ania karon, usa ka dako ug mangitngit nga kahadlok mikunsad kaniya. Ug kini gisulti kang Abram, Mahibalo gayod ka nga ang imong kaliwat mahimong langyaw sa yuta nga dili ila kaugalingon, ug uliponon nila sila, ug daogdaogon nila sila, ug ipaubos nila sila, sulod sa upat ka gatos ka tuig. Apan ang nasud

nga ilang pag-alagaran, akong hukman, ug human niini, mogawas sila dinhi uban ang daghang kabtangan. Apan ikaw moadto sa imong mga katigulangan diha sa kalinaw, human mapadako sa maayong tigulang. Sa ikaupat nga kaliwatan mobalik sila dinhi, kay wala pa matuman ang mga sala sa mga Amorihanon hangtod karon. Sanglit ang adlaw misalop na, mitungha ang kalayo, ug tan-awa, may hudno nga nag-aso ug mga sulo sa kalayo nga milabay taliwala sa mga bahin nga gibahin. Sa niadtong adlawa naghimo ang Ginoo ug pakigsaad kang Abram, nga nag-ingon, Sa imong kaliwat ihatag ko kining yutaa, gikan sa suba sa Ehipto hangtod sa dakong suba sa Eufrates: ang mga Kenihanon, ug ang mga Kenesihanon, ug ang mga Kadmonihanon, ug ang mga Hitihanon, ug ang mga Peresihanon, ug ang mga Refaim, ug ang mga Amorihanon, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Hivihanon, ug ang mga Girgasihanon, ug ang mga Jebusihanon.

16

Si Sarai nga asawa ni Abram wala manganak kaniya, apan adunay kaniya usa ka ulipon nga babaye nga Ehiptohanon, ug ang iyang ngalan mao si Hagar. Miingon si Sarai kang Abram, Tan-awa, gisirhan ako sa Ginoo aron dili manganak. Sulod busa sa akong sulugoon nga babaye, aron makabaton ako ug mga anak gikan kaniya. Ug namati si Abram sa tingog ni Sarai. Ug gikuha ni Sara, ang asawa ni Abram, si Hagar nga Ehiptohanon, ang iyang kaugalingong suluguon nga babaye, human sa napulo

ka tuig sa pagpuyo ni Abram sa yuta sa Canaan, ug gihatag niya siya kang Abram, ang iyang bana, ingong asawa. Ug misulod siya kang Agar, ug nagsabdong siya, ug sa dihang nakita niya nga siya mabdos, ang iyang agalon gipakaulaw niya. Miingon si Sarai kang Abram, ginasakitan ako nimo; ako mihatag sa akong suluguong babaye ngadto sa imong dughan, ug sa pagkakita nga siya mabdos, gipakaulaw ako sa iyang atubangan. Maghukom ang Diyos sa taliwala kanako ug kanimo. Miingon si Abram kang Sarai, Tan-awa, ang imong sulugoon nga babaye anaa sa imong mga kamot, gamita siya kung unsa ang makapahimuot kanimo. Ug gisakit siya ni Sara, ug mikalagiw gikan sa iyang atubangan. Nakit-an siya sa sulogoon sa Ginoo didto sa tuboran sa tubig sa kamingawan, didto sa tuboran sa dalan paingon sa Shur. Ug miingon kaniya ang mensahero sa Ginoo, Hagar, ulipon nga babaye ni Sarah, diin ka gikan? Ug asa ka paingon? Ug miingon siya: Gikan sa nawong ni Sarah nga akong agalon, nagaikyas ako. Miingon kaniya ang mensahero sa Ginoo, Bumalik ka sa imong agalon ug magpaubos ka ilalom sa iyang mga kamot. Ug miingon kaniya ang mensahero sa Ginoo, Pagapadaghanon ko gayod ang imong kaliwat, ug dili na kini maisip tungod sa ilang kadaghan. Ug miingon kaniya ang mensahero sa Ginoo, Tan-awa, ikaw nagmabdos, ug manganak ka ug anak nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan ug Ismael, tungod kay namati ang Ginoo sa imong pagpaubos. Kini mahimong ihalas nga tawo, ang iyang mga kamot batok sa tanan, ug ang mga kamot sa tanan batok kaniya, ug atubangan sa tanan niyang mga igsoon siya mopuyo. Ug gitawag niya ang ngalan sa Ginoo nga nakigsulti kaniya, Ikaw ang Dios nga nakakita kanako, tungod

kay miingon siya, Kay sa atubangan nakita ko kadtong nagpakita kanako. Tungod niini, gitawag niya ang atabay, Atabay diin sa atubangan nakita ko; tan-awa, taliwala sa Kadesh ug taliwala sa Barad. Ug nanganak si Hagar kang Abram ug anak nga lalaki, ug gitawag ni Abram ang ngalan sa iyang anak nga lalaki, nga gipanganak kaniya ni Hagar, si Ismael. Si Abram walumpu unom ka tuig ang panuigon, sa dihang nanganak si Hagar alang kang Abram si Ismael.

17

Si Abram nahimong kasiyaman ug siyam ka tuig ang panuigon. Ug nagpakita ang Ginoo kang Abram, ug miingon kaniya, Ako mao ang imong Dios; pagpahimuot sa atubangan nako, ug mahimong walay sala. Ug ibutang ko ang akong pakigsaad taliwala kanako ug taliwala kanimo, ug padaghanon ko ikaw pag-ayo. Ug mihapa si Abram sa iyang nawong. Ug misulti kaniya ang Diyos nga nag-ingon, Ug ako, tan-awa, ang akong pakigsaad uban kanimo, ug ikaw mahimong amahan sa kadaghan sa mga nasud. Ug dili na tawgon pa ang imong ngalan nga Abram, apan ang imong ngalan mahimong Abraham, kay gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasod. Ug padak-on ko ikaw pag-ayo kaayo, ug himoon ko ikaw nga mga nasud, ug mga hari gikan kanimo mogawas. Ug tukuron ko ang akong pakigsaad taliwala kanimo, ug taliwala sa imong kaliwat human kanimo ngadto sa ilang mga kaliwatan, nga mahimong walay katapusang pakigsaad nga ako mao ang imong Diyos, ug sa

imong kaliwat human kanimo. Ug ihatag ko kanimo ug sa imong kaliwat human kanimo ang yuta nga imong gipuy-an, ang tibuok yuta sa Canaan, ingon nga panag-iya nga walay katapusan, ug mahimo ako nga ilang Dios. Ug miingon ang Diyos kang Abraham, Apan ikaw ang. Ang akong pakigsaad bantayan mo, ikaw ug ang imong kaliwat human kanimo ngadto sa ilang mga kaliwatan. Ug mao kini ang pakigsaad nga imong bantayan taliwala kanako ug kaninyo, ug taliwala sa imong kaliwat human kanimo ngadto sa ilang mga kaliwatan: pagatuliun ninyo ang tanang lalaki. Ug kamo pagatulion ang unod sa inyong panit nga hapin, ug kini mahimong timaan sa pakigsaad taliwala kanako ug kaninyo. Ug ang bata nga walo ka adlaw pagaputlon kaninyo, ang tanang lalaki ngadto sa inyong mga kaliwatan; ug ang natawo sa panimalay ug ang gipalit pinaagi sa plata gikan sa tanang anak nga dumuloong, nga dili gikan sa imong binhi. Pinaagi sa pagputol pagaputlon ang natawo sa panimalay sa imong balay, ug ang gipalit pinaagi sa plata; ug ang akong pakigsaad mahimong diha sa inyong unod ngadto sa pakigsaad nga walay katapusan. Ug ang lalaking dili tinuli, nga dili pagaitulon ang unod sa iyang panit sa ikawalong adlaw, pagalaglagon ang maong kalag gikan sa iyang kaliwat, tungod kay gilapas niya ang akong pakigsaad. Ug miingon ang Dios kang Abraham, Si Sarai nga imong asawa dili na pagatawgon nga Sarai ang iyang ngalan, kondili si Sarah na ang iyang ngalan. Panalanginan ko siya, ug hatagan ko ikaw ug anak gikan kaniya, ug panalanginan ko kini, ug mahimo kini nga mga nasud, ug mga hari sa mga nasud gikan kaniya mahimo. Ug natumba si Abraham sa iyang nawong, ug mihkatawa; ug miingon sa iyang

hunahuna, nga nag-ingon, Mahimong anak nga lalaki ba ang usa ka gatus ka tuig ang edad? Ug kung si Sarah nga siyamnapulo ka tuig na manganak? Miingon si Abraham ngadto sa Dios, Si Ishmael kini mabuhi sa imong atubangan. Miingon apan ang Dios kang Abraham, Oo, tan-awa, si Sarah nga imong asawa manganak kanimo ug anak nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan nga Isaac, ug tukuron ko ang akong pakigsaad kaniya, ngadto sa walay katapusang pakigsaad, nga mahimo nga iyang Dios ug sa iyang kaliwat nga uban kaniya. Mahitungod kang Ismael, tan-awa, nadungog ko ikaw, ug tan-awa, gipanalanginan ko na siya, ug padak-on ko siya, ug padaghanon ko siya pag-ayo. Napulog duha ka mga nasud ang iyang ipanganak, ug himoon ko siyang usa ka dakong nasud. Apan ang akong kasabotan itukod ko kang Isaac, nga si Sarah manganak kanimo niining panahona, sa sunod tuig. Nahuman ang pagsulti kaniya, ug mitungas ang Dios gikan kang Abraham. Ug gikuha ni Abraham si Ishmael nga iyang anak, ug ang tanan niyang mga sakop sa panimalay, ug ang tanan nga gipalit pinaagi sa plata, ug ang matag lalaki sa mga tawo sa sulod sa balay ni Abraham, ug gituli niya ang ilang mga panit sa kaumhan niadtong adlawa, sumala sa gisulti kaniya sa Diyos. Si Abraham kasiyaman ug siyam ka tuig ang panuigon, sa dihang gituli ang unod sa iyang panit nga hapin. Si Ishmael nga iyang anak napulog tulo ka tuig ang panuigon, sa dihang gituli ang unod sa iyang panit nga hapin. Sa panahon sa adlaw niadto, gituli si Abraham, ug si Ismael nga iyang anak, ug ang tanan nga mga lalaki sa iyang balay, ug ang mga sakop sa iyang panimalay, ug ang mga gipalit pinaagi sa plata gikan sa mga langyaw nga nasud.

18

Mipakita ang Diyos kaniya sa punoan sa Mamre, samtang siya naglingkod sa pultahan sa iyang tolda sa udto. Pagtulok niya sa taas, nakita niya, ug tan-awa, may tulo ka lalaki nga nagtindog sa iyang atubangan, ug sa pagkakita niya kanila, midagan siya aron sa pagsugat kanila gikan sa pultahan sa iyang tolda, ug miyukbo siya ngadto sa yuta. Ug miingon siya, Ginoo, kung nakakaplag ako ug pabor sa atubangan nimo, ayaw molabay sa imong sulugoon. Pagakuhaa gayud ug tubig, ug paghugasi nila ang inyong tiil, ug pagpabugnaw kamo ilalom sa kahoy. Ug kukuhaon ko ang tinapay, ug kamo mokaon. Ug human niini mopadayon kamo sa inyong dalan, nga tungod niini milikay kamo ngadto sa inyong sulugoon. Ug miingon siya, Buhata kini sa ingon niini, sama sa imong gisulti. Ug nagdali si Abraham paingon sa tolda ngadto kang Sarah, ug miingon kaniya, Pagdali, ug pagmasa ug tulo ka takus nga pino nga harina, ug paghimo ug mga tinapay nga linuto sa abo. Ug sa mga baka midagan si Abraham, ug mikuha ug lumo nga nating baka ug maayo, ug mihatag sa bata, ug nagdali sa paghimo niini. Mikuha siya ug mantikilya, ug gatas, ug ang nating baka nga iyang gihimo, ug gibutang niya kini sa ilang atubangan, ug mikaon sila. Siya usab nagtindog tupad kanila ilalom sa kahoy. Miingon siya kaniya, Asa si Sarah nga imong asawa? Apan siya mitubag ug miingon, tan-awa, didto sa tolda. Miingon siya, ug mobalik ako moanha kanimo sumala niining panahona sa takna, ug makabaton ug anak nga lalaki si Sarah nga imong asawa. Si Sarah nakadungog

didto sa pultahan sa tolda nga anaa sa luyo niya. Si Abraham ug si Sarah tigulang na kaayo, ug wala na kang Sarah ang mga babayenon nga butang. Mikatawa si Sarah sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, Wala pa gayud kini mahitabo kanako hangtod karon, ug ang akong ginoo tigulang na. Ug miingon ang Ginoo kang Abraham, nganong mitawa si Sarah sa iyang kaugalingon, nga nag-ingon, tinuod ba gayud nga manganak ako? Ako pero tigulang na ko. Walay imposible nga pulong gikan sa Diyos? Niining panahona mobalik ako kanimo, ug si Sarah makaanak ug lalaki. Apan si Sarah mibaliwala, nag-ingon, Wala ako mikatawa, kay nahadlok man siya. Ug miingon siya kaniya, Dili, apan mikatawa ka. Pagkabangon gikan didto, ang mga tawo mitan-aw paubos sa nawong sa Sodoma ug Gomora. Si Abraham miuban sa pagpanaw uban kanila, naghatod kanila. Ang Ginoo miingon, Dili gayod nako itago kang Abraham nga akong sulogoon kung unsa ang akong gibuhat. Si Abraham mahimong usa ka dakong ug gamhanang nasod, ug pagabulahanon diha kaniya ang tanang mga nasod sa yuta. Nahibalo ako nga magsugo siya sa iyang mga anak nga lalaki ug sa iyang balay human kaniya, ug magbantay sila sa mga dalan sa Ginoo, sa pagbuhat ug pagkamatarung ug hukom, aron nga magdala ang Ginoo ibabaw ni Abraham ang tanan nga iyang gisulti kaniya. Miingon ang Ginoo, Ang pagsinggit sa Sodoma ug Gomorra mitungha kanako, ug ang ilang mga sala dako kaayo. Mokanaog busa ako aron motan-aw kon sumala sa ilang pagsinggit nga moabot kanako nahuman na sila, apan kon dili, aron mahibalo ako. Ug ang mga tawo mibalik gikan didto ug miadto sa Sodoma, apan si Abraham nagpabilin nga nagbarog sa atubangan sa

Ginoo. Ug sa pagkaduol ni Abraham, miingon siya, Dili unta nimo pagalaglagon ang matarong kauban sa dili diosnon, ug mahimong ang matarong sama ra sa dili diosnon. Kung adunay kalim-an ka matarong sa siyudad, laglagon mo ba sila? Dili ba nimo pasagdan ang tibuok dapit tungod sa kalim-an ka matarong, kon sila anaa niini? Dili gayud ikaw magbuhat sama niining pulonga, sa pagpatay sa matarung uban sa dili diosnon, ug mahimo ang matarung sama sa dili diosnon. Dili gayud! Ang naghukom sa tibuok yuta, dili ba ikaw magbuhat ug hukom? Miingon ang Ginoo, kung adunay kalim-an ka matarong sa Sodoma sa siyudad, buhian ko ang tibuok siyudad ug ang tanan nga dapit tungod kanila. Ug mitubag si Abraham nga miingon, Karon nagsugod ako sa pagsulti ngadto sa akong Ginoo, apan ako yuta ug abo lamang. Kung apan makunhod ang kalim-an ka matarong ngadto sa kap-atan ug lima, gub-on ba nimo tungod sa lima ang tibuok nga siyudad? Ug miingon siya, Dili gyud nako kini laglagon, kung makakaplag ako didto ug kwarenta singko. Ug midugang pa siya sa pakigsulti kaniya, ug miingon, Apan kon makaplagan didto ang kap-atan, ug miingon, Dili ako molaglag tungod sa kap-atan. Ug miingon siya, Dili ba, Ginoo, kung mosulti man ako? Ug kon makit-an didto ang katloan? Ug miingon siya, Dili ako molaglag tungod sa katloan. Ug miingon siya, Sanglit ako adunay isulti ngadto sa Ginoo, kon makaplagan didto ang kaluhaan? Ug miingon siya, Dili ako molaglag, kung makakaplag ako ug kaluhaan didto. Ug miingon siya, Dili ba unsa Ginoo kung mosulti pa ko makausa? Kung makit-an didto ang napulo? Ug miingon siya, Dili ako molaglag tungod sa napulo. Mibiya ang Ginoo, sa dihang mihunong siya sa pagsulti

kang Abraham, ug si Abraham mibalik sa iyang dapit.

19

Miabot ang duha ka mga mensahero sa Sodoma sa hapon. Si Lot naglingkod tupad sa ganghaan sa Sodoma; ug sa pagkakita ni Lot, mitindog siya aron mosugat kanila, ug miyukbo siya sa iyang nawong ngadto sa yuta. Ug miingon siya, tan-awa, mga Ginoo, lumiko ngadto sa balay sa inyong sulugoon, ug pahulay, ug hugasi ang inyong mga tiil, ug pagkabangon sayo moadto kamo sa inyong dalan. Ug miingon sila, Dili, apan sa dalan magpabilin kami. Ug gipugos niya sila, ug milikay sila ngadto kaniya, ug misulod sila sa iyang balay, ug naghimo siya alang kanila ug ilimnon, ug tinapay nga walay patubo niluto niya alang kanila, ug mikaon sila. Sa wala pa sila makatulog, ang mga lalaki sa siyudad, ang mga taga-Sodoma, naglibut sa balay, gikan sa batan-on hangtod sa tigulang, ang tibuok katawhan nga magkauban. Ug gitawag nila si Lot, ug miingon sila kaniya, Asa man ang mga lalaki nga misulod kanimo sa gabii? Pagawasa sila ngadto kanato, aron kita makahibalo nila. Migawas si Lot ngadto kanila sa ganghaan, ug ang pultahan iyang gisira sa iyang likod. Miingon siya kanila, Dili gayod, mga igsoon, ayaw pagbuhat ug daotan. Aduna kanako duha ka mga anak nga babaye nga wala makaila sa lalaki. Pagagaw-on ko sila nganha kaninyo, ug gamiton ninyo sila sumala sa makapahimuot kaninyo. Lamang sa mga lalaking kini, dili kamo magbuhat ug dili matarong, tungod kay misulod sila ilalom sa tabon sa akong mga sagbayan.

Miingon sila kaniya, Pahilayo didto; misulod ka aron magpuyo, dili ba ug maghukom usab? Karon busa ikaw among pakaulawan labaw pa kay sa kanila. Ug gipugos nila pag-ayo ang tawo nga si Lot kaayo, ug miduol sila sa pagbungkag sa pultahan. Apan ang mga lalaki mituy-od sa ilang mga kamot ug gikuha si Lot paingon kanila ngadto sa balay, ug ilang gisirad-an ang pultahan sa balay. Ang mga lalaki nga naa sa pultahan sa balay ilang gihampaak sa pagkabuta gikan sa gagmay hangtod sa dako, ug sila naluya sa pagpangita sa pultahan. Miingon ang mga tawo ngadto kang Lot, Aduna ka bay dinhi mga umagad, o mga anak nga lalaki, o mga anak nga babaye? Kung kinsa man nga lain nimo anaa sa siyudad, pagawasa gikan niining dapita, kay kami maglaglag niining dapita; kay ang ilang pagsinggit gipataas atubangan sa Ginoo, ug ang Ginoo nagpadala kanamo sa paglaglag niini. Migawas si Lot ug misulti sa iyang mga umagad nga lalaki nga nakaminyo sa iyang mga anak nga babaye, ug miingon, Tindog, ug gawas gikan niining lugara, tungod kay laglagon sa Ginoo ang siyudad. Apan ingon og nagbiaybiay lang siya sa atubangan sa iyang mga umagad nga lalaki. Sa dihang mibunag na ang kaadlawon, nag-aghat ang mga mensahero kang Lot, nag-ingon, Bangon ug kuhaa ang imong asawa, ug ang imong duha ka mga anak nga babaye nga anaa kanimo, ug gawas, aron dili ka usab mamatay uban sa mga sala sa siyudad. Ug nasamok sila, ug gikuptan sa mga mensahero ang iyang kamot, ug ang kamot sa iyang asawa, ug ang mga kamot sa iyang duha ka mga anak nga babaye, tungod kay giluwas siya sa Ginoo. Ug nahitabo kini sa dihang gidala nila sila sa gawas, ug miingon sila, Nagluwas, luwasa ang imong

kaugalingong kalag, ayaw pagtan-aw paingon sa ulahi, ni mobarog sa tibuok palibot nga dapit, ngadto sa bukid luwasa ang imong kaugalingon, basin unya maapil ka. Miingon si Lot kanila, Nagapakilooy ako Ginoo, sanglit nakaplagan ang imong sulugoon ug kalooy sa imong atubangan, ug gipadaku nimo ang imong pagkamatarong, nga imong gibuhat sa ibabaw nako, aron mabuhi ang akong kalag; apan ako dili makahimo nga maluwas ngadto sa bukid, basin unya abtan ako sa mga kadautan, ug mamatay ako. Tan-awa, kining siyudara duol sa akong pagkalagiw didto, nga gamay; ug didto maluwas ako; dili ba gamay kini? Ug mabuhi ang akong kalag tungod kanimo. Ug miingon siya kaniya, Tan-awa, gidawat ko ang imong pangayo ug mahitungod niining pulonga, dili ko laglagon ang siyudad nga imong gihisgutan. Pagdali busa aron maluwas didto, kay dili ako makahimo og bisan unsa, hangtod nga moabot ka didto. Tungod niini, iyang gitawag ang ngalan niadtong siyudad ug Segor. Ang adlaw migawas sa yuta, ug si Lot misulod sa Zoar. Ug ang Ginoo miulan ug asupre ug kalayo sa ibabaw sa Sodoma ug Gomorra gikan sa Ginoo gikan sa langit. Ug gipanglumpag niya ang mga siyudad, ug ang tibuok palibot nga rehiyon, ug ang tanang mga nanagpuyo sa mga siyudad, ug ang tanang nagatubo gikan sa yuta. Ug mitan-aw ang iyang asawa paingon sa likod, ug nahimo siyang haliging asin. Mibangon sayo si Abraham sa buntag ug miadto sa lugar diin siya mitindog atubangan sa Ginoo. Ug mitan-aw siya sa ibabaw sa nawong sa Sodoma ug Gomorra, ug sa ibabaw sa nawong sa palibot nga rehiyon, ug nakakita siya, ug tan-awa, mitaas ang kalayo gikan sa yuta, sama sa aso sa hudno. Ug nahitabo nga sa paglaglag sa Diyos sa

tanang mga siyudad sa palibot nga dapit, nahinumdom ang Diyos kang Abraham, ug gipadala niya si Lot gikan sa taliwala sa kalaglagan, sa paglaglag sa Ginoo sa mga siyudad diin nagpuyo si Lot. Mitungas si Lot gikan sa Zoar ug mipuyo sa bukid, siya ug ang iyang duha ka mga anak nga babaye, kay nahadlok siya sa pagpuyo sa Zoar, ug mipuyo siya sa langub, siya ug ang iyang duha ka mga anak nga babaye. Miingon ang magulang ngadto sa manghod, Ang atong amahan tigulang na, ug walay usa sa yuta kinsa mosulod ngadto kanato, sama sa naandan sa tibuok yuta. Diri ug painom nato ang atong amahan ug bino, ug pahigda kita uban kaniya, ug pabangon nato ang binhi gikan sa atong amahan. Gipainom nila ang ilang amahan ug bino niadtong gabhiona, ug ang magulang misulod ug mikatulog uban sa iyang amahan niadtong gabhiona, ug wala siya makahibalo sa dihang siya natulog ug sa dihang siya mibangon. Nahitabo sa sunod nga adlaw, ug miingon ang magulang ngadto sa mas bata, Tan-awa, nakatulog ako kagahapon uban sa atong amahan. Painom-a nato siya ug bino karong gabhiona, ug sulod ka ug katulog uban kaniya, aron makabangon kita ug binhi gikan sa atong amahan. Gipainom usab nila ug bino ang ilang amahan niadtong gabhiona, ug ang mas bata misulod ug mikatulog uban sa iyang amahan, ug wala siya mahibalo sa dihang siya mikatulog ug sa dihang siya mibangon. Ug nagsabdong ang duha ka anak nga babaye ni Lot gikan sa ilang amahan. Ug nanganak ang magulang ug anak nga lalaki, ug gitawag niya ang iyang ngalan nga Moab, nga nag-ingon, Gikan sa akong amahan. Kini mao ang amahan sa mga Moabita hangtod karong adlawa. Nanganak usab ug anak nga lalaki ang manghod, ug gitawag niya ang

iyang ngalan nga Amman, nga nag-ingon, Anak sa akong kaliwat, kini mao ang amahan sa mga Ammonihanon hangtod sa karon nga adlaw.

20

Ug mibalhin gikan didto si Abraham ngadto sa yuta paingon sa Habagatan, ug mipuyo taliwala sa Kadesh ug taliwala sa Shur, ug naglangyaw sa Gerara. Miingon si Abraham mahitungod kang Sarah nga iyang asawa, nga siya iyang igsoon, kay nahadlok siya moingon nga siya iyang asawa, basin patyon siya sa mga lalaki sa siyudad tungod kaniya. Nagpadala si Abimelech nga hari sa Gerar, ug gikuha niya si Sarah. Ug misulod ang Dios kang Abimelech sa iyang pagkatulog niadtong gabhiona, ug miingon, Tan-awa, ikaw mamatay tungod sa babaye nga imong gikuha, kay siya nagpuyo na uban sa usa ka lalaki. Si Abimelech pero wala mohikap kaniya, ug miingon, Ginoo, laglagon ba nimo ang nasud nga wala masayod ug matarong? Dili ba siya mismo nagsulti kanako, Igsoon ko siya nga babaye? Ug kini nga babaye miingon kanako, Igsoon ko ba siya? Sa putli nga kasingkasing ug sa pagkamatarong sa mga kamot gibuhat nako kini. Miingon ang Diyos kaniya sumala sa pagkatulog, ug ako nahibalo nga sa putli nga kasingkasing ikaw naghimo niini, ug ako nagluwas kanimo aron dili ka makasala batok kanako, tungod niini wala ako motugot kanimo sa paghikap kaniya. Karon ihatag balik ang babaye sa tawo, tungod kay propeta siya, ug siya mag-ampo alang kanimo aron mabuhi ka. Apan kon dili nimo ihatag balik,

mahibalo ka nga mamatay ikaw ug ang tanan nga imo. Ug mibangon sayo si Abimelech sa buntag, ug gitawag niya ang tanan niyang mga sulugoon, ug gisulti niya kining tanang mga pulong sa ilang mga dalunggan; ug nangahadlok pag-ayo ang tanang mga tawo. Ug gitawag ni Abimelech si Abraham ug miingon kaniya, Unsa kini nga imong gibuhat kanamo? Dili ba nakasala kami kanimo, nga nagdala ka ug dako nga sala kanako ug sa akong gingharian? Buhat nga walay bisan kinsa mohimo, nahimo nimo alang kanako. Miingon si Abimelech kang Abraham, Unsa man ang imong nakita nga gibuhat nimo kini? Miingon si Abraham, Miingon ako, Busa walay kahadlok sa Dios niining lugara, ug patyon nila ako tungod sa akong asawa. Ug kay sa pagkatinuod, igsoon ko siya gikan sa amahan, apan dili gikan sa inahan, ug nahimo siya nga akong asawa. Nahitabo nga sa dihang gipagawas ako sa Dios gikan sa balay sa akong amahan, miingon ako kaniya, Kini ang pagkamatarong buhaton mo alang kanako: sa tanang dapit nga among adtoan, ingna nga ako imong igsoon. Mikuha si Abimelech ug usa ka libo ka drachmas, ug mga karnero, ug mga nating baka, ug mga bata, ug mga sulugoon nga babaye, ug mihatag kang Abraham; ug gibalik niya kaniya si Sarah nga iyang asawa. Ug miingon si Abimelech kang Abraham, Tan-awa, ang akong yuta anaa sa imong atubangan; bisan asa nga makapahimuot kanimo, puyo. Apan sa Sarah miingon siya, Tan-awa, gihatag ko ang usa ka libo ka didrachmas sa imong igsoon, kini mahimong alang kanimo nga dungog sa imong nawong, ug alang sa tanan nga kauban nimo, ug sa tanan, pagsulti sa kamatuoran. Nag-ampo si Abraham ngadto sa Diyos, ug giayo sa Diyos si Abimelech, ang iyang

asawa, ug ang iyang mga suluguon nga babaye, ug nanganak sila. Kay ang Ginoo nagsira gikan sa gawas sa tanang tagoangkan sa balay ni Abimelech, tungod kay Sara nga asawa ni Abraham.

21

Ug ang Ginoo miduaw kang Sarah sumala sa iyang giingon, ug gituman sa Ginoo kang Sarah ang iyang gisulti. Ug human manamkon nanganak siya alang kang Abraham ug anak sa iyang tigulang, sa panahon sumala sa gisulti kaniya sa Ginoo. Ug gitawag ni Abraham ang ngalan sa iyang anak nga lalaki nga natawo kaniya, nga gipanganak kaniya ni Sarah, si Isaac. Ug gituli ni Abraham si Isaac sa ikawalo nga adlaw, sama sa gisugo kaniya sa Diyos. Ug si Abraham usa ka gatos ka tuig na sa dihang natawo kaniya si Isaac nga iyang anak. Miingon si Sarah, Ang Ginoo naghatag kanako ug katawa, kay ang bisan kinsa nga makadungog niini magmaya uban kanako. Ug miingon siya, Kinsa bay mosugilon kang Abraham nga si Sarah nagpasuso ug bata? Kay nanganak ako ug anak nga lalaki sa akong pagkatigulang. Ug mitubo ang bata, ug gibdos; ug naghimo si Abraham ug dako nga kombira, sa adlaw nga gibdos si Isaac nga iyang anak nga lalaki. Pagkakita ni Sarah sa anak nga lalaki ni Hagar nga Ehiptohanon, nga natawo kang Abraham, nga nagdula uban ni Isaac nga iyang anak nga lalaki, ug miingon siya kang Abraham, Pahawaon ang katabang nga babaye ug ang iyang anak nga lalaki; kay dili gayud makapanunod ang anak

nga lalaki niining katabang nga babaye uban sa akong anak nga lalaki nga si Isaac. Lisud kaayo ang pulong nga nagpakita sa atubangan ni Abraham mahitungod sa iyang anak. Miingon ang Dios kang Abraham, Ayaw pagpagahi sa imong atubangan mahitungod sa bata, ug mahitungod sa sulogoon nga babaye; ang tanan nga bisan unsa nga isulti kanimo ni Sarah, paminawa ang iyang tingog; tungod kay diha kang Isaac pagatawgon kanimo ang kaliwat. Ug ang anak nga lalaki niining ulipon nga babaye himoon ko nga usa ka dakong nasud, tungod kay siya imong kaliwat. Mitindog si Abraham sa kabuntagon, ug mikuha ug mga tinapay ug panit nga sudlanan sa tubig, ug mihatag kang Hagar; ug gibutang niya sa iyang abaga ang bata, ug gipalakaw niya siya. Ug human molakaw, nagsuroysuroy siya sa kamingawan didto sa atabay sa panumpa. Nahurot na ang tubig gikan sa panit nga sudlanan; ug giitsa niya ang bata sa ilalom sa usa ka kahoy nga pino. Ug human moadto, milingkod siya atbang kaniya sa layo, sama sa gilay-on sa pana; kay miingon siya, Dili ako makakita sa kamatayon sa akong bata. Ug milingkod siya sa atbang kaniya; ug ang bata human mosinggit mihilak. Nadungog sa Diyos ang tingog sa bata gikan sa lugar diin siya didto; ug mitawag ang mensahero sa Diyos kang Hagar gikan sa langit, ug miingon kaniya, Unsa ba, Hagar? Ayaw kahadlok; kay ang Diyos nakadungog sa tingog sa bata gikan sa dapit diin siya anaa. Bangon ug kuhaa ang bata, ug kupti sa imong kamot kini; kay himoon ko kini nga dakong nasud. Ug giablihan sa Diyos ang iyang mga mata; ug nakita niya ang atabay sa buhing tubig, ug milakaw siya, ug gipuno niya ang panit nga sudlanan ug tubig, ug gipainom niya ang bata. Ug ang

Diyos kauban sa bata; ug mitubo siya, ug mipuyo siya sa kamingawan; ug nahimo siyang magpapana. Ug mipuyo siya sa kamingawan, ug ang iyang inahan mikuha ug asawa alang kaniya gikan sa Paran sa Ehipto. Nahitabo niadtong panahona nga miingon si Abimelech, ug si Ochozath nga iyang magtatambag, ug si Phichol nga komandante sa iyang kasundalohan, ngadto kang Abraham, nga nag-ingon, Ang Diyos nag-uban kanimo sa tanan nga imong gibuhat. Karon busa, panumpa kanako pinaagi sa Diyos nga dili mo ako pagdaogdaogan, ni ang akong kaliwat, ni ang akong ngalan, kondili sumala sa pagkamatarong nga akong gipakita kanimo, buhaton mo usab kanako ug sa yuta nga imong gipuy-an. Ug miingon si Abraham, Ako mopanumpa. Ug gibadlong ni Abraham si Abimelech mahitungod sa mga atabay sa tubig, nga gikuha sa mga sulogoon ni Abimelech. Ug miingon si Abimelech kaniya, Wala ako mahibalo kinsa ang naghimo niini kanimo, ni ikaw wala magsulti kanako, ni ako wala makadungog niini, gawas lamang karon. Ug mikuha si Abraham ug mga karnero ug mga nating baka, ug mihatag kang Abimelech, ug naghimo silang duha ug pakigsaad. Ug gibulag ni Abraham ang pito ka nating karnero. Ug miingon si Abimelech kang Abraham, Unsa ba kining pito ka nating karnero nga imong gibulag? Ug miingon si Abraham, Ang pito ka nuwang karnero dawaton mo gikan kanako, aron sila mahimong saksi kanako nga ako ang nagkalot niining atubangana. Tungod niini, iyang ginganlan ang ngalan niadtong dapita ug Atabay sa Panumpa, kay didto nanumpa silang duha. Ug naghimo sila ug kasabotan didto sa atabay sa panumpa. Mitindog si Abimelech, si Ochozath nga iyang

magtatambag, ug si Phichol nga punoan nga kumander sa iyang kasundalohan, ug mibalik sila ngadto sa yuta sa mga Filistihanon. Ug nagtanom si Abraham ug uma sa atabay sa panumpa, ug mitawag siya didto sa ngalan sa Ginoo, ang Dios nga walay katapusan. Nagpuyo si Abraham sa yuta sa mga Filistihanon sulod sa daghang mga adlaw.

22

Ug nahitabo human sa mga pulong kini, ang Diyos nasulay si Abraham ug miingon kaniya, Abraham, Abraham, ug mitubag siya, Ania ako. Ug miingon, Dad-a ang imong anak nga hinigugma, nga imong gihigugma, si Isaac, ug lakaw ngadto sa hataas nga yuta, ug ihalad siya didto ingon nga halad-sinunog sa usa sa mga bukid nga akong isulti kanimo. Pagkabangon ni Abraham sa buntag, gisiyahan niya ang iyang asno; ug gidala niya uban kaniya ang duha ka sulugoon, ug si Isaac nga iyang anak nga lalaki; ug pagkabungkag niya sa kahoy alang sa halad-sinunog, mibangon siya ug milakaw, ug miabot sa dapit nga gisulti kaniya sa Diyos, sa ikatulo ka adlaw. Ug sa pagtukod ni Abraham sa iyang mga mata, nakita niya ang dapit gikan sa halayo. Ug miingon si Abraham sa iyang mga suluguon, Paglingkod kamo dinhi uban sa asno; ako ug ang bata moagi hangtod didto; ug human misimba mobalik kami kaninyo. Mikuha si Abraham sa mga kahoy sa halad nga sinunog ug gibutang kini kang Isaac nga iyang anak nga lalaki, ug mikuha siya sa iyang mga kamot sa kalayo ug sa espada, ug silang duha

milakaw nga dungan. Miingon si Isaac ngadto kang Abraham nga iyang amahan, Amahan. Ug siya miingon, Unsa man, anak? Miingon siya, ug, ania ang kalayo ug ang mga kahoy, asa man ang karnero alang sa tibuok nga sinunog nga halad? Miingon si Abraham, Ang Dios motan-aw alang sa iyang kaugalingon ug karnero alang sa tibuok sinunog nga halad, anak ko. Paglakaw nila nga duha nga dungan, miabot sila sa dapit nga gisulti kaniya sa Dios; ug gitukod didto ni Abraham ang halaran, ug gibutang ang mga kahoy; ug human gigapos si Isaac nga iyang anak, gibutang niya siya sa halaran sa ibabaw sa mga kahoy. Ug gituy-od ni Abraham ang iyang kamot aron kuhaon ang espada, aron ihawon ang iyang anak. Ug gitawag siya sa Mensahero sa Ginoo gikan sa langit, ug miingon, Abraham, Abraham, ug siya mitubag, Ania ako. Ug miingon siya, Dili ibutang ang imong kamot sa ibabaw sa bata, ni buhaton kaniya bisan unsa; kay karon nahibalo na ako nga nahadlok ka sa Diyos; ug wala nimo itipig ang imong anak nga hinigugma alang kanako. Ug mitiyangay si Abraham sa iyang mga mata, nakita niya, ug ania usa ka laking karnero gigunitan sa tanom Sabek sa mga sungay. Ug milakaw si Abraham, ug mikuha sa laking karnero, ug mitanyag kaniya ingon nga tibuok sinunog nga halad puli kang Isaac nga iyang anak. Ug gitawag ni Abraham ang ngalan niadtong dapita, Ang Ginoo Nakakita, aron moingon sila karon, Sa bukid ang Ginoo mipakita. Ug mitawag ang Mensahero sa Ginoo kang Abraham sa ikaduhang higayon gikan sa langit, nga nag-ingon, Nanumpa ko sa akong kaugalingon, nag-ingon ang Ginoo, tungod kay gibuhat nimo kining pulonga, ug wala nimo gitipigi ang imong anak nga hinigugma alang kanako, Sa

pagkamatuod pagapanalanginan ko ikaw, ug pagapadaghanon ko ang imong kaliwat, sama sa mga bituon sa langit, ug sama sa balas nga anaa sa daplin sa dagat; ug magapanunod ang imong kaliwat sa mga siyudad sa mga kaaway. Ug pagapanalanginan sa imong kaliwat ang tanang mga nasod sa yuta, tungod kay ikaw mituman sa akong tingog. Mibalik si Abraham ngadto sa iyang mga sulugoon ug human mitindog nangadto sila nga dungan sa atabay sa panumpa. Ug mipuyo si Abraham sa atabay sa panumpa. Nahitabo kini human sa mga pulong niini, ug gisuginlan si Abraham, nga nag-ingon, tan-awa nanganak si Melcha ug siya usab ug mga anak nga lalaki kang Nahor nga imong igsoon, si Uz nga kamagulangang anak, ug si Buz nga iyang igsoon, ug si Kamouel nga amahan sa mga Syriano, ug si Chesed, ug si Azau, ug si Pildash, ug si Ieldaph, ug si Bethuel. Si Bethuel nanganak kang Rebeka. Walo kini nga mga anak nga lalaki, nga si Milca nanganak alang kang Nahor nga igsoon ni Abraham. Ug ang iyang puyopuyo nga ginganlag Reuma nanganak usab niini nga mga anak: si Tebah, si Gaham, si Tahash, ug si Maacah.

23

Nahitabo nga ang kinabuhi ni Sarah usa ka gatos baynte pito ka tuig. Ug namatay si Sarah sa siyudad sa Arbok, nga mao kini sa kawalogan, kini mao ang Hebron sa yuta sa Canaan. Mianha si Abraham sa pagbangotan si Sarah, ug sa pagminatay. Ug mitindog si Abraham gikan sa iyang patay, ug miingon si

Abraham sa mga anak ni Heth, nga nag-ingon, Langyaw ug temporaryo nga molupyo ako uban kaninyo; hatagi ako busa ug panag-iya sa lubnganan uban kaninyo, ug lubongan nako ang akong patay gikan kanako. Mitubag ang mga anak nga lalaki ni Heth kang Abraham, nga nag-ingon, Dili, ginoo. Paminaw kanamo, ikaw usa ka hari gikan sa Diyos diha kanamo, ilubong ang imong patay sa among mga piniling lubnganan, kay walay bisan usa kanamo nga magpugong sa iyang lubnganan gikan kanimo aron ilubong ang imong patay didto. Pagkabangon, si Abraham miyukbo sa katawhan sa yuta, sa mga anak ni Heth. Ug misulti si Abraham kanila, nag-ingon, Kung kamo adunay kalag ninyo aron ilubong ang akong patay gikan sa akong atubangan, paminawa ako, ug pakigsulti alang kanako kang Ephron nga anak ni Zohar. Ug ihatag niya kanako ang doble nga langub nga iya, nga anaa sa bahin sa iyang uma, sa plata nga takos ihatag ninyo kanako kini alang sa pagpanag-iya sa lubnganan. Si Ephron naglingkod sa taliwala sa mga anak ni Heth; ug mitubag si Ephron nga Hittite kang Abraham, nga nagpaminaw ang mga anak ni Heth, ug ang tanan nga nagsulod sa siyudad, nga nag-ingon, Duol kanako, ginoo, ug paminaw kanako; ang uma, ug ang langub nga anaa niini, kanimo gihatag ko; atubangan sa tanan kong mga lungsuranon gihatag ko kanimo; lubnga ang imong patay. Ug miyukbo si Abraham sa atubangan sa katawhan sa yuta. Ug miingon siya kang Efron sa mga dalunggan sa atubangan sa katawhan sa yuta, Sanglit anaa ka kanako, paminaw kanako, ang plata sa uma dawata gikan kanako, ug ilubong ko ang akong patay didto. Mitubag si Efron kang Abraham, nga nag-ingon, Dili, ginoo; nakadungog ako, ang

yuta upat ka gatos ka shekels nga plata; apan unsa man kini nga taliwala kanako ug kanimo? Apan ikaw, lubnga ang imong patay. Ug nakadungog si Abraham kang Ephron, ug gihatag ni Abraham ngadto kang Ephron ang salapi nga iyang gisulti sa atubangan sa mga anak nga lalaki ni Heth, upat ka gatos ka didrachma nga salapi nga giila sa mga negosyante. Ug mitindog ang uma ni Efron, nga diha sa doble nga langub, nga atbang sa Mamre, ang uma ug ang langub nga diha niini, ug ang tanang kahoy nga diha sa uma, ug ang tanan nga diha sa iyang mga utlanan palibot, kang Abraham, ngadto sa pagkapanag-iya atubangan sa mga anak ni Het, ug sa tanan nga nagsulod ngadto sa siyudad. Pagkahuman niini, gilubong ni Abraham si Sarah nga iyang asawa didto sa langub sa uma nga doble, nga anaa atbang sa Mamre; kini mao ang Hebron didto sa yuta sa Canaan. Ug gipahimatuod ang uma ug ang langub nga diha niini kang Abraham ingon nga pagpanag-iya sa lubnganan, gikan sa mga anak ni Heth.

24

Ug si Abraham tigulang na kaayo nga naabut na sa mga adlaw, ug ang Ginoo nagpanalangin kang Abraham sumala sa tanan. Ug miingon si Abraham sa iyang sulogoon nga tigulang sa iyang panimalay, ang nagdumala sa tanan niya, ibutang ang imong kamot ilalom sa akong paa. Ug ako nagpapanumpa kanimo sa Ginoo nga Dios sa langit ug sa Dios sa yuta, aron dili ka magkuha ug asawa alang sa akong anak nga si Isaac gikan sa mga anak

nga babaye sa mga Canaanhon, nga uban kanila ako nagpuyo. Apan sa yuta nako, diin ako natawo, ikaw moadto, ug sa akong tribo, ug ikaw magkuha ug asawa alang sa akong anak nga si Isaac gikan didto. Miingon ug kaniya ang bata, Tingali dili gusto ang babaye nga moadto uban kanako balik ngadto niining yutaa, ipabalik ko ba ang imong anak nga lalaki ngadto sa yuta nga imong gigikanan? Miingon si Abraham kaniya, Magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili nimo ibalik ang akong anak didto. Ang Ginoo nga Dios sa langit ug ang Dios sa yuta, kinsa mikuha kanako gikan sa balay sa akong amahan, ug gikan sa yuta diin ako natawo, kinsa misulti kanako, ug kinsa nanumpa kanako, nga nag-ingon, Kanimo ihatag ko kining yutaa ug sa imong kaliwat, siya magpadala sa iyang Mensahero sa imong atubangan, ug makakuha ka ug asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan didto. Kon dili mogusto ang babaye sa pag-adto uban kanimo ngadto niining yutaa, malimpyo ka gikan sa akong panumpa, basta ang akong anak ayaw ibalik didto. Ug gibutang sa sulugoon ang iyang kamot ilalom sa paa ni Abraham nga iyang agalon, ug nanumpa siya kaniya bahin niining pulonga. Ug mikuha ang sulugoon ug napulo ka kamelyo gikan sa mga kamelyo sa iyang agalon, ug gikan sa tanang maayong mga butang sa iyang agalon nga uban kaniya; ug sa nakatindog na siya miadto sa Mesopotamia ngadto sa siyudad sa Nahor. Ug gipahigda niya ang mga kamelyo sa gawas sa siyudad tupad sa atabay sa tubig sa hapon, sa dihang mogawas ang mga babaye nga manguha ug tubig. Ug miingon siya, Ginoo nga Dios sa akong agalon nga si Abraham, hatagi ako ug kalampusan sa atubangan nako karon, ug ipakita ang imong kalooy ngadto sa

akong agalon nga si Abraham. Tan-awa, ako nagtindog sa tuboran sa tubig, ug ang mga anak nga babaye sa mga nagpuyo sa siyudad nanggawas aron sa pagkuha ug tubig. Ug mahitabo ang dalaga nga akong sultihan, Ikubo ang imong tadyaw aron moinom ako, ug moingon kanako, Inom ka, ug ang imong mga kamelyo akong paimnom hangtod mohunong sila sa pag-inom, siya mao ang imong giandam alang sa imong anak nga si Isaac; ug niini mahibalo ako nga nagpakita ka ug kaluoy uban sa akong agalon nga si Abraham. Ug nahitabo sa wala pa niya mahuman ang pagsulti sa iyang hunahuna, ug ania karon si Rebecca nanggawas, ang natawo kang Bethuel, anak nga lalaki ni Milcah nga asawa ni Nahor, igsoon ni Abraham, nagdala sa tibod-tibod ibabaw sa iyang abaga. Ang dalaga katahom kaayo sa panagway, ulay siya, walay lalaki nga nakaila kaniya, mikanaog siya sa tuboran, gipuno niya ang iyang tadyaw, ug mitungas. Midagan ang bata padulong sa pagpakigkita kaniya, ug miingon, Painuma ako ug gamay nga tubig gikan sa imong tadyaw. Apan siya miingon, Inom, ginoo, ug midali ug mikuha sa tadyaw sa tubig ngadto sa iyang bukton, ug mipainom kaniya hangtod nga mihunong siya sa pag-inom. Ug miingon siya, Ug sa imong mga kamelyo hatagan usab nako ug tubig hangtod nga moinom silang tanan. Ug nagdali siya ug gihaw-as ang tadyaw sa tubig ngadto sa puy-anan, ug midagan siya ngadto sa atabay aron sa pagkuha pag-usab, ug nagkuha siya ug tubig alang sa tanan nga mga kamelyo. Ang tawo nagtan-aw pag-ayo kaniya, ug nagpakahilom aron mahibaloan kung gipauswag ba sa Ginoo ang iyang dalan, o wala. Nahitabo nga sa dihang mihunong na ang tanang mga kamelyo sa pag-inom, mikuha ang tawo ug

bulawang mga ariyos nga may gibug-aton nga usa ka drakma, ug duha ka pulseras nga iyang gisul-ob sa iyang mga kamot, nga may gibug-aton nga napulo ka bulawan. Ug nangutana siya kaniya, ug miingon, Anak nga babaye ni kinsa man ka? Ipahibalo kanako kung aduna bay lugar sa balay sa imong amahan alang kanamo aron makapuyo. Siya miingon kaniya, Ako ang anak nga babaye ni Bethuel nga anak ni Milcah, nga iyang gipanganak kang Nahor. Ug miingon siya kaniya, Daghan kami ug uhot ug sagbot, ug aduna usab kamiy dapit nga kapuy-an. Ug nalipay ang tawo mihapa sa Ginoo ug miingon, bulahan ang Ginoo ang Dios sa akong agalon si Abraham, kinsa wala mobiya sa iyang pagkamatarong ug sa kamatuoran gikan sa akong agalon; ug ako gipalambo sa Ginoo ngadto sa balay sa igsoon sa akong agalon. Ug human midagan, ang bata misugilon ngadto sa balay sa iyang inahan sumala niining mga pulonga. Si Rebecca adunay igsoon nga lalaki nga ginganlag Laban, ug midagan si Laban paingon sa tawo didto sa gawas sa tuboran. Ug nahitabo kini sa dihang nakita niya ang mga ariyos ug ang mga pulseras sa mga kamot sa iyang igsoong babaye, ug sa dihang nadungog niya ang mga pulong ni Rebecca nga iyang igsoong babaye nga nag-ingon, Mao kini ang gisulti kanako sa tawo, ug miadto siya ngadto sa tawo nga nagtindog sa mga kamelyo didto sa tubod. Ug miingon siya kaniya, Ari sulod, bulahan sa Ginoo; nganong nagbarug ka sa gawas? Giandam nako ang balay, ug dapit alang sa mga kamelyo. Misulod ang tawo sa balay, ug gikuha ang karga sa mga kamelyo, ug gihatag ang dagami ug pasibsib sa mga kamelyo, ug tubig aron hugasan ang iyang mga tiil ug ang mga tiil sa mga tawo nga kauban niya.

Ug gibutang niya sa ilang atubangan ang mga tinapay aron kan-on, ug miingon siya, Dili ako mokaon hangtod masulti ko ang akong mga pulong. Ug miingon siya, Sulti. Ug miingon siya, Ako anak ni Abraham. Ang Ginoo mipanalangin sa akong agalon pag-ayo kaayo, ug gipataas siya; ug gihatag niya kaniya ang mga karnero, ug mga nating baka, ug plata, ug bulawan, mga sulugoon, ug mga sulugoon nga babaye, mga kamelyo, ug mga asno. Ug nanganak si Sarah, ang asawa sa akong agalon, ug usa ka anak nga lalaki alang sa akong agalon human siya magtigulang, ug gihatag niya kaniya ang tanan nga iya. Ug gipapanumpa niya ako ang akong agalon, nga nag-ingon, Dili ka magkuha ug asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon, nga kansila ako nagpuyo ingon nga langyaw sa ilang yuta. Apan moadto ka sa balay sa akong amahan ug sa akong tribo, ug magkuha ka ug asawa didto alang sa akong anak. Miingon ako sa akong ginoo, Basin dili moadto ang babaye uban kanako. Ug miingon siya kanako, Ang Ginoo nga Diyos nga akong gikalipay sa iyang atubangan, siya mismo magpadala sa iyang Mensahero uban kanimo, ug mopalambo sa imong dalan, ug magkuha ka ug asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan sa akong tribo, ug gikan sa balay sa akong amahan. Unya walay sala ka gikan sa akong mga tunglo, kay kung moabot ka sa akong tribo ug dili sila mohatag kanimo, walay sala ka gikan sa akong panumpa. Ug sa pag-abot karong adlawa sa tuboran miingon ako, Ginoo ang Dios sa akong agalon nga si Abraham, kung ikaw magmauswagon sa akong dalan, diin karon ako nagalakaw niini, tan-awa ako nagtindog sa tuboran sa tubig, ug ang mga anak nga babaye sa mga tawo sa

siyudad manggawas sa pagkuha ug tubig; ug mahitabo ang ulay, nga kaniya ako moingon, painom kanako gikan sa imong tadyaw gamay nga tubig, ug moingon siya kanako, ug ikaw uminom, ug sa imong mga kamelyo ako magkuha ug tubig, kini ang babaye nga giandam sa Ginoo alang sa iyang kaugalingong sulogoon nga si Isaac; ug niini mahibalo ako, nga ikaw nagbuhat ug kaluoy sa akong agalon nga si Abraham. Ug nahitabo sa dili pa ako makahuman sa pagsulti sa sulod sa akong hunahuna, dihadiha si Rebecca migawas, nagdala sa tubig nga banga sa ibabaw sa iyang mga abaga, ug milugsong sa tuboran, ug mihakot ug tubig, miingon ako kaniya, Painom ako. Ug nagdali-dali, gikuha niya paubos ang tadyaw sa tubig diha sa iyang bukton gikan sa iyang kaugalingon, ug miingon, Inom ikaw, ug ang imong mga kamelyo painom-on ko. Ug nanginom siya, ug ang mga kamelyo gipainom niya. Ug nangutana ako kaniya, ug miingon ako, Anak nga babaye ni kinsa ka? Suginli ako. Siya miingon, Anak nga babaye ako ni Bethuel, anak nga lalaki ni Nahor, nga gipanganak kaniya ni Milcah. Ug gibutang nako kaniya ang mga ariyos, ug ang mga pulseras sa iyang mga kamot. Ug nalipay, ako misimba sa Ginoo, ug gipanalanginan ko ang Ginoo nga Diyos sa akong agalon si Abraham, kinsa nagmauswagon kanako sa dalan sa kamatuoran aron makuha ang anak nga babaye sa igsoon sa akong agalon alang sa iyang anak nga lalaki. Kung busa buhaton ninyo ang kalooy ug pagkamatarong ngadto sa akong agalon, apan kung dili, sultihi ako, aron mobalik ako sa tuo o sa wala. Mitubag si Laban ug si Bethuel, Gikan sa Ginoo kining butanga, dili kami makasulti kanimo batok niini, dautan man kini o maayo. Tan-awa, si

Rebecca anaa sa imong atubangan; kuhaa siya ug biya, ug himoa siyang asawa sa anak sa imong agalon, sumala sa gisulti sa Ginoo. Ug nahitabo nga sa pagkadungog sa suluguon ni Abraham sa ilang mga pulong, miyukbo siya sa yuta ngadto sa Ginoo. Ug human gidala sa bata ang mga sudlanan nga plata ug bulawan ug bisti, gihatag niya kang Rebeka; ug mga gasa gihatag niya sa igsoon nga lalaki ni Rebeka, ug sa inahan ni Rebeka. Ug mikaon sila ug miinom, siya mismo ug ang mga lalaki nga uban kaniya, ug natulog sila. Ug sa pagbangon niya sa buntag miingon siya, Ipadala ako aron molakaw ako paingon sa akong agalon. Miingon ang iyang mga igsoon ug ang iyang inahan, Magpabilin ang ulay uban kanamo sulod sa mga napulo ka adlaw, ug human niini mobiya siya. Apan siya miingon kanila, Ayaw ninyo ako pugsi, kay ang Ginoo nagmauswagon sa akong dalan. Ipadala ninyo ako aron makabalik ako sa akong agalon. Apan miingon sila, Tawgon nato ang bata, ug pangutan-on nato ang iyang baba. Ug gitawag nila si Rebecca, ug miingon sila kaniya, Moadto ka ba uban niining tawhana? Ug siya miingon, Moadto ako. Ug gipadala nila si Rebecca nga ilang igsoon, ug ang iyang mga kabtangan, ug ang sulugoon ni Abraham, ug ang mga kauban niya. Ug ilang gipanalanginan si Rebecca, ug miingon sila kaniya, Igsoon namo ikaw, mahimo ka unta nga libolibo ka napulo ka libo, ug magpanunod unta ang imong kaliwat sa mga siyudad sa mga kaaway. Ug mitindog si Rebecca ug ang iyang mga suluguon nga babaye, misakay sila sa mga kamelyo, ug milakaw sila uban sa tawo; ug gikuha sa sulugoon si Rebecca ug mibiya. Si Isaac naglakaw paagi sa kamingawan duol sa atabay sa panan-aw, ug siya nagpuyo sa yuta paingon sa Habagatan. Ug

migawas si Isaac aron makigsulti didto sa kapatagan sa hapon, ug sa pagtanaw niya nakita niya ang mga kamelyo nga nagaduol. Ug sa pagtan-aw ni Rebecca, iyang nakita si Isaac, ug milugsong siya gikan sa kamelyo. Ug miingon siya sa bata, Kinsa ba kadtong tawhana nga nagalakaw diha sa kapatagan aron sa pagtagbo kanato? Miingon ang bata, Kini mao ang akong agalon; ug siya nga mikuha sa hapin, gisul-ob niya kini. Ug gisugilon sa sulugoon kang Isaac ang tanan nga butang nga iyang gihimo. Misulod si Isaac ngadto sa balay sa iyang inahan, ug mikuha kang Rebecca, ug nahimong iyang asawa, ug gihigugma niya siya, ug nalipay si Isaac mahitungod kang Sarah nga iyang inahan.

25

Miuban, si Abraham mikuha ug asawa nga ginganlag Keturah. Nanganak siya kaniya ug si Zombran, ug si Iezan, ug si Madal, ug si Madiam, ug si Iesbok, ug si Soie. Si Iezan nanganak kang Saba ug kang Dedan, ug ang mga anak ni Dedan mao sila si Asshurim, ug si Letushim, ug si Leummim. Ang mga anak ni Midian mao sila si Gepher, ug si Apher, ug si Enoch, ug si Abida, ug si Eldaag. Silang tanan mao ang mga anak ni Keturah. Naghatag si Abraham sa tanang iyang kabtangan kang Isaac nga iyang anak. Ug sa mga anak nga lalaki sa iyang mga puyopuyo, si Abraham naghatag ug mga gasa, ug gipadala niya sila palayo kang Isaac nga iyang anak nga lalaki, samtang buhi pa siya, paingon sa sidlakan ngadto sa yuta sa sidlakan. Kini ang mga

tuig sa mga adlaw sa kinabuhi ni Abraham nga iyang nabuhi, usa ka gatos kapitoan ug lima ka tuig. Ug sa pagkahuyang namatay si Abraham sa maayong tigulang, usa ka tigulang nga tawo ug puno sa mga adlaw, ug gidugang ngadto sa iyang katawhan. Ug gilubong nila siya ni Isaac ug ni Ismael ang iyang mga anak nga lalaki sa langub nga doble, sa uma ni Efron nga anak ni Zohar nga Hitihanon, nga anaa atbang sa Mamre, ang uma ug ang langub, nga gipalit ni Abraham gikan sa mga anak nga lalaki ni Het; didto gilubong nila si Abraham, ug si Sarah nga iyang asawa. Nahitabo nga human mamatay si Abraham, gipanalanginan sa Diyos si Isaac nga iyang anak, ug mipuyo si Isaac tupad sa atabay sa panan-awon. Kini ang mga kaliwatan ni Ishmael nga anak ni Abraham, nga gipanganak ni Hagar nga Ehiptohanon, nga ulipon nga babaye ni Sarah, ngadto kang Abraham. Ug kini nga mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Ismael, sumala sa mga ngalan sa iyang mga kaliwatan: ang panganay ni Ismael, ug si Nabayot, ug si Kedar, ug si Nabdeel, ug si Massam, ug si Masma, ug si Duma, ug si Masse, ug si Hadad, ug si Teman, ug si Jetur, ug si Naphes, ug si Kedma. Kini sila ang mga anak nga lalaki ni Ismael, ug kini ang ilang mga ngalan sa ilang mga tolda ug sa ilang mga kampo, napulog duha ka mga magmamando sumala sa ilang mga nasud. Ug kini ang mga tuig sa kinabuhi ni Ismael, usa ka gatos katloan ug pito ka tuig, ug sa pagkakulang namatay siya, ug gitipon ngadto sa iyang banay. Nagpuyo siya gikan sa Havilah hangtod sa Shur, nga anaa atbang sa Ehipto paingon sa Asiria, ug nagpuyo siya atbang sa tanan niyang mga igsoon. Ug kini ang mga kaliwatan ni Isaac nga anak ni Abraham, si Abraham nanganak kang Isaac. Si Isaac

may kap-atan ka tuig sa dihang iyang gikuha si Rebecca nga anak nga babaye ni Bethuel nga taga-Syria gikan sa Mesopotamia sa Syria, igsoon ni Laban nga taga-Syria, alang sa iyang kaugalingon nga asawa. Nag-ampo si Isaac sa Ginoo alang kang Rebecca nga iyang asawa, tungod kay baog siya, ug namati kaniya ang Diyos, ug nagmabdos si Rebecca nga iyang asawa. Naglukso ang mga bata sulod kaniya; ug miingon siya, Kung mao kini ang mahitabo kanako, ngano man ako niini? Miadto siya aron sa pagpangutana gikan sa Ginoo. Ug miingon ang Ginoo kaniya, Duha ka nasud anaa sa imong tagoangkan, ug duha ka katawhan gikan sa imong tiyan pagabahinon, ug ang usa ka katawhan molabaw sa usa, ug ang magulang mag-alagad sa manghud. Ug natuman ang mga adlaw sa iyang pagpanganak, ug ania may mga kambal sa iyang tiyan. Migawas ang panganay nga pula, tibuok, sama sa panit nga balhiboon, ug ginganlan niya siya ug Esau. Ug human niini migawas ang iyang igsoon, ug ang iyang kamot naggunit sa tikod ni Esau; ug gitawag ang iyang ngalan nga Jacob. Si Isaac kanom ka pulo ka tuig ang panuigon sa dihang si Rebeca nanganak kanila. Mitubo ang mga batan-ong lalaki, ug si Esau usa ka tawo nga nahibalo sa pagpangayam, ihalas, apan si Jacob usa ka tawo nga yano, nga nagpuyo sa balay. Gihigugma ni Isaac si Esau tungod kay ang iyang pagpangayam maoy iyang pagkaon, apan si Rebecca mihigugma kang Jacob. Nagluto si Jacob ug sabaw, ug mianha si Esau gikan sa uma nga naluya. Ug miingon si Esau kang Jacob, Pakaon ko gikan niining pula nga linaga, kay naluya na ako. Tungod niini gitawag ang iyang ngalan ug Edom. Miingon si Jacob kang Esau, Ibaligya kanako karon ang imong katungod sa panganay. Ug

miingon si Esau, Tan-awa, ako hapit na mamatay, ug unsa man ang pulos kanako niining mga kinamagulangan? Ug miingon si Jacob kaniya, Panumpa kanako karon, ug nanumpa siya kaniya. Gibaligya ni Esau ang iyang katungod sa pagkapanganay ngadto kang Jacob. Si Jacob apan mihatag kang Esau ug tinapay ug linaga nga lentilya, ug mikaon siya ug miinom, ug mibangon ug milakaw, ug giyagit ni Esau ang kinamagulangan.

26

Nahitabo ang gutom sa ibabaw sa yuta, gawas sa gutom sa una nga nahitabo sa panahon ni Abraham, ug miadto si Isaac kang Abimelech nga hari sa mga Filistihanon ngadto sa Gerar. Nagpakita kaniya ang Ginoo, ug miingon, Ayaw manaog ngadto sa Ehipto, kondili magpuyo sa yuta nga akong isulti kanimo. Ug pumuyo ingon nga langyaw niining yutaa, ug ako mouban kanimo, ug ako magpanalangin kanimo, kay kanimo ug sa imong kaliwat ihatag ko kining tibuok yuta, ug akong tukoron ang akong panumpa nga akong gipanumpa kang Abraham nga imong amahan. Ug padaghanon ko ang imong kaliwat sama sa mga bituon sa langit, ug ihatag ko sa imong kaliwat kining tibuok yuta, ug pagapanalanginan pinaagi sa imong kaliwat ang tanang mga nasod sa yuta. Tungod kay mituman si Abraham nga imong amahan sa akong tingog, ug gibantayan ang akong mga sugo, ug ang akong mga sugo, ug ang akong mga balaod, ug ang akong mga balaod. Nagpuyo si Isaac sa Gerara. Nangutana ang mga lalaki sa maong lugar mahitungod kang Rebecca nga

iyang asawa, ug miingon siya, Igsoon ko siya, kay nahadlok siya sa pag-ingon nga Asawa ko siya, basin unya patyon siya sa mga lalaki sa maong lugar tungod kang Rebecca, kay matahum man siya sa panagway. Nahitabo nga dugay siya didto, ug si Abimelech nga hari sa Gerar nagtandog ug tan-aw pinaagi sa bintana ug nakita niya si Isaac nga nagdula uban kang Rebecca nga iyang asawa. Gitawag ni Abimelech si Isaac, ug miingon kaniya, Busa sa pagkatinuod asawa mo ba siya? Nganong imong giingon nga igsoon ko nga babaye siya? Miingon si Isaac kaniya, Miingon ko kay basin mamatay ko tungod kaniya. Ug miingon si Abimelech kaniya, Unsa kini nga imong gibuhat kanamo? Gamay na lang nakatulog ang usa sa akong banay uban sa imong asawa, ug gidala mo unta kanamo ang pagkawalay kahibalo. Gimando pero si Abimelech sa tanan niyang katawhan, nag-ingon, Ang tanan nga makahikap niining tawhana ug sa iyang asawa sad-an sa kamatayon. Nagtanom si Isaac sa maong yuta, ug niadtong tuiga nakaani siya ug gatosang sebada, ug gipanalanginan siya sa Ginoo. Ug gipataas ang tawo, ug sa pag-una mas dako siya nahimo hangtod nga dako kaayo siya nahimo. Nahitabo nga siya adunay mga kahayopan nga karnero, ug mga kahayopan nga baka, ug daghang mga kaumahan. Ug nangabugho kaniya ang mga Filistihanon. Ug ang tanang mga atabay, nga gikalot sa mga anak sa iyang amahan sa panahon sa iyang amahan, gitabonan kini sa mga Filistihanon, ug gipuno nila kini ug yuta. Miingon si Abimelech kang Isaac, Lumakaw gikan kanamo, tungod kay nahimo kang mas kusgan kanamo pag-ayo. Ug mibiya si Isaac gikan didto, ug mihunong sa walog sa Gerar, ug mipuyo didto. Ug usab si Isaac nagkalot sa

mga atabay sa tubig, nga gikalot sa mga sulugoon ni Abraham nga iyang amahan, ug gitabonan kini sa mga Filistihanon human mamatay si Abraham nga iyang amahan; ug gihinganlan niya kini ug mga ngalan sumala sa mga ngalan, nga gihinganlan sa iyang amahan. Ug mikubkob ang mga anak ni Isaac sa walog sa Gerar ug nakakaplag sila didto ug atabay sa buhing tubig. Ug nakig-away ang mga magbalantay sa Gerar uban sa mga magbalantay ni Isaac, nga nag-ingon nga ila ang tubig, ug gitawag nila ang ngalan sa aton nga Inhustisya, kay gisaypanan nila siya. Pagkahuman mibiya gikan didto, nagkalot siya ug lain nga atabay, apan nag-away usab sila mahitungod niana, ug iyang ginganlan kini ug Panag-away. Mibiya siya gikan didto ug mikalot ug lain nga atabay, ug wala sila nakig-away mahitungod niini, ug iyang ginganlan kini ug Halapad nga Dapit, nga nag-ingon, Tungod kay karon ang Ginoo naghatag kanato ug halapad nga dapit, ug nagpadaghan kanato sa ibabaw sa yuta. Misaka siya gikan didto paingon sa atabay sa panumpa. Ug ang Ginoo mitungha kaniya niadtong gabhiona, ug miingon, Ako mao ang Dios ni Abraham nga imong amahan. Ayaw kahadlok, kay ako uban kanimo, ug panalanginan ko ikaw, ug padaghanon ko ang imong kaliwat tungod ni Abraham nga imong amahan. Ug mitukod siya didto ug halaran, ug mitawag sa ngalan sa Ginoo, ug gipatindog niya didto ang iyang tolda; ug nangkalot ang mga sulugoon ni Isaac didto ug atabay sa walog sa Gerar. Ug si Abimelech miadto ngadto kaniya gikan sa Gerar, ug si Ahuzzath nga iyang magtatambag, ug si Phicol nga komandante sa iyang mga sundalo. Ug miingon si Isaac kanila, Nganong mianhi kamo kanako? Apan kamo nagdumot kanako, ug nagpalayo kanako

gikan kaninyo. Ang mga tawo miingon, nakakita kami, nakita namo nga ang Ginoo uban kanimo; ug miingon kami, mahimo kini nga panumpa taliwala kanamo ug taliwala kanimo, ug magbuhat kami uban kanimo ug pakigsaad, Dili pagbuhat uban kanamo ug daotan, tungod kay wala namo ikaw gidumtan, ug sa paagi nga among gigamit kanimo nga maayo, ug among gipalakaw ikaw uban sa kalinaw; ug karon bulahan ikaw pinaagi sa Ginoo. Ug gihimo niya alang kanila usa ka kombira, ug mikaon sila ug miinom. Ug sa pagbangon nila sa buntag, nanumpa ang matag-usa sa iyang silingan, ug gipalakaw sila ni Isaac, ug mibiya sila gikan kaniya uban ang kaluwasan. Nahitabo kini niadtong adlawa, ug ang mga anak ni Isaac nga nangabot nagsugilon kaniya mahitungod sa atabay nga ilang gikalot, ug miingon sila, Wala kami makakaplag tubig. Ug gitawag niya kini nga Panumpa, tungod niini gitawag ang ngalan sa maong siyudad nga Atabay sa Panumpa, hangtod sa karon nga adlaw. Si Esau may kwarenta ka tuig na, ug mikuha siya ug asawa nga si Judith, anak nga babaye ni Beeri nga Hitihanon, ug si Basemath, anak nga babaye ni Elon nga Hitihanon. Ug sila nag-away kang Isaac ug kang Rebecca.

27

Nahitabo nga human sa pagkatigulang ni Isaac, nangitngit ang iyang mga mata sa pagtan-aw, ug iyang gitawag si Esau nga iyang anak nga magulang, ug miingon kaniya, Anak ko, ug mitubag siya, Ania ako. Ug miingon siya, Tan-awa, tigulang na

ako, ug wala ako mahibalo sa adlaw sa akong kamatayon. Karon busa, kuhaa ang imong mga hinagiban, ang imong quiver ug pana, ug lakaw ngadto sa kapatagan ug pangitag usa ka binuhi alang kanako. Ug himuoa kanako ang mga lamian nga pagkaon, sama sa akong gusto, ug dad-a kini kanako aron ako mokaon, aron panalanginan ka sa akong kalag sa dili pa ako mamatay. Si Rebecca nakadungog sa pagsulti ni Isaac ngadto kang Esau nga iyang anak, ug si Esau milakaw ngadto sa patag aron sa pagpangayam alang sa iyang amahan. Si Rebeka miingon ngadto kang Jacob nga iyang anak nga manghod, tan-awa, nakadungog ako sa imong amahan nga nagsulti kang Esau nga imong igsoon, nga nag-ingon, Dad-i ako og nailhag mananap, ug himoi ako og mga pagkaon, aron nga human mokaon mobendisyon ako kanimo sa atubangan sa Ginoo sa dili pa ako mamatay. Karon busa, anak ko, paminaw kanako, sama sa akong gisugo kanimo. Ug lakaw ngadto sa mga karnero, kuhaa ako gikan didto ug duha ka nating kanding nga malumo ug maayo, ug himoon ko kini nga mga pagkaon alang sa imong amahan, sama sa iyang gikahimut-an. Ug dad-on nimo kini sa imong amahan, ug siya mokaon niini, aron panalanginan ka sa imong amahan sa wala pa siya mamatay. Miingon si Jacob kang Rebecca nga iyang inahan, Si Esau nga akong igsoon usa ka tawo nga balubon, apan ako usa ka tawo nga hanas. Basin hikapa ako sa amahan, ug mahimo ako sa iyang atubangan nga sama sa usa nga nagtamay, ug magdala ako sa akong kaugalingon ug tunob, ug dili panalangin. Miingon ang inahan kaniya, Ibutang sa ibabaw nako ang imong tunglo, anak. Paminaw lang sa akong tingog, ug lakaw ug dad-a kanako. Milakaw ug mikuha siya, ug midala sa

inahan, ug ang iyang inahan naghimo ug mga pagkaon, sama sa gipangandoy sa iyang amahan. Ug human kuhaon ni Rebecca ang maayong baro ni Esau nga iyang magulang nga anak, nga anaa kaniya sa balay, gisul-oban niya niini si Jacob nga iyang manghud nga anak. Ug ang mga panit sa mga nating kanding iyang gibutang palibot sa iyang mga bukton, ug sa hubo nga bahin sa iyang liog. Ug iyang gihatag ang mga lamian nga pagkaon ug ang mga tinapay nga iyang gihimo ngadto sa mga kamot ni Jacob nga iyang anak. Ug gidala niya kini sa iyang amahan, ug miingon siya, Amahan. Ug mitubag siya, Ania ako, kinsa ka man, anak ko? Ug miingon si Jacob sa amahan, Ako si Esau, ang imong kamagulangang anak. Nakabuhat ako sumala sa imong gisulti kanako. Pagbangon ug lingkod, ug kaon gikan sa akong gipangayam, aron nga magpanalangin kanako ang imong kalag. Miingon si Isaac sa iyang anak nga lalaki, Unsa kini nga dali nimo nakit-an, o anak? Ug siya miingon, Ang gitugyan sa Ginoo nga imong Dios sa atubangan nako. Miingon si Isaac kang Jacob, Duol kanako, ug hikapa ko ikaw, anak, kung ikaw ba ang akong anak nga si Esau, o dili. Miduol si Jacob kang Isaac nga iyang amahan, ug mihikap kaniya, ug miingon, Ang tingog, tingog ni Jacob, apan ang mga kamot, mga kamot ni Esau. Ug wala siya makaila kaniya, kay ang iyang mga kamot, sama sa mga kamot ni Esau nga iyang igsoon, balhiboon; ug gipanalanginan niya siya, ug miingon, Ikaw ba ang akong anak nga si Esau? Ug siya mitubag, Ako. Ug miingon siya, Dad-a kanako, ug mokaon ako gikan sa imong gipanganay, anak, aron panalanginan ka sa akong kalag. Ug gihalad niya kaniya, ug mikaon siya, ug gidala niya kaniya ang bino, ug miinom siya. Ug

miingon kaniya si Isaac nga iyang amahan, Duol dinhi kanako ug halka ako, anak ko. Ug sa pagkaduol mihagok kaniya, ug misimhot sa baho sa iyang mga bisti, ug gipanalanginan siya, ug miingon, Tan-awa, ang baho sa akong anak nga lalaki sama sa baho sa uma nga puno, nga gipanalanginan sa Ginoo. Ug hatagan ka sa Diyos gikan sa yamog sa langit, ug gikan sa kabahandi sa yuta, ug daghan nga trigo ug bino. Ug magpaalagad kanimo ang mga nasud, ug magpasimba kanimo ang mga punoan, ug mahimo kang ginoo sa imong igsoon, ug magasimba kanimo ang mga anak sa imong amahan. Ang nagatunglo kanimo, tinunglo; apan ang nagpanalangin kanimo, gipanalanginan. Ug nahitabo nga human mohunong si Isaac sa pagpanalangin kang Jacob nga iyang anak, ug nahitabo nga sa dihang migawas na si Jacob gikan sa atubangan ni Isaac nga iyang amahan, si Esau nga iyang igsoon miabut gikan sa pagpangayam. Ug naghimo usab siya ug mga pagkaon, ug nagdala niini sa iyang amahan, ug miingon sa amahan, Motindog ang akong amahan, ug mokaon gikan sa pangingilat sa iyang anak, aron panalanginan ako sa imong kalag. Ug miingon kaniya si Isaac nga iyang amahan, Kinsa ka? Apan siya miingon, Ako mao ang imong anak nga panganay, si Esau. Ug si Isaac nahingangha sa dakong kahibulong kaayo, ug miingon, Kinsa man karon ang nangayam alang kanako ug pagkayam ug nagdala kanako, ug mikaon ako gikan sa tanan sa wala pa ikaw moabot? Ug gipanalanginan ko siya, ug mapanalanginan siya. Nahitabo nga sa dihang nadungog ni Esau ang mga pulong sa iyang amahan nga si Isaac, misinggit siya ug dakong tingog ug hilabihang mapait, ug miingon, Panalanginan usab ako,

Amahan. Miingon siya kaniya, Miabot ang imong igsoon uban sa limbong ug mikuha sa imong panalangin. Ug miingon siya, Matarong nga gitawag ang iyang ngalan nga Jacob, kay naglimbong man siya kanako. Tan-awa, ikaduhang karon kini: ang akong kamagulangang gikuha niya, ug karon gikuha niya ang akong panalangin. Ug miingon si Esau sa iyang amahan, Wala ka ba magbilin kanako ug panalangin, Amahan? Mitubag si Isaac ug miingon kang Esau, Kung gihimo ko man siyang imong ginoo, ug ang tanan niyang mga igsoon gihimo ko nga iyang mga sulogoon, ug sa trigo ug bino gipalig-on ko siya, unsa pa man ang akong buhaton alang kanimo, anak ko? Miingon si Esau ngadto sa iyang amahan, Dili ba usa ka panalangin ang anaa kanimo, Amahan? Panalanginan usab ako, amahan; ug si Isaac nga nasubo pag-ayo, misinggit si Esau sa kusog nga tingog, ug mihilak. Mitubag si Isaac nga iyang amahan ug miingon kaniya, Tan-awa, gikan sa kabahandi sa yuta mahimong ang imong pinuy-anan, ug gikan sa yamog sa langit nga gikan sa ibabaw. Ug pinaagi sa imong espada ikaw mabuhi, ug sa imong igsoon ikaw mag-alagad, apan mahitabo nga kon ikaw moguba ug mohukas sa iyang yugo gikan sa imong liog. Ug nagdumot si Esau kang Jacob mahitungod sa panalangin nga gipanalanginan kaniya sa iyang amahan, ug miingon si Esau sa iyang hunahuna, Moduol na ang mga adlaw sa pagbangotan sa akong amahan, aron patyon ko si Jacob nga akong igsoon. Gisuginlan si Rebecca sa mga pulong ni Esau nga iyang anak nga magulang, ug nagpadala siya ug mitawag kang Jacob nga iyang anak nga manghod, ug miingon siya kaniya, Tan-awa, si Esau nga imong igsoon naghulga kanimo aron patyon ka. Karon busa, anak,

paminaw sa akong tingog, ug bangon ug kalagiw ngadto sa Mesopotamia paingon kang Laban nga akong igsoon didto sa Haran. Ug pumuyo uban kaniya pipila ka mga adlaw, hangtod mobalik ang kasuko ug ang kaligutgut sa imong igsoon gikan kanimo, ug makalimot siya sa imong nabuhat kaniya; ug pagpadala ako mopatawag kanimo gikan didto, basin ug mawad-an ako sa inyong duha sa usa ka adlaw. Miingon si Rebecca kang Isaac, Gikapoy na ako sa akong kinabuhi tungod sa mga anak nga babaye sa mga anak nga lalaki ni Heth. Kung si Jacob mokuhag asawa gikan sa mga anak nga babaye niining yutaa, unsa pa may pulos sa akong kinabuhi?

28

Nagtawag si Isaac kang Jacob, gipanalanginan niya siya, ug nagsugo kaniya nga nag-ingon, Dili ka magkuha ug asawa gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon. Bangon ug kaikyas ngadto sa Mesopotamia, ngadto sa balay ni Bethuel nga amahan sa imong inahan, ug pangasawa didto sa usa sa mga anak nga babaye ni Laban nga igsoon sa imong inahan. Ang akong Dios mopanalangin kanimo, ug mopadako kanimo, ug mopadaghan kanimo, ug mahimo ka nga mga pundok sa mga nasud. Ug hatagan ka niya sa panalangin ni Abraham nga akong amahan, kanimo ug sa imong kaliwat uban kanimo, aron mapanunod mo ang yuta sa imong paglangyaw, nga gihatag sa Diyos kang Abraham. Ug gipadala ni Isaac si Jacob, ug milakaw siya ngadto sa Mesopotamia paingon kang Laban nga anak ni Bethuel nga

taga-Syria, nga igsoon ni Rebecca nga inahan ni Jacob ug Esau. Tan-awa pero si Esau nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob, ug gipadala siya ngadto sa Mesopotamia sa Syria aron pagkuha alang sa iyang kaugalingon ug asawa gikan didto, sa pagpanalangin kaniya, ug nagsugo kaniya nga nag-ingon, Dili ka magkuha ug asawa gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon. Ug si Jacob nakadungog sa iyang amahan ug inahan, ug miadto sa Mesopotamia sa Syria. Nakakita si Esau nga dautan ang mga anak nga babaye sa Canaan sa atubangan ni Isaac nga iyang amahan, miadto si Esau ngadto kang Ismael ug gikuha si Maeleth, anak nga babaye ni Ismael nga anak nga lalaki ni Abraham, igsoon nga babaye ni Nabayot, ingon nga asawa dugang sa iyang mga asawa. Ug migawas si Jacob gikan sa atabngan sa panumpa ug miadto siya sa Haran. Ug nakatagbo siya ug lugar, ug natulog didto, kay milubong na ang adlaw. Mikuha siya gikan sa mga bato sa lugar, ug mibutang niini sa iyang ulo, ug natulog siya niadtong lugara. Ug siya nagdamgo, ug tan-awa, usa ka hagdanan nga gitukod sa yuta, nga ang ulo niini nakaabot ngadto sa langit, ug ang mga mensahero sa Diyos nanaka-on ug nananaog niini. Ang Ginoo nagtindog sa ibabaw niini, ug miingon, Ako mao ang Diyos ni Abraham nga imong amahan, ug ang Diyos ni Isaac. Ayaw kahadlok. Ang yuta nga imong gikahigdaan, ihatag ko kini kanimo ug sa imong kaliwat. Ug ang imong binhi mahimong sama sa balas sa yuta, ug mokaylap kini ngadto sa dagat, ug sa Habagatan, ug sa Amihanan, ug sa Sidlakan, ug pagapanalanginan diha kanimo ang tanang mga tribo sa yuta, ug diha sa imong binhi. Ug tan-awa, ako uban kanimo, nagbantay kanimo sa tanang dalan,

bisan asa ka moadto, ug dad-on ko ikaw balik niining yutaa, tungod kay dili gyud ko mobiya kanimo, hangtod nga mahuman ko ang tanan nga akong gisulti kanimo. Ug si Jacob namata gikan sa iyang katulogan, ug miingon, Ang Ginoo anaa niining dapita, apan ako wala mahibalo. Ug nahadlok siya, ug miingon, Pagkamakahadlok niining dapita! Dili kini kondili balay sa Diyos, ug kini ang ganghaan sa langit. Ug mitindog si Jacob sa buntag, ug mikuha sa bato nga iyang gibutang didto sa iyang ulohan, ug gipatindog niya kini nga haligi, ug mibubo ug lana sa tumoy niini. Ug gitawag niya ang ngalan niadtong dapita, Balay sa Diyos, ug ang ngalan sa siyudad kaniadto mao ang Luz. Ug nag-ampo si Jacob ug pag-ampo, nga nag-ingon, Kung ang Ginoo nga Dios uban kanako, ug magbantay kanako sa dalan kini nga ako moadto, ug mohatag kanako ug tinapay sa pagkaon, ug bisti sa pagsul-ob, ug mopauli kanako uban sa kaluwasan ngadto sa balay sa akong amahan, ug ang Ginoo mahimong kanako nga Dios. Ug kining batoa nga akong gitukod nga haligi mahimo nga balay sa Diyos alang kanako, ug sa tanang butang nga imong ihatag kanako, ang ikapulo niini akong iuli kanimo.

29

Ug sa pagbayaw ni Jacob sa iyang mga tiil, miadto siya sa yuta sa sidlakan, ngadto kang Laban nga anak ni Bethuel nga taga-Syria, nga igsoon ni Rebecca nga inahan ni Jacob ug Esau. Ug nakakita siya, ug ania karon, usa ka atabay didto sa kapatagan, ug didto adunay tulo ka panon sa mga karnero nga nagpahulay sa

ibabaw niini, kay gikan sa atabay kadto gipainom nila ang mga panon, ug usa ka dakong bato didto sa ibabaw sa baba sa atabay. Ug gitigom didto ang tanan nga mga panon sa karnero, ug ilang giligid ang bato gikan sa baba sa atabay, ug ilang gipainom ang mga karnero, ug ilang gibalik ang bato ibabaw sa baba sa atabay ngadto sa iyang dapit. Miingon si Jacob kanila, Mga igsoon, asa man kamo gikan? Ug sila miingon, Gikan kami sa Haran. Miingon siya kanila, Nakaila ba kamo si Laban nga anak ni Nahor? Ug sila miingon, Nahibalo kami. Ug siya miingon kanila, Maayo ba siya? Ug sila miingon, Maayo siya; ug tan-awa, si Raquel nga iyang anak nga babaye nagaabot uban sa mga karnero. Ug miingon si Jacob, Daghan pa ang adlaw, dili pa oras sa pagtigom sa mga kahayupan. Human ninyo painom ang mga karnero, lakaw ug pakaon sila. Pero sila miingon, Dili kami makahimo, hangtod matipon ang tanang mga magbalantay, ug ilang iligid ang bato gikan sa baba sa atabay, ug unya among painumon ang mga karnero. Samtang siya nagsulti pa kanila, tan-awa, si Rachel nga anak nga babaye ni Laban miabot uban sa mga karnero sa iyang amahan, kay siya mao ang nag-atiman sa mga karnero sa iyang amahan. Nahitabo nga sa pagkakita ni Jacob kang Rachel nga anak nga babaye ni Laban, nga igsoon sa iyang inahan, ug sa mga karnero ni Laban nga igsoon sa iyang inahan, miduol si Jacob ug giligid ang bato gikan sa baba sa atabay, ug gipainon niya ang mga karnero ni Laban nga igsoon sa iyang inahan. Ug gihagkan ni Jacob si Rachel, ug naggukod sa iyang tingog, mihilak siya. Ug gisultihan niya si Rachel nga siya mao ang igsoon sa iyang amahan, ug nga siya mao ang anak ni Rebecca, ug midagan si Rachel ug gisultihan ang iyang amahan

sumala niining mga pulonga. Nahitabo nga sa dihang nadungog ni Laban ang ngalan ni Jacob nga anak nga lalaki sa iyang igsoon nga babaye, midagan siya aron motagbo kaniya, ug gihagkan niya human gaksa, ug gidala niya siya ngadto sa iyang balay, ug gisugilon niya kang Laban ang tanan niining mga pulong. Ug miingon si Laban kaniya, Gikan sa akong mga bukog ug gikan sa akong unod ikaw, ug nagpabilin siya uban kaniya sulod sa usa ka bulan. Miingon si Laban kang Jacob, Tungod kay igsoon ko man ikaw, dili ka magsilbi kanako nga walay bayad. Sultihi ako kon unsa ang imong suhol. Si Laban adunay duha ka anak nga babaye, ang ngalan sa magulang mao si Leah, ug ang ngalan sa manghud mao si Rachel. Ang mga mata ni Leah mahuyang, apan si Rachel matahom sa porma ug matahom kaayo sa panagway. Gihigugma ni Jacob si Rachel, ug miingon siya, Mag-alagad ako kanimo sulod sa pito ka tuig alang kang Rachel, ang imong anak nga babaye nga mas bata. Miingon si Laban kaniya, Mas maayo nga ihatag ko siya kanimo kaysa ihatag ko siya sa lain nga tawo. Magpuyo ka uban kanako. Ug nag-alagad si Jacob alang kang Rachel sulod sa pito ka tuig, ug kini alang kaniya sama ra sa pipila ka adlaw tungod sa iyang paghigugma kaniya. Miingon si Jacob kang Laban, Ihatag kanako ang akong asawa, kay natuman na ang mga adlaw aron makauban ko siya. Nagtigom si Laban sa tanang mga lalaki sa dapit, ug naghimo ug kasal. Ug nahitabo nga gabii, ug gikuha niya si Leah nga iyang anak nga babaye, gidala ngadto kang Jacob, ug misulod ngadto kaniya si Jacob. Gihatagan ni Laban si Leah nga iyang anak nga babaye si Zilpah nga iyang ulipon nga babaye, ingong iyang ulipon nga babaye. Nahitabo nga buntag,

ug tan-awa si Lea; ug miingon si Jacob kang Laban, unsa kini nga imong gibuhat kanako? Dili ba alang kang Rachel ako nagserbisyo kanimo? Ug nganong gilimbongan mo man ako? Mitubag si Laban, Dili mao kini sa among lugar, ang paghatag sa mas bata una kaysa mas tigulang. Kompleto busa ang semana niini, ug ihatag ko kanimo kini usab baylo sa trabaho nga imong gihimo alang kanako sulod pa sa laing pito ka tuig. Gihimo ni Jacob mao kini, ug gipuno niya ang pito ka adlaw niini, ug gihatag ni Laban kaniya si Rachel nga iyang anak nga babaye ingong asawa. Gihatag ni Laban ang iyang suluguon nga babaye nga si Bilhah sa iyang anak nga babaye ingon nga suluguon. Ug misulod siya kang Rachel, apan gihigugma niya si Rachel labaw pa kay kang Leah, ug nag-alagad siya kaniya ug laing pito ka tuig. Sa pagkakita sa Ginoo nga Dios nga gidumtan si Leah, iyang giablihan ang iyang tagoangkan, apan si Rachel baog. Ug nagsabut si Leah, ug nanganak ug anak nga lalaki kang Jacob, ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Reuben, nga nag-ingon, Tungod kay nakita sa Ginoo ang akong pagpaubos, ug gihatag niya kanako ang usa ka anak nga lalaki, karon busa mahigugma kanako ang akong bana. Ug naglubong siya pag-usab, ug nanganak ug ikaduhang anak nga lalaki alang kang Jacob, ug miingon, Tungod kay nakadungog ang Ginoo nga gidumtan ako, ug gihatag usab niya kanako kini, ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Simeon. Ug nagsabak pa siya, ug nanganak ug anak nga lalaki, ug miingon, Sa karon nga panahon moduol na kanako ang akong bana, kay nanganak ako kaniya ug tulo ka mga anak nga lalaki. Tungod niini, gitawag niya ang iyang ngalan ug Levi. Ug human magmabdos pag-usab nanganak siya

ug anak nga lalaki, ug miingon siya, Karon pag-usab niini magpasalamat ako sa Ginoo. Tungod niini gitawag niya ang iyang ngalan ug Juda, ug mihunong siya sa pagpanganak.

30

Nakakita si Rachel nga wala siya makaanak kang Jacob, ug nasina si Rachel sa iyang igsoong babaye, ug miingon siya kang Jacob, Hatagi ko ug mga anak, kay kon dili, mamatay ako. Nasuko apan si Jacob kang Rachel ug miingon kaniya, Dili ba ilis sa Diyos ako, kinsa nagpakabana kanimo sa bunga sa tagoangkan? Miingon si Rachel kang Jacob, Tan-awa, ang akong sulogoon nga babaye si Bilhah, duol kaniya, ug manganak siya sa ibabaw sa akong mga tuhod, ug makaanak usab ako pinaagi kaniya. Ug gihatag niya kaniya si Bilhah nga iyang suluguon nga babaye aron mahimong iyang asawa, ug nakigdulog si Jacob kaniya. Ug nagsabdong si Bilhah, ang suluguon nga babaye ni Rachel, ug nanganak siya ug usa ka anak nga lalaki alang kang Jacob. Ug miingon si Rachel, Gihukman ako sa Diyos, ug namati sa akong tingog, ug gihatag kanako ug anak nga lalaki; tungod niini gitawag niya ang iyang ngalan, Dan. Ug nagsabdong pa si Bilhah, ang suluguon nga babaye ni Rachel, ug nanganak ug ikaduhang anak nga lalaki kang Jacob. Ug miingon si Rachel, Nakiglaban alang kanako ang Diyos, ug nakigbugno ako sa akong igsoon nga babaye, ug nakadaog ako, ug gitawag niya ang iyang ngalan nga Naphtali. Nakita ni Leah nga siya mihunong sa pagpanganak, ug gikuha niya si Zilpah nga iyang sulugoon nga

babaye, ug gihatag niya kini kang Jacob nga asawa, ug misulod siya ngadto kaniya. Ug nagsabdong si Zilpah ang sulugoon nga babaye ni Leah, ug nanganak alang kang Jacob ug anak nga lalaki. Ug miingon si Leah, Sa kapalaran, ug ginganlan niya ang iyang ngalan ug Gad. Ug nagsabdong pa si Zelpha ang ulipon nga babaye ni Leah, ug nanganak alang kang Jacob ug anak nga lalaki nga ikaduha. Ug miingon si Leah, bulahan ako, tungod kay tawgon nila akong bulahan ang mga kababayen-an, ug gitawag niya ang iyang ngalan nga Asher. Miadto si Reuben sa adlaw sa pag-ani sa trigo, ug nakakaplag siya ug mga mandrake sa uma, ug gidala niya kini ngadto kang Leah nga iyang inahan. Miingon si Rachel kang Leah nga iyang igsoon, Hatag kanako ug pipila sa mga mandrake sa imong anak. Miingon si Leah, Dili ba igo na kanimo nga gikuha nimo ang akong bana? Dili ba ang mga mandrake sa akong anak nga lalaki kuhaon usab nimo? Miingon si Raquel, Dili mao; pahigdaa siya uban kanimo niining gabhiona baylo sa mga mandrake sa imong anak nga lalaki. Misulod si Jacob gikan sa uma sa gabii, ug migawas si Leah aron motagbo kaniya, ug miingon, Ngari kanako mosulod ka karon, kay gisuholan ko ikaw puli sa mga mandrake sa akong anak nga lalaki, ug mikatulog siya uban kaniya niadtong gabhiona. Ug namati ang Diyos kang Leah, ug human magsabak, nanganak siya kang Jacob ug ikalimang anak nga lalaki. Ug miingon si Leah, Gihatag kanako sa Diyos ang akong ganti tungod kay gihatag nako ang akong sulogoon nga babaye sa akong bana, ug iyang gitawag ang iyang ngalan ug Issachar, nga nagkahulogan ug ganti. Ug nagsabdong pa si Leah, ug nanganak ug ikaunom nga anak nga lalaki kang Jacob. Ug miingon si Leah, Gihatagan

ako sa Diyos ug maayong gasa niining panahona; karon pilion na ako sa akong bana, kay nanganak man ako kaniya ug unom ka mga anak nga lalaki. Ug iyang gitawag ang ngalan niya, Zebulun. Ug human niini, nanganak siya ug anak nga babaye, ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Dina. Nahinumduman sa Dios si Rachel, ug namati kaniya ang Dios, ug giablihan niya ang iyang tagoangkan. Ug human magsabak nanganak siya alang kang Jacob ug anak nga lalaki, ug si Rachel miingon, Gikuha sa akong Diyos ang akong kaulawan. Ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Joseph, nga nag-ingon, Hinaot nga ang Diyos modugang kanako ug laing anak nga lalaki. Nahitabo nga sa dihang si Rachel nanganak kang Joseph, miingon si Jacob kang Laban, Ipadala ako, aron ako makaadto sa akong dapit ug sa akong yuta. Ihatag balik ang akong mga asawa, ug ang akong mga anak, tungod sa kinsa nga ako nag-alagad kanimo, aron ako makalakaw; kay ikaw nahibalo sa pag-alagad nga ako nag-alagad kanimo. Miingon si Laban kaniya, Kong nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, nagtagna ako nga gipanalanginan ako sa Diyos tungod sa imong pag-abot. Pagtino ang imong suhol ngadto kanako, ug hatagan ko ikaw. Miingon si Jacob, Ikaw nahibalo kung unsa ang akong pag-alagad kanimo, ug pila ka daghan ang imong mga kahayupan nga naa uban kanako. Gamay man ang tanan nimo sa wala pa ako, ug mitubo kini ngadto sa kadaghan, ug gipanalanginan ka ni Ginoong Diyos tungod sa akong presensya. Karon busa, kanus-a man ako maghimo usab ug balay alang sa akong kaugalingon? Ug miingon kaniya si Laban, Unsa ba ang ihatag nako kanimo? Miingon si Jacob kaniya, Dili ka mohatag kanako ug bisan unsa,

kon buhaton mo kanako kining pulonga, usab magbalantay ako sa imong mga karnero ug bantayan ko sila. Paagion ang tanan nimong mga karnero karon, ug ilain gikan didto ang matag itom nga karnero sa mga nating karnero, ug ang matag dunggaon ug labang sa mga kanding mahimong akong suhol. Ug ang akong pagkamatarong mamati kanako sa sunod adlaw, tungod kay ang akong suhol anaa sa imong atubangan, ang tanan nga dili dunot ug puti nga guhitan sa mga kanding, ug itom sa mga nating karnero, kawat kini gikan kanako. Miingon si Laban kaniya, Mahimo kini sumala sa imong pulong. Ug niadtong adlawa iyang gilain ang mga laking kanding nga dunot ug ang mga puti kaayo, ug ang tanang mga kanding nga dunot ug ang mga puti kaayo, ug ang tanan nga itom diha sa mga nating karnero, ug ang tanan nga puti diha kanila, ug gihatag pinaagi sa kamot sa iyang mga anak nga lalaki. Ug gikuha niya ang gilay-on nga tulo ka adlaw nga lakaw, ug taliwala kanila ug taliwala ni Jacob. Si Jacob apan nagbalantay sa mga karnero ni Laban nga nahibilin. Mikuha si Jacob alang sa iyang kaugalingon ug sungkod nga storax nga presko ug almond ug plane tree, ug gikutkot ni Jacob kini nga mga kinutkot nga puti, ug sa pagkutkot sa berde, mipakita sa mga sungkod ang puti nga iyang gikutkot, nga bulok-bulok. Ug gibutang niya sa atubangan ang mga sungkod nga iyang gihuboan sa sulod sa mga tangke sa pailmnanan sa tubig, aron nga sa dihang moabot ang mga karnero sa pag-inom, sa atubangan sa mga sungkod, sa pag-abot nila sa pag-inom, magpakasanay ang mga karnero ngadto sa mga sungkod. Ug nag-init ang mga karnero ngadto sa mga sungkod, ug nanganak ang mga karnero nga puti ug lainlain ug abohon nga may bulok-

bulok. Ang mga nating karnero gibulag ni Jacob, ug gitukod niya sa atubangan sa mga karnero ang laking karnero nga dunay puti nga guhit, ug ang tanan nga lainlain sa mga nating karnero. Gibulag niya alang sa iyang kaugalingon ang mga panon, ug wala niya kini isagol sa mga karnero ni Laban. Nahitabo nga sa panahon nga ang mga karnero nag-init ug nagmabdos, gibutang ni Jacob ang mga sungkod atubangan sa mga karnero didto sa mga sabakan, aron sila mamabdos sumala sa mga sungkod. Sa dihang nanganak ang mga karnero, wala niya kini ibutang, ug nahitabo nga ang mga walay marka iya ni Laban, samtang ang mga adunay marka iya ni Jacob. Ug nangadato ang tawo pag-ayo kaayo pag-ayo kaayo, ug siya may daghan kaayong mga hayop, ug mga baka, ug mga sulugoon nga lalaki, ug mga sulugoon nga babaye, ug mga kamelyo, ug mga asno.

31

Nadungog ni Jacob ang mga pulong sa mga anak nga lalaki ni Laban, nga nag-ingon, Gikuha ni Jacob ang tanan nga iya sa atong amahan, ug gikan sa iya sa atong amahan iyang nabuhat kining tanan nga himaya. Ug nakita ni Yakob ang nawong ni Laban, ug tan-awa, wala kini sama kaniya sa kagahapon ug sa ikatulong adlaw. Miingon ang Ginoo kang Jacob, Balik sa yuta sa imong amahan ug sa imong pamilya, ug ako mouban kanimo. Pagkapadala, si Jacob mitawag kang Leah ug Rachel ngadto sa kapatagan diin didto ang mga panon sa karnero. Ug miingon siya kanila, Nakita ko ang nawong sa inyong amahan, nga kini

dili na sama kaniadto kanako, sama sa kagahapon ug sa ikatulo nga adlaw, apan ang Diyos sa akong amahan nag-uban kanako. Ug kamo nahibalo usab niini, nga sa tanan nakong kusog nagserbisyo ako sa inyong amahan. Ang inyong amahan naglimbong kanako ug giilisan ang akong suhol sa napulo ka beses, apan wala gitugoti sa Diyos nga makadaot siya kanako. Kung ingon niana siya moingon, ang mga bulok mahimong imong suhol, ug manganak ang tanan nga mga karnero nga mga bulok, apan kung moingon siya, ang mga puti mahimong imong suhol, ug manganak ang tanan nga mga karnero nga mga puti. Ug gikuha sa Diyos ang tanang kahayupan sa inyong amahan ug gihatag kini kanako. Ug nahitabo sa dihang ang mga karnero nagpanamkon, nakita nako sa akong mga mata sa pagkatulog; ug tan-awa, ang mga laking kanding ug ang mga laking karnero nagsaka sa ibabaw sa mga karnero ug sa mga kanding, puti nga dunay guhit ug bulok-bulok ug kolor sa abo nga dunay mga tuldok. Ug miingon kanako ang Mensahero sa Diyos diha sa damgo, Jacob, ug ako mitubag, Unsa man? Ug miingon siya, Tan-awa gamit sa imong mga mata, ug tan-awa ang mga laking kanding ug ang mga laking karnero nga nagsaka sa ibabaw sa mga karnero ug sa mga kanding nga dungganan ug bulok-bulok ug abuhon nga puntik-puntik, kay nakita ko ang tanan nga gibuhat ni Laban kanimo. Ako mao ang Dios nga nagpakita kanimo sa dapit sa Dios, diin ikaw nagdihog kanako didto ug haligi ug nanumpa kanako didto ug panaad. Karon busa, tindog ug gawas gikan niining yutaa, ug lakaw ngadto sa yuta sa imong kagikanan, ug ako mouban kanimo. Ug mitubag si Rachel ug si Leah miingon kaniya, Wala na bay bahin o panulondon alang

kanamo sa balay sa among amahan? Dili ba ingon sa mga langyaw giisip niya kita? Gibaligya niya kita, ug pinaagi sa paglamoy gilamoy niya ang salapi nato. Ang tanan nga bahandi ug himaya nga gikuha sa Diyos gikan sa atong amahan, mahimong ato ug sa atong mga anak. Karon busa, bisan unsa ang gisulti sa Diyos kanimo, buhata. Ug human mitindog, si Jacob mikuha sa iyang mga asawa ug sa iyang mga bata ibabaw sa mga kamelyo; Ug gidala niya ang tanan niyang mga kabtangan, ug ang tanan niyang mga bagahe nga iyang natigum didto sa Mesopotamia, ug ang tanan niya, aron moadto kang Isaac nga iyang amahan ngadto sa yuta sa Canaan. Si Laban miadto sa pagkiskis sa iyang mga karnero, ug gikawat ni Rachel ang mga diosdios sa iyang amahan. Nagtago si Jacob kang Laban nga taga-Syria pinaagi sa dili pagpahibalo kaniya nga mikalagiw siya. Ug mikalagiw siya uban sa iyang tanan, mitabok sa suba, ug midasdas paingon sa bukid sa Galaad. Gisuginlan si Laban nga Syrian sa ikatulo nga adlaw nga mikalagiw si Jacob. Ug human kuhaon ang iyang mga igsoon uban kaniya, gigukod niya siya sulod sa pito ka adlaw, ug naapsan niya siya didto sa bukid sa Galaad. Apan miabot ang Diyos kang Laban nga Syriano sa damgo nianang gabhiona, ug miingon kaniya, Bantayi ang imong kaugalingon nga dili ka gayud mosulti ug daotan kang Jacob. Ug naapsan si Laban si Jacob, ug si Jacob nagtukod sa iyang tolda didto sa bukid, ug si Laban nagtukod sa iyang mga igsoon didto sa bukid sa Gilead. Miingon si Laban kang Jacob, Unsa ang imong gibuhat? Nganong tinago nimo nga miikyas ka, ug gikawat mo ako, ug gidala mo ang akong mga anak nga babaye, sama sa mga bihag pinaagi sa espada? Ug kon ikaw

nagtaho kanako, ako unta nagpadala kanimo uban sa kalipay, ug uban sa mga musikero, ug mga tambol, ug alpa. Ug wala ako giisip nga takos sa paghalok sa akong mga anak, ug sa akong mga anak nga babaye; apan karon, binuang ang imong gibuhat. Ug karon kusgan ang akong kamot sa pagdaot kanimo, apan ang Dios sa imong amahan kagahapon miingon kanako, nga nag-ingon, Bantayi ang imong kaugalingon nga dili ka gayud mosulti ug dautan kang Jacob. Karon busa miadto ka, tungod kay sa tinguha nagtinguha ka sa pag-adto sa balay sa imong amahan. Nganong gikawat nimo ang akong mga diyos? Mitubag hinuon si Jacob miingon kang Laban, Nahadlok ako, miingon ako kay basin kuhaon mo ang imong mga anak nga babaye gikan kanako, ug ang tanan nakoa. Ug miingon si Jacob, Bisan kinsa nimo nga makit-an ang imong mga diyos, dili mabuhi atubangan sa atong mga igsoon. Ilha kung unsa sa akoa nga imo, ug kuhaa. Apan wala siya makaila ug bisan unsa kaniya. Wala nahibalo si Jacob nga si Rachel, ang iyang asawa, gikawat niya kini. Pagsulod ni Laban, nangita siya sa balay ni Leah, ug wala makakaplag, ug migawas gikan sa balay ni Leah, ug nangita sa balay ni Jacob, ug sa balay sa duha ka mga sulugoon nga babaye, ug wala makakaplag, misulod usab siya ngadto sa balay ni Rachel. Si Rachel apan mikuha sa mga diyos-diyosan, ug gibutang niya kini sa mga saddlebag sa kamelyo, ug milingkod siya sa ibabaw niini. Ug miingon siya sa iyang amahan, Ayaw kug isipa pag-ayo, ginoo, kay dili ako makabangon sa imong atubangan tungod kay ang kostumbre sa mga kababayen-an anaa kanako. Nangita si Laban sa tibuok balay, apan wala niya makit-i ang mga diosdios. Nasuko si Jacob, ug nakig-away siya

kang Laban; ug mitubag si Jacob ug miingon kang Laban, unsa ba ang akong sala? Ug unsa ang akong sala nga gigukod mo ako ug gisusi mo ang tanan nga mga butang sa akong balay? Unsa ba imong nakit-an gikan sa tanang mga sudlanan sa imong balay? Ibutang dinhi sa atubangan sa imong mga igsoon ug sa akong mga igsoon, ug pahukmi nila sa taliwala namong duha. Kining mga butanga kaluhaan ka tuig ako uban kanimo; ang imong mga karnero ug ang imong mga kanding wala mahimong apa; ang mga lakeng karnero sa imong mga karnero wala nako kaona. Ang gikunis sa mga mananap wala nako dad-a kanimo, ako mismo ang nagbayad niini gikan sa akong kaugalingon— mga kawat sa adlaw ug mga kawat sa gabii. Nahimo ako sa adlaw nga gisunog sa kainit, ug sa bugnaw sa gabii, ug mibiya ang tulog ko gikan sa akong mga mata. Kini nga mga butang kaluhaan ka tuig na ako sa imong balay, nagserbisyo ako kanimo napulog upat ka tuig ilis sa imong duha ka anak nga babaye, ug unom ka tuig sa imong mga karnero, ug gilimbong nimo ang akong suhol napulo ka beses. Kon wala ang Diyos sa akong amahan nga si Abraham, ug ang kahadlok ni Isaac uban kanako, karon unta kawang mo kong gipalakaw. Ang akong pagpaubos ug ang kabudlay sa akong mga kamot nakita sa Diyos, ug gisaway ka niya kagahapon. Mitubag hinuon si Laban miingon kang Jacob, Ang mga anak nga babaye, mga anak ko man, ug ang mga anak nga lalaki, mga anak ko man, ug ang mga kahayupan, mga kahayupan ko man, ug ang tanan nga imong nakita, akoa man. Ug mahitungod sa akong mga anak nga babaye, unsay akong buhaton niini karon o sa ilang mga anak nga ilang gipanganak? Karon busa, ari, maghimo kita ug saad,

ako ug ikaw, ug mahimong saksi kini taliwala kanako ug nimo. Miingon siya kaniya, Tan-awa, walay uban kanato. Tan-awa, ang Dios mao ang saksi taliwala kanako ug nimo. Pagkakuha ni Jacob ug bato, iyang gitukod kini nga haligi. Miingon si Jacob sa iyang mga igsoon, Tiguma ug mga bato, ug natigum nila ang mga bato, ug naghimo silag bungtod, ug mikaon sila didto sa ibabaw sa bungtod, ug miingon si Laban kaniya, Kining bungtora nagsaksi sa taliwala kanako ug nimo karon. Ug gitawag kini ni Laban nga bunton sa pagpamatuod, apan gitawag kini ni Jacob nga bunton nga saksi. Miingon si Laban kang Jacob, Tan-awa, kining buntona ug kining haligi nga akong gitukod taliwala kanako ug nimo, kining buntona nagsaksi, ug kining haligi nagsaksi. Tungod niini gitawag ang ngalan, Bunton nga Nagsaksi. Ug ang panan-aw nga giingon, tan-awon sa Diyos taliwala kanako ug nimo, tungod kay magbulag kita ang usa gikan sa usa. Kung ikaw magpaubos sa akong mga anak nga babaye, kung ikaw magkuha ug mga asawa dugang sa akong mga anak nga babaye, tan-awa, walay usa uban kanato nga nagtan-aw, ang Diyos saksi taliwala kanako ug kanimo. Kung ako dili molabang paingon kanimo, ni ikaw molabang paingon kanako niining bungtora ug niining haligia alang sa kadautan. Ang Diyos ni Abraham ug ang Diyos ni Nahor maghukom sa taliwala namon, ug nanumpa si Jacob sumala sa kahadlok sa iyang amahan nga si Isaac. Ug siya naghalad ug sakripisyo sa bukid, ug gitawag niya ang iyang mga igsoon, ug nangaon sila ug nang-inom, ug nangatulog sila sa bukid.

32

Pagkabangon ni Laban sa buntag, iyang gihagkan ang iyang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug gipanalanginan niya sila, ug human niana si Laban mibalik ngadto sa iyang dapit. Ug si Jacob miadto sa iyang dalan, ug sa pagtanaw niya nakita niya ang kampo sa Diyos nga nagkampo, ug ang mga Mensahero sa Diyos nakigkita kaniya. Miingon si Jacob sa dihang nakita niya sila, Kampo sa Diyos kini, ug iyang gitawag ang ngalan niadtong dapita ug Mahanaim. Nagpadala si Jacob ug mga mensahero una kaniya ngadto kang Esau nga iyang igsoon, paingon sa yuta sa Seir, sa yuta sa Edom. Ug gisugo niya sila, nga nag-ingon, Mao kini ang inyong isulti sa akong agalon si Esau: Mao kini ang gisulti sa imong sulogoon si Jacob: Uban ni Laban ako mipuyo, ug nagpabilin hangtod karon. Ug nahimo kanako ang mga baka, ug mga asno, ug mga karnero, ug mga anak, ug mga suluguong babaye; ug nagpadala ako sa pagpahibalo sa akong agalon nga si Esau, aron makakaplag ang imong suluguon ug pabor sa imong atubangan. Ug mibalik ang mga mensahero ngadto kang Jacob, nga nag-ingon, Miadto kami ngadto sa imong igsoon nga si Esau, ug tan-awa, siya mismo moabot aron sa pagtagbo kanimo, ug upat ka gatos ka mga tawo uban kaniya. Nahadlok pag-ayo si Jacob ug naglibog, ug gibahin niya ang katawhan nga uban kaniya, ug ang mga torong baka, ug ang mga kamelyo, ug ang mga karnero, ngadto sa duha ka kampo. Ug miingon si Jacob, Kung moabot si Esau sa usa ka kampo ug mosulong niini, ang ikaduha nga kampo mahimong alang sa

pagkaluwas. Miingon si Jacob, ang Dios sa akong amahan nga si Abraham, ug ang Dios sa akong amahan nga si Isaac, Ginoo ikaw nga miingon kanako, pumauli sa yuta sa imong kagikanan, ug maayo ko magbuhat kanimo. Igo na kanako gikan sa tanang pagkamatarong, ug gikan sa tanang kamatuoran, nga imong gibuhat sa imong sulogoon. Kay uban niining akong sungkod mao kini mitabok ako niining Jordan. Apan karon nahimo ako nga duha ka kampo. Luwasa ako gikan sa kamot sa akong igsoon, gikan sa kamot ni Esau, kay nahadlok ako kaniya, basin kong moabot siya unya iyang bunalan ako, ug ang inahan uban sa mga anak. Ikaw miingon, Maayong buhaton ko ikaw, ug himoon ko ang imong kaliwat sama sa balas sa dagat, nga dili na mahiap tungod sa kadaghan. Ug natulog siya didto niadtong gabhiona; ug mikuha siya sa mga gasa nga iyang gidala; ug mipadala siya ngadto kang Esau nga iyang igsoon, duha ka gatos nga mga kanding, kaluhaan ka mga laking kanding, duha ka gatos nga mga karnero, kaluhaan ka mga laking karnero, mga kamelyo nga nagpasuso ug ang ilang mga anak nga katloan, kapatan ka mga baka, napulo ka mga toro, kaluhaan ka mga asno, ug napulo ka mga nati. Ug gihatag niya kini sa iyang mga bata, ang matag panon sa karnero nga bulag-bulag; ug miingon siya sa iyang mga bata, Molakaw kamo sa unahan nako, ug himoa ninyo nga may gilay-on sa taliwala sa panon ug panon. Ug siya misugo sa una, nga nag-ingon, Kung makigkita kanimo si Esau nga akong igsoon, ug mangutana siya kanimo, nga nag-ingon, Iya ka ni kinsa? Ug asa ka paingon? Ug kinsa man kining mga butanga nga nag-una kanimo? Moingon ka, sa imong anak nga si Jacob; mga gasa iyang gipadala sa akong agalon nga si Esau; ug

tan-awa, siya anaa sa luyo namo. Ug siya nagsugo sa una, ug sa ikaduha, ug sa ikatulo, ug sa tanan nga nag-una sa likod sa mga panon niini, nga nag-ingon, sumala sa pulong niini isulti ninyo kang Esau sa dihang makaplagan ninyo siya. Ug moingon kamo, tan-awa ang imong sulogoon si Jacob moabot sa likod namo; kay siya miingon, akong pasig-ulihon ang iyang nawong pinaagi sa mga gasa nga nag-una kaniya, ug human niini makita ko ang iyang nawong; tingali kay modawat siya sa akong nawong. Ug nag-una ang mga gasa sa iyang atubangan, apan siya mismo natulog niadtong gabhiona sa kampo. Mibangon niadtong gabhiona, gikuha niya ang duha ka mga asawa, ug ang duha ka mga suluguong babaye, ug ang napulog usa ka mga anak niya, ug mitabok sa tabok sa Jabbok. Ug gikuha niya sila, ug mitabok siya sa sapa, ug gitabok niya ang tanan niyang mga kabtangan. Nahibilin apan si Jacob nga nag-inusara, ug nakigbuno ang usa ka tawo uban kaniya hangtod sa buntag. Nakita niya nga dili siya makahimo batok kaniya, ug mihikap sa hawak sa paa niya, ug nahimong pungol ang hawak sa paa ni Jacob sa ilang pagbuno. Ug miingon siya kaniya, Palakta ako, kay mitungha na ang kaadlawon. Ug siya miingon, Dili gyud nako ikaw ipadala, kon dili ka magpanalangin kanako. Miingon siya kaniya, Unsa ang ngalan nimo? Ug siya miingon, Jacob. Ug miingon siya kaniya, Dili na tawgon ang imong ngalan ug Jacob, kondili ang imong ngalan mahimong Israel, tungod kay nakabuntog ka batok sa Diyos, ug uban sa mga tawo mahimong gamhanan ka. Nangutana si Jacob, ug miingon, Isulti kanako ang imong ngalan. Ug miingon siya, Nganong nangutana ka sa akong ngalan? Ug gipanalanginan niya siya didto. Ug gitawag ni Jacob ang ngalan

niadtong dapita, Porma sa Diyos; kay nakita ko ang Diyos nawong ngadto sa nawong, ug naluwas ang akong kalag. Misubang kaniya ang adlaw sa dihang milabay ang porma sa Diyos, apan siya naglayog sa iyang paa. Tungod niini, dili gyud mokaon ang mga anak sa Israel sa ugat nga nahimong pungol, nga anaa sa ibabaw sa kalapdon sa paa, hangtod sa adlaw kini, tungod kay gihikap niya ang kalapdon sa paa ni Jacob sa ugat nga nahimong pungol.

33

Pagtiyad ni Jacob sa iyang mga mata nakita niya, ug tan-awa si Esau nga iyang igsoon nga moabot, ug upat ka gatos ka mga lalaki uban kaniya. Ug gibahin ni Jacob ang mga bata ngadto kang Lea, ug ngadto kang Raquel, ug ang duha ka mga suluguong babaye. Ug gibutang niya ang duha ka suluguong babaye ug ang ilang mga anak nga lalaki sa una, ug si Lea ug ang iyang mga bata sa likod, ug si Raquel ug si Jose sa kataposan. Siya mismo miadto sa unahan nila, ug miyukbo sa yuta pito ka beses hangtod nga miduol siya sa iyang igsoon. Ug midagan si Esau aron sa pagtagbo kaniya, ug gikuptan niya siya, mihulog sa iyang liog, ug gihalok niya siya, ug nanghilak silang duha. Ug sa pagtindog si Esau nakita niya ang mga babaye ug ang mga bata, ug miingon siya, Unsa man kini nga mga butang alang kanimo? Ug siya miingon, Ang mga bata nga gipakitaan sa Diyos ug kaluoy ang imong sulugoon. Ug miduol ang mga dalaga ug ang ilang mga bata, ug miyukbo sila. Ug miduol si Leah ug ang iyang

mga anak, ug miyukbo sila, ug human niini miduol si Rachel ug si Joseph, ug miyukbo sila. Ug miingon siya, Unsa ba kining mga butanga nimo, tanang kining mga kampo nga akong nasugatan? Ug siya miingon, Aron makakaplag ang imong ulipon ug pabor sa imong atubangan, ginoo. Miingon si Esau, Daghan na kanako, igsoon ko. Imo na ang imong mga butang. Miingon si Jacob, Kung nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, dawata ang mga gasa pinaagi sa akong mga kamot; tungod niini nakita nako ang imong nawong, sama sa usa nga makakita sa nawong sa Diyos, ug ikaw mahimuot kanako. Dawata ang akong mga panalangin nga akong gidala kanimo, tungod kay gikaluoy ako sa Diyos, ug anaa kanako ang tanan, ug iyang gipugos siya, ug gidawat niya. Ug miingon siya, Mobiya na kita ug molakaw sa tul-id. Miingon siya kaniya, Ang akong agalon nahibalo, nga ang mga bata mas malumo, ug ang mga karnero ug ang mga baka nag-anak sa akong atubangan; kung busa lukson ko sila sulod sa usa ka adlaw, mamatay ang tanang mga kahayupan. Pauna ang akong agalon sa atubangan sa iyang sulugoon; apan ako mamalig sa dalan sumala sa hinay sa panaw nga anaa sa akong atubangan, ug sumala sa tiil sa mga bata, hangtod nga moabot ako sa akong agalon ngadto sa Seir. Miingon si Esau, Ibilin ko uban kanimo pipila sa katawhan nga uban kanako. Ug miingon siya, Ngano man kini? Igo na nga nakakaplag ako ug pabor sa atubangan nimo, ginoo. Mibalik si Esau niadtong adlawa sa iyang dalan paingon sa Seir. Ug si Jacob mibiya paingon sa mga tolda, ug naghimo siya alang sa iyang kaugalingon didto ug mga balay, ug sa iyang mga baka naghimo siya ug mga tolda. Tungod niini, gitawag niya ang ngalan sa maong dapit, Mga Tolda. Ug

miabot si Jacob sa Salem, ang siyudad sa Shechem, nga anaa sa yuta sa Canaan, sa dihang mibalik siya gikan sa Mesopotamia sa Syria, ug nagkampo atubangan sa siyudad. Ug gipalit niya ang bahin sa uma, diin iyang gitukod didto ang iyang tolda, gikan kang Emmor nga amahan ni Shechem, sa usa ka gatos ka amnon. Ug nagtukod siya didto ug halaran, ug nagtawag sa Diyos sa Israel.

34

Migawas si Dinah, ang anak nga babaye ni Leah nga iyang gipanganak kang Jacob, aron makakita sa mga anak nga babaye sa mga lumolupyo. Ug nakita siya ni Shechem nga anak nga lalaki ni Emmor nga Hivite, ang magmamando sa yuta, ug human kuhaon siya, natulog uban kaniya, ug gipaubos niya siya. Ug nagtagad siya sa kalag ni Dinah nga anak nga babaye ni Jacob, ug gihigugma niya ang ulay, ug nagsulti siya kaniya sumala sa hunahuna sa ulay. Miingon si Shechem kang Hamor nga iyang amahan, nga nag-ingon, Kuhaa kanako kining dalaga nga mahimong asawa. Si Jacob nakadungog nga gihugawan sa anak nga lalaki ni Emmor si Dinah nga iyang anak nga babaye, ug ang iyang mga anak nga lalaki nangadto uban sa iyang mga baka didto sa patag, ug si Jacob naghilom hangtod sa ilang pag-abot. Migawas si Emmor, ang amahan ni Shechem, ngadto kang Jacob aron makigsulti kaniya. Ang mga anak nga lalaki ni Jacob mibalik gikan sa kaumahan, ug sa pagkadungog nila, nasubo pag-ayo ang mga tawo, ug hilabihan gayud ang ilang kasakit,

tungod kay usa ka malaw-ay nga butang ang nahimo sa Israel, nga nakigdulog siya sa anak nga babaye ni Jacob, ug dili kini mahitabo. Ug misulti si Hamor kanila, nga nag-ingon, Si Shechem ang akong anak nga lalaki mipili sa iyang kalag ang inyong anak nga babaye; ihatag busa siya kaniya nga asawa, ug pakigminyo kamo kanamo; ang inyong mga anak nga babaye ihatag kanamo, ug ang among mga anak nga babaye kuhaa ninyo alang sa inyong mga anak nga lalaki. Ug magpuyo kamo uban kanamo, ug tan-awa, ang yuta halapad atubangan ninyo; magpuyo kamo, ug magpatigayon dinhi, ug makaangkon ug mga kabtangan niini. Miingon si Shechem ngadto sa iyang amahan ug ngadto sa iyang mga igsoon, Hinaot nga makakaplag ako ug pabor sa inyong atubangan, ug bisan unsa ang inyong isulti, among ihatag. Padaghana ang dote pag-ayo, ug mohatag ako sumala sa inyong isulti kanako, ug ihatag ninyo kanako kining bata nga alang sa asawa. Mitubag ang mga anak nga lalaki ni Jacob kang Shechem ug kang Hamor nga iyang amahan uban ang limbong, ug nagsulti sila kanila tungod kay ilang gihugawan si Dinah nga ilang igsoon nga babaye. Ug miingon kanila si Simeon ug si Levi, ang mga igsoon ni Dinah, Dili kami makahimo sa pagbuhat niini, sa paghatag sa among igsoon nga babaye sa tawo nga dili tinuli, kay kaulawan kini alang kanamo. Lamang niini kami mahimong sama kaninyo, ug kami mopuyo uban kaninyo, kon kamo mahimo sama kanamo sa pagtuli sa inyong tanang lalaki. Ug ihatag namo ang among mga anak nga babaye kaninyo, ug gikan sa inyong mga anak nga babaye kuhaon namo alang kanamo nga mga asawa, ug mopuyo kami uban kaninyo, ug mahimo kami nga sama sa usa ka kaliwat. Kon

apan dili kamo maminaw kanamo sa pagtuli, pagkuha sa among anak nga babaye, mobiya kami. Ug nakapahimuot ang mga pulong sa atubangan ni Emmor ug sa atubangan ni Siquem, ang anak nga lalaki ni Emmor. Ug wala naglangan ang batan-ong lalaki sa paghimo niining pulonga, kay gipugos man siya sa anak nga babaye ni Jacob, ug siya mao ang labing dungganon sa tanan didto sa balay sa iyang amahan. Miabot ug si Hamor ug si Shechem nga iyang anak nga lalaki ngadto sa ganghaan sa ilang siyudad, ug nakigsulti sila sa mga lalaki sa ilang siyudad, nga nag-ingon, Kining mga tawhana malinawon, papuy-a sila uban kanato sa yuta, ug patigayon sila niini; ug ang yuta tan-awa halapad atubangan nila; ang ilang mga anak nga babaye kuhaon nato alang kanato nga mga asawa, ug ang atong mga anak nga babaye ihatag nato kanila. Sa mao lamang kini mahisama kanato ang mga tawo aron sa pagpuyo uban kanato, aron mahimo nga usa ka katawhan, sa pagtuli kanato sa tanang lalaki, sama nga sila usab natuli. Ug ang ilang mga kahayupan, ug ang mga mananap nga upat-tiil, ug ang ilang mga kabtangan, dili ba mahimong ato? Lamang niini mahisama kita kanila, ug magpuyo sila uban kanato. Ug namati si Emmor ug si Shechem nga iyang anak nga lalaki, ug ang tanang mga nangalakal sa ganghaan sa ilang siyudad, ug gituli ang unod sa panit sa ilang mga kaunoran, ang tanang lalaki. Nahitabo sa ikatulong adlaw, sa dihang sila naa sa kasakit, ang duha ka mga anak nga lalaki ni Jacob nga si Simeon ug Levi, mga igsoon ni Dinah, mikuha ang matag usa sa iyang espada, ug misulod sa siyudad nga luwas, ug gipatay nila ang tanang lalaki. Si Emmor ug si Shechem nga iyang anak ilang gipatay pinaagi sa espada, ug

ilang gikuha si Dinah gikan sa balay ni Shechem, ug sila nanggawas. Ang mga anak nga lalaki ni Jacob misulod sa mga samaran ug ilang giagawan ang siyudad diin gihugawan si Dinah nga ilang igsoon nga babaye. Ug ang ilang mga karnero, ug ang ilang mga baka, ug ang ilang mga asno, ang tanan nga diha sa siyudad, ug ang tanan nga diha sa kapatagan, ilang gikuha. Ug ang tanang ilang mga lawas, ug ang tanan nilang bagahe, ug ang ilang mga asawa gidakop nila, ug giagawan nila ang tanan nga diha sa siyudad, ug ang tanan nga diha sa mga balay. Miingon si Jacob ngadto kang Simeon ug Levi, Gihimo ninyo akong dulumtanan, aron mahimo akong daotan sa tanan nga nanagpuyo sa yuta, sa mga Canaanhon ug sa mga Peresihanon. Ako diyutay lamang sa gidaghanon, ug kon magtigum sila batok kanako, samaran nila ako, ug pagalaglagon ako ug ang akong balay. Apan miingon sila, Sama ba sa prostitute nila gamiton ang among igsoon?

35

Miingon ang Dios kang Jacob, Bangon ug tungas ngadto sa dapit sa Bethel, ug puyo didto, ug buhata didto ang halaran alang sa Dios nga nagpakita kanimo sa dihang ikaw mikalagiw gikan sa nawong ni Esau nga imong igsoon. Miingon si Jacob sa iyang panimalay ug sa tanan nga kauban niya, Kuhaa ang mga langyaw nga mga diyos nga anaa kaninyo gikan sa inyong taliwala, ug paghinlo kamo, ug ilisi ang inyong mga bisti. Ug motindog kita ug motungas ngadto sa Bethel, ug magbuhat kita

didto ug halaran alang sa Diyos nga namati kanako sa adlaw sa kalisdanan, kinsa nag-uban kanako, ug nagluwas kanako sa dalan nga akong gilaktan. Ug gihatag nila kang Jacob ang mga diyos nga langyaw, nga diha sa ilang mga kamot, ug ang mga ariyos nga diha sa ilang mga dalunggan, ug gitago ni Jacob kini ilalom sa kahoy nga terebinto didto sa Siquem, ug nawala kini, hangtod sa karon nga adlaw. Ug migikan ang Israel gikan sa Shechem, ug ang kahadlok sa Diyos miabut sa mga siyudad nga nagpalibot kanila, ug wala sila migukod sa mga anak sa Israel. Miabot si Jacob ngadto sa Luz nga anaa sa yuta sa Canaan, nga mao ang Bethel, siya ug ang tanang katawhan nga kauban niya. Ug nagtukod siya didto ug halaran, ug gitawag niya ang ngalan sa dapit nga Betel, kay didto nagpakita kaniya ang Diyos sa dihang nag-ikyas siya gikan sa nawong sa iyang igsoon nga si Esau. Namatay si Deborah, ang yaya ni Rebecca, ug gilubong sa ubos sa Bethel ilawom ang kahoy nga oak, ug gitawag ni Jacob ang ngalan niini nga Oak sa Pagbangotan. Nagpakita ang Dios kang Jacob sa Luz, sa dihang miabot siya gikan sa Mesopotamia sa Syria, ug gipanalanginan siya sa Dios. Ug miingon ang Diyos kaniya, Ang imong ngalan dili na pagatawgon nga Yakob, kondili ang imong ngalan mahimong Israel, ug gitawag niya siya nga Israel. Miingon kaniya ang Diyos, Ako ang Diyos nimo, motubo ug modaghan ka. Mga nasud ug mga panagtigum sa mga nasud mahimong gikan kanimo, ug mga hari gikan sa imong hawak mogawas. Ug ang yuta nga akong gihatag kang Abraham ug kang Isaac, kanimo gihatag ko kini, kanimo mahimo kini, ug sa imong kaliwat human kanimo ihatag ko kining yutaa. Mitungas ang Diyos gikan kaniya sa dapit diin siya nakigsulti uban kaniya.

Ug gitukod ni Jacob ang usa ka haligi sa lugar diin nakigsulti ang Dios uban kaniya, usa ka haligi nga bato, ug mibubo siya sa ibabaw niini ug halad-ilimnon, ug mibubo siya sa ibabaw niini ug lana. Ug gitawag ni Yakob ang ngalan sa lugar nga nakigsulti ang Diyos uban kaniya didto, Betel. Pagbiya ni Jacob gikan sa Bethel, gitukod niya ang iyang tolda unahan sa tore sa Gader. Nahitabo nga sa dihang miduol siya sa Chabratha aron moadto sa Ephrathah, nanganak si Rachel, ug nalisud siya sa pagpanganak. Nahitabo nga sa lisud niyang pagpanganak, miingon kaniya ang mananabang, Pagmaisugon, kay kini usab alang kanimo usa ka anak nga lalaki. Nahitabo nga sa pagbuhian niya sa kalag, kay siya namatay, gitawag niya ang iyang ngalan, Anak sa akong kasakit, pero ang amahan mitawag sa iyang ngalan, Benjamin. Namatay si Rachel, ug gilubong sa dalan sa hippodrome sa Ephrathah, nga mao ang Bethlehem. Ug gitukod ni Jacob ang haligi ibabaw sa iyang lubnganan; kini mao ang haligi ibabaw sa lubnganan ni Rachel hangtod niining adlawa. Nahitabo nga sa dihang mipuyo si Israel niadtong yutaa, si Reuben milakaw ug mikatulog uban ni Bilhah, nga ulipong sa iyang amahan nga si Jacob, ug nakadungog si Israel niini, ug daotan kini sa iyang panan-aw. Ang mga anak nga lalaki ni Jacob napulog duha. Ang mga anak nga lalaki ni Leah, ang panganay ni Jacob, mao si Reuben, si Simeon, si Levi, si Judah, si Issachar, si Zebulun. Ang mga anak nga lalaki ni Rachel mao sila si Joseph ug si Benjamin. Ang mga anak nga lalaki ni Bilha nga suluguon babaye ni Raquel, si Dan, ug si Neftali. Ang mga anak ni Zilpah nga ulipon nga babaye ni Leah mao sila si Gad ug si Asher, kini ang mga anak ni Jacob nga natawo kaniya didto sa

Mesopotamia sa Syria. Miabot si Jacob kang Isaac nga iyang amahan didto sa Mamre, sa siyudad sa kapatagan, nga mao ang Hebron sa yuta sa Canaan, diin nagpuyo si Abraham ug si Isaac. Nahimo ang mga adlaw ni Isaac, nga iyang nabuhi, usa ka gatos walumpu ka tuig. Ug sa pagkapakyas ni Isaac namatay siya, ug gidugang ngadto sa iyang kaliwat, tigulang ug puno sa mga adlaw, ug gilubong siya ni Esau ug ni Jacob nga iyang mga anak.

36

Kini ang mga kaliwatan ni Esau, nga mao si Edom. Si Esau nakakuha ug mga asawa alang sa iyang kaugalingon gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon: si Ada, anak nga babaye ni Ailom nga Hetinhon, ug si Olibema, anak nga babaye ni Ana nga anak nga lalaki ni Sebegon nga Evaeus. Ug si Basemath, anak nga babaye ni Ishmael, igsoon nga babaye ni Nebaioth. Nanganak si Ada kang Elipas alang kaniya, ug si Basemat nanganak kang Raguel. Ug si Olibema nanganak kang Ieous, ug kang Ieglom, ug kang Kore. Kini ang mga anak nga lalaki ni Esau nga natawo kaniya sa yuta sa Canaan. Gikuha ni Esau ang iyang mga asawa, ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang iyang mga anak nga babaye, ug ang tanang mga tawo sa iyang balay, ug ang tanan niyang kabtangan, ug ang tanang mga baka, ug ang tanan nga iyang naangkon, ug ang tanan nga iyang natigom sa yuta sa Canaan, ug milakaw si Esau gikan sa yuta sa Canaan palayo kang Jacob nga iyang igsoon. Daghan kaayo ang ilang mga kabtangan aron magpuyo sila nga magkauban, ug ang

yuta diin sila naglangyaw dili na makahimo sa pagdala kanila tungod sa kadaghan sa ilang mga kabtangan. Mipuyo si Esau sa bukid sa Seir, si Esau mao ang Edom. Kini ang mga kaliwatan ni Esau nga amahan sa Edom didto sa bukid sa Seir. Ug kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Esau, si Eliphaz nga anak ni Adah nga asawa ni Esau, ug si Raguel nga anak ni Basemath nga asawa ni Esau. Ang mga anak nga lalaki ni Eliphaz mao sila si Thaiman, Omar, Zophar, Gothom, ug Kenez. Si Thamna usa ka puyopuyo ni Eliphaz nga anak ni Esau, ug nanganak siya kang Eliphaz ug Amalek. Kini sila mga anak ni Ada nga asawa ni Esau. Kini ang mga anak nga lalaki ni Raguel: si Nahath, si Zare, si Some, ug si Moze. Kini sila ang mga anak nga lalaki ni Basemath nga asawa ni Esau. Kini ang mga anak nga lalaki ni Olibemas, anak nga babaye ni Ana, nga anak nga lalaki ni Sebegon, nga asawa ni Esau; nanganak siya kang Esau kang Ieous, ug kang Ieglom, ug kang Kore. Kini ang mga pangulo nga mga anak ni Esau: ang mga anak ni Eliphaz nga kamagulangan ni Esau: pangulo si Teman, pangulo si Omar, pangulo si Zepho, pangulo si Kenaz, pangulo si Korah, pangulo si Gatam, pangulo si Amalek; kini ang mga pangulo ni Eliphaz sa yuta sa Edom; kini ang mga anak ni Adah. Ug kini ang mga anak nga lalaki ni Raguel nga anak nga lalaki ni Esau: si pangulo Nahoth, si pangulo Zare, si pangulo Some, si pangulo Moze. Kini ang mga pangulo ni Raguel sa yuta sa Edom, kini ang mga anak nga lalaki ni Basemath nga asawa ni Esau. Kini pero ang mga anak nga lalaki ni Olibemas nga asawa ni Esau: si pangulo Ieous, si pangulo Ieglom, si pangulo Kore. Kini ang mga pangulo ni Olibemas nga anak nga babaye ni Ana, nga asawa ni Esau. Kini ang mga anak ni Esau,

ug kini ang ilang mga pangulo, kini sila ang mga anak ni Edom. Kini mga anak nga lalaki ni Seir nga Horihanon, nga nagpuyo sa yuta: si Lotan, si Shobal, si Zibeon, si Ana, ug si Dishon, ug si Ezer, ug si Dishan; kini mga pangulo sa Horihanon, nga mga anak ni Seir sa yuta sa Edom. Ang mga anak nga lalaki ni Lotan nahimo nga si Chorri ug si Heman, ug ang igsoon nga babaye ni Lotan mao si Thamna. Kini pero ang mga anak nga lalaki ni Shobal: si Golam, si Manahath, si Gaibel, si Zophar, ug si Omar. Ug kini mga anak nga lalaki ni Zibeon, si Aie, ug si Ana; kini mao si Ana, nga nakakaplag sa Jamin didto sa kamingawan, sa dihang nagpasibsib siya sa mga mananap nga pasan ni Zibeon nga iyang amahan. Ug kini mga anak nga lalaki ni Ana: si Dishon, ug si Oholibama nga anak nga babaye ni Ana. Kini pero ang mga anak ni Deson: si Amadah, ug si Asban, ug si Ithran, ug si Haran. Kini ang mga anak ni Asar: si Balaam, si Zoukam, ug si Ioukam. Kini pero ang mga anak ni Rison: si As ug si Aran. Kini ang mga pangulo sa Hori: pangulo si Lotan, pangulo si Shobal, pangulo si Zibeon, pangulo si Ana, pangulo si Dishon, pangulo si Ezer, pangulo si Dishan; kini ang mga pangulo sa Hori sa ilang mga pagkapangulo sa yuta sa Edom. Ug kini ang mga hari nga naghari sa Edom, sa wala pa maghari ang hari sa Israel. Ug naghari sa Edom si Balak nga anak ni Beor, ug ang ngalan sa iyang siyudad mao ang Dennaba. Namatay si Balak, ug si Jobab nga anak nga lalaki ni Zara gikan sa Bosorra naghari puli kaniya. Namatay si Jobab, ug si Asom gikan sa yuta sa Thaiman naghari puli kaniya. Namatay si Asom, ug naghari puli kaniya si Adad nga anak ni Barad, nga nagpukan sa Midian didto sa kapatagan sa Moab, ug ang ngalan sa iyang siyudad mao ang

Gethaim. Namatay si Adad, ug si Samada gikan sa Masrekah naghari puli kaniya. Namatay si Samada, ug si Saul gikan sa Rooboth nga anaa duol sa suba naghari puli kaniya. Namatay si Saul, ug si Ballenon nga anak ni Achobor naghari puli kaniya. Namatay si Ballenon nga anak nga lalaki ni Achobor, ug naghari puli kaniya si Arad nga anak nga lalaki ni Barad, ug ang ngalan sa iyang siyudad mao ang Peor, ug ang ngalan sa iyang asawa mao si Metebeel, anak nga babaye ni Matraith nga anak nga lalaki ni Maizoob. Kini ang mga ngalan sa mga pangulo ni Esau, sa ilang mga tribo, sumala sa ilang dapit, sa ilang mga yuta, ug sa ilang mga nasud: pangulo Timna, pangulo Alva, pangulo Jeter, pangulo Oholibama, pangulo Ela, pangulo Pinon, pangulo Kenaz, pangulo Teman, pangulo Mibsar, pangulo Magdiel, pangulo Iram; kini ang mga pangulo sa Edom, sa mga pinuy-anan sa yuta sa ilang panag-iya; kini si Esau nga amahan sa Edom.

37

Nagpuyo si Jacob sa yuta diin naglangyaw ang iyang amahan, sa yuta sa Canaan. Kini ang mga kaliwatan ni Jacob. Si Joseph napulo ug pito ka tuig ang edad, nagbantay sa mga karnero sa iyang amahan uban sa iyang mga igsoon. Samtang batan-on pa siya, nakig-uban siya sa mga anak nga lalaki ni Bilhah ug sa mga anak nga lalaki ni Zilpah, nga mga asawa sa iyang amahan. Gidala ni Joseph ang daotang tsismis ngadto kang Israel nga ilang amahan. Si Jacob mihigugma kang Joseph labaw sa tanan niyang mga anak nga lalaki, tungod kay siya anak sa iyang

tigulang, ug gibuhat niya alang kaniya ang usa ka bisti nga bulok-bulok. Pagkakita sa iyang mga igsoon nga siya gihigugma sa amahan labaw sa tanan niyang mga anak, gidumtan nila siya, ug wala sila makahimo sa pagsulti kaniya bisan unsa nga malinawon. Pagkahuman madamgo si Joseph ug damgo, gisulti niya kini sa iyang mga igsoon. Ug miingon siya kanila, Paminawa kining damgo nga akong gidamgo. Nagtuo ako nga kamo nagbugkos ug mga uhay sa taliwala sa kaumahan, ug mitindog ang akong uhay ug natukod kini, apan ang inyong mga uhay naglikos ug nag-simba sa akong uhay. Miingon kaniya ang iyang mga igsoon, Maghari ka ba gayod sa ibabaw namon, o magmando ka ba gayod kanamo? Ug midugang pa sila sa pagdumot kaniya tungod sa iyang mga damgo ug tungod sa iyang mga pulong. Nakakita siya ug laing damgo, ug gisulti niya kini sa iyang amahan ug sa iyang mga igsoon, ug miingon, Tan-awa, nagdamgo ako ug laing damgo, sama sa adlaw ug ang bulan ug ang napulog usa ka mga bituon nanagyukbo kanako. Ug gibadlong siya sa iyang amahan, ug miingon siya kaniya, unsa kining damgo nga imong gidamgo? Nan ba gyud moabot kami—ako ug ang imong inahan ug ang imong mga igsoon—aron mosimba kanimo sa yuta? Nangabugho kaniya ang iyang mga igsoon, apan ang iyang amahan nagtipig sa pulong. Miadto ang iyang mga igsoon sa pag-atiman sa mga karnero sa ilang amahan didto sa Shechem. Ug miingon si Israel kang Jose, Dili ba ang imong mga igsoon nag-atiman sa mga karnero didto sa Sikem? Dinhi ipadala ko ikaw ngadto kanila; ug miingon siya kaniya, ania ako. Miingon si Israel kaniya, Lakaw ug tan-awa kung maayo ba ang imong mga igsoon ug ang mga karnero, ug

suginli ako. Ug gipadala niya siya gikan sa walog sa Hebron, ug miabot siya sa Shechem. Ug nakakaplag kaniya ang usa ka tawo nga nagsuroysuroy sa kaumahan, ug nangutana kaniya ang tawo nga nag-ingon, Unsa ang imong gipangita? Pero miingon siya, Ang akong mga igsoon akong gipangita; sultihi ako kon asa sila nagpasibsib. Miingon kaniya ang tawo, Mibiya na sila gikan dinhi, kay nadungog ko sila nga nag-ingon, Moadto kita sa Dothaim. Ug milakaw si Jose sa pagsunod sa iyang mga igsoon, ug nakit-an niya sila didto sa Dothaim. Nakita nila siya una gikan sa layo sa wala pa siya moduol kanila, ug naglaraw sila ug daotan aron patyon siya. Miingon ang matag usa sa iyang igsoon nga lalaki, Tan-awa, moanhi na ang maong managinip. Karon busa, dali, patyon nato siya ug ilabay nato siya ngadto sa usa sa mga atabay, ug moingon kita, Usa ka mabangis nga mananap milamoy kaniya, ug atong makita kung unsa ang mahitabo sa iyang mga damgo. Pagkadungog ni Reuben, giluwas niya siya gikan sa ilang mga kamot, ug miingon, Dili nato siya samaran ngadto sa kalag. Miingon si Reuben kanila, Ayaw ibubo ang dugo, isalibay ninyo siya ngadto sa usa sa mga atabay dinhi sa kamingawan, apan ayaw ibutang ang inyong kamot kaniya, aron maluwas niya siya gikan sa ilang mga kamot, ug iuli niya siya sa iyang amahan. Nahitabo nga sa dihang miabot si Joseph ngadto sa iyang mga igsoon, ilang gihuboan si Joseph sa iyang tunika nga bulok-bulok. Ug human nila kuhaon siya, ilang gilabay ngadto sa lungag, apan ang lungag walay sulod, walay tubig. Milingkod sila aron mokaon ug tinapay ug sa pagtan-aw nila sa ilang mga mata nakita nila, ug ania karon ang mga biyahero nga mga Ismaelita nanggikan gikan sa Gilead ug ang

ilang mga kamelyo napuno sa insenso ug resina ug estakte. Nanglakaw sila aron dad-on paubos ngadto sa Ehipto. Miingon si Judah ngadto sa iyang mga igsoon, Unsa may pulos kon patyon nato ang atong igsoon ug tabonan ang iyang dugo? Dali ibaligya nato siya sa mga Ismaelita; ug ang atong mga kamot ayaw ibutang sa ibabaw niya, tungod kay siya atong igsoon ug atong unod. Nakadungog ang iyang mga igsoon. Ug nanglabay ang mga tawo nga mga Midianhon nga mga negosyante, ug ilang gibira ug gipataas si Jose gikan sa atabay; ug ilang gibaligya si Jose sa mga Ismaelihon sa kaluhaan ka bulawan. Ug gidala nila si Jose ngadto sa Ehipto. Mibalik si Reuben sa lungag, ug wala niya makita si Joseph sa sulod sa lungag, ug iyang gigisi ang iyang mga bisti. Ug mibalik siya sa iyang mga igsoon, ug miingon, Ang bata wala na; apan ako, asa pa ba ako moadto? Pagkakuha nila sa tunika ni Jose, giihaw nila ang nating kanding, ug gihugawan nila ang tunika sa dugo. Ug gipadala nila ang varied nga tunika, ug gidala nila sa ilang amahan, ug miingon sila, Kini among nakaplagan, ilhi kung tunika ba sa imong anak kini, o dili. Ug nakaila niya kaniya, ug miingon, Tunika sa akong anak nga lalaki kini, daotang mananap ang milamoy kaniya, mananap ang mikuha kang Jose. Gisi ni Jacob ang iyang mga baro, ug nagbutang ug sako sa iyang hawak, ug nagbangotan sa iyang anak sulod sa daghang mga adlaw. Nagtigom apan ang tanan niyang mga anak nga lalaki ug ang mga anak nga babaye, ug mianha sila aron sa paglipay kaniya, apan wala siya gusto nga lipayun, nga nag-ingon, Manaog ako ngadto sa akong anak nga lalaki nga nagbangotan ngadto sa hades, ug mihilak ang iyang amahan alang kaniya. Ang mga

Midianhon namaligya kang Jose ngadto sa Ehipto kang Potifar, ang eunuko ni Faraon nga punoan sa mga magluluto.

38

Nahitabo niadtong panahona nga si Juda milugsong gikan sa iyang mga igsoon ug miabot siya ngadto sa usa ka tawo nga Adullamite nga ginganlag Hira. Ug didto nakita ni Juda ang anak nga babaye sa usa ka Canaanhon nga lalaki nga ginganlag Sua, ug gipangasawa niya siya, ug nakigdulog siya kaniya. Ug human mabdos nanganak siya ug anak nga lalaki, ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Er. Ug pagkamabdos nanganak siya ug anak nga lalaki, ug gitawag niya ang iyang ngalan ug Onan. Ug human makadugang, nanganak siya ug anak nga lalaki, ug gitawag ang iyang ngalan ug Shiloh. Didto kini sa Chasbi sa dihang nanganak siya kanila. Ug mikuha si Judah ug asawa alang kang Er nga iyang kamagulangan, nga ang ngalan mao si Tamar. Nahitabo nga si Er nga panganay ni Judah dautan sa atubangan sa Ginoo, ug gipatay siya sa Dios. Miingon si Judah kang Onan, Sulod sa asawa sa imong igsoon, ug pakaslan siya, ug paghatag ug kaliwat alang sa imong igsoon. Apan nahibalo si Onan nga dili kaniya ang binhi, busa sa matag higayon nga mosulod siya sa asawa sa iyang igsoon, nagbubo siya sa yuta aron dili mohatag ug binhi sa iyang igsoon. Daotan kini nga mipakita sa atubangan sa Diyos nga iyang gibuhat kini, ug gipatay usab niya kini. Miingon si Judah kang Tamar nga iyang umagad, Pagpuyo nga balo sa balay sa imong amahan, hangtod nga modako si Shelah

nga akong anak nga lalaki; miingon man siya, Basin unya mamatay usab kini, sama sa iyang mga igsoon. Ug human milakaw, si Tamar naglingkod sa balay sa iyang amahan. Misansan ang mga adlaw, ug namatay si Shua nga asawa ni Judah. Human mahupay, si Judah misaka ngadto sa mga tiggunting sa iyang mga karnero, siya ug si Hirah nga iyang magbalantay nga taga-Adullam, paingon sa Timnah. Ug gisultihan si Tamar nga iyang umagad, nga nag-ingon, Tan-awa, ang imong ugangan mosaka ngadto sa Thamna aron kiskison ang iyang mga karnero. Ug gikuha niya ang mga baro sa pagkabalo gikan sa iyang kaugalingon, gisul-ob niya ang baro sa ting-init, ug giayohan niya ang iyang kaugalingon, ug milingkod siya duol sa mga ganghaan sa Ainan, nga mao ang anaa sa agianan sa Thamna, kay nakita niya nga si Shiloh dako na, apan wala siya mohatag kaniya ngadto kaniya nga asawa. Ug sa pagkakita ni Judah kaniya, gihunahuna niya nga siya usa ka prostitute, kay gitabonan man niya ang iyang nawong ug wala niya siya maila. Miliko siya padulong kaniya gikan sa dalan, ug miingon kaniya, Tugoti ako mosulod padulong kanimo, kay wala siya mahibalo nga minyoon niya siya. Apan siya miingon, Unsa ang ihatag mo kanako kon mosulod ka padulong kanako? Apan siya miingon, Ako mopadala kanimo ug nating kanding gikan sa akong mga karnero. Apan siya miingon, Kon mohatag ka kanako ug prenda hangtod nga imong ipadala. Ug siya miingon, Unsang prenda ba ang ihatag ko nimo? Ug siya miingon, Ang imong singsing, ug ang kuwintas, ug ang sungkod nga anaa sa imong kamot. Ug gihatag niya kaniya, ug misulod siya ngadto kaniya; ug sa tagoangkan nakuha gikan kaniya. Ug sa pagtindog

mipalayo siya, gikuha niya ang iyang bisti nga tag-init, ug gisul-ob niya ang mga bisti sa iyang pagkabalo. Nagpadala si Juda ug nating kanding pinaagi sa iyang magbalantay nga taga-Adulam aron sa pagkuha sa prenda gikan sa babaye, apan wala niya makit-i siya. Nangutana siya sa mga tawo gikan sa dapit, asa man ang babaeng bayaran nga didto sa Enan sa dalan? Ug miingon sila, Wala dinhi babayeng bayaran. Ug mibalik siya kang Juda ug miingon, Wala nako makit-i, ug ang mga tawo gikan sa maong dapit nag-ingon nga walay babayeng bayaran didto. Miingon si Judah, Iyang bahala na, apan dili unta kami kataw-an. Ako man nagpadala niining nating kanding, apan ikaw wala makakaplag kaniya. Nahitabo nga human sa tulo ka bulan, gibalita kang Juda, nga nag-ingon, Nagpakighilawas si Tamar nga imong umagad, ug tan-awa, nagmabdos siya tungod sa pagpakighilawas. Miingon si Juda, Pagawasa siya ug sunoga siya. Kini pero samtang gidala nagpadala siya ngadto sa iyang ugangan nga lalaki, nag-ingon, Gikan sa tawo nga tag-iya niining mga butanga, ako mabdos. Ug miingon siya, Ila-a kinsa ang tag-iya niining singsing, ug niining kwentas, ug niining sungkod. Nakaila si Judah, ug miingon, Mas matarong si Tamar kay kanako, tungod kay wala nako siya ihatag kang Shiloh nga akong anak. Ug wala na siya makigdulog kaniya pag-usab. Nahitabo nga sa dihang siya nanganak, may kambal diha sa iyang tagoangkan. Nahitabo nga sa pagpanganak niya, ang usa mipaggawas sa kamot, ug ang mananabang mikuha ug miggapos ug pula sa iyang kamot, nag-ingon, Kini mogawas una. Apan sa nagkuha pabalik sa kamot, ug dihadiha migawas ang iyang igsoon; ug siya miingon, unsang babag ang nabuak tungod

kanimo? Ug gitawag niya ang iyang ngalan, Perez. Ug human niini migawas ang iyang igsoon, nga sa iyang kamot may pula, ug gitawag ang iyang ngalan ug Zara.

39

Si Joseph gidala ngadto sa Ehipto, ug si Potiphar, ang eunuch ni Pharaoh, ang punoan nga magluluto, usa ka tawo nga Ehiptohanon, nakapalit kaniya gikan sa mga kamot sa mga Ishmaelite nga nagdala kaniya didto. Ug ang Ginoo uban kang Joseph, ug siya usa ka lalaki nga naglampus, ug siya nahimutang sa balay sa iyang agalon nga Ehiptohanon. Nahibalo ang iyang agalon nga ang Ginoo uban kaniya, ug bisan unsa nga iyang buhaton, ginapalambo sa Ginoo diha sa iyang mga kamot. Ug nakakaplag si Jose ug pabor sa atubangan sa iyang ginoo, ug nakapahimuot siya kaniya. Ug gitudlo niya siya sa ibabaw sa iyang balay; ug ang tanan nga anaa kaniya, gihatag niya pinaagi sa kamot ni Jose. Nahitabo nga human siya mabutang ibabaw sa iyang balay, ug ibabaw sa tanan nga anaa kaniya, gipanalanginan sa Ginoo ang balay sa Ehiptohanon tungod kang Joseph, ug ang panalangin sa Ginoo diha sa tanan niyang mga kabtangan sa balay, ug sa iyang uma. Ug gitugyan niya ang tanan nga butang nga iya kaniya ngadto sa mga kamot ni Jose; ug wala siya makahibalo sa bisan unsa mahitungod sa iyang kaugalingon gawas sa tinapay nga gikaon niya mismo. Ug si Jose matahom sa panagway, ug gwapa sa panagway kaayo. Ug nahitabo human sa maong mga pulong nga gibutang sa asawa

sa iyang agalon ang iyang mga mata kang Jose, ug miingon, Higda uban kanako. Apan siya wala motugot; ug miingon siya sa asawa sa iyang agalon, Kung ang akong agalon wala mahibalo tungod kanako sa bisan unsa sa iyang balay, ug ang tanan nga anaa kaniya gihatag niya sa akong mga kamot, ug wala nay labaw sa balay niini kay kanako, ni gikuha gikan kanako ang bisan unsa, gawas kanimo, tungod kay ikaw asawa niya, ug unsaon nako pagbuhat niining daotang butanga, ug makasala ako sa atubangan sa Dios? Sa dihang siya nagsulti kang Joseph adlaw-adlaw, ug wala siya motuman kaniya sa pagkatulog uban kaniya aron sa pagpakighilawas kaniya. Nahitabo nga ingon niini nga adlaw, ug misulod si Jose sa balay aron buhaton ang iyang mga buluhaton, ug walay bisan kinsa sa sulod sa balay. Ug iyang giguyod siya sa iyang mga bisti, nga nag-ingon, Higda uban kanako, ug gibiyaan niya ang iyang mga bisti sa iyang mga kamot, ug mikalagiw siya, ug migawas sa gawas. Ug nahitabo nga sa nakita niya nga gibiyaan ang iyang mga bisti sa iyang mga kamot ug mikalagiw ug migawas sa gawas, gitawag niya ang mga tawo nga anaa sa balay, ug miingon siya kanila, nag-ingon, tan-awa, gidala niya kanato ang usa ka tawo nga Hebreohanon aron sa pagbiaybiay kanato; misulod siya kanako, nag-ingon, higda uban kanako; ug misinggit ako sa kusog nga tingog. Sa pagkadungog niya nga gipataas nako ang akong tingog ug misinggit ako, gibiyaan niya ang iyang mga bisti tupad kanako, mikalagiw siya, ug migawas sa gawas. Ug gibiyaan niya ang mga baro sa iyang kiliran, hangtod nga miabot ang iyang agalon sa iyang balay. Ug misulti siya kaniya sumala niining mga pulonga, nga nag-ingon, Misulod kanako ang bata nga

Hebreohanon, nga imong gidala kanamo, sa pagbiaybiay kanako; ug miingon siya kanako, Mohigda ako uban kanimo. Apan sa dihang nakadungog siya nga gipataas ko ang akong tingog ug misinggit ko, gibiyaan niya ang iyang mga bisti tupad kanako, mikalagiw, ug migawas sa gawas. Nahitabo, sa dihang nadungog sa agalon ang mga pulong sa iyang asawa, kung unsa tanan nga iyang gisulti ngadto kaniya, nga nag-ingon, Mao kini ang gibuhat kanako sa imong sulogoon, ug nasuko siya sa kasuko. Ug sa pagkuha sa agalon kang Jose, iyang gibutang siya sa kuta, sa dapit diin ang mga binilanggo sa hari gipabilanggo didto sa kuta. Ug ang Ginoo diha uban kang Jose, ug gibubo niya ang iyang kalooy, ug gihatag niya kaniya ang pabor sa atubangan sa punoan sa bilanggoan. Ug gihatag sa punoan nga bantay sa bilanggoan ang bilanggoan pinaagi sa kamot ni Jose, ug ang tanan nga mga binilanggo nga anaa sa bilanggoan, ug ang tanan nga ilang gibuhat didto, siya mismo ang nagbuhat niini. Wala mahibalo ang punoan nga bantay sa bilanggoan bisan unsa pinaagi kaniya, kay ang tanan pinaagi sa kamot ni Jose, tungod kay ang Ginoo uban kaniya, ug bisan unsa nga iyang gihimo, gihimo kini nga malampuson sa Ginoo diha sa iyang mga kamot.

40

Nahitabo human sa kining mga pulonga, nakasala ang punoan nga tigdala ug bino sa hari sa Ehipto, ug ang punoan nga magbubuhat ug tinapay, sa ilang agalon nga hari sa Ehipto. Ug

nasuko si Faraon sa iyang duha ka eunuko, sa punoan nga tigdala ug copa ug sa punoan nga magpapanapoy. Ug gibutang niya sila sa bilanggoan ngadto sa prisohan, ngadto sa dapit diin si Jose gibibilanggo didto. Ug gibutang sa punoan sa bilanggoan kang Jose sila, ug mitindog siya tupad kanila, ug sila didto sulod sa bilanggoan sulod sa pipila ka adlaw. Ug nakakita silang duha ug damgo sa usa ka gabii; ug ang panan-awon sa damgo sa punoan nga tigdala ug bino ug sa punoan nga magbubuhat ug tinapay, nga mga sakop sa hari sa Ehipto nga anaa sa bilanggoan, mao kini. Misulod si Jose kanila sa buntag, ug nakita niya sila nga nangasamok. Ug siya nangutana sa mga eunuko ni Faraon, nga kauban niya sa bilanggoan tupad sa iyang agalon, nga nag-ingon, Nganong malungkot man ang inyong mga nawong karon? Sila miingon kaniya, Nakakita kami ug damgo, ug ang magpasabot wala dinhi alang niini; ug si Jose miingon kanila, Dili ba pinaagi sa Diyos ang pagpasabot niini? Isulti ninyo busa kanako. Ug gisulti sa punoan nga tigdala ug bino ang iyang damgo ngadto kang Jose, ug miingon, Sa akong pagkatulog may paras sa akong atubangan. Sa ubas adunay tulo ka sanga, ug kini lumalaki, nagpatubo ug mga suhol, ug hinog ang mga pungpong sa ubas. Ug ang kopa ni Faraon diha sa akong kamot, ug gikuha ko ang ubas, ug gipuga ko kini ngadto sa kopa, ug gihatag ko ang kopa ngadto sa kamot ni Faraon. Ug miingon si Jose kaniya, Kini ang kahulogan niini: ang tulo ka sanga mao ang tulo ka adlaw. Pa tulo ka adlaw, ug mahinumdom si Faraon sa imong katungdanan, ug ibalik niya ikaw sa imong pagka-punoan nga tigdala sa bino, ug ihatag nimo ang kopa ni Faraon ngadto sa iyang kamot sumala sa imong sinugdanan nga una,

sama sa ikaw tigdala sa bino. Apan hinumdomi ako tungod sa imong kaugalingon, sa dihang maayo ang mahitabo kanimo, ug buhata kanako ang kaluoy, ug hinumdomi ako ngadto sa Faraon, ug kuhaa ako gikan niining bilanggoan. Kay pinaagi sa pagpangawat gikawat ako gikan sa yuta sa mga Hebreohanon, ug dinhi wala ako maghimo ug bisan unsa, apan gihulog nila ako sa bung-aw nga kini. Ug nakita sa punoan nga magtinapay nga husto niya gihubad; ug miingon sa Jose, ug ako nakakita ug damgo: ug naghunahuna ako tulo ka basket sa tinapay nga gialsa sa ibabaw sa akong ulo; Sa basket nga sa ibabaw gikan sa tanan nga matang, nga si Faraon mokaon, buhat sa magtinapay, ug ang mga langgam sa langit nangaon niini gikan sa basket nga sa ibabaw sa akong ulo. Mitubag si Jose, miingon siya kaniya, Kini ang kahulogan niini: ang tulo ka basket, tulo ka adlaw; Sulod pa sa tulo ka adlaw, ug kuhaon ni Faraon ang imong ulo gikan kanimo; ug ibitay ka niya sa kahoy, ug kan-on sa mga langgam sa langit ang imong unod gikan kanimo. Nahitabo sa ikatulong adlaw, adlaw sa pagkatawo ni Faraon, ug naghimo siya ug ilimnon alang sa tanan niyang mga sulugoon; ug nahinumdom siya sa katungdanan sa tigdala ug bino ug sa katungdanan sa magbubuhat ug tinapay taliwala sa iyang mga sulugoon. Ug iyang gibalik ang punoan nga tigdala ug bino sa iyang katungdanan, ug gihatag ang kopa ngadto sa kamot ni Faraon. Apan ang punoan nga magbubuhat ug tinapay gibitay, sama sa gihubad ni Jose kanila. Ug wala mahinumdomi sa punoan nga magdadala ug bino si Joseph, kondili iyang gikalimtan siya.

41

Nahitabo nga human sa duha ka tuig, si Faraon nakakita ug damgo; siya naghunahuna nga nagtindog sa ibabaw sa suba. Ug tan-awa, gikan sa suba nanggawas ang pito ka mga baka nga maanyag ug porma ug tambok, ug nangibsog sila sa Achei. Laing pito ka mga baka mitungas human niini gikan sa suba, dautan ang porma, ug niwang ang unod, ug nanibsib tupad sa mga baka sa daplin sa suba. Ug gilamoy sa pito ka baka nga ug-ug ug niwang sa unod ang pito ka baka nga maayo sa porma ug pinili sa unod, ug si Faraon mibangon. Ug siya nagdamgo sa ikaduha, ug ania karon, pito ka mga uhay sa trigo nagsaka sa usa ka punoan, pinili ug maayo. Ug ania karon, pito ka uhay nga manipis ug gilaglag sa hangin nanagtubo uban kanila. Ug gilamoy sa pito ka manipis ug gihuyop sa hangin nga mga uhay ang pito ka pinili ug punong mga uhay, ug si Faraon mibangon, ug kini usa ka damgo. Nahitabo sa buntag, ug nasamok ang iyang kalag, ug nagpadala siya ug nagtawag sa tanang mga tigpasabot sa Ehipto, ug sa tanang mga makinaadmanon niini, ug gisugilon ni Faraon kanila ang iyang damgo, ug walay makasaysay niini sa Faraon. Ug misulti ang punoan sa mga tigdala ug bino ngadto sa Faraon, nag-ingon, Ang akong sala gihinumduman ko karon. Ang Paraon nasuko sa iyang mga anak, ug gibutang niya kami sa bilanggoan, sa balay sa punoan nga kusinero, ako ug ang punoan nga panadero. Ug nakakita kami og damgo, kami nga duha, sa usa ka gabii, ako ug siya, matag usa sumala sa iyang kaugalingong damgo. Ug didto uban

kanamo usa ka batan-ong lalaki anak Hebreohanon sa punoan nga magluluto, ug among gisugilon kaniya, ug iyang gihubad alang kanamo. Nahitabo, ingon sa iyang paghubad kanamo, mao usab nga nahitabo: ako gibalik sa akong katungdanan, ug siya gibitay. Nagpadala si Faraon ug mitawag kang Jose, ug gidala nila siya gawas gikan sa bilanggoan, ug nag-ahit nila siya, ug nag-ilis nila sa iyang bisti, ug miabot siya ngadto kang Faraon. Miingon si Faraon kang Jose, Nakakita ako ug damgo, ug walay makahubad niini. Apan nakadungog ako mahitungod kanimo nga nagsulti nga ikaw, sa pagkadungog nimo sa mga damgo, makahubad niini. Mitubag si Jose sa Paraon ug miingon, Kung wala ang Diyos, dili motubag ang kaluwasan alang sa Paraon. Misulti si Faraon kang Joseph, nag-ingon, Sa akong damgo, naghunahuna ako nga nagtindog ako tapad sa daplin sa suba. Ug sama nga gikan sa suba nanggawas ang pito ka mga baka nga maanyag ug porma ug pinili ang ilang unod, ug nangibsog sila sa Achei. Ug tan-awa, pito ka laing mga baka misaka sa ilang likod gikan sa suba, dautan ug mangil-ad sa panagway, ug niwang sa unod, nga sama niana wala ako makakita sa tibuok yuta sa Ehipto nga mas mangil-ad. Ug gilamoy sa pito ka mangil-ad ug niwang nga mga baka ang pito ka unang mga baka nga maayo ug pili. Ug misulod sila sa ilang mga tiyan, ug wala kini makita nga misulod sila sa ilang mga tiyan, ug ang ilang mga panagway mangil-ad, sama sa sinugdanan. Apan human ako mamata, natulog ako. Ug nakita ko pag-usab sa akong pagkatulog, ug sama sa pito ka uhay sa trigo mitaas sa usa ka punoan, puno ug maayo. Apan laing pito ka uhay sa trigo, niwang ug gub-on sa hangin, mitaas sunod kanila. Ug gilamoy sa pito ka manipis ug

gub-on sa hangin nga uhay ang pito ka maayo ug puno nga uhay. Miingon busa ako sa mga tigpasabot, ug walay bisan usa kanila nga nakapasabot niini kanako. Ug miingon si Jose sa Parao, Ang damgo sa Parao usa ra; bisan unsa ang Diyos buhaton, iyang gipakita sa Parao. Ang pito ka maayong mga baka mao ang pito ka tuig, ug ang pito ka maayong mga uhay nga trigo mao ang pito ka tuig; ang damgo ni Paraon usa ra. Ug ang pito ka niwang nga mga baka nga nagsaka sunod kanila, pito ka tuig mao, ug ang pito ka niwang ug gub-on sa hangin nga mga uhay, pito ka tuig mao, mahimong pito ka tuig sa gutom. Ang pulong nga akong gisulti kang Paraon, bisan unsa ang buhaton sa Diyos, gipakita niya kang Paraon. Tan-awa, pito ka tuig nga dako nga kadagaya moabot sa tibuok yuta sa Ehipto. Moabot pero ang pito ka tuig sa gutom human niini, ug kalimtan nila ang kabusog nga mahitabo sa tibuok Ehipto, ug ang gutom mogub-on sa yuta. Ug dili mailhan ang kadagaya sa ibabaw sa yuta tungod sa gutom nga moabot human niini, kay kusgan kaayo kini. Mahitungod sa pagkaduha sa damgo ni Faraon, tungod kay tinuod ang pulong nga gikan sa Diyos, ug magdali ang Diyos sa paghimo niini. Karon busa hunahunaa ang usa ka tawo nga maalamon ug masinabtanon, ug tudloa siya sa ibabaw sa yuta sa Ehipto. Ug buhata ni Faraon ug magbutang siya ug mga gobernador sa ibabaw sa yuta, ug tiguma nila ang tanang abot sa yuta sa Ehipto sa pito ka tuig sa kadagaya, ug tiguma nila ang tanang pagkaon sa pito ka tuig nga moabot nga maayo kini, ug tiguma ang trigo ubos sa kamot ni Faraon, ang pagkaon sa mga siyudad tipigi kini. Ug ang mga pagkaon nga gitipigan sa yuta mahimong alang sa pito ka tuig sa gutom, nga moabot diha sa yuta sa Ehipto, ug

ang yuta dili pagalaglagon diha sa gutom. Nakapahimuot ang pulong sa atubangan ni Faraon, ug sa atubangan sa tanan niyang mga sulugoon. Ug miingon si Paraon sa tanan niyang mga sulugoon, Dili ba kita makakaplag ug tawo nga sama niini, nga adunay espiritu sa Diyos diha kaniya? Miingon si Faraon kang Jose, Tungod kay gipakita sa Diyos kanimo kining tanan, walay tawo nga mas maalamon ug mas masinabtanon kay kanimo. Ikaw mahimong magmando sa akong balay, ug sa imong sugo mosunod ang tanan nakong katawhan, gawas lang sa trono nga ako mas labaw kanimo. Miingon si Faraon kang Iosip, Tan-awa, gitudlo ko ikaw karon sa ibabaw sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug gikuha ni Faraon ang singsing gikan sa iyang kamot, gibutang niya kini sa kamot ni Jose, ug gisul-oban niya siya ug bisti nga lino, ug gibutangan niya ug bulawanon nga kwentas sa iyang liog. Ug gipasaka niya siya sa ikaduha niyang karwahe, ug ang herald nagmantala sa iyang atubangan, ug gitudlo niya siya sa tibuok yuta sa Ehipto. Miingon si Faraon kang Joseph, Ako si Faraon; wala ikaw, walay bisan kinsa nga magbayaw sa iyang kamot sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug gitawag ni Faraon ang ngalan ni Jose ug Psontomphanech, ug gihatag niya kaniya si Aseneth nga anak nga babaye ni Potiphera nga pari sa Heliopolis ingon nga iyang asawa. Si Joseph katloan ka tuig ang edad sa dihang mitindog siya sa atubangan ni Faraon nga hari sa Ehipto, ug migawas si Joseph gikan sa atubangan ni Faraon ug milakaw sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug ang yuta naghimo ug mga uhay sa pito ka tuig sa kadagaya. Ug gitigom niya ang tanan nga pagkaon sa pito ka tuig, nga diha ang kadagaya sa yuta sa Ehipto, ug gibutang niya ang pagkaon diha

sa mga siyudad; ang pagkaon sa mga kapatagan nga naglibot sa matag siyudad gibutang niya didto. Ug gitigom ni Jose ang trigo sama sa balas sa dagat, daghan kaayo, hangtod nga dili na makahimo pag-ihap, kay wala nay numero. Ang si Joseph nahimong may duha ka anak nga lalaki sa wala pa moabot ang pito ka tuig sa gutom, kinsa gipanganak alang kaniya ni Asenath nga anak nga babaye ni Potiphera nga pari sa Heliopolis.
Gitawag ni Jose ang ngalan sa panganay ug Manases; tungod kay gipahikalimot ako sa Diyos sa tanan nakong mga kasakit, ug sa tanan sa akong amahan. Ug ang ngalan sa ikaduha gitawag niya ug Efraim; tungod kay gipatubo ako sa Diyos sa yuta sa akong pagpaubos. Milabay ang pito ka tuig sa kadagaya nga nahitabo sa yuta sa Ehipto. Ug nagsugod ang pito ka tuig sa gutom sa pag-abot, sama sa gisulti ni Jose, ug nahitabo ang gutom sa tanan nga yuta, apan sa tanan nga yuta sa Ehipto dihay mga tinapay. Ug gigutom ang tibuok yuta sa Ehipto, ug misinggit ang katawhan ngadto sa Paraon mahitungod sa tinapay. Miingon ang Paraon sa tanang mga Ehiptohanon, Lakaw kamo kang Jose, ug buhata ang bisan unsa nga iyang isulti kaninyo. Ug ang gutom diha sa nawong sa tibuok yuta, ug si Jose nagbukas sa tanan nga mga kamalig ug nagbaligya sa tanan nga mga Ehiptohanon. Ug ang tanang mga kayutaan miabot sa Ehipto aron mopalit kang Jose, kay ang gutom mihari sa tibuok yuta.

42

Pagkakita ni Jacob nga adunay baligya sa Ehipto, miingon siya

sa iyang mga anak, Nganong nagpakahubag man kamo? Tan-awa, nakadungog ako nga adunay trigo sa Ehipto. Kanaog kamo didto ug pamalit alang kanato ug diyutay nga pagkaon aron mabuhi kita ug dili kita mamatay. Nanglugsong ang napulo ka mga igsoon ni Jose aron mopalit ug trigo gikan sa Ehipto; apan si Benjamin, ang igsoon ni Jose, wala niya ipadala uban sa iyang mga igsoon; kay miingon siya, Basin unya mahitabo kaniya ang katalagman. Miabot ang mga anak nga lalaki sa Israel aron mopalit uban sa uban nga mga moabot, kay may gutom diha sa yuta sa Canaan. Si Joseph apan mao ang magmamando sa yuta, siya mao ang nagbaligya sa tanang katawhan sa yuta. Ug sa pag-abot, ang mga igsoon ni Joseph nagsimba kaniya nga nagdapa sa yuta. Pagkakita ni Jose sa iyang mga igsoon, nailhan niya sila; ug nagpakadumuloong gikan kanila, ug nakigsulti siya kanila ug gahi; ug miingon siya kanila, Asa kamo gikan? Ug sila miingon, Gikan sa yuta sa Canaan aron mopalit ug pagkaon. Nailhan ni Jose ang iyang mga igsoon; apan sila wala makaila kaniya. Ug nahinumdom si Jose sa iyang mga damgo, nga iyang nakita; ug miingon siya kanila, Mga espiya kamo, mianhi kamo aron sa pagtan-aw sa mga timailhan sa yuta. Apan sila miingon, Dili, ginoo; kami nga imong mga sulugoon mianhi aron mopalit ug pagkaon. Tanan kami mga anak sa usa ka tawo; malinawon kami, dili mga espiya ang imong mga sulugoon. Miingon siya kanila, Dili, kondili ang mga tunob sa yuta mao ang inyong giadtoan aron tan-awon. Ug sila miingon, kami napulog duha nga imong mga anak nga mga igsoon sa yuta sa Canaan; ug tan-awa, ang mas bata uban sa among amahan karon; ug ang usa wala na. Miingon si Joseph kanila, Kini mao ang akong gisulti

kaninyo nga mga espiya kamo. Niini ipakita kamo, pinaagi sa panglawas ni Faraon, dili gayud kamo makagawas gikan dinhi kon dili moabot dinhi ang inyong manghud nga igsoon. Magpadala gikan kaninyo ug usa, ug kuhaa ang inyong igsoon, apan kamo pagadad-on hangtod nga mahayag ang inyong mga pulong, kung kamo nagsulti ug kamatuoran o dili. Apan kung dili, pinaagi sa panglawas ni Faraon, sa pagkatinuod mga tiktik gayod kamo. Ug gibutang niya sila sa bilanggoan sulod sa tulo ka adlaw. Miingon siya kanila sa ikatulong adlaw, Buhata kini, ug mabuhi kamo, kay ako nahadlok sa Diyos. Kung malinawon kamo, usa sa inyong igsoon ipabilin sa bilanggoan, apan kamo lakaw, ug dad-a ang pagpalit sa trigo ninyo. Ug dad-a ang inyong manghod nga lalaki ngari kanako, ug tuohan ang inyong mga pulong; apan kon dili, mamatay kamo. Nagbuhat sila ug ingon niana. Ug miingon ang matag usa ngadto sa iyang igsoon, Oo, anaa kita sa mga sala mahitungod sa among igsoon, tungod kay among gipabay-an ang kasakit sa iyang kalag sa dihang siya nangamuyo kanamo, ug wala kami mamati kaniya, ug tungod niini miabut kanamo kining kalisdana. Mitubag si Reuben miingon kanila, Wala ba ako mosulti kaninyo, nga nag-ingon, Ayaw pagdaogdaoga ang bata, ug wala ba kamo mamati kanako? Ug tan-awa, ang iyang dugo gipangayo. Sila wala mahibalo nga si Jose nakadungog; kay ang tighubad anaa sa taliwala nila; Apan mitalikod gikan kanila si Jose ug mihilak; ug usab miduol siya kanila, ug misulti siya kanila; ug gikuha niya si Simeon gikan kanila, ug gigapos niya siya sa atubangan nila. Gimando si Jose sa pagpuno sa ilang mga sudlanan sa trigo, ug sa pagbalik sa ilang salapi sa matag usa ngadto sa iyang sako, ug

sa paghatag kanila sa mga probisyon alang sa dalan, ug nahitabo kini kanila sa ingon. Ug human ibutang ang trigo sa ibabaw sa ilang mga asno, mibiya sila gikan didto. Pagkahubad niya sa usa sa iyang sako aron hatagan ug pagkaon ang iyang mga asno didto sa ilang gipahulayan, nakita niya ang bugkos sa iyang plata, ug kini diha sa baba sa sako. Ug miingon siya sa iyang mga igsoon, Gibalik kanako ang plata, ug tan-awa, ania kini sa akong bag. Ug nahingangha ang ilang mga kasingkasing, ug nagubot sila sa usag usa, nag-ingon, Unsa kining gibuhat sa Dios kanato? Miabot sila kang Jacob nga ilang amahan ngadto sa yuta sa Canaan, ug gisuginlan nila siya sa tanang mga butang nga nahitabo kanila, nga nag-ingon, Nakigsulti ang tawo nga ginoo sa yuta kanamo nga gahi, ug gibutang niya kami sa bilanggoan, ingon nga mga nag-espiya sa yuta. Miingon kami kaniya, Malinawon kami, dili kami mga tiktik. Napulog duha kami ka mga igsoon, mga anak sa among amahan, ang usa wala na, ug ang manghod kauban sa among amahan karon sa yuta sa Canaan. Miingon kanato ang tawo nga ginoo sa yuta, Niini mahibalo ako nga malinawon kamo: usa ka igsoon biyai dinhi uban kanako, ug ang pagpalit sa trigo alang sa inyong balay kuhaa ug lumakaw kamo. Ug dad-a ngadto kanako ang inyong manghod nga mas bata, ug mahibalo ako nga dili kamo mga espiya, apan malinawon kamo, ug ang inyong igsoon ihatag nako balik kaninyo, ug sa yuta makigbaligya kamo. Ug nahitabo nga sa ilang paghuwas sa ilang mga sako, ug diha ang bugkos sa plata sa matag usa diha sa ilang sako; ug nakita nila ang mga bugkos sa plata, sila mismo ug ang ilang amahan, ug nangahadlok sila. Miingon si Jacob nga ilang amahan kanila,

Kamo nakakuha sa akong mga anak gikan kanako; si Joseph wala na, si Simeon wala na, ug si Benjamin kuhaon usab ninyo? Kining tanan nga mga butang nahitabo kanako. Miingon si Reuben sa ilang amahan, Patya ang akong duha ka mga anak nga lalaki kung dili nako siya dad-on ngadto kanimo. Itugyan siya sa akong kamot, ug ako magdala balik kaniya ngadto kanimo. Pero miingon siya, Dili mokanaog ang akong anak uban kaninyo, tungod kay ang iyang igsoon namatay, ug siya na lang nag-inusara ang nahibilin, ug kon mahitabo nga maluya siya sa dalan nga inyong pagalaktan, dad-on ninyo ang akong tigulang uban sa kasubo ngadto sa hades.

43

Ang gutom misamot sa tibuok yuta. Nahitabo nga sa dihang nahuman na nila pagkaon ang trigo nga ilang gidala gikan sa Ehipto, miingon ang ilang amahan kanila, Pangadto usab ug pamalit alang kanato ug diyutay nga pagkaon. Miingon si Juda kaniya, Ang tawo nga ginoo sa yuta nagpamatuod kanamo sa solemne nga pagpamatuod, nga nag-ingon, Dili ninyo makita ang akong nawong kon ang inyong manghod nga igsoon wala uban kaninyo. Kon sa pagkatinuod busa ipadala nimo ang among igsoon uban kanamo, manaog kami ug mopalit kami ug pagkaon alang kanimo. Kon apan dili nimo ipadala ang among igsoon uban kanamo, dili kami moadto, kay ang tawo miingon kanamo nga nag-ingon, dili ninyo makita ang akong nawong, kon dili ang inyong manghod nga igsoon mouban kaninyo.

Miingon si Israel, Nganong gidautan man ninyo ako nga gisultihan ninyo ang tawo nga aduna kamoy igsoon? Apan sila miingon, Nangutana pag-ayo kanamo ang tawo mahitungod sa among kaliwatan, nga nag-ingon, Buhi pa ba ang inyong amahan, ug aduna ba kamoy igsoon? Ug mitubag kami kaniya sumala sa iyang mga pangutana. Unsaon namo pagkahibalo nga moingon siya kanamo, Dad-a ang inyong igsoon? Miingon si Judah kang Israel nga iyang amahan, Ipadala ang bata uban kanako, ug mobangon kita ug moadto aron mabuhi kita ug dili mamatay—kita, ug ikaw, ug ang atong bagahe. Ako pero hulaton ko siya, gikan sa akong kamot pangitaa siya. Kong dili nako siya dad-on ngadto kanimo ug ipatindog ko siya sa imong atubangan, nakasala ako kanimo sa tanang adlaw. Kon wala kami maglangan, nakabalik na unta kami sa makaduha. Miingon kanila si Israel nga ilang amahan, Kung mao kini, buhata kini: kuhaa ang pipila sa mga bunga sa yuta ug ibutang sa inyong mga sudlanan, ug dad-a ngadto sa tawo ang mga gasa—resa, dugos, insenso, mira, terebinto, ug mga mani. Ug ang doble nga plata dad-a ninyo sa inyong mga kamot, ang plata nga gibalik diha sa inyong mga sako iuli ninyo uban kaninyo, basin tingali kini usa ka sayop. Ug kuhaa ang inyong igsoon, ug bangon ug kanaog ngadto sa tawo. Ang akong Diyos unta mohatag kaninyo ug pabor sa atubangan sa tawo ug ipadala ang inyong igsoon nga usa, ug si Benjamin, kay ako gayud sama sa nawad-an ug mga anak, nawad-an ug mga anak. Apan ang mga tawo, human makuha ang mga gasa ug ang doble nga plata sa ilang mga kamot, mikuha usab kang Benjamin, ug human mobangon milugsong sila ngadto sa Ehipto ug mitindog atubangan ni Jose.

Nakita ni Jose sila, ug si Benjamin nga iyang igsoon nga parehas nga inahan, ug miingon siya sa tigdumala sa iyang balay, Pasudla ang mga tawo ngadto sa balay, ug ihawa ang mga halad, ug andama, kay mokaon ang mga tawo uban kanako sa udto. Gihimo sa tawo ang sama sa giingon ni Jose, ug gidala niya ang mga tawo ngadto sa balay ni Jose. Pagkakita sa mga tawo nga sila gidala sa sulod sa balay ni Jose, sila miingon, Tungod sa plata nga gibalik diha sa among mga sako sa sinugdan, kami gidala sa sulod, aron akusahon kami nga bakak ug aron sulongon kami, aron kuhaon kami nga mga ulipon, ug ang among mga asno. Miduol sila sa tawo nga anaa sa balay ni Jose, nakigsulti sila kaniya sa ganghaan sa balay, nga nag-ingon, Nagakinahanglan kami, ginoo; milugsong kami sa sinugdan aron mopalit ug pagkaon. Nahitabo nga sa dihang miabot kami sa dapit nga among gihunong, ug among giablihan ang among mga sako, ug ania karon ang plata sa matag usa diha sa iyang sako; ang among plata sa bug-os nga timbang among gibalik karon diha sa among mga kamot. Ug nagdala kami ug laing plata uban kanamo aron mopalit ug pagkaon; wala kami mahibalo kinsa ang nagsulod sa plata sa among mga sako. Miingon siya kanila, Maloloy-on ang Diyos kaninyo, ayaw kahadlok. Ang Diyos ninyo ug ang Diyos sa inyong mga amahan mihatag kaninyo ug mga bahandi sulod sa inyong mga sako, ug ang inyong plata maayo—nadawat na nako. Ug iyang gipagawas si Simeon ngadto kanila. Ug gidala niya ang tubig aron hugasan ang ilang mga tiil, ug gihatag niya ang pasibsib sa ilang mga asno. Nag-andam sila sa mga gasa hangtod sa pag-abot ni Jose sa udto, kay nadungog nila nga didto siya mokaon sa paniudto.

Misulod si Jose sa balay, ug gidala nila kaniya ang mga gasa nga ilang gihuptan sa ilang mga kamot, ug miyukbo sila kaniya nga nagdapa sa yuta. Nangutana siya kanila, Kumusta man kamo? Ug miingon siya kanila, maayo ba ang inyong amahan nga tigulang, nga inyong gisulti? Buhi pa ba siya? Ug sila miingon, Maayo ang imong anak nga among amahan, buhi pa siya. Ug miingon siya, Bulahan ang tawo nga kadto sa Diyos, ug human miyukbo sila misimba kaniya. Pagtukod sa iyang mga mata, si Jose nakita si Benjamin nga iyang igsoon nga parehas og inahan; ug miingon, Mao ba kini ang inyong manghod nga inyong gisulti kanako nga dad-on? Ug miingon siya, ang Diyos magkaluoy kanimo, anak. Nasamok si Jose, kay naglibog ang iyang mga sulod tungod sa iyang igsoon, ug nangita siya sa paghilak. Pagsulod niya sa lawak, mihilak siya didto. Ug human maghugaw sa nawong, paggawas nagpugong siya sa iyang kaugalingon, ug miingon, Ibutang ang mga tinapay. Ug gibutang nila sa atubangan kaniya nga nag-inusara, ug kanila sumala sa ilang kaugalingon, ug sa mga Ehiptohanon nga nagpangaon uban kaniya sumala sa ilang kaugalingon, kay dili makahimo ang mga Ehiptohanon sa pagkaon uban sa mga Hebreohanon ug tinapay, kay dulumtanan kini sa mga Ehiptohanon. Nanglingkod sila sa iyang atubangan, ang panganay sumala sa iyang mga pribilehiyo, ug ang mas bata sumala sa iyang pagkabata, ug nanghibulong ang mga tawo, ang matag usa ngadto sa iyang igsoon. Gikuha nila ang bahin gikan kaniya ngadto sa ilang kaugalingon, ug ang bahin ni Benjamin gidak-on gikan sa mga bahin sa tanan nga lima ka pilo kay sa ila, ug nag-inom sila ug nalipay uban kaniya.

44

Ug gimandoan ni Jose ang naa sa ibabaw sa iyang balay, nga nag-ingon, Pun-a ang mga sako sa mga tawo ug pagkaon, kutob sa ilang makaya nga madala, ug isulod sa matag usa ang plata sa baba sa sako. Ug ang akong kopa nga plata ibutang sa sulod sa sako sa mas bata, ug ang bili sa iyang trigo. Nahitabo kini sumala sa pulong ni Jose, sama sa iyang gisulti. Ang buntag mibunagbunag, ug ang mga tawo gipadala, sila ug ang ilang mga asno. Paggawas nila sa siyudad, wala sila magpahilayo og layo, ug si Jose miingon sa tigdumala sa iyang balay, Bangon, gukda ang mga tawo, ug abtan mo sila, ug isulti mo kanila, Nganong nagbalos man kamo og dautan ilis sa maayo? Ngano gikawat ninyo ang akong kopa nga plata? Dili ba kini, nga diha niini moinom ang akong agalon? Apan siya mismo pinaagi sa panagna nagpanagna diha kaniya. Dautan nga mga butang nahuman ninyo nga inyong gihimo. Pagkakita niya kanila, miingon siya kanila sumala niining mga pulonga. Apan miingon sila kaniya, Nganong mosulti ang ginoo sumala niining mga pulonga? Dili unta mahitabo sa imong mga anak ang pagbuhat sumala niining pulonga. Kon ang plata nga among nakit-an sa among mga sako gibalik namo nganha kanimo gikan sa yuta sa Canaan, unsaon namo pagkawat ug plata o bulawan gikan sa balay sa imong agalon? Taliwala sa kinsa nga imong makaplagan ang kopa sa imong mga anak, papatyon siya; ug kami usab mahimo nga mga ulipon sa among agalon. Ug siya miingon, ug karon, sama sa inyong gisulti, mao kana mahitabo:

sa kinsa makit-an ang kopa, mahimo siyang akong ulipon ug kamo mahimong putli. Ug nagdali sila, ug gikuha nila pag-ubos ang matag usa ang iyang sako didto sa yuta, ug giablihan nila ang matag usa ang iyang sako. Nagsusi siya ug nagsugod gikan sa magulang, hangtod nga miabot siya sa mas bata. Ug nakit-an niya ang kopa sa sulod sa bag ni Benjamin. Ug gisi nila ang ilang mga baro, ug gibutang sa matag usa ang iyang sako ibabaw sa iyang asno, ug mibalik sila ngadto sa siyudad. Misulod si Juda ug ang iyang mga igsoon ngadto kang Jose samtang didto pa siya, ug mihapa sila sa iyang atubangan sa yuta. Miingon si Jose kanila, Unsa ang butang nga inyong gibuhat? Wala ba kamo mahibalo nga pinaagi sa panagna nagpanagna ang tawo nga sama kanako? Miingon si Juda, unsa ba among itubag sa ginoo, o unsa among isulti, o unsaon ba namo pagpakamatarong? Ang Dios nakakaplag sa kasal-anan sa imong mga anak; tan-awa, kami mga ulipon sa among agaron, kami ug siya nga kaniya nakit-an ang kopa. Miingon si Jose, dili mahitabo kanako nga buhaton kining butanga; ang tawo nga didto nakit-an ang kopa, siya mahimong akong ulipon; apan kamo mobalik uban sa kaluwasan ngadto sa inyong amahan. Miduol kaniya si Juda ug miingon, Nagapakilooy ako, ginoo; pahimoa nga mosulti ang imong ulipon ug pulong sa imong atubangan, ug ayaw kasuko sa imong ulipon, kay ikaw sama kang Faraon. Ginoo, ikaw nangutana sa imong mga anak, nga nag-ingon, Kamo ba adunay amahan o igsoon? Ug miingon kami sa ginoo, aduna kami amahan nga tigulang, ug bata sa iyang pagkatigulang nga mas batan-on kaniya, ug ang iyang igsoon namatay, siya lamang nahibilin sa iyang inahan, ug ang amahan nahigugma kaniya.

Miingon ka sa imong mga sulugoon, dad-a siya ngari kanako, ug ako moatiman kaniya. Ug miingon kami sa ginoo, dili makahimo ang bata sa pagbiya sa iyang amahan; apan kon mobiya siya sa amahan, mamatay siya. Apan ikaw miingon sa imong mga anak, kung dili mokunsad ang inyong manghod nga igsoon uban kaninyo, dili na kamo makakita sa akong nawong. Nahitabo nga sa dihang mitungas kami ngadto sa imong sulugoon nga amahan namo, gisugilon namo kaniya ang mga pulong sa among ginoo. Miingon ang among amahan, Lakaw pag-usab ug pamalit alang kanamo ug diyutay nga pagkaon. Kami pero miingon, Dili kami makahimo sa pagpanaog, pero kon ang among manghod mouban kanamo sa pagpanaog, manaog kami, kay dili kami makahimo sa pagkita sa nawong sa tawo kon ang among manghod wala uban kanamo. Miingon ang imong anak nga lalaki nga among amahan kanamo, Kamo nahibalo nga duha ang gipanganak kanako sa akong asawa, ug ang usa mibiya gikan kanako; ug miingon kamo nga gikaon sa ihalas nga mananap, ug wala ko makakita kaniya hangtod karon. Kung busa kuhaon ninyo kini gikan sa akong atubangan, ug mahitabo kaniya ang kahuyang sa dalan, dad-on ninyo ang akong tigulang uban sa kasubo ngadto sa hades. Karon busa kon mosulod ako sa imong anak, nga amahan namo, ug ang bata wala uban kanamo, ug ang iyang kalag nagbitay gikan sa kalag niini, ug mahitabo sa dihang makita niya nga wala ang bata uban kanamo, mamatay siya, ug dad-on sa ubos sa imong mga anak ang tigulang sa imong anak, nga amahan namo, uban ang kasubo ngadto sa Hades. Kay ang imong anak nga lalaki gikan sa amahan nakadawat sa bata, nga nag-ingon, kung dili nako dad-

on siya ngadto kanimo, ug ipatindog ko siya sa imong atubangan, mahimong makasasala ako batok sa amahan sa tanang mga adlaw. Karon busa magpabilin ako kanimo nga anak imbis sa bata, sulugoon sa agalon; apan ang bata pasakaa uban sa iyang mga igsoon. Unsaon man nako pagsaka ngadto sa amahan, kung ang bata wala uban kanamo? Aron dili nako makita ang mga kadautan, nga makakaplag sa akong amahan.

45

Ug wala makahimo si Jose sa pag-antos sa tanan nga nagtindog duol kaniya, apan miingon siya, Papahawaa ninyo ang tanan gikan kanako, ug walay bisan kinsa nga nagtindog duol kang Jose sa dihang nagpaila siya sa iyang mga igsoon. Ug mihilak siya sa kusog nga tingog, ug naminaw ang tanan nga mga Ehiptohanon, ug kini nadungog didto sa balay ni Faraon. Miingon si Jose sa iyang mga igsoon, Ako mao si Jose; buhi pa ba ang akong amahan? Ug wala makahimo ang mga igsoon sa pagtubag kaniya; nasamok man sila. Miingon si Jose ngadto sa iyang mga igsoon, Duol kamo kanako, ug miduol sila, ug miingon siya, Ako mao si Jose, ang inyong igsoon, nga inyong gibaligya ngadto sa Ehipto. Karon busa ayaw kasubo, ni ayaw kini magpakita nga magahi kaninyo, nga gibaligya ninyo ako dinhi, kay alang sa kinabuhi gipadala ako sa Diyos una kaninyo. Kini kay ikaduhang tuig sa gutom sa ibabaw sa yuta, ug lima pa ka tuig ang nahibilin, diin walay pagdaro, ni pag-ani; Kay gipadala ako sa Diyos una kaninyo, aron mahibilin ang inyong

salin sa ibabaw sa yuta, ug aron paakan ang inyong dakong salin. Karon busa dili kamo ang nagpadala kanako dinhi, kondili ang Diyos, ug gihimo niya ako nga ingon sa amahan ni Faraon, ug ginoo sa tibuok iyang balay, ug magmamando sa tibuok yuta sa Ehipto. Nagdali-dali kamo busa, tungas kamo ngadto sa akong amahan, ug sultihi ninyo siya, mao kini ang gisulti sa imong anak nga si Jose: Gihimo ako sa Diyos nga ginoo sa tibuok yuta sa Ehipto; kanaog busa ngari kanako, ug dili ka magpabilin; ug mopuyo ka sa yuta sa Gosen sa Arabia; ug duol ka kanako ikaw, ug ang imong mga anak, ug ang mga anak sa imong mga anak, ang imong mga karnero, ug ang imong mga baka, ug ang tanan nga imo. Ug magapakaon ako kanimo didto, kay lima pa ka tuig ang gutom, aron dili ikaw malaglag, ug ang imong mga anak, ug ang tanan nimong mga kabtangan. Ania, ang inyong mga mata nakakita, ug ang mga mata ni Benjamin nga akong igsoon, nga ang akong baba mao ang nagsulti kaninyo. Isugilon busa sa akong amahan ang tanan nakong himaya didto sa Ehipto, ug ang tanan ninyong nakita, ug pagdali-dali dad-a ninyo ang akong amahan dinhi. Ug nahulog siya sa liog ni Benjamin nga iyang igsoon, mihilak siya sa ibabaw kaniya, ug si Benjamin mihilak sa iyang liog. Ug human niya hagkana ang tanan niyang mga igsoon, mihilak siya alang kanila, ug human niini, ang iyang mga igsoon nakigsulti kaniya. Ug gidungog pag-ayo ang balita didto sa balay ni Faraon, nga nag-ingon, Miabut na ang mga igsoon ni Jose, ug nalipay si Faraon ug ang iyang mga sulugoon. Miingon si Faraon kang Jose, Sultihi ang imong mga igsoon, Buhata kini: pun-a ang inyong mga sakyanan ug pamalik sa yuta sa Canaan. Ug human ninyo kuhaa ang inyong amahan ug ang

inyong mga kabtangan, umari kamo kanako, ug ihatag ko kaninyo ang tanang maayong butang sa Ehipto, ug mokaon kamo sa utak sa yuta. Ikaw, sugoa kini nga mga butang: pagkuha alang kanila ug mga kariton gikan sa yuta sa Ehipto alang sa inyong mga bata ug alang sa inyong mga asawa; ug human makuha ang inyong amahan, umari kamo. Ug ayaw kamo magpugong sa inyong mga mata mahitungod sa inyong mga kabtangan, kay ang tanang maayong butang sa Ehipto mahimong inyoha. Gihimo nila kini sa ingon ang mga anak sa Israel; ug gihatag ni Jose kanila ang mga karwahe sumala sa gisulti ni Faraon nga hari; ug gihatag niya kanila ang mga probisyon alang sa dalan. Ug sa tanan gihatag niya duha ka bisti; apan kang Benjamin gihatag niya tulo ka gatos ka bulawan, ug lima ka ilisan nga bisti. Ug sa iyang amahan nagpadala siya sumala niana, ug napulo ka asno nga nagdala sa tanang maayong mga butang sa Ehipto, ug napulo ka mula nga nagdala ug tinapay alang sa iyang amahan sa panaw. Gipadala niya ang iyang mga igsoon, ug sila miadto, ug miingon siya kanila, Ayaw kamo masuko sa dalan. Ug mitungas sila gikan sa Ehipto, ug miabot sila sa yuta sa Canaan ngadto kang Jacob nga ilang amahan. Ug gitaho nila kaniya nga nag-ingon, Ang imong anak nga si Jose buhi, ug siya nagmando sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug nahingangha pag-ayo si Jacob, kay wala siya motuo kanila. Gisulti nila kaniya ang tanan nga mga butang nga gisulti ni Jose, bisan unsa nga iyang gisulti kanila. Pagkakita niya sa mga kariton, nga gipadala ni Jose aron kuhaon siya, nabanhaw ang espiritu ni Jacob nga ilang amahan. Miingon si Israel, Dako kaayo kini alang kanako, kung buhi pa gihapon si Joseph nga

akong anak. Moadto ako ug makita ko siya sa wala pa ako mamatay.

46

Pagkabiya ni Israel, siya ug ang tanan niyang mga kabtangan, miabot sa atabay sa panumpa, ug naghalad ug halad sa Diyos sa iyang amahan nga si Isaac. Miingon ang Diyos kang Israel sa panan-awon sa kagabhion, Jacob, Jacob. Ug mitubag siya, Unsa man? Pero siya miingon kaniya, Ako mao ang Diyos sa imong mga katigulangan, ayaw kahadlok sa pag-kanaug ngadto sa Ehipto, kay himoon ko ikaw nga dakong nasud didto. Ug ako manaog uban kanimo ngadto sa Ehipto, ug ako modala kanimo ngadto sa katapusan, ug si Jose mobutang sa iyang mga kamot ibabaw sa imong mga mata. Mitindog si Jacob gikan sa atabay sa panumpa, ug gikuha sa mga anak nga lalaki sa Israel ang ilang amahan, ug ang bagahe, ug ang ilang mga asawa, sa ibabaw sa mga karwahe nga gipadala ni Jose aron dad-on siya. Ug gikuha nila ang ilang mga kabtangan ug tanan nilang panag-iya nga ilang naangkon gikan sa yuta sa Canaan, misulod sila sa Ehipto —si Jacob ug ang tanan niyang kaliwat uban kaniya. Mga anak nga lalaki, ug mga anak nga lalaki sa iyang mga anak nga lalaki uban kaniya; mga anak nga babaye, ug mga anak nga babaye sa iyang mga anak nga babaye; ug ang tanan niyang kaliwat gidala niya ngadto sa Ehipto. Kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Israel nga misulod ngadto sa Ehipto kauban ni Jacob nga ilang amahan. Si Jacob ug ang iyang mga anak nga lalaki;

ang panganay ni Jacob, si Reuben. Ang mga anak nga lalaki ni Reuben: si Enoch, ug si Pallu, si Hezron, ug si Charmi. Ang mga anak nga lalaki ni Simeon: si Jemuel, ug si Jamin, ug si Ehud, ug si Jachin, ug si Zohar, ug si Saul nga anak sa Canaanhon nga babaye. Ang mga anak nga lalaki ni Levi: si Gershon, si Kath, ug si Merari. Ang mga anak nga lalaki ni Juda mao sila si Er, ug si Onan, ug si Shiloh, ug si Phares, ug si Zara, apan namatay si Er ug si Onan didto sa yuta sa Canaan, ug ang mga anak nga lalaki ni Phares mao sila si Hezron ug si Jemuel. Ang mga anak nga lalaki ni Issachar mao sila si Tola, ug si Phua, ug si Hashum, ug si Shimron. Ang mga anak nga lalaki ni Zebulun mao sila si Sered, ug si Allon, ug si Achoel. Kini ang mga anak nga lalaki ni Leah, nga iyang gipanganak kang Jacob sa Mesopotamia sa Syria, ug si Dinah nga iyang anak nga babaye. Ang tanan nga mga kalag, mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, katloan ug tulo. Ang mga anak nga lalaki ni Gad mao sila si Saphon, si Angis, si Sannis, si Thasoban, si Aedeis, si Aroedeis, ug si Areeleis. Ang mga anak nga lalaki ni Asher: si Iemna, si Iessoua, ug si Ieoul, ug si Baria, ug si Sara nga ilang igsoon nga babaye. Ang mga anak nga lalaki ni Baria: si Chobor ug si Melchiil. Kini ang mga anak nga lalaki ni Zilpah, nga gihatag ni Laban kang Leah nga iyang anak nga babaye, nga nanganak niini kang Jacob, napulog unom ka kalag. Mga anak nga lalaki ni Rachel nga asawa ni Jacob, si Joseph, ug si Benjamin. Nahimo ang mga anak nga lalaki ni Jose sa yuta sa Ehipto, kinsa gipanganak kaniya ni Aseneth nga anak nga babaye ni Potiphera nga pari sa Heliopolis, si Manases ug si Efraim. Nahimo ang mga anak nga lalaki ni Manases, kinsa gipanganak kaniya sa ulipong babaye nga Siryana, si Machir. Si

Machir nanganak kang Galaad. Ang mga anak nga lalaki ni Efraim nga igsoon ni Manases, si Suthelah ug si Tahan. Ang mga anak nga lalaki ni Suthelah, si Edom. Ang mga anak nga lalaki ni Benjamin, si Bala ug si Bochor, ug si Ashbel. Ang mga anak nga lalaki ni Bala mao sila si Gera, ug si Noeman, ug si Anchis, ug si Rosh, ug si Mamphim; ug si Gera nanganak kang Arad. Kini ang mga anak nga lalaki ni Rachel, nga iyang gipanganak kang Jacob, tanan napulog walo ka kalag. Ang mga anak nga lalaki ni Dan, si Asom. Ug ang mga anak nga lalaki ni Naphtali: si Asiel, ug si Guni, ug si Izhar, ug si Shillem. Kini ang mga anak nga lalaki ni Ballas, nga gihatag ni Laban kang Rachel nga iyang anak nga babaye, nga nanganak niini kang Jacob, ang tanan nga kalag pito. Ang tanan nga mga kalag nga misulod uban ni Jacob ngadto sa Ehipto, ang mga nanggawas gikan sa iyang mga paa, gawas sa mga asawa sa mga anak nga lalaki ni Jacob, ang tanan nga mga kalag, kan-om ka pulo ug unom; ug ang mga anak nga lalaki ni Jose nga natawo kaniya sa yuta sa Ehipto, siyam ka kalag. Ang tanang kalag sa balay ni Jacob, nga misulod uban ni Jacob ngadto sa Ehipto, kapitoan ug lima ka kalag. Ang Juda iyang gipadala una kaniya ngadto kang Jose, aron makigkita kaniya sa siyudad sa mga Bayani, paingon sa yuta sa Rameses. Pagkayugtak ni Joseph sa iyang mga karwahe, mitungas siya aron magsugat kang Israel nga iyang amahan, didto sa siyudad sa mga Bayani, ug sa pagpakita kaniya, mihagba siya sa iyang liog, ug mihilak ug dakong paghilak. Ug miingon si Israel kang Joseph, Mamatay na ako karon, tungod kay nakita nako ang imong nawong, kay ikaw buhi pa man. Miingon si Jose ngadto sa iyang mga igsoon, Mosaka ako ug sultihan ko ang Faraon, ug

moingon ako kaniya, Ang akong mga igsoon ug ang panimalay sa akong amahan, nga diha sa yuta sa Canaan, mianhi na kanako. Ang mga tawo mga magbalantay sa karnero, kay sila mga magbalantay sa mga hayop kaniadto, ug gidala nila ang mga hayop, ug ang mga baka, ug ang tanan nilang kabtangan. Kon busa motawag kaninyo si Faraon ug moingon kaninyo, Unsa ang inyong trabaho? Moingon kamo, mga tawo nga magbalantay sa mga baka kami ang imong mga anak sukad pagkabata hangtod karon, ug kami usab, ug ang among mga amahan; aron makapuyo kamo sa yuta sa Gosen sa Arabia; kay dulumtanan man sa mga Ehiptohanon ang tanang magbalantay sa mga karnero.

47

Pag-abot ni Jose, nagtaho siya sa Faraon, nga nag-ingon, Ang akong amahan ug ang akong mga igsoon, lakip ang ilang mga kahayupan ug mga baka, ug ang tanan nilang kabtangan, miabot gikan sa yuta sa Canaan, ug tan-awa, anaa na sila sa yuta sa Goshen. Gikan sa iyang mga igsoon, gikuha niya ang lima ka tawo, ug gipatindog niya sila sa atubangan ni Faraon. Ug miingon si Paraon sa mga igsoon ni Jose, Unsa ang inyong trabaho? Ug sila miingon sa Faraon, Mga magbalantay sa karnero ang imong mga sulugoon, kami ug ang among mga amahan. Miingon sila kang Faraon, Aron mopuyo temporaryo sa yuta mianhi kami, kay wala nay pasibsibanan alang sa mga kahayupan sa imong mga sulugoon, kay misamot na ang gutom

sa yuta sa Canaan; karon busa mopuyo kami sa yuta sa Goshen. Miingon si Faraon kang Jose, Papuy-a sila sa yuta sa Gosen; ug kon nahibalo ka nga adunay mga tawo nga kusgan diha kanila, himoa sila nga mga pangulo sa akong mga kahayupan. Miabot ngadto sa Ehipto kang Jose si Jacob, ug ang iyang mga anak nga lalaki; ug nakadungog si Faraon nga hari sa Ehipto. Ug miingon si Faraon kang Jose, Ang imong amahan ug ang imong mga igsoon miabot na kanimo. Tan-awa, ang yuta sa Ehipto anaa sa imong atubangan. Sa labing maayong yuta, papuy-a ang imong amahan ug ang imong mga igsoon. Gidala sulod ni Jose si Jacob nga iyang amahan, ug gipatindog niya siya sa atubangan sa Faraon, ug gipanalanginan ni Jacob ang Faraon. Miingon si Faraon kang Iyakob, Pila ka tuig ang mga adlaw sa imong kinabuhi? Ug miingon si Jacob sa Pharaoh, Ang mga adlaw sa mga tuig sa akong kinabuhi, nga ako nagpuyo isip langyaw, usa ka gatos tatloan ka tuig. Diyutay ug dautan ang mga adlaw sa mga tuig sa akong kinabuhi, wala kini moabot sa mga adlaw sa mga tuig sa kinabuhi sa akong mga amahan, nga mga adlaw nga sila nagpuyo isip mga langyaw. Ug human mapanalanginan ni Jacob ang Faraon, migula siya gikan kaniya. Ug gipapuyo ni Jose ang iyang amahan ug ang iyang mga igsoon, ug gihatag kanila ang panag-iya sa yuta sa Ehipto, sa labing maayong yuta, sa yuta sa Rameses, sumala sa gisugo sa Paraon. Ug si Jose nagsukod ug trigo sa iyang amahan ug sa iyang mga igsoon ug sa tanan sa panimalay sa iyang amahan, sumala sa ilang gidaghanon. Ang trigo wala na diha sa tibuok yuta, kay ang gutom mikusog pag-ayo, ug ang yuta sa Ehipto ug ang yuta sa Canaan nawad-an tungod sa gutom. Gitigom ni Jose ang tanang plata nga nakit-an

sa yuta sa Ehipto ug sa yuta sa Canaan, sa trigo nga ilang gipalit, ug nagsukod siya sa trigo alang kanila, ug gidala ni Jose ang tanang plata ngadto sa balay ni Paraon. Ug nahurot ang tanang plata gikan sa yuta sa Ehipto ug gikan sa yuta sa Canaan; ug mianha ang tanang mga Ehiptohanon ngadto kang Jose, nga nag-ingon, Hatagi kami ug tinapay, ug nganong mamatay kami sa imong atubangan? Kay nahurot na ang among salapi. Miingon si Jose kanila, Dad-a ang inyong mga kahayopan, ug hatagan ko kamo og tinapay baylo sa inyong mga kahayopan, kon nahurot na ang inyong salapi. Gidala nila ang ilang mga kahayupan ngadto kang Jose, ug gihatag ni Jose kanila ang mga tinapay baylo sa mga kabayo, ug baylo sa mga karnero, ug baylo sa mga baka, ug baylo sa mga asno, ug gipakaon niya sila sa mga tinapay baylo sa tanan nilang mga kahayupan niadtong tuiga. Milabay ang kadtong tuiga, ug mianha sila kaniya sa ikaduhang tuig, ug miingon sila kaniya, Dili ba kami malaglag gikan sa among agalon? Kay naubos na ang among salapi, ug ang among mga kabtangan ug mga kahayupan nganha kanimo ang ginoo, ug wala nay nahibilin kanamo sa atubangan sa among ginoo, gawas sa among kaugalingong lawas ug ang among yuta, aron dili kami mamatay sa imong atubangan, ug ang yuta mahimong biniyaan, palita kami ug ang among yuta baylo sa tinapay, ug kami mahimo ug ang among yuta mga ulipon sa Faraon; hatagi kami ug binhi, aron kami makapugas, ug kami mabuhi ug dili mamatay, ug ang yuta dili mahimong biniyaan. Ug nakuha ni Jose ang tanang yuta sa mga Ehiptohanon alang sa Paraon, kay nagbaligya ang mga Ehiptohanon sa ilang yuta ngadto sa Paraon, tungod kay mibuntog kanila ang gutom, ug nahimo ang

yuta nga iya sa Paraon. Ug ang katawhan gihimo niyang mga ulipon alang kaniya, gikan sa mga kinatumyan sa mga utlanan sa Ehipto hangtod sa mga kinatumyan, gawas sa yuta sa mga pari lamang; wala maangkon kini ni Jose; kay sa paghatag naghatag ug gasa si Faraon sa mga pari, ug nangaon sila sa gasa nga gihatag kanila ni Faraon; tungod niini wala nila ibaligya ang ilang yuta. Miingon si Jose sa tanang mga Ehiptohanon, Tan-awa, nakuha ko na kamo ug ang inyong yuta karon alang sa Paraon. Pagkuha ug binhi alang sa inyong kaugalingon, ug tanimi ang yuta. Ug ang mga abot niini mahimong inyoha, ug maghatag kamo sa ikalima nga bahin ngadto sa Faraon, apan ang upat ka bahin mahimong inyoha alang sa binhi sa yuta, ug alang sa pagkaon ninyo, ug sa tanan nga anaa sa inyong mga balay. Ug miingon sila, Giluwas mo kami; nakakaplag kami ug pabor sa atubangan sa among agalon, ug mahimo kami nga mga sulugoon sa Faraon. Ug gihimo ni Jose nga sugo alang kanila hangtod niining adlawa, sa yuta sa Ehipto nga alang sa Paraon ang paghatag ug bahin, gawas lamang sa yuta sa mga pari nga wala mahimong iya sa Paraon. Mipuyo apan ang Israel sa yuta sa Ehipto sa yuta sa Gesem, ug nanag-iya sila niini, ug mitubo ug midaghan sila pag-ayo. Nagpuyo si Jacob sa yuta sa Ehipto sulod sa napulog pito ka tuig, ug ang iyang kinabuhi milungtad ug usa ka gatos kwarenta pito ka tuig. Miduol na ang mga adlaw ni Israel sa pagkamatay; ug gitawag niya ang iyang anak nga si Jose, ug miingon siya kaniya, kong nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, ibutang ang imong kamot ilalom sa akong paa, ug buhaton mo kanako ang kaluoy, ug kamatuoran, nga dili ako ilubong sa Ehipto; apan matulog ako uban sa akong mga

amahan; ug dad-on mo ako gikan sa Ehipto, ug ilubong mo ako sa ilang lubnganan; ug miingon siya, ako mobuat sumala sa imong pulong. Miingon siya, Panumpa kanako, ug misumpa siya kaniya, ug miyukbo si Israel sa ibabaw sa tumoy sa iyang sungkod.

48

Nahitabo human sa kining mga pulonga, ug gisuginlan si Joseph nga ang iyang amahan masakiton, ug gidala niya ang iyang duha ka mga anak nga lalaki nga si Manasseh ug si Ephraim, ug miadto kang Jacob. Gikataho kini kang Jacob, nga nag-ingon, Tan-awa, ang imong anak nga si Jose moabot kanimo, ug nakapalig-on, si Israel milingkod sa ibabaw sa higdaanan. Ug miingon si Jacob kang Joseph, ang akong Dios mipakita kanako sa Luz sa yuta sa Canaan, ug gipanalanginan niya ako, ug miingon kanako, tan-awa ako mopadako kanimo, ug mopadaghan kanimo, ug mohimo kanimo nga mga pundok sa mga nasud; ug mohatag kanimo niining yutaa, ug sa imong kaliwat human kanimo, nga panag-iya nga walay katapusan. Karon busa ang imong duha ka anak nga lalaki, nga natawo kanimo sa yuta sa Ehipto sa wala pa ako moabot kanimo sa Ehipto, akoa sila, si Efraim ug si Manases, sama ni Ruben ug ni Simeon mahimong akoa. Apan ang mga kaliwat nga imong ipanganak human niini mahimong ubos sa ngalan sa ilang mga igsoon, ug pagatawgon sila sumala sa ilang mga panulondon. Apan ako, sa dihang miabot ako gikan sa Mesopotamia sa Syria,

namatay si Rachel nga imong inahan didto sa yuta sa Canaan, samtang nagkaduol ako sa hippodrome sa Chabratha sa yuta, sa pag-abot sa Ephrathah, ug gilubong nako siya sa dalan sa hippodrome, nga mao ang Bethlehem. Pagkakita ni Israel sa mga anak nga lalaki ni Joseph, miingon siya, Kinsa ba kini nimo? Miingon si Jose sa iyang amahan, Akong mga anak sila, nga gihatag kanako sa Diyos dinhi. Ug miingon si Jacob, Dad-a kanako sila, aron panalanginan ko sila. Ang mga mata ni Israel nangadim tungod sa katigulangon, ug dili na makakita, ug gipaduol niya sila kaniya, ug gihagkan niya sila, ug gigakos niya sila. Ug miingon si Israel kang Joseph, Tan-awa, sa imong nawong wala ako pagkuhai, ug tan-awa, gipakita kanako sa Dios ang imong kaliwat. Ug gipagawas ni Jose sila gikan sa iyang mga tuhod, ug miyukbo sila kaniya nga nagdapa sa yuta. Pagkakuha ni Jose sa iyang duha ka anak nga lalaki, si Efraim sa tuong kamot, gikan sa wala ni Israel, ug si Manases sa wala, gikan sa tuo ni Israel, gipaduol niya sila kaniya. Gibukhad ni Israel ang iyang tuong kamot ug gibutang kini sa ulo ni Ephraim, nga mao ang mas bata, ug ang iyang wala nga kamot sa ulo ni Manasseh, nga nagbaylo-baylo sa iyang mga kamot. Ug gipanalanginan niya sila, ug miingon, ang Diyos, nga ang akong mga amahan nakapahimuot sa atubangan niya, si Abraham ug si Isaac, ang Diyos nga nagpakaon kanako gikan sa pagkabatan-on hangtod niining adlawa, ang Mensahero nga nagluwas kanako gikan sa tanang mga kadautan, panalanginan kining mga bataa; ug pagatawgon diha kanila ang akong ngalan, ug ang ngalan sa akong mga amahan si Abraham ug si Isaac; ug hinaot padaghanon sila ngadto sa daghang panon sa ibabaw sa yuta.

Pagkakita ni Jose nga gibutang sa iyang amahan ang iyang tuong kamot sa ibabaw sa ulo ni Efraim, bug-at kini kaniya sa pagtan-aw, ug mikupot si Jose sa kamot sa iyang amahan aron ibalhin kini gikan sa ulo ni Efraim ngadto sa ulo ni Manases. Miingon si Joseph sa iyang amahan, Dili ingon niini, Amahan, kay kini mao ang kamagulangan, ibutang ang imong tuo nga kamot sa ibabaw sa iyang ulo. Ug wala siya mouyón, apan miingon, Nahibalo ako, anak, nahibalo ako, ug kini mahimong usa ka katawhan, ug kini pagabayawon, apan ang iyang igsoon nga mas bata mas dako pa kay kaniya mahimo, ug ang iyang kaliwat mahimong daghang mga nasod. Ug gipanalanginan niya sila niadtong adlawa, nga nag-ingon, Pinaagi kaninyo pagapanalanginan ang Israel, nga mag-ingon, Himoa ikaw sa Diyos nga sama sa Ephraim ug sama sa Manasseh. Ug gibutang niya si Ephraim sa atubangan ni Manasseh. Miingon si Israel kang Joseph, Tan-awa, ako namatay na, ug ang Dios mouban kaninyo, ug iyang ipabalik kamo ngadto sa yuta sa inyong mga amahan. Ako naghatag kanimo ug Shechem nga talagsaon labaw sa imong mga igsoon, nga akong gikuha gikan sa kamot sa mga Amoranhon pinaagi sa akong espada ug pana.

49

Gitawag ni Jacob ang iyang mga anak nga lalaki, ug miingon siya kanila, Pagtigom kamo, aron sultihan ko kamo kung unsa ang mahitabo kaninyo sa katapusang mga adlaw. Pagkatipon, ug paminaw kanako, mga anak nga lalaki ni Jacob, paminaw Israel,

paminaw sa inyong amahan. Reuben, panganay ko, ikaw ang akong kusog ug sinugdanan sa akong mga anak, lisod pagdala ug gahi ang pagkapahitas-on. Naglihok ka nga mapahitas-on sama sa tubig, dili magbukal. Mitungas ka kay sa ibabaw sa higdaanan sa imong amahan, unya gihugawan nimo ang katre diin mitungas ka. Si Simeon ug si Levi nga mga igsoon nahuman ang kasal-anan sa ilang pagkuha. Ngadto sa ilang tambag dili unta moanha ang akong kalag, ug sa ilang panagtigum dili unta makigbingkil ang akong atay, tungod kay sa ilang kasuko gipatay nila ang mga tawo, ug sa ilang tinguha giputol nila ang mga litid sa toro. Ginatunglo ang ilang kasuko tungod kay mapahitas-on kini, ug ang ilang kaligutgut tungod kay gipagahi kini. Bahinon ko sila sa Jacob, ug patibulaagon ko sila sa Israel. Judah, ikaw dayegon sa imong mga igsoon, ang imong mga kamot anaa sa likod sa imong mga kaaway, moyukbo kanimo ang mga anak sa imong amahan. Nating liyon sa Juda, gikan sa shoot, anak ko, ikaw mitungas; naghigda ka ug natulog sama sa liyon ug sama sa nating liyon. Kinsa man ang mobangon kaniya? Dili mawala ang magmamando gikan sa Juda, ug ang pangulo gikan sa iyang mga hawak, hangtod moabot ang mga butang nga gitago alang kaniya, ug siya mao ang paglaom sa mga nasud. Naggapos sa parras ang iyang nating, ug sa sanga ang nating sa iyang asno, maghugas sa bino ang iyang bisti, ug sa dugo sa ubas ang iyang tabon. Nagkidlap ang iyang mga mata labaw pa sa bino, ug puti ang iyang mga ngipon kay sa gatas. Si Zebulun mopuyo sa baybayon ug siya mismo anaa tupad sa dunggoanan sa mga barko, ug moabot hangtod sa Sidon. Si Issachar nagtinguha sa maayo, nagpahulay taliwala sa mga panulondon. Ug nakita niya

ang kapahulayan nga maayo, ug ang yuta nga tabunok, iyang gibutang ang iyang abaga sa pag-atubang, ug nahimo siyang mag-uuma. Si Dan maghukom sa iyang katawhan, sama sa usa ka tribo sa Israel. Ug mahimo si Dan nga bitin sa ibabaw sa dalan, naglingkod sa ibabaw sa agianan, nagpaak sa tikod sa kabayo; ug mahulog ang mangangabayo paingon sa likod, naghulat sa kaluwasan sa Ginoo. Gad, ang tropa sa pagpangawat mangawat kaniya, apan siya mangawat kanila hangtod sa ilang mga tiil. Asher, tambok ang iyang tinapay, ug siya mohatag kaharuhay sa mga magmamando. Naphtali punoan nga mibukhad, naghatag ug katahom sa kaliwat. Ang anak nga natubo si Jose, ang akong anak nga natubo nga gihigugma, ang akong anak nga kinagamyan, balik kanako. Ngadto sa kinsa nga nagpakigsabot sila naghimaraot, ug nagpugong og kasilag batok kaniya ang mga agalon sa mga pana. Ug gidugmok uban sa gahom ang ilang mga pana, ug gihuyang ang mga ugat sa mga bukton sa ilang kamot, pinaagi sa kamot sa gamhanang si Jacob, gikan didto ang Makusganon sa Israel gikan sa Diyos sa imong amahan. Ug mitabang kanimo ang Diyos nga akoa, ug gipanalanginan ka niya ug panalangin sa langit gikan sa ibabaw, ug panalangin sa yuta nga adunay tanang butang, tungod sa panalangin sa mga dughan ug sa tagoangkan, panalangin sa imong amahan ug sa imong inahan; midaog labaw sa panalangin sa mga bukid nga permanente, ug sa mga panalangin sa mga bungtod nga walay katapusan; mahimong anaa sa ulo ni Jose, ug sa tumoy niadtong gipangulohan nga mga igsoon. Si Benjamin usa ka hagiton nga lobo; sa buntag mokaon pa siya, ug sa gabii mohatag siya ug sustansya. Kining tanang

dose ka mga anak nga lalaki ni Jacob, ug mao kini ang gisulti kanila sa ilang amahan, ug iyang gipanalanginan sila, ang matag usa sumala sa iyang panalangin gipanalanginan niya sila. Ug miingon siya kanila, Ako madugang na sa akong katawhan; lubnga ako uban sa akong mga amahan sa langub nga anaa sa uma ni Ephron nga Hitihanon, sa doble nga langub nga atbang sa Mamre, sa yuta sa Canaan, nga gikuha ni Abraham ang langub gikan kang Ephron nga Hitihanon ingong panag-iya sa lubnganan. Didto ilang gilubong si Abraham ug si Sarah nga iyang asawa; didto ilang gilubong si Isaac ug si Rebecca nga iyang asawa; didto ilang gilubong si Lea; Sa pagpanag-iya sa uma ug sa langub nga anaa niini, gikan sa mga anak nga lalaki ni Heth. Ug mihunong si Jacob sa pagsugo sa iyang mga anak, ug gibayaw niya ang iyang mga tiil ibabaw sa higdaanan, mihunong siya, ug gidugang ngadto sa iyang katawhan.

50

Ug nahulog si Jose sa nawong sa iyang amahan, mihilak ug mihalok kaniya. Ug gimandoan ni Jose ang iyang mga sulugoon nga mga embalmer, sa pag-embalm sa iyang amahan; ug gi-embalm sa mga embalmer si Israel. Ug gituman nila ang kap-atan ka adlaw alang kaniya, kay mao kini ang giihap nga mga adlaw sa paglubong, ug ang Ehipto nagbangotan kaniya sulod sa kapitoan ka adlaw. Sanglit milabay na ang mga adlaw sa pagbangotan, nakigsulti si Jose ngadto sa mga pangulo ni Faraon, nga nag-ingon, Kon nakakaplag ako ug pabor sa inyong

atubangan, pakisulti mahitungod kanako ngadto sa mga dalunggan ni Faraon, nga nag-ingon, Ang akong amahan nagpapanumpa kanako, nga nag-ingon, sa lubnganan, nga akong gikalot alang sa akong kaugalingon sa yuta sa Canaan, didto ikaw maglubong kanako; karon busa motungas ako; lubngon ko ang akong amahan, ug mobalik ako. Ug miingon si Faraon kang Jose, Tungas, lubnga ang imong amahan, sama sa iyang gipapanumpa kanimo. Ug mitungas si Jose aron ilubong ang iyang amahan; ug mitungas uban kaniya ang tanan nga mga anak ni Faraon, ug ang mga tigulang sa iyang balay, ug ang tanan nga mga tigulang sa yuta sa Ehipto, ug ang tibuok panimalay ni Jose, ug ang iyang mga igsoon, ug ang tibuok balay nga katigulangan niya, ug ang iyang mga paryente; ug ang mga karnero, ug ang mga baka gibiyaan nila sa yuta sa Gosen. Ug mitungas uban kaniya ang mga karwahe ug mga mangangabayo, ug ang kampo nahimong dako kaayo. Ug miabot sila sa giokanan nga trigo sa Atad, nga anaa sa unahan sa Jordan, ug nagbangotan sila alang kaniya ug dako ug kusganong pagbangotan pag-ayo, ug nagbangotan siya alang sa iyang amahan sulod sa pito ka adlaw. Ug nakita sa mga lumulupyo sa yuta sa Canaan ang pagbangotan didto sa giukan sa Atad, ug miingon sila, Dako nga pagbangotan kini sa mga Ehiptohanon; tungod niini gitawag niya ang ngalan niini, Pagbangotan sa Ehipto, nga anaa sa tabok sa Jordan. Ug naghimo kaniya ang iyang mga anak sa ingon niana. Ug gikuha sa iyang mga anak siya ngadto sa yuta sa Canaan, ug gilubong nila siya sa langub nga doble, nga nakuha ni Abraham nga langub ingong pagkaangkon nga lubnganan gikan kang Ephron nga Hittite,

atbang sa Mamre. Ug mibalik si Jose ngadto sa Ehipto, siya ug ang iyang mga igsoon, ug ang mga nakuyog kaniya sa paglubong sa iyang amahan. Pagkakita sa mga igsoon ni Jose nga namatay na ang ilang amahan, miingon sila, Basin unya magpasumbingot kanato si Jose, ug ibalos niya kanato ang tanang kadautan nga among gihimo kaniya. Ug pag-abot nila kang Jose, miingon sila, Ang imong amahan nagpapanumpa sa dili pa siya mamatay, nga nag-ingon, Ingon niini isulti ninyo kang Jose: Pasayloa sila sa ilang pagkadili matarong ug sa ilang sala, tungod kay daotang mga butang ilang gipakita kanimo; ug karon dawata ang pagkadili matarong sa mga sulogoon sa Dios sa imong amahan. Ug mihilak si Jose samtang nagsulti sila kaniya. Ug pag-abot nila kaniya, miingon sila, Nahibalo kami nga kami imong mga sulogoon. Ug miingon si Joseph kanila, Ayaw kahadlok, kay ako iya man sa Dios. Kamo nagplano batok kanako alang sa daotan, apan ang Diyos nagplano mahitungod kanako alang sa kaayohan, aron mahitabo sama niining adlawa, ug aron mapakaon ang daghang katawhan. Ug miingon siya kanila, Ayaw kahadlok, ako magapadayon kaninyo ug sa inyong mga balay, ug gihupay niya sila, ug misulti siya sa ilang kasingkasing. Ug mipuyo si Jose sa Ehipto, siya ug ang iyang mga igsoon, ug ang tibuok panimalay sa iyang amahan, ug nabuhi si Jose ug usa ka gatos napulo ka tuig. Ug nakita ni Jose ang mga anak ni Efraim, hangtod sa ikatulo nga kaliwatan; ug ang mga anak ni Makir nga anak ni Manases natawo sa ibabaw sa mga paa ni Jose. Ug miingon si Jose sa iyang mga igsoon, nga nag-ingon, Ako mamatay, apan sa pagduaw moduaw ang Diyos kaninyo, ug modala kaninyo gikan sa yuta nga kini ngadto sa yuta nga

gipanumpa sa Diyos sa atong mga katigulangan, kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Ug gipapanumpa ni Jose ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Sa pagbisita nga mobisita ang Dios kaninyo, dad-on ninyo paingon ang akong mga bukog gikan dinhi uban kaninyo. Ug namatay si Jose sa edad nga usa ka gatos napulo ka tuig, ug ilang gilubong siya, ug gibutang nila sa ataul didto sa Ehipto.

Exodo

1

Kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel nga misulod sa Ehipto kauban si Jacob nga ilang amahan, ang matag usa misulod uban sa tibuok niyang panimalay. Si Ruben, si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, si Zabulon, si Benjamin, si Dan, ug si Neftali, si Gad, ug si Aser. Si Joseph ug iya didto sa Egypt, ug ang tanan nga mga kalag gikan kang Jacob, kapitoan ug lima. Namatay si Joseph, ug ang tanan niyang mga igsoon, ug ang tibuok niadtong kaliwatan. Ang mga anak nga lalaki sa Israel mitubo, ug gidaghan, ug nahimong daghan kaayo, ug mibuntog pag-ayo kaayo, ug ang yuta nagpadaghan kanila. Mitindog ang laing hari sa Ehipto, kinsa wala makaila kang Joseph. Miingon siya sa iyang nasud, Tan-awa, ang kaliwat sa mga anak sa Israel dako nga panon, ug kusgan pa kay kanato. Dali busa, magmaalamon kita kanila, basin modaghan sila, ug sa dihang moabot kanato ang gubat, moapil usab kini ngadto sa mga kaaway, ug human makiggubat kanato, mogawas sila gikan sa yuta. Ug gibutang niya kanila ang mga tigdumala sa mga

buluhaton, aron samaran nila sila diha sa mga buluhaton. Ug nagtukod sila ug mga siyudad nga lig-on alang sa Faraon, ang Peitho, ug Rameses, ug On, nga mao ang siyudad sa Adlaw. Apan samtang ilang gipasakit sila, labi pa hinuon sila nga midaghan, ug mikusog pag-ayo kaayo, ug ang mga Ehiptohanon nakasilak sa mga anak sa Israel. Ug gilupig sa mga Ehiptohanon ang mga anak sa Israel pinaagi sa kusog. Ug nag-antos sa ilang kinabuhi pinaagi sa matig-a nga mga buhat, sa lapok ug sa paghimo og tisa, ug sa tanan nga mga buhat didto sa mga kapatagan, sumala sa tanan nga mga buhat nga ilang giulipon sila uban sa pwersa. Ug miingon ang hari sa mga Ehiptohanon ngadto sa mga mananabang sa mga Hebreohanon, sa usa kanila ang ngalan Zipporah, ug ang ngalan sa ikaduha Puah. Ug miingon siya, sa dihang kamo manabang sa mga Hebreohang kababayen-an, ug sila anaa na sa pagpanganak, kung lalaki kini, patya kini; kung babaye, luwasa kini. Nahadlok hinuon ang mga mananabang sa pag-anak sa Dios, ug wala nila buhata sumala sa gimando kanila sa hari sa Ehipto, ug ilang gibuhian nga buhi ang mga lalaki. Gitawag sa hari sa Ehipto ang mga mananabang, ug miingon siya kanila, Nganong gihimo ninyo kining butanga, ug gibuhian ninyo ang mga batang lalaki? Miingon ang mga mananabang sa pag-anak sa Faraon, Dili sama sa mga kababayen-an sa Ehipto ang mga Hebreohanon, kay manganak sila sa dili pa moabot kanila ang mga mananabang sa pag-anak, ug nanganak sila. Maayo ang gibuhat sa Dios sa mga mananabang, ug gidaghan ang katawhan, ug kusgan pag-ayo. Sanglit nahadlok ang mga mananabang sa pagpanganak sa Diyos, naghimo sila alang sa ilang kaugalingon ug mga balay. Gisugo ni Faraon ang tanang

iyang katawhan nga nag-ingon, Ang tanang lalaking bata nga matawo sa mga Hebreohanon, ilabay ninyo sa suba, ug ang tanang babaye, buhia ninyo.

2

May usa ka tawo gikan sa tribo ni Levi, kinsa nangasawa sa usa sa mga anak nga babaye ni Levi. Ug sa tiyan nakadawat, ug nanganak ug lalaki, ug sa pagkakita nila nga kini maayo, nagtago nila kini sulod sa tulo ka bulan. Sanglit dili na nila makaya nga itago pa kini, mikuha ang iyang inahan ug basket, ug gihaplas niya kini ug aspalto ug alkitran, ug gisulod niya ang bata niini, ug gibutang niya kini sa lapok tupad sa suba. Ug nagtutok ang iyang igsoon nga babaye gikan sa layo, aron mahibalo kung unsa ang mahitabo kaniya. Mikanaog ang anak nga babaye ni Faraon aron maligo sa suba, ug ang iyang mga suluguon miagi tupad sa suba, ug nakakita sa basket sa sulod sa lapyahan, nagpadala sa suluguon, ug mikuha niini. Pagkabukad, nakita niya ang bata nga naghilak sulod sa bukag; ug ang anak nga babaye ni Faraon naluoy kaniya, ug miingon, Gikan sa mga bata sa mga Hebreo kini. Ug miingon ang iyang igsoon nga babaye sa anak nga babaye ni Faraon, Gusto ba nimo nga tawgon ko para nimo ang usa ka babaye nga nagpasuso gikan sa mga Hebreohanon, ug siya magpasuso sa bata alang nimo? Ang anak nga babaye ni Paraon miingon, Lakaw. Ug ang batan-ong babaye miadto ug gitawag ang inahan sa bata. Miingon padulong kaniya ang anak nga babaye ni Faraon, Bantayi alang

kanako kining bataa, ug pasusoa alang kanako kini, ako mohatag kanimo ug suhol. Mikuha ang babaye sa bata, ug nagpasuso niini. Ug sa pagkadako na sa bata, gidala niya kini ngadto sa anak nga babaye ni Faraon, ug nahimo kini kaniya nga anak nga lalaki; ug gihinganlan niya ang iyang ngalan ug Moises, nga nag-ingon, Gikan sa tubig gikuha nako siya. Nahitabo nga niadtong daghang mga adlaw, si Moises nga nahimong dako, migawas paingon sa iyang mga igsoon nga mga anak sa Israel, ug sa dihang nakasabut siya sa ilang kabudlay, nakakita siya ug usa ka Ehiptohanon nga tawo nga nagbunalbonal sa usa ka Hebreohanon, nga usa sa iyang kaugalingong mga igsoon nga mga anak sa Israel. Naglantaw siya palibot dinhi ug didto ug wala makakita bisan kinsa, ug human niya mahampak ang Ehiptohanon, iyang gitago siya sa balas. Migawas sa ikaduhang adlaw, nakakita siya ug duha ka mga tawo nga mga Hebreohanon nga nag-away, ug miingon sa usa nga nagbuhat ug sayop, Nganong nagbunal man ikaw sa imong silingan? Apan siya miingon, Kinsa ba ang nagtudlo kanimo nga magmando ug maghukom sa ibabaw namo? Dili ba gusto nimo nga patyon ko, sa samang paagi nga imong gipatay kagahapon ang Ehiptohanon? Nahadlok si Moises, ug miingon, Kung mao kini, dayag na nga nahimo kining pulonga. Nakadungog si Paraon niining pulonga, ug nagtinguha siya sa pagpatay kang Moises. Mibiya si Moises gikan sa nawong ni Faraon, ug mipuyo sa yuta sa Midian; pag-abot niya sa yuta sa Midian, milingkod siya sa atabay. Ang pari sa Midian adunay pito ka mga anak nga babaye nga nag-atiman sa mga karnero sa ilang amahan nga si Jethro, ug sa pag-abot nila nag-kuhag tubig

hangtod napuno nila ang mga tangke aron painumon ang mga karnero sa ilang amahan nga si Jethro. Pag-abot sa mga magbalantay, gipahawa nila sila, apan si Moises mibangon ug miluwas kanila, ug mikuha ug tubig alang kanila, ug gipainom ang ilang mga karnero. Miabot sila ngadto kang Raguel nga ilang amahan, ug siya miingon kanila, Nganong nagdali kamo sa pag-abot karon? Ug miingon sila, Usa ka tawo nga Ehiptohanon ang miluwas kanamo gikan sa mga magbalantay sa karnero, ug siya mikuha ug tubig alang kanamo, ug gipainom niya ang among mga karnero. Ug siya miingon sa iyang mga anak nga babaye, Asa man siya? Ug nganong gibiyaan ninyo ang tawo? Tawga siya busa, aron mokaon siya ug tinapay. Nagpuyo si Moises uban sa tawo, ug gihatag niya si Sepporah nga iyang anak nga babaye kang Moises nga asawa. Sa tagoangkan ug nakabaton, ang babaye nanganak ug anak nga lalaki, ug si Moises ginganlan niya ang iyang ngalan ug Gershom, nga nag-ingon, Kay langyaw ako sa yutang dumuloong. Apan human sa kadtong daghang mga adlaw, namatay ang hari sa Ehipto, ug ang mga anak sa Israel nanag-agulo tungod sa ilang mga buluhaton, ug nanagsinggit sila, ug ang ilang singgit mitungas ngadto sa Diyos tungod sa ilang mga buluhaton. Ug namati ang Diyos sa ilang pag-agulo, ug nahinumdom ang Diyos sa iyang pakigsaad kang Abraham, ug kang Isaac, ug kang Jacob. Ug nakita sa Diyos ang mga anak sa Israel, ug naila niya sila.

3

Ug si Moises nagpasibsib sa mga karnero ni Jetro nga iyang ugangan, ang pari sa Midian, ug iyang gigiya ang mga karnero ngadto sa kamingawan, ug miabot siya sa bukid sa Horeb. Nakita niya ang Mensahero sa Ginoo diha sa siga sa kalayo gikan sa sampinit, ug iyang nakita nga ang sampinit nagdilaab sa kalayo, apan ang sampinit wala masunog. Miingon si Moises, Moduol ako aron tan-awon kining dakong panan-awon, ngano nga wala masunog ang sampinit. Sa dihang nakita sa Ginoo nga siya miduol aron motan-aw, gitawag siya sa Ginoo gikan sa sampinit, nga nag-ingon, Moises, Moises, ug siya mitubag, Unsa man kana? Ug siya miingon, Ayaw pagduol dinhi; hubara ang sandalyas gikan sa imong mga tiil, kay ang dapit. Ang yuta diin ikaw nagtindog balaan. Ug miingon siya, Ako mao ang Dios sa imong amahan, ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob. Apan gitalikdan ni Moises ang iyang nawong, kay nahadlok siya sa pagtan-aw sa atubangan sa Dios. Miingon ang Ginoo kang Moises, nakakita gayod ako sa kasakit sa akong katawhan nga anaa sa Ehipto, ug ang ilang singgit nadungog ko gikan sa mga tigdumala sa buluhaton; nahibalo ako sa ilang kasakit, ug milugsong ako aron luwason sila gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon, ug aron dad-on sila gawas gikan sa maong yuta, ug aron dad-on sila sulod ngadto sa maayong ug daghang yuta, ngadto sa yuta nga nagaagay ug gatas ug dugos, ngadto sa dapit sa mga Canaanhon, ug mga Hitihanon, ug mga Amorihanon, ug mga Perisihanon, ug mga Girgasihanon, ug mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon. Ug karon tan-awa, ang singgit sa mga anak sa Israel miabut na kanako, ug nakita usab nako ang kasakit nga gihimo sa mga Ehiptohanon kanila. Ug karon

ari, ipadala ko ikaw ngadto sa Faraon nga hari sa Ehipto, ug pagawson nimo ang akong katawhan, ang mga anak sa Israel, gikan sa yuta sa Ehipto. Ug miingon si Moises sa Dios, Kinsa ba ako, nga moadto ako sa Faraon nga hari sa Ehipto, ug pagawson ko ang mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto? Miingon ang Diyos kang Moises, nga nag-ingon, Ako mouban kanimo, ug kini mao ang ilhanan alang kanimo nga Ako ang nagpadala kanimo: sa dihang imong pagagaw-on ang Akong katawhan gikan sa Ehipto, mag-alagad kamo sa Diyos niining bukira. Ug miingon si Moises ngadto sa Dios, tan-awa ako moadto ngadto sa mga anak sa Israel, ug mosulti ako ngadto kanila, ang Dios sa mga amahan nato nagpadala kanako ngadto kaninyo; mangutana sila kanako, unsa ang ngalan niya? Unsa ang akong isulti kanila? Ug miingon ang Diyos kang Moises nga nag-ingon, Ako mao ang Mao, ug miingon, Mao kini ang imong isulti sa mga anak sa Israel: Ang Mao nagpadala kanako nganha kaninyo. Ug miingon ang Dios pag-usab kang Moises, Mao kini ang imong isulti sa mga anak sa Israel: Ang Ginoo, ang Dios sa among mga amahan, ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob, nagpadala kanako ngadto kaninyo. Kini akong ngalan walay katapusan, ug handumanan ngadto sa mga kaliwatan. Pagkaabot busa, tiguma ang konseho sa mga tigulang sa mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, Ang Ginoo nga Dios sa atong mga amahan mipakita kanako, ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob, nag-ingon, Sa pagbisita gibisita ko kamo, ug bisan unsa nga nahitabo kaninyo didto sa Ehipto. Ug miingon siya, Dad-on ko kamo gikan sa kalisdanan sa mga Ehiptohanon, ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, ug mga Hetehanon, ug mga

Amorehanon, ug mga Perisihanon, ug mga Girgasihanon, ug mga Hebihanon, ug mga Jebusihanon, ngadto sa yuta nga nagaagay ug gatas ug dugos. Ug mamati sila sa imong tingog, ug mosulod ikaw ug ang konseho sa mga tigulang sa Israel ngadto sa Faraon nga hari sa Ehipto, ug moingon ikaw kaniya, Ang Dios sa mga Hebreohanon mitawag kanato, moadto kami busa ug tulo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan aron maghalad kami sa Dios namo. Apan nahibalo ako nga dili kamo tugotan ni Faraon nga hari sa Ehipto sa paglakaw, gawas kon pinaagi sa gamhanan nga kamot. Ug sa pagbuklad sa kamot, samaran ko ang mga Ehiptohanon pinaagi sa tanan nakong mga katingalahan nga akong buhaton sa kanila, ug human niini ipadala niya kamo. Ug mohatag ako ug pabor sa katawhang kini atubangan sa mga Ehiptohanon; sa dihang mobiya kamo, dili kamo mopahawa nga walay dala; Apan mangayo ang babaye gikan sa iyang silingan ug sa nagpuyo duol kaniya ug mga sudlanan nga plata, ug bulawan, ug bisti; ug ibutang ninyo sa ibabaw sa inyong mga anak nga lalaki, ug sa ibabaw sa inyong mga anak nga babaye, ug ilogon ninyo ang mga Ehiptohanon.

4

Mitubag pero si Moises ug miingon, Kon dili sila motuo kanako ni mamati sa akong tingog, moingon kay sila nga wala makita kanimo ang Diyos, unsa man ang akong isulti ngadto kanila? Miingon ang Ginoo kaniya, Unsa kini nga anaa sa imong kamot? Ug siya mitubag, Sungkod. Ug miingon siya, Ilabay kini sa yuta,

ug gilabay niya kini sa yuta, ug nahimo kining bitin, ug mikalagiw si Moises gikan niini. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Ituy-od ang imong kamot, ug kupti ang ikod. Nagtuy-od busa siya sa iyang kamot ug mikupot sa ikod, ug kini nahimong sungkod diha sa iyang kamot. Aron motuo sila kanimo nga mipakita kanimo ang Dios sa ilang mga katigulangan, ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob. Miingon kaniya ang Ginoo pag-usab, Isulod ang imong kamot ngadto sa imong sabakan, ug gisulod niya ang iyang kamot ngadto sa iyang sabakan, ug gigawas niya ang iyang kamot gikan sa iyang sabakan, ug nahimo ang iyang kamot nga sama sa niyebe. Ug miingon siya pag-usab, Isulod ang imong kamot ngadto sa imong dughan, ug gisulod niya ang kamot ngadto sa iyang dughan, ug gikuha niya kini gikan sa iyang dughan, ug pag-usab nabalik kini ngadto sa kolor sa iyang unod. Kung apan dili sila motuo kanimo, ni mamati sa tingog sa unang ilhanan, motuo sila kanimo sa tingog sa ikaduhang ilhanan. Ug mahitabo nga kung dili sila motuo kanimo sa niining duha ka mga timailhan, ni mamati sa imong tingog, magkuha ka ug tubig gikan sa suba ug ibubo kini sa mala nga yuta, ug ang tubig nga imong kuhaon gikan sa suba mahimong dugo sa ibabaw sa mala nga yuta. Miingon si Moses ngadto sa Ginoo, nagapakilooy ako, Ginoo, dili ako igo sa atubangan sa kagahapon ni sa atubangan sa ikatulo nga adlaw, ni gikan sa dihang nagsugod ka pagsulti sa imong sulugoon, mahuyang tingog ug hinay dila ako. Miingon ang Ginoo kang Moises, Kinsa man ang naghatag ug baba sa tawo? Ug kinsa man ang naghimo sa lisod sa pagdungog ug sa bungol, sa makakita ug sa buta? Dili ba ako ang Diyos? Ug karon lakaw,

ug ako magbukas sa imong baba, ug tudloan ko ikaw sa imong isulti. Ug miingon si Moises, Nagapakilooy ako, Ginoo, pagpilia ang lain nga makahimo, kinsa imong ipadala. Ug nasuko sa kasuko ang Ginoo kang Moises, miingon, Dili ba tan-awa, si Aaron ang igsoon nimo ang Levita? Nahibalo ako nga mosulti gayud siya kanimo; ug tan-awa, siya mogawas aron motagbo kanimo, ug sa pagkakita niya kanimo magmaya siya sa iyang kaugalingon. Ug ikaw mosulti kaniya, ug ihatag mo ang akong mga pulong sa iyang baba, ug ako moabli sa imong baba ug sa iyang baba, ug tudloan ko kamo kung unsa ang inyong buhaton. Ug siya mosulti alang kanimo ngadto sa katawhan, ug siya mahimong imong baba, apan ikaw mahimo alang kaniya ang mga butang ngadto sa Diyos. Ug kining sungkoda nga nahimong bitin, kuhaon mo sa imong kamot, diin buhaton mo niini ang mga ilhanan. Milakaw si Moises, ug mibalik ngadto kang Jetro nga iyang ugangan, ug nag-ingon, Molakaw ako ug mobalik ngadto sa akong mga igsoon nga didto sa Ehipto, ug makita ko kung buhi pa ba sila. Ug miingon si Jetro kang Moises, Lakaw nga maayo ang lawas. Ug human sa daghang mga adlaw niadto namatay ang hari sa Ehipto. Miingon ang Ginoo kang Moises didto sa Midian, Lakaw, biya ngadto sa Ehipto, kay namatay na silang tanan nga nagpangita sa imong kalag. Pagkakuha ni Moises sa iyang asawa ug ang mga bata, gipasaka niya sila sa mga mananap nga tigpas-an, ug mibalik siya ngadto sa Ehipto; mikuha usab si Moises sa sungkod nga gikan sa Dios diha sa iyang kamot. Miingon ang Ginoo kang Moises, Sa imong paglakaw ug pagbalik ngadto sa Ehipto, tan-awa ang tanang mga katingalahan nga akong gihatag sa imong mga kamot, buhaton

mo kini sa atubangan sa Paraon, apan ako magapatig-a sa iyang kasingkasing, ug dili niya ipadala ang katawhan. Ikaw moingon sa Faraon, kini ang gisulti sa Ginoo, si Israel mao ang akong panganay nga anak. Miingon ako kanimo, ipadala palayo ang akong katawhan aron sila mag-alagad kanako. Kon dili ka gusto mopadala palayo kanila, tan-awa, ako mopatay sa imong anak nga lalaki nga panganay. Nahitabo nga sa dalan didto sa puy-anan nakigkita kaniya ang Mensahero sa Ginoo, ug gitinguha niya siyang patyon. Ug mikuha si Zipporah ug bato, gituli niya ang panit sa iyang anak nga lalaki; ug siya mihapa ngadto sa iyang mga tiil, ug miingon, Mitindog ang dugo sa pagtuli sa akong bata. Ug mibiya siya gikan kaniya, tungod kay siya miingon, mitindog ang dugo sa sirkunsisyon sa akong bata. Miingon ang Ginoo kang Aaron, Lakaw ug pakigkita kang Moises didto sa kamingawan, ug milakaw siya, ug nakigkita kaniya didto sa bukid sa Diyos, ug nanaghalok sila sa usag usa. Ug gisulti ni Moises kang Aaron ang tanang mga pulong sa Ginoo nga nagpadala kaniya, ug ang tanang mga pulong nga nagsugo kaniya. Miadto si Moises ug si Aaron, ug nagtigom sila sa konseho sa mga tigulang sa mga anak sa Israel. Ug misulti si Aaron sa tanang mga pulong nga gisulti sa Diyos kang Moises, ug mihimo sa mga ilhanan sa atubangan sa katawhan. Ug mituo ang katawhan ug nalipay tungod kay mibisita ang Dios sa mga anak sa Israel, ug tungod kay nakita niya ang ilang kalisdanan. Miyukbo ang katawhan ug misimba.

5

Ug human niining mga butanga, misulod si Moises ug si Aaron ngadto kang Faraon, ug miingon sila kaniya, Mao kini ang giingon sa Ginoo, ang Dios sa Israel: Palakta ang akong katawhan aron sila magsaulog alang kanako didto sa kamingawan. Ug miingon si Faraon, Kinsa ba siya nga ako mamati sa iyang tingog, aron nga ako magpadala sa mga anak nga lalaki sa Israel? Wala ako makaila sa Ginoo, ug ang Israel dili nako ipalakaw. Ug miingon sila kaniya, Ang Dios sa mga Hebreohanon mitawag kanamo. Moadto kami busa ug tulo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan aron among ihalad sa Ginoo nga among Dios, basin unya makatagbo kami sa kamatayon o pagpatay. Ug miingon kanila ang hari sa Ehipto, Nganong si Moises ug si Aaron nagapalayo man ninyo sa katawhan gikan sa ilang mga buhat? Lakaw kamo matag usa ninyo ngadto sa iyang mga buhat. Ug miingon si Faraon, Tan-awa, karon daghan na ang katawhan, dili ba kinahanglan natong hunongon sila sa ilang mga buluhaton. Nagmando si Paraon sa mga tigdumala sa mga trabahador sa katawhan, ug sa mga escriba, nga nag-ingon, Dili na kamo magpadayon sa paghatag ug dagami sa katawhan alang sa paghimo ug tisa, sama sa kagahapon ug sa ikatulo nga adlaw; apan sila mismo kinahanglan moadto ug mangtigom alang sa ilang kaugalingon ug dagami. Ug ang gidaghanon sa paghimo og tisa nga ilang gihimo matag adlaw ipatong mo kanila, dili mo kuhaon bisan unsa, kay sila nagpahulay, tungod niini sila misinggit nga nag-ingon, Motindog kita ug mohalad kita sa Dios nato. Pagapas-ana ang mga buhat niining mga tawohana, ug pabalaka sila niini, ug dili sila magbalaka sa walay pulos nga mga pulong. Gidali nila

sila sa mga tigdumala sa buluhaton ug sa mga escriba, ug nag-ingon sila ngadto sa katawhan, nag-ingon, Kini nga mga butang nag-ingon si Faraon: Dili na ako mohatag kaninyo ug uhay. Kamo mismo, samtang naglakaw, magtigom alang sa inyong kaugalingon ug mga uhot, bisan asa ninyo makit-an, kay walay bisan unsa nga makuha gikan sa inyong gikinahanglan nga kantidad. Ug gikatibulaag ang katawhan sa tibuok yuta sa Ehipto aron sa pagtigom ug dagami alang sa uhot. Ang mga tigdumala sa buluhaton nagdali kanila, nag-ingon, Taposa ang mga buluhaton nga mga katungdanan matag adlaw, sama sa dihang gihatag kaninyo ang dagami. Ug gilatigo ang mga escriba sa kaliwat sa mga anak sa Israel, ang mga gitukod ibabaw kanila pinaagi sa mga tigdumala sa Faraon, nga nag-ingon, Nganong wala ninyo nahuman ang inyong mga bahin sa paghimo sa tisa sama sa kagahapon ug sa ikatulo nga adlaw, ug ang sa karon? Pagsulod, ang mga escriba sa mga anak sa Israel misinggit ngadto sa Faraon, nag-ingon, Nganong ikaw nagbuhat niini sa imong mga sulugoon? Wala gihatag ang uhot sa imong mga sulogoon, ug sila nag-ingon kanamo nga buhaton ang tisa; ug tan-awa, ang imong mga anak gibunalan na, busa sala-on nimo ang imong katawhan. Ug miingon siya kanila, Kamo tapulan, tapulan nga mga tawo kamo. Tungod niini kamo moingon, Moadto kita, mohalad kita sa atong Diyos. Karon busa lakaw ug magtrabaho kamo, kay ang uhot dili ihatag kaninyo, ug ang gidaghanon sa paghimog tisa kinahanglan ninyong itugyan. Nakita sa mga escriba sa mga anak sa Israel ang ilang kaugalingon nga anaa sa kalisud, nga nag-ingon, Dili kamo mobiya sa paghimo og tisa ang gikinahanglan nga kantidad

matag adlaw. Nakigkita sila kang Moises ug kang Aaron nga nagpaingon sa pagkigkita kanila, sa paggawas nila gikan kang Paraon. Ug miingon sila kanila, Makita unta sa Dios kamo ug maghukom, kay gihimo ninyo nga dulumtanon ang among baho sa atubangan ni Paraon, ug sa atubangan sa iyang mga sulogoon, sa paghatag ug espada ngadto sa iyang mga kamot, sa pagpatay kanamo. Mibalik si Moises ngadto sa Ginoo, ug miingon, Nagapakilooy ako, Ginoo; nganong gisakit nimo kining katawhan? Ug nganong gipadala mo man ako? Ug sukad wala ako moadto ngadto sa Faraon aron mosulti sa imong ngalan, gisakit niya kining katawhana, ug wala nimo luwasa ang imong katawhan.

6

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Karon makita nimo kung unsa ang akong buhaton sa Faraon, kay pinaagi sa kusganong kamot iyang ipadala sila, ug pinaagi sa taas nga bukton iyang isabog sila gikan sa iyang yuta. Misulti ang Dios kang Moises, ug miingon kaniya, Ako ang Ginoo. Ug mipatim-aw ako kang Abraham ug kang Isaac ug kang Jacob, nga ako ang ilang Dios, ug ang akong ngalan nga Ginoo wala nako ipadayag kanila. Ug gitukod ko ang akong pakigsaad ngadto kanila, aron ihatag kanila ang yuta sa mga Canaanhon, ang yuta nga ilang gipuy-an, diin sila nagpuyo. Ug ako nakadungog sa pag-agulo sa mga anak sa Israel, nga ang mga Ehiptohanon nag-ulipon kanila, ug nahinumdom ako sa pakigsaad ninyo. Lakaw, miingon ako sa

mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Ako si Ginoo; ug dad-on ko kamo gikan sa gahom sa mga Ehiptohanon, ug luwason ko kamo gikan sa pagkaulipon, ug tuboson ko kamo pinaagi sa taas nga bukton ug dako nga hukom. Ug kuhaon ko kamo alang sa akong kaugalingon nga katawhan alang kanako, ug mahimo ako ninyong Dios; ug mahibalo kamo nga Ako si Ginoo ang Dios ninyo, ang nagdala kaninyo gikan sa pagpahirap sa mga Ehiptohanon. Ug dad-on ko kamo ngadto sa yuta nga akong gikuot ang akong kamot aron ihatag kini kang Abraham, ug kang Isaac, ug kang Jacob, ug ihatag ko kini kaninyo ingon nga panulondon, Ako ang Ginoo. Misulti pero si Moises ingon niini sa mga anak sa Israel, ug wala sila mamati kang Moises tungod sa kaluya sa espiritu ug tungod sa mga buluhaton nga mapintas. Miingon ang Ginoo kang Moises nga nag-ingon, Sulod, pakigsulti kang Faraon nga hari sa Ehipto, aron iyang ipadala ang mga anak nga lalaki sa Israel gikan sa iyang yuta. Misulti si Moises sa atubangan sa Ginoo, nga nag-ingon, tan-awa ang mga anak sa Israel wala mamati kanako, ug unsaon man pagpaminaw kanako ni Faraon? Pero ako walay rason. Miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, ug gimandoan niya sila mahitungod kang Faraon nga hari sa Ehipto, aron ipadala ang mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto. Ug kini mao ang mga pangulo sa mga balay sa ilang mga katigulangan, ang mga anak ni Reuben, ang panganay ni Israel: si Enoch, ug si Pallu, si Hezron, ug si Carmi; kini mao ang paryentihan ni Reuben. Ug ang mga anak nga lalaki ni Simeon: si Jemuel, ug si Jamin, ug si Ehud, ug si Jachin, ug si Zohar, ug si Saul nga anak sa Canaanitish nga babaye. Mao kini ang mga pamilya sa mga anak nga lalaki ni

Simeon. Ug mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Levi sumala sa ilang kabanabana: si Gershon, si Kohath, ug si Merari. Ang mga tuig sa kinabuhi ni Levi usa ka gatos katloan ug pito. Ug kini nga mga anak nga lalaki ni Gershon, si Libni, ug si Shimei, mga panimalay sa ilang mga pamilya. Ug ang mga anak nga lalaki ni Kaath mao sila si Ambram, ug si Issaar, si Chebron, ug si Ozeiil, ug ang mga tuig sa kinabuhi ni Kaath usa ka gatos tatloan ug tulo ka tuig. Ug ang mga anak nga lalaki ni Merari: si Mahli, ug si Mushi. Kini ang mga panimalay sa mga katigulangan ni Levi sumala sa ilang mga pamilya. Ug gikuha ni Amram si Jochebed, anak nga babaye sa igsoon sa iyang amahan, alang sa iyang kaugalingon nga asawa, ug nanganak kaniya si Aaron ug si Moses, ug si Miriam nga ilang igsoon nga babaye. Ang mga tuig sa kinabuhi ni Amram, usa ka gatos katloan ug duha ka tuig. Ug ang mga anak nga lalaki ni Issachar: si Korah, ug si Naphek, ug si Zechri. Ug ang mga anak nga lalaki ni Ozeiel: si Misael, si Elisaphan, ug si Segrei. Mikuha si Aaron si Elizabeth nga anak nga babaye ni Aminadab, igsoon nga babaye ni Nahshon, nga iyang asawa, ug nanganak kini kaniya si Nadab, si Abihu, si Eleazar, ug si Ithamar. Ang mga anak nga lalaki ni Korah mao sila si Asir, ug si Elkanah, ug si Abiasar; kini ang mga kaliwatan ni Korah. Ug si Eleazar nga anak ni Aaron mikuha sa usa sa mga anak nga babaye ni Phutiel nga iyang asawa, ug nanganak siya kaniya ug si Phinehas. Kini ang mga pangulo sa pamilya sa mga Levita, sumala sa ilang mga kaliwatan. Kini si Aaron ug si Moses, nga kanila miingon ang Dios sa pagpagawas sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto uban sa ilang kusog. Kini sila ang mga nakigsulti ngadto

sa Faraon nga hari sa Ehipto; ug ilang gipagawas ang mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto, siya mismo si Aaron ug si Moises, niadtong adlawa nga nagsulti ang Ginoo kang Moises sa yuta sa Ehipto. Ug misulti ang Ginoo kang Moises nga nag-ingon, Ako ang Ginoo, sultihi si Faraon nga hari sa Ehipto sa tanan nga akong isulti kanimo. Ug miingon si Moises sa atubangan sa Ginoo, Tan-awa, ako mahuyang ug tingog, ug unsaon man niya pagpaminaw kanako ni Faraon?

7

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, nag-ingon, Tan-awa, gihatag ko ikaw nga diyos kang Faraon, ug si Aaron nga imong igsoon mahimong imong propeta. Apan ikaw mosulti kaniya sa tanan nga akong gisugo kanimo, ug si Aaron nga imong igsoon mosulti kang Faraon, aron iyang ipadala ang mga anak sa Israel gikan sa iyang yuta. Ako apan pagapatig-ahon ko ang kasingkasing ni Faraon, ug pagapadaghanon ko ang akong mga ilhanan ug ang mga katingalahan sa yuta sa Ehipto. Ug dili mamati si Faraon kaninyo, ug ibutang ko ang akong kamot sa ibabaw sa Ehipto, ug pagagaw-on ko uban sa akong gahom ang akong katawhan, ang mga anak sa Israel, gikan sa yuta sa Ehipto uban sa dakong panimalos. Ug mahibalo ang tanang mga Ehiptohanon nga ako mao ang Ginoo, sa dihang ituy-od ko ang akong kamot sa ibabaw sa Ehipto, ug pagagaw-on ko ang mga anak sa Israel gikan sa ilang taliwala. Gihimo ni Moses ug Aaron sama sa gisugo kanila sa Ginoo, mao usab ang ilang gihimo. Si Moses may edad nga

kawaloan ka tuig, ug si Aaron nga iyang igsoon may edad nga kawaloan ug tulo ka tuig, sa dihang sila misulti kang Paraon. Ug miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, ug kon mosulti kaninyo si Faraon, nga nag-ingon, hatagi kami ug ilhanan o katingalahan, ug ikaw moingon kang Aaron nga imong igsoon, kuhaa ang sungkod, ug ilabay sa yuta sa atubangan ni Faraon, ug sa atubangan sa iyang mga sulogoon, ug mahimo kini nga bitin. Misulod si Moises ug si Aaron sa atubangan sa Faraon ug sa iyang mga sulogoon, ug gibuhat nila kini sama sa gimando kanila sa Ginoo, ug gilabay ni Aaron ang sungkod sa atubangan sa Faraon ug sa atubangan sa iyang mga sulogoon, ug kini nahimong bitin. Gipatawag ni Faraon ang mga sopista sa Ehipto ug ang mga salamangkero, ug ang mga enkantador sa mga Ehiptohanon naghimo usab sa ilang mga salamangka sa samang paagi. Ug gilabay nila ang matag usa ang ilang sungkod, ug nahimo kini nga mga dragon, ug gilamoy sa sungkod ni Aaron ang ilang mga sungkod. Ug mibaskog ang kasingkasing ni Faraon, ug wala siya mamati kanila, sama sa gisugo sa Ginoo kanila. Miingon ang Ginoo kang Moises, Gipagahi ang kasingkasing ni Faraon aron dili niya palakwon ang katawhan. Lakaw ngadto sa Faraon sa buntag, tan-awa siya mogawas paingon sa tubig, ug ikaw magpaabot kaniya sa daplin sa suba, ug ang sungkod nga nahimong bitin dad-on nimo sa imong kamot. Ug moingon ka kaniya, Ang Ginoo nga Diyos sa mga Hebreohanon nagpadala kanako ngadto kanimo, nga nag-ingon, Ipadala ang akong katawhan, aron sila mag-alagad kanako diha sa kamingawan, ug tan-awa, wala ka mamati hangtod karon. Kini nga mga butang nag-ingon ang Ginoo, niini

mahibalo ka nga ako ang Ginoo, tan-awa, ako mohampak sa sungkod nga anaa sa akong kamot sa ibabaw sa tubig nga anaa sa suba, ug mausab kini ngadto sa dugo. Ug ang mga isda sa suba mamatay, ug ang suba mobaho, ug ang mga Ehiptohanon dili makahimo sa pag-inom ug tubig gikan sa suba. Miingon ang Ginoo kang Moses, Sultihi si Aaron nga imong igsoon, kuhaa ang imong sungkod sa imong kamot, ug ituy-od ang imong kamot ibabaw sa mga tubig sa Ehipto, ug ibabaw sa ilang mga suba, ug ibabaw sa ilang mga kanal, ug ibabaw sa ilang mga lapok, ug ibabaw sa tanan nilang natipun nga tubig, ug kini mahimong dugo. Ug nahimong dugo ang tubig sa tibuok yuta sa Ehipto, sa mga kahoy ug sa mga bato. Ug gihimo nila mao nga si Moises ug si Aaron, sama sa gisugo kanila ni Ginoo, ug gibayaw ang iyang sungkod, gibunal ang tubig sa suba atubangan sa Faraon ug atubangan sa iyang mga sulogoon, ug giusab ang tanang tubig sa suba ngadto sa dugo. Ug ang mga isda sa sulod sa suba namatay, ug nabaho ang suba, ug ang mga Ehiptohanon dili makahimo sa pag-inom ug tubig gikan sa suba, ug ang dugo diha sa tibuok yuta sa Ehipto. Gihimo usab sa susama ang mga salamangkero sa mga Ehiptohanon pinaagi sa ilang mga salamangka, ug gipagahi ang kasingkasing ni Faraon, ug wala siya mamati kanila, sama sa gisulti sa Ginoo. Mibalik apan si Faraon misulod sa iyang balay, ug wala niya ikatagad kini sa iyang hunahuna. Nagkalot ang tanang mga Ehiptohanon sa palibot sa suba aron makainom ug tubig, kay dili sila makahimo sa pag-inom ug tubig gikan sa suba. Ug natuman ang pito ka adlaw, human sa pagbunos sa Ginoo sa suba. Miingon ang Ginoo kang Moses, Sulod ngadto kang Pharaoh, ug sultihi siya, Mao kini ang giingon

sa Ginoo: Palakta ang akong katawhan aron sila mag-alagad kanako. Kon dili ka gusto mopadala palayo, tan-awa, hampakan ko ang tanan nimong mga utlanan pinaagi sa mga baki. Ug magsuka ang suba ug mga baki, ug pagsaka nila mosulod sila sa mga balay nimo, ug sa mga tipiganan sa mga lawak tulugan nimo, ug sa ibabaw sa mga higdaanan nimo, ug sa ibabaw sa mga balay sa mga sulogoon nimo, ug sa katawhan nimo, ug sa sulod sa mga sudlanan sa paglamas nimo, ug sa sulod sa mga hudno nimo. Ug sa ibabaw nimo, ug sa ibabaw sa imong mga sulogoon, ug sa ibabaw sa imong katawhan, mosaka ang mga baki.

8

Miingon ang Ginoo kang Moises, Sultihi si Aaron nga imong igsoon, ituy-od ang imong sungkod pinaagi sa iyang kamot ibabaw sa mga suba, ug sa mga kanal, ug sa mga lamakan, ug paadtoa ang mga baki. Ug gituy-od ni Aaron ang iyang kamot sa ibabaw sa mga tubig sa Ehipto, ug gipagula niya ang mga baki, ug mitungha ang baki, ug mitabon sa tibuok yuta sa Ehipto. Gihimo usab sama nila sa mga salamangkero sa mga Ehiptohanon pinaagi sa ilang mga salamangka, ug gipataas nila ang mga baki ngadto sa yuta sa Ehipto. Ug gitawag ni Paraon si Moises ug si Aaron, ug miingon, Pag-ampo alang kanako ngadto sa Ginoo, ug papahawaa niya ang mga baki gikan kanako ug gikan sa akong katawhan, ug ipadala ko sila, ug maghalad sila sa Ginoo. Miingon si Moises ngadto sa Faraon, Mag-utos kanako

kanus-a ako mag-ampo alang kanimo ug alang sa imong mga sulugoon ug sa imong katawhan, aron paglaglag sa mga baki gikan kanimo ug gikan sa imong katawhan ug gikan sa inyong mga balay, gawas sa suba nga mahibilin sila. Ug siya miingon, Sa ugma. Miingon busa siya, Sumala sa imong gisulti, aron mahibalo ka nga walay laing dios gawas sa Ginoo. Ug makuha ang mga baki gikan kanimo, ug gikan sa inyong mga balay, ug gikan sa mga puloy-anan, ug gikan sa imong mga sulogoon, ug gikan sa imong katawhan, gawas didto sa suba mahibilin sila. Migawas si Moises ug si Aaron gikan kang Faraon, ug misinggit si Moises ngadto sa Ginoo mahitungod sa katakdaan sa mga baki, sumala sa gitakda ni Faraon. Gihimo sa Ginoo sumala sa gisulti ni Moises, ug nangamatay ang mga baki gikan sa mga balay, gikan sa mga hawanan, ug gikan sa mga uma. Ug gitigom nila sila nga mga bunton-bunton, ug nabaho ang yuta. Apan sa pagkakita ni Faraon nga may kahupayan na, nabug-at ang iyang kasingkasing, ug wala siya mamati kanila, sama sa gisulti sa Ginoo. Miingon ang Ginoo ngadto kang Moses, Sultihi si Aaron, Ibakyaw ang imong kamot uban sa imong sungkod, ug hampaka ang abog sa yuta, ug mahimo kining mga niknik diha sa mga tawo, ug diha sa mga mananap nga upat ang tiil, ug diha sa tibuok yuta sa Ehipto. Gibuklad busa ni Aaron ang iyang kamot nga may sungkod, ug gihampaak ang abog sa yuta, ug nahimo ang mga niknik sa mga tawo ug sa mga upat ka tiil nga mananap, ug sa tanang abog sa yuta nahimo ang mga niknik. Naghimo usab sama niana ang mga salamangkero sa ilang mga salamangka aron pagawason ang mga niknik, apan wala sila makahimo, ug ang mga niknik mitungha sa mga tawo ug sa mga

mananap nga upat ka tiil. Miingon busa ang mga salamangkero sa Faraon, Tudlo sa Diyos mao kini, ug gipagahi ang kasingkasing sa Faraon, ug wala siya mamati kanila, sama sa gisulti sa Ginoo. Miingon ang Ginoo kang Moises, Bumangon ka sayo sa buntag, ug barog atubangan sa Faraon, ug tan-awa, siya mogawas paingon sa tubig, ug moingon ka kaniya, Mao kini ang giingon sa Ginoo: Ipadala ang akong katawhan, aron sila mag-alagad kanako sa kamingawan. Kon dili ka gusto mopadala sa akong katawhan, tan-awa, ako mopadala sa ibabaw nimo, ug sa ibabaw sa imong mga sulogoon, ug sa ibabaw sa imong katawhan, ug sa ibabaw sa inyong mga balay, mga langaw, ug mapuno ang mga balay sa mga Ehiptohanon sa mga langaw, ug ngadto sa yuta diin sila anaa. Ug magahimo ako ug mga katingalahan niadtong adlawa sa yuta sa Gesem, diin ang akong katawhan nagpuyo, diin walay langaw nga iro didto, aron mahibalo ka nga ako mao ang Ginoo, ang Dios sa tibuok yuta. Ug maghatag ako ug kalainan taliwala sa akong katawhan ug sa imong katawhan, apan sa ugma mahitabo kini ibabaw sa yuta. Gihimo kini sa Ginoo, ug miabut ang panon sa langaw ngadto sa mga balay ni Faraon, ug ngadto sa mga balay sa iyang mga sulogoon, ug ngadto sa tibuok yuta sa Ehipto, ug gipanglaglag ang yuta tungod sa langaw. Gitawag ni Paraon si Moises ug si Aaron, nga nag-ingon, Umari kamo ug maghalad sa Ginoo nga inyong Dios dinhi sa yuta. Ug miingon si Moises, Dili posible nga mahitabo nga mao, kay ang mga dulumtanan sa mga Ehiptohanon magahalad kami sa Ginoo nga Dios namo. Kong magahalad kami sa mga dulumtanan sa mga Ehiptohanon sa atubangan nila, pagabatohon kami. Molakaw kami ug tulo ka

adlaw paingon sa kamingawan, ug mohalad kami sa among Diyos, sama sa gisulti sa Ginoo kanamo. Ug miingon si Faraon, Ako mopadala kaninyo, ug maghalad kamo sa inyong Diyos didto sa kamingawan, apan ayaw kamo moadto nga layo kaayo. Pag-ampo busa alang kanako ngadto sa Ginoo. Miingon si Moses, Ako mobiya gikan kanimo, ug mag-ampo ngadto sa Diyos, ug mobiya ang langaw-iro gikan sa imong mga sulogoon ug gikan sa imong katawhan ugma. Apan ayaw na pagdugang pag-limbong, Faraon, aron dili nimo ipadala ang katawhan sa paghalad sa Ginoo. Migawas si Moises gikan kang Faraon, ug nag-ampo siya sa Diyos. Gihimo sa Ginoo sama sa gisulti ni Moises, ug gikuha ang langaw gikan kang Faraon, ug sa iyang mga sulogoon, ug sa iyang katawhan, ug wala nabiling bisan usa. Ug gipabug-at ni Paraon ang iyang kasingkasing niining panahona usab, ug wala siya buot mopalakaw sa katawhan.

9

Miingon ang Ginoo kang Moises, Sulod ngadto sa Faraon, ug sultihi siya, Mao kini ang giingon sa Ginoo nga Diyos sa mga Hebreohanon: Palakta ang akong katawhan aron sila makasimba kanako. Kung dili ka gusto mopadala sa akong katawhan, apan nagpugong gihapon kanila, tan-awa, ang kamot sa Ginoo moabot sa imong mga hayop didto sa kapatagan, sa mga kabayo, ug sa mga mananagdala nga hayop, ug sa mga kamelyo, ug sa mga baka, ug sa mga karnero, kamatayon nga dako kaayo. Ug magahimo ako ug mga katingalahan niadtong

panahona taliwala sa mga kahayupan sa mga Ehiptohanon ug taliwala sa mga kahayupan sa mga anak sa Israel, dili mamatay gikan sa tanan sa mga anak sa Israel bisan usa. Ug ang Diyos mihatag ug utlanan, nag-ingon, Ugma buhaton sa Ginoo kining pulonga sa ibabaw sa yuta. Ug gihimo sa Ginoo kining pulonga sa sunod adlaw, ug nangamatay ang tanang mga baka sa mga Ehiptohanon, apan sa mga baka sa mga anak sa Israel wala mamatay bisan usa. Apan nakita ni Faraon nga walay bisan usa sa tanang kahayupan sa mga anak sa Israel ang namatay, nabug-at ang kasingkasing ni Faraon, ug wala niya ipadala ang katawhan. Miingon ang Ginoo kang Moses ug Aaron, nga nag-ingon, Kuhaa ninyo ang puno ninyong mga kamot sa abo sa hudno, ug ibubo ni Moses ngadto sa langit atubangan sa Faraon ug atubangan sa iyang mga sulogoon. Ug mahimong abog sa tibuok yuta sa Ehipto, ug mahimo kini nga mga samad ug mga hubag nga moburot sa ibabaw sa mga tawo ug sa mga mananap nga upat ang tiil, sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug mikuha ang abo sa hurno atubangan ni Faraon, ug misabwag niini si Moises ngadto sa langit, ug nahitabo ang mga samad, mga hubag nga miburot, sa mga tawo ug sa mga mananap nga upat ang tiil. Ug ang mga salamangkero wala makahimo sa pagtindog atubangan ni Moises tungod sa mga hubag, kay ang mga hubag diha sa mga salamangkero, ug sa tibuok yuta sa Ehipto. Gipagahi sa Ginoo ang kasingkasing ni Faraon, ug wala siya mamati kanila, sumala sa gisugo sa Ginoo. Miingon ang Ginoo kang Moises, Bumangon ka sayo sa buntag, ug barog atubangan sa Faraon, ug moingon ka kaniya, Mao kini ang giingon sa Ginoo, ang Dios sa mga Hebreo: Palakta ang akong katawhan, aron sila makasimba

kanako. Niining panahona karon, ako nagpadala sa tanang akong mga hampak ngadto sa imong kasingkasing, ug sa imong mga sulogoon, ug sa imong katawhan, aron mahibalo ka nga walay lain nga sama kanako sa tibuok yuta. Karon, kay sa pagpadala sa akong kamot, samaran ko ikaw ug ang imong katawhan patyon ko, ug malaglag ka gikan sa yuta. Ug tungod niini ikaw gipreserbar, aron ipakita ko diha kanimo ang akong kusog, ug aron imantala ang akong ngalan diha sa tibuok yuta. Pa gihapon busa ikaw ang hinungdan nga dili pagpagawas sa akong katawhan? Tan-awa, ako moulan niining taknaa ugma ug ulan nga yelo nga daghan kaayo, nga sama niini wala pa mahitabo sa Ehipto sukad sa adlaw nga natukod hangtod niining adlawa. Karon busa pagdali sa pagtigom sa imong mga kahayupan, ug bisan unsa nga imo didto sa kapatagan; kay ang tanang mga tawo, ug ang mga kahayupan, bisan unsa nga makaplagan didto sa mga kapatagan, ug dili mosulod sa balay, apan mahulog sa ibabaw nila ang ulan-nga-yelo, mamatay. Ang nahadlok sa pulong sa Ginoo taliwala sa mga sulogoon ni Paraon nagtigom sa iyang mga kahayopan ngadto sa mga balay. Apan kinsa wala magtagad sa pulong sa Ginoo, gibiyaan niya ang iyang mga kahayupan didto sa kaumahan. Miingon ang Ginoo kang Moises, Ibakyaw ang imong kamot ngadto sa langit, ug adunay ulan nga yelo sa tibuok yuta sa Ehipto, sa ibabaw sa mga tawo, sa mga baka, ug sa tanang tanom nga anaa sa yuta. Gibuklad ni Moises ang iyang kamot ngadto sa langit, ug ang Ginoo nagpadungog ug nagpaulan ug yelo, ug ang kalayo midalagan sa ibabaw sa yuta, ug ang Ginoo nagpaulan ug yelo sa tibuok yuta sa Ehipto. Dihay ulan nga yelo ug ang kalayo nga

nagdilaab sulod sa ulan nga yelo, ug ang ulan nga yelo daghan kaayo, nga ingon niini wala pa gayud mahitabo sa Ehipto, sukad sa adlaw nga nahimong nasud kini. Mihamok ang ulan nga yelo sa tibuok yuta sa Ehipto, gikan sa tawo hangtod sa mananap, ug ang tanan nga tanom didto sa kapatagan gihamok sa ulan nga yelo, ug ang tanan nga kahoy didto sa mga kapatagan gidugmok sa ulan nga yelo. Gawas sa yuta sa Gesem, diin didto ang mga anak sa Israel, wala mihitabo ang ulan nga yelo. Nagpadala ug apan, si Faraon mitawag kang Moises ug kang Aaron, ug miingon kanila, Nakasala ako karon. Ang Ginoo matarong, apan ako ug ang akong katawhan dili diosnon. Pag-ampo busa alang kanako ngadto sa Ginoo, ug pahunonga ang mga tingog sa Diyos, ug ang ulan nga yelo, ug ang kalayo, ug ipadala ko kamo, ug dili na kamo magpabilin. Miingon si Moises kaniya, Sa dihang mogawas ako sa siyudad, ibukhad ko ang akong mga kamot ngadto sa Ginoo, ug ang mga tingog mohunong, ug ang ulan nga yelo ug ang ulan dili na mahitabo, aron mahibalo ka nga ang yuta iya sa Ginoo. Ug ikaw ug ang imong mga sulogoon, nahibalo ako nga wala pa kamo mahadlok sa Ginoo. Ang lino ug ang sebada naigo, kay ang sebada nagtindog na ug ang lino nag-uhay na. Ang trigo ug ang espelta wala mahampak, kay ulahi man kini. Migawas si Moises gikan kang Faraon paingon sa gawas sa siyudad, ug gibakyaw niya ang iyang mga kamot ngadto sa Ginoo, ug ang mga tingog mihunong, ug ang ulan nga yelo ug ang ulan wala na mitulo sa yuta. Pagkakita ni Faraon nga mihunong na ang ulan ug ang ulan nga yelo ug ang mga tingog, midugang siya sa pagpakasala, ug gipabug-at niya ang iyang kasingkasing ug ang sa iyang mga suluguon. Ug gipagahi

ang kasingkasing ni Faraon, ug wala niya palakwa ang mga anak sa Israel, sama sa gisulti sa Ginoo kang Moises.

10

Miingon ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sulod ngadto kang Faraon, kay ako nagpatig-a sa iyang kasingkasing ug sa iyang mga sulogoon, aron sunod-sunod moabot kining mga ilhanan sa ibabaw nila; aron kamo makasulti ngadto sa mga dalunggan sa inyong mga anak, ug sa mga anak sa inyong mga anak, kung unsa kadaghan ang akong gipakaulaw sa mga Ehiptohanon, ug ang akong mga ilhanan, nga akong gihimo diha kanila; ug kamo makaila nga ako mao ang Ginoo. Misulod si Moises ug si Aaron sa atubangan ni Faraon, ug miingon sila kaniya, mao kini ang giingon sa Ginoo nga Dios sa mga Hebreohanon, hangtod kanus-a nga dili ka buot mapaubos sa akong atubangan? Ipadala ang akong katawhan, aron sila mosimba kanako. Kung dili ka gusto sa pagpadala sa akong katawhan, tan-awa, ako magdala ugma niining takna ug daghang dulon sa tanan nimong mga utlanan. Ug tabonan niini ang panagway sa yuta, ug dili ka makahimo sa pagtan-aw sa yuta, ug lamyon niini ang tanan nga nahibilin sa yuta, nga gibiyaan kaninyo sa ulan nga yelo, ug lamyon niini ang tanang kahoy nga nagatubo kaninyo sa ibabaw sa yuta. Ug mapuno ang imong mga balay, ug ang mga balay sa imong mga sulogoon, ug ang tanan nga mga balay sa tibuok yuta sa mga Ehiptohanon, nga wala gayod makita sa imong mga amahan, ni sa ilang mga

katigulangan, sukad sa adlaw nga sila natawo dinhi sa yuta, hangtod niining adlawa, ug mitipas si Moises ug migawas gikan kang Faraon. Ug miingon ang mga sulogoon ni Faraon ngadto kaniya, Hangtod kanus-a ba kini mahimong lit-ag alang kanato? Ipadala ang mga tawo, aron sila magsimba sa ilang Diyos; o buot ba nimo mahibalo nga nawala na ang Ehipto? Ug gipabalik nila si Moses ug si Aaron ngadto sa Faraon, ug miingon siya kanila, Lakaw ug pag-alagad sa Ginoo nga inyong Diyos. Apan kinsa ug kinsa man ang moadto? Ug miingon si Moises, Uban sa mga batan-ong lalaki ug mga tigulang moadto kami, uban sa mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug mga karnero, ug mga baka namo, kay kini pista sa Ginoo. Ug miingon siya kanila, mahimo kini nga mao, ang Ginoo uban kaninyo; sama nga nagpadala ako kaninyo, dili ba ug ang inyong bagahe? Tan-awa nga ang kadaotan gidugang kaninyo. Dili ingon niini, apan pasagdi ang mga lalaki ug pasagdi sila pag-alagad sa Diyos, kay kini mao ang inyong gipangita. Apan gipahawa nila sila gikan sa atubangan ni Paraon. Miingon ang Ginoo kang Moises, Ituy-od ang imong kamot sa yuta sa Ehipto, ug pasaka ang dulon sa yuta, ug lamyon niini ang tanang tanom sa yuta, ug ang tanang bunga sa kakahoyan nga gibilin sa ulan-nga-yelo. Ug gialsa ni Moises ang sungkod ngadto sa langit, ug ang Ginoo nagdala ug hangin sa habagatan ibabaw sa yuta, sa tibuok niadtong adlawa, ug sa tibuok nga gabii; sa kabuntagon nahitabo, ug ang hangin sa habagatan mikuha sa dulon, ug gitaod kini ibabaw sa tanang yuta sa Ehipto; ug mihunong kini ibabaw sa tanang mga utlanan sa Ehipto nga dako kaayo; wala pa gayud mahitabo ang ingon niana nga dulon sa una niini, ug human niining mga butanga

dili na mahitabo nga ingon niini. Ug gitabonan ang panagway sa yuta, ug gidaot ang yuta, ug gikaon ang tanan nga tanom sa yuta, ug ang tanan nga bunga sa mga kahoy nga nahibilin gikan sa ulan nga yelo. Wala nay nahibilin nga berde bisan unsa sa mga kahoy ug sa tanan nga tanom sa kapatagan, sa tibuok yuta sa Ehipto. Nagdali-dali pero si Faraon sa pagtawag kang Moises ug Aaron, nag-ingon, Nakasala ako sa atubangan sa Ginoo nga inyong Diyos, ug batok kaninyo. Dawata busa ang akong sala pa karon, ug pag-ampo ngadto sa Ginoo nga inyong Diyos, ug papahawaa niya gikan kanako kining kamatayon. Migawas si Moises gikan kang Faraon, ug nag-ampo siya sa Diyos. Ug ang Ginoo mibag-o sa hangin gikan sa dagat nga kusog, ug gikuha ang dulon, ug giitsa kini ngadto sa pula nga dagat, ug wala nahibilin bisan usa ka dulon sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug gipagahi sa Ginoo ang kasingkasing ni Faraon, ug wala niya ipadala ang mga anak sa Israel. Miingon ang Ginoo kang Moises, Ituy-od ang imong kamot ngadto sa langit, ug mahimong kangitngit sa ibabaw sa yuta sa Ehipto, kangitngit nga makapa. Gibuklad ni Moises ang iyang kamot ngadto sa langit; ug nahitabo nga kangitngit, kalangkuban, unos sa tibuok yuta sa Ehipto sulod sa tulo ka adlaw. Ug walay bisan kinsa nakakita sa iyang igsoon sulod sa tulo ka adlaw; ug walay bisan kinsa mitindog gikan sa iyang higdaanan sulod sa tulo ka adlaw; apan sa tanang mga anak ni Israel adunay kahayag sa tanan nga ilang gipuy-an. Ug gitawag ni Paraon si Moises ug si Aaron, nga nag-ingon, Lakaw, pag-alagad sa Ginoo nga inyong Diyos, apan ang mga karnero ug ang mga baka ibilin, ug ang inyong mga bagahe dad-a uban kaninyo. Ug miingon si Moises, Apan ikaw usab

mohatag kanamo ug mga halad nga sinunog ug mga sakripisyo, nga among ihalad sa Ginoo nga among Diyos. Ug ang atong mga kahayupan moadto uban kanato, ug dili kami magbilin bisan usa ka kuko, kay gikan kanila kami magkuha aron sa pag-alagad sa Ginoo nga atong Dios. Apan kami wala mahibalo unsa ang among ihalad sa Ginoo nga atong Dios hangtod nga makaabut kami didto. Gipagahi sa Ginoo ang kasingkasing ni Faraon, ug wala siya buot nga ipadala palayo sila. Ug miingon si Faraon, Lumakaw gikan kanako, magbantay ka alang sa imong kaugalingon nga dili na modugang sa pagkita sa akong nawong, kay sa bisan unsang adlaw nga makita ka nako, mamatay ka. Miingon si Moses, Ikaw miingon, Dili na ako magpakita kanimo sa nawong.

11

Miingon ang Ginoo kang Moises, Usa pa ka hampak ang akong ipadala ibabaw sa Faraon ug sa Ehipto, ug human niini ipadala niya kamo gikan dinhi. Sa dihang ipadala na niya kamo uban sa tanan, isabwag gayod niya kamo. Magsulti busa sa tago ngadto sa mga dalunggan sa katawhan, ug pangayoa ang matag usa gikan sa iyang silingan ug mga sudlanan nga plata ug bulawan ug bisti. Ang Ginoo mihatag ug pabor sa iyang katawhan sa atubangan sa mga Ehiptohanon, ug ilang gipahulam kanila. Ang tawo nga si Moises nahimong dako kaayo sa atubangan sa mga Ehiptohanon, ug sa atubangan sa Paraon, ug sa atubangan sa iyang mga sulogoon. Ug miingon si Moises, mao kini ang giingon

sa Ginoo, sa tunga-tunga sa kagabhion ako mosulod ngadto sa tunga sa Ehipto; Ug mamatay ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto, gikan sa panganay sa Faraon, nga naglingkod sa trono, ug hangtod sa panganay sa sulugoon nga babaye nga anaa tupad sa galingan, ug hangtod sa panganay sa tanang mananap. Ug adunay dakong singgit sa tibuok yuta sa Ehipto, nga ingon niini wala pa mahitabo, ug ingon niini dili na gayud mahitabo pag-usab. Ug sa tanang mga anak sa Israel, dili mogarol ang iro pinaagi sa iyang dila, gikan sa tawo hangtod sa mananap, aron mahibalo ka kung unsa kadaghan ang himoon nga talagsaon sa Ginoo taliwala sa mga Ehiptohanon ug sa Israel. Ug manaug ang tanan nimong mga sulugoon kini ngari kanako, ug moyukbo sila kanako, nga moingon, Gawas ka, ug ang tanan nimong katawhan, nga imong gimandoan; ug human niini mogawas ako. Migawas si Moises gikan kang Paraon uban sa kasuko. Miingon ang Ginoo kang Moses, Dili mamati si Faraon kaninyo, aron pagpadaghanon ko ang akong mga ilhanan ug ang mga katingalahan sa yuta sa Ehipto. Si Moses ug si Aaron naghimo sa tanang mga ilhanan ug mga katingalahan didto sa yuta sa Ehipto atubangan sa Faraon, apan ang Ginoo nagpatig-a sa kasingkasing ni Faraon, ug wala siya mamati sa pagpagawas sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto.

12

Miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron sa yuta sa Ehipto, nga nag-ingon, Kining bulana alang kaninyo sinugdanan

sa mga bulan; una kini alang kaninyo sa mga bulan sa tuig. Magsulti ngadto sa tibuok kongregasyon sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon: Sa ikanapulo niining bulana, pahakupa sila, ang matag usa, ug karnero sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, ang matag usa ug karnero sumala sa balay. Kon diyutay sila sa balay, aron dili igo alang sa karnero, mokupot siya uban kaniya sa iyang silingan nga duol kaniya, sumala sa gidaghanon sa mga kalag, matag usa ang igo kaniya pagaihapan alang sa karnero. Ang karnero kinahanglan hingpit, lalaki, usa ka tuig ang edad, gikan sa mga arnon ug sa mga nating kanding kuhaon ninyo. Ug kini tipigan ninyo hangtod sa ikanapulo ug upat niini nga bulan, ug patyon kini sa tibuok katilingban sa mga anak sa Israel sa hapon. Ug sila mokuha gikan sa dugo, ug ibutang kini ibabaw sa duha ka haligi sa pultahan ug ibabaw sa lintel, didto sa mga balay diin sila mokaon niini. Ug mokaon sila sa karne niining gabhiona nga sinugba sa kalayo, ug tinapay nga walay patubo uban sa pait nga mga utanon. Dili kamo mokaon niini nga hilaw, ni linaga sa tubig, kondili sinugba sa kalayo—ang ulo uban sa mga tiil ug sa mga tinae. Dili mobiya gikan kaniya hangtod sa buntag, ug dili ninyo dugmokon ang iyang bukog, apan ang nahibilin gikan kaniya hangtod sa buntag sunogon ninyo sa kalayo. Mao kini ug kamo mokaon niini, ang inyong mga hawak gibaksan, ug ang mga sandalyas sa inyong mga tiil, ug ang mga sungkod sa inyong mga kamot, ug kamo mokaon niini uban sa pagdali, Pasko kini sa Ginoo. Ug moagi ako sa yuta sa Ehipto niining gabhiona, ug samaran ko ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto gikan sa tawo hangtod sa mananap, ug sa tanang mga diyos sa mga Ehiptohanon buhaton

ko ang panimalos, ako ang Ginoo. Ug ang dugo mahimong timailhan alang kaninyo ibabaw sa mga balay diin kamo anaa didto, ug makita ko ang dugo, ug tabonan ko kamo, ug walay hampak sa paglaglag nga moabot kaninyo kon mohamok ako sa yuta sa Ehipto. Ug mahimong kining adlawa alang kaninyo nga handumanan, ug magsaulog kamo niini nga pista sa Ginoo ngadto sa tanan ninyong mga kaliwatan; usa ka balaod nga walay katapusan, magsaulog kamo niini. Sulod sa pito ka adlaw, mokaon kamo ug tinapay nga walay lebadura. Gikan sa unang adlaw, kuhaon ninyo ang lebadura gikan sa inyong mga balay. Ang bisan kinsa nga mokaon ug lebadura pagaputlon gikan sa Israel, gikan sa unang adlaw hangtod sa ikapitong adlaw. Ug ang unang adlaw pagatawgon nga balaan, ug ang ikapitong adlaw, tawag nga balaan mahimoo kaninyo. Walay bisan unsang buluhaton nga uliponon nga inyong pagabuhaton sa kanila, gawas sa bisan unsa nga pagabuhaton alang sa tanang kalag; kini lamang ang pagabuhaton kaninyo. Ug bantayan ninyo kining sugo; kay niining adlawa dad-on nako ang inyong kusog gikan sa yuta sa Ehipto, ug buhaton ninyo kining adlawa ngadto sa inyong mga kaliwatan nga balaod nga walay katapusan, magsugod sa ika-napulog upat nga adlaw sa unang bulan, gikan sa hapon mokaon kamo ug tinapay nga walay patubo, hangtod sa ikakaluhaan ug usa nga adlaw sa bulan, hangtod sa hapon. Sulod sa pito ka adlaw, kinahanglan nga walay lebadura nga makaplagan sa inyong mga balay, kay ang bisan kinsa nga mokaon ug butang nga adunay lebadura pagaputlon gikan sa katilingban sa Israel, bisan langyaw o lumad sa yuta. Dili kamo mokaon ug bisan unsang pan nga may lebadura, apan sa tanang

inyong gipuy-an mokaon kamo ug pan nga walay lebadura. Gitawag ni Moises ang tanang konseho sa mga tigulang sa mga anak sa Israel, ug miingon siya kanila, Lakaw ug kuhaa alang kaninyo ang mga karnero sumala sa inyong pamilya, ug ihalad ang pasko. Modawat kamo ug usa ka bugkos sa hyssop, ug human itulom sa dugo nga anaa tupad sa pultahan, ibutang ninyo kini sa haligi sa pultahan ug sa ibabaw sa duha ka mga haligi sa pultahan, gikan sa dugo nga anaa tupad sa pultahan. Apan kamo dili mogawas, matag usa, sa pultahan sa iyang balay hangtod sa buntag. Ug moagi ang Ginoo aron sa pagbuno sa mga Ehiptohanon, ug makita niya ang dugo sa ibabaw sa haligi sa pultahan ug sa ibabaw sa duha ka haligi sa pultahan, ug moagi ang Ginoo sa pultahan, ug dili niya tugotan ang tiglaglag sa pagsulod ngadto sa inyong mga balay aron sa pagbuno. Ug bantayi ninyo kining pulonga ingon nga balaod alang sa inyong kaugalingon ug sa inyong mga anak nga lalaki hangtod sa kahangtoran. Ug kung mosulod kamo sa yuta nga ihatag sa Ginoo kaninyo, sumala sa iyang gisulti, bantayi ninyo kining pag-alagad. Ug mahitabo nga kung moingon kaninyo ang inyong mga anak, Unsa ba kining serbisyoha? Ug kamo mosulti kanila, Sakripisyo ang pasko kini alang sa Ginoo, tungod kay gitabonan niya ang mga balay sa mga anak sa Israel didto sa Ehipto, sa dihang gihampaak niya ang mga Ehiptohanon, apan ang among mga balay giluwas niya. Ug miyukbo ang katawhan ug misimba. Ug human molakaw, gibuhat sa mga anak sa Israel sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises ug kang Aaron, mao nga ilang gibuhat kini. Nahitabo sa tunga-tungang gabii nga ang Ginoo mitigbas sa tanang panganay sa yuta sa Ehipto, gikan sa

panganay sa Faraon nga naglingkod sa trono, hangtod sa panganay sa bihag nga babaye nga anaa sa gahong, ug hangtod sa panganay sa tanang mananap. Ug mibangon si Faraon sa gabii, ug ang iyang mga sulugoon, ug ang tanang mga Ehiptohanon, ug nahitabo ang usa ka dakong pagsinggit sa tibuok yuta sa Ehipto, kay walay balay nga walay patay niini. Ug gitawag ni Faraon si Moises ug si Aaron sa gabii, ug miingon kanila, Tindog, ug gula gikan sa akong katawhan, kamo ug ang mga anak sa Israel. Lakaw ug alagara sa Ginoo nga inyong Dios, sumala sa inyong giingon. Ug dad-a ninyo ang inyong mga karnero ug mga baka ug lumakaw kamo, ug panalanginan usab ako. Ug ang mga Ehiptohanon nagpugos sa katawhan uban sa pagkamapinasaligon sa paglabog kanila gikan sa yuta, kay miingon sila, Tanan kami mamatay. Gikuha sa mga tawo ang ilang minasa nga pan sa dili pa kini mapaaswang, giputos sa ilang mga bisti ug gipas-an sa ilang mga abaga. Ang mga anak sa Israel naghimo sumala sa gisugo kanila ni Moises, ug nangayo gikan sa mga Ehiptohanon ug mga sudlanan nga plata ug bulawan ug bisti. Ug gihatag sa Ginoo ang pabor sa iyang katawhan atubangan sa mga Ehiptohanon, ug ilang gipahulaman sila, ug ilang giilogan ang mga Ehiptohanon. Ang mga anak sa Israel mihawa gikan sa Rameses paingon sa Succoth—unom ka gatos ka libo ka mga lalaking manglalakaw, wala pa iapil ang ilang mga bagahe. Ug daghang mga tawo nga sagol mitungas uban kanila, ug mga karnero, ug mga baka, ug mga kahayopan nga daghan kaayo. Ug nagluto sila sa minasa nga ilang gidala gikan sa Ehipto, tinapay nga walay patubo, kay wala kini patuboa. Gipagawas man sila sa mga Ehiptohanon, ug

dili sila makahimo sa pagpabilin, ni wala sila maghimo ug mga pagkaon alang sa ilang kaugalingon alang sa dalan. Ang pagpuyo sa mga anak sa Israel, nga ilang gipuy-an sa yuta sa Ehipto ug sa yuta sa Canaan, upat ka gatos ug katloan ka tuig. Ug nahitabo nga human sa upat ka gatos katloan ka tuig, migawas ang tanan nga gahom sa Ginoo gikan sa yuta sa Ehipto sa gabii. Pagbantay mao kini alang sa Ginoo, aron sa pagpagawas kanila gikan sa yuta sa Ehipto. Kadtong gabhiona mao kini, usa ka pagbantay alang sa Ginoo, aron sa tanang mga anak sa Israel mahimo kini ngadto sa ilang mga kaliwatan. Miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, Kini ang balaod sa Pasko: ang tanan nga langyaw dili mokaon niini. Ug ang tanan nga sulugoon o gipalit pinaagi sa plata, tuliun mo siya, ug unya makakaon siya niini. Ang dumuduong o mamumuo dili mokaon niini. Sa usa ka balay kini pagakaonon, ug dili kamo magdala gawas sa karne gikan sa balay, ug dili kamo magdugmok sa iyang bukog. Ang tanang kongregasyon sa mga anak sa Israel magbuhat niini. Kon apan adunay langyaw nga moduol kaninyo aron sa paghimo sa pasko alang sa Ginoo, tulion ninyo ang tanan niyang mga lalaki, ug unya siya makaduol aron sa paghimo niini, ug siya mahimong sama sa lumad sa yuta. Ang tanan nga dili tinuli dili makakaon niini. Usa ka balaod alang sa lumolupyo, ug alang sa dumuloong nga miduol diha kaninyo. Ug gihimo sa mga anak sa Israel sumala sa gimando sa Ginoo kang Moises ug kang Aaron ngadto kanila, mao nga gihimo nila kini. Ug nahitabo niadtong adlawa nga ang Ginoo nagpagawas sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto uban ang ilang gahom.

13

Miingon ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Balaana alang kanako ang tanang panganay nga unang natawo nga nagbukas sa tanang tagoangkan sa mga anak sa Israel gikan sa tawo hangtod sa mananap, akoa kini. Miingon si Moises ngadto sa katawhan, Hinumdomi ninyo kining adlawa, nga migawas kamo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon, kay pinaagi sa kusgang kamot gipagawas kamo sa Ginoo gikan dinhi, ug dili pagakan-on ang lebadura. Kay karon kamo mogawas sa bulan sa bag-o. Ug mahitabo kanus-a nga dad-on ka sa Ginoo nga imong Dios ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, ug mga Hitihanon, ug mga Amorihanon, ug mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon, ug mga Girgasihanon, ug mga Perisihanon, nga iyang gipanumpa sa imong mga amahan, nga ihatag kanimo ang yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos, ug buhaton nimo kining pag-alagad niining bulana. Sulod sa unom ka adlaw kamo mokaon ug tinapay nga walay patubo, apan sa ikapitong adlaw mao ang pista sa Ginoo. Walay-palambot nga tinapay kamo mokaon sulod sa pito ka adlaw, dili makita kanimo ang palambot nga tinapay, ni dili usab magkinahanglan kanimo ang palambot sa tanan nimong mga utlanan. Ug imong ipahayag sa imong anak nga lalaki niadtong adlawa, nga moingon, Tungod niini naghimo ang Ginoong Diyos alang kanako, sa dihang migula ako gikan sa Ehipto. Ug mahimo kini kanimo nga timailhan ibabaw sa imong kamot, ug handumanan atubangan sa imong mga mata, aron mahimo ang balaod sa Ginoo diha sa

imong baba, kay diha sa gamhanang kamot gipagawas ikaw sa Ginoong Dios gikan sa Ehipto. Ug bantayi ninyo ang balaod nga kini sumala sa iyang panahon, gikan sa mga adlaw ngadto sa mga adlaw. Ug mahitabo nga sa dihang dad-on ka ni Ginoong Diyos nimo ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, sumala sa iyang gipanumpa sa imong mga katigulangan, iyang ihatag kini kanimo. Ug ikaw mobulag sa tanan nga nagbukas sa tagoangkan, ang mga lalaki alang sa Ginoo, tanan nga nagbukas sa tagoangkan gikan sa mga panon sa baka o sa imong mga kahayupan, bisan unsa nga mahimo kanimo, ang mga lalaki balaanon mo alang sa Ginoo. Ang matag usa nga nagbukas sa tagoangkan sa asno, ilisan nimo pinaagi sa karnero, apan kon dili nimo ilisan, tuboson nimo kini, ug ang matag panganay sa tawo sa imong mga anak nga lalaki tuboson nimo. Kung mangutana kanimo ang imong anak nga lalaki human niini, nga moingon, Unsa kini? Ug moingon ka kaniya, nga pinaagi sa gamhanan nga kamot gipagawas sa Ginoo kami gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. Sa dihang nagahi si Faraon sa pagpadala palayo kanamo, gipatay niya ang tanan nga panganay sa yuta sa Ehipto, gikan sa mga panganay sa mga tawo hangtod sa mga panganay sa mga kahayopan. Tungod niini, ako naghalad sa tanan nga nagbukas sa tagoangkan, ang mga lalaki, ngadto sa Ginoo, ug ang tanan nga panganay sa akong mga anak nga lalaki lukatun ko. Ug mahimo kini nga timailhan sa ibabaw sa imong kamot, ug dili matarog sa atubangan sa imong mga mata, kay sa kusganong kamot gipagawas ka sa Ginoo gikan sa Ehipto. Apan sa dihang gipalakaw na ni Paraon ang katawhan, wala sila giyahi sa Diyos paagi sa yuta sa mga Filistihanon,

tungod kay duol kini, kay miingon ang Diyos, basin unya magbasol ang katawhan kon makakita sila ug gubat, ug mobalik ngadto sa Ehipto. Ug gipalibot sa Diyos ang katawhan paingon sa dalan ngadto sa kamingawan, ngadto sa Pulang Dagat, ug sa ikalimang kaliwatan mitungas ang mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto. Ug gikuha ni Moises ang mga bukog ni Jose nga iyang gidala, kay pinaagi sa panumpa iyang gipapanumpa ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Sa pagduaw pagaduaw kaninyo ang Ginoo, ug dad-on ninyo ang akong mga bukog gikan dinhi uban kaninyo. Apan ang mga anak sa Israel, human mobiya gikan sa Succoth, nagkampo sa Etham tupad sa kamingawan. Ang Diyos nagmithi kanila, sa adlaw pinaagi sa haligi sa panganod aron ipakita kanila ang dalan, ug sa gabii pinaagi sa haligi sa kalayo. Wala mihunong ang haligi sa panganod sa adlaw, ug ang haligi sa kalayo sa gabii, sa atubangan sa tanang katawhan.

14

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, ug human mobalik paakampohon sila atbang sa kampo, taliwala sa Migdol ug taliwala sa dagat, atbang sa Baal Zephon; sa atubangan niini magakampo kamo sa ibabaw sa dagat. Ug moingon si Faraon sa iyang katawhan, Ang mga anak sa Israel nagsuroysuroy kini sa yuta, kay gisirado-an man sila sa kamingawan. Ako pero pahig-aon ko ang kasingkasing ni Faraon, ug gukdon niya sila, ug himayaon ako diha kang Faraon

ug sa tanan niyang kasundalohan, ug mahibaloan sa tanang mga Ehiptohanon nga ako mao ang Ginoo, ug gihimo nila kini. Ug gitaho sa hari sa mga Ehiptohanon nga mikalagiw ang katawhan, ug nabag-o ang kasingkasing ni Paraon ug sa iyang mga sulogoon mahitungod sa katawhan, ug miingon sila, Unsa ba kining among gihimo, nga gipalakaw nato ang mga anak sa Israel aron dili na sila mag-alagad kanato? Giyugo busa ni Paraon ang iyang mga karwahe, ug ang tanan niyang katawhan iyang gitigom uban sa iyang kaugalingon, ug nakakuha ug unom ka gatos nga piniling mga karwahe, ug ang tanan nga kabayo sa mga Ehiptohanon, ug mga opisyal sa ibabaw sa tanan. Ug gipagahi sa Ginoo ang kasingkasing ni Faraon nga hari sa Ehipto, ug sa iyang mga suluguon, ug migukod siya sunod sa mga anak sa Israel, apan ang mga anak sa Israel nanggawas uban sa binayaw nga kamot. Ug gukod sa mga Ehiptohanon ang ilang pagsubay kanila, ug nakit-an nila sila nga nagkampo tupad sa dagat, ug ang tanang kabayo ug mga karwahe ni Paraon, ug ang mga mangangabayo, ug ang iyang kasundalohan atbang sa kampo, atbang sa Beelsephon. Ug si Faraon nagpaduol, ug sa dihang mitan-aw pataas ang mga anak sa Israel, ilang nakita nga ang mga Ehiptohanon nagkampo sa ilang likod, ug nahadlok sila pag-ayo. Misinggit ang mga anak sa Israel ngadto sa Ginoo. Ug miingon sila kang Moises, Tungod kay walay mga lubnganan sa yuta sa Ehipto, gidala mo ba kami aron patyon sa kamingawan? Unsa kining imong gibuhat kanamo sa pagdala kanamo gikan sa Ehipto? Dili ba kini ang pulong nga among gisulti kanimo didto sa Ehipto, nga nag-ingon, pasagdi kami, aron kami mag-alagad sa mga Ehiptohanon? Mas maayo alang kanato nga mag-alagad

sa mga Ehiptohanon, kaysa mamatay dinhi niining kamingawan. Miingon si Moises ngadto sa katawhan, Pagmaisugon kamo, tindog ug tan-awa ang kaluwasan gikan sa Ginoo, nga iyang buhaton alang kanato karon; kay sa paagi nga nakita ninyo ang mga Ehiptohanon karon, dili na kamo modugang pa sa pagkakita kanila hangtod sa kahangtoran; ang Ginoo makig-away alang kaninyo, ug kamo magpakahilom. Miingon ang Ginoo kang Moises, Nganong nagsinggit ka kanako? Sultihi ang mga anak sa Israel, ug papalakta sila. Ug ikaw, ialsa ang imong sungkod, ug ituy-od ang imong kamot ibabaw sa dagat, ug bahin kini, ug pasudla ang mga anak sa Israel ngadto sa tunga-tunga sa dagat sumala sa mamala nga yuta. Ug tan-awa, ako magapatig-a sa kasingkasing ni Faraon ug sa tanang mga Ehiptohanon, ug mosulod sila sunod kanila, ug pagahimayaon ako diha kang Faraon ug diha sa tanan niyang kasundalohan ug diha sa mga karwahe ug diha sa iyang mga kabayo. Ug mahibalo ang tanang mga Ehiptohanon nga Ako mao ang Ginoo, sa paghimaya Kanako diha sa Faraon, ug diha sa iyang mga karwahe ug mga kabayo. Ug ang Anghel sa Diyos nga nag-una sa kampo sa mga anak sa Israel mibalhin, ug milakaw ngadto sa ilang likod, ug ang haligi sa panganod usab mibalhin gikan sa ilang atubangan, ug mitindog sa ilang likod. Ug misulod kini taliwala sa kampo sa mga Ehiptohanon ug taliwala sa kampo sa Israel, ug mitindog, ug nahimong kangitngit ug mangitngit, ug milabay ang gabii, ug wala sila nagsagol sa usag usa sa tibuok gabii. Gituy-od ni Moises ang iyang kamot ibabaw sa dagat, ug giabog sa Ginoo ang dagat pinaagi sa kusog nga habagatan nga hangin sa tibuok gabii, ug gihimo niya ang dagat

nga mamala, ug nabahin ang tubig. Ug misulod ang mga anak sa Israel ngadto sa tunga sa dagat pinaagi sa mamala nga yuta, ug ang tubig niini nahimong pader sa tuo, ug pader sa wala. Ug gigukod sa mga Ehiptohanon ug misulod sunod kanila, ug ang tanang kabayo ni Faraon, ug ang mga karwahe, ug ang mga sakay, ngadto sa tunga sa dagat. Nahitabo kini sa pagbantay sa kabuntagon, ug mitan-aw si Ginoo sa ibabaw sa kampo sa mga Ehiptohanon diha sa haligi sa kalayo ug panganod, ug gisamok niya ang kampo sa mga Ehiptohanon, ug gihigot niya ang mga ehe sa mga karwahe nila, ug gidala niya sila uban sa kusog; ug miingon ang mga Ehiptohanon, Mangalagiw kita gikan sa nawong sa Israel; kay si Ginoo nakiggubat alang kanila batok sa mga Ehiptohanon. Miingon ang Ginoo kang Moises, Ibakyaw ang imong kamot ibabaw sa dagat, ug ipabalik ang tubig, ug tabonan kini ang mga Ehiptohanon, lakip ang ilang mga karwahe ug ang ilang mga tigsakay. Gituy-od ni Moises ang iyang kamot ibabaw sa dagat, ug mibalik ang tubig sa adlaw ibabaw sa yuta. Ang mga Ehiptohanon mikalagiw ilawom sa tubig, ug giyabyab sa Ginoo ang mga Ehiptohanon sa taliwala sa dagat. Ug ang tubig nga mibalik mitabon sa mga karwahe ug sa mga sakay, ug sa tanang pwersa ni Faraon nga mingsulod sunod kanila ngadto sa dagat, ug wala mahibilin gikan kanila bisan usa. Ang mga anak sa Israel milakaw pinaagi sa uga nga yuta sa taliwala sa dagat, ug ang tubig nahimong kuta alang kanila sa tuo ug kuta sa wala. Ug giluwas sa Ginoo ang Israel niadtong adlawa gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon, ug nakita sa Israel ang mga Ehiptohanong patay sa daplin sa dagat. Nakita ni Israel ang dakong kamot nga gibuhat sa Ginoo sa mga Ehiptohanon, ug nahadlok ang

katawhan sa Ginoo, ug mituo sila sa Diyos ug kang Moises nga iyang sulugoon.

15

Unya nag-awit si Moises ug ang mga anak sa Israel niining awita ngadto sa Diyos, ug nag-ingon sila, Mag-awit kita ngadto sa Ginoo, kay siya nahimaya sa himayaon, ang kabayo ug ang sakay iyang gisalibay ngadto sa dagat. Ang tabang ug protector nahimo kanako alang sa kaluwasan, kini akong Diyos, ug himayaon ko siya, Diyos sa akong amahan, ug ibayaw ko siya. Ang Ginoo nagadugmok sa mga gubat, Ginoo ang iyang ngalan. Ang mga karwahe ni Faraon, ug ang iyang kusog, gilabay ngadto sa dagat, mga piniling mga sakay nga mga opisyal sa ikatulo nga ranggo; gilamoy sila sa Pulang Dagat; ang dagat mitabon kanila; milunod sila ngadto sa kahiladman sama sa bato. Ang imong tuong kamot, Ginoo, gihimaya sa kusog; ang imong tuong kamot, Ginoo, nagdugmok sa mga kaaway. Ug sa kadaghan sa imong himaya, gidugmok nimo ang mga kaaway; gipadala nimo ang imong kasuko nga milamoy kanila sama sa uhot. Ug pinaagi sa espiritu sa imong kasuko nabahin ang tubig, natipok sama sa paril ang mga tubig, natipok ang mga balud sa taliwala sa dagat. Miingon ang kaaway, Mogukod ako ug moabut, bahinon ko ang mga inagaw, pun-on ko ang akong kalag, patyon ko pinaagi sa akong espada, maghari ang akong kamot. Gipadala nimo ang imong espiritu, gitabonan sila sa dagat, nalunod sila sama sa tingga sa kusog nga tubig. Kinsa ang sama kanimo taliwala sa

mga dios, Ginoo? Kinsa ang sama kanimo? Gihimaya sa mga santos, katingalahan sa mga himaya, naghimo og mga katingalahan. Gibuklad nimo ang imong tuong kamot, ug gitulon sila sa yuta. Ikaw naggiya pinaagi sa imong katarung niining imong katawhan nga imong gitubos; ikaw naghupay kanila pinaagi sa imong kusog ngadto sa imong balaang puloy-anan. Nakadungog ang mga nasud ug nasuko sila; mga kasakit miabut sa mga lumulupyo sa Filistia. Unya nagdali ang mga pangulo sa Edom, ug ang mga magmamando sa Moab, mikuha kanila ang pagkurog, natunaw silang tanan nga nagpuyo sa Canaan. Mahulog kanila ang kurog ug kahadlok, pinaagi sa kadako sa imong bukton mahimong bato sila, hangtod moagi ang imong katawhan, Ginoo, hangtod moagi kining imong katawhan nga imong naangkon. Human gidala sila sulod, itanom sila sa bukid sa imong panulondon, sa andam nga puy-anan nimo nga imong giandam, Ginoo, sa balaang dapit, Ginoo, nga giandam sa imong mga kamot. Ang Ginoo naghari sa kapanahon, ug hangtod sa kapanahon, ug hangtod pa. Kay misulod ang kabayo ni Faraon uban sa mga karwahe ug mga sakay ngadto sa dagat, ug gipahiluna sa Ginoo kanila ang tubig sa dagat, apan ang mga anak sa Israel milakaw pinaagi sa uga sa taliwala sa dagat. Gikuha ni Miriam nga propetesa nga igsoon ni Aaron ang tamburin diha sa iyang kamot, ug nanggawas ang tanang mga kababayen-an sa iyang sunod uban sa mga tamburin ug mga sayaw. Nagsugod si Miriam sa ilang pag-awit, nag-ingon, Magkanta kita sa Ginoo, kay siya nahimaya sa mahimayaon nga paagi; ang kabayo ug ang nagsakay iyang gilabay ngadto sa dagat. Gikuha ni Moises ang mga anak sa Israel gikan sa Pulang

Dagat, ug gidala niya sila ngadto sa kamingawan sa Shur, ug nanglakaw sila sulod sa tulo ka adlaw sa kamingawan, ug wala sila makakaplag ug tubig nga ilang maimnon. Miabot sila sa Merrah, ug dili sila makahimo sa pag-inom gikan sa Merrah, kay pait kini. Tungod niini, ginganlan niya ang ngalan sa maong dapit ug Kapaitan. Ug nagreklamo ang mga tawo batok kang Moises, nga nag-ingon, Unsa man ang among imnon? Misinggit si Moises ngadto sa Ginoo, ug gipakita kaniya sa Ginoo ang kahoy, ug gihulog niya kini ngadto sa tubig, ug natam-is ang tubig. Didto gibutang niya kaniya ang mga balaod ug mga hukom, ug didto gisulayan niya siya, ug miingon, Kon sa pagpaminaw maminaw ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, ug ang makapahimuot sa iyang atubangan buhaton mo, ug mamati ka sa iyang mga sugo, ug bantayan mo ang tanan niyang mga balaod, ang tanang sakit nga gipadala ko sa mga Ehiptohanon dili ko ipadala kanimo, kay ako mao ang Ginoo nga imong Dios nga nagaayo kanimo. Ug miabot sila sa Elim, ug didto adunay napulog duha ka tuboran sa tubig, ug kapitoan ka punoan sa palmera, ug nagkampo sila didto tupad sa mga tubig.

16

Mibiya sila gikan sa Elim, ug miabut ang tanang pundok sa mga anak sa Israel ngadto sa kamingawan sa Sin, nga anaa sa taliwala sa Elim ug sa Sinai. Sa ika-kinse ka adlaw, sa ikaduhang bulan, human sila migawas gikan sa yuta sa Ehipto, ang tibuok panagtigum sa mga anak sa Israel nagreklamo batok kang

Moises ug kang Aaron. Ug miingon ngadto kanila ang mga anak sa Israel, Maayo pa unta namatay kami nga gihampakon pinaagi sa Ginoo sa yuta sa Ehipto, sa dihang nagpuyo kami sa ibabaw sa mga kolon sa mga karne ug nangaon kami ug mga tinapay hangtod sa kabusog, tungod kay gidala ninyo kami ngadto niining kamingawana aron patyon ninyo kining tibuok katilingban sa gutom. Miingon ang Ginoo kang Moises, tan-awa, ako moulan kaninyo ug mga tinapay gikan sa langit; ug mogawas ang katawhan, ug mangtigum sila sa adlaw ngadto sa adlaw, aron sulayan ko sila kong molakaw ba sila sa akong balaod o dili. Ug mahitabo sa ikaunom nga adlaw, mangandam sila sa unsay dad-on nila; ug mahitabo nga doble ang unsay tigomon nila matag adlaw ngadto sa adlaw. Ug miingon si Moises ug si Aaron ngadto sa tanang pundok sa mga anak sa Israel, Sa gabii mahibalo kamo nga ang Ginoo naggiya kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, ug sa buntag makita ninyo ang himaya sa Ginoo tungod kay gipaminaw niya ang inyong pagbagulbol batok sa Dios; apan kami, unsa man kami nga nagbagulbol kamo batok kanamo? Ug miingon si Moises, sa paghatag sa Ginoo kaninyo sa gabii ug karne aron kan-on, ug mga tinapay sa buntag ngadto sa pagkatagbaw, tungod sa pagpaminaw sa Ginoo sa inyong pagbagulbol, nga kamo nagbagulbol batok kanamo; apan kami unsa man kami? Dili kay batok kanamo ang inyong pagbagulbol, kondili batok sa Diyos. Miingon si Moises ngadto kang Aaron, Sultihi ang tibuok katilingban sa mga anak sa Israel, duol kamo sa atubangan sa Dios, kay nadungog na niya ang inyong pagbagulbol. Dihang nagsulti si Aaron sa tibuok kongregasyon sa mga anak sa Israel, ug mibalik sila ngadto sa

kamingawan, ug ang himaya sa Ginoo mipakita diha sa panganod. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Nakadungog ako sa pag-bagulbol sa mga anak sa Israel; sultihi sila, nga nag-ingon, Sa hapon mokaon kamo ug unod, ug sa buntag mapuno kamo sa tinapay; ug mahibalo kamo nga ako ang Ginoo nga inyong Dios. Nahitabo sa gabii, ug mitungas ang mga pugo, ug mitabon sa kampo. Sa buntag, sa paghunong sa yamog palibot sa kampo, nahitabo kini. Ug ania, sa ibabaw sa nawong sa kamingawan adunay nipis nga butang sama sa liso sa kulantro nga puti, sama sa yamog sa ibabaw sa yuta. Pagkakita niini, ang mga anak sa Israel miingon ang usa ngadto sa usa, Unsa kini? Kay wala sila makahibalo unsa kini; apan si Moises miingon kanila, kini ang tinapay nga gihatag sa Ginoo kaninyo aron kan-on. Kini ang pulong nga gimando sa Ginoo: tigoma ninyo gikan niini ang matag usa sa angay nga gomor, sumala sa ulo sumala sa gidaghanon sa mga kalag ninyo, ang matag usa uban sa mga sakop sa tolda ninyo tigoma. Gihimo kini sa mga anak sa Israel, ug ang uban nagtigom ug daghan ug ang uban ug diyutay. Ug pagsukod nila ug gomor, wala modaghan ang nakakuha ug daghan, ug ang nakakuha ug gamay wala mokulang; ang matag usa nakatigom alang sa iyang kaugalingon sumala sa ilang panginahanglan. Miingon si Moises kanila, Walay bisan kinsa magbilin niini hangtod sa buntag. Ug wala sila mamati kang Moises, apan ang pipila kanila nagbilin niini hangtod sa buntag, ug kini nagbukal ug mga ulod ug nabaho, ug si Moises nasuko kanila. Ug nagtigom sila niini matag buntag, ang matag usa sa iyang angay nga bahin, ug sa dihang nag-init na ang adlaw, natunaw kini. Nahitabo sa ikaunom nga adlaw,

nagtigom sila sa kinahanglan nga mga butang nga doble, duha ka omer alang sa usa; misulod ang tanan nga mga pangulo sa panagtigom, ug nagtaho kang Moises. Miingon si Moises ngadto kanila, Dili ba kini ang pulong nga gisulti sa Ginoo? Ang Sabbath pahulay nga balaan sa Ginoo ugma; bisan unsa nga inyong lutoon, lutoa; ug bisan unsa nga inyong pabukalon, pabukalon; ug ang tanan nga sobra ibilin kini sa tipiganan alang sa buntag. Ug ilang gibiyaan kini hangtod sa buntag, sumala sa gisugo ni Moises kanila, ug wala kini mobaho, ni may ulod nga mitungha niini. Miingon si Moises, Kaon karon, kay karon mao ang igpapahulay alang sa Ginoo; dili kini makita sa kaumahan. Sulod sa unom ka adlaw kamo magtigom, apan sa ikapito nga adlaw mao ang Sabbath, kay wala nay mahimo niini. Nahitabo nga sa ikapitong adlaw, pipila sa mga katawhan misulay sa pagtigom, apan wala sila makakaplag. Miingon ang Ginoo kang Moises, Hangtod kanus-a nga dili kamo gusto mosunod sa akong mga sugo ug sa akong balaod? Tan-awa, kay ang Ginoo mihatag kaninyo ug sabbath niining adlawa, tungod niini siya mihatag kaninyo sa ikaunom nga adlaw ug tinapay nga igo sa duha ka adlaw. Magpabilin ang matag usa sa inyong mga balay, ug walay bisan kinsa nga mogawas gikan sa iyang dapit sa ikapito nga adlaw. Ug mipahulay ang katawhan sa ikapitong adlaw. Ug ginganlan kini sa mga anak sa Israel ug ang ngalan niini mao ang Manna, ug kini sama sa puting liso sa koriander, ug ang lami niini sama sa cake nga may dugos. Miingon si Moises, kini ang pulong nga gimando sa Ginoo, Pun-a ang gomer sa mana, ibutang sa tipiganan alang sa inyong mga kaliwatan; aron makita nila ang tinapay nga gikaon ninyo didto sa kamingawan,

sa dihang gipagawas kamo sa Ginoo gikan sa yuta sa Ehipto. Ug miingon si Moises kang Aaron, kuhaa ang usa ka bulawanong tibod, ug isulod niini ang puno nga gomor sa mana, ug ibutang mo kini sa atubangan sa Diyos, alang sa pagbantay alang sa inyong mga kaliwatan, sumala sa paagi nga gisugo ni Ginoo kang Moises; ug gibutang ni Aaron sa atubangan sa panghimatuod alang sa pagbantay. Ang mga anak sa Israel mikaon sa manna sulod sa kap-atan ka tuig, hangtod sila miabot sa yuta nga gipuy-an. Mikaon sila sa manna hangtod sila miabot sa bahin sa Phoenicia. Ang gomor mao ang ikapulo sa tulo ka sukod.

17

Ug mibiya ang tibuok kongregasyon sa mga anak sa Israel gikan sa kamingawan sa Sin sumala sa ilang mga kampo, pinaagi sa pulong sa Ginoo, ug nagkampo sila sa Raphidim, apan walay tubig alang sa katawhan nga ilang imnon. Ug nag-away ang mga tawo kang Moises nga nag-ingon, Hatag kami ug tubig aron kami makainom, ug miingon si Moises kanila, Nganong nag-away kamo kanako, ug nganong nagsulaysulay kamo sa Ginoo? Giuhaw ang mga tawo didto tungod sa tubig, ug nagreklamo ang mga tawo didto kang Moises, nag-ingon, Nganong mao man kini? Gidala mo kami gikan sa Ehipto aron patyon kami ug ang among mga anak ug ang among mga baka pinaagi sa uhaw? Misinggit si Moises ngadto sa Ginoo, nga nag-ingon, Unsa ang akong buhaton niining katawhan? Gamay na lang, ug batohon

nila ako. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Lumakaw una sa niining katawhan, apan pagdala uban kanimo ug pipila sa mga tigulang sa katawhan, ug ang sungkod nga imong gigamit sa paghampak sa suba, dad-a sa imong kamot, ug lakaw. Kini, ako motindog didto sa atubangan nimo sa ibabaw sa bato sa Horeb; ug samaran nimo ang bato, ug mogawas gikan niini ang tubig, ug moinom ang katawhan. Ug si Moises mihimo niini sa atubangan sa mga anak sa Israel. Ug ginganlan niya ang ngalan niadtong dapita, Pagsulay ug Pagpasipala, tungod sa pagpasipala sa mga anak sa Israel, ug tungod sa pagsulay sa Ginoo, nga nag-ingon, Anaa ba ang Ginoo uban kanamo, o wala? Miabot si Amalek ug nakiggubat batok sa Israel didto sa Raphidein. Miingon si Moises kang Joshua, Pagpili alang sa imong kaugalingon ug mga kusganong tawo, ug paggawas ug pakiggubat kang Amalek ugma, ug tan-awa, ako motindog sa tumoy sa bungtod, ug ang sungkod sa Diyos anaa sa akong kamot. Ug gihimo ni Joshua sumala sa giingon kaniya ni Moses, ug migawas siya ug mibarog alang sa gubat batok sa Amalek, ug si Moses ug si Aaron ug si Hur mingsaka sa tumoy sa bungtod. Ug nahitabo nga sa dihang gialsa ni Moises ang iyang mga kamot, midaog ang Israel, apan sa dihang gipaubos niya ang iyang mga kamot, midaog ang Amalek. Ang mga kamot ni Moses mabug-at, ug nakakuha sila ug bato ug gibutang nila kini sa ilalom niya, ug naglingkod siya niini, ug si Aaron ug si Hur nagsalig sa iyang mga kamot, usa sa usa ka kilid ug usa sa pikas kilid, ug ang mga kamot ni Moses nahimong lig-on hangtod sa pagsalop sa adlaw. Ug gipukan ni Josue ang Amalek ug ang tanan niyang katawhan pinaagi sa espada. Miingon ang Ginoo

kang Moises, Isulat kini alang sa handumanan diha sa basahon, ug ipahibalo kang Joshua, nga hingpit nakong papahawaon ang handumanan ni Amalek gikan sa ilawom sa langit. Ug nagtukod si Moises ug halaran alang sa Ginoo, ug ginganlan niya kini, Ang Ginoo mao ang akong dalangpanan. Kay sa tago nga kamot nakiggubat ang Ginoo batok sa Amalek gikan sa mga kaliwatan ngadto sa mga kaliwatan.

18

Nakadungog si Jethro, ang pari sa Midian nga ugangan sa bana ni Moses, sa tanan nga gibuhat sa Ginoo alang sa Israel nga iyang katawhan, kay gipagawas sa Ginoo ang Israel gikan sa Ehipto. Gikuha ni Jethro nga ugangan ni Moses si Zipporah nga asawa ni Moses human sa pagpagawas kaniya, ug ang duha niya ka mga anak nga lalaki; ang ngalan sa usa kanila Gershom, nga nag-ingon, langyaw ako didto sa dili ako nga yuta; ug ang ngalan sa ikaduha Eliezer, nga nag-ingon, kay ang Dios sa akong amahan matabang nako, ug giluwas niya ako gikan sa kamot ni Paraon. Ug migawas si Jethro, ang ugangan sa bana ni Moses, ug ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang asawa paingon kang Moses didto sa kamingawan, diin siya nagkampo sa bukid sa Diyos. Gikataho kang Moises, nga nag-ingon, Tan-awa, ang imong ugangan nga si Jethro moabot kanimo, ug ang iyang asawa ug ang imong duha ka anak nga lalaki uban kaniya. Migawas si Moises aron sa pagpakigkita sa iyang ugangan, ug mihapa siya kaniya, ug mihalok siya kaniya, ug

nanagpangumusta sila sa usag usa, ug gipasulod niya sila ngadto sa tolda. Ug gisulti ni Moises sa iyang ugangan nga lalaki ang tanan nga gibuhat ni Ginoo sa Paraon ug sa tanang mga Ehiptohanon tungod sa Israel, ug ang tanang kalisud nga nahitabo kanila sa dalan, ug nga giluwas sila ni Ginoo gikan sa kamot ni Paraon ug gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon. Nahingangha si Jethro sa tanang maayong butang nga gibuhat sa Ginoo alang kanila, tungod kay giluwas niya sila gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon ug gikan sa kamot sa Paraon. Ug miingon si Jethro, Dalayegon ang Ginoo, kay giluwas niya sila gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon ug gikan sa kamot ni Faraon. Karon nahibalo ako nga dako ang Ginoo kay sa tanan nga mga diyos tungod niini, nga sila misulong kanila. Ug mikuha si Jethro ang umagad ni Moses ug mga halad sinunog ug mga sakripisyo alang sa Dios; ug mianha si Aaron ug ang tanang mga kadagkoan sa Israel aron mokaon ug tinapay uban sa umagad ni Moses sa atubangan sa Dios. Ug nahitabo human sa sunod nga adlaw nga milingkod si Moises aron sa paghukom sa katawhan, ug mitindog ang tanang katawhan atubangan ni Moises gikan sa buntag hangtod sa gabii. Ug sa pagkakita ni Jethro sa tanan nga iyang gibuhat sa katawhan, nag-ingon siya, Unsa kini nga imong gibuhat sa katawhan? Nganong ikaw naglingkod nga nag-inusara, apan ang tanan nga mga tawo nagtindog tupad kanimo gikan sa sayo sa buntag hangtod sa gabii? Ug miingon si Moises sa iyang ugangan, Moanha kanako ang katawhan aron sa pagpangita ug hukom gikan sa Diyos. Kon aduna silay panaglalis ug moduol sila kanako, hukman ko ang matag usa ug ipahibalo ko kanila ang mga sugo sa Diyos ug ang iyang balaod. Miingon

ang ugangan ni Moises kaniya, Dili husto ang imong gibuhat niining butanga. Pinaagi sa dili mapailubon nga pagkalaglag, ikaw pagalaglagon, ug usab niining tanan nga katawhan nga anaa uban kanimo. Bug-at kaayo kanimo kining pulonga; dili ka makahimo sa pagbuhat niini nga ikaw nag-inusara. Karon busa paminawa ako, ug tambagan ko ikaw, ug ang Diyos magauban kanimo. Mahimo ikaw alang sa katawhan ang ilang dalan ngadto sa Diyos, ug dad-on mo ang ilang mga pulong ngadto sa Diyos. Ug magpamatuod ka kanila sa mga sugo sa Diyos ug sa iyang balaod, ug ipakita mo kanila ang mga dalan nga ilang pagalaktan, ug ang mga buhat nga ilang buhaton. Ug ikaw, alang sa imong kaugalingon, pilia gikan sa tibuok katawhan ang mga tawo nga kusgan, nahadlok sa Diyos, mga tawo nga matarong, nga nagdumot sa pagkamapahitas-on, ug tudloi kanila mga komandante sa mga libo, ug mga komandante sa mga gatos, ug mga komandante sa mga kalim-an, ug mga komandante sa mga napulo. Maghukom sila sa katawhan sa tanang panahon, apan ang lisud nga mga butang dad-on nila kanimo, ug ang gagmay nga mga hukom hukman nila mismo, ug pagaanon nila ang imong responsibilidad, ug motabang sila kanimo. Kung buhaton nimo kining pulonga, makapalig-on kanimo ang Diyos, ug makahimo ka sa pagbarug, ug ang tanan niining katawhan moabot sa ilang kaugalingong dapit uban ang kalinaw. Nakadungog si Moises sa tingog sa iyang ugangan, ug gibuhat niya ang tanan nga gisulti niini kaniya. Ug gipili ni Moises ang mga kusganong tawo gikan sa tibuok Israel, ug gihimo niya sila nga mga komandante sa linibo, mga komandante sa ginatos, mga komandante sa kalim-an, ug mga komandante sa napulo.

Ug sila mihukum sa katawhan sa tanang panahon, apan ang tanang malisod nga mga butang ilang gidala ngadto kang Moises, apan ang tanang sayon nga mga butang sila mismo ang mihukom. Gipadala ni Moises ang iyang kaugalingong umagad, ug milakaw siya ngadto sa iyang yuta.

19

Sa ikatulong bulan sa pagbiya sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto, niadtong adlawa, miabot sila sa kamingawan sa Sinai. Ug mibiya sila gikan sa Raphidein, ug miabut sila sa kamingawan sa Sinai, ug nagkampo didto ang Israel atbang sa bukid. Ug si Moises mitungas sa bukid sa Diyos, ug ang Diyos mitawag kaniya gikan sa bukid, nga nag-ingon, Kini nga mga butang isulti mo sa balay ni Jacob, ug imantala mo sa mga anak ni Israel. Kamo mismo nakakita kung unsa kadaghan nga akong nahimo sa mga Ehiptohanon, ug gialsa nako kamo sama sa ibabaw sa mga pako sa mga agila, ug gidala nako kamo ngadto sa akong kaugalingon. Ug karon kon sa pagpaminaw kamo maminaw sa akong tingog, ug magbantay kamo sa akong pakigsaad, mahimo kamo kanako nga katawhan nga espesyal gikan sa tanan nga mga nasud, kay akoa ang tibuok yuta. Apan kamo mahimong alang kanako gingharian nga pagka-pari ug balaang nasud, kini nga mga pulong imong isulti sa mga anak sa Israel. Miabot si Moises, ug gitawag niya ang mga tigulang sa katawhan, ug gibutang niya sa ilang atubangan ang tanang mga pulong nga gimando sa Diyos kanila. Mitubag ang tanang

katawhan sa nagkahiusa, ug miingon sila, Ang tanan nga giingon sa Diyos, among buhaton ug among paminawon. Gidala ni Moises kining mga pulonga ngadto sa Diyos. Miingon ang Ginoo kang Moises, Tan-awa, moanhi ako kanimo diha sa haligi sa panganod, aron ang katawhan makadungog kanako nga nakigsulti kanimo, ug motuo sila kanimo hangtod sa kahangtoran. Misumbong si Moises sa mga pulong sa katawhan ngadto sa Ginoo. Miingon ang Ginoo kang Moises, Kanaog ug pahimangno pag-ayo ang katawhan, ug balaana sila karon ug ugma, ug papugasa sila sa ilang mga bisti, ug papahimoa sila nga andam alang sa ikatulo nga adlaw; kay sa ikatulo nga adlaw mokanaog ang Ginoo sa bukid sa Sinai, sa atubangan sa tibuok katawhan. Ug ikaw magbulag sa katawhan palibot, nga moingon, Magbantay kamo sa inyong kaugalingon nga dili mosaka ngadto sa bukid ug dili mohikap sa bisan unsa niini, kay ang tanan nga makahikap sa bukid mamatay gayod. Dili mohikap ang kamot sa iyang lawas, kay pinaagi sa mga bato pagabatohon siya, o pinaagi sa pana pagapanaan siya. Kon hayop man o tawo man, dili mabuhi. Sa dihang ang mga tingog ug ang mga trumpeta ug ang panganod mobiya gikan sa bukid, kadto sila motungas sa bukid. Milugsong si Moises gikan sa bukid ngadto sa katawhan, ug gibalaan niya sila, ug nanglaba sila sa ilang mga bisti. Ug miingon siya sa katawhan, Pagmahimong andam sulod sa tulo ka adlaw; ayaw pagduol sa babaye. Nahitabo sa ikatulong adlaw paingon sa kaadlawon, ug dihay mga tingog ug mga kilat ug mangitngit nga panganod sa ibabaw sa bukid sa Sinai, ang tingog sa trumpeta milanog nga dako, ug nahadlok ang tanang katawhan nga didto sa kampo. Ug

gidala ni Moises ang katawhan gikan sa kampo aron makigkita sa Diyos, ug mitindog sila sa tiilan sa bukid. Ang bukid sa Sinai nag-aso sa tibuok, tungod kay mikanaog sa ibabaw niini ang Dios diha sa kalayo, ug misaka ang aso sama sa aso sa hudno, ug nahingangha pag-ayo ang tanang katawhan. Ang mga tingog sa trumpeta nga nagpadayon nahimong mas kusgan kaayo. Si Moises misulti, ug ang Dios mitubag kaniya pinaagi sa tingog. Mikanaog ang Ginoo sa ibabaw sa Bukid sa Sinai, sa tumoy sa bukid, ug gitawag sa Ginoo si Moises ngadto sa tumoy sa bukid, ug misaka si Moises. Ug miingon ang Diyos ngadto kang Moises, nga nag-ingon, human manaog pasidan-i pag-ayo ang katawhan, basin unya moduol sila ngadto sa Diyos aron makakita, ug mahulog gikan kanila ang daghan; Ug ang mga pari nga nagaduol sa Ginoo nga Diyos pagabalaanon, basin unya molaglag gikan kanila ang Ginoo. Ug miingon si Moises ngadto sa Diyos, Dili makahimo ang katawhan sa pagsaka ngadto sa bukid sa Sinai, kay ikaw nagpamatuod kanamo, nag-ingon, Pagbulag sa bukid, ug pagbalaan kini. Miingon ang Ginoo kaniya, Lakaw, kanaog, ug saka ikaw ug si Aaron uban kanimo, apan ang mga pari ug ang katawhan kinahanglan dili mopugos sa pagsaka ngadto sa Diyos, basin ang Ginoo molaglag kanila. Mikanaog si Moises ngadto sa katawhan ug miingon kanila.

20

Ug misulti ang Ginoo niining tanan nga mga pulong, nga nag-ingon, Ako mao ang Ginoo nga imong Diyos, kinsa nagpagawas

kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. Dili ka magkinahanglang laing mga diyos gawas kanako. Dili ka magbuhat alang sa imong kaugalingon ug larawan, ni bisan unsang larawan-larawan, sama sa mga anaa sa langit sa itaas, ug sama sa mga anaa sa yuta sa ubos, ug sama sa mga anaa sa mga tubig sa ilalom sa yuta. Dili ka mosimba kanila, ni dili ka moalagad kanila; kay ako mao ang Ginoo nga imong Dios, Dios nga maselos, nagahatag balik sa mga sala sa mga amahan ngadto sa mga anak, hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan sa mga nagdumot kanako, ug nagbuhat ug kalooy ngadto sa mga linibo sa mga nahigugma kanako, ug sa mga nagtipig sa akong mga sugo. Dili ka magkuha sa ngalan sa Ginoo nga imong Diyos sa kawang, kay dili gayod limpyohan sa Ginoo nga imong Diyos ang nagkuha sa iyang ngalan sa kawang. Hinumdumi ang adlaw sa Igpapahulay aron balaanon kini. Sulod sa unom ka adlaw magtrabaho ka, ug buhaton mo ang tanan nimong mga buluhaton. Sa ikapito nga adlaw, Sabbath sa Ginoo nga imong Dios; dili ka magbuhat sa niini bisan unsang buhat ikaw, ug ang imong anak nga lalaki, ug ang imong anak nga babaye, ang imong ulipon nga lalaki, ug ang imong ulipon nga babaye, ang imong baka, ug ang imong mananap nga pasan-an, ug ang tanan nimong mananap, ug ang dumuduong nga nagpuyo diha kanimo. Kay sa unom ka adlaw gibuhat sa Ginoo ang langit ug ang yuta ug ang dagat ug ang tanan nga anaa kanila, ug mipahulay siya sa ikapito nga adlaw, busa gipanalanginan sa Ginoo ang ikapito nga adlaw, ug gibalaan niya kini. Tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, aron maayo alang kanimo, ug aron dugay ka mabuhi ibabaw sa

maayong yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Diyos. Dili ka magpanapaw. Dili ka mangawat. Dili ka magpatay. Dili ka magpamatuod ug bakak batok sa imong silingan. Dili ka magtinguha sa asawa sa imong silingan; dili ka magtinguha sa balay sa imong silingan, ni sa iyang uma, ni sa iyang ulipon nga lalaki, ni sa iyang ulipon nga babaye, ni sa iyang baka, ni sa iyang asno, ni sa iyang tanang mananap, ni sa bisan unsa nga iya sa imong silingan. Ug ang tanang katawhan nakakita sa tingog, ug sa mga sulo, ug sa tingog sa trumpeta, ug sa bukid nga nag-aso, apan nahadlok, ang tanang katawhan mitindog sa layo. Ug miingon sila kang Moises, Ikaw ang magsulti kanamo, ug ayaw tugoti nga ang Diyos magsulti kanamo, basin kami mamatay. Ug miingon si Moises kanila, Pagmaisugon, kay ang Diyos mianhi kaninyo aron sa pagsulay kaninyo, aron ang kahadlok kaniya mahimong anaa diha kaninyo, aron dili kamo makasala. Nagtindog ang katawhan gikan sa halayo, apan si Moises misulod sa kangitngit diin didto ang Diyos. Miingon ang Ginoo kang Moises, Kini nga mga butang isulti mo sa balay ni Jacob, ug imantala mo sa mga anak ni Israel: Kamo nakakita nga gikan sa langit ako nakigsulti kaninyo. Dili kamo magbuhat alang sa inyong kaugalingon ug mga diyos nga pilak, ug mga diyos nga bulawan dili usab kamo magbuhat alang sa inyong kaugalingon. Halaran gikan sa yuta buhaton ninyo kanako, ug maghalad kamo sa ibabaw niini ang inyong mga sinunog nga halad, ug ang inyong mga halad sa kaluwasan, ug ang mga karnero, ug ang inyong mga nating baka sa tanang dapit diin ako magpahinungod sa akong ngalan didto, ug moanhi ako kanimo, ug panalanginan ko ikaw. Kon apan magbuhat ka ug

halaran gikan sa mga bato alang kanako, dili mo sila tukuron nga tinabas, kay ang imong espada gibayaw mo sa ibabaw nila, ug nahugawan na sila. Dili ka mosaka pinaagi sa mga ang-ang paingon sa akong halaran, aron dili nimo mabutyag ang imong kahuboan diha niini.

21

Ug kini ang mga balaod nga imong ibutang sa ilang atubangan. Kung makaangkon ka ug bata nga Hebreohanon, unom ka tuig siya magaalagad kanimo; apan sa ikapito ka tuig mobiya siya nga gawasnon nga walay bayad. Kung siya mismo nag-inusara mosulod, nag-inusara usab siya mogawas, apan kung adunay babaye nga misulod uban kaniya, mogawas usab ang iyang asawa. Ug kung ang agalon mohatag kaniya ug asawa, ug manganak siya kaniya ug mga anak nga lalaki o mga anak nga babaye, ang asawa ug ang mga bata mamaiya sa agalon niya, apan siya lang mag-inusara mogawas. Kung apan motubag moingon ang ulipon, gihigugma ko ang akong agaron, ug ang asawa, ug ang mga bata, dili ako mobiya nga gawasnon; dad-on siya sa iyang agaron ngadto sa hukmanan sa Diyos, ug unya dad-on siya ngadto sa pultahan ngadto sa haligi, ug tuslubun sa iyang agaron ang dalunggan sa sudyaw, ug mag-alagad siya kaniya hangtod sa kahangtoran. Kon ang usa ka tawo mobaligya sa iyang kaugalingong anak nga babaye isip sulugoon, dili siya mobiya sama sa pagbiya sa mga ulipon nga babaye. Kung dili siya makapahimuot sa iyang ginoo, nga kaniya miuyon, lukatun

niya siya. Apan sa langyaw nga nasud, dili siya ginoo sa pagbaligya kaniya, tungod kay misupak diha kaniya. Apan kon sa iyang anak nga lalaki niya ipangasaw siya, sumala sa katungod sa mga anak nga babaye buhaton niya kaniya. Kon apan lain iyang kuhaon alang sa iyang kaugalingon, ang mga kinahanglan ug ang bisti ug ang pakig-uban kaniya dili niya pagakuhaon. Kung apan ang tulo niining mga butanga dili niya buhaton alang kaniya, mogawas siya nga libre nga walay bayad nga plata. Kung mohampak ang usa ka tawo sa lain ug mamatay siya, pinaagi sa kamatayon ipapatay siya. Apan dili tinuyo, kondili ang Diyos mitugyan ngadto sa iyang mga kamot, maghatag ako kanimo ug lugar diin mokalagiw ang usa nga nakapatay. Kon apan ang usa ka tawo mosulong sa iyang silingan aron patyon siya pinaagi sa limbong ug modangop, gikan sa akong halaran kuhaon mo siya aron patyon. Ang mosamad sa iyang amahan o iyang inahan pagapatyon gayod. Ang nagsulti ug daotan sa iyang amahan o sa iyang inahan mamatay gayud. Ang bisan kinsa nga mangawat ug usa sa mga anak sa Israel, ug human giabuso siya ibaligya, ug hikaplagan kini diha kaniya, kinahanglan mamatay siya. Kung magbinuangay ang duha ka tawo, ug samaran nila ang silingan og bato o kumo, ug dili siya mamatay, apan mahigda sa higdaanan, kung mobangon ang tawo ug makalakaw sa gawas gamit ang sungkod, ang misamad mahimong walay sala; apan bayaran niya ang iyang pagkawala sa trabaho, ug ang tambal. Kung kinsa mosamad sa iyang ulipon o sa iyang ulipong babaye gamit ang sungkod, ug mamatay ilalom sa iyang mga kamot, pinaagi sa hustisya silotan gayod siya. Apan kung siya mabuhi

sulod sa usa ka adlaw o duha, dili siya pagasilotan, kay ang iyang salapi mao man. Kung magbugno ang duha ka lalaki, ug maigo nila ang babaye nga nagmabdos, ug mogawas ang iyang bata nga dili pa hingpit ang porma, silotan siya og multa; sumala sa ibutang sa bana sa babaye, maghatag siya uban sa dignidad. Kung kini hingpit na nga naporma, maghatag siya ug kalag imbis sa kalag, Mata imbis sa mata, ngipon imbis sa ngipon, kamot imbis sa kamot, tiil imbis sa tiil, paso imbis sa paso, samad imbis sa samad, pun-os imbis sa pun-os. Kung adunay usa nga mosamok sa mata sa iyang sulugoon, o sa mata sa iyang sulugoong babaye, ug mabuta kini, iyang ipadala sila nga gawasnon baylo sa ilang mata. Kung apan ang ngipon sa ulipon, o ang ngipon sa iyang sulugoon nga babaye iyang bungoton, gawasnon niya sila ipadala baylo sa ilang ngipon. Kung ang toro mosungay sa lalaki o babaye ug mamatay, ang toro pagabatohon sa mga bato, ug ang unod niini dili pagakan-on; apan ang tag-iya sa toro mahimong inosente. Kung apan ang toro manusok na sa wala pa ang kagahapon ug sa wala pa ang ikatulo ka adlaw, ug nagpamatuod sa tag-iya niini, ug wala niya kini gikuha, apan mipatay kini ug lalaki o babaye, ang toro pagabatohon, ug ang tag-iya niini pagapatyon usab. Kon apan ang lukat ipataw kaniya, mohatag siya ug lukat sa iyang kalag sumala sa bisan unsa nga ipataw kaniya. Kung apan ang usa ka anak nga lalaki o anak nga babaye sungayon, sumala sa balaod kini buhaton nila kaniya. Kung apan ang usa ka bata sunggaan sa toro o ang usa ka ulipon nga babaye, katloan ka siklo nga plata ihatag sa ilang ginoo, ug ang toro pagabatohon. Kung kinsa ang moabli ug bung-aw o magkalot ug bung-aw, ug dili niya tabunan kini, ug

mahulog didto ang nating baka o asno, ang tag-iya sa bung-aw magbayad, mohatag ug plata sa ilang tag-iya; apan ang patay mahimo niya. Kung ang toro sa usa ka tawo magsungay sa toro sa iyang silingan, ug mamatay kini, ibaligya nila ang buhing toro, ug bahinon nila ang plata niini, ug ang patay nga toro bahinon usab nila. Kung nahibaloan nga ang toro manusok kini sa atubangan sa kagahapon ug sa atubangan sa ikatulo nga adlaw, ug sila nagpamatuod sa tag-iya niini, ug wala niya kini kuhaon, magbayad siya ug toro puli sa toro, ug ang namatay mahimo niya. Kung adunay kinsa mokawat ug nating o karnero, ug moihaw o mobaligya niini, lima ka nating ang iyang bayaran puli sa nating, ug upat ka karnero puli sa karnero.

22

Kung apan nakit-an ang kawatan sa pagkalot, ug human samaran namatay siya, dili kini isipon nga pagpatay. Kung mosubang na ang adlaw sa ibabaw niya, sad-an siya ug kinahanglan siyang mamatay; apan kung wala siyay yano, ibaligya siya aron bayad sa gikawat. Kon apan mahibilin ug makit-an sa iyang kamot ang kinawat gikan sa asno hangtod sa karnero nga buhi, magbayad siya ug doble niini. Kung apan magpasibsib ang usa ka tawo sa uma o ubasan, ug motugot sa iyang mananap nga magpasibsib sa lain nga uma, magbayad siya gikan sa iyang uma sumala sa iyang abot, apan kung magpasibsib sa tibuok uma, magbayad siya sa labing maayo sa iyang uma ug sa labing maayo sa iyang ubasan. Kon apan ang

kalayo mogawas ug makakaplag ug mga tunok, ug mosunog sa mga giokanan o sa uhay o sa kapatagan, mobayad ang tawo nga nagsiga sa kalayo. Kung ang usa mohatag sa iyang silingan ug salapi o mga sudlanan aron bantayan, ug kini makawat gikan sa balay sa tawo, kung makit-an ang kawatan, magbayad siya ug doble. Kung dili makit-an ang kawatan, moduol ang tag-iya sa balay sa atubangan sa Dios, ug mopanumpa nga wala gyud siya nagbuhat ug daotan sa tibuok butang nga gitipigan sa iyang silingan, sumala sa matag giingon nga sayop, mahitungod sa nating baka ug sa mananap nga kargahan ug sa karnero ug sa bisti ug sa tanan nga nawala nga giangkon; busa bisan unsa kini, sa atubangan sa Dios moabot ang hukom sa silang duha, ug ang nakadakpan pinaagi sa Dios mobayad ug doble sa silingan. Kung ang usa ka tawo mohatag sa iyang silingan ug mananap nga karga o nating baka o karnero o bisan unsang mananap aron bantayan, ug madugmok o mamatay o mabihag, ug walay usa nga makahibalo, ang panumpa sa Diyos mahimong taliwala sa silang duha, nga sa pagkatinuod wala siya magbuhat ug daotan batok sa butang nga gitipigan sa iyang silingan; ug sa ingon niana ang tag-iya niini modawat niini, ug dili siya magbayad. Kung kini kawaton gikan kaniya, mobayad siya sa tag-iya; kung kini gisi sa ihalas nga mananap, dad-on niya kini ingon nga ebidensya, ug dili na siya mobayad. Kon mangayo ang usa ka tawo og butang gikan sa iyang silingan, ug kini madurog o mamatay o mabihag, ug ang tag-iya wala uban niini, kinahanglan siyang mobayad. Apan kon ang ginoo uban kaniya, dili siya mobayad, apan kon mamumuo siya, mahimo kini nga ilis sa iyang suhol. Kon molimbong kinsa man sa ulay nga wala

pa mapamanhonon, ug mohigda uban kaniya, magbayad siya ug bugay aron mahimo siyang iyang asawa. Kung apan magdumili gayod ang amahan niya ug dili mouyong ihatag siya kaniya nga asawa, magbayad siya ug salapi sa amahan sumala sa kantidad sa bugay sa mga ulay. Ang mga salamangkero dili ninyo pagabuhi-on. Ang tanan nga natulog uban sa mananap patyon ninyo sila pinaagi sa kamatayon. Ang naghalad sa mga diyos pagalaglagon pinaagi sa kamatayon, gawas sa Ginoo lamang. Ug ang dumuloong dili ninyo pagasakiton, ni pagapigson ninyo siya, kay kamo mga dumuloong man sa yuta sa Ehipto. Dili ninyo pagasakiton ang tanang biyuda ug ilo. Kung pinaagi sa pagkadaotan modaotan kamo kanila, ug human nga misinggit sila mosinggit sila ngadto kanako, sa pagpaminaw maminaw gayod ako sa ilang tingog, ug masuko ako sa kasuko, ug patyon ko kamo pinaagi sa espada, ug mahimong mga balo ang inyong mga asawa, ug mahimong mga ilo ang inyong mga bata. Kung magpahulam ka ug salapi sa imong igsoon nga kabos nga anaa kanimo, dili ka mahimong magpit-os kaniya, ug dili ka magbutang ug tubo kaniya. Kung ikaw mokuhag prenda sa bayo sa silingan, sa wala pa ang pagsalop sa adlaw iuli mo kaniya; Kay mao kini ang tabon niya, kini lang ang bayo sa iyang pagkahubo; asa ba siya makatulog? Kung busa mosinggit siya ngadto kanako, mamati ako kaniya; maluluy-on man ako. Ang mga Diyos dili nimo pagsultihi og dautan, ug ang magmamando sa imong katawhan dili usab nimo sultihan og dautan. Ang unang bunga sa giokanan ug sa imong pug-anan sa ubas dili nimo pagalangan, ang panganay sa imong mga anak ihatag nimo kanako. Mao kini ang imong buhaton sa imong nating

baka ug sa imong karnero ug sa imong mananap nga mag-ulog: pito ka adlaw kini magpabilin uban sa inahan, apan sa ikawalo ka adlaw ihatag mo kini kanako. Ug kamo mahimong balaang mga tawo alang kanako, ug dili kamo mokaon sa unod nga gikunis-kunis sa ihalas nga mananap, ilabay ninyo kini sa iro.

23

Dili ka modawat ug bakak nga sugilanon, ug dili ka mouyon sa dili matarong nga mahimong bakak nga saksi. Dili ka mouban sa daghan diha sa pagkadaotan, dili ka idugang sa panon aron moliso uban sa daghan, aron masaypan ang hustisya. Ug sa imong paghukom, dili ka magkaluoy sa kabos nga tawo. Kung makasugat ka sa baka sa imong kaaway, o sa iyang mananap nga may yugo nga nagsuroysuroy, iuli mo kini kaniya. Kon apan makakita ka sa hayop nga pasanon sa imong kaaway nga nahulog ilalum sa iyang karga, dili ka moagi niini, kondili motabang ka sa pagpataas niini uban kaniya. Dili nimo pagabalikon ang hukom sa imol sa iyang paghukom. Gikan sa tanang pulong nga dili matarong ikaw molikay, ang inosente ug ang matarong dili nimo patyon, ug dili nimo pamatooron ang dili-diosnon tungod sa mga gasa. Ug dili ka magdawat ug mga gasa, kay ang mga gasa nagbuta sa mga mata sa nakakita, ug nagdaot sa matarong nga mga pulong. Ug ang langyaw dili ninyo pagasakiton, kay kamo nahibalo sa kalag sa langyaw, tungod kay kamo mismo mga langyaw didto sa yuta sa Ehipto. Sulod sa unom ka tuig magtanom ka sa imong yuta, ug tigomon nimo ang

mga abot niini. Sa ikapito nga tuig, maghatag ka ug pagpahigawas, ug buhian mo kini, ug ang mga kabos sa imong nasud mokaon, ug ang nahibilin mokaon sa mga ihalas nga mananap. Ingon usab buhaton mo sa imong parasan ug sa imong kaolibahan. Sulod sa unom ka adlaw buhaton mo ang imong mga buhat, apan sa ikapito ka adlaw, pahulay, aron makapahulay ang imong baka ug ang imong mananap nga pasanon, ug aron makapahuway ang anak sa imong suluguon nga babaye ug ang langyaw. Tanan nga ako nagsulti kaninyo, bantayi, ug ang ngalan sa laing mga diyos dili ninyo hinumdoman, ni dili kini madungog gikan sa inyong baba. Tulo ka mga panahon sa tuig saulogon ninyo kanako. Bantayi ang pagtumanay sa kapistahan sa tinapay nga walay igpapatubo, pito ka adlaw mokaon kamo ug tinapay nga walay igpapatubo, sama sa akong gisugo kanimo sumala sa panahon sa bulan sa bag-ong uhay, kay niana nakagawas ka gikan sa Ehipto, ug dili ka magpakita sa akong atubangan nga walay dala. Ug buhaton mo ang pista sa pag-ani sa unang bunga sa imong mga buhat, nga kon magtanom ka sa imong uma, ug ang pista sa pagkahuman sa paggawas sa tuig sa pagtigom sa imong mga buhat nga gikan sa imong uma. Tulo ka higayon sa tuig ang matag lalaki nimo magpakita sa atubangan sa Ginoo nga imong Diyos. Kay sa dihang papahawaon ko ang mga nasod gikan sa imong atubangan ug palapadon ko ang imong mga utlanan, dili ka maghalad sa ibabaw sa pan nga may lebadura ug dugo sa akong halad, ni magpabilin ang tambok sa akong pista hangtod sa buntag. Ang mga unang bunga sa unang abot sa imong yuta dad-on nimo ngadto sa balay sa Ginoo nga imong Dios. Dili nimo

pabukalon ang nating karnero sa gatas sa iyang inahan. Ug tan-awa, ako magpadala sa akong mensahero sa atubangan nimo, aron magbantay kanimo sa dalan, aron dad-on ka niya ngadto sa yuta nga akong giandam alang kanimo. Magbantay alang sa imong kaugalingon, ug paminaw kaniya, ug ayaw siya suklan, kay dili siya mopugong kanimo, tungod kay ang akong ngalan anaa kaniya. Kon sa pagdungog modungog kamo sa akong tingog, ug buhaton nimo ang tanan nga akong sugoon kanimo, ug bantayan ninyo ang akong pakigsaad, kamo mahimong kanako katawhan nga espesyal gikan sa tanan nga mga nasud, kay akoa ang tibuok yuta. Apan kamo mahimong kanako gingharian nga pagka-pari ug nasud nga balaan. Kini nga mga pulong isulti nimo sa mga anak sa Israel. Kon sa pagdungog modungog kamo sa akong tingog, ug buhaton ninyo ang tanan nga akong isulti kanimo, ako mahimong kaaway sa imong mga kaaway, ug ako mosupak sa mga kaatbang kanimo. Molakaw ang akong mensahero nga nanguna kanimo, ug dad-on ka niya ngadto sa Amorihanon, ug Hitihanon, ug Perisihanon, ug Canaanhon, ug Gergesihanon, ug Hibihanon, ug Jebusihanon, ug laglagon ko sila. Dili ka mosimba sa ilang mga diyos, ni mag-alagad kanila, dili ka mohimo sumala sa ilang mga buhat, apan gub-on mo gayod sila, ug dugmokon mo ang ilang mga haligi. Ug moalagad ka sa Ginoo nga imong Dios, ug panalanginan ko ang imong tinapay ug ang imong bino ug ang imong tubig, ug kuhaon ko ang sakit gikan kaninyo. Walay mahimong anak-on, ni baog sa imong yuta; ang gidaghanon sa imong mga adlaw bug-aton ko. Ug ang kahadlok ipadala ko nga nanguna kanimo, ug katingalahon ko ang tanan nga mga nasod nga imong

pagaadtoan, ug himoon ko nga mangalagiw ang tanan nimong mga kaaway. Ug ako magpadala sa mga tambuboan una kanimo, ug ikaw magpapahawa sa mga Amorihanon, ug sa mga Hibihanon, ug sa mga Canaanhon, ug sa mga Hitihanon gikan kanimo. Dili ko sila pagapapahawaon sulod sa usa ka tuig, aron ang yuta dili mahimong biniyaan, ug aron ang mga ihalas nga mananap sa yuta dili modaghan batok kanimo. Sumala sa gamay-gamay abugon ko sila gikan kanimo, hangtod nga modaghan ka ug mapanunod mo ang yuta. Ug ibutang ko ang imong mga utlanan gikan sa Pulang Dagat hangtod sa Dagat sa mga Filistihanon, ug gikan sa kamingawan hangtod sa dakong Suba sa Eufrates, ug itugyan ko sa inyong mga kamot ang mga nanagpuyo sa yuta, ug papahawaon ko sila gikan kanimo. Dili ka makigsabot kanila ug sa ilang mga diyos. Ug dili sila mopuyo sa imong yuta, aron dili ka nila himoon nga makasala batok kanako, kay kon mag-alagad ka sa ilang mga dios, kini mahimong kapangdolan alang kanimo.

24

Ug kang Moises miingon, Tungas ngadto sa Ginoo ikaw ug si Aaron, ug si Nadab, ug si Abiud, ug ang kapitoan sa mga kadagkoan sa Israel, ug mosimba kamo gikan sa halayo sa Ginoo. Ug si Moises lang ang moduol sa Diyos, apan sila dili moduol, ug ang katawhan dili mokuyog kanila sa pagsaka. Misulod si Moises, ug gisulti niya sa katawhan ang tanang mga pulong sa Diyos ug ang mga balaod. Mitubag ang tibuok

katawhan sa usa ka tingog, nga nag-ingon, Ang tanang mga pulong nga gisulti sa Ginoo, among buhaton ug among patalinghugan. Ug misulat si Moises sa tanang mga pulong sa Ginoo, ug nakabangon sayo si Moises sa buntag ug nagtukod ug halaran ilalom sa bukid, ug napulog duha ka mga bato alang sa napulog duha ka mga tribo sa Israel. Ug iyang gipadala ang mga batan-ong lalaki sa mga anak sa Israel, ug naghalad sila ug mga halad-sinunog, ug naghalad sila ug halad sa kaluwasan ngadto sa Dios nga mga nating baka. Pagkakuha ni Moises sa katunga sa dugo, nagbubo siya niini sulod sa mga panaksan, ug ang katunga sa dugo iyang gibubo ngadto sa altar. Ug human makuha ang basahon sa pakigsaad, nagbasa siya ngadto sa mga dalunggan sa katawhan, ug miingon sila, Tanan nga gisulti sa Ginoo, among buhaton ug among patalinghugan. Pagkakuha ni Moises sa dugo, giwisik niya kini sa katawhan, ug miingon, Tan-awa, ang dugo sa pakigsaad nga gihimo sa Ginoo kaninyo mahitungod sa tanan niining mga pulonga. Ug mitungas si Moises ug si Aaron, ug si Nadab, ug si Abiud, ug ang kapitoan sa konseho sa mga tigulang sa Israel. Ug nakita nila ang dapit diin nagtindog ang Dios sa Israel; ug ang ubos sa iyang mga tiil, sama sa buhat sa tisa nga safiro, ug sama sa dagway sa kalangitan sa kalimpyo. Ug sa mga pinili sa Israel, wala mamatay bisan usa, ug nakita nila ang Diyos sa iyang dapit, ug nangaon ug nanginom sila. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Tungas ngadto kanako sa bukid, ug pabilin didto, ug ihatag ko kanimo ang mga papan nga bato, ang balaod ug ang mga sugo nga akong gisulat aron sa pagtudlo kanila. Ug nagtindog si Moises ug si Josue nga nagtindog tupad kaniya, mitungas sila ngadto sa bukid sa Diyos.

Ug sa mga tigulang sila miingon, Pagpahilom kamo dinhi hangtod mobalik kami nganha kaninyo, ug tan-awa, si Aaron ug si Hur anaa uban kaninyo. Kon kinsa adunay mahitabo nga paghukom, papakaduhaa sila kanila. Ug mitungas si Moises ug si Josue ngadto sa bukid, ug ang panganod mitabon sa bukid. Ug mikanaog ang himaya sa Dios sa bukid sa Sinai, ug ang panganod mitabon niini sulod sa unom ka adlaw, ug ang Ginoo mitawag kang Moises sa ikapitong adlaw gikan sa taliwala sa panganod. Ang porma sa himaya sa Ginoo sama sa nagdilaab nga kalayo sa tumoy sa bukid atubangan sa mga anak sa Israel. Ug misulod si Moises sa tunga sa panganod ug mitungas sa bukid, ug didto siya sa bukid sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii.

25

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, ug pagkuha ug mga unang bunga gikan sa tanan, bisan kinsa nga mouyon ang kasingkasing, ug pagadawaton ninyo ang akong mga unang bunga. Ug kini mao ang unang bunga nga inyong pagadawaton gikan kanila: bulawan, ug plata, ug bronse, ug hyacinth, ug purpura, ug scarlet nga doble, ug pinong lino nga linubid, ug mga buhok sa mga kanding, ug mga panit sa mga laking karnero nga gipula, ug mga panit nga asul, ug mga kahoy nga dili madunot, ug mga bato sa Sardius, ug mga bato alang sa kinulit alang sa ephod, ug ang taas nga bisti. Ug buhaton mo kanako ang santuwaryo, ug

magpakita ako kaninyo. Ug buhaton mo alang kanako sumala sa tanan nga akong gipakita kanimo didto sa bukid, ang panig-ingnan sa tolda, ug ang panig-ingnan sa tanan nga mga sudlanan niini, mao gayod kana ang imong buhaton. Ug ikaw mohimo ug kaha sa pagsaksihan gikan sa mga kahoy nga dili madunot, duha ka cubit ug tunga ang gitas-on, ug usa ka cubit ug tunga ang gilapdon, ug usa ka cubit ug tunga ang kataas. Ug ikaw maghalong niini sa putling bulawan, sa sulod ug sa gawas ikaw maghalong niini, ug ikaw maghimo alang niini mga halong bulawan nga liniko palibot. Ug magbuhat ka niini ug upat ka bulawang singsing, ug ibutang mo sa ibabaw sa upat ka kilid, duha ka singsing sa ibabaw sa usa ka kilid, ug duha ka singsing sa ibabaw sa ikaduha nga kilid. Buhaton mo ang mga poste nga kahoy nga dili madunot, ug bulawan mo sila sa bulawan; Ug isulod mo ang mga poste ngadto sa mga singsing nga anaa sa mga kilid sa arka, aron sa pagpas-an sa arka pinaagi kanila. Sa mga singsing sa arka magpabilin ang mga poste nga dili matangtang. Ug ikaw magbutang sulod sa kahon ang mga panghimatuod nga ihatag kanimo. Ug buhaton mo ang lugarng-sa-pagpasig-ula nga tabon sa putling bulawan, duha ka cubit ug tunga ang gitas-on, ug cubit ug tunga ang gilapdon. Ug buhaton mo ang duha ka kerubin nga binunal nga bulawan, ug ibutang mo sila sa duha ka kilid sa halaran sa kapasayloan. Pagabuhaton ang usa ka kerubin gikan sa kilid niini, ug usa ka kerubin gikan sa ikaduha nga kilid sa halaran sa pagpasig-uli, ug buhaton mo ang duha ka kerubin ibabaw sa duha ka kilid. Ang mga kerubin magtuy-od sa ilang mga pako sa ibabaw, naglilom pinaagi sa ilang mga pako sa ibabaw sa luklukan sa kapasayloan, ug ang

ilang mga nawong atubang sa usag usa; paingon sa luklukan sa kapasayloan mahimong ang mga nawong sa mga kerubin. Ug ibutang mo ang mercy seat sa ibabaw sa arka, ug sulod sa arka ibutang mo ang mga testimonya nga ihatag ko kanimo. Ug ako magpaila kanimo gikan didto, ug ako mosulti kanimo gikan sa ibabaw sa halaran sa kapasayloan taliwala sa duha ka kerubin nga anaa sa ibabaw sa arka sa panghimatuod, ug sumala sa tanan nga akong isugo kanimo alang sa mga anak sa Israel. Ug buhaton mo ang lamesa nga bulawan sa putling bulawan, duha ka cubit ang gitas-on, ug usa ka cubit ang gilapdon, ug usa ka cubit ug tunga ang gantong. Ug buhaton nimo niini ang kinulotan nga mga desinyo nga bulawan sa palibot; ug buhaton nimo niini ang usa ka ngilit nga usa ka palad ang gilapdon sa palibot; Ug buhaton nimo ang kinulotan nga desinyo sa ngilit sa palibot. Ug maghimo ka ug upat ka singsing nga bulawan, ug ibutang mo ang upat ka singsing sa upat ka bahin sa mga tiil niini ubos sa korona. Ug ang mga singsing mahimong mga butanganan sa mga poste sa pagdala, aron mabayaw pinaagi kanila ang lamesa. Ug buhaton mo ang mga poste gikan sa dili madunot nga kahoy, ug patunuban mo sila sa lunsay nga bulawan, ug ang lamesa pagadalaon pinaagi kanila. Ug buhaton mo ang mga panaksan niini, ug ang mga insensaryo, ug ang mga sudlanan sa halad nga ilimnon, ug ang mga kopa nga magbubo ka sa kanila, gikan sa lunsay nga bulawan buhaton mo sila. Ug magbutang ka sa ibabaw sa lamesa ug mga tinapay sa presensya sa akong atubangan sa kanunay. Ug magbuhat ka ug tungtunganan sa lampara gikan sa lunsay nga bulawan, hinampak nga pagkahimo ang tungtunganan sa lampara; ang

punoan niini, ug ang mga sanga, ug ang mga panaksan, ug ang mga bukol, ug ang mga lirio gikan sa niini mahimo. Unom ka sanga nanggawas gikan sa mga kilid, tulo ka sanga sa tungtunganan gikan sa usa ka kilid niini, ug tulo ka sanga sa tungtunganan gikan sa ikaduhang kilid. Ug tulo ka mga kopa nga kinulit nga porma sa almendras, sa usa ka sanga adunay usa ka lingin ug usa ka liryo, mao usab sa unom ka mga sanga nga nanggawas gikan sa tangkawan. Ug sa tungtonganan sa lampara adunay upat ka mga kopa nga kinulit sama sa almendras, sa usa ka sanga ang mga bulto, ug ang iyang mga lirio. Ang bowl ubos sa duha ka sanga gikan niini, ug bowl ubos sa upat ka sanga gikan niini—mao kini alang sa unom ka sanga nga nanggawas gikan sa tungtunganan sa lampara. Ug sa tungtunganan sa lampara adunay upat ka panaksan nga kinulit nga sama sa porma sa almendras. Ang mga bulbs ug ang mga sanga gikan niini mahimong usa, tibuok binuhat nga kinulit gikan sa usa ka lunsay nga bulawan. Ug buhaton mo ang pito ka mga lampara niini, ug ibutang mo ang mga lampara, ug mosidlak sila gikan sa usa ka nawong. Ug ang iyang sugnoran, ug ang iyang mga patukoranan gikan sa lunsay nga bulawan buhaton mo. Kining tanan nga mga sudlanan usa ka talento sa lunsay nga bulawan. Tan-awa, buhata sumala sa porma nga gipakita kanimo didto sa bukid.

26

Ug ang tolda buhaton mo nga may napulo ka tabil gikan sa

pinong lino nga kinulot, ug asul, ug purpura, ug pula nga kinulot nga may kerubin, nga buhat nga hinabi, buhaton mo sila. Ang gitas-on sa usa ka tabil walo ug kaluhaan ka cubit, ug ang gilapdon upat ka cubit ang usa ka tabil; ang susama nga sukod mahimong alang sa tanan nga mga tabil. Lima apan ang mga tabil mahimong gikan sa usag-usa nga naghiusa, ang usa gikan sa usa, ug lima ka mga tabil mahimong gihiusa ang usa sa usa. Ug buhaton nimo kanila ang mga gansing nga asul sa ibabaw sa ngilit sa tabil nga usa, gikan sa usa ka bahin paingon sa paghiusa, ug sa ingon buhaton nimo sa ibabaw sa ngilit sa tabil nga gawas paingon sa paghiusa nga ikaduha. Kalim-an ka mga gansete ikaw maghimo sa usa ka tabil, ug kalim-an ka mga gansete ikaw maghimo gikan sa bahin sa tabil sumala sa paghiusa sa ikaduha, nga nagatubag ug nagatumba sa usag-usa ngadto sa matag-usa. Ug buhaton nimo ang kalim-an ka bulawang mga singsing, ug hiusahon nimo ang mga tabil nga usa sa usa pinaagi sa mga singsing, ug ang tolda mahimong usa. Ug maghimo ka ug mga panit nga balhiboon nga tabon sa ibabaw sa tolda, onse ka mga panit ang imong himoon. Ang gitas-on sa usa ka panit katloan ka cubit, ug ang gilapdon sa usa ka panit upat ka cubit; ang samang sukod mahimong alang sa napulog usa ka panit. Ug ihiusa mo ang lima ka mga panit, ug ang unom ka mga panit, ug piloon mo ang ikaunom nga panit sa atubangan sa tolda. Ug buhaton nimo ang kalim-an ka mga kaw-it sa ibabaw sa ngilit sa tabil nga usa, sa taliwala sumala sa paghiusa, ug kalim-an ka mga kaw-it buhaton nimo sa ibabaw sa ngilit sa tabil nga naghiusa sa ikaduha. Ug magbuhat ka ug kalim-an ka mga singsing nga bronse, ug ihiusa mo ang mga

singsing gikan sa mga kaw-it, ug ihiusa mo ang mga panit, ug kini mahimong usa. Ug ibutang mo sa ilalom ang sobra sa mga panit sa tolda, ang katunga sa panit nga nahibilin tabonan mo ngadto sa sobra sa mga panit sa tolda, tabonan mo sa likod sa tolda. Usa ka cubit gikan niini, ug usa ka cubit gikan niadto, gikan sa naglabaw sa mga tabil, gikan sa gitas-on sa mga tabil sa tolda, mahimong nagtabon ibabaw sa mga kilid sa tolda sa usa ug sa pikas nga bahin, aron kini motabon. Ug buhaton mo ang tabon sa tolda nga mga panit sa mga laking karnero nga gipula ug pula, ug mga tabon nga mga panit nga asul sa ibabaw. Ug ikaw maghimo ug mga haligi sa tolda gikan sa kahoy nga dili madunot. Napulo ka cubit ang gitas-on sa usa ka haligi nga imong buhaton, ug usa ug tunga ka cubit ang gilapdon sa usa ka haligi. Duha ka tenons sa haligi nga usa, nagtugma ang usa sa usa, mao nga buhaton mo sa tanan nga mga haligi sa tolda. Ug buhaton mo ang mga haligi alang sa tolda, kaluhaan ka mga haligi gikan sa kilid nga paingon sa Amihanan. Ug kap-atan ka mga base nga plata ang imong buhaton alang sa kaluhaan ka mga haligi, duha ka mga base alang sa matag usa ka haligi sa duha niini ka bahin, ug duha ka mga base alang sa matag usa ka haligi sa duha niini ka bahin. Ug ang ikaduha nga kilid nga paingon sa Habagatan, kaluhaan ka mga haligi, ug kap-atan ka mga tungtunganan nila nga plata; duha ka mga tungtunganan alang sa usa ka haligi sa duha ka mga bahin niini, ug duha ka mga tungtunganan alang sa usa ka haligi sa duha ka mga bahin niini. Ug sa likod sa tolda, sa bahin nga paingon sa dagat, magbuhat ka ug unom ka haligi. Ug duha ka mga haligi buhaton mo sa mga eskina sa tolda gikan sa likod. Ug mahitabo gikan sa

parehas sa ubos, sumala niini sila mahimong parehas gikan sa mga ulo ngadto sa usa ka panagtagbo, mao nga buhaton mo sa duha ka mga eskina, parehas sila. Ug mahimo nga walo ka mga haligi, ug ang ilang mga base nga plata napulog unom, duha ka mga base alang sa usa ka haligi ngadto sa duha ka bahin niini, ug duha ka mga base alang sa haligi nga usa. Ug magbuhat ka ug mga baras gikan sa kahoy nga dili madunot: lima alang sa usa ka haligi gikan sa usa ka bahin sa tolda, ug lima ka baras alang sa haligi sa usa ka kilid sa tolda nga ikaduha, ug lima ka baras alang sa haligi sa likod nga kilid sa tolda paingon sa dagat. Ug ang tunga nga baras sa taliwala sa mga haligi paagion gikan sa usa ka kilid ngadto sa lain nga kilid. Ug ang mga haligi imong habolon ug bulawan, ug ang mga singsing imong himoon nga bulawan, diin imong isulod ang mga tukod, ug ang mga tukod imong habolon ug bulawan. Ug ikaw mopatindog sa tolda sumala sa porma nga gipakita kanimo didto sa bukid. Ug magbuhat ka ug tabil gikan sa asul, ug purpura, ug pula nga pinulupot, ug pinong lino nga hinabi; buhat nga hinabi magbuhat ka niini nga may kerubin. Ug ibutang mo kini ibabaw sa upat ka mga haligi nga dili madunot nga gihaklapan ug bulawan, ug ang ilang mga ulo bulawan, ug ang ilang mga patukoranan upat ka plata. Ug ibutang mo ang tabil sa ibabaw sa mga haligi, ug dad-on mo didto sa sulod sa tabil ang arka sa panghimatuod, ug bulagaon sa tabil alang kaninyo ang taliwala sa balaan ug ang taliwala sa balaan sa mga balaan. Ug tabonan mo sa tabil ang kahon sa panghimatuod didto sa balaan sa mga balaan. Ug ibutang mo ang lamesa sa gawas sa tabil, ug ang tangkawan atbang sa lamesa sa bahin sa tolda paingon sa

Habagatan, ug ang lamesa ibutang mo sa bahin sa tolda paingon sa Amihanan. Ug magbuhat ka ug tabon alang sa pultahan sa tolda gikan sa asul, ug purpura, ug pula nga kinulot, ug pinong lino nga kinulot, buhat sa tigburda. Ug maghimo ka alang sa tabil ug lima ka haligi, ug habulan mo sila ug bulawan, ug ang ilang mga ulo bulawan, ug magbubo ka alang kanila ug lima ka mga tungtunganan nga tumbaga.

27

Ug maghimo ka ug halaran gikan sa mga kahoy nga dili madunot, lima ka cubit ang gitas-on, ug lima ka cubit ang gilapdon, kwadrado ang halaran, ug tulo ka cubit ang gitas-on niini. Ug buhaton mo ang mga sungay sa ibabaw sa upat ka mga eskina, gikan kaniya mahimong ang mga sungay, ug tabonan mo sila ug tumbaga. Ug ikaw maghimo ug korona alang sa halaran, ug ang tabon niini, ug ang mga panaksan niini, ug ang mga kaw-it sa karne niini, ug ang insensaryo niini, ug tanang mga sudlanan niini buhaton mo nga tumbaga. Ug buhaton mo alang kaniya ang usa ka salag nga binuhat sama sa puthaw nga tumbaga, ug buhaton mo sa salag ang upat ka mga singsing nga tumbaga sa ilalom sa upat ka mga kilid. Ug ibutang mo sila ilalom sa salag sa halaran gikan sa ubos, ug ang salag mahimong hangtod sa katunga sa halaran. Ug buhaton mo alang sa halaran ang mga poste gikan sa kahoy nga dili madunot, ug halupan mo sila ug tumbaga. Ug isulod mo ang mga poste ngadto sa mga singsing, ug himoa nga ang mga poste anaa sa kilid sa halaran sa

pagbuhat mo niini. Haw-ang ug walay lutahan buhaton mo kini, sumala sa gipakita kanimo didto sa bukid, mao nga buhaton mo kini. Ug maghimo ka ug korte alang sa tolda, sa kilid nga paingon sa Habagatan, mga tabil sa korte gikan sa pinong lino nga binulot, ang gitas-on usa ka gatos ka cubit sa usa ka kilid. Ug ang ilang mga haligi kaluhaon, ug ang ilang mga base kaluhaon nga tumbaga, ug ang ilang mga singsing ug ang mga kaw-it nga plata. Mao kini sa kilid paingon sa sidlakan: mga tabil nga usa ka gatos ka cubit ang gitas-on, ug ang ilang mga haligi kaluhaon, ug ang ilang mga tungtunganan kaluhaon nga tumbaga, ug ang mga singsing ug ang mga kaw-it sa mga haligi, ug ang ilang mga tungtunganan gihaklapan ug plata. Ang gilapdon sa hawanan nga paingon sa dagat adunay mga tabil nga kalim-an ka cubit, ang ilang mga haligi napulo, ug ang ilang mga tungtunganan napulo. Ug ang gilapdon sa hawanan sa paingon sa Habagatan adunay mga tabil nga kalim-an ka cubit, ang ilang mga haligi napulo, ug ang ilang mga tungtunganan napulo. Ug napulog lima ka cubit ang gitas-on sa mga tabil sa usa ka kilid, ang ilang mga haligi tulo, ug ang ilang mga patukoranan tulo. Ug ang ikaduha nga kilid napulog lima ka cubit ang gitas-on sa mga tabil, ang ilang mga haligi tulo, ug ang ilang mga patukoranan tulo. Ug sa ganghaan sa hawanan adunay tabon, kaluhaan ka cubit ang gitas-on, gikan sa asul, ug purpura, ug pula nga kinulot, ug pinong lino nga kinulot sa lainlaing matang sa magbuburda, ang ilang mga haligi upat, ug ang ilang mga patukoranan upat. Ang tanang mga haligi sa korte palibot gihaklapan ug plata, ug ang ilang mga ulo plata, ug ang ilang mga tungtunganan bronse. Ang gitas-on sa hawanan usa ka

gatos ibabaw sa usa ka gatos, ug ang gilapdon kalim-an ibabaw sa kalim-an, ug ang gitas-on lima ka kubits gikan sa pinong lino nga kinulot, ug ang ilang mga sukaranan tumbaga. Ug ang tanang pagtukod ug ang tanang mga himan ug ang mga lagdok sa hawanan tumbaga. Ug ikaw magsugo sa mga anak sa Israel, ug papakuhaa nila ikaw ug lana gikan sa mga olibo nga walay lees nga putli nga gibayo alang sa kahayag aron sunogon, aron ang lampara magdilaab kanunay sulod sa tolda sa pagpamatuod; gawas sa tabil nga anaa sa ibabaw sa pakigsaad magsunog niini si Aaron ug ang iyang mga anak gikan sa gabii hangtod sa buntag, atubangan sa Ginoo, usa ka balaod nga walay kataposan alang sa inyong mga kaliwatan gikan sa mga anak sa Israel.

28

Ug ikaw magpaduol sa imong kaugalingon si Aaron nga imong igsoon, ug ang iyang mga anak nga lalaki, gikan sa mga anak nga lalaki sa Israel, aron mag-alagad ingon nga mga pari kanako —si Aaron, ug si Nadab, ug si Abiud, ug si Eleazar, ug si Ithamar, mga anak nga lalaki ni Aaron. Ug magbuhat ka ug balaang bisti alang kang Aaron nga imong igsoon alang sa dungog ug himaya. Ug ikaw magsulti sa tanan nga mga maalamon sa hunahuna, kinsa akong gipuno sa espiritu sa kaalam ug pagkaamgo, ug sila magbuhat sa balaang kupo ni Aaron alang sa balaang katungdanan, diin siya mag-alagad ingon nga pari kanako. Ug mao kini ang mga bisti nga ilang buhaton: ang tabon sa dughan,

ug ang abaga nga bahin, ug ang taas nga bisti, ug tunika nga hinabul, ug purong, ug bakus, ug buhaton nila ang mga bisti nga balaan alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki aron sa pag-alagad kanako ingon nga mga pari. Ug sila modawat sa bulawan, ug sa hyacinth, ug sa purpura, ug sa skarlata, ug sa pinong lino. Ug sila mohimo sa abaga-nga-bahin gikan sa pinong lino nga linubid, buhat nga hinabi sa maghahabol. Duha ka mga abaga nga naghiusa mahimong alang kaniya, ang usa sa usa, ibabaw sa duha ka mga bahin nga gihikay. Ug ang habol sa mga abagahon nga anaa sa ibabaw niini, sumala sa paghimo niini, mahimong gikan sa lunsay nga bulawan, ug asul, ug purpura, ug pula nga gipisi, ug pinong lino nga gipisi. Ug kuhaon mo ang duha ka mga bato nga esmeralda, ug ukilon mo sa kanila ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel. Unom ka mga ngalan ibabaw sa usa ka bato, ug ang unom ka nahibilin nga mga ngalan ibabaw sa ikaduhang bato sumala sa ilang mga kaliwatan. Buhat sa arte sa pagtrabaho sa bato, sama sa kinulit nga imahen sa selyuhan, kinutliton mo ang duha ka bato nga may mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel. Ug ibutang mo ang duha ka bato sa ibabaw sa mga abaga sa ephod, mga bato sa handumanan kini alang sa mga anak nga lalaki sa Israel, ug magdala si Aaron sa mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel sa atubangan sa Ginoo sa ibabaw sa iyang duha ka abaga, handumanan alang kanila. Ug buhaton mo ang mga abagahan gikan sa lunsay nga bulawan. Ug buhaton mo ang duha ka kinawit nga kadena gikan sa lunsay nga bulawan, gisagol uban sa mga bulak, buhat sa pagpili, ug ibutang mo ang mga kinawit nga kadena nga gipili ibabaw sa mga abagahon, sumala sa ilang

mga abagahon gikan sa atubangan. Ug magbuhat ka ug breastpiece sa mga hukom, buhat nga binurdahan, sumala sa ritmo sa ephod magbuhat ka niini gikan sa bulawan, ug asul, ug purpura, ug pula nga linubid, ug pino nga lino nga linubid. Buhaton mo kini nga kwadrado, mahimo kini nga doble, usa ka span ang gitas-on niini, ug usa ka span ang gilapdon. Ug ikaw maghabol alang kaniya ug panapton nga gitakpan sa mga bato nga upat ka linya; ang linya sa mga bato mahimong sardius, topaz, ug esmeralda, ang unang linya. Ug ang ikaduhang linya, uling, ug sapiro, ug haspe. Ug ang ikatulong linya, ligurium, agate, ug amethyst. Ug ang ikaupat nga linya, chrysolite, ug beryl, ug onyx, giputos sa bulawan, gihigot sa bulawan, pahimoa sila sumala sa ilang linya. Ug ang mga bato pahimoa gikan sa mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel, napulog duha sumala sa mga ngalan nila, mga kinulit sa mga selyo, matag usa sumala sa ngalan, pahimoa alang sa napulog duha ka tribo. Ug ikaw maghimo sa ibabaw sa orakulo ug mga krossos nga gipanagpletehan, buhat nga sama sa kadena gikan sa lunsay nga bulawan. Ug modawat si Aaron sa mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel ibabaw sa breastpiece sa hukom sa iyang dughan, sa dihang mosulod siya ngadto sa balaang dapit ingon nga handumanan atubangan sa Diyos. Ug ibutang mo sa ibabaw sa breastplate sa hukom ang manifestasyon ug ang kamatuoran, ug kini mahimong anaa sa dughan ni Aaron, sa dihang mosulod siya sa balaan atubangan sa Ginoo, ug magdala si Aaron sa mga hukom sa mga anak ni Israel sa ibabaw sa dughan atubangan sa Ginoo sa kanunay. Ug magbuhat ka ug tibuok asul nga taas nga bisti. Ug ang bunganga niini anaa sa tunga, nga may utlanan

libot sa bunganga, buhat nga hinabi, ang paghiusa hinabi nga magkauban gikan niini, aron dili kini magisi. Ug buhaton nimo sa ubos sa kilid sa kupo gikan sa ubos, sama sa namulak nga granada, mga gamay nga granada gikan sa asul, ug purpura, ug pula nga pinuspos, ug pinong lino nga pinuspos, sa ubos sa kilid sa kupo palibot; ang samang matang, mga gamay nga granada nga bulawan, ug mga kampanilya taliwala niini palibot. Taliwala sa bulak sa granada nga bulawan nga kampana, ug bulak sa ibabaw sa kilid sa kupo palibot. Ug si Aaron sa pag-alagad madungog ang iyang tingog, sa pagsulod ngadto sa balaang dapit atubangan sa Ginoo, ug sa paggawas, aron dili siya mamatay. Ug maghimo ka ug usa ka putling bulawang plato, ug ukiton mo niini ang kinulit sama sa selyohan, Balaang Dapit sa Ginoo. Ug ibutang mo kini ibabaw sa asul nga kinulot, ug kini mahimutang ibabaw sa turbante, sa atubangan sa turbante kini mahimutang. Ug kini mahimong ibabaw sa agtang ni Aaron, ug kuhaon ni Aaron ang mga sala sa mga balaang butang, bisan unsa nga balaanon sa mga anak ni Israel sa tanan nilang balaang gasa, ug kini mahimong ibabaw sa agtang ni Aaron sa kanunay aron dawaton sila sa atubangan sa Ginoo. Ug ang mga gidayandayan sa mga tunika gikan sa pinong lino, ug ikaw maghimo ug turban nga pinong lino, ug ikaw maghimo ug bakus, buhat nga binurdado. Ug alang sa mga anak nga lalaki ni Aaron, maghimo ka ug mga tunika ug mga bakus, ug maghimo ka usab ug mga turbante alang kanila para sa dungog ug himaya. Ug sul-obon mo si Aaron nga imong igsoon ug ang iyang mga anak nga lalaki uban kaniya, ug dihogan mo sila, ug pun-on mo ang ilang mga kamot, ug balaanon mo sila, aron sila mag-

alagad kanako ingon nga mga saserdote. Ug buhaton mo alang kanila ang mga karsones nga lino aron tabunan ang kahuboan sa ilang lawas, gikan sa hawak hangtod sa mga paa. Ug magbaton si Aaron niini ug ang iyang mga anak nga lalaki, sa dihang mosulod sila sa tolda sa pagpamatuod, o sa dihang moduol sila sa pag-alagad sa halaran sa balaang, ug dili sila magdala sa ilang kaugalingon ug sala, aron dili sila mamatay. Balaod nga walay katapusan kini alang kaniya, ug sa iyang kaliwat uban kaniya.

29

Ug kini nga mga butang, nga buhaton mo kanila: balaanon mo sila, aron mag-alagad sila ingon nga mga pari kanako; kuhaon mo usa ka nating baka gikan sa mga baka, ug duha ka laking karnero nga walay ikasaway, ug mga tinapay nga walay patubo nga sinaktan sa lana, ug mga torta nga walay patubo nga gidihogan sa lana; gikan sa pinong harina sa trigo buhaton mo kini. Ug ibutang mo sila sa ibabaw sa usa ka basket, ug ihalad mo sila uban sa basket, ug ang nating baka, ug ang duha ka laking karnero. Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki dad-on mo sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug hugasan mo sila sa tubig. Ug human kuhaon ang mga bisti, imong bistiha si Aaron nga imong igsoon sa taas nga kupo, ug sa abaga nga piraso, ug sa dughan nga tabil, ug imong ihiusa kaniya ang dughan nga tabil ngadto sa abaga nga piraso. Ug ibutang mo ang turbante sa iyang ulo, ug ibutang mo ang balaang plato sa

turbante. Ug kuhaon mo ang lana sa pagdihog, ug ibubo mo kini sa ibabaw sa iyang ulo, ug dihogan mo siya. Ug ang iyang mga anak nga lalaki dad-on mo, ug bisti-an mo sila ug mga tunika. Ug baksan mo sila sa mga bakus, ug ibutang mo kanila ang mga turbante, ug mahimong ila ang pagka-pari kanako hangtod sa kahangtoran, ug konsagraron mo si Aaron ang iyang mga kamot, ug ang mga kamot sa iyang mga anak nga lalaki. Ug ikaw magdala sa nating baka ngadto sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa nating baka, atubangan sa Ginoo, tupad sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug ihaw mo ang nating baka sa atubangan sa Ginoo, duol sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug kuhaon mo ang dugo sa nating baka, ug ibutang mo kini sa ibabaw sa mga sungay sa halaran gamit ang imong tudlo, apan ang nahibilin nga tanan nga dugo ibubo mo sa sukaranan sa halaran. Ug kuhaon mo ang tanan nga tambok nga anaa sa ibabaw sa tiyan, ug ang lobe sa atay, ug ang duha ka amimislon, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw niini, ug ibutang mo sa ibabaw sa halaran. Ang karne pero sa nating baka, ug ang panit, ug ang tae sunogon mo sa kalayo sa gawas sa kampo, kay sala man kini. Ug kuhaon nimo ang usa ka laking karnero, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa laking karnero. Ug ikaw magaihaw kaniya, ug human makuha ang dugo, ikaw magabubo niini sa palibot sa altar. Ug ang karnero imong putlon sa duha sumala sa mga bahin sa lawas, ug labhan mo ang mga sulod ug ang mga tiil sa tubig, ug ibutang mo sa ibabaw sa mga putol nga

nabahin sa duha uban ang ulo. Ug ihalad mo ang tibuok nga laking karnero sa halaran, halad sinunog alang sa Ginoo nga mahumot nga kaayo, usa ka incienso alang sa Ginoo. Ug kuhaon mo ang ikaduhang karnero, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa karnero. Ug patyon mo siya, ug kuhaa mo ang iyang dugo, ug ibutang mo sa lobe sa tuong dalunggan ni Aaron, ug sa tumoy sa tuong kamot, ug sa tumoy sa tuong tiil, ug sa mga lobe sa tuong mga dalunggan sa iyang mga anak nga lalaki, ug sa mga tumoy sa ilang tuong mga kamot, ug sa mga tumoy sa ilang tuong mga tiil. Ug kuhaon mo ang dugo gikan sa halaran, ug ang lana sa pagdihog, ug iwisik mo kini ibabaw ni Aaron ug sa iyang bisti, ug ibabaw sa iyang mga anak ug sa mga bisti sa iyang mga anak nga uban kaniya, ug pagabalaanon siya mismo ug ang iyang bisti, ug ang iyang mga anak ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga uban kaniya, apan ang dugo sa laking karnero ibubo mo ngadto sa halaran palibot niini. Ug kuhaon mo gikan sa karnero ang tambok niini, ug ang tambok nga nagtabon sa tiyan, ug ang lobe sa atay, ug ang duha ka amimislon, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw nila, ug ang tuong bukton, kay kini mao ang pagkahingpit. Ug usa ka tinapay nga may lana, ug usa ka torta gikan sa basket sa mga tinapay nga walay patubo nga gibutang atubangan sa Ginoo. Ug ibutang nimo ang tanan sa mga kamot ni Aaron, ug sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalaki, ug ilain nimo sila ingon nga halad sa atubangan sa Ginoo. Ug kuhaon mo kini gikan sa ilang mga kamot, ug ihalad mo sa halaran sa halad-nga-sinunog ngadto sa kahumot nga maayo nga baho atubangan sa Ginoo; halad kini sa Ginoo. Ug kuhaon mo ang dughan gikan

sa laking karnero sa pagkonsagrar, nga mao si Aaron, ug ilain mo kini nga halad sa atubangan sa Ginoo, ug mahimo kini nga imong bahin. Ug balaanon mo ang dughan nga halad ug ang bukton sa halad nga gikuha, nga gibulag ug gikuha gikan sa laking karnero sa pagkonsagrar gikan kang Aaron ug gikan sa iyang mga anak nga lalaki. Ug mahimong kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki nga balaod nga walay katapusan gikan sa mga anak sa Israel, kay kini mao ang halad nga gibulag, ug mahimong halad gikan sa mga anak sa Israel gikan sa mga halad sa kaluwasan sa mga anak sa Israel, halad alang sa Ginoo. Ug ang balaang kupo, nga mao si Aaron, mahimong sa iyang mga anak nga lalaki human kaniya, aron pagdihog kanila niini, ug aron pagbalaan sa ilang mga kamot. Sulod sa pito ka adlaw, ang pari nga iyang ilis gikan sa iyang mga anak nga lalaki, kinsa mosulod sa tolda sa pagpamatuod aron mag-alagad diha sa balaang dapit, magasul-ob niini. Ug ang laking karnero sa pagkompleto kuhaon mo, ug lutoon mo ang karne sa balaang dapit. Ug mokaon si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki sa mga karne sa laking karnero, ug sa mga tinapay nga anaa sa bukag, tupad sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Mokaon sila niini diin sila gibalaan aron sa pagbalaan sa ilang mga kamot, aron sa pagbalaan kanila, ug ang dumuloong dili mokaon niini, kay balaan kini. Kon mahibilin gikan sa mga karne sa mga sakripisyo sa pagkonsagrar ug sa mga tinapay hangtod sa buntag, sunogon mo ang nahibilin sa kalayo. Dili kini pagakan-on, kay balaan kini. Ug buhaton mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki niini sumala sa tanan nga akong gimando kanimo; pito ka adlaw balaan mo ang ilang mga kamot. Ug ang

nating sa sala buhaton mo sa adlaw sa paghinlo, ug hinloan mo ang halaran sa pagbalaan mo niini, ug dihogan mo kini aron pagbalaan kini. Sulod sa pito ka adlaw limpyohan nimo ang halaran ug balaanon nimo kini, ug ang halaran mahimong balaan sa balaan; ang tanan nga naghikap sa halaran pagabalaanon. Ug kini mao ang imong buhaton sa halaran: duha ka nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon ug walay ikasaway matag adlaw sa halaran sa kanunay, usa ka halad nga walay hunong. Ang usa ka nating karnero buhaton mo sa buntag, ug ang ikaduha ka nating karnero buhaton mo sa hapon. Ug ang ikapulo sa pinong harina nga gisagol sa binugalbag nga lana nga ikaupat sa hin, ug halad nga ilimnon nga ikaupat sa hin sa bino alang sa usa ka nating karnero. Ug ang ikaduhang nating buhaton nimo sa hapon, sumala sa halad sa buntag, ug sumala sa ilimnong halad niini buhaton nimo ingon nga humot nga kahumot nga halad sa Ginoo, usa ka padayong halad alang sa inyong mga kaliwatan, sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod atubangan sa Ginoo, diin ako magpaila kanimo gikan didto, aron makigsulti kanimo. Ug magtuon ako didto alang sa mga anak sa Israel, ug pagabalaanon ako sa akong himaya. Ug balaanon ko ang tolda sa pagpamatuod ug ang halaran, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki balaanon ko aron mag-alagad kanako ingon nga mga pari. Ug tawgon ako sa mga anak sa Israel, ug mahimo ako nga ilang Diyos. Ug sila makahibalo nga ako mao ang Ginoo nga ilang Diyos, nga nagpagawas kanila gikan sa yuta sa Ehipto, aron tawgon nila ako, ug mahimo nilang Diyos.

30

Ug magbuhat ka ug halaran sa insenso gikan sa kahoy nga dili madunot. Ug buhaton mo kini nga usa ka cubit ang gitas-on, ug usa ka cubit ang gilapdon, kwadrado kini, ug duha ka cubits ang gantong, ug gikan niini ang mga sungay niini. Ug ikaw maghalopan sa lunsay nga bulawan ang iyang salag, ug ang iyang mga dingding sa palibot, ug ang iyang mga sungay, ug ikaw maghimo alang kaniya ug linukot nga korona nga bulawan sa palibot. Ug duha ka lunsay nga bulawang singsing buhaton mo ubos sa kinulit nga korona niini, sa duha ka kilid buhaton mo kini sa duha ka kilid, ug mahimong mga taghawanan alang sa mga poste, aron bitbiton kini pinaagi kanila. Ug buhaton nimo ang mga poste gikan sa kahoy nga dili madunot, ug halupan nimo sila ug bulawan. Ug ibutang mo kini atbang sa tabil nga anaa ibabaw sa arka sa mga panghimatuod, diin ako magpaila kanimo gikan didto. Ug magsunog ug insenso si Aaron sa ibabaw niini, insenso nga compound nga fino, sa matag buntag. Sa dihang mag-atiman siya sa mga lampara, magsunog siya ug insenso sa ibabaw niini. Ug sa dihang magdilaab si Aaron sa mga lampara sa gabii, magsunog siya ug insenso diha niini. Insenso nga padayon kanunay sa atubangan sa Ginoo alang sa ilang mga kaliwatan. Ug dili siya magdala ug laing insenso sa ibabaw niini, halad, sakripisyo, ug dili ka magbubo ug halad nga ilimnon sa ibabaw niini. Ug magbuhat ug pag-ula si Aaron sa ibabaw sa mga sungay niini kausa sa tuig, gikan sa dugo sa paghinlo maghinlo siya niini ngadto sa ilang mga

kaliwatan; balaan sa mga balaang butang kini alang sa Ginoo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kung ihap nimo ang mga anak sa Israel sa ilang pagbisita, ug maghatag ang matag usa ug lukat sa iyang kalag sa Ginoo, ug dili mahitabo diha kanila ang katalagman sa ilang pagbisita. Ug kini mao ang ilang ihatag, bisan kinsa nga moagi sa inspeksyon: ang katunga sa didrachma nga mao kini sumala sa didrachma nga balaan, kaluhaan ka obols ang didrachma, ug ang katunga sa didrachma kontribusyon alang sa Ginoo. Ang tanan nga moagi sa inspeksyon gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas mohatag sa kontribusyon ngadto sa Ginoo. Ang adunahan dili modugang, ug ang kabos dili mokunhod gikan sa katunga sa didrachma sa paghatag sa kontribusyon ngadto sa Ginoo, aron sa paghimo sa pag-ula alang sa inyong mga kalag. Ug ikaw magkuha sa plata sa mga kontribusyon gikan sa mga anak sa Israel, ug ikaw maghatag niini alang sa serbisyo sa tolda sa panghimatuod, ug kini mahimong handumanan sa mga anak sa Israel atubangan sa Ginoo, aron sa paghimo ug kapasayloan alang sa inyong mga kalag. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, buhata ang hugasan nga tumbaga, ug ang tungtunganan niini nga tumbaga, aron sa paghugas; ug ibutang mo kini sa taliwala sa tolda sa pagpamatuod ug sa taliwala sa halaran; ug ibubo mo ang tubig ngadto niini. Ug maghugas si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki gikan niini ang ilang mga kamot ug ang ilang mga tiil sa tubig. Kon mosulod sila sa tolda sa panghimatuod, manghugas sila ug tubig aron dili sila mamatay, ug kon moduol sila sa halaran aron sa pag-alagad ug sa paghalad sa mga halad-sinunog ngadto sa Ginoo. Hugasan nila ang ilang mga kamot ug

ang ilang mga tiil sa tubig, sa dihang mosulod sila sa tolda sa panghimatuod, hugasan sa tubig, aron dili sila mamatay, ug mahimong alang kanila nga balaod nga walay katapusan, alang kaniya ug sa iyang mga kaliwatan nga uban kaniya. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, ug ikaw pagkuha ug mga panamot, ang bulak sa pili nga mira lima ka gatos ka siklo, ug sa humot nga kanela ang katunga niini duha ka gatos kalim-an, ug sa humot nga bagakay duha ka gatos kalim-an, ug sa kasya lima ka gatos ka siklo sa balaan, ug lana gikan sa mga olibo usa ka hin. Ug buhaton mo kini nga lana sa pagdihog nga balaan, usa ka pahumot nga gihimo pinaagi sa arte sa magbubuhat ug pahumot; mahimo kini nga lana sa pagdihog nga balaan. Ug dihon mo gikan niini ang tolda sa pagpamatuod, ug ang arka sa tolda sa pagpamatuod, ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang tungtunganan sa lampara ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang halaran sa insenso, ug ang halaran sa mga halad-sinunog ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang lamesa ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang planggana. Ug balaanon mo sila, ug mahimo kining balaan sa mga balaan; ang tanan nga naghikap kanila pagabalaanon. Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki dihogan mo, ug balaanon mo sila aron mag-alagad kanako ingon nga mga pari. Ug sa mga anak sa Israel ikaw mosulti, nga nagaingon, ang lana sa pagdihog nga balaan mahimong kini alang kaninyo ngadto sa inyong mga kaliwatan. Ibabaw sa unod sa tawo dili kini igadihog, ug sumala niining komposisyon dili kamo magbuhat alang sa inyong kaugalingon sa samang paagi, balaan kini, ug balaang dapit mahimong alang kaninyo. Kinsa nga mobuhat sama niini, ug

kinsa nga mohatag niini sa langyaw, pagaputlon gikan sa iyang katawhan. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Kuhaa alang sa imong kaugalingon ang mga panakot: takti, onika, galbano nga humot, ug insenso nga tin-aw, managsama ang timbang. Ug sila mohimo sa kaniya ug insenso sa perfumer, buhat sa perfumer nga gisagol, putli ug balaang buhat. Ug dugmokon mo kini nga pino, ug ibutang mo atbang sa mga panghimatuod sulod sa tolda sa panghimatuod, diin ako magpaila kanimo gikan didto. Balaan sa mga balaan mahimong kaninyo ang insenso. Sumala niining komposisyon, dili kamo magbuhat alang sa inyong kaugalingon; balaan kini alang kaninyo sa Ginoo; Kinsa nga magbuhat sama niini aron sa pagpanimaho niini, malaglag siya gikan sa iyang katawhan.

31

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, tan-awa, gitawag nako pinaagi sa ngalan si Bezalel nga anak ni Uri nga anak ni Hur, gikan sa tribo ni Juda. Ug gipuno ko siya sa espiritu nga diosnon sa kaalam ug pagsabot ug kahibalo, sa tanang buhat sa paghunahuna, ug sa pagdisenyo, sa pagtrabaho sa bulawan, ug sa plata, ug sa bronse, ug sa hyacinth, ug sa purpura, ug sa mapula nga hinulma, ug sa pagputol sa bato, ug sa mga buhat nga panday sa mga kahoy, sa pagtrabaho sumala sa tanang mga buhat. Ug ako mihatag kaniya ug si Eliab nga anak ni Ahisamach gikan sa tribo ni Dan; ug sa tanang tawo nga adunay masinabtanon nga kasingkasing gihatagan nako ug

salabutan; ug buhaton nila ang tanan nga akong gisugo kanimo: ang tolda sa pagpamatuod, ug ang arka sa pakigsaad, ug ang halaran sa pagpasig-uli nga anaa sa ibabaw niini, ug ang mga kasangkapan sa tolda, ug ang mga halaran, ug ang lamesa ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang putli nga tungtunganan sa lampara ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang planggana ug ang tungtungan niini, ug ang mga bisti nga alang sa pag-alagad ni Aaron, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalaki aron mag-alagad kanako ingon nga mga pari, ug ang lana sa pagdihog, ug ang insenso sa sagol nga balaan; sumala sa tanan nga akong gisugo kanimo, buhaton nila. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Ug ikaw magsugo sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Tan-awa, ug ang akong mga igpapahulay bantayan ninyo; timaan kini gikan kanako ug diha kaninyo ngadto sa inyong mga kaliwatan, aron mahibalo kamo nga ako ang Ginoo ang nagbalaan kaninyo. Ug kamo magabantay sa mga adlaw nga igpapahulay, tungod kay balaan kini alang sa Ginoo kaninyo. Ang magpasipala niini pagapatyon sa kamatayon; ang tanan nga magbuhat ug buhat niini, pagalaglagon ang kalag niana gikan sa taliwala sa iyang katawhan. Sulod sa unom ka adlaw ikaw magbuhat ug mga buhat, apan sa ikapitong adlaw mga igpapahulay, pahulay nga balaan sa Ginoo. Ang tanan nga magbuhat ug buhat sa ikapitong adlaw pagapatyon. Ug bantayan sa mga anak sa Israel ang mga igpapahulay, buhaton kini ngadto sa ilang mga kaliwatan. Pakigsaad nga walay katapusan tali kanako ug sa mga anak sa Israel, timailhan kini kanako nga walay katapusan, kay sa unom ka adlaw gihimo sa Ginoo ang langit ug ang yuta, ug sa ikapito

nga adlaw mihunong siya ug mipahulay. Ug gihatag kang Moises sa dihang mihunong sa pagsulti kaniya didto sa bukid sa Sinai, ang duha ka papan sa testamento, mga papan nga bato nga gisulat sa tudlo sa Diyos.

32

Ug sa pagkakita sa katawhan nga naglangan si Moises sa pagkanaog gikan sa bukid, nagtigum ang katawhan batok kang Aaron, ug miingon sila kaniya, Tindog, ug buhati kami ug mga diyos nga maga-una kanamo, kay si Moises, kining tawhana nga nagpagawas kanamo gikan sa yuta sa Ehipto, wala kami mahibalo unsa ang nahitabo kaniya. Ug miingon si Aaron kanila, Kuhaa ang mga bulawang ariyos nga anaa sa mga dalunggan sa inyong mga asawa ug mga anak nga babaye, ug dad-a kini kanako. Ug gikuha sa tanang katawhan ang ilang mga ariyos nga bulawan nga diha sa ilang mga dalunggan, ug gidala nila kang Aaron. Ug midawat siya gikan sa ilang mga kamot, ug giporma kini gamit ang burot, ug gihimo kini nga tinunaw nga nating baka ug miingon, Kini ang imong mga dios, Israel, nga nagtaod kanimo gikan sa yuta sa Ehipto. Ug sa pagkakita ni Aaron, nagtukod siya ug halaran atbangan niini, ug nagmantala si Aaron nga nag-ingon, Pista sa Ginoo ugma. Ug sa pagbangon niya og sayo sa sunod nga adlaw, gidala niya pataas ang mga halad-sinunog, ug gihalad niya ang halad sa kaluwasan, ug milingkod ang katawhan aron mokaon ug moinom, ug mitindog sila aron magdula. Ug misulti ang Ginoo kang Moises nga nag-

ingon, Lakaw dayon, kanaog gikan dinhi, kay nakasala ang imong katawhan nga imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto. Nakalapas sila paspas gikan sa dalan nga akong gisugo kanila, naghimo sila alang sa ilang kaugalingon ug nating baka, ug nagsimba kaniya, ug naghalad kaniya, ug miingon sila, Kini ang imong mga diyos, Israel, nga nagpataas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto. Ug karon, tugoti ako, ug sa akong pagkasuko nga may kaligutgut batok kanila, laglagon ko sila, ug himoon ko ikaw nga usa ka dakong nasud. Ug nangamuyo si Moises sa atubangan sa Ginoo nga Dios, ug miingon, Nganong, Ginoo, nagasuko ka sa imong katawhan nga imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa dako nga kusog ug pinaagi sa imong hataas nga bukton? Dili unta moingon ang mga Ehiptohanon nga nag-ingon nga Uban sa kadaotan gipagawas niya sila aron patyon didto sa mga bukid ug laglagon sila gikan sa yuta. Hunonga sa imong kasuko ug kaligutgut, ug mahimong maluluy-on sa kadaotan sa imong katawhan, nahinumdom kang Abraham ug kang Isaac ug kang Jacob nga imong mga sulugoon, nga kanila nanumpa ka pinaagi sa imong kaugalingon, ug nakigsulti ka kanila, nga nag-ingon, Padaghanon ko pag-ayo ang inyong kaliwat sama sa mga bituon sa langit sa gidaghanon; ug kining tibuok yuta nga imong giingon nga ihatag kanila, ug panag-iyahon nila kini hangtod sa kahangtoran. Ug ang Ginoo gipasig-uli aron sa pagbantay sa iyang katawhan. Ug human sa pagtakilid si Moises, milugsong siya gikan sa bukid; ug ang duha ka papan sa panghimatuod diha sa iyang mga kamot, mga papan nga bato nga gisulatan sa duha ka kilid nila, dinhi ug didto sila gisulatan; ug ang mga papan buhat sa Diyos, ug ang sinulat sinulat sa Diyos nga kinulit

diha sa mga papan. Ug sa pagkadungog ni Joshua sa tingog sa katawhan nga nanagsinggit, nag-ingon siya kang Moses, Tingog sa gubat diha sa kampo. Ug moingon siya, Dili kini tingog sa mga nanguna sumala sa kusog, ni tingog sa mga nanguna sa pagkapildi, apan tingog sa mga nanguna sa bino ang akong nadungog. Ug sa dihang nagkaduol siya sa kampo, nakita niya ang nating baka ug ang mga sayaw; ug nahagit sa kasuko, si Moises milabay gikan sa iyang mga kamot ang duha ka papan, ug gidugmok niya kini ubos sa bukid; ug gikuha niya ang nating baka nga ilang gihimo, gisunog niya kini sa kalayo, ug gigaling niya kini nga pino, ug gisabwag niya kini sa tubig, ug gipainom niya kini sa mga anak sa Israel. Ug miingon si Moises kang Aaron, Unsa bay gibuhat kanimo niining katawhana nga nagdala ka man kanila ug dakong sala? Ug miingon si Aaron kang Moises, Ayaw pagkasuko, ginoo, kay ikaw nahibalo man sa kadasig niining katawhana. Sila moingon kanako, Buhata alang kanamo ang mga diyos nga mopangunahan kanato, kay si Moises, kining tawhana nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto, wala kami mahibalo unsa ang nahitabo kaniya. Ug miingon ako kanila, Kung kinsa adunay bulawang mga alahas, kuhaa, ug mihatag sila kanako, ug gilabay nako kini ngadto sa kalayo, ug migula ang nating baka. Ug nakakita si Moises sa katawhan nga nagkatibulaag sila; kay gitibulaag man sila ni Aaron nga mahimong kataw-anan sa ilang mga kaaway, mibarug si Moises sa ganghaan sa kampo, ug miingon, Kinsa ba ang uban sa Ginoo? Moadto siya kanako. Nagtigom kaniya ang tanan nga mga anak ni Levi. Ug miingon siya kanila, Kini ang gisulti sa Ginoo, ang Dios sa Israel: Ibutang ninyo, matag usa, ang inyong

kaugalingong espada sa inyong paa, ug moagi ug mobalik gikan sa ganghaan ngadto sa ganghaan pinaagi sa kampo, ug patya ninyo, matag usa, ang iyang igsoon, ug matag usa ang iyang silingan, ug matag usa ang labing duol kaniya. Ug naghimo ang mga anak nga lalaki ni Levi sumala sa gisulti kanila ni Moises, ug nangamatay gikan sa katawhan niadtong adlawa mga tulo ka libo ka mga lalaki. Ug miingon si Moises kanila, Gipuno ninyo ang inyong mga kamot karon alang sa Ginoo, ang matag usa batok sa iyang anak o sa iyang igsoon, aron mahatagan kamo ug panalangin. Ug nahitabo human sa ugma nga si Moises miingon ngadto sa katawhan, Kamo nakasala ug dakong sala, ug karon motungas ako ngadto sa Dios aron ako magbuhat ug pagpasig-uli mahitungod sa inyong sala. Mibalik si Moises ngadto sa Ginoo, ug miingon, Nagapakilooy ako, Ginoo, nakasala kining katawhana ug dakong sala, ug naghimo sila alang sa ilang kaugalingon ug mga diyos nga bulawan. Ug karon, kon pasayloon mo gayod ang ilang sala, pasayloa. Apan kon dili, pahia na lang ako sa imong basahon nga imong gisulat. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Kung kinsa ang nakasala sa akong atubangan, papason ko sila gikan sa akong basahon. Karon lakaw, kanaog, ug giyahan ang katawhan niini ngadto sa dapit nga akong gisulti kanimo; tan-awa ang akong mensahero mouna sa atubangan sa imong nawong; apan sa adlaw nga ako mobisita, dad-on ko sa ibabaw nila ang ilang sala. Ug gihampaak ni Ginoo ang katawhan mahitungod sa paghimo sa nating baka nga gihimo ni Aaron.

33

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Lakaw una, tungas gikan dinhi ikaw ug ang imong katawhan nga imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto, paingon sa yuta nga akong gipanumpa kang Abraham, ug kang Isaac, ug kang Jacob, nga nag-ingon, Sa inyong kaliwat ihatag ko kini. Ug ipadala ko ang akong mensahero sa atubangan nimo, ug papahawon niya ang mga Amorihanon, ug mga Hitihanon, ug mga Perisihanon, ug mga Girgasihanon, ug mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon, ug mga Canaanhon. Ug dad-on ko ikaw ngadto sa yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos, apan dili ako mosaka uban kanimo, tungod kay ikaw maoy katawhan nga gahi ug liog, aron dili ko ikaw lamuyon sa dalan. Ug sa pagkadungog sa katawhan niining dautang pulong, nagbangotan sila sa ilang pagbangotan. Ug miingon ang Ginoo sa mga anak sa Israel, Kamo katawhan nga gahi ug liog, tan-awa, basin pa laing hampak akong dad-on ibabaw kaninyo ug lamyon ko kamo. Karon busa kuhaa ang mga bisti sa inyong garbo ug ang inyong mga dayandayan, ug ipakita ko kanimo kung unsa ang akong buhaton kanimo. Ug gikuha sa mga anak sa Israel ang ilang mga dayandayan ug ang ilang mga bisti gikan sa bukid sa Horeb. Ug human makuha ni Moises ang iyang tolda, gitukod niya kini sa gawas sa kampo, layo gikan sa kampo, ug gitawag kini nga Tolda sa Pagpamatuod, ug nahitabo nga ang tanan nga nagapangita sa Ginoo migawas ngadto sa tolda nga didto sa gawas sa kampo. Sa dihang mosulod si Moises ngadto sa tolda sa gawas sa kampo, mitindog ang tanang

katawhan nga nagtan-aw, ang matag usa tapad sa pultahan sa iyang tolda, ug nag-obserbar kang Moises samtang mibiya hangtod sa iyang pagsulod ngadto sa tolda. Sa dihang misulod si Moises sa tolda, mikunsad ang haligi sa panganod, ug mitindog sa pultahan sa tolda, ug nakigsulti kang Moises. Ug nakita sa tanang katawhan ang haligi sa panganod nga nagtindog sa pultahan sa tolda; ug nagtindog ang tanang katawhan, miyukbo ang matag usa gikan sa pultahan sa iyang tolda. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nawong ngadto sa nawong, sama kon bisan kinsa mosulti sa iyang kaugalingong higala, ug mibalik siya ngadto sa kampo, apan ang sulugoon si Josue nga anak ni Nun, nga batan-on, wala migawas gikan sa tolda. Ug miingon si Moises ngadto sa Ginoo, Tan-awa, ikaw nag-ingon kanako, Dad-a paingon sa taas ang katawhan nga kini, apan ikaw wala magpahayag kanako kinsa imong ipadala uban kanako. Apan ikaw miingon kanako, Nakaila ako kanimo labaw sa tanan, ug ikaw adunay pabor gikan kanako. Kung busa nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, ipakita kanako ang imong kaugalingon, aron tin-aw nakong makita ikaw, aron mahimong nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, ug aron mahibalo ko nga ang imong katawhan mao kining dakong nasud. Ug miingon siya, Ako mismo mounahan kanimo, ug pahulayon ko ikaw. Ug miingon siya kaniya, Kung dili ikaw mismo mouban, ayaw ako pagdala gikan dinhi. Ug unsaon man pagkahibalo nga tinuod, nga nakakaplag ug pabor gikan kanimo ako ug ang imong katawhan, gawas kon mouban ka uban kanamo? Ug mahimayaon ako ug ang imong katawhan taliwala sa tanang mga nasud, nga kadtong anaa sa yuta. Ug miingon ang

Ginoo kang Moises, Kini usab nga pulong nga imong gisulti buhaton ko, kay nakakaplag ka ug pabor sa akong atubangan, ug naila ko ikaw labaw sa tanan. Ug miingon siya, Ipakita kanako ang imong kaugalingon. Ug miingon siya, Ako moagi una kanimo uban sa akong himaya, ug motawag pinaagi sa akong ngalan, Ginoo, atubangan nimo, ug maluoy ako sa bisan kinsa nga akong kaluoyan, ug makalooy ako sa bisan kinsa nga akong kalooyan. Ug miingon siya, Dili ka makahimo sa pagtan-aw sa akong nawong, kay dili gayod makakita ang tawo sa akong nawong ug mabuhi. Ug miingon ang Ginoo, Tan-awa, adunay dapit tupad kanako, motindog ka sa ibabaw sa bato; Ug sa dihang moagi ang akong himaya, ibutang ko ikaw sa lungag sa bato, ug tabonan ko ikaw sa akong kamot hangtod moagi ako. Ug kuhaon ko ang kamot, ug unya makita nimo ang akong likod, apan ang akong nawong dili makita nimo.

34

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Kulita alang sa imong kaugalingon ug duha ka mga papan nga bato, sama sa mga una, ug tungas ngadto kanako sa bukid, ug akong isulat ibabaw sa mga papan ang mga pulong nga diha sa mga papan nga una, nga imong gidugmok. Ug pagmahimo nga andam sa buntag, ug mosaka ka sa Bukid sa Sinai, ug motindog ka kanako didto sa tumoy sa bukid. Ug walay bisan kinsa nga motungas uban kanimo ni makita sa tibuok bukid, ug ang mga karnero ug mga baka dili magpasibsib duol niadtong bukira. Ug nagtabas siya ug

duha ka papan nga bato, sama ra sa mga una, ug pagkabangon sayo si Moises, misaka ngadto sa bukid sa Sinai, sama sa gimando kaniya sa Ginoo, ug mikuha si Moises sa duha ka papan nga bato. Ug milugsong ang Ginoo sa panganod, ug mitindog tupad kaniya didto, ug mitawag sa ngalan sa Ginoo. Ug milabay ang Ginoo sa atubangan sa iyang nawong, ug mitawag ang Ginoo nga Dios nga maluluy-on ug maloloy-on, mapailubon ug daghan sa kaluoy ug matuod, ug nagbantay sa pagkamatarong ug kaluoy ngadto sa mga linibo, nagkuha sa mga pagkawalay balaod ug mga pagkawalay hustisya ug mga sala, ug dili maglimpyo sa sad-an, nagdala sa mga pagkawalay balaod sa mga amahan ngadto sa mga anak ug ngadto sa mga anak sa mga anak ngadto sa ikatulong ug ikaupat nga kaliwatan. Ug nagdali si Moises niyukbo sa yuta ug misimba, ug miingon, Kung nakakaplag ako ug pabor sa imong atubangan, paglakaw uban ang akong Ginoo uban kanamo, kay ang katawhan gahi ug liog, ug kuhaon nimo ang among mga sala ug ang among mga paglapas sa balaod, ug mahimo kami nimo. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Tan-awa, ako mobutang kanimo ug pakigsaad sa atubangan sa tanan nimong katawhan, buhaton ko ang mga mahimayaong butang, nga wala pa sukad mahitabo sa tibuok yuta, ug sa tanang nasud, ug makita sa tanang katawhan, nga ikaw uban kanila, ang mga buhat sa Ginoo, tungod kay katingalahan kini, nga ako buhaton alang kanimo. Pagbantay sa tanan nga akong gisugo kanimo. Tan-awa, akong papahawon sa inyong atubangan ang mga Amorihanon, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Peresihanon, ug ang mga Hitihanon, ug ang mga Hibihanon, ug ang mga Gergesihanon, ug ang mga

Jebusihanon. Magbantay alang sa imong kaugalingon, aron dili ka gayud maghimo ug pakigsaad sa mga nanagpuyo sa yuta nga imong pagasudlan, basin kini mahimong kapandolan diha kaninyo. Ang ilang mga halaran gun-obon ninyo, ug ang ilang mga haligi dugmokon ninyo, ug ang ilang mga kakahoyan putlon ninyo, ug ang mga kinulit sa ilang mga diyos sunogon ninyo sa kalayo. Dili kamo mosimba sa laing mga diyos, kay ang Ginoo nga Diyos, masina ang ngalan, Diyos nga masina siya. Dili gayud ikaw magbutang ug pakigsaad sa mga nagpuyo sa yuta, ug sila magpakighilawas sunod sa ilang mga dios, ug sila maghalad sa ilang mga dios, ug sila magtawag kanimo, ug ikaw mokaon sa ilang mga halad, ug ikaw mokuhag sa ilang mga anak nga babaye alang sa imong mga anak nga lalaki, ug sa imong mga anak nga babaye ihatag sa ilang mga anak nga lalaki, ug ang imong mga anak nga babaye magpakighilawas sunod sa ilang mga dios, ug ang imong mga anak nga lalaki magpakighilawas sunod sa ilang mga dios. Ug dili ka maghimo ug mga diyos nga tinunaw alang sa imong kaugalingon. Ug ang pista sa tinapay nga walay patubo bantayan mo, pito ka adlaw mokaon ka ug tinapay nga walay patubo, sama sa akong gisugo kanimo, sa panahon sa bulan sa bag-ong uhay, kay sa bulan sa bag-ong uhay migula ka gikan sa Ehipto. Ang tanan nga nag-abli sa tagoangkan, alang kanako ang mga lalaki, ang tanan nga panganay sa nating baka, ug ang panganay sa karnero. Ug ang panganay sa asno lutuson mo pinaagi sa karnero; apan kon dili nimo kini lutuson, maghatag ka ug bili. Tanang panganay sa imong mga anak nga lalaki tubuson mo; dili ka magpakita sa atubangan nako nga walay dala. Sulod sa unom ka adlaw

magtrabaho ka, apan sa ikapito mohunong ka; sa pagtanom ug sa pag-ani adunay pahulay. Ug pista sa mga semana buhaton mo kanako, sinugdanan sa ting-ani sa trigo, ug pista sa panagtapok sa tunga-tunga sa tuig. Tulo ka higayon sa tuig, ang tanang lalaki nimo makita sa atubangan sa Ginoo nga Dios sa Israel. Kung kay abliion ko ang mga nasud sa atubangan nimo, ug palapadun ko ang imong mga utlanan, walay bisan kinsa nga magtinguha sa imong yuta sa dihang mosaka ka aron makita sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, tulo ka higayon sa tuig. Dili ka magpatay sa ibabaw sa lebadura ang dugo sa akong mga halad, ug dili matulog hangtod sa buntag ang mga halad sa pista sa Pasko. Ang unang mga bunga sa imong yuta ibutang mo sa balay sa Ginoo nga imong Diyos, dili ka magluto ug nating karnero sa gatas sa iyang inahan. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Isulat alang sa imong kaugalingon kining mga pulonga, kay tungod niining mga pulonga gihimo ko kanimo ang pakigsaad, ug sa Israel. Ug didto si Moises atubangan sa Ginoo sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii, wala siya mikaon ug tinapay ug wala siya miinom ug tubig, ug iyang gisulat sa ibabaw sa mga papan niining mga pulonga sa pakigsaad, ang napulo ka sugo. Samtang milugsong si Moises gikan sa bukid, ug ang duha ka papan diha sa iyang mga kamot, samtang siya milugsong gikan sa bukid, si Moises wala mahibalo nga ang panagway sa kolor sa iyang nawong gihimaya sa dihang siya nakigsulti kaniya. Ug nakita ni Aaron ug sa tanang mga kadagkoan sa Israel si Moises, ug ang panagway sa kolor sa nawong niya gihimaya. Ug nahadlok sila nga moduol kaniya. Ug gitawag sila ni Moises, ug mibalik ngadto kaniya si Aaron ug ang tanan nga mga pangulo sa

kongregasyon, ug misulti kanila si Moises. Ug human niini nga mga butang miduol kaniya ang tanan nga mga anak sa Israel. Ug gisugo niya kanila ang tanan, sama kadaghan sa gisugo sa Ginoo kaniya didto sa bukid sa Sinai. Ug sanglit mihunong siya sa pagsulti kanila, gibutang niya ang tabon sa iyang nawong. Sa dihang mosulod si Moises atubangan sa Ginoo aron makigsulti kaniya, gikuha ang tabon hangtod sa iyang paggawas, ug human mogawas, nagsulti siya sa tanan nga mga anak sa Israel sa tanan nga gimando kaniya sa Ginoo. Ug nakita sa mga anak sa Israel ang nawong ni Moises, nga gihimaya kini; ug gibutang ni Moises ang tabon sa nawong niya mismo, hangtod nga mosulod siya aron makigsulti uban kaniya.

35

Ug gitigom ni Moises ang tanang kongregasyon sa mga anak sa Israel, ug miingon siya, Mao kini ang mga pulong nga giingon sa Ginoo nga buhaton ninyo. Sulod sa unom ka adlaw buhaton mo ang imong mga buhat, apan sa ikapitong adlaw mao ang pahulay, balaan, igpapahulay, pahulay alang sa Ginoo; ang bisan kinsa nga magbuhat ug bisan unsang buhat niining adlawa kinahanglan mamatay. Dili kamo magsunog ug kalayo sa tanan ninyong mga puloy-anan sa adlaw sa igpapahulay, Ako ang Ginoo. Ug miingon si Moises ngadto sa tanang panagtigum sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Kini nga pulong nga gimando sa Ginoo, nga nag-ingon: Pagkuha gikan kaninyo sa inyong kaugalingon ug halad alang sa Ginoo. Ang tanan nga modawat

sa kasingkasing magdala sa mga unang bunga ngadto sa Ginoo: bulawan, plata, tumbaga, hyacinth, purpura, mapula nga doble nga linubid, ug pinong lino nga linubid, ug mga balhibo sa kanding, ug mga panit sa mga laking karnero nga gipula, ug mga panit nga asul, ug mga kahoy nga dili madunot, ug mga bato sa sardius, ug mga bato alang sa kinulit alang sa ephod ug sa taas nga bisti. Ug ang tanan nga maalamon sa kasingkasing diha kaninyo, moanha ug magtrabaho sa tanang butang nga gimando sa Ginoo: Ang tolda, ug ang mga tabil, ug ang mga tabon, ug ang mga kurtina, ug ang mga tranka, ug ang mga haligi, ug ang arka sa pagpamatuod, ug ang mga dayongan niini, ug ang lugarang pagpasig-uli niini, ug ang tabil, ug ang lamesa ug ang tanang mga sudlanan niini, ug ang tungtunganan sa suga sa kahayag ug ang tanang mga sudlanan niini, ug ang halaran ug ang tanang mga sudlanan niini, ug ang mga balaang bisti ni Aaron nga pari, ug ang mga bisti nga ilang pag-alagaran niini, ug ang mga tunika alang sa mga anak ni Aaron sa pagkapari, ug ang lana sa pagdihog, ug ang insenso sa pagsagol. Ug migawas ang tibuok katilingban sa mga anak sa Israel gikan kang Moises. Ug nagdala ang matag usa sa gidala sa ilang kasingkasing, ug bisan kinsa nga morag maayo sa ilang kalag, halad, ug nagdala sila ug halad ngadto sa Ginoo alang sa tanan nga mga buhat sa tolda sa pagpamatuod, ug alang sa tanan nga mga pag-alagad niini ug alang sa tanan nga mga bisti sa balaan. Ug ang mga lalaki nagdala gikan sa mga kababayen-an, ang matag usa nga nakadesisyon sa iyang hunahuna, nagdala sila ug mga selyo, ug mga ariyos, ug mga singsing, ug mga kadena nga sinapsapan, ug mga pulseras, ang tanang butang nga bulawan. Ug ang tanan

nga nagdala ug mga halad nga bulawan ngadto sa Ginoo, ug kadtong may nakit-ang pinong lino, ug mga panit nga asul ug mga panit sa mga karnero nga gipula, nagdala niini. Ug ang tanan nga naghalad ug halad, nagdala ug plata ug tumbaga, ang mga halad ngadto sa Ginoo, ug gikan niadtong mga tawo nga diin nakit-an ang mga kahoy nga dili madunot, ug alang sa tanan nga mga buhat sa pagpangandam, nagdala sila. Ug ang tanang maalamon nga babaye sa hunahuna ug sa mga kamot sa paglala nagdala ug mga ginalala nga butang: ang hyacinth, ang purpura, ang mapula, ug ang pinong lino. Ug ang tanang mga babaye nga adunay kaalam sa ilang hunahuna, naglala sa mga buhok sa mga kanding. Ug ang mga magmamando nagdala sa mga bato sa esmeralda ug ang mga bato sa pagpuno alang sa efod ug ang pektoral, ug ang mga espesya alang sa lana sa pagdihog ug ang komposisyon sa insenso. Ug ang tanang lalaki ug babaye, nga ang ilang hunahuna nagdala kanila sa pagsulod aron sa pagbuhat sa tanang mga buhat, sumala sa kadaghan nga gimando sa Ginoo nga buhaton pinaagi ni Moises, nagdala ang mga anak sa Israel ug halad ngadto sa Ginoo. Ug miingon si Moises sa mga anak ni Israel, Tan-awa, gitawag sa Dios pinaagi sa ngalan si Bezalel nga anak ni Uri nga anak ni Hur, gikan sa tribo ni Juda, ug gipuno niya siya ug espiritu nga diosnon sa kaalam ug salabutan, ug kahibalo sa tanan, sa pagdesinyo sumala sa tanan nga mga buhat sa pagkagama, sa paghimo sa bulawan ug sa plata ug sa tumbaga, ug sa pagputol sa bato, ug sa pagtrabaho sa mga kahoy, ug sa paghimo sa matag buhat sa kaalam. Ug mihatag gayud siya sa pagpaabante sa hunahuna kaniya ug kang Eliab nga anak ni Ahisamach gikan sa tribo ni

Dan. Ug gipuno niya sila sa kaalam, pagsabot, ug hunahuna aron masabtan ang paghimo sa tanang mga buhat sa balaan, ug sa mga habol ug mga binurdahan sa paghabol sa pula ug sa pinong lino, sa paghimo sa tanang buhat sa pagpanday ug lainlaing matang.

36

Ug naghimo si Bezalel ug si Eliab, ug ang tanan nga maalamon sa hunahuna, nga gihatagan ug kaalam ug kahibalo, sa pagsabot ug paghimo sa tanang mga buhat alang sa balaang mga katungdanan, sumala sa tanan nga gimando sa Ginoo. Ug gitawag ni Moises si Bezalel ug si Eliab, ug ang tanan nga may kaalam nga gihatagan sa Diyos og kahibalo sa kasingkasing, ug ang tanan nga sa kinabubut-on buot nga moduol sa mga buhat aron mahuman kini. Ug mikuha sila gikan kang Moses sa tanang mga halad nga gidala sa mga anak sa Israel alang sa tanang buluhaton sa balaang butang aron buhaton kini, ug sila mismo nagpadayon pa sa pagdawat sa mga gihalad gikan sa mga nagdala matag buntag. Ug miabut ang tanang maalamon nga naghimo sa mga buhat sa balaan, matag usa sumala sa iyang buhat nga ilang ginabuhat. Ug miingon siya kang Moises nga ang katawhan nagdala ug daghan sumala sa mga buhat nga gimando sa Ginoo nga buhaton. Ug gimandoan si Moises, ug nagmantala siya sa kampo nga nag-ingon, Ang lalaki ug babaye dili na magbuhat alang sa mga unang bunga sa balaan, ug gipugngan ang katawhan sa paghalad pa. Ug ang mga

materyales igo na alang kanila sa pagtukod, ug adunay nahibilin. Ug gihimo sa tanang maalamon nga mga nagtrabaho ang mga bisti sa mga balaan, nga iya ni Aaron nga pari, sumala sa gimando sa Ginoo kang Moises. Ug gibuhat niya ang efod gikan sa bulawan, ug asul, ug purpura, ug pula nga gipanday, ug pinong lino nga gipanglikos; ug giputol ang mga dahon sa bulawan nga mga buhok, aron sa paglala uban sa asul, ug sa purpura, ug uban sa pula nga gipanday pag-ayo, ug sa pinong lino nga gipanglikos; buhat nga hinabi gibuhat nila kini; mga abaga nga naghiusa gikan sa duha ka bahin, buhat nga hinabi ngadto sa usag usa nga gisumpay sumala sa kaugalingon niini. Gikan kaniya gihimo nila kini sumala sa iyang paghimo, gikan sa bulawan, ug asul, ug purpura, ug mapula nga linubid, ug pinong lino nga linubid, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises; ug gihimo nila ang duha ka bato sa esmeralda nga gihiusa ug gipalibotan sa bulawan, kinulit ug kinulit nga kinulit sa selyuhan gikan sa mga ngalan sa mga anak nga lalaki sa Israel; ug gibutang niya kini sa mga abaga sa efod, mga bato sa handumanan sa mga anak nga lalaki sa Israel, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug ilang gihimo ang breastpiece, buhat nga hinabi nga may lainlaing kolor sumala sa buhat sa ephod, gikan sa bulawan, ug asul, ug purpura, ug mapula nga twisted, ug pinong lino nga twisted; kwadrado nga doble ilang gihimo ang breastpiece; usa ka span ang gitas-on, ug usa ka span ang gilapdon nga doble. Ug gihabol nga maghiusa diha kaniya ang panapton nga adunay mga bato sa upat ka linya; linya sa mga bato, sardio ug topasyo ug esmeralda, ang linya nga una; ug ang linya nga ikaduha, karbungko ug sapiro ug haspe; ug ang linya

nga ikatulo, ligure ug agata ug ametista; ug ang linya nga ikaupat, krisolito ug berilo ug onise nga gipalibotan sa bulawan, ug gihigot nga maghiusa sa bulawan. Ug ang mga bato gikan sa mga ngalan sa napulog duha ka mga anak nga lalaki sa Israel, gikan sa ilang mga ngalan nga kinulit sama sa mga selyohan, matag usa gikan sa iyang kaugalingong ngalan alang sa napulog duha ka tribo. Ug gihimo nila sa ibabaw sa breastplate ang mga tassels nga gipangsumpay, buhat sa pagpanala, gikan sa lunsay nga bulawan. Ug naghimo sila ug duha ka bulawang abaga, ug duha ka bulawang singsing, ug gibutang nila ang duha ka bulawang singsing sa ibabaw sa duha ka tumoy sa tabon sa dughan. Ug gibutang nila ang mga talikala nga bulawan sa ibabaw sa mga singsing sa duha ka bahin sa breastpiece, ug sa duha ka mga tumong gibutang ang duha ka mga talikala. Ug gibutang nila kini sa ibabaw sa duha ka gagmay nga taming, ug gibutang nila kini sa ibabaw sa mga abaga sa epod sa atbangan sa nawong niini. Ug naghimo sila ug duha ka singsing nga bulawan, ug gibutang nila sa ibabaw sa duha ka pako sa tumoy sa breastpiece, ug sa ibabaw sa tumoy sa likod sa ephod sa sulod. Ug naghimo sila ug duha ka singsing nga bulawan, ug gibutang nila sa ibabaw sa duha ka abaga sa ephod sa ubos niini, sa atubangan sumala sa pagkadugtong sa ibabaw sa habol nga binuhat sa ephod. Ug gihigot niya ang breastpiece gikan sa mga singsing nga anaa niini ngadto sa mga singsing sa ephod, nga gihuptan pinaagi sa asul, nga gipanahi ngadto sa panapton sa ephod, aron dili mahulag ang breastpiece gikan sa ephod, sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug gihimo nila ang kupo ubos sa ephod, buhat nga hinabi, tibuok asul; ug ang baba sa

kupo didto sa tunga-tunga hinabi nga hiniusa, may ngilit palibot sa baba nga dili mabungkag; Ug gihimo nila sa ibabaw sa pulipod sa kupo sa ubos sama sa namulak nga granada mga gagmayng granada, gikan sa asul, ug purpura, ug eskarlata nga hinulma, ug pinong lino nga linubid. Ug naghimo sila ug mga kampanilya nga bulawan, ug gibutang nila ang mga kampanilya sa kilid sa kupo sa palibot taliwala sa mga granada; kampanilya nga bulawan ug granada sa kilid sa kupo sa palibot, alang sa pag-alagad, sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug ilang gihimo ang mga tunika nga pino nga lino, buhat nga hinabi, alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug ang mga turbante gikan sa pino nga lino, ug ang turbante gikan sa pino nga lino, ug ang mga saput sa tiil gikan sa pino nga lino nga linubid, ug ang ilang mga bakus gikan sa pino nga lino, ug asul, ug purpura, ug mapula nga gihilot, buhat sa magbuburda, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises. Ug gihimo nila ang bulawang plato, ang gibulag nga bahin sa balaan, gikan sa putling bulawan; ug gisulat niya sa ibabaw niini ang mga letra nga kinulit, sama sa timaan, Balaang Dapit sa Ginoo; Ug gibutang nila kini sa pising asul, aron mabutang sa ibabaw sa turbante gikan sa ibabaw, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises.

37

Ug mihimo sila alang sa tolda ug napulo ka tabil; walo ug kawhaan ka cubit ang gitas-on sa usa ka tabil; pareho kini sa

tanan; ug upat ka cubit ang gilapdon sa usa ka tabil. Ug gihimo nila ang tabil gikan sa asul, ug purpura, ug eskarlata nga hinulma, ug pinong lino nga binulot, buhat sa maghahabol nga kerubin; ug gibutang nila kini sa ibabaw sa upat ka haligi nga dili madunot nga gihal-upan sa bulawan; ug ang mga ulo niini bulawan, ug ang mga tungtunganan niini upat ka plata. Ug gihimo nila ang tabil sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod gikan sa asul, ug purpura, ug pula nga linubid, ug pinong lino nga linubid, buhat nga hinablon sa kerubin; ug ang ilang mga haligi lima, ug ang mga singsing; ug ang ilang mga ulo, ug ang ilang mga kaw-it gihal-upan nila sa bulawan; ug ang ilang mga tungtunganan lima nga tumbaga. Ug gihimo nila ang hawanan paingon sa Habagatan, ang mga tabil sa hawanan gikan sa pinong lino nga binulot gatosan ka gatosan; ug ang ilang mga haligi kaluhaan, ug ang ilang mga tungtunganan kaluhaan. Ug ang kilid nga paingon sa Amihanan, usa ka gatos ibabaw sa usa ka gatos; ug ang kilid nga paingon sa Habagatan, usa ka gatos ibabaw sa usa ka gatos; ug ang mga haligi nila kaluhaan, ug ang mga tungtunganan nila kaluhaan; Ug ang kilid nga paingon sa dagat mga tabil kalim-an ka cubit; mga haligi nila napulo, ug ang mga tungtunganan nila napulo; Ug ang kilid nga paingon sa sidlakan kalim-an ka cubit mga tabil, napulog lima ka cubit ang sa likod; ug ang mga haligi nila tulo, ug ang mga tungtunganan nila tulo; Ug sa ibabaw sa likod nga ikaduha gikan dinhi ug gikan didto sumala sa ganghaan sa hawanan, mga tabil napulog lima ka cubit; mga haligi nila tulo, ug ang mga tungtunganan nila tulo; tanan nga mga tabil sa tolda gikan sa pinong lino nga linubid. Ug ang mga tungtungan sa mga haligi nila tumbaga, ug

ang mga kaw-it nila plata, ug ang mga ulo nila gihal-upan ug plata, ug ang mga haligi gihal-upan ug plata, tanang mga haligi sa hawanan; ug ang tabil sa ganghaan sa hawanan buhat sa magbuburda gikan sa asul, ug purpura, ug mapula nga gipun-ot, ug pinong lino nga gipili; kaluhaan ka cubit ang gitas-on, ug ang kataas ug ang gilapdon lima ka cubit nga managsama sa mga tabil sa hawanan; ug ang mga haligi nila upat, ug ang mga tungtungan nila upat nga tumbaga, ug ang mga kaw-it nila plata, ug ang mga ulo nila gihal-upan ug plata. Ug ang tanang mga tulos sa hawanan palibot bronse, ug sila gihaklapan ug plata. Ug mao kini ang kahusay sa tolda sa pagpamatuod, sumala sa gimando kang Moises, nga ang pag-alagad mahimong sa mga Levita pinaagi kang Itamar nga anak ni Aaron nga pari. Ug si Bezalel nga anak ni Uri, gikan sa tribo ni Juda, naghimo sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises, ug si Eliab nga anak ni Ahisamach gikan sa tribo ni Dan, kinsa nag-master craft sa mga hinabi ug sa mga binurdahan ug sa mga sari-saring bulok, sa paghabing sa mapula ug sa pinong lino.

38

Ug gihimo ni Bezalel ang arka, ug gihalupan niya kini ug lunsay nga bulawan sa sulod ug sa gawas; ug gitunaw niya alang niini upat ka singsing nga bulawan; duha sa usa ka kilid, ug duha sa ikaduhang kilid, lapad alang sa mga sungkod, aron mabayaw kini pinaagi kanila. Ug gihimo niya ang mercy seat sa ibabaw sa arka gikan sa lunsay nga bulawan, ug ang duha ka bulawang

kerubin; usa ka kerub sa tumoy sa mercy seat ang usa, ug usa ka kerub sa tumoy sa mercy seat ang ikaduha, naglandong sa ilang mga pako sa ibabaw sa mercy seat. Ug gihimo niya ang lamesa nga gibutang sa atubangan gikan sa lunsay nga bulawan, ug gitunaw niya niini upat ka singsing, duha sa kilid nga usa, ug duha sa kilid nga ikaduha, lapad, aron mabayaw pinaagi sa mga sungkod diha kanila. Ug ang mga poste sa arka ug sa lamesa gihimo niya, ug gihal-upan niya sila ug bulawan. Ug gihimo niya ang mga sudlanan sa lamesa: ang mga pinggan, ug ang mga insensaryo, ug ang mga kopa, ug ang mga panaksan sa halad nga ilimnon nga iyang ibubo, nga bulawan. Ug gibuhat niya ang tungtunganan sa lampara nga naghatag kahayag, bulawan, lig-on ang punoan, ug ang mga sanga gikan sa duha ka bahin niini; gikan sa mga sanga niini ang mga tubo gikan sa mga sanga niini ang mga tubo nga nagsangko; tulo gikan niini, ug tulo gikan niini, managparehas sa usag usa. Ug ang ilang mga suga, nga anaa sa ibabaw sa mga tumoy, sama sa lubi gikan kanila; ug ang mga inserts gikan kanila, aron ang mga lampara mahimong ibabaw kanila; ug ang ikapito nga insert, nga ibabaw sa tumoy sa suga, ibabaw sa tumoy gikan sa ibabaw, solid nga tibuok bulawan; Ug pito ka mga lampara ibabaw niini nga bulawan, ug ang iyang mga kupit nga bulawan, ug ang ilang mga sudlanan sa abo nga bulawan. Kini gihaplakan ug plata ang mga haligi, ug gitunaw alang sa haligi ang mga singsing nga bulawan, ug gihaplakan ug bulawan ang mga baras, ug gihaplakan ug bulawan ang mga haligi sa tabil, ug gihimo ang mga kaw-it nga bulawan. Kini siya naghimo sa mga singsing sa tolda nga bulawan, ug sa mga singsing sa hawanan, ug mga singsing alang

sa pagbuklad sa tabon gikan sa ibabaw nga tumbaga. Kini siya naghulma sa mga ulo nga plata sa tolda, ug sa mga ulo nga tumbaga sa pultahan sa tolda, ug sa ganghaan sa hawanan; ug mga kaw-it naghimo siya alang sa mga haligi nga plata, sa ibabaw sa mga haligi kini siya naghaplas ug plata kanila. Kini siya naghimo sa mga estaka sa tolda, ug sa mga estaka sa hawanan nga tumbaga. Kini siya naghimo sa halaran nga tumbaga gikan sa mga sudlanan sa kalayo nga tumbaga, nga iya sa mga tawo nga misupak uban sa panagtigum ni Korah. Kini siya naghimo sa tanang mga sudlanan sa halaran, ug sa iyang pangsunog, ug sa tungtunganan, ug sa mga panaksan, ug sa mga kaw-it sa karne nga tumbaga. Kini siya naghimo alang sa halaran ug salag, buhat nga binuhat sama sa pukot sa ubos sa pangsunog ilalom niini hangtod sa katunga niini; ug gibutang niya kanini ang upat ka mga singsing gikan sa upat ka mga bahin sa salag sa halaran nga tumbaga, lapad alang sa mga yayongan, aron sa pagbayaw pinaagi kanila sa halaran. Kini siya naghimo sa lana sa pagdihog nga balaan, ug sa timpla sa insenso nga putli nga buhat sa manggagama ug pahumot. Kini siya naghimo sa planggana nga tumbaga, ug sa tungtunganan niini nga tumbaga gikan sa mga samin sa mga babaye nga nagpuasa, nga nagpuasa tupad sa mga pultahan sa tolda sa pagpamatuod, sa adlaw nga iyang gitukod kini. Ug naghimo siya sa basin, aron manghugas gikan niini si Moises ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki sa ilang mga kamot ug sa ilang mga tiil, sa dihang mosulod sila sa tolda sa pagpamatuod, o sa dihang moduol sila sa halaran aron sa pag-alagad, nanghugas sila gikan niini, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises.

39

Ang tanan nga bulawan, nga gihimo alang sa mga buhat sumala sa tanan nga buhat sa mga balaang butang, nahimong bulawan sa mga unang bunga, siyam ug kawhaan ka talento, ug pito ka gatos kawhaan ka siklo sumala sa balaang siklo; Ug ang plata nga halad gikan sa mga naisip nga mga tawo sa panagtigom usa ka gatos ka talento, ug usa ka libo pito ka gatos kapitoan ug lima ka siklo; usa ka drakma matag ulo ang katunga sa siklo, sumala sa balaang siklo; Ang tanan nga moagi sa pag-isip gikan sa kawhaan ka tuig ug pataas ngadto sa kan-uman ka napulo ka libo, ug tulo ka libo lima ka gatos ug kalim-an. Ug nahimo ang usa ka gatos ka talento sa plata alang sa pagtunaw sa usa ka gatos ka mga tungtunganan sa tolda, ug alang sa mga tungtunganan sa tabil, usa ka gatos ka mga tungtunganan alang sa usa ka gatos ka talento, usa ka talento alang sa matag tungtunganan. Ug ang usa ka libo pito ka gatos kapitoan ug lima ka siklo iyang gihimo nga mga kaw-it sa mga haligi, ug iyang gihaplasan ug bulawan ang ilang mga tungtunganan, ug iyang giadornohan sila. Ug ang tumbaga sa halad kapitoan ka talento, ug usa ka libo lima ka gatos ka siklo. Ug gihimo nila gikan niini ang mga tungtunganan sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug ang mga tungtunganan sa hawanan palibot, ug ang mga tungtunganan sa ganghaan sa hawanan, ug ang mga estaka sa tolda, ug ang mga estaka sa hawanan palibot, ug ang salaan nga tumbaga sa halaran, ug ang tanang mga sudlanan sa halaran, ug ang tanang mga himan sa tolda sa pagpamatuod. Ug gihimo sa

mga anak ni Israel, sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises, mao gihapon ang ilang gihimo. Ang nahibilin nga bulawan sa halad gihimo nila nga mga sudlanan aron sa pag-alagad diha kanila sa atubangan sa Ginoo. Ug ang nahibilin nga asul, ug purpura, ug ang mapula gihimo nila nga mga bisti nga pang-alagad ni Aaron, aron sa pag-alagad diha kanila sa balaang dapit. Ug gidala nila ang mga bisti ngadto kang Moises, ug ang tolda, ug ang mga sudlanan niini, ang mga tungtunganan ug ang mga baras niini, ug ang mga haligi. Ug ang halaran, ug ang tanang mga sudlanan niini. Ug ang lana sa pagdihog, ug ang insenso sa pagsagol, ug ang tungtunganan sa lampara nga hinlo, ug ang mga lampara niini, mga lampara sa pagsunog, ug ang lana sa kahayag; Ug ang lamesa sa katuyoan, ug ang tanan nga mga sudlanan niini; ug ang mga tinapay nga gibutang sa atubangan; Ug ang mga bisti sa balaan, nga mao si Aaron, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalaki, alang sa pagka-saserdote; Ug ang mga habol sa hawanan, ug ang mga haligi; ug ang tabil sa pultahan sa tolda, ug sa ganghaan sa hawanan; Ug ang tanan nga mga sudlanan sa tolda, ug ang tanan nga mga himan niini; ug ang mga panit sa mga laking karnero nga gipula ug pula, ug ang mga tabon nga asul, ug sa nahibilin ang mga tabon; ug ang mga estaka, ug ang tanan nga mga himan alang sa mga buhat sa tolda sa pagpamatuod; Sumala sa gimando sa Ginoo kang Moises, mao nga gibuhat sa mga anak sa Israel ang tanan nga butang; Ug nakita ni Moises ang tanan nga mga buhat, ug sila nakabuhat niini sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises, mao nga gibuhat nila kini, ug gipanalanginan sila ni Moises.

40

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sa adlaw usa sa bulan sa una sa bag-ong bulan, tukuron mo ang tolda sa panghimatuod. Ug ibutang mo ang arka sa panghimatuod, ug taboni mo ang arka sa tabil. Ug dad-on nimo sa sulod ang lamesa, ug ibutang ang iyang tuyo, ug dad-on nimo sa sulod ang tungtunganan sa lampara, ug ibutang ang iyang mga lampara. Ug ibutang mo ang bulawang halaran alang sa pagsunog sa insenso atubangan sa arka, ug ibutang mo ang tabil nga tabon ibabaw sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug ang altar sa mga halad ibutang nimo tupad sa mga pultahan sa tolda sa pagpamatuod; ug palibotan nimo ang tolda, ug ang tanan niini balaanon nimo sa palibot. Ug kuhaon nimo ang lana sa pagdihog, ug dihogan nimo ang tolda ug ang tanan nga anaa niini, ug balaanon nimo kini ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug mahimo kining balaan. Ug magdihog ka sa halaran sa mga halad ug sa tanan niyang mga sudlanan, ug magbalaan ka sa halaran, ug ang halaran mahimong labing balaan. Ug dad-on mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug hugasan mo sila ug tubig. Ug sul-oban mo si Aaron sa mga balaan nga baro, ug dihogan mo siya, ug balaanon mo siya, ug siya mag-alagad kanako ingon nga pari. Ug ang iyang mga anak nga lalaki dad-on mo, ug bisti-an mo sila ug mga tunika. Ug diholan mo sila sa samang paagi nga gidiholan mo ang ilang amahan, ug mag-alagad sila ingon nga mga pari kanako, ug mahitabo kini aron ang pagdihol sa pagka-

pari mahimong ila hangtod sa kahangtoran, ngadto sa ilang mga kaliwatan. Ug gihimo ni Moises ang tanan, sumala sa gimando kaniya sa Ginoo, mao nga iyang gihimo. Ug nahitabo sa unang bulan, sa ikaduhang tuig, sa paggawas nila gikan sa Ehipto, sa bag-ong bulan gitukod ang tolda. Ug gitukod ni Moises ang tolda, ug gibutang ang mga kapitel, ug gisulod ang mga baras, ug gitukod ang mga haligi. Ug iyang gibukhad ang mga tabil ibabaw sa tolda, ug gibutang niya ang tabon sa tolda ibabaw niini gikan sa itaas, sumala sa gisugo ni Ginoo kang Moises. Ug human nakuha ang mga panghimatuod, iyang gisulod kini sa arka; ug iyang gibutang ang mga poste ilalom sa arka, ug iyang gidala ang arka ngadto sa tolda, ug iyang gibutang ang tabon sa tabil, ug iyang gitabonan ang arka sa panghimatuod, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises; Ug iyang gibutang ang lamesa ngadto sa tolda sa panghimatuod, sa bahin sa Amihanan gawas sa tabil sa tolda. Ug iyang gidugang sa ibabaw niini ang mga tinapay sa presentasyon atubangan sa Ginoo, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises. Ug gibutang niya ang tungtunganan sa lampara sa tolda sa pagpamatuod, sa kilid sa tolda paingon sa Habagatan. Ug gibutang niya ang mga lampara niini sa atubangan sa Ginoo, sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises. Ug gibutang niya ang bulawang halaran sa tolda sa pagpamatuod atbangan sa tabil, ug nagsunog siya sa ibabaw niini ug insenso nga tinimplahang maayo, sama sa gimando ni Ginoo kang Moises. Ug ang altar sa mga halad iyang gibutang tupad sa pultahan sa tolda. Ug gitukod niya ang hawanan palibot sa tolda ug sa halaran, ug nahuman ni Moises ang tanang buhat. Ug gitabonan sa panganod ang tolda sa

pagpamatuod, ug napuno sa himaya sa Ginoo ang tolda. Ug wala makahimo si Moises sa pagsulod sa tolda sa pagpamatuod, tungod kay ang panganod nagtabon niini, ug ang tolda napuno sa himaya sa Ginoo. Sa dihang mobiya ang panganod gikan sa tolda, manglunsad ang mga anak sa Israel uban sa ilang mga kabtangan. Kon dili mosaka ang panganod, dili sila mobiya hangtod sa adlaw nga mosaka ang panganod. Kay ang panganod anaa sa ibabaw sa tolda sa adlaw, ug ang kalayo anaa sa ibabaw niini sa gabii atubangan sa tibuok Israel sa tanan nilang pagpanaw.

Mga Numero

1

Ug misulti ang Ginoo kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, didto sa tolda sa pagpamatuod, sa ikausa sa bulan nga ikaduha, sa ikaduhang tuig human sila migawas gikan sa yuta sa Ehipto, nga nag-ingon, Kuhaa ang pagsugod sa tibuok katilingban sa Israel sumala sa pamilya, sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, sumala sa gidaghanon gikan sa ilang ngalan, sumala sa ilang ulo; ang matag lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom sa Israel, ihapa ninyo sila uban sa ilang gahom; ikaw ug si Aaron ihapa ninyo sila. Ug uban kaninyo adunay matag usa sumala sa tribo, matag usa nga mga magmamando sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan. Ug kini nga mga ngalan sa mga tawo, kinsa motindog uban kaninyo: sa Reuben, si Elizur anak ni Shedeur; sa Simeon, si Shelumiel anak ni Zurishaddai. Sa mga Judah, si Nahshon anak ni Aminadab. Sa Issachar, si Nathanael anak ni Zuar; sa Zebulun, si Eliab anak ni Helon; sa mga anak ni Joseph sa Ephraim, si Elishama anak ni Ammihud; sa Manasseh, si

Gamaliel anak ni Pedahzur. Sa mga Benjamin, si Abidan anak ni Gideoni. Sa Dan, si Ahiezer nga anak ni Ammishaddai. Sa mga Asher, si Phagaiel, anak nga lalaki ni Echran. Sa mga Gad, si Elisaph anak ni Raguel. Sa mga Naphtali, si Achire anak ni Ainan. Kini sila ang mga gitawag sa panagtigom, mga magmamando sa mga tribo sumala sa ilang mga pamilya, mga komandante sa libolibo sa Israel. Ug gikuha ni Moises ug ni Aaron kining mga tawhana nga gitawag pinaagi sa ilang ngalan. Ug ang tanang katilingban ilang gitigom sa ika-usa sa bulan sa ikaduhang tuig; ug sila narehistro sumala sa ilang mga kaliwatan, sumala sa ilang mga banay, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanang lalaki sumala sa ilang ulo, sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises; ug sila giihap didto sa kamingawan sa Sinai. Ug nahimo ang mga anak nga lalaki ni Reuben nga panganay ni Israel sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa kusog, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Reuben, unom ug kap-atan ka libo ug lima ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Simeon sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug pataas, ang tanan nga mogawas sa kusog, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Simeon, siyam ug kalim-an ka libo ug tulo ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Juda sumala sa ilang pamilya,

sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Juda, upat ug kapitoan ka libo ug unom ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Issachar sumala sa ilang mga pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Issachar, upat ug kalim-an ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Zebulun sumala sa ilang panimalay, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogula sa kusog, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Zebulun, pito ug kalim-an ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak ni Jose nga mga anak ni Efraim sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kawhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Efraim, kwarenta ka libo ug lima ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Manases sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki, gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan

nga mogawas sa kasundalohan, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Manases, katloan ug duha ka libo ug duha ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Benjamin sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug pataas, ang tanan nga mogawas sa pwersa, ang ilang sensus gikan sa tribo ni Benjamin, trayenta singko ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Gad sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug pataas, ang tanan nga mogawas sa pwersa, ang ilang sensus: gikan sa tribo ni Gad, kwarenta y singko ka libo ug unom ka gatos ug kalim-an. Ang mga anak ni Dan sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa pwersa, ang ilang ihap gikan sa tribo ni Dan, duha ug kan-uman ka libo ug pito ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Asher sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom, ang ilang senso gikan sa tribo ni Asher, kap-atan ug usa ka libo ug lima ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Neftali sumala sa ilang pamilya, sumala sa ilang mga

banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sumala sa ilang ulo, ang tanan nga mga lalaki gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug pataas, ang tanan nga mogawas sa gahom, ang ilang senso gikan sa tribo ni Neftali, tulo ug kalim-an ka libo ug upat ka gatos. Kini ang sensus nga gihimo ni Moises ug ni Aaron ug sa mga magmamando sa Israel nga napulog duha ka tawo, usa ka tawo matag tribo, matag tribo sa mga balay sa ilang mga katigulangan. Ug nahitabo nga ang tanang ihap sa mga anak sa Israel uban sa ilang kusog gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, ang tanan nga mogula aron molinya alang sa gubat sa Israel, unom ka gatos ka libo ug tulo ka libo ug lima ka gatos ug kalim-an. Apan ang mga Levita gikan sa tribo sa ilang pamilya wala gihisab taliwala sa mga anak sa Israel. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Tan-awa, ang tribo ni Levi dili nimo ihiusa sa pag-ihap, ug ang ilang gidaghanon dili nimo kuhaon, sa taliwala sa mga anak sa Israel. Ug ikaw tudloa ang mga Levita sa tolda sa panghimatuod, ug sa tanan nga mga sudlanan niini, ug sa tanan nga anaa niini. Dad-on nila ang tolda ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ug sila mag-alagad niini, ug magkampo sila palibot sa tolda. Ug sa pagtangtang sa tolda, kuhaon kini sa mga Levita, ug sa pagtukod sa tolda, patindogon nila kini, ug ang langyaw nga moduol kinahanglan mamatay. Ug magkampo ang mga anak sa Israel, ang matag tawo sa iyang kaugalingong hanay, ug ang matag tawo sumala sa iyang kaugalingong pagpangulo, uban sa ilang kusog. Ang mga Levita magkampo sa palibot sa tolda sa panghimatuod, ug dili mahitabo ang sala sa mga anak sa Israel. Ug ang mga Levita, sila mismo, magbantay

sa pagbantay sa tolda sa panghimatuod. Ug gihimo sa mga anak sa Israel sumala sa tanan nga gisugo sa Ginoo kang Moises ug kang Aaron; mao usab ang ilang gihimo.

2

Ug misulti ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, ang tawo nga nagsunod kaniya sumala sa division, sumala sa mga bandila, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, magkampo ang mga anak sa Israel atbangan; palibot sa tolda sa pagpamatuod magkampo ang mga anak sa Israel. Ug ang mga nagkampo una sa sidlakan, ang han-ay sa kampo ni Juda uban sa ilang kusog, ug ang magmamando sa mga anak ni Juda, si Nahshon anak ni Aminadab. Ang iyang gahum nga gitan-aw, kapitoan ug upat ka libo ug unom ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa tribo ni Issachar, ug ang pangulo sa mga anak ni Issachar, si Nathanael nga anak ni Sogar. Ang iyang gahum nga gisusi, upat ug kalim-an ka libo ug upat ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa tribo sa Zebulun, ug ang magmamando sa mga anak sa Zebulun, si Eliab anak ni Helon. Ang iyang kusog nga gisusi, kapitoan ug kalim-an ka libo ug upat ka gatos. Ang tanan nga gisusi gikan sa kampo sa Juda, usa ka gatos walumpu ka libo ug unom ka libo ug upat ka gatos, uban sa ilang kusog, una nga mopaingon. Ang mga maniple sa kampo ni Reuben, paingon sa habagatan ang ilang kusog, ug ang magmamando sa mga anak ni Reuben, si Elizur nga anak ni Shedeur. Ang iyang gahum nga gisusi, kap-atan ug unom ka libo

ug lima ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa iyang tribo ni Simeon, ug ang magmamando sa mga anak ni Simeon, si Salamiel nga anak ni Sourisadai. Ang iyang kusog nga gisusi, kalim-an ug siyam ka libo ug tulo ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa iyang tribo nga Gad, ug ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Gad, si Elisaph nga anak nga lalaki ni Raguel. Ang iyang kusog nga gisusi: kap-atan ug lima ka libo, unom ka gatos kalim-an. Ang tanan nga gisusi sa kampo ni Reuben, usa ka gatos singkwenta ug usa ka libo ug upat ka gatos ug singkwenta, uban sa ilang kusog, ikaduhang mobiya. Ug pagakuhaon ang tolda sa pagpamatuod, ug ang kampo sa mga Levita sa tunga sa mga kampo, sama nga magkampo sila, mao usab nga manglakaw sila, matag usa naggunit sumala sa mga pagpangulo. Ang order sa kampo sa Ephraim gikan sa dagat uban sa ilang kusog, ug ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Ephraim, si Elishama nga anak nga lalaki ni Ammihud. Ang iyang kusog nga gisusi, kap-atan ka libo ug lima ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa tribo ni Manases, ug ang magmamando sa mga anak ni Manases, si Gamaliel nga anak ni Phadassur. Ang iyang kusog nga gisusi, katloan ug duha ka libo ug duha ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa tribo sa Benjamin, ug ang magmamando sa mga anak sa Benjamin, si Abidan nga anak ni Gideoni. Ang iyang kusog nga giihap, katloan ug lima ka libo ug upat ka gatos. Ang tanan nga gisusi sa kampo sa Ephraim, usa ka gatos ka libo ug walo ka libo ug usa ka gatos, uban sa ilang kusog, ikatulo molakaw. Ang Pundok sa kampo ni Dan paingon sa amihanan uban sa ilang kusog, ug ang magmamando sa mga anak ni Dan, si Ahiezer nga anak ni

Ammishaddai. Ang iyang kusog nga gisusi, kan-uman ug duha ka libo ug pito ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod kaniya mao ang tribo sa Asher, ug ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Asher mao si Phagiel nga anak nga lalaki ni Echran. Ang iyang kusog nga gitan-aw, kap-atan ug usa ka libo ug lima ka gatos. Ug ang mga nagkampo sunod sa tribo sa Naphtali, ug ang magmamando sa mga anak sa Naphtali, si Ahira nga anak ni Enan. Ang iyang gahom nga gisusi, kalim-an ug tulo ka libo ug upat ka gatos. Tanang ang mga naisip sa kampo ni Dan, usa ka gatos ug kalim-an ug pito ka libo ug unom ka gatos; sila ang katapusan nga mobiya sumala sa ilang kahusay. Kini ang ihap sa mga anak sa Israel sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, ang tibuok ihap sa mga kampo uban sa ilang mga pwersa, unom ka gatos ka libo ug tulo ka libo lima ka gatos kalim-an. Ang mga Levita wala giihap gibilang uban kanila, sama sa gimando sa Ginoo kang Moises. Ug gihimo sa mga anak sa Israel ang tanan nga gisugo sa Ginoo kang Moises, mao nga nagpahamutang sila sumala sa ilang han-ay, ug mao usab nga mibiya sila, ang matag usa sunod sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan.

3

Ug kini ang mga kaliwatan ni Aaron ug ni Moses, sa adlaw nga ang Ginoo misulti kang Moses sa bukid sa Sinai. Ug kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Aaron: ang panganay nga si Nadab, ug si Abiud, si Eleazar, ug si Ithamar. Kini ang mga

ngalan sa mga anak nga lalaki ni Aaron, ang mga paring dinihogan, kinsa gitudlo aron mag-alagad isip mga pari. Ug namatay si Nadab ug si Abihu sa atubangan sa Ginoo, sa paghalad nila ug dili angay nga kalayo sa atubangan sa Ginoo, didto sa kamingawan sa Sinai, ug wala silay mga anak; ug si Eleazar ug si Ithamar nag-alagad isip pari uban ni Aaron nga ilang amahan. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa ang tribo ni Levi, ug ibutang mo sila sa atubangan ni Aaron nga pari, ug mag-alagad sila kaniya, ug magbantay sila sa iyang mga katungdanan, ug sa mga katungdanan sa mga anak ni Israel sa atubangan sa tolda sa pagpamatuod, aron magtrabaho sa mga buluhaton sa tolda. Ug magabantay sila sa tanang mga sudlanan sa tolda sa panghimatuod, ug sa mga katungdanan sa pagbantay sa mga anak sa Israel sumala sa tanang mga buhat sa tolda. Ug ihatag mo ang mga Levita kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki nga mga pari; gihatag sila ingong gasa kanako gikan sa mga anak sa Israel. Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki tudloon mo ibabaw sa tolda sa pagpamatuod, ug magbantay sila sa ilang pagka-saserdote, ug sa tanan nga sumala sa halaran, ug sa sulod sa tabil, ug ang langyaw nga mohikap mamatay. Ug misulti ang Ginoo ngadto kang Moises, nga nag-ingon, ug ania karon ako mikuha sa mga Levita gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel ilis sa tanang panganay nga nagbukas sa tagoangkan gikan sa mga anak sa Israel; lukat nila mahimo sila, ug mahimo alang kanako ang mga Levita. Kanako ang tanang panganay, sa adlaw nga gihampaak ko ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto, gibalaan ko alang kanako ang tanang panganay sa Israel, gikan sa tawo hangtod sa mananap,

mapanag-iya nako sila, Ako ang Ginoo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, nga nag-ingon, Ihapa ang mga anak nga lalaki ni Levi sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, sumala sa ilang mga banay; ang tanang lalaki gikan sa usa ka bulan ug pataas, ihapa ninyo sila. Ug gibisita nila si Moises ug si Aaron sila tungod sa tingog sa Ginoo, sa paagi nga gimando sa Ginoo kanila. Ug mao kini ang mga anak nga lalaki ni Levi sumala sa ilang mga ngalan: si Gershon, si Kohath, ug si Merari. Ug mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Gedson sumala sa ilang mga banay: si Lobeni ug si Semei. Ug ang mga anak nga lalaki ni Kaath sumala sa ilang mga banay: si Amram ug si Isaar, si Hebron ug si Oziel. Ug ang mga anak nga lalaki ni Merari sumala sa ilang mga banay, si Mooli ug si Mushi, kini sila ang mga banay sa mga Levita sumala sa ilang mga balay sa ilang mga katigulangan. Sa Gershon: ang mga tawo sa Lobeni, ug ang mga tawo sa Shimei—kini ang mga banay sa Gershon. Ang ihap kanila sumala sa gidaghanon sa tanang lalaki gikan sa usa ka bulan ug pataas, ang ihap kanila, pito ka libo ug lima ka gatos. Ug ang mga anak nga lalaki ni Gershon magkampo sa luyo sa tolda tupad sa dagat. Ug ang magmamando sa panimalay sa mga pamilya sa katawhan sa Gedson mao si Elisap nga anak nga lalaki ni Dael. Ug ang bantay sa mga anak ni Gershon sa tolda sa pagpamatuod, ang tolda ug ang tabon, ug ang tabon sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug ang mga tabil sa hawanan, ug ang tabil sa ganghaan sa hawanan nga anaa sa tolda, ug ang nahibilin sa tanan niyang mga buhat. Sa Kohath, ang katawhan sa Amram usa, ug ang katawhan sa Izhar usa, ug ang katawhan sa Hebron usa, ug ang

katawhan sa Uzziel usa; kini sila mao ang mga katawhan sa Kohath, sumala sa gidaghanon. Ang tanang lalaki gikan sa usa ka bulan ang panuigon ug pataas, walo ka libo ug unom ka gatos, nagbantay sa mga balaan. Ang mga katawhan sa mga anak ni Kohath magkampo sa kilid sa tolda paingon sa Habagatan. Ug ang magmamando sa balay sa mga katigulangan sa mga katawhan ni Kohath mao si Elizaphan nga anak ni Uzziel. Ug ang ilang katungdanan mao ang arka, ang lamesa, ang tungtunganan sa lampara, ang mga halaran, ang mga sudlanan sa balaang dapit nga ilang gigamit sa pag-alagad, ang tabon, ug ang tanan nilang buluhaton. Ug ang magmamando ibabaw sa mga magmamando sa mga Levita mao si Eleazar nga anak ni Aaron nga pari, nga gitudlo sa pagbantay sa mga bantay sa mga balaan nga butang. Sa Merari: ang katawhan sa Mooli, ug ang katawhan sa Mushi—kini sila mao ang mga katawhan ni Merari. Ang ilang ihap sumala sa numero, tanang lalaki gikan sa usa ka bulan ug pataas, unom ka libo ug kalim-an. Ug ang magmamando sa balay sa mga katigulangan sa katawhan sa Merari, si Zuriel nga anak ni Abihail, magkampo sa kilid sa tolda paingon sa amihanan. Ang pag-ihap sa pagbantay sa mga anak ni Merari, ang mga ulo sa tolda, ug ang mga trangka niini, ug ang mga haligi niini, ug ang mga tungtunganan niini, ug ang tanang mga sudlanan nila, ug ang mga buhat nila, ug ang mga haligi sa hawanan palibot, ug ang mga tungtunganan nila, ug ang mga estaka, ug ang mga pisi nila. Ang nagkampo sa atubangan sa tolda sa pagpamatuod gikan sa sidlakan mao si Moises ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki, nga nagbantay sa mga katungdanan sa balaang dapit alang sa mga

katungdanan sa mga anak sa Israel, ug ang langyaw nga mohikap mamatay. Ang tibuok sensus sa mga Levita, nga gibisita ni Moises ug ni Aaron pinaagi sa sugo sa Ginoo sumala sa ilang mga banay, ang matag lalaki gikan sa usa ka bulan ug pataas, kaluhaan ug duha ka libo. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Susiha ang tanang panganay nga lalaki sa mga anak sa Israel gikan sa usa ka bulan ang panuigon pataas, ug ihapa sila sumala sa ilang mga ngalan. Ug kuhaon mo ang mga Levita alang kanako, Ako si Yahweh, puli sa tanan nga mga panganay sa mga anak sa Israel, ug ang mga kahayupan sa mga Levita puli sa tanan nga mga panganay sa mga kahayupan sa mga anak sa Israel. Ug gibisita ni Moises ang tanang panganay sa mga anak sa Israel sumala sa paagi nga gisugo sa Ginoo. Ug ang tanang panganay nga mga lalaki sumala sa ihap sa ngalan gikan sa usa ka bulan ug pataas sa ilang sensus, kawhaan ug duha ka libo duha gatos kapitoan ug tulo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa ang mga Levita ilis sa tanan nga mga panganay nga mga anak nga lalaki sa Israel, ug ang mga kahayupan sa mga Levita ilis sa mga kahayupan nila, ug mahimo akoa ang mga Levita; ako ang Ginoo. Ug ang lukat sa tulo ug kapitoan ug duha ka gatos, ang mga sobra gikan sa mga Levita gikan sa mga panganay sa mga anak sa Israel. Ug kuhaon nimo ang lima ka shekel matag ulo, sumala sa didrachma nga balaan kuhaon nimo, kaluhaan ka obol sa shekel. Ug ihatag mo ang plata kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, lukat sa mga labaw diha kanila. Ug mikuha si Moises sa plata nga lukat sa mga labaw alang sa pagtubos sa mga Levita. Gikan sa mga panganay sa mga anak sa Israel, gikuha ang plata, usa ka libo

tulo ka gatos singkwenta y singko ka siklo, sumala sa balaang siklo. Ug gihatag ni Moises ang lukat sa mga labaw nga mga tawo kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, pinaagi sa tingog sa Ginoo, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises.

4

Ug misulti ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, kuhaa ang ihap sa mga anak ni Kohath gikan sa taliwala sa mga anak ni Levi, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, gikan sa kaluhaag lima ka tuig ug pataas hangtod sa kalim-an ka tuig, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad, sa paghimo sa tanang mga buhat sulod sa tolda sa pagpamatuod. Ug mao kini ang mga buhat sa mga anak nga lalaki ni Kaath sa tolda sa panghimatuod, ang labing balaan. Ug mosulod si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki, sa dihang mobarog ang kampo, ug ilang kuhaon ang tabil nga nagtabon, ug ilang tabonan pinaagi niini ang arka sa panghimatuod, ug ilang ibutang sa ibabaw niini ang tabon nga panit nga asul, ug ilang ibutang sa ibabaw niini ang bisti nga tibuok nga asul gikan sa ibabaw, ug ilang isulod ang mga sungkod. Ug sa ibabaw sa lamesa nga gibutang sa atubangan, magabutang sila niini ug bisti nga tibuok purpura, ug ang mga panaksan, ug ang mga insensaryo, ug ang mga kopa, ug ang mga sudlanan sa halad nga ilimnon diin nagbubo siya, ug ang mga tinapay nga kanunay sa ibabaw niini magaanaa. Ug ibutang nila sa ibabaw niini ang

bisti nga mapula, ug tabonan nila kini ug tabon nga panit nga asul, ug isulod nila latas niini ang mga buot. Ug mokuhag sila ug asul nga bado, ug motabon sa tungtonganan sa suga nga naghatag kahayag, ug sa mga lampara niini, ug sa mga igpit niini, ug sa mga sudlanan alang sa pagbubo niini, ug sa tanang mga sudlanan sa lana nga ilang gigamit sa pag-alagad niini. Ug ilabay nila kini, ug ang tanan nga mga sudlanan niini, ngadto sa tabon nga panit nga asul, ug ibutang nila kini sa ibabaw sa mga pasananan. Ug sa ibabaw sa bulawang halaran, tabunan nila kini ug asul nga bisti, ug tabunan nila kini ug asul nga panit nga tabon, ug isulod nila ang mga dayongan niini. Ug kuhaon nila ang tanang mga sudlanan nga gigamit sa pag-alagad, nga ilang gigamit diha sa mga balaang dapit, ug ibutang nila kini sa asul nga bisti, ug tabonan nila kini sa tabon nga panit nga asul, ug ibutang nila sa mga sungkod. Ug ang tabon iyang ibutang sa ibabaw sa halaran, ug tabonan nila kini ug bisti nga tibuok purpura. Ug ibutang nila sa ibabaw niini ang tanang mga sudlanan nga ilang gigamit sa pag-alagad sa ibabaw niini uban kanila, ug ang mga sudlanan sa kalayo, ug ang mga kaw-it sa karne, ug ang mga panaksan, ug ang tabon, ug ang tanang mga sudlanan sa halaran; ug ibutang nila sa ibabaw niini ang tabon nga panit nga asul, ug isuksok nila ang mga dayongan niini; ug magkuha sila ug bisti nga purpura, ug tabunon nila ang planggana ug ang tungtunganan niini, ug ibutang nila kini sa sulod sa tabon nga panit nga asul, ug ibutang nila sa ibabaw sa mga dayongan, ug mahuman ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, nga nagtabon sa mga balaang butang, ug sa tanang mga sudlanan nga balaan, sa dihang mobalhin ang kampo; ug

human niini mosulod ang mga anak nga lalaki ni Kohat aron sa pagdala, ug dili sila mohikap sa mga balaang butang, aron dili sila mamatay; kini nga mga butang dad-on sa mga anak nga lalaki ni Kohat sa tolda sa pagpamatuod. Ang Tigdumala si Eleazar nga anak ni Aaron nga pari, ang lana sa kahayag, ug ang insenso sa komposisyon, ug ang sakripisyo nga matag adlaw, ug ang lana sa pagdihog, ang pagdumala sa tibuok tolda, ug bisan unsa nga anaa niini sa balaan, sa tanan nga mga buhat. Ug misulti ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, ayaw ninyo paglaglag ang katawhan sa tribo ni Kohat gikan sa taliwala sa mga Levita. Kini buhata alang kanila, ug sila mabuhi ug dili sila mamatay, sa diha nga sila moduol sa balaang mga butang sa labing balaan; si Aaron ug ang iyang mga anak kinahanglan moduol, ug sila motudlo kanila ang matag usa sumala sa iyang buluhaton, ug dili sila mosulod sa pagtan-aw sa kalit sa balaang mga butang, ug mamatay sila. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa ang ihap sa mga anak ni Gershon, ug kini sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa ilang mga banay, gikan sa kaluhaan ug lima ka tuig ug pataas hangtod sa kalim-an ka tuig susihon sila, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad, sa paghimo sa iyang mga buhat sulod sa tolda sa pagpamatuod. Kini ang ministeryo sa katawhan sa Gershon, sa pag-alagad ug sa pagpas-an. Ug dad-on nila ang mga panit sa tolda, ug ang tolda sa pagpamatuod, ug ang tabon niini, ug ang tabon nga asul nga anaa sa ibabaw niini, ug ang tabon sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug ang mga tabil sa hawanan nga anaa sa tolda sa pagpamatuod, ug ang mga sobra, ug ang tanang mga sudlanan alang sa pag-alagad nga ilang

ginaalagaran niini, buhaton nila. Sumala sa baba ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, mahimong ang ministeryo sa mga anak nga lalaki ni Gershon sumala sa tanan nilang mga ministeryo, ug sumala sa tanan nilang mga buhat, ug magbantay ka kanila pinaagi sa ngalan sa tanan nga mga butang nga gidala nila. Kini ang ministeryo sa mga anak nga lalaki ni Gershon sa tolda sa pagpamatuod, ug ang ilang pagbantay diha sa kamot ni Ithamar nga anak nga lalaki ni Aaron nga pari. Ang mga anak nga lalaki ni Merari sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, isyaha ninyo sila, gikan sa kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon ug pataas hangtod sa kalim-an ka tuig ang panuigon, isyaha ninyo sila, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad sa mga buluhaton sa tolda sa pagpamatuod. Ug kini nga mga katungdanan sa mga butang nga gialsa nila sumala sa tanan nilang mga buluhaton sa tolda sa pagpamatuod: ang mga ulo sa tolda, ug ang mga trangka, ug ang mga haligi niini, ug ang mga tungtunganan niini, ug ang tabon, ug ang mga tungtunganan nila, ug ang mga haligi nila, ug ang tabon sa pultahan sa tolda, ug ang mga haligi sa hawanan palibot, ug ang mga tungtunganan nila, ug ang mga haligi sa tabil sa ganghaan sa hawanan, ug ang mga tungtunganan nila, ug ang mga estaka nila, ug ang mga pisi nila, ug ang tanan nilang mga sudlanan, ug ang tanan nilang mga pag-alagad: pinaagi sa mga ngalan isusi ninyo sila, ug ang tanan nga mga sudlanan sa pagbantay sa mga butang nga gialsa nila. Kini ang ministeryo sa katawhan nga mga anak ni Merari sa tanan nilang mga buhat sa tolda sa pagpamatuod ubos sa kamot ni Ithamar nga anak ni Aaron nga pari. Ug gibisita ni Moises ug ni Aaron ug ang mga pangulo sa

Israel ang mga anak nga lalaki ni Kohat sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, gikan sa baynte singko ka tuig ug pataas hangtod sa singkwenta ka tuig, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad ug sa pagbuhat sa tolda sa pagpamatuod. Ug ang ihilad kanila sumala sa ilang mga banay nahimong duha ka libo pito ka gatos kalim-an. Kini ang sensus sa katawhan ni Kohath, ang tanan nga nag-alagad sa tolda sa pagpamatuod, sumala sa gihimo ni Moses ug Aaron pinaagi sa sugo sa Ginoo, ubos sa kamot ni Moses. Ug giihap ang mga anak ni Gershon sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, gikan sa baynte singko ka tuig ug pataas hangtod sa singkwenta ka tuig, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad ug sa paghimo sa mga buluhaton didto sa tolda sa pagpamatuod. Ug ang ihilad nila, sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, duha ka libo unom ka gatos katloan. Kini ang ihap sa katawhan sa mga anak ni Gershon, ang tanan nga nag-alagad sulod sa tolda sa pagpamatuod, nga gibisita ni Moses ug Aaron tungod sa tingog sa Ginoo, pinaagi sa kamot ni Moses. Giihi usab ug ihap ang katawhan sa mga anak ni Merari sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, gikan sa baynte singko ka tuig ang panuigon ug pataas hangtod sa singkwenta ka tuig ang panuigon, ang tanan nga mosulod sa pag-alagad alang sa mga buluhaton sa tolda sa pagpamatuod. Ug ang ilang ihilad nahitabo sumala sa ilang mga banay, sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, tulo ka libo ug duha ka gatos. Kini ang ihap sa katawhan sa mga anak ni Merari, nga gibisita ni Moises ug Aaron tungod sa tingog sa Ginoo, pinaagi sa kamot ni Moises.

Tanan ang mga giihap, nga giihap ni Moises ug ni Aaron ug ang mga pangulo sa Israel ang mga Levita, sumala sa mga banay ug sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, gikan sa baynte singko ka tuig ug pataas hangtod sa singkwenta ka tuig, ang tanan nga mosulod sa buluhaton sa mga buluhaton, ug ang mga buluhaton nga gipas-an sulod sa tolda sa pagpamatuod. Ug ang mga gihisob nahimong walo ka libo lima ka gatos ug walumpo. Pinaagi sa tingog sa Ginoo gibisita niya sila sa kamot ni Moises, tawo sumala sa tawo ibabaw sa ilang mga buhat, ug ibabaw sa mga butang nga ilang gialsa, ug giihap sila, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises.

5

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sugoa ang mga anak sa Israel, ug papagwaon nila gikan sa kampo ang tanan nga sanlahon, ug ang tanan nga adunay agas, ug ang tanan nga hugaw tungod sa kalag. Gikan sa lalaki hangtod sa babaye, ipadala ninyo sila sa gawas sa kampo, aron dili nila hugawan ang ilang mga kampo, diin ako nagpuyo uban kanila. Ug gihimo sa mga anak sa Israel ang ingon niini, ug ilang gipadala sila sa gawas sa kampo, sumala sa gisulti sa Ginoo kang Moises, mao nga gihimo sa mga anak sa Israel. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, lalaki o babaye, bisan kinsa nga mobuhat sa bisan unsa sa tanang mga sala nga pantawo, ug magasalikway ug makasala ang kalag niadto, magasugid sa sala

nga iyang gibuhat, ug magabayad sa kalapasan—ang kinatibuk-an, ug ang ikalima nga bahin niini idugang niya, ug magabayad niya niadtong iyang gikasalanan. Kon wala ang tawo ug manluluwas aron ibalik kaniya ang sala batok kaniya, ang sala nga gibayad sa Ginoo, sa pari mahimo, gawas sa laking karnero sa pagpasig-uli, pinaagi niini siya maghimo ug pagpasig-uli alang kaniya mahitungod kaniya. Ug ang tanan nga unang bunga sumala sa tanang mga butang nga gibalaan sa mga anak sa Israel, bisan unsa nga ilang ihalad sa Ginoo, sa pari, iya kini mahimo; Ug sa matag usa ang mga gibalaan, iya kini mahimo; ug ang tawo, kinsa nga mohatag sa pari, iya kini mahimo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, sa tawo sa tawo kon molapas ang iyang asawa, ug nga nagtamay mobaliwala kaniya, ug mohigda ang usa uban kaniya sa higdaanan sa binhi, ug motago gikan sa mga mata sa iyang bana, ug motago siya, ug siya nahugawan, ug saksi wala uban kaniya, ug siya wala madakpan, ug moabut kaniya ang espiritu sa pagpangabugho, ug masina sa iyang asawa, ug siya nahugawan, o moabut kaniya ang espiritu sa pagpangabugho, ug masina sa iyang asawa, ug siya wala nahugawan, ug dad-on sa tawo ang iyang asawa ngadto sa pari, ug dad-on niya ang gasa mahitungod kaniya, ang ikapulo sa epa nga harina nga sebada; dili ibubo niya sa ibabaw niini ang lana, ni ibutang niya sa ibabaw niini ang insenso; kay kini halad sa pagpangabugho, halad sa handumanan, nga nagpahinumdom sa sala. Ug dad-on kini sa pari, ug iyang ipatindog kini sa atubangan sa Ginoo. Ug ang pari mokuhag tubig nga putli ug buhi sulod sa yutanong sudlanan, ug abog

gikan sa yuta nga anaa ibabaw sa salog sa tolda sa panghimatuod, ug human makuha sa pari, iyang isulod kini ngadto sa tubig. Ug motukod ang pari sa babaye atubangan sa Ginoo, ug magbutyag sa ulo sa babaye, ug mohatag sa ibabaw sa iyang mga kamot ang halad sa handumanan, ang halad sa pangabugho, apan sa kamot sa pari anaa ang tubig sa pagbadlong sa pagtunglo niini. Ug papanumpahon niya kini ang pari, ug moingon sa babaye, Kon wala nakatulog ang bisan kinsa uban nimo, kon wala ka nakalapas aron mahugawan ubos sa imong kaugalingong bana, inosente ka gikan sa tubig sa pagbadlong nga gipakatunglo niini. Kung ikaw nakalapas nga minyo ka, o nahugawan ka, ug mihatag kinsa man ang iyang higdaanan diha kanimo, gawas sa imong bana; Ug ang pari magpapanumpa sa babaye sa mga panumpa niining tunglo, ug moingon ang pari sa babaye, hinaot nga ihatag ka sa Ginoo sa tunglo ug sa panumpa taliwala sa imong katawhan, sa paghatag sa Ginoo nga ang imong paa mahulog, ug ang imong tiyan mahubog. Ug mosulod ang tubig nga gitunglo niini sa imong tiyan aron magpahubag sa tiyan ug mahulog ang imong paa, ug moingon ang babaye, Mahitabo kini, mahitabo kini. Ug ang pari mosulat niining mga tungloa sa basahon, ug papason kini ngadto sa tubig sa mapait nga tubig sa pagtunglo. Ug ipainom niya ang babaye sa tubig sa pagbadlong nga ginatunglo, ug mosulod ngadto kaniya ang tubig nga ginatunglo sa pagbadlong. Ug ang pari modawat gikan sa kamot sa babaye ang halad sa pangabugho, ug iyang ibutang ang halad sa atubangan sa Ginoo, ug iyang dad-on kini ngadto sa halaran. Ug mokupot ang pari gikan sa halad ang handumanan niini, ug ihalad niya kini sa

halaran, ug pagkahuman. Niini nga mga butang, ang tubig mopainom sa babaye. Ug mahitabo kung siya nahugawan ug makalikay sa iyang bana pinaagi sa kalimot, ug mosulod sa iyang lawas ang tubig sa pagbadlong nga gitunglo, ug mohubag ang iyang tiyan, ug mahulog ang iyang paa, ug ang babaye mahimong tunglo sa iyang katawhan. Kung apan dili gihugawan ang babaye, ug putli siya, inosente mahimo ug magpakabdos ug binhi. Kini ang balaod sa pangabugho, kung ang babaye nga minyo molapas, ug mahugawan. O ang tawo nga kon moabut kaniya ang espiritu sa pangabugho, ug maselos siya sa iyang asawa, ug ipaatubang niya ang iyang asawa sa atubangan sa Ginoo, ug buhaton sa pari kaniya ang tibuok balaod nga mao kini, ug ang tawo mahimong inosente gikan sa sala; ug kadtong babaye modawat sa iyang sala.

6

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, lalaki o babaye, kinsa nga dagku kaayo ang pag-ampo ug pag-ampo sa pagputli ug pagkaputli sa Ginoo, gikan sa bino ug makahubaog nga ilimnon pagaputlihon siya; ug suka gikan sa bino ug suka gikan sa makahubaog nga ilimnon dili siya moinom; ug bisan unsa nga gihimo gikan sa ubas dili siya moinom; ug bag-ong ubas ug pasas dili siya mokaon sa tanang mga adlaw sa iyang pag-ampo; gikan sa tanan nga bisan unsa nga nahimo gikan sa paras, bino gikan sa panit sa ubas hangtod sa liso dili siya mokaon sa tanang

mga adlaw sa pagkaputli; labaha dili moabut sa iyang ulo, hangtod matuman ang mga adlaw, bisan unsa nga iyang giampo sa Ginoo; balaan siya nga magpadako ug buhok nga buhok sa ulo sa tanang mga adlaw sa pag-ampo sa Ginoo; sa tanang kalag nga namatay dili siya mosulod sa amahan ug inahan, ug sa igsoon nga lalaki ug sa igsoon nga babaye, dili siya mahugawan kanila sa ilang pagkamatay, tungod kay ang pag-ampo sa Diyos niya diha kaniya sa iyang ulo; sa tanang mga adlaw sa iyang pag-ampo balaan siya sa Ginoo. Kon apan may tawo nga mamatay sa iyang atubangan nga kalit, diha-diha dayon mahugawan ang iyang ulo sa panalangin, ug magaahit siya sa iyang ulo sa adlaw nga siya mahinlo, sa ikapito nga adlaw pagaahitan siya. Ug sa ikawalo nga adlaw magdala siya ug duha ka salampati, o duha ka nati sa salampati, ngadto sa pari, didto sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug buhaton sa pari ang usa mahitungod sa sala, ug usa alang sa halad-sinunog; ug buhaton sa pari ang pagpasig-uli mahitungod kaniya mahitungod sa mga butang nga iyang nakasala mahitungod sa kalag; ug balaanon niya ang iyang ulo niadtong adlawa, nga gibalaan ngadto sa Ginoo, ang mga adlaw sa panaad; ug dad-on niya ang nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa kalapasan; ug ang mga adlaw nga una walay pulos, tungod kay nahugawan ang ulo sa iyang panaad. Ug kini ang balaod sa nagpangamuyo: sa adlaw nga iyang matuman ang mga adlaw sa iyang pag-ampo, magdala siya sa iyang kaugalingon duol sa mga pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug dad-on niya ang iyang gasa sa Ginoo: usa ka nating karnero nga walay ikasaway alang sa halad-sinunog, ug usa ka nating karnero nga babaye nga

walay ikasaway alang sa sala, ug usa ka laking karnero nga walay ikasaway alang sa kaluwasan, ug usa ka bukag sa pan nga walay levadura nga harina nga pinino, mga tinapay nga gisagol sa lana, ug mga torta nga walay levadura nga gidihogan sa lana, ug ang ilang halad, ug ang ilang halad-ilimnon. Ug ang pari magdala niini atubangan sa Ginoo, ug buhaton ang alang sa sala niya, ug ang halad-sinunog niya. Ug ang laki nga karnero buhaton niya nga halad sa kaluwasan alang sa Ginoo ibabaw sa basket sa mga tinapay nga walay patubo, ug buhaton sa pari ang halad niini ug ang ilimnon nga halad niini. Ug magaahit ang usa nga nagsaad tapad sa mga pultahan sa tolda sa panghimatuod ang ulo sa iyang panaad, ug ibutang niya ang mga buhok ibabaw sa kalayo nga anaa ilalom sa halad sa kaluwasan. Ug kuhaon sa pari ang bukton nga linuto gikan sa laking karnero, ug usa ka tinapay nga walay patubo gikan sa bukag, ug usa ka torta nga walay patubo, ug ibutang niya sa mga kamot sa tawo nga nagsaad human siya mag-ahit sa iyang saad, ug dad-on sa pari kini nga halad sa atubangan sa Ginoo; balaan kini alang sa pari uban sa dughan sa halad nga gibaybay, ug uban sa bukton sa halad nga gialsa; ug human niini moinom ang tawo nga nagsaad ug bino. Kini ang balaod sa nagpangamuyo, kinsa nga mopanalangin sa Ginoo ug gasa niya ngadto sa Ginoo mahitungod sa iyang saad, gawas sa mga butang nga makaplagan sa iyang kamot, sumala sa kusog sa iyang saad, nga iyang gipanalangin sumala sa balaod sa pagkaputli. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak, nga nag-ingon, sa ingon niini panalanginan ninyo ang mga anak sa Israel, nga moingon kanila,

panalanginan ikaw sa Ginoo, ug bantayan ikaw. Mosidlak ang Ginoo sa iyang nawong diha kanimo, ug kaluy-an ka niya. Ipabayaw unta sa Ginoo ang iyang nawong diha kanimo, ug ihatag kanimo ang kalinaw. Ug ibutang nila ang akong ngalan sa ibabaw sa mga anak sa Israel, ug ako nga Ginoo magapanalangin kanila.

7

Ug nahitabo sa adlaw nga nahuman ni Moises ang pagtukod sa tolda, gidihog niya kini ug gibalaan niya kini, lakip ang tanan nga mga sudlanan niini, ug ang halaran lakip ang tanan nga mga sudlanan niini, gidihog niya kini tanan ug gibalaan niya kini tanan. Ug nagdala ang mga magmamando sa Israel, napulog duha ka mga magmamando sa mga balay sa ilang mga katigulangan, kini nga mga magmamando sa mga tribo, kini nga mga nagtindog sa pagsusi. Ug gidala nila ang ilang gasa sa atubangan sa Ginoo, unom ka tabonan nga karwahe, ug napulog duha ka baka, usa ka karwahe gikan sa duha ka mga pangulo, ug usa ka nating baka gikan sa matag usa, ug gidala nila kini sa atubangan sa tolda. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Dawata gikan kanila, ug mahimo kini alang sa mga buluhaton nga pang-alagad sa tolda sa pagpamatuod; ug ihatag mo kini sa mga Levita, sa matag usa sumala sa iyang pag-alagad. Ug human kuhaon ni Moses ang mga karwahe ug ang mga baka, iyang gihatag kini sa mga Levita. Ug ang duha ka karwahe ug ang upat ka torong baka gihatag sa mga anak ni Gershon sumala

sa ilang mga pag-alagad. Ug ang upat ka mga karomata ug ang walo ka mga torong baka iyang gihatag sa mga anak nga lalaki ni Merari sumala sa ilang mga buluhaton, pinaagi ni Ithamar nga anak nga lalaki ni Aaron nga pari. Ug sa mga anak nga lalaki ni Kaath wala siya maghatag, tungod kay ang mga butang alang sa pag-alagad sa balaang butang ilang gidala sa ibabaw sa ilang mga abaga. Ug ang mga pangulo nagdala alang sa dedikasyon sa halaran sa adlaw nga kini gidihogan, ug ang mga pangulo nagdala sa ilang mga gasa atubangan sa halaran. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, usa ka magmando matag adlaw, usa ka magmando matag adlaw magdala sila sa ilang mga gasa alang sa dedikasyon sa altar. Ug ang nag-halad sa unang adlaw sa iyang gasa mao si Nahshon nga anak ni Aminadab, pangulo sa tribo sa Juda. Ug gidala niya ang iyang ganti: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, ug usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo; silang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Naason nga anak ni Aminadab. Sa ikaduhang adlaw, nagdala si Nathanael nga anak ni Sogar, ang pangulo sa tribo sa Issachar. Ug gidala niya ang iyang gasa: usa ka bowl nga plata nga may gibug-aton

nga usa ka gatos ug katloan, usa ka bowl nga plata nga kapitoan ka siklo sumala sa balaan nga siklo, ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon. Kini mao ang gasa ni Nathanael nga anak ni Sogar. Sa ikatulong adlaw, ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Zebulun, si Eliab nga anak ni Helon. Ang gasa niya, usa ka plato nga plata, usa ka gatos ug katloan ang timbang niini; usa ka panaksan nga plata, kapitoan ka shekel sumala sa shekel nga balaan; ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad; usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Eliab nga anak ni Helon. Sa ikaupat nga adlaw, ang magmamando sa mga anak ni Reuben, si Elizur nga anak ni Shedeur. Ang gasa niya, usa ka plato nga plata, usa ka gatos ug katloan ang timbang niini; usa ka panaksan nga plata, kapitoan ka shekel sumala sa shekel nga

balaan; ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad; usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon. Mao kini ang gasa ni Elisur nga anak ni Sediur. Sa ikalimang adlaw, ang pangulo sa mga anak ni Simeon, si Salamiel nga anak ni Surisadai. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka nating baka nga baye, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding, lima ka nating karnero nga baye nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Salamiel nga anak ni Surisadai. Sa ikaunom nga adlaw, ang magmamando sa mga anak ni Gad, si Eliasaph nga anak ni Raguel. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatos ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad.

Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Elisaph nga anak ni Raguel. Sa ikapitong adlaw, ang pangulo sa mga anak ni Ephraim, si Elishama nga anak ni Ammihud. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga sinagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, nga puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Elishama nga anak ni Ammihud. Sa ikawalo nga adlaw, ang magmamando sa mga anak ni Manases, si Gamaliel nga anak ni Fadasur. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga sinagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan

sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala; Ug alang sa halad sa pakigdait duha ka baka nga baye, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding, lima ka baye nga nating karnero nga usa ka tuig ang edad; kini ang gasa ni Gamaliel anak ni Pedahzur. Sa ikasiyam nga adlaw, ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Benjamin, si Abidan nga anak ni Gideoni. Ang gasa niya, usa ka plato nga plata, usa ka gatos ug katloan ang gibug-aton niini; usa ka panaksan nga plata, kapitoan ka shekel sumala sa shekel nga balaan; ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad; usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka baka nga baye, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding, lima ka nating karnero nga baye nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Abidan nga anak ni Gadeoni. Sa ikanapu nga adlaw, ang pangulo sa mga anak ni Dan, si Ahiezer nga anak ni Ammishaddai. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tanan, ug usa ka

laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka nating baka nga baye, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding, lima ka nating karnero nga baye nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Ahiezer nga anak ni Ammishaddai. Sa ika-onse nga adlaw, ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Asher, si Phagiel nga anak ni Echran. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga sinagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tanan, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding alang sa sala. Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka mga baka nga baye, lima ka mga laking karnero, lima ka mga laking kanding, lima ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon. Mao kini ang gasa ni Phagiel nga anak ni Echran. Sa ikanapulog duha nga adlaw, ang magmamando sa mga anak nga lalaki ni Nephtali, si Achire nga anak nga lalaki ni Ainan. Ang iyang gasa: usa ka plata nga panaksan nga may gibug-aton nga usa ka gatus ug katloan, usa ka plata nga panaksan nga kapitoan ka siklo sumala sa balaang siklo, ang duha puno sa pinong harina nga sinagol sa lana alang sa halad. Usa ka insensaryo nga napulo ka bulawan, puno sa insenso. Usa ka nating baka gikan sa mga baka, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad alang sa halad nga sinunog nga tibuok, ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala.

Ug alang sa halad sa kaluwasan: duha ka nating baka nga baye, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding, lima ka nating karnero nga baye nga usa ka tuig ang edad. Kini ang gasa ni Achire nga anak ni Ainan. Kini ang dedikasyon sa altar sa adlaw nga gidihog niya kini, gikan sa mga pangulo sa mga anak sa Israel: napulog duha ka mga plato nga plata, napulog duha ka mga panaksan nga plata, napulog duha ka mga insensaryo nga bulawan. Usa ka gatos ug katloan ka shekel ang usa ka panaksan, ug kapitoan ka shekel ang usa ka panaksan; ang tanan nga plata sa mga sudlanan, duha ka libo ug upat ka gatos ka shekel, sumala sa shekel sa balaan. Napulog-duha ka bulawang tunawan sa insenso nga puno sa insenso, ang tanan nga bulawan sa mga tunawan sa insenso, usa ka gatos kaluhaan ka bulawan. Ang tanang mga baka alang sa sinunog nga halad: dose ka mga nating baka, dose ka mga laking karnero, dose ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon, ug ang ilang mga halad, ug ang ilang mga ilimnong halad, ug dose ka mga laking kanding gikan sa mga kanding alang sa sala. Ang tanang baka alang sa halad sa kaluwasan: kaluhaag upat ka mga dumalagang baka, kan-uman ka mga laking karnero, kan-uman ka mga laking kanding nga usa ka tuig ang edad, kan-uman ka mga nating karnero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Mao kini ang pagbalaan sa halaran, human sa pagpuno sa iyang mga kamot ug human sa pagdihog kaniya. Sa pagsulod ni Moises ngadto sa tolda sa pagpamatuod aron mosulti kaniya, nakadungog siya sa tingog sa Ginoo nga nagsulti kaniya gikan sa ibabaw sa halaran sa kapasayloan, nga anaa ibabaw sa arka sa pagpamatuod, taliwala sa duha ka kerubin, ug

nagsulti ang Ginoo kaniya.

8

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi si Aaron, ug moingon ka kaniya, sa dihang imong ibutang ang mga lampara gikan sa bahin, sumala sa atubangan sa tungtunganan sa lampara magahatag kahayag ang pito ka mga lampara. Ug gibuhat ni Aaron niini nga paagi: gikan sa usa ka bahin atubangan sa nawong sa tungtunganan sa lampara gisiga niya ang mga lampara niini, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug kini ang paghimo sa tungtunganan sa lampara: lig-on, bulawan, ang punoan niini, ug ang mga lirio niini, lig-on nga tibuok; sumala sa porma nga gipakita sa Ginoo kang Moises, sa ingon gibuhat niya ang tungtunganan sa lampara. Ug misulti ang Ginoo kang Moises nga nag-ingon, kuhaa ang mga Levita gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, ug hinloan mo sila. Ug mao kini ang imong buhaton kanila alang sa ilang paghinlo: isabwag mo sila ug tubig sa paghinlo, ug moabut ang labaha sa tibuok nilang lawas, ug maghugas sila sa ilang mga bisti, ug mahimo silang hinlo. Ug magkuha sila ug usa ka nating baka gikan sa mga baka, ug niini nga halad nga pinong harina nga gisagol sa lana, ug usa ka nating baka nga usa ka tuig ang edad gikan sa mga baka magkuha ka alang sa sala. Ug dad-on nimo ang mga Levita sa atubangan sa tolda sa pagpamatuod; ug tigumon nimo ang tanang pundok sa mga anak sa Israel. Ug dad-on nimo ang mga Levita sa atubangan sa Ginoo, ug ipatong sa mga anak sa

Israel ang ilang mga kamot ibabaw sa mga Levita. Ug ilain ni Aaron ang mga Levita nga halad sa atubangan sa Ginoo gikan sa mga anak sa Israel; ug mahimo sila aron sa pagtrabaho sa mga buluhaton sa Ginoo. Ang mga Levita magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa mga ulo sa mga nating baka, ug buhaton mo ang usa alang sa sala, ug ang usa alang sa halad-sinunog ngadto sa Ginoo, aron sa paghimo ug pag-ula alang kanila. Ug ibutang mo ang mga Levita sa atubangan sa Ginoo, ug sa atubangan ni Aaron, ug sa atubangan sa iyang mga anak nga lalaki, ug ihatag mo sila nga halad sa atubangan sa Ginoo; Ug ilain mo ang mga Levita gikan sa taliwala sa mga anak nga lalaki sa Israel; ug mahimo sila nako. Ug human niini, mosulod ang mga Levita aron sa pagtrabaho sa mga buluhaton sa tolda sa panghimatuod, ug hinloan mo sila, ug ihalad mo sila sa atubangan sa Ginoo. Kay ingong halad gihalad kini sila kanako gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, puli sa mga nagbukas sa tanang matris, ang mga panganay sa tanan gikan sa mga anak sa Israel, gikuha ko sila alang kanako. Kay kanako ang tanang panganay sa mga anak sa Israel gikan sa mga tawo hangtod sa mga mananap; sa adlaw nga gihampaak nako ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto, gibalaan nako sila alang kanako, ug gikuha ko ang mga Levita puli sa tanang panganay sa mga anak sa Israel. Ug gihatag nako balik ang mga Levita ingon nga halad nga gihatag kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, aron sa pagtrabaho sa mga buluhaton sa mga anak sa Israel didto sa tolda sa pagpamatuod, ug aron sa paghimo ug pag-ula alang sa mga anak sa Israel, ug aron walay mahimong usa sa mga anak sa Israel nga moduol ngadto sa mga balaang

butang. Ug gihimo ni Moises ug ni Aaron ug sa tibuok kongregasyon sa mga anak sa Israel ngadto sa mga Levita sumala sa gimando ni Ginoo kang Moises mahitungod sa mga Levita; mao nga gihimo nila kanila sa mga anak sa Israel. Ug ang mga Levita naghinlo sa ilang kaugalingon, ug naglaba sa ilang mga bisti, ug gihalad sila ni Aaron atubangan sa Ginoo, ug si Aaron naghimo ug pag-ula alang kanila aron sa pagbalaan kanila. Ug human niini nga mga butang, misulod ang mga Levita aron sa pag-alagad sa ilang pag-alagad sulod sa tolda sa pagpamatuod atubangan ni Aaron ug atubangan sa iyang mga anak nga lalaki, sumala sa gisugo ni Ginoo kang Moises mahitungod sa mga Levita, mao ang ilang gibuhat kanila. Ug misulti ang Ginoo ngadto kang Moises, nga nag-ingon, kini mao ang mahitungod sa mga Levita: gikan sa kaluhaan ug lima ka tuig ug pataas, mosulod sila sa pagtrabaho sulod sa tolda sa pagpamatuod; Ug gikan sa kalim-an ka tuig mobiya siya gikan sa pag-alagad, ug dili na motrabaho pa. Ug ang iyang igsoon magaalagad sa tolda sa pagpamatuod aron magbantay sa mga bantay, apan dili siya magbuhat ug mga buhat; mao nga buhaton mo kini sa mga Levita sa ilang mga bantay.

9

Ug nakigsulti ang Ginoo kang Moises sa kamingawan sa Sinai sa ikaduhang tuig, human sila migawas gikan sa yuta sa Ehipto, sa unang bulan, nga nag-ingon, Isulti, ug himoa sa mga anak sa Israel ang Pasko sumala sa iyang panahon, sa ikanapulo ug upat

ka adlaw sa unang bulan paingon sa gabii, buhaton mo kini sumala sa mga panahon; sumala sa iyang balaod, ug sumala sa iyang paghulagway buhaton mo kini. Ug misulti si Moises sa mga anak sa Israel sa pagbuhat sa pasko sa pagsugod sa ika-napulog upat ka adlaw sa bulan didto sa kamingawan sa Sinai. Sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises, mao ang gibuhat sa mga anak sa Israel. Ug miabot ang mga lalaki nga hugaw tungod sa kalag sa tawo, ug dili sila makahimo sa pagsaulog sa pasko niadtong adlawa; ug miduol sila atubangan ni Moises ug ni Aaron niadtong adlawa; Ug miingon kadtong mga lalaki kaniya, kami hugaw tungod sa kalag sa tawo; dili ba busa kami pagapugngan sa paghalad sa gasa sa Ginoo sumala sa iyang panahon taliwala sa mga anak sa Israel? Ug miingon si Moises kanila, Tindog kamo diha, ug mamati ako kon unsa ang isugo sa Ginoo mahitungod kaninyo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, tawo tawo, kinsa kon mahimong hugaw tungod sa kalag sa tawo, o sa dalan nga layo kaninyo, o sa inyong mga kaliwatan, ug buhaton niya ang pasko sa Ginoo sa ikaduhang bulan sa ikapulo ug upat ka adlaw; sa paingon sa gabii buhaton nila kini, sa tinapay nga walay patubo ug pait nga mga utanon kaonon nila kini. Dili nila biyaan niini hangtod sa buntag, ug dili nila dugmokon ang iyang bukog, sumala sa balaod sa Pasko buhaton nila kini. Ug ang tawo nga kung malinis siya, ug wala sa lagyong dalan, ug mapakyas sa pagbuhat sa pasko, pagalaglagon ang iyang kalag gikan sa iyang katawhan, tungod kay ang gasa sa Ginoo wala niya ihalad sumala sa hustong panahon; ang iyang sala pagadawaton niadtong tawhana. Kung apan moduol

nganha kaninyo ang dumuloong sa inyong yuta, ug buhaton niya ang pasko sa Ginoo sumala sa balaod sa pasko ug sumala sa iyang kahusay, usa ka balaod mahimong alang kaninyo ug sa dumuloong ug sa lumad sa yuta. Ug sa adlaw nga gitukod ang tolda, gitabonan sa panganod ang tolda, ang balay sa pagpamatuod, ug sa gabii may sama sa dagway sa kalayo sa ibabaw sa tolda hangtod sa buntag. Mao kini ang nahitabo kanunay: ang panganod nagtabon niini sa adlaw, ug ang porma sa kalayo sa gabii. Ug sa dihang mitungas ang panganod gikan sa tolda, human niini mibiya ang mga anak sa Israel, ug sa dapit diin motindog ang panganod, didto sila nagkampo. Pinaagi sa sugo sa Ginoo magkampo ang mga anak sa Israel, ug pinaagi sa sugo sa Ginoo mobiya sila. Sa tanang mga adlaw nga ang panganod nagtabon sa tolda, magkampo ang mga anak sa Israel. Ug sa dihang magpabilin ang panganod sa ibabaw sa tolda sulod sa daghang mga adlaw, magbantay ang mga anak sa Israel sa ilang katungdanan ngadto sa Diyos, ug dili gayud sila mobiya. Ug mahitabo nga kanus-a motabon ang panganod sulod sa pipila ka mga adlaw ibabaw sa tolda, pinaagi sa tingog sa Ginoo sila magkampo, ug pinaagi sa sugo sa Ginoo sila mobiya. Ug mahitabo nga kanus-a mahimo ang panganod gikan sa hapon hangtod sa buntag, ug mosaka ang panganod sa buntag, mobiya sila sa adlaw o sa gabii. Kon ang panganod magpabilin sulod sa daghang adlaw sa ibabaw niini, magkampo ang mga anak sa Israel, ug dili gayud sila mobiya. Kay pinaagi sa sugo sa Ginoo sila mobiya, ang pagbantay sa Ginoo ilang gibantayan pinaagi sa sugo sa Ginoo sa kamot ni Moises.

10

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, buhata alang sa imong kaugalingon duha ka trumpeta nga plata; buhata sila nga binunal; ug mahimo sila alang kanimo sa pagtawag balik sa panagtigum ug sa pagpalihok sa mga kampo. Ug magpatunog ka ug trumpeta diha kanila, ug pagatiponon ang tanan nga katilingban sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod; Apan kon sa usa ra magpatunog sila ug trumpeta, moduol kanimo ang tanan nga mga magmamando nga mga pangulo sa Israel. Ug kamo mopatunog sa trumpeta nga timaan, ug mobiya ang mga kampo nga nagkampo sa sidlakan; ug kamo mopatunog sa trumpeta nga ikaduhang timaan, ug mobiya ang mga kampo nga nagkampo sa Habagatan; ug kamo mopatunog sa trumpeta nga ikatulong timaan, ug mobiya ang mga kampo nga nagkampo tupad sa dagat; ug kamo mopatunog sa trumpeta nga ikaupat nga timaan, ug mobiya ang mga kampo nga nagkampo paingon sa Amihanan; pinaagi sa timaan sila mopatunog sa trumpeta sa ilang pagbiya. Ug sa dihang magtigom kamo sa kongregasyon, magpatunog kamo sa trumpeta, ug dili sa timailhan. Ug ang mga anak nga lalaki ni Aaron nga mga pari magpatunog sa mga trumpeta, ug mahimong balaod nga walay katapusan alang kaninyo ngadto sa inyong mga kaliwatan. Kon ug mogawas kamo sa gubat sa inyong yuta batok sa mga kaaway nga nagsukol kaninyo, ug mopatunog kamo sa mga trumpeta, ug mahinumdoman kamo sa atubangan sa Ginoo, ug maluwas kamo gikan sa inyong mga kaaway. Ug sa mga adlaw sa inyong

kalipay, ug sa inyong mga pista, ug sa inyong mga bag-ong bulan, magpatunog kamo sa mga trumpeta ibabaw sa mga halad-sinunog, ug ibabaw sa mga halad sa inyong kaluwasan, ug mahimo kini nga handumanan alang kaninyo atubangan sa inyong Dios, ako ang Ginoo nga inyong Dios. Ug nahitabo sa ikaduhang tuig, sa ikaduhang bulan, sa ikakaluhaan ka adlaw sa bulan, nga misaka ang panganod gikan sa tolda sa pagpamatuod. Ug mibiya ang mga anak sa Israel uban sa ilang mga probisyon didto sa kamingawan sa Sinai, ug mitindog ang panganod didto sa kamingawan sa Paran. Ug nanglakaw una sila tungod sa sugo sa Ginoo pinaagi kang Moises. Ug mipaingon una ang han-ay sa kampo sa mga anak ni Juda uban sa ilang kusog, ug sa ibabaw sa ilang kusog, si Naason nga anak ni Aminadab. ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni Issachar, si Nathanael nga anak ni Sogar. Ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni Zebulun, si Eliab, anak ni Helon. Ug kuhaon nila ang tolda, ug mobiya ang mga anak nga lalaki ni Gershon ug ang mga anak nga lalaki ni Merari, ang nagdala sa tolda. Ug mibiya ang pundok sa kampo ni Reuben uban sa ilang kusog; ug sa ibabaw sa ilang kusog, si Elizur anak ni Shedeur. Ug sa ibabaw sa kusog sa tribo sa mga anak ni Simeon, si Shelumiel anak ni Zurishaddai. Ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni Gad, si Eliasaph nga anak ni Raguel. Ug molakaw ang mga anak nga lalaki ni Kaath nga nagdala sa mga balaang butang, ug mopatindog sila sa tolda hangtod sila moabot. Ug magapahalin ang kahusay sa kampo sa Ephraim uban sa ilang kusog, ug sa ibabaw sa ilang kusog mao si Elishama nga anak ni Ammihud. Ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni

Manases, si Gamaliel nga anak ni Fadasur. Ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni Benjamin, si Abidan nga anak ni Gideoni. Ug mobiya ang pundok sa kampo sa mga anak ni Dan, kataposan sa tanan nga mga kampo, uban sa ilang kusog; ug sa ibabaw sa ilang kusog, si Ahiezer nga anak ni Ammishaddai. Ug sa gahom sa tribo sa mga anak nga lalaki ni Asher, si Phagiel nga anak nga lalaki ni Echran. Ug sa ibabaw sa gahom sa tribo sa mga anak ni Neftali, si Achire nga anak ni Ainan. Kini ang mga kasundalohan sa mga anak sa Israel, ug sila mibiya uban sa ilang kusog. Ug miingon si Moises kang Hobab nga anak nga lalaki ni Raguel nga Midianhon, nga ugangan pinaagi sa kaminyoon ni Moises, Nagbiya kami paingon sa dapit nga gisulti sa Ginoo, Kini ihatag ko kaninyo. Dali, uban kanamo, ug maayo among buhaton kanimo, tungod kay ang Ginoo misulti ug maayo mahitungod sa Israel. Ug miingon siya kaniya, Dili ako moadto, kondili mopauli ako sa akong yuta ug sa akong kaliwatan. Ug miingon siya, Ayaw pagbiyai kami, tungod kay ikaw nag-uban kanamo didto sa kamingawan, ug ikaw mahimong tigulang nga tawo taliwala kanamo. Ug mahitabo nga kung mouban ka kanamo, ang maayong mga butang nga ibuhat sa Ginoo kanamo, maayo usab namong buhaton kanimo. Ug sila mibiya gikan sa bukid sa Ginoo sulod sa tulo ka adlaw nga panaw, ug ang arka sa pakigsaad sa Ginoo nag-una kanila sulod sa tulo ka adlaw nga panaw aron sa pagsusi alang kanila ug kapahulayan. Ug nahitabo sa dihang gikuha ang arka, miingon si Moises, Pagmata, Ginoo, ug patibulaagon ang imong mga kaaway, pangalagiw silang tanan nga nagdumot kanimo. Ug sa pagpahulay miingon siya, Balik, Ginoo, sa mga libo-libo ug

napulo ka libo sa Israel. Ug ang panganod naglangob sa ibabaw nila sa adlaw, sa dihang gibiya nila ang kampo.

11

Ug ang mga tawo nag-reklamo ug dautan atubangan sa Ginoo, ug nakadungog ang Ginoo, ug nasuko sa kaligutgut, ug midilaab kanila ang kalayo gikan sa Ginoo, ug milamoy kini sa usa ka bahin sa kampo. Ug misinggit ang mga tawo ngadto kang Moises, ug nag-ampo si Moises ngadto sa Ginoo, ug mihunong ang kalayo. Ug ang ngalan sa maong dapit gitawag ug Kalayo, tungod kay kini gidilaab diha kanila gikan sa Ginoo. Ug ang sagol nga katawhan nga uban kanila gitinguha pag-ayo ang tinguha, ug nanghilak samtang naglingkod ug ang mga anak sa Israel, ug miingon sila, Kinsa man ang magpakaon kanamo ug karne? Nahinumdoman namo ang mga isda nga among gikaon sa Ehipto nga walay bayad. Ug ang mga kalabasa, ug ang mga melon, ug ang mga kutsay, ug ang mga sibuyas, ug ang mga ahos. Karon apan ang among kalag hingpit nang uga, walay lain kondili ang manna lamang ang nakita sa among mga mata. Ang manna sama sa binhi sa coriander, ug ang porma niini sama sa crystal. Ug ang mga tawo naglakaw paagi, ug nangtigom, ug naggaling niini sa galingan, ug nanggamod niini sa lusong, ug nangbukal niini sa kolon, ug naghimo niini nga mga tinapay, ug ang iyang kalipay sama sa lami sa tinapay gikan sa lana. Ug kung mikunsad ang yamog sa ibabaw sa kampo sa gabii, mikunsad ang manna uban niini. Ug nadungog ni Moises nga

sila naghilak sumala sa ilang mga banay, ang matag usa didto sa iyang pultahan, ug ang Ginoo nasuko pag-ayo sa kasuko, ug kini dautan sa atubangan ni Moises. Ug miingon si Moises ngadto sa Ginoo, Nganong imong gisakit ang imong sulogoon, ug nganong wala ako makakaplag ug pabor sa imong atubangan, nga gibutang mo ang lulan niining katawhana ibabaw kanako? Dili ba ako sa tiyan nakadawat niining tanan nga katawhan, o ako ba ang nanganak kanila? Kay nganong nag-ingon ka kanako, kuhaa siya ngadto sa imong sabakan, sama sa pagbayaw sa yaya sa bata nga nagsuso, ngadto sa yuta nga imong gipanumpa sa ilang mga amahan? Asa man ako makakuha ug karne aron ihatag sa tanan niining katawhan? Kay naghilak sila sa akong atubangan, nag-ingon, Hatagi kami ug karne, aron makakaon kami. Dili ako makahimo nga mag-inusara sa pagdala niining katawhan, tungod kay kining pulonga mas bug-at kanako. Kung mao kana ang imong buhaton kanako, patya na lang ako dayon, kung nakakaplag ako ug kaluoy gikan kanimo, aron dili ako makakita sa akong kaalaotan. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Tiguma kanako ang kapitoan ka mga tawo gikan sa mga tigulang sa Israel, kinsa sila mismo ikaw nahibalo nga mao ang mga tigulang sa katawhan ug mga escriba usab, ug dad-on mo sila ngadto sa tolda sa pagpamatuod, ug motindog sila didto uban kanimo. Ug mokunsad ako ug mosulti didto uban kanimo, ug kukuhaon ko gikan sa espiritu nga anaa kanimo ug ibutang ko kini kanila, ug motabang sila uban kanimo sa pag-atiman sa katawhan, ug dili na ikaw mag-inusara nga magdala niini. Ug sa mga tawo ikaw moingon, pagbalaan ninyo ang inyong kaugalingon alang sa ugma, ug mokaon kamo ug unod; tungod

kay mihilak kamo sa atubangan sa Ginoo, nag-ingon, kinsa ba ang magpakaon kanamo ug unod? Nga maayo alang kanato didto sa Ehipto; ug ang Ginoo mohatag kaninyo ug unod nga kan-on, ug kamo mokaon ug unod. Dili usa ka adlaw mokaon kamo, dili duha, dili lima ka adlaw, dili napulo ka adlaw, dili kaluhaag ka adlaw, hangtod usa ka bulan nga mga adlaw mokaon kamo, hangtod mogawas kini gikan sa inyong mga ilong; ug mahimo kini kaninyo nga sakit sa tiyan, tungod kay wala kamo motuman sa Ginoo, nga anaa kaninyo, ug mihilak kamo sa iyang atubangan, nag-ingon, Nganong migawas man kami gikan sa Ehipto? Ug miingon si Moises, unom ka gatos ka libo ka mga sundalo ang katawhan, diin ako anaa kanila; ug ikaw miingon, hatagan nako sila ug unod aron kan-on, ug mokaon sila sulod sa usa ka bulan sa mga adlaw. Dili ba mga karnero ug mga baka ihawon alang kanila, ug igo ba kini alang kanila? O ang tanang isda sa dagat tigumon alang kanila, ug igo ba kini alang kanila? Ug miingon ang Ginoo kang Moises, dili ba ang kamot sa Ginoo dili igo? Karon na mahibalo ka kung moabut ba kanimo ang akong pulong o dili. Ug migawas si Moises, ug misulti ngadto sa katawhan sa mga pulong sa Ginoo, ug nagtigom ug kapitoan ka mga tawo gikan sa mga tigulang sa katawhan, ug nagtukod siya niini palibot sa tolda. Ug ang Ginoo milugsong sa panganod, ug misulti ngadto kaniya, ug mikuha gikan sa espiritu nga diha kaniya, ug mibutang niini ibabaw sa kapitoan ka mga tawo nga mga tigulang. Ug sa dihang mipahulay ang espiritu ibabaw kanila, nanagna sila, ug wala na sila magpadayon. Ug gibilin ang duha ka tawo sa kampo, ang ngalan sa usa mao si Eldad, ug ang ngalan sa ikaduha mao si

Medad, ug ang espiritu mipahulay sa ibabaw nila, ug kini sila mga tawo nga nakarehisto, ug wala sila miadto sa tolda, ug nanagna sila sa kampo. Ug ang batan-ong lalaki midagan padulong ug nagtaho kang Moises, ug miingon, Si Eldad ug si Medad nanagna-agna diha sa kampo. Ug mitubag si Joshua nga anak ni Nun, ang nagtindog tupad ni Moses, ang pinili, miingon, Ginoo Moses, pugngi sila. Ug miingon si Moises kaniya, Wala ka ba nagaselos alang kanako? Ug kinsa bay mohatag sa tanang katawhan sa Ginoo nga mahimong mga propeta, sa dihang ihatag sa Ginoo ang iyang espiritu sa ibabaw nila? Ug mibiya si Moises ngadto sa kampo, siya ug ang mga tigulang sa Israel. Ug ang espiritu migawas gikan sa Ginoo, ug nagdala tabok ug mga pugo gikan sa dagat, ug gibutang kini ibabaw sa kampo nga usa ka adlaw nga lakaw gikan dinhi, ug usa ka adlaw nga lakaw gikan dinhi, palibot sa kampo, nga sama sa duha ka cubit gikan sa yuta. Ug mitindog ang mga tawo sa tibuok adlaw, ug sa tibuok gabii, ug sa tibuok sunod nga adlaw, ug nagtigom sila sa mga pugo. Ang nagtigom ug diyutay nakakuha ug napulo ka sukod, ug nagpabugnaw sila alang sa ilang kaugalingon libot sa kampo. Ang karne pa didto sa ilang mga ngipon sa dili pa kini mapakyas, ug ang Ginoo nasuko sa katawhan, ug gihampakon sa Ginoo ang katawhan ug dako kaayong hampak. Ug ang ngalan sa maong dapit gitawag ug Mga Lubnganan sa Tinguha, tungod kay didto nila gilubong ang katawhan nga nagtinguha. Gikan sa mga Lubnganan sa mga Tinguha, gipanaw ang katawhan paingon sa Aseroth, ug ang katawhan miabot sa Aseroth.

12

Ug misulti si Miriam ug si Aaron batok kang Moises, tungod sa babaye nga Etiope nga gikuha ni Moises, kay babaye nga Etiope ang iyang gikuha, ug miingon sila, Dili ba kang Moises lamang nakigsulti ang Ginoo? Dili ba kanato siya misulti? Ug nakadungog ang Ginoo. Ug ang tawo si Moises mapainubsanon kaayo kay sa tanang mga tawo nga nagpuyo sa ibabaw sa yuta. Ug miingon ang Ginoo diha-diha kang Moses ug kang Aaron ug kang Miriam, Gawas kamo, kamong tulo, ngadto sa tolda sa pagpamatuod. Ug nanggawas ang tulo ngadto sa tolda sa panghimatuod, ug mikanaog ang Ginoo diha sa haligi sa panganod, ug mitindog sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug gitawag si Aaron ug si Miriam, ug nanggawas silang duha. Ug miingon siya kanila, Paminawa ang akong mga pulong. Kung adunay propeta ninyo sa Ginoo, sa panan-awon ipaila ko ang akong kaugalingon kaniya, ug sa damgo makigsulti ako kaniya. Dili ingon niini ang akong sulugoon nga si Moises, sa tibuok nakong balay siya matinumanon; Baba ngadto sa baba ako mosulti kaniya, sa panagway, ug dili pinaagi sa mga tigmo, ug ang himaya sa Ginoo iyang nakita; ug nganong wala kamo mahadlok sa pagsulti batok sa akong sulugoon nga si Moises? Ug ang kasuko sa Ginoo miabut kanila, ug siya mibiya. Ug ang panganod mibiya gikan sa tolda, ug tan-awa, si Miriam sanglahon sama sa niyebe, ug mitan-aw si Aaron kang Miriam, ug tan-awa, sanglahon. Ug miingon si Aaron ngadto kang Moises, nagapakilooy ako ginoo, ayaw ibutanga kanamo ang

sala, tungod kay kami nagbuhat nga walay alamag sumala sa among nakasala; Ayaw tugoti nga mahimo siya sama sa kamatayon, sama sa aborsyon nga mogawas gikan sa tagoangkan sa inahan, ug kini molamoy sa katunga sa iyang unod. Ug misinggit si Moises ngadto sa Ginoo nga nag-ingon, O Dios, nagapakilooy ako kanimo, ayoha siya. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, kung ang iyang amahan milura sa iyang nawong, dili ba siya maulaw sulod sa pito ka adlaw? Pabulagin siya sulod sa pito ka adlaw sa gawas sa kampo, ug human niini mosulod siya. Ug gibulag si Miriam sa gawas sa kampo sulod sa pito ka adlaw, ug ang katawhan wala mipadayon hangtod nahinlo si Miriam. Ug human niini nga mga butang, gipahawa ang katawhan gikan sa Aseroth, ug nagkampo sila sa kamingawan sa Paran.

13

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Pagpadala alang sa imong kaugalingon ug mga tawo, ug papausisa nila ang yuta sa mga Canaanhon, nga akong gihatag sa mga anak sa Israel ngadto sa pagpanag-iya; usa ka tawo matag tribo, sumala sa mga banay sa ilang mga amahan ipadala mo sila, ang tanan mangulo gikan kanila. Ug gipadala sila ni Moises gikan sa kamingawan sa Paran pinaagi sa tingog sa Ginoo, silang tanan mga tawo nga mga pangulo sa mga anak sa Israel. Ug kini ang ilang mga ngalan sa tribo ni Reuben: si Samuel nga anak ni Zaccur. Sa tribo ni Simeon, si Saphat nga anak ni Souri. Sa tribo

ni Judah, si Caleb nga anak ni Jephunneh. Sa tribo ni Issachar, si Igal nga anak ni Joseph. Sa tribo ni Ephraim, si Hoshea nga anak ni Nun. Sa tribo ni Benjamin, si Palti anak ni Raphu. Sa tribo ni Zebulun, si Gaddiel nga anak ni Sudi. Sa tribo ni Joseph, sa mga anak ni Manasseh, si Gaddi nga anak ni Susi. Sa tribo ni Dan, si Amiel anak ni Gamaliel. Sa tribo ni Asher, si Sathour anak ni Michael. Sa tribo ni Naphtali, si Nabi nga anak ni Sabi. Sa tribo ni Gad, si Gudi'el nga anak ni Machi. Mao kini ang mga ngalan sa mga tawo nga gipadala ni Moises aron sa pagpaniid sa yuta, ug ginganlan ni Moises si Hosea nga anak ni Nun ug gitawag siya og Josue. Ug gipadala sila ni Moises sa pag-espiya sa yuta sa Canaan, ug miingon siya kanila, Tungas kamo niining kamingawan, ug motungas kamo ngadto sa bukid, ug makita ninyo ang yuta kon unsa kini, ug ang katawhan nga nagpuyo ibabaw niini, kon kusgan ba sila o mahuyang, o diyutay ba sila o daghan. Ug unsa ang yuta diin kini sila nagpuyo, maayo ba kini o daotan, ug unsa ang mga siyudad nga ilang gipuy-an, gikutaan ba o walay kuta. Ug unsa ang yuta, tabunok ba o awaaw; kon aduna bay mga kahoy niini, o wala; ug sa paglahutay makadawat kamo gikan sa mga bunga sa yuta. Ug ang mga adlaw, mga adlaw sa tingpamulak, mga maguna sa ubas. Ug sa pagsaka nila, gisusi nila ang yuta gikan sa kamingawan sa Sin hangtod sa Rehob, sa pagsulod sa Hamath. Ug mitungas sila sumala sa kamingawan, ug miadto hangtod sa Hebron, ug didto si Ahiman, ug si Sheshai, ug si Talmai, mga kaliwatan ni Anak, ug ang Hebron gitukod pito ka tuig sa wala pa ang Tanis sa Ehipto. Ug miabot sila hangtod sa walog sa pungpong sa ubas, ug ilang gisusi kini, ug nagputol sila gikan didto ug sanga nga may

usa ka pungpong sa ubas, ug ilang gialsa kini pinaagi sa mga poste, ug pipila ka mga granada, ug pipila ka mga igera. Ug ang dapit kadto ilang ginganlan nga Walog sa Bugkos sa Ubas tungod sa bugkos sa ubas nga ilang giputol didto sa mga anak sa Israel. Ug mibalik sila gikan didto human nila susihon ang yuta human sa kap-atan ka adlaw. Ug human milakaw, miabot sila kang Moises ug kang Aaron ug sa tanang pundok sa mga anak sa Israel, didto sa kamingawan sa Paran sa Kades; ug mitubag sila kanila ug sa tanang pundok, ug gipakita nila ang bunga sa yuta, ug gisugilon nila kaniya, ug miingon sila, Miabot kami sa yuta diin gipadala mo kami, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos; ug mao kini ang bunga niini. Apan maisugon ang nasud nga nagpuyo sa ibabaw niini, ug ang mga siyudad lig-on, gitakpan sa kuta, ug dako kaayo, ug nakita namo didto ang kaliwatan ni Anak. Ug si Amalek nagpuyo sa yuta paingon sa Habagatan, ug ang mga Hittite, ug ang mga Hivite, ug ang mga Jebusite, ug ang mga Amorite nagpuyo sa kabungtoran, ug ang mga Canaanite nagpuyo tupad sa dagat, ug tupad sa suba sa Jordan. Ug gipahilom ni Caleb ang katawhan atubangan ni Moises, ug miingon siya kaniya, Dili, kondili mosaka gayod kita, ug magpanunod niini, kay makahimo gayod kita batok kanila. Ug ang mga tawo nga mikuyog kaniya pagtaas miingon, Dili kami motaas, tungod kay dili gyud kami makahimo sa pagtaas batok sa nasud, kay mas kusgan sila kaysa kanamo. Ug gidala nila pagawas ang katingala sa yuta nga ilang gisusi ngadto sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon: Ang yuta nga among giagian aron susihon, yuta nga molamoy sa mga nagpuyo niini, ug ang tanan nga katawhan nga among nakita didto, mga tawo nga dagko

kaayo. Ug didto nakita namo ang mga higante, ug kami sa ilang atubangan sama sa mga dulon, apan mao usab kami sa ilang atubangan.

14

Ug human sa pagbayaw sa tanan nga panagtigom, mihatag kini ug tingog, ug mihilak ang katawhan sa tibuok niadtong gabhiona. Ug nanagbagulbol batok kang Moises ug kang Aaron ang tanang mga anak sa Israel; ug miingon kanila ang tibuok panagtigum, Maayo pa unta nga namatay kami sa yuta sa Ehipto, o dinhi sa kamingawan unta namatay kami; ug nganong ang Ginoo nagdala kanamo ngadto sa yuta nga kini aron mahulog sa gubat? Ang atong mga kababayen-an ug ang mga bata mahimong inagaw; karon busa mas maayo ang mobalik sa Ehipto. Ug miingon sila sa usag usa, Magpili kita ug pangulo ug mobalik sa Ehipto. Ug mihapa si Moises ug si Aaron sa ilang nawong atubangan sa tibuok katiguman sa mga anak sa Israel. Si Josue nga anak ni Nun, ug si Caleb nga anak ni Jefune, kadtong nangusisa sa yuta, nanggisi sa ilang mga bisti, ug miingon sa tibuok panagtigum sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Ang yuta nga among giusisa, maayo kaayo kaayo. Kon pilion kita sa Ginoo, dad-on niya kita ngadto niining yutaa, ug ihatag kini kanato, yuta nga nagaagay ug gatas ug dugos. Apan ayaw kamo mahimong mga masukolon gikan sa Ginoo, ug ayaw kamo kahadlok sa katawhan sa yuta, tungod kay sila maoy pagkaon alang kaninyo, kay ang ilang panahon nawala na

kanila, apan ang Ginoo anaa kanato, ayaw kamo kahadlok kanila. Ug miingon ang tibuok katilingban sa pagbato kanila, ug ang himaya sa Ginoo mipakita diha sa panganod ibabaw sa tolda sa pagpamatuod ngadto sa tanang mga anak sa Israel. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, hangtod kanus-a ba ako pasakiton niining mga tawhana? Ug hangtod kanus-a dili sila motuo kanako bisan pa sa tanang mga ilhanan nga akong gihimo taliwala kanila? Samaran ko sila pinaagi sa kamatayon, ug laglagon ko sila, ug himoon ko ikaw ug ang balay sa imong amahan nga usa ka dakong nasod, ug labaw pa kay niini. Ug miingon si Moises sa Ginoo, ug mamati ang Ehipto nga ikaw nagpataas niining katawohana pinaagi sa imong kusog gikan kanila. Apan ang tanang nagpuyo sa ibabaw niining yutaa nakadungog nga ikaw mao ang Ginoo taliwala niining katawohana, kinsa makita mata ngadto sa mata, O Ginoo, ug ang imong panganod nagtindog sa ibabaw nila, ug pinaagi sa haligi sa panganod ikaw nag-una kanila sa adlaw, ug pinaagi sa haligi sa kalayo sa gabii. Ug laglagon mo ang katawhan niini sama sa usa ka tawo; ug moingon ang mga nasud nga nakadungog sa imong ngalan, nga nag-ingon, Tungod kay ang Ginoo dili makahimo sa pagpasulod niining katawhan sa yuta nga iyang gipanumpa kanila, gilaglag niya sila didto sa kamingawan. Ug karon padak-on ang imong kusog Ginoo, nga paagi nga ikaw misulti, nga nag-ingon, Ang Ginoo mapailubon, ug daghan sa kalooy, ug matuod, nagkuha sa mga paglapas sa balaod ug mga inhustisya ug mga sala, ug pinaagi sa paghinlo dili niya hinloan ang sad-an, naghatag balik sa mga sala sa mga amahan ngadto sa mga anak hangtod sa ikatulong ug ikaupat nga kaliwatan.

Pasayloa ang sala niining katawhana sumala sa imong dakong kaluoy, sama nga maluluy-on ka kanila sukad pa sa Ehipto hangtod karon. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Maloloy-on ako kanila sumala sa imong pulong. Apan buhi ako, ug buhi ang akong ngalan, ug ang himaya sa Ginoo mopuno sa tibuok yuta. Kay ang tanang mga tawo nga nakakita sa akong himaya, ug ang mga ilhanan nga akong gihimo sa Ehipto, ug sa kamingawan, ug nagtintal kanako niining ikapulo ka beses, ug wala mamati sa akong tingog, sa pagkatinuod dili sila makakita sa yuta nga akong gipanumpa sa ilang mga amahan; apan ang ilang mga anak nga anaa uban kanako dinhi, kadtong wala makahibalo ug maayo ni dautan, ang tanang batan-on nga walay kasinatian, kanila ihatag ko ang yuta; apan ang tanan nga naghagit kanako, dili sila makakita niini. Apan ang akong anak nga si Caleb, tungod kay may lain nga espiritu diha kaniya ug misunod kanako, dad-on ko siya ngadto sa yuta nga iyang gisulod didto, ug ang iyang kaliwat magapanunod niini. Ang Amalek ug ang Canaanite nagpuyo sa walog. Ugma, balik ug biya kamo paingon sa kamingawan, sa dalan sa Pulang Dagat. Ug miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, hangtod kanus-a ba kining daotang pundok? Ang ilang gibagulbol sa atubangan nako, ang pagbagulbol sa mga anak sa Israel, nga ilang gibagulbol mahitungod kaninyo, nadungog ko na. Miingon ako kanila, Buhi ako, nag-ingon ang Ginoo, sa pagkatinuod, sumala sa inyong gisulti sa akong mga dalunggan, mao usab ang akong buhaton kaninyo. Sa kaming kamingawan mahulog ang inyong mga lawas; ug ang tanan ninyong mga ginisip, ang mga ginihap ninyo gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, bisan kinsa

nga nagreklamo batok kanako; dili kamo makasulod sa yuta nga akong gituyhad ang akong kamot aron papuy-on kamo niini; gawas si Caleb nga anak ni Jephunneh, ug si Josue nga anak ni Nun. Ug ang mga bata, nga inyong giingon nga mahimong sa pagpanulis, dad-on ko sila ngadto sa yuta; ug mapanunod nila ang yuta, nga kamo mitalikod gikan niini. Ug ang inyong mga bahin sa lawas mahulog niining kamingawan. Ang mga anak ninyo nga lalaki mahimong magpuyo sa kamingawan sulod sa kap-atan ka tuig; ug dad-on nila ang inyong pagpakighilawas, hangtod nga mahurot ang inyong mga lawas sa kamingawan. Sumala sa gidaghanon sa mga adlaw nga inyong gisusi ang yuta, kap-atan ka adlaw, usa ka adlaw alang sa usa ka tuig, dawaton ninyo ang inyong mga sala sulod sa kap-atan ka tuig; ug mahibaloan ninyo ang kasuko sa akong kapungot. Ako ang Ginoo nagsulti, sa pagkatinuod mao kini ang akong buhaton sa daotang katilingban, nga nagtigom batok kanako, sa kamingawan kini pagaut-uton sila, ug didto sila mamatay. Ug ang mga tawo nga gipadala ni Moises sa pagsusi sa yuta, ug sa pag-abot nila nagbagulbol sila mahitungod niini ngadto sa panagtigum sa pagdala ug mga pulong nga dautan mahitungod sa yuta, ug nangamatay ang mga tawo nga nagsulti ug dautan batok sa yuta diha sa hampak sa atubangan sa Ginoo. Ug si Joshua nga anak ni Nun ug si Caleb nga anak ni Jephunneh mao ray nabuhi gikan niadtong mga tawhana nga milakaw aron sa pagtiktik sa yuta. Ug misulti si Moises niining mga pulonga ngadto sa tanang mga anak sa Israel, ug ang katawhan nagbangotan pag-ayo. Ug pagbangon sayo sa buntag sila mitungas ngadto sa tumoy sa bukid, nag-ingon, Tan-awa, kami

motungas ngadto sa dapit nga gisulti sa Ginoo, tungod kay nakasala kami. Ug miingon si Moises, Nganong kamo molapas sa pulong sa Ginoo? Dili kini mahimong malamposon alang kaninyo. Ayaw pagtungas, kay ang Ginoo wala uban kaninyo, ug mapukan kamo sa atubangan sa inyong mga kaaway. Tungod kay ang Amalek ug ang Canaanite anaa didto sa atubangan ninyo, ug mangapukan kamo pinaagi sa espada, tungod kay mipalayo kamo nga misupak sa Ginoo, ug ang Ginoo dili na mouban kaninyo. Ug sa pagpugos, mitungas sila sa tumoy sa bukid, apan ang kahon sa pakigsaad sa Ginoo ug si Moises wala mihilak gikan sa kampo. Ug mikanaog ang Amalek ug ang Canaanhon nga nagpuyo niadtong bukida, ug ilang giabog sila, ug ilang gitigbas sila hangtod sa Horma, ug mibalik sila ngadto sa kampo.

15

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, Sa dihang mosulod kamo sa yuta sa inyong pagpuyo, nga ako naghatag kaninyo, ug magbuhat kamo ug mga halad-sinunog sa Ginoo, tibuok halad-sinunog o halad, sa pagtuman sa panaad, o sumala sa kabubut-on, o sa inyong mga pista magbuhat ug kahumot nga aso sa Ginoo, kon gikan sa mga baka o gikan sa mga karnero. Ug ang naghalad magdala sa iyang gasa ngadto sa Ginoo, usa ka halad sa pinong harina nga ikapulo sa efa nga gisagol sa lana nga ikaupat sa hin. Ug bino alang sa halad-ilimnon nga ikaupat sa

hin, buhaton ninyo ibabaw sa halad-sinunog o ibabaw sa halad alang sa usa ka nating karnero. Buhaton nimo nga ingon kadaghan, usa ka halad nga baho sa kahumot alang sa Ginoo. Ug alang sa karnero, sa dihang buhaton ninyo siya nga tibuok sinunog nga halad o sakripisyo, magbuhat ka ug halad sa pinong harina nga duha ka ikapulo nga gisagol sa lana nga ikatulo sa hin; Ug bino alang sa ilimnong halad nga ikatulo sa hin ihalad ninyo ingon nga humot nga kahumot sa Ginoo. Kung kamo mobuhat gikan sa mga baka alang sa halad sinunog o alang sa halad aron sa pagtuman sa panaad, o alang sa halad sa kaluwasan ngadto sa Ginoo, ug magdala siya uban sa nating baka ug halad nga pinong harina tulo ka ikapulo nga gisagol sa lana nga katunga sa hin. Ug bino alang sa halad-ilimnon ang katunga sa hin, usa ka halad nga mahumot nga kaayo alang sa Ginoo. Mao kana ang buhaton nimo sa usa ka nating baka, o sa usa ka laking karnero, o sa usa ka nating karnero gikan sa mga karnero o gikan sa mga kanding. Sumala sa gidaghanon nga inyong buhaton, mao usab nga buhaton ninyo sa matag usa, sumala sa ilang gidaghanon. Ang tanan nga lumad magbuhat niini sa ingon nga paagi aron maghalad ug mga halad alang sa kahumot nga baho ngadto sa Ginoo. Kon apan ang langyaw sa inyoha modugang sa inyong yuta, o kinsa nga mahimo sa inyoha sa inyong mga kaliwatan, ug magbuhat ug halad nga baho sa kahumot alang sa Ginoo, sa unsang paagi nga inyong ginabuhat kamo, mao usab ang pagabuhaton sa katilingban alang sa Ginoo. Usa ka balaod alang kaninyo ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan, sama kaninyo, mao usab ang langyaw

atubangan sa Ginoo. Usa ka balaod ug usa ka hustisya mahimong alang kaninyo ug sa dumuloong nga nagpuyo uban kaninyo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, sa pagsulod ninyo sa yuta, ngadto sa diin ako magdala kaninyo didto, ug mahitabo kini sa dihang mokaon kamo gikan sa mga tinapay sa yuta, magahin kamo ug halad nga gibulag nga bahin alang sa Ginoo, ang unang bunga sa inyong masa. Pan inyong ilain nga halad kini; sama sa halad gikan sa giukan, mao usab inyong ilain kini, unang bunga sa inyong masa, ug ihatag ninyo sa Ginoo nga halad ngadto sa inyong mga kaliwatan. Kung kamo makasala ug dili mobuhat sa tanan nga mga sugo nga kini, nga gisulti sa Ginoo kang Moises, sumala sa gisugo sa Ginoo kaninyo pinaagi sa kamot ni Moises, gikan sa adlaw nga gisugo sa Ginoo kaninyo ug ngadto sa inyong mga kaliwatan, ug mahitabo kung gikan sa mga mata sa panagtigom mahimo kini nga wala tuyo-a, ug magbuhat ang tibuok panagtigom ug usa ka nating baka nga walay ikasaway alang sa halad-nga-sinunog alang sa kahumot nga aso sa Ginoo, ug ang halad niini ug ang halad-nga-ilimnon niini sumala sa pagkahan-ay, ug usa ka kanding nga laki gikan sa mga kanding mahitungod sa sala. Ug ang pari magahimo ug pagpapas sa sala alang sa tibuok katilingban sa mga anak sa Israel, ug mapasaylo kini kanila, tungod kay dili tinuyo kini, ug sila nagdala sa ilang gasa nga halad ngadto sa Ginoo mahitungod sa ilang sala sa atubangan sa Ginoo, mahitungod sa ilang mga dili tinuyo. Ug pasayloon kini sumala sa tibuok kongregasyon sa mga anak sa Israel ug sa langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, tungod kay alang sa tibuok katawhan dili tinuyo.

Kung ang usa ka kalag makasala nga dili tinuyo, magdala siya ug usa ka kanding nga usa ka tuig ang edad alang sa sala. Ug magbuhat ug pag-ula ang pari alang sa kalag nga nakasala nga wala tuyo ug nakasala nga wala tuyo sa atubangan sa Ginoo, aron sa pagbuhat ug pag-ula alang kaniya. Ang katutubo taliwala sa mga anak sa Israel, ug ang langyaw nga nagpuyo uban kanila, usa ra ka balaod alang kanilang duha, bisan kinsa nga mobuhat og sala nga wala tuyo. Ug ang kalag nga mobuhat sa kamot sa pagkamapahitas-on gikan sa mga lumad o gikan sa mga proselyto, kini mopasakit sa Diyos, pagalaglagon ang maong kalag gikan sa iyang katawhan, tungod kay ang pulong sa Ginoo iyang gitamay, ug ang iyang mga sugo iyang gipatibulaag; pagalaglagon gayod ang maong kalag, ang iyang sala anaa kaniya. Ug ang mga anak sa Israel didto sa kamingawan, ug nakit-an nila ang usa ka lalaki nga nagtigom ug kahoy sa adlaw sa Sabado. Ug gidala nila siya, ang mga nakakaplag kaniya nga naghipos ug kahoy sa adlaw sa sabbath, ngadto kang Moises ug kang Aaron, ug ngadto sa tibuok panagtigom sa mga anak sa Israel. Ug gibutang nila siya sa bilanggoan, kay wala pa sila magdesisyon kon unsa ang ilang buhaton kaniya. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kamatayon ipapatay ang tawo, batohon siya sa mga bato sa tibuok katilingban. Ug gidala nila siya sa tanan nga kongregasyon ngadto sa gawas sa kampo, ug gibato nila siya sa tanan nga kongregasyon ug mga bato didto sa gawas sa kampo, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Pakigsulti sa mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, ug pahimoa sila alang sa ilang kaugalingon

ug mga borlas sa mga kilid sa ilang mga bisti ngadto sa ilang mga kaliwatan; ug ibutang ninyo sa mga borlas sa mga kilid ang sinulid nga asul. Ug mahimo kini kaninyo sa mga borlas, ug makita ninyo kini; ug mahinumdom kamo sa tanan nga mga sugo sa Ginoo, ug buhaton ninyo kini; ug dili kamo masayop sunod sa inyong mga hunahuna, ug sa mga mata diin kamo nagapakighilawas sunod kanila, aron mahinumdom kamo ug buhaton ninyo ang tanan nakong mga sugo, ug mahimo kamong balaan sa inyong Dios. Ako ang Ginoo nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, aron mahimong inyong Dios, ako ang Ginoo nga inyong Dios.

16

Ug misulti si Korah nga anak ni Izhar nga anak ni Kohath nga anak ni Levi, ug si Dathan ug si Abiram nga mga anak ni Eliab, ug si On nga anak ni Peleth nga anak ni Reuben; ug mitindog sila atubangan ni Moses, ug mga tawo sa mga anak sa Israel nga kalim-an ug duha ka gatos, mga pangulo sa panagtigum, mga gitawag sa konseho, ug mga tawo nga inila. Nagtigom sila batok kang Moises ug kang Aaron, ug miingon sila, Ipakahibalo ninyo nga ang tanang katilingban silang tanan balaan, ug uban kanila ang Ginoo, ug nganong nagbangon kamo batok sa katilingban sa Ginoo? Ug sa pagkadungog ni Moises, mihapa siya sa iyang nawong. Ug misulti siya kang Korah ug sa tanan niyang kongregasyon, nga nag-ingon: Mibisita ug nakaila ang Diyos sa mga iya ug sa mga balaan, ug gidani niya sila ngadto sa iyang

kaugalingon, ug kadtong iyang gipili alang sa iyang kaugalingon, gidani niya ngadto sa iyang kaugalingon. Buhata kini: Kuhaa alang kaninyo mismo ang mga insensaryo, Kore ug ang tanan niyang katilingban, ug ibutang sa ibabaw niini ang kalayo, ug ibutang sa ibabaw niini ang insenso sa atubangan sa Ginoo ugma; ug mahimo ang tawo nga gipili sa Ginoo, kini balaan: Igo na kini alang kaninyo mga anak ni Levi. Ug miingon si Moises kang Kore, Paminawa ako, mga anak ni Levi. Dili ba gamay kini alang kaninyo, nga gipabulag sa Diyos sa Israel kamo gikan sa katilingban sa Israel, ug gipaaduol kamo ngadto sa iyang kaugalingon aron sa pag-alagad sa mga buluhaton sa tolda sa Ginoo, ug sa pagtindog atubangan sa katilingban aron sa pag-alagad kanila? Ug gidala ka niya duol ug ang tanang imong mga igsoon nga mga anak ni Levi uban kanimo, ug mangita pa ba kamo nga magsilbi ingon nga mga pari? Busa ikaw ug ang tanan nimong kongregasyon nga nagkatigom ngadto sa Diyos, ug si Aaron kinsa man siya, nga kamo nagbagulbol batok kaniya? Ug gipadala ni Moises ang pagtawag kang Dathan ug Abiram nga mga anak ni Eliab, ug miingon sila, Dili kami motungas. Dili ba gamay kini, nga nagdala ka kanamo ngadto sa yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos, aron patyon kami sa kamingawan, ug nagmando ka pa kanamo? Magmando ka ba? Ug ikaw ba sa yuta nga nagaagay gatas ug dugos nagsulod kanamo, ug naghatag kanamo ug panulondon sa uma ug mga parasan? Ang mga mata sa kadtong mga tawo ba nimo unta gikuha? Dili kami motungas. Ug nasubo pag-ayo si Moises, ug miingon siya ngadto sa Ginoo, Ayaw pagtagda ang ilang halad, wala ako magkuha sa bisan unsang tinguha sa bisan kinsa kanila, ni wala ako

makadaot sa bisan kinsa kanila. Ug miingon si Moises ngadto kang Korah, balaana ang imong pundok, ug mahimong andam sa atubangan sa Ginoo ikaw ug si Aaron ug sila ugma; Ug pagkuha ang matag usa sa iyang insensaryo, ug ibutang ninyo sa ibabaw niini ang insenso, ug pagdalag duol sa atubangan sa Ginoo ang matag usa sa iyang insensaryo, kalim-an ug duha ka gatos ka mga insensaryo, ug ikaw ug si Aaron ang matag usa sa iyang insensaryo. Ug mikuha ang matag usa sa iyang insensaryo, ug gibutangan nila kini ug kalayo, ug gibutangan nila kini ug insenso, ug mitindog sila tupad sa mga pultahan sa tolda sa panghimatuod si Moises ug si Aaron. Ug gitigom ni Kore batok kanila ang tanan niyang katilingban didto sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug mipakita ang himaya sa Ginoo sa tibuok katilingban. Ug misulti ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, Pagbulag kamo gikan sa taliwala niining pundoka, ug laglagon ko sila sa makausa. Ug mihapa sila sa ilang nawong, ug miingon sila, Dios, Dios sa mga espiritu ug sa tanang unod, kung usa ka tawo nakasala, moabot ba ang kasuko sa Ginoo sa tibuok katilingban? Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang panagtigum, nga nag-ingon, panggawas kamo sa palibot gikan sa panagtigum ni Korah. Ug mitindog si Moises, ug milakaw ngadto kang Dathan ug Abiram, ug nanglakaw uban kaniya ang tanan nga mga tigulang sa Israel. Ug misulti siya ngadto sa katilingban, nga nag-ingon, Pagbulag kamo gikan sa mga tolda niining mga tawo nga gahi, ug ayaw paghikap sa bisan unsa nga ila, aron dili kamo mamatay uban kanila sa ilang tanang sala. Ug sila mibulag gikan sa tolda ni Korah nga nagpalibot, ug si Dathan ug si Abiram

migawas ug mitindog tupad sa mga pultahan sa ilang mga tolda, uban ang ilang mga asawa, ang ilang mga anak, ug ang ilang mga kabtangan. Ug miingon si Moises, Niini mahibalo kamo nga ang Ginoo nagpadala kanako sa pagbuhat niining tanan nga mga buhat, nga dili gikan sa akong kaugalingon. Kung sumala sa kamatayon sa tanang tawo mamatay kini sila, kung ug sumala sa inspeksyon sa tanang tawo ang inspeksyon mahimo nga ila, wala ang Ginoo magpadala kanako. Apan o sa panan-awon ipakita sa Ginoo, ug pagbuka ang yuta sa iyang baba motulon kanila, ug sa ilang mga balay, ug sa ilang mga tolda, ug sa tanan nga anaa kanila, ug manaug sila nga buhi ngadto sa hades, ug mahibalo kamo nga gihagit niining mga tawhana ang Ginoo. Ug sa dihang mihunong siya sa pagsulti niining tanan nga mga pulong, nabungkag ang yuta sa ilalom nila. Ug naabli ang yuta, ug gilamoy niya sila, ug ang ilang mga balay, ug ang tanan nga mga tawo nga kauban ni Korah, ug ang ilang mga kahayupan. Ug nanlugsong sila nga buhi, ug ang tanan nga ila, ngadto sa hades, ug ang yuta mitabon kanila, ug nangamatay sila gikan sa taliwala sa katilingban. Ug ang tanang Israel nga nagpalibot kanila nangalagiw gikan sa ilang tingog, tungod kay nag-ingon sila, Basin unya tulon-on kami sa yuta. Ug ang kalayo migawas gikan sa Ginoo, ug milamoy sa kalim-an ug duha ka gatos nga mga tawo nga naghalad sa insenso.

17

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, ug kang Eleazar ang anak

nga lalaki ni Aaron ang pari, kuhaa ang mga tunawan nga tumbaga gikan sa taliwala sa mga nasunog, ug ang kalayo ang dumuloong kini isabwag didto, tungod kay gibalaan nila ang mga tunawan niining mga makasasala diha sa ilang mga kalag, ug himoa kini nga mga himbis nga binunal nga tabon sa halaran, tungod kay gidala kini sa atubangan sa Ginoo ug gibalaan, ug nahimo kini nga timailhan sa mga anak sa Israel. Ug gikuha ni Eleazar nga anak ni Aaron nga pari ang mga tansanan nga tumbaga, kutob sa gidala sa mga nasunog, ug gidugang nila kini nga tabon sa halaran, handumanan alang sa mga anak sa Israel, aron dili moduol bisan kinsa nga langyaw, nga dili gikan sa kaliwat ni Aaron, sa pagbutang ug insenso sa atubangan sa Ginoo; ug dili siya mahisama kang Korah, ug ang iyang panag-alsa, sumala sa gisulti sa Ginoo pinaagi sa kamot ni Moises kaniya. Ug nag-ugang ang mga anak sa Israel sa sunod nga adlaw batok kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, Kamo nakapatay sa katawhan sa Ginoo. Ug nahitabo kini sa pagtigom sa kongregasyon batok kang Moises ug Aaron, ug midalusdos sila ngadto sa tolda sa pagpamatuod, ug kini gitabonan sa panganod, ug nakita ang himaya sa Ginoo. Ug misulod si Moses ug si Aaron sa atubangan sa tolda sa kasabotan. Ug misulti ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, Pahawa kamo gikan sa taliwala niining pundoka, ug laglagon ko sila sa makausa; ug mihapa sila sa ilang nawong. Ug miingon si Moises kang Aaron, Kuhaa ang insensaryo, ug ibutang sa ibabaw niini ang kalayo gikan sa halaran, ug ibutang sa ibabaw niini ang insenso, ug dad-a dayon kini ngadto sa kampo, ug himoa ang pagpasig-uli alang kanila, kay migula na

ang kasuko gikan sa nawong sa Ginoo, nagsugod na siya sa paglaglag sa katawhan. Ug mikuha si Aaron sama sa misulti kaniya si Moises, ug midagan ngadto sa kongregasyon, ug dugay na misugod ang kamatay sa mga tawo, ug mibutang siya sa insenso ug naghimo ug pag-ula alang sa mga tawo. Ug mitindog siya taliwala sa mga patay ug sa mga buhi, ug mihunong ang hampak. Ug ang mga patay sa hampak napulog upat ka libo ug pito ka gatos, gawas sa mga patay tungod kang Korah. Ug mibalik si Aaron ngadto kang Moises didto sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug mihunong ang hampak. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, ug kuhaa gikan kanila ug sungkod, sungkod sumala sa mga balay sa mga amahan gikan sa tanan sa ilang mga pangulo, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, napulog duha ka mga sungkod, ug sa matag usa ang iyang ngalan isulat sa ibabaw sa sungkod. Ug ang ngalan ni Aaron isulat sa ibabaw sa sungkod ni Levi, kay usa man ka sungkod ang ihatag nila sumala sa tribo sa balay sa ilang mga katigulangan. Ug ibutang mo sila sa tolda sa pagpamatuod, atbang sa pagpamatuod, diin magpaila ako kanimo didto. Ug mahitabo nga ang tawo nga akong pilion, ang iyang sungkod motubo, ug kuhaon ko gikan kanako ang pagbagulbagul sa mga anak sa Israel nga ilang gibagulbagul batok kaninyo. Ug nagsulti si Moises sa mga anak sa Israel, ug ang tanang mga pangulo nila naghatag kaniya ug sungkod, usa ka sungkod alang sa matag pangulo, sumala sa ilang mga balay sa katigulangan, napulog duha ka mga sungkod, ug ang sungkod ni Aaron taliwala sa ilang mga sungkod. Ug gibutang ni Moises ang mga sungkod sa atubangan sa Ginoo sulod sa tolda sa

panghimatuod. Ug nahitabo sa sunod nga adlaw, misulod si Moises ug si Aaron sa sulod sa tolda sa pagpamatuod, ug tan-awa, nagsibod ang sungkod ni Aaron alang sa balay ni Levi, ug nagpagawas ug sibo, ug namulak ug mga bulak, ug namunga ug mga bunga. Ug gidala ni Moises ang tanan nga mga sungkod gikan sa atubangan sa Ginoo ngadto sa tanan nga mga anak sa Israel, ug nakita nila, ug gikuha sa matag usa ang iyang sungkod. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Ibutang ang sungkod ni Aaron atubangan sa mga panghimatuod aron tipigan, nga ilhanan alang sa mga anak sa mga masukihon, ug pahunonga ang ilang pagbagulbol batok kanako aron dili sila mamatay. Ug gihimo ni Moises ug Aaron, sumala sa gimando sa Ginoo kang Moises, mao usab ang ilang gihimo. Ug miingon ang mga anak sa Israel kang Moises, Tan-awa, giut-ut kami, namatay kami, gilaglag kami. Ang tanan nga naghikap sa tabernakulo sa Ginoo mamatay, hangtod sa kataposan kita mamatay?

18

Ug miingon ang Ginoo kang Aaron nga nag-ingon: Ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki ug ang balay sa imong amahan modawat sa mga sala sa mga balaang butang, ug ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki modawat sa mga sala sa inyong pagkasaserdote. Ug ang imong mga igsoon nga tribo ni Levi, ang katawhan sa imong amahan, pagaduolon sa imong kaugalingon, ug pahiusaha sila kanimo, ug paalagara sila kanimo, ug ikaw ug ang imong mga anak uban kanimo atubangan sa tolda sa

panghimatuod. Ug magabantay sila sa imong mga katungdanan, ug sa mga katungdanan sa tolda. Apan sa mga sudlanan nga balaan, ug sa halaran dili sila moduol, ug dili mamatay kini sila ug kamo. Ug sila idugang kanimo, ug sila magbantay sa mga katungdanan sa tolda sa panghimatuod, sumala sa tanang mga pag-alagad sa tolda, ug ang langyaw dili moduol kanimo. Ug kamo magabantay sa mga balaan ug sa halaran, ug dili na mahitabo ang kasuko diha sa mga anak sa Israel. Ug ako nakuha ang inyong mga igsoon nga mga Levita gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, usa ka regalo nga gihatag sa Ginoo, aron sa pag-alagad sa mga buluhaton sa tolda sa panghimatuod. Ug ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki uban kanimo magbantay sa inyong pagka-pari, sumala sa tanang paagi sa altar, ug sa sulod sa tabil, ug mag-alagad kamo sa mga buluhaton nga gasa sa inyong pagka-pari, ug ang langyaw nga moduol mamatay. Ug misulti ang Ginoo kang Aaron, ug tan-awa, ako mihatag kaninyo sa pagbantay sa mga unang bunga gikan sa tanan nga gibalaan kanako gikan sa mga anak sa Israel. Kanimo gihatag ko kini ingon nga ganti, ug sa imong mga anak uban kanimo, usa ka balaod nga walay katapusan. Ug kini mahimong inyoha gikan sa mga balaang butang nga gihalad, gikan sa tanan nilang mga gasa, ug gikan sa tanan nilang mga sakripisyo, ug gikan sa tanan nilang mga sala sa paglapas, ug gikan sa tanan nilang mga sala, bisan unsa nga ilang ibalik kanako gikan sa tanang balaang mga butang, mahimong imo ug sa imong mga anak nga lalaki. Sa balaan nga dapit sa mga balaang butang kaonon ninyo kini, ang tanang lalaki mokaon niini, ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki, balaan kini alang kanimo. Ug kini mahimong kaninyo ang

unang bunga sa ilang mga gasa, gikan sa tanan nga mga halad sa mga anak sa Israel. Gihatag ko kini kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki ug sa imong mga anak nga babaye uban kanimo, usa ka balaod nga walay katapusan. Ang tanan nga malinis sa imong balay mokaon niini. Ang tanang unang bunga sa lana, ug ang tanang unang bunga sa bino, ang unang bunga sa trigo nila, bisan unsa nga ilang ihatag sa Ginoo, gihatag ko kini kanimo. Ang tanang unang bunga bisan unsa sa ilang yuta, bisan unsa nga ilang dad-on sa Ginoo, mahimo nimo, ang tanan nga malinis sa imong balay mokaon niini. Ang tanan nga gihalad taliwala sa mga anak sa Israel mahimong imo. Ug ang matag nagbukas sa tagoangkan gikan sa tanang unod, sumala kadaghan nga ilang gihalad sa Ginoo gikan sa tawo hangtod sa mananap, mahimo nga imo, apan pinaagi sa lukat pagalukton ang mga panganay sa mga tawo, ug ang mga panganay sa mga hugaw nga mananap kinahanglan nimong lukton. Ug ang iyang pagtubos, gikan sa usa ka bulan ang edad, ang kantidad lima ka siklo, sumala sa balaan nga siklo nga kawhaan ka obols. Gawas sa panganay sa mga nating baka ug panganay sa mga karnero, ug panganay sa mga kanding dili nimo tuboson, balaan kini, ug ang ilang dugo ibubo nimo ngadto sa altar, ug ang tambok ihalad nimo nga halad alang sa kahumot nga baho ngadto sa Ginoo. Ug ang karne mahimo kanimo, sama sa dughan sa halad nga gibayaw ug sama sa tuong bukton, mahimo kini kanimo. Ang tanang halad sa mga balaang butang, bisan unsa nga ilang ihalad sa Ginoo ang mga anak sa Israel, gihatag ko kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki ug sa imong mga anak nga babaye uban kanimo, usa ka balaod nga walay katapusan. Usa kini ka pakigsaad sa asin nga

walay katapusan atubangan sa Ginoo, alang kanimo ug sa imong kaliwat uban kanimo. Ug misulti ang Ginoo kang Aaron, Sa ilang yuta dili ka makapanunod, ug walay bahin alang kanimo sa taliwala nila, tungod kay Ako ang imong bahin ug imong panulondon sa taliwala sa mga anak sa Israel. Ug sa mga anak nga lalaki ni Levi, tan-awa, gihatag ko ang tanang ikapulo sa Israel ingon nga panulondon baylo sa ilang mga pag-alagad, tungod kay sila nag-alagad sa tolda sa pagpamatuod. Ug dili na moduol ang mga anak sa Israel sa tolda sa panghimatuod aron makuha ang sala nga makamatay. Ug ang Levita magministeryo siya mismo sa ministeryo sa tolda sa panghimatuod, ug sila magdala sa ilang mga sala, usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa ilang mga kaliwatan, ug sa taliwala sa mga anak sa Israel dili sila magpanunod ug panunod. Kay ang mga ikanapulo sa mga anak sa Israel, bisan unsa kon ilang ibulag alang sa Ginoo ingong halad, gihatag ko sa mga Levita ingong panulondon. Tungod niini nagsulti ako kanila nga sa taliwala sa mga anak sa Israel dili sila makapanunod ug panulondon. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, ug sa mga Levita mosulti ka, ug moingon ka kanila, kung makadawat kamo gikan sa mga anak sa Israel sa ikapulo nga bahin, nga gihatag ko kaninyo gikan kanila ingon nga panulondon, ug kuhaon ninyo gikan niini nga halad alang sa Ginoo, ikapulo gikan sa ikapulo. Ug pagaisipan kaninyo ang inyong mga kontribusyon sama sa trigo gikan sa giukan, ug kontribusyon gikan sa pugaan sa ubas. Mao kini, magabulag usab kamo kanila gikan sa tanan nga mga halad sa Ginoo, gikan sa tanan ninyong mga ikapulo, bisan unsa nga inyong madawat gikan sa mga anak sa Israel, ug magahatag

kamo gikan kanila ug halad ngadto sa Ginoo alang kang Aaron nga pari. Gikan sa tanan ninyong mga gasa, magbulag kamo ug halad alang sa Ginoo, o gikan sa tanan sa mga unang bunga, ang gibalaan nga bahin niini. Ug ikaw moingon ngadto kanila: Sa diha nga kamo mokuha sa unang bunga gikan niini, pagaisipan kini alang sa mga Levita ingon sa abot gikan sa giukanan, ug ingon sa abot gikan sa pugaan sa ubas. Ug kamo mokaon niini sa bisan asang dapit, kamo ug ang inyong mga panimalay, tungod kay kini mao ang inyong ganti imbis sa inyong mga pag-alagad didto sa tolda sa pagpamatuod. Ug dili kamo makadawat sala pinaagi niini, kon inyong kuhaon ang unang bunga gikan niini, ug ang mga balaan sa mga anak sa Israel dili ninyo pasipalahan, aron dili kamo mamatay.

19

Ug misulti ang Ginoo ngadto kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, mao kini ang pagkalainlain sa balaod, bisan unsa nga gimando sa Ginoo, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel ug papakuhaa nila nganha kanimo ug usa ka pulang nating baka nga walay ikasaway, nga wala kini adunay ikasaway diha kaniya, ug nga wala gibutang sa ibabaw kaniya ang yugo. Ug ihatag mo kini kang Eleazar nga pari, ug dad-on nila kini sa gawas sa kampo ngadto sa usa ka hinlo nga dapit, ug ihawon nila kini sa iyang atubangan. Ug si Eleazar modawat gikan sa dugo niini, ug moiwag atbang sa nawong sa tolda sa panghimatuod gikan sa dugo niini pito ka beses. Ug sila

magsunog niini sa iyang atubangan, ug ang panit ug ang unod niini ug ang dugo niini uban sa hugaw niini pagasunogon. Ug ang pari mokuhag kahoy nga sedro ug hisopo ug eskarlata, ug ilang ihulog kini ngadto sa tunga sa pagkasunog sa nating baka. Ug maghugas ang pari sa iyang mga baro, ug maligo sa tubig ang iyang lawas, ug human niini mosulod siya sa kampo, ug ang pari mahimong hugaw hangtod sa gabii. Ug ang nagsunog niini maghugas sa iyang mga baro, ug maligo sa iyang lawas, ug mahugaw siya hangtod sa gabii. Ug tigomon sa usa ka hinlo nga tawo ang abo sa dumalagang baka, ug ibutang sa gawas sa kampo ngadto sa hinlo nga dapit, ug mahimo kini alang sa katilingban sa mga anak sa Israel nga tipigan, tubig sa pagwisik nga paghinlo mao kini. Ug ang nagtigom sa abo sa dumalagang baka maghugas sa iyang mga bisti, ug mahimong hugaw hangtod sa hapon, ug kini mahimong balaod nga walay katapusan alang sa mga anak sa Israel ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila. Ang naghikap sa patay nga tawhanong kalag mahimong dili hinlo sulod sa pito ka adlaw. Kini magapahinlo sa ikatulo nga adlaw ug sa ikapito nga adlaw, ug mahimong hinlo. Apan kon dili siya mahinlo sa ikatulo nga adlaw ug sa ikapito nga adlaw, dili siya mahimong hinlo. Ang tanan nga naghikap sa namatay gikan sa kalag sa tawo, kon siya mamatay, ug dili siya pagahinloan, ang tolda sa Ginoo iyang gihugawan, pagalaglagon ang kalag niana gikan sa Israel, tungod kay ang tubig sa pagwisikwisik wala iwisikwisik sa ibabaw kaniya, hugaw siya, ug ang iyang kahugaw anaa pa gihapon diha kaniya. Ug mao kini ang balaod: kon ang usa ka tawo mamatay sulod sa balay, ang tanan nga mosulod sa balay,

ug ang tanan nga anaa sa balay, mahimong hugaw sulod sa pito ka adlaw. Ug ang tanang sudlanan nga abli nga walay higot nga gigapos niini, hugaw kini. Ug ang tanan nga mohikap sa ibabaw sa kaumahan sa usa ka nasamdan o patay o bukog sa tawo o lubnganan, mahimong hugaw sulod sa pito ka adlaw. Ug kuhaon nila alang sa dili hinlo gikan sa abo sa gisunog sa paghinlo, ug ibubo nila sa ibabaw niini ang buhing tubig ngadto sa sudlanan. Ug ang hinlo nga tawo mokuhag hyssop ug itunlob sa tubig, ug iwisikwisik sa balay, ug sa mga sudlanan, ug sa mga kalag nga anaa didto, ug sa bisan kinsa nga nakahikap sa bukog sa tawo, o sa nasamdan, o sa patay, o sa lubnganan. Ug ang hinlo magwisikwisik sa ibabaw sa hugaw sa ikatulong adlaw ug sa ikapitong adlaw, ug siya pagahinloan sa ikapitong adlaw, ug maghugas sa iyang mga bisti, ug maligo sa tubig, ug mahimong hugaw hangtod sa gabii. Ug ang tawo nga mahugawan, ug dili hinloan, pagaputlon ang kalag niana gikan sa taliwala sa panagtigum, tungod kay gihugawan niya ang mga butang nga balaan sa Ginoo, kay ang tubig sa paghinlo wala iwisikwisik kaniya, hugaw siya. Ug mahimong kaninyo nga balaod nga walay katapusan, ug ang nagwisik sa tubig sa paghinlo maghugas sa iyang mga bisti, ug ang mohikap sa tubig sa paghinlo mahugaw hangtod sa gabii. Ug ang tanan nga mahikpan sa hugaw mahimong hugaw, ug ang kalag nga mohikap mahimong hugaw hangtod sa hapon.

20

Ug miabot ang mga anak sa Israel, ang tibuok katilingban, sa kamingawan sa Sin, sa unang bulan, ug nagpabilin ang katawhan sa Kadesh, ug namatay si Miriam didto, ug gilubong siya didto. Ug walay tubig ang kongregasyon, ug sila nagtigom batok kang Moises ug kang Aaron. Ug nag-away ang mga tawo kang Moises nga nag-ingon, Maayo pa unta namatay kami sa pagkalaglag sa among mga igsoon sa atubangan sa Ginoo. Ug ngano man nga gidala ninyo ang kongregasyon sa Ginoo ngadto niining kamingawana aron patyon kami ug ang among mga baka? Ug nganong kini man? Gidala ninyo kami gikan sa Ehipto, aron moabot niining daotang dapita; usa ka dapit diin dili matanom, ni mga kahoy nga igera, ni mga paras, ni mga granada, ni adunay tubig nga imnon. Ug miabot si Moises ug si Aaron gikan sa atubangan sa panagtigom ngadto sa pultahan sa tolda sa panghimatuod, ug mihapa sila, ug mipakita ang himaya sa Ginoo kanila. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa ang imong sungkod, ug tiguma ang panagtigum ikaw ug si Aaron nga imong igsoon, ug sultanay ninyo ang bato sa atubangan nila, ug mohatag kini sa iyang mga tubig, ug dad-on ninyo kanila ang tubig gikan sa bato, ug painumon ninyo ang panagtigum, ug ang ilang mga kahayupan. Ug mikuha si Moises sa sungkod nga atubangan sa Ginoo, sumala sa iyang gimando. Ug gitigom ni Moises ug ni Aaron ang katilingban atbang sa bato, ug miingon siya kanila, Paminawa ko, kamong mga masukihon! Dili ba gikan niining batoa among pagagaw-on kaninyo ang tubig? Ug human gibayaw ni Moises ang iyang kamot, gibunal niya ang bato sa sungkod sa makaduha, ug migawas ang daghang tubig, ug miinom ang katilingban, ug ang

ilang mga kahayopan. Ug miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron, nga wala kamo motuo sa pagbalaan kanako sa atubangan sa mga anak sa Israel, tungod niini dili kamo magdala niining katilingbana ngadto sa yuta nga akong gihatag kanila. Kini ang tubig sa Panagbingkil, tungod kay gipakaulawan ang mga anak sa Israel atubangan sa Ginoo, ug gibalaan diha kanila. Ug nagpadala si Moises ug mga mensahero gikan sa Kades ngadto sa hari sa Edom, nga nag-ingon, Kini mao ang gisulti sa imong igsoon nga Israel: Ikaw nahibalo sa tanang kalisdanan nga nakatagbo kanamo. Ug nanaog ang among mga amahan ngadto sa Ehipto, ug nagpuyo kami sa Ehipto sa daghang mga adlaw, ug gisakit kami sa mga Ehiptohanon ug ang among mga amahan. Ug kami misinggit ngadto sa Ginoo, ug ang Ginoo nakadungog sa among tingog, ug nagpadala ug mensahero, gipagawas niya kami gikan sa Ehipto, ug karon kami anaa sa siyudad sa Kades, sa bahin sa imong mga utlanan. Moagi kami pinaagi sa imong yuta. Dili kami moagi pinaagi sa mga uma, ni pinaagi sa mga parasan, ni moinom kami sa tubig gikan sa imong atabay. Sa dalan nga harianon molakaw kami. Dili kami moliko sa tuo ni sa wala, hangtod nga makaagi kami sa imong mga utlanan. Ug miingon si Edom kaniya, Dili ka moagi pinaagi kanako, ug kon dili, mogawas ako sa gubat aron makatagbo nimo. Ug miingon kaniya ang mga anak sa Israel, Moagi kami tupad sa bukid, ug kon moinom kami sa imong tubig, ako ug ang akong mga kahayupan, mobayad ako kanimo, apan ang butang dili importante, moagi kami tupad sa bukid. Apan miingon siya, Dili ka moagi pinaagi kanako, ug migawas si Edom aron sa pagtagbo kaniya uban sa dakong panon sa

katawhan ug uban sa kusgang gahom. Ug wala gusto si Edom nga tugutan ang Israel nga moagi sa iyang mga utlanan, ug miliko ang Israel palayo kaniya. Ug mibiya sila gikan sa Kadesh, ug miabot ang mga anak sa Israel, ang tibuok katilingban, ngadto sa Bukid sa Hor. Ug miingon ang Ginoo kang Moises ug kang Aaron sa Hor nga bukid sa mga utlanan sa yuta sa Edom, nga nag-ingon, ipadugang si Aaron ngadto sa iyang katawhan, tungod kay dili kamo mosulod ngadto sa yuta nga gihatag ko sa mga anak sa Israel, tungod kay gihagit ninyo ako sa tubig sa mga pagpakaulaw. Kuhaa si Aaron, ug si Eleazar nga iyang anak, ug dad-a sila ngadto sa bukid sa Hor, sa atubangan sa tibuok panagtigum, ug huboi si Aaron sa iyang kupo, ug isul-ob kang Eleazar nga iyang anak; ug si Aaron, human madugang, mamatay didto. Ug gibuhat ni Moises sama sa gisugo sa Ginoo kaniya, ug gipasaka niya siya ngadto sa bukid sa Hor atubangan sa tibuok katilingban, ug gihuboan niya si Aaron sa iyang mga bisti ug gisul-oban niya niini si Eleazar nga iyang anak nga lalaki, ug namatay si Aaron didto sa tumoy sa bukid, ug mikanaog si Moises ug si Eleazar gikan sa bukid. Ug nakita sa tibuok katilingban nga namatay si Aaron, ug mihilak alang kang Aaron sulod sa katloan ka adlaw ang tibuok panimalay sa Israel.

21

Ug nadungog sa Canaanhon nga hari nga si Arad nga nagpuyo sa kamingawan, nga miabot ang Israel pinaagi sa dalan sa Atharein, ug nakiggubat siya batok sa Israel, ug mikuha siya ug

mga bihag gikan kanila. Ug nag-ampo si Israel ug panaad ngadto sa Ginoo, ug miingon, Kon itugyan mo kanako kining katawhan nga mapukan, laglagon ko gayod sila ug ang ilang mga siyudad. Ug ang Ginoo nakadungog sa tingog sa Israel, ug gitugyan ang Canaanhon ilalom sa ilang kontrol, ug gihalad niya siya, ug ang iyang mga siyudad, ug gitawag nila ang ngalan niadtong dapita, Tinunglo. Ug human mibiya gikan sa Hur nga bukid sa dalan paingon sa pulang dagat, gilibotan nila ang yuta sa Edom; ug nawad-an ug kadasig ang katawhan sa dalan. Ug ang katawhan misulti batok sa Diyos ug batok kang Moises, nga nag-ingon, Nganong mao man kini? Gipagawas mo kami gikan sa Ehipto aron patyon sa kamingawan? Kay wala'y tinapay, ni tubig; apan ang kalag namo nasubo sa tinapay nga walay sulod kini. Ug gipadala sa Ginoo ngadto sa katawhan ang mga makamatay nga bitin, ug gipaak nila ang katawhan, ug daghan sa mga anak sa Israel nga namatay. Ug sa pag-abot sa katawhan kang Moises, miingon sila, Nakasala kami, kay nagsulti kami batok sa Ginoo ug batok kanimo. Pag-ampo busa ngadto sa Ginoo, ug papahawaa niya gikan kanamo ang bitin. Ug nag-ampo si Moises ngadto sa Ginoo mahitungod sa katawhan, ug miingon ang Ginoo kang Moises, Buhata alang sa imong kaugalingon usa ka bitin, ug ibutang kini ibabaw sa usa ka timailhan, ug mahitabo nga kung mopaak ang bitin sa tawo, ang tanan nga napaakan nga makakita niini mabuhi. Ug gihimo ni Moises ang bitin nga tumbaga, ug gipatindog niya kini ibabaw sa timailhan, ug nahitabo nga sa dihang gipaak sa bitin ang tawo, ug mitan-aw siya sa bitin nga tumbaga, nabuhi siya. Ug mibiya ang mga anak sa Israel, ug nagkampo sila sa Oboth. Ug human mobiya gikan sa

Oboth, nagkampo sila sa Achalga sa tabok sa kamingawan, nga anaa kini atubangan sa Moab, paingon sa sidlakan. Ug gikan didto sila mibiya, ug miamping sila sa walog sa Zared. Ug gikan didto nga mibiya, sila nagkampo sa unahan sa Arnon didto sa kamingawan, ang bahin nga nagtuyhod gikan sa mga utlanan sa mga Amorihanon, kay ang Arnon mao ang utlanan sa Moab, taliwala sa Moab ug sa Amorihanon. Tungod niini giingon sa libro, ang gubat sa Ginoo nagsunog sa Zahab ug sa mga sapa sa Arnon. Ug ang mga sapa iyang gitudlo aron pagpuy-an si Er, ug kini gidugang sa mga utlanan sa Moab. Ug gikan didto ang atabunan, kini nga atabunan nga ang Ginoo miingon ngadto kang Moises, Tiguma ang katawhan, ug hatagan ko sila ug tubig nga ilang imnon. Unya nag-awit ang Israel niining awita mahitungod sa atabay, Sugdi kamo niini, atabay! Gikalot kini sa mga pangulo, gikulit kini sa mga hari sa mga nasud sa ilang gingharian, sa ilang pagmando. Ug gikan sa atabay ngadto sa Matana, ug gikan sa Matana ngadto sa Nahaliel, ug gikan sa Nahaliel ngadto sa Bamot, ug gikan sa Bamot ngadto sa Jahaz, nga anaa sa kapatagan sa Moab, gikan sa tumoy sa kinulitan, ang nagtan-aw sa atubangan sa kamingawan. Ug nagpadala si Moises ug mga embahador ngadto kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, uban sa mga pulong nga malinawon, nga nag-ingon, Moagi kami sa imong yuta, sa dalan molakaw kami; dili kami motipas ni ngadto sa uma, ni ngadto sa parasan; dili kami moinom ug tubig gikan sa imong atabay; sa harianong dalan moagi kami, hangtod makaagi kami sa imong mga utlanan. Ug wala mohatag si Sihon sa Israel nga moagi pinaagi sa iyang mga utlanan, ug gitigom ni Sihon ang tanan niyang katawhan, ug

migula siya aron makig-away sa Israel ngadto sa kamingawan, ug miabot siya sa Jahaz, ug nag-andam siya alang sa gubat batok sa Israel. Ug gipatay sa Israel siya pinaagi sa espada, ug ilang gipanag-iya ang iyang yuta, gikan sa Arnon hangtod sa Jabbok, hangtod sa mga anak sa Ammon, tungod kay ang Jazer mao ang utlanan sa mga anak sa Ammon. Ug mikuha ang Israel sa tanang mga siyudad, ug mipuyo ang Israel sa tanang mga siyudad sa mga Amorihanon, sa Hesbon, ug sa tanang mga siyudad nga naglibot niini. Kay mao ang Heshbon, siyudad ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, ug siya nakiggubat sa hari sa Moab kaniadto, ug ilang gikuha ang tanan niyang yuta, gikan sa Aroer hangtod sa Arnon. Tungod niini moingon ang mga tigpangutana og tigmo, Umari kamo ngadto sa Hesbon, aron matukod ug maandam ang siyudad ni Sihon; kay ang kalayo migula gikan sa Hesbon, ang siga gikan sa siyudad ni Sihon, ug milamoy hangtod sa Moab, ug mitunlon sa mga haligi sa Arnon. Alaut kanimo Moab, namatay ka katawhan ni Chemosh; ang ilang mga anak nga lalaki gihatag aron maluwas, ug ang ilang mga anak nga babaye mga bihag sa hari sa mga Amorihanon si Sihon, ug ang ilang kaliwat mamatay, Heshbon hangtod Dibon; ug ang mga babaye pa gani nagdilaab ug kalayo sa ibabaw sa Moab. Mipuyo ang Israel sa tanang mga siyudad sa mga Amorihanon. Ug nagpadala si Moises aron sa pag-espiya sa Jazer, ug nag-ilog sila niini, ug ang mga baryo niini, ug nagsalikway sila sa Amorihanon nga nagpuyo didto. Ug human mobalik, mitungas sila sa dalan paingon sa Bashan, ug migawas si Og nga hari sa Bashan aron sa pagsugat kanila, ug ang tanan niyang katawhan alang sa gubat didto sa Edrei. Ug miingon ang Ginoo kang

Moises, Ayaw kahadlok kaniya, kay gitugyan ko na siya sa imong mga kamot, ug ang tanan niyang katawhan, ug ang tanan niyang yuta. Buhaton mo kaniya sama sa imong gibuhat kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo didto sa Heshbon. Ug gisamad nila siya ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang tanan niyang katawhan, hangtod nga wala nay nahibilin nga buhi, ug ilang gipanunod ang iyang yuta.

22

Ug human mobiya, ang mga anak sa Israel nagkampo sa kasadpan sa Moab tapad sa Jordan atbang sa Jericho. Ug nakakita si Balak nga anak ni Zippor sa tanan nga gihimo ni Israel sa Amorihanon, ug nahadlok ang Moab sa katawhan pag-ayo tungod kay daghan sila; ug nasubo ang Moab tungod sa mga anak ni Israel. Ug miingon ang Moab sa konseho sa mga tigulang sa Midian, Karon molamoy kining katilingbana sa tanan nga palibot kanato, sama sa paglamoy sa nating baka sa mga lunhaw gikan sa kapatagan. Ug si Balak anak ni Zippor, hari sa Moab, mao kadto sa panahon niadto. Ug nagpadala siya ug mga embahador ngadto kang Balaam nga anak ni Beor sa Pethor, nga anaa sa ibabaw sa suba sa yuta sa mga anak sa iyang katawhan, aron sa pagtawag kaniya, nga nag-ingon, Tan-awa, ang katawhan migula gikan sa Ehipto, ug tan-awa, gitabonan niini ang panagway sa yuta, ug kini naglingkod duol kanako. Ug karon ari, tungloa alang kanako kining katawhan, tungod kay kusgan kini kaysa kanamo, aron kon kami makahimo sa

pagpildi kanila, ug papahawaon ko sila gikan sa yuta, tungod kay nahibalo ako nga kadtong imong panalanginan gipanalanginan, ug kadtong imong tungloan gitunglo na. Ug milakaw ang konseho sa mga tigulang sa Moab ug ang konseho sa mga tigulang sa Midian, ug ang mga panagna diha sa ilang mga kamot, ug miabut sila kang Balaam ug misulti kaniya sa mga pulong ni Balak. Ug miingon siya kanila, Pagpuyo dinhi karon niining gabhiona, ug motubag ako kaninyo sa mga butang nga bisan unsa nga isulti sa Ginoo kanako. Ug nagpabilin ang mga pangulo sa Moab uban kang Balaam. Ug miabot ang Diyos kang Balaam, ug miingon kaniya, Unsa man kining mga tawhana nga anaa kanimo? Ug miingon si Balaam ngadto sa Dios, Si Balak anak ni Zippor, hari sa Moab, nagpadala kanila ngadto kanako, nag-ingon, Ania ang katawhan migula gikan sa Ehipto, ug mitabon sa panagway sa yuta, ug kini naglingkod duol kanako, ug karon umari tungloga alang kanako siya, kon unya makahimo ako motigbas kaniya, ug isalikway ko siya gikan sa yuta. Ug miingon ang Diyos kang Balaam, Dili ka mouban kanila, ni tunglodon mo ang katawhan, kay bulahan sila. Ug nagtindog si Balaam sa buntag, miingon sa mga pangulo ni Balak, Panglakaw paingon sa inyong ginoo, dili ako tugutan sa Diyos sa paglakaw uban kaninyo. Ug ang mga pangulo sa Moab mitindog ug miadto kang Balak, ug miingon sila, Dili gusto ni Balaam nga mouban kanato. Ug midugang pa si Balak sa pagpadala ug mga punoan nga mas daghan ug mas dungganon kaysa kanila. Ug miabot sila kang Balaam, ug miingon sila kaniya, Mao kini ang gisulti ni Balak nga anak ni Zippor: Gihangyo ko ikaw nga dili magduhaduha sa pag-anhi kanako.

Dungganon gayod nga akong padunggan ikaw, ug bisan unsa ang imong isulti buhaton ko alang kanimo, ug umari ug tungloa alang kanako kining katawhan. Ug mitubag si Balaam, ug miingon sa mga pangulo ni Balak, Kung mohatag kanako si Balak ug puno nga balay sa plata ug bulawan, dili ako makahimo sa pagsupak sa pulong ni Ginoo nga Diyos, sa paghimo niini nga gamay o dako sa akong hunahuna. Ug karon, magpabilin usab kamo dinhi niining gabhiona, ug mahibaloan ko kon unsa pay ikadugang nga isulti sa Ginoo kanako. Ug mianha ang Diyos kang Balaam sa gabii, ug miingon kaniya, Kung aron sa pagtawag kanimo anaa dinhi kining mga tawhana, bumangon ug sunda sila, apan ang pulong nga akong isulti kanimo, kini ang imong buhaton. Ug sa pagbangon ni Balaam sa buntag, gisiyahan niya ang iyang asno, ug milakaw siya uban sa mga pangulo sa Moab. Ug nasuko sa kasuko ang Diyos tungod kay milakaw siya; ug mitindog ang mensahero sa Diyos aron sa pagbabag kaniya; ug siya nagsakay sa iyang asno, ug ang duha niyang mga bata uban kaniya. Ug sa pagkakita sa asno sa mensahero sa Diyos nga nagtindog sa dalan, ug ang espada nga gibunot sa iyang kamot, miliko ang asno gikan sa dalan ug milakaw ngadto sa kapatagan, ug gibunal niya ang asno sa iyang sungkod aron ibalik kini sa dalan. Ug mitindog ang mensahero sa Dios sa mga tudling sa mga parasan, koral gikan dinhi ug koral gikan didto. Ug nakakita ang asno sa mensahero sa Dios, mihigpit sa iyang kaugalingon ngadto sa paril, ug gipit ang tiil ni Balaam ngadto sa paril, ug midugang pa gihapon sa paghampak kaniya. Ug midugang ang mensahero sa Diyos, ug human milakaw mibarug sa usa ka pig-ot nga lugar, diin wala nay

kapuy-an sa pagliko paingon sa tuo o sa wala. Ug sa pagkakita sa asno sa mensahero sa Diyos, mihapa kini sa ilalom ni Balaam, ug nasuko si Balaam, ug iyang gihampak ang asno gamit ang iyang sungkod. Ug giablihan sa Diyos ang baba sa asno, ug miingon kini kang Balaam, Unsa bay akong gihimo nimo nga gibunalan mo man ako sa ikatulo nga higayon? Ug miingon si Balaam sa asno, Nagtamay ka kanako, ug kon ako may espada sa akong kamot, dugay na unta nga gipatay ko ikaw. Ug miingon ang asno kang Balaam, dili ba ako ang imong asno nga imong gisakyan gikan sa imong pagkabatan-on hangtod karong adlawa? Dili ba nga human ko motan-aw pag-ubos, gihimo ko kini kanimo? Pero siya miingon, Dili. Gibuksan sa Dios ang mga mata ni Balaam, ug nakita niya ang mensahero sa Ginoo nga nagtindog batok sa dalan, ug ang espada gibunot sa iyang kamot, ug miyukbo ug misimba sa iyang nawong. Ug miingon kaniya ang sinugo sa Diyos, nganong gihampaak nimo ang imong asno niining ikatulong higayon? Ug tan-awa ako migawas aron supakun ka, tungod kay dili maayo ang imong dalan sa atubangan nako, ug nakakita kanako ang asno, milikay gikan kanako niining ikatulong higayon. Ug kon wala siya miliko, gipatay ko unta ikaw karon, apan giluwas ko kadto. Ug miingon si Balaam sa mensahero sa Ginoo, Nakasala ako, kay wala ako mahibalo nga ikaw nakabatok kanako sa dalan aron sa pagtagbo, ug karon kon dili kini igo kanimo, mobalik ako. Ug miingon ang mensahero sa Diyos ngadto kang Balaam, lakaw uban sa mga tawo; apan ang pulong nga kong unsay akong isulti ngadto kanimo, kini bantayan nimo nga isulti. Ug milakaw si Balaam uban sa mga pangulo ni Balak. Ug sa pagkadungog ni

Balak nga miabut na si Balaam, migawas siya aron sa pagsugat kaniya, ngadto sa siyudad sa Moab, nga anaa sa mga utlanan sa Arnon, nga anaa sa bahin sa mga utlanan. Ug miingon si Balak kang Balaam, Wala ba ako nagpadala ug tawo ngadto kanimo aron tawgon ka? Ngano wala ka moanha kanako? Tinuod nga dili ba ako makahimo sa pagtahod nimo? Ug miingon si Balaam ngadto kang Balak, tan-awa miabot ako ngadto kanimo karon; makahimo ba ako mosulti ug bisan unsa? Ang pulong nga kon isulod sa Diyos sa akong baba, kini akong isulti. Ug milakaw si Balaam uban ni Balak, ug sila miabot sa mga siyudad sa mga baryo. Ug naghalad si Balak ug mga karnero ug mga nating baka, ug nagpadala kang Balaam ug sa mga pangulo nga kauban niya. Ug sa pagkabuntag, human kuhaon ni Balak si Balaam, gipataas niya siya sa haligi ni Baal, ug gipakita niya kaniya gikan didto ang usa ka bahin sa katawhan.

23

Ug miingon si Balaam kang Balak, Pagtukod kanako ug pito ka halaran dinhi, ug pag-andam kanako ug pito ka nating baka ug pito ka laking karnero dinhi. Ug gihimo ni Balak ang paagi nga gisulti kaniya ni Balaam, ug gihalad niya ang nating baka ug ang laking karnero sa ibabaw sa halaran. Ug miingon si Balaam kang Balak, Magtindog ka sa imong mga halad, ug moadto ako aron tan-awon kon ang Dios magpakita kanako sa pagpakigkita, ug ang pulong nga iyang ipakita kanako, ipahibalo ko kanimo. Ug mitindog si Balak sa iyang mga halad. Ug si Balaam milakaw

aron sa pagpangutana sa Diyos, ug milakaw siya nga tul-id, ug ang Diyos nagpakita kang Balaam, ug si Balaam miingon kaniya, Ang pito ka mga halaran akong giandam, ug akong gitugyan ang nating baka ug ang laking karnero sa ibabaw sa halaran. Ug gisulod sa Diyos ang pulong ngadto sa baba ni Balaam, ug miingon siya, human mibalik ngadto kang Balak, Mao kini ang imong isulti. Ug mibalik siya ngadto kaniya, ug siya nagtindog ibabaw sa iyang mga sinunog nga halad, ug ang tanang mga magmamando sa Moab uban kaniya, ug ang espiritu sa Diyos mikunsad kaniya. Ug sa pagkuha niya sa iyang sambingay, miingon siya, Gikan sa Mesopotamia gipatawag ako ni Balak nga hari sa Moab gikan sa kabukiran sa sidlakan, nga nag-ingon, Dali, tungohi alang kanako si Jacob, ug dali, tungohi alang kanako si Israel. Unsaon nako pagtunglo kadtong wala gitunglo sa Ginoo? O unsa man ang akong itunglo niadtong wala itungloa sa Dios? Kay gikan sa tumoy sa kabukiran makita ko siya, ug gikan sa kabungtoran tan-awon ko siya. Tan-awa, ang katawhan mag-inusara magpuyo, ug sa mga nasud dili siya isip. Kinsa ang miihap nga eksakto sa binhi ni Jacob, ug kinsa ang moihap sa mga katawhan ni Israel? Mamatay unta ang akong kalag taliwala sa mga kalag sa mga matarong, ug mahimo unta ang akong binhi sama sa binhi niini. Ug miingon si Balak ngadto kang Balaam, unsa ba imong nabuhat kanako? Ngadto sa pagtunglo sa akong mga kaaway gitawag ko ikaw, ug tan-awa, gipanalanginan mo sila og panalangin. Ug miingon si Balaam kang Balak, Dili ba bisan unsa nga ibutang sa Diyos sa akong baba, kini akong bantayan nga isulti? Ug miingon si Balak kaniya, Dali pa uban kanako ngadto sa lain nga dapit diin dili

nimo makita siya didto, kondili bahin lamang niya ang imong makita, apan dili nimo makita silang tanan, ug tunglo siya alang kanako didto. Ug gidala niya siya ngadto sa bantayanang tore sa uma ibabaw sa kinulit nga tumoy, ug nagtukod siya didto ug pito ka halaran, ug naghalad siya ug nating baka ug laking karnero sa halaran. Ug miingon si Balaam kang Balak, Barog sa imong mga halad, ug ako moadto sa pagpangutana sa Dios. Ug nakigkita ang Diyos kang Balaam, ug gibutang ang pulong sa iyang baba, ug miingon, Bumalik ngadto kang Balak, ug kini nga mga butang imong isulti. Ug mibalik siya ngadto kaniya, ug siya nagtindog ibabaw sa iyang halad nga sinunog, ug ang tanan nga mga magmamando sa Moab uban kaniya, ug si Balak miingon kaniya, Unsa ang gisulti sa Ginoo? Ug sa pagkuha niya sa iyang sambingay, siya miingon, Tindog, Balak, ug paminaw, patalinghogi, ikaw nga saksi, anak ni Zippor. Dili sama sa tawo ang Diyos nga magbakak, ni sama sa anak sa tawo nga mahulga, siya mismo nagsulti, dili ba niya buhaton? Mosulti ba siya, ug dili magpabilin? Tan-awa, gidawat ko ang pagpanalangin, magpanalangin ako, ug dili gyud ako mobalik. Dili na mahitabo ang kabudlay sa Jacob, ni makita ang kasakit sa Israel, ang Ginoo nga iyang Dios uban kaniya, ang mahimayaon nga mga pangulo diha kaniya. Ang Dios nga naggawas kaniya gikan sa Ehipto, sama sa himaya sa unicorn alang kaniya. Dili kay adunay panagna diha sa Jacob, ni panagna diha sa Israel; sumala sa panahon isulti kang Jacob ug sa Israel kung unsa ang buhaton sa Diyos. Tan-awa, ang katawhan sama sa nating leon motindog, ug sama sa leon magmapahitas-on. Dili siya motulog hangtod makakaon sa tukbonon, ug makainom sa dugo sa mga

samaran. Ug miingon si Balak kang Balaam, Ayaw na lang pagtungloa siya alang kanako, ug ayaw usab siya panalanginan. Ug mitubag si Balaam, miingon kang Balak, Wala ba ako makigsulti kanimo nga nag-ingon, Ang pulong nga isulti sa Diyos, kini ang akong buhaton? Ug miingon si Balak kang Balaam, Dali, dad-on ko ikaw ngadto sa laing dapit, kon mapahimuot kini sa Diyos, ug tunglohon mo siya alang kanako gikan didto. Ug gidala ni Balak si Balaam ngadto sa tumoy sa Peor, nga nagtuy-od paingon sa kamingawan. Ug miingon si Balaam kang Balak, Tukora kanako dinhi ug pito ka halaran, ug andama kanako dinhi ug pito ka nating baka, ug pito ka laking karnero. Ug gihimo ni Balak sumala sa giingon kaniya ni Balaam, ug gihalad niya ang nating baka ug ang laking karnero sa halaran.

24

Ug sa pagkakita ni Balaam nga maayo kini sa atubangan sa Ginoo ang pagpanalangin sa Israel, wala na siya miadto sumala sa iyang naandan aron sa pagpangita sa mga palatandaan, ug iyang gipahilayo ang iyang nawong paingon sa kamingawan. Ug sa pagbayaw ni Balaam sa iyang mga mata, nakita niya ang Israel nga nagkampo sumala sa ilang mga tribo, ug ang espiritu sa Dios mikunsad kaniya. Ug human gikuha ang iyang sambingay, miingon, nag-ingon si Balaam anak ni Beor, nag-ingon ang tawo nga tinuod nga nakakita, nag-ingon nga nakadungog sa mga pulong sa kusgan, kinsa nakakita sa panan-

awon sa Diyos diha sa pagkatulog; gibukhad ang iyang mga mata. Pagkaanindot sa imong mga panimalay, Jacob, ang imong mga tolda, Israel; Sama sa mga walog nga naghatag landong, ug sama sa mga tanaman sa daplin sa suba, ug sama sa mga tolda nga gitukod sa Ginoo, ug sama sa mga sedro sa daplin sa mga tubig. Mogawas ang usa ka tawo gikan sa iyang binhi, ug magmando siya sa daghang mga nasud, ug ang gingharian sa Gog ipataas, ug ang iyang gingharian motubo. Ang Dios migiya kaniya gikan sa Ehipto, sama sa himaya sa unicorn kaniya. Mokaon siya sa mga nasud sa iyang mga kaaway, ug mosuyop sa utak sa ilang mga tambok nga bahin, ug sa iyang mga udyong mopana sa kaaway. Naghigda siya ug mipahulay sama sa liyon, ug sama sa bataang liyon—kinsa man ang mobangon kaniya? Ang mga nagpanalangin kanimo, gipanalanginan sila, ug ang mga nagtunglo kanimo, gitungloan sila. Ug nasuko si Balak kang Balaam, ug gipakpak niya ang iyang mga kamot, ug miingon si Balak ngadto kang Balaam, Aron sa pagtunglo sa akong kaaway gitawag ko ikaw, ug tan-awa, nagpanalangin ka man hinuon niini sa ikatulo nga higayon. Karon busa, ikaw mokalagiw ngadto sa imong dapit. Miingon ako nga mohimaya ako kanimo, apan karon gikuha kanimo sa Ginoo ang himaya. Ug miingon si Balaam ngadto kang Balak, dili ba ug sa imong mga mensahero nga imong gipadala ngadto kanako nakigsulti ako, nga nag-ingon, kung mohatag kanako si Balak puno ang iyang balay ug plata ug bulawan, dili ako makahimo sa paglapas sa pulong sa Ginoo sa paghimo niini maayo o dautan gikan sa akong kaugalingon; bisan unsa nga moingon ang Diyos, kini ako mosulti. Ug karon tan-awa, mohagiw na ako paingon sa akong

dapit. Ari, tambagan ko ikaw kung unsa ang buhaton niining katawohana sa imong katawhan sa ulahing mga adlaw. Ug human gikuha ang iyang sambingay, miingon siya, Moingon si Balaam anak ni Beor, moingon ang tawo nga tinuod nga nakakita, nakadungog sa mga pulong sa Diyos, nakahibalo sa kahibalo gikan sa Labing Halangdon, ug nakakita sa panan-awon sa Diyos sulod sa tulog; gibukhad ang iyang mga mata. Ipakita ko kaniya, ug dili karon, panalanginan ko, ug dili moduol. Mosubang ang bituon gikan sa Jacob, motindog ang tawo gikan sa Israel, ug dugmokon niya ang mga pangulo sa Moab, ug ilogon niya ang tanan nga mga anak sa Seth. Ug ang Edom mahimong panulondon, ug ang Esau nga iyang kaaway mahimong panulondon, ug ang Israel naghimo uban sa kusog. Ug pagabangonon gikan kang Jacob, ug pagalaglagon ang naluwas gikan sa siyudad. Ug sa pagkakita sa Amalek, ug sa pagkuha sa iyang sambingay, miingon siya, Sinugdanan sa mga nasod mao ang Amalek, ug ang ilang kaliwat mamatay. Ug nakakita sa Kenihanon, ug gikuha ang iyang sambingay, miingon siya, kusgan ang imong puloy-anan; ug kong ibutang nimo sa bato ang imong salag, ug kong mahimo kang Beor salag sa limbong, ang mga Assiriahanon magabihag kanimo. Ug sa pagkakita niya kang Og, ug sa pagkuha sa iyang sambingay, miingon siya, O, o! Kinsa man ang mabuhi sa dihang ibutang na niini nga mga butang sa Diyos? Ug mogawas gikan sa kamot sa Kittim, ug ilang sakiton ang Assyria, ug ilang sakiton ang mga Hebreo, ug sila mismo sa hiniusang hunahuna mamatay. Ug mibangon si Balaam ug mibiya, mibalik sa iyang dapit, ug si Balak usab mibiya pauli.

25

Ug mihunong ang Israel sa Shittim, ug gihugawan ang katawhan pinaagi sa pagpakighilawas ngadto sa mga anak nga babaye sa Moab. Ug gitawag nila sila ngadto sa mga halad sa ilang mga diosdios; ug mikaon ang katawhan sa ilang mga halad, ug misimba sila sa ilang mga diosdios. Ug nahuman ang Israel sa Baal Peor; ug nasuko pag-ayo ang Ginoo sa Israel. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Kuhaa ang tanang mga pangulo sa katawhan, ug siluti sila alang sa Ginoo atubangan sa adlaw, aron mobalik ang kapungot sa kasuko sa Ginoo gikan sa Israel. Ug miingon si Moises sa mga tribo sa Israel, Patya ninyo ang tagsatagsa sa inyong kaugalingon nga nahuman sa Baal peor. Ug tan-awa, usa ka tawo sa mga anak sa Israel mianha ug midala sa iyang igsoon ngadto sa Midianhon nga babaye atubangan ni Moises ug atubangan sa tibuok katilingban sa mga anak sa Israel, samtang sila nanghilak tupad sa pultahan sa tolda sa panghimatuod. Ug sa nakakita si Finees nga anak ni Eleazar nga anak ni Aaron nga pari, mitindog siya gikan sa taliwala sa panagtigom, ug human makakuha ug bangkaw sa iyang kamot, misulod siya sunod sa tawo nga Israelinhon ngadto sa lawak, ug giduslak niya silang duha, ang tawo nga Israelinhon ug ang babaye pinaagi sa iyang tagoangkan; ug mihunong ang hampak gikan sa mga anak sa Israel. Ug ang mga namatay sa hampak nahimong upat ug kaluhaan ka libo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Si Finees nga anak ni Eleazar nga anak ni Aaron nga pari mihunong sa akong kasuko gikan sa mga anak sa

Israel, tungod kay gipakita niya ang akong zeal diha kanila, ug wala nako laglaga ang mga anak sa Israel diha sa akong zeal. Mao kini ang akong giingon, ania karon ako mohatag kaniya ug pakigsaad sa kalinaw, ug mahimo kini alang kaniya ug sa iyang kaliwat human kaniya nga pakigsaad sa pagka-saserdote nga walay katapusan, tungod sa mga butang nga iyang gipakita nga kasingkasing alang sa iyang Dios, ug naghimo siya ug pagpasig-uli mahitungod sa mga anak sa Israel. Ang ngalan sa tawo nga Israelinhon nga nasamad, kinsa gisamad uban sa Midianhon nga babaye, mao si Zambri, anak nga lalaki ni Salmon, pangulo sa panimalay sa pamilya sa mga Simeon. Ug ang ngalan sa babaye nga Midianite nga naigo mao si Chasbi, anak nga babaye ni Sur, nga magmamando sa nasud nga Ommoth, gikan sa balay sa pamilya sa Midian. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sultihi ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, pagpakaway sa mga Midianhon ug hampaka sila, tungod kay sila nagpakaway kaninyo sa limbong, sa tanan nga ilang gilimbongan kaninyo tungod sa Peor, ug tungod kang Cozbi nga anak nga babaye sa magmamando sa Midian nga ilang igsoon nga babaye, nga gihampakon sa adlaw sa hampak tungod sa Peor.

26

Ug nahitabo human sa hampak, ug misulti si Ginoo kang Moises ug kang Eleazar nga pari, nga nag-ingon, Kuhaa ang ihap sa tibuok panagtigum sa mga anak sa Israel gikan sa kaluhaan ka

tuig ang panuigon ug pataas sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, ang tanan nga mogawas aron magpahilera alang sa gubat sa Israel. Ug misulti si Moises ug si Eleazar ang pari sa Araboth sa Moab sa ibabaw sa Jordan atbang sa Jerico, nga nag-ingon, gikan sa kaluhaan ka tuig ug pataas, nga paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises; ug ang mga anak nga lalaki sa Israel nga migula gikan sa Ehipto, si Reuben kamagulangan sa Israel; ang mga anak nga lalaki ni Reuben si Enoch, ug ang katawhan ni Enoch; kang Pallu, ang katawhan ni Pallu. Sa Asron, ang katawhan sa Asronei; sa Charmi, ang katawhan sa Charmi. Kini ang mga katawhan ni Reuben, ug ang ilang pag-ihap nahimong 43,730. Ug ang mga anak nga lalaki ni Pallu mao si Eliab. Ug ang mga anak nga lalaki ni Eliab: si Namuel, ug si Dathan, ug si Abiram. Kini sila ang mga gitawag sa kongregasyon, kini sila ang mga misukol batok kang Moses ug kang Aaron uban sa kongregasyon ni Korah, sa pagsukol batok sa Ginoo. Ug pagkabuka sa yuta sa iyang baba, gitulon niya sila ug si Korah, sa kamatayon sa iyang pundok, sa dihang gilamoy sa kalayo ang kalim-an ug duha ka gatos, ug nahimo sila nga timailhan; apan ang mga anak nga lalaki ni Korah wala mamatay. Ug ang mga anak nga lalaki ni Simeon, ang katawhan sa mga anak nga lalaki ni Simeon: kang Nemuel, ang katawhan nga mga Nemuelita; kang Jamin, ang katawhan nga mga Jaminita; kang Jachin, ang katawhan nga mga Jachinita; kang Zerah, ang katawhan nga mga Zerahita; kang Saul, ang katawhan nga mga Saulita. Kini ang mga katawhan ni Simeon gikan sa ilang sensus, kaluhaag duha ka libo ug duha ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Juda mao sila si Er ug si Onan, ug

namatay si Er ug si Onan didto sa yuta sa Canaan. Ug nahimo ang mga anak nga lalaki ni Judah sumala sa ilang mga banay: kang Shiloh, ang katawhan nga Shelanite; kang Phares, ang katawhan nga Perezite; kang Zerah, ang katawhan nga Zerahite. Ug ang mga anak nga lalaki ni Phares nahimo: sa Hezron, ang katawhan nga Asronite; sa Iamun, ang katawhan nga Iamunite. Kini ang mga katawhan sa Judah sumala sa ilang inspeksyon, kapitoan ug unom ka libo ug lima ka gatos. Ug ang mga anak nga lalaki ni Issachar sumala sa ilang mga banay: kang Tola, ang banay sa mga Tolahanon; kang Puah, ang banay sa mga Puahanon; kang Jashub, ang banay sa mga Jashubhanon; kang Shimron, ang banay sa mga Shimronhanon. Kini ang mga katawhan ni Issachar gikan sa ilang sensus, upat ug kan-uman ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Zebulun sumala sa ilang mga banay: sa Sared, ang banay sa mga Saredita; sa Allon, ang banay sa mga Allonita; sa Allel, ang banay sa mga Allelita. Kini ang mga katawhan ni Zebulun gikan sa ilang ihap, kan-om ka libo ug lima ka gatos. Mga anak ni Gad sumala sa ilang mga banay: kang Zephon, ang banay sa mga Zephonhanon; kang Haggi, ang banay sa mga Haggihanon; kang Shuni, ang banay sa mga Shunihanon; kang Ozni, ang banay sa mga Oznihanon; kang Eri, ang banay sa mga Erihanon; kang Arod, ang banay sa mga Arodhanon; kang Areli, ang banay sa mga Arelihanon. Kini ang mga katawhan sa mga anak ni Gad gikan sa ilang ihisay: kap-atan ug upat ka libo ug lima ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Asher sumala sa ilang mga banay: sa Jamin, ang katawhan nga Jaminite; sa Jesou, ang katawhan nga Jesouite; sa Baria, ang katawhan nga Bariaite. Sa Kober, ang

katawhan mao ang Koberi; sa Melchiel, ang katawhan mao ang Melchieli. Ug ang ngalan sa anak nga babaye ni Asher mao si Sarai. Kini ang mga katawhan ni Asher gikan sa ilang sensus, kap-atan ug tulo ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Joseph sumala sa ilang mga banay: si Manasseh ug si Ephraim. Mga anak nga lalaki ni Manases. Kang Machir, ang katawhan nga Machirite; ug si Machir nanganak kang Gilead; kang Gilead, ang katawhan nga Gileadite. Ug kini mao ang mga anak nga lalaki ni Gilead: si Ahiezer, ang katawhan nga Achiezerite; si Cheleg, ang katawhan nga Chelegite. Kang Esriel, ang katawhan mao ang mga Esrielinhon; kang Shechem, ang katawhan mao ang mga Shecheminhon; kang Shemaer, ang katawhan mao ang mga Shemaerinhon; ug kang Hepher, ang katawhan mao ang mga Hepherinhon. Ug si Salpaad, anak nga lalaki ni Opher, wala may mga anak nga lalaki, kondili mga anak nga babaye, ug mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga babaye ni Salpaad: si Mala, ug si Noua, ug si Egla, ug si Melcha, ug si Thersa. Kini ang mga katawhan ni Manases gikan sa ilang sensus, kalim-an ug duha ka libo ug pito ka gatos. Ug kini ang mga anak nga lalaki ni Ephraim: kang Suthala, ang katawhan nga Shuthelahite; kang Taanach, ang katawhan nga Tahanite. Kini ang mga anak ni Suthala, kang Eden, ang katawhan sa Eden. Kini ang mga katawhan ni Ephraim gikan sa ilang sensus, katloan ug duha ka libo ug lima ka gatos; kini ang mga katawhan sa mga anak nga lalaki ni Joseph sumala sa ilang mga banay. Ang mga anak nga lalaki ni Benjamin sumala sa ilang mga banay: sa Bale, ang banay sa mga Bali; sa Asuber, ang banay sa mga Asuberi; sa Iachiran, ang banay sa mga Iachirani. Ngadto

sa Sophan, ang katawhan sa Sophanes. Ug ang mga anak nga lalaki ni Bale mao sila si Adar ug si Noeman; kang Adar, ang katawhan sa Adari, ug kang Noeman, ang katawhan sa Noemani. Kini ang mga anak nga lalaki ni Benjamin sumala sa ilang mga banay gikan sa ilang ihap, katloan ug lima ka libo ug lima ka gatos. Ug ang mga anak nga lalaki ni Dan sumala sa ilang mga banay: kang Samah, ang banay sa mga Shamehanon, kini ang mga banay ni Dan sumala sa ilang mga banay. Ang tanang katawhan sa mga Sahumihanon sumala sa ilang inspeksyon, kan-uman ug upat ka libo ug upat ka gatos. Ang mga anak nga lalaki ni Naphtali sumala sa ilang mga banay: kang Asiel, ang banay sa mga Jahzeelite; kang Guni, ang banay sa mga Gunite. Sa Jeser, ang katawhan mao ang Jeseri; sa Sellem, ang katawhan mao ang Sellemi. Kini ang mga katawhan ni Neftali gikan sa ilang ihap, kwarenta ka libo ug tulo ka gatos. Kini ang sensus sa mga anak sa Israel: unom ka gatos ka libo, usa ka libo, pito ka gatos ug katloan. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, niini pagabahinon ang yuta, sa pagpanunod sumala sa gidaghanon sa mga ngalan. Sa mga daghan ikaw magdugang sa panulondon, ug sa mga diyutay ikaw magminus sa ilang panulondon; sa matag usa, sumala sa ilang gihap, ihatag ang ilang panulondon. Pinaagi sa mga bahin pagabahinon ang yuta sumala sa mga ngalan, ug sumala sa mga tribo sa ilang mga katigulangan sila magapanunod. Gikan sa ripa, bahinon mo ang ilang panulondon taliwala sa daghan ug diyutay. Ug ang mga anak nga lalaki ni Levi sumala sa ilang mga banay: sa Gershon, ang katawhan nga Gershonite; sa Kohath, ang katawhan nga Kohathite; sa Merari, ang katawhan nga Merari. Kini ang mga

katawhan sa mga anak ni Levi: ang katawhan sa Lobeni, ang katawhan sa Hebroni, ang katawhan sa Kore, ug ang katawhan sa Mousi, ug si Kaath nanganak kang Amram. Ang ngalan sa iyang asawa mao si Jochebed, anak nga babaye ni Levi, nga nanganak niini kang Levi didto sa Ehipto, ug nanganak kang Amram si Aaron ug si Moses, ug si Miriam nga ilang igsoon nga babaye. Ug nahimo kang Aaron si Nadab, ug si Abiud, ug si Eleazar, ug si Ithamar. Ug namatay si Nadab ug si Abiud sa paghalad nila ug dumuloong nga kalayo atubangan sa Ginoo didto sa kamingawan sa Sinai. Ug ang gikan sa ilang sensus nahimong kaluhaan ug tulo ka libo, ang tanang lalaki gikan sa usa ka bulan ug pataas, kay wala sila giihap taliwala sa mga anak sa Israel, tungod kay wala gihatag kanila ang panulondon taliwala sa mga anak sa Israel. Ug kini ang sensus ni Moises ug ni Eleazar nga pari, nga ilang gipangisip ang mga anak sa Israel didto sa Araboth sa Moab, sa Jordan duol sa Jerico. Ug niini walay tawo sa mga gisusi ni Moises ug Aaron, kinsa nagsusi sa mga anak sa Israel didto sa kamingawan sa Sinai. Kay miingon ang Ginoo kanila, Pinaagi sa kamatayon mamatay kamo sa kamingawan, ug wala nay nahibilin kanila bisan usa, gawas kang Caleb nga anak ni Jephunneh, ug si Joshua nga anak ni Nun.

27

Ug miduol ang mga anak nga babaye ni Zelophehad nga anak ni Hepher, nga anak ni Gilead, nga anak ni Machir, sa katawhan ni

Manasseh, sa mga anak ni Joseph, ug mao kini ang ilang mga ngalan: si Mahlah, ug si Noah, ug si Hoglah, ug si Milcah, ug si Tirzah, ug mitindog sa atubangan ni Moses, ug sa atubangan ni Eleazar nga pari, ug sa atubangan sa mga pangulo, ug sa atubangan sa tibuok katilingban didto sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, nag-ingon: Ang among amahan namatay didto sa kamingawan, ug siya wala anaa sa taliwala sa katilingban nga nagtigum batok sa Ginoo sa katilingban ni Korah, kay tungod sa iyang sala siya namatay, ug mga anak nga lalaki wala mahimo kaniya; ayaw papahida ang ngalan sa among amahan gikan sa taliwala sa iyang katawhan, kay wala siyay anak nga lalaki; hatagi kami ug panag-iya sa taliwala sa mga igsoon sa among amahan. Ug gidala ni Moises ang ilang hukom sa atubangan sa Ginoo. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nag-ingon, husto ang pagsulti sa mga anak nga babaye ni Zelophehad; gasa ihatag mo kanila nga pagpanag-iya sa panulondon taliwala sa mga igsoon nga lalaki sa ilang amahan, ug ibalhin mo ang panulondon sa ilang amahan kanila. Ug sa mga anak nga lalaki sa Israel ikaw mosulti, nga nag-ingon, tawo kon siya mamatay, ug anak nga lalaki wala kaniya, ibalhin ninyo ang panulondon niya sa anak nga babaye niya. Kon apan wala anak nga babaye kaniya, ihatag ninyo ang panulondon sa igsoon nga lalaki niya. Kon wala siyay mga igsoon, ihatag ninyo ang panulondon sa igsoon sa iyang amahan. Kon ug wala siyay mga igsoon sa iyang amahan, ihatag ninyo ang panulondon sa iyang paryente nga labing duol kaniya gikan sa iyang tribo, aron mapanunod niya ang iyang mga kabtangan, ug mahimo kini nga balaod sa paghukom alang sa mga anak sa Israel, sumala sa gisugo sa Ginoo kang Moises. Ug

miingon ang Ginoo kang Moises, Saka ngadto sa bukid nga anaa sa unahan sa Jordan, kini nga bukid sa Nabau, ug tan-awa ang yuta sa Canaan nga akong gihatag sa mga anak sa Israel nga ilang panag-iyahan. Ug makita nimo kini, ug idugang ikaw ngadto sa imong katawhan, sama sa gidugang si Aaron nga imong igsoon didto sa Bukid sa Hor. Kay nakalapas kamo sa akong pulong didto sa kamingawan sa Sin, sa dihang misupak ang katilingban aron pagbalaan ninyo ako, wala ninyo ako gibalaan sa tubig sa ilang atubangan. Kini mao ang tubig sa panagbingkil didto sa Kadesh sa kamingawan sa Sin. Ug miingon si Moises ngadto sa Ginoo, hinaot nga magpili ang Ginoo ang Dios sa mga espiritu ug sa tanang unod ug tawo alang niining tibuok katilingban, kinsa mogawas sa atubangan sa ilang nawong, ug kinsa mosulod sa atubangan sa ilang nawong, ug kinsa mogawas kanila, ug kinsa mosulod kanila, ug dili mahimong ang tibuok katilingban sa Ginoo sama sa mga karnero nga wala silay magbalantay. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa alang sa imong kaugalingon si Josue anak ni Nun, usa ka tawo nga adunay espiritu diha sa iyang kaugalingon, ug ibutang mo ang imong mga kamot sa ibabaw kaniya. Ug ipatindog mo siya sa atubangan ni Eleazar nga pari, ug hatagan mo siya ug sugo sa atubangan sa tibuok panagtigum, ug hatagan mo ug sugo mahitungod kaniya sa atubangan nila. Ug ikaw maghatag sa imong himaya ibabaw kaniya, aron nga ang mga anak sa Israel mamati kaniya. Ug sa atubangan ni Eleazar nga pari mobarog siya, ug mangutana sila kaniya sa hukom sa mga pagpakita sa atubangan sa Ginoo. Sa iyang baba mogawas sila, ug sa iyang baba mosulod sila—siya

ug ang mga anak sa Israel nga managsama sa hunahuna, ug ang tibuok katilingban. Ug gibuhat ni Moises sama sa gisugo kaniya sa Ginoo; ug gikuha niya si Josue, gipatindog niya siya atubangan ni Eleazar nga pari, ug atubangan sa tanan nga panagtigum, ug gipatong niya ang iyang mga kamot sa ibabaw kaniya, ug gitukod niya siya sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises.

28

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sugoa ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, nga nag-ingon, ang akong mga gasa, akong mga gasa, akong mga halad alang sa humot nga kahumot, bantayan ninyo nga ihalad kanako sa akong mga fiesta. Ug moingon ka kanila, Mao kini ang mga halad nga inyong ihalad sa Ginoo: duha ka nating karnero nga usa na ka tuig ang edad ug walay ikasaway matag adlaw alang sa halad nga sinunog nga kanunay. Ang usa ka nating karnero buhaton mo sa buntag, ug ang ikaduhang nating karnero buhaton mo sa hapon. Ug buhaton mo ang ikanapulo sa ephah nga pinong harina alang sa halad nga sinagol sa lana, sa ikaupat sa hin. Halad nga sinunog nga kanunay, ang nahimo sa bukid sa Sinai, usa ka kahumot nga baho alang sa Ginoo. Ug ang iyang halad nga ilimnon ang ikaupat sa hin alang sa usa ka nating karnero; sa balaang dapit magbubo ka ug halad nga ilimnon nga makusog nga ilimnon alang sa Ginoo; ug ang ikaduhang nating karnero buhaton mo paingon sa gabii; sumala sa iyang halad ug

sumala sa iyang halad nga ilimnon buhaton ninyo ingon nga humot nga kahumot alang sa Ginoo. Ug sa adlaw sa mga igpapahulay maghalad kamo ug duha ka nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon nga walay ikasaway, ug duha ka ikapulo sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa halad ug halad nga ilimnon, halad nga sinunog sa mga igpapahulay sa mga igpapahulay ibabaw sa halad nga sinunog nga kanunay, ug ang halad nga ilimnon niini. Ug sa mga bag-ong bulan maghalad kamo ug halad-sinunog sa Ginoo, duha ka nating baka gikan sa mga baka, ug usa ka laking karnero, pito ka nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon nga walay ikasaway; Tulo ka ikanapulo sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa usa ka nating baka, ug duha ka ikanapulo sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa usa ka laking karnero; Ikanapulo nga ikanapulo sa pinong harina nga gisagol sa lana alang sa usa ka nating karnero, usa ka halad nga kahumot nga maayong baho, halad sa Ginoo. Ang ilang halad nga ilimnon ang katunga sa hin mahimong alang sa usa ka nating baka; ug ang ikatulo sa hin mahimong alang sa usa ka laking karnero. Ug ang ikaupat sa hin mahimong alang sa nating usa ka bino; kini ang halad sinunog bulan gikan sa bulan ngadto sa mga bulan sa tuig. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala ngadto sa Ginoo, ibabaw sa halad sinunog nga kanunay pagabuhaton kini, ug ang halad ilimnon niini. Ug sa unang bulan, sa ikanapulo ug upat nga adlaw sa bulan, pasko sa Ginoo. Ug sa ikanapulo ug lima ka adlaw sa niining bulana pista, pito ka adlaw kamo magkaon ug tinapay nga walay patubo. Ug ang unang adlaw nga gitawag nga balaan mahimong alang kaninyo, dili kamo magbuhat ug bisan

unsang uliponong buhat. Ug maghalad kamo ug mga halad nga sinunog, halad alang sa Ginoo: duha ka nating baka, usa ka torong karnero, pito ka nating karnero nga usa na ka tuig ang edad, nga walay tatsa alang kaninyo. Ug ang ilang halad mao ang pinong harina nga gisagol sa lana, tulo ka ikapulo alang sa usa ka nating baka, ug duha ka ikapulo alang sa usa ka nating karnero. Ikanapulo ikanapulo buhaton mo alang sa usa ka nating karnero, alang sa pito ka mga nating karnero. Ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala, aron sa paghimo ug pag-ula alang kaninyo; Gawas sa halad sinunog nga kanunay nga sa buntag, nga mao ang halad sinunog nga padayon. Kini sumala niini buhaton ninyo matag adlaw sulod sa pito ka adlaw, usa ka gasa nga halad alang sa kahumot nga baho ngadto sa Ginoo; ibabaw sa kanunayng halad-sinunog buhaton ninyo ang halad-ilimnon niini. Ug ang ikapitong adlaw gitawag nga balaan mahimo alang kaninyo, bisan unsang trabahong uliponon dili ninyo pagabuhaton sa maong adlaw. Ug sa adlaw sa mga bag-ong bunga, sa dihang kamo maghalad ug bag-ong halad sa Ginoo sa mga semana, usa ka balaan nga pagtigom mahimong alang kaninyo, walay bisan unsang buluhaton nga uliponon nga inyong buhaton. Ug maghalad kamo ug mga sinunog nga halad alang sa kahumot nga baho ngadto sa Ginoo: duha ka nating baka, usa ka torong karnero, ug pito ka nating karnero nga usa na ka tuig ang edad nga walay tatsa. Ang ilang halad fino nga harina nga gisagol sa lana, tulo ka ikapulo alang sa usa ka nating baka, ug duha ka ikapulo alang sa usa ka nating karnero. Ikanapulo ikanapulo sa matag nating nga usa, sa pito ka mga nating; ug usa ka kanding gikan sa mga kanding

mahitungod sa sala, sa paghimo ug pag-ula alang kaninyo; gawas sa halad-sinunog nga kanunay; ug ang halad nila buhaton ninyo alang kanako, walay ikasaway mahimo sila kaninyo, ug ang ilang mga halad-ilimnon.

29

Ug sa ikapitong bulan, sa unang adlaw sa bulan, usa ka balaang pagtigom mahimong alang kaninyo, walay bisan unsang uliponong buhat nga inyong buhaton, usa kini ka adlaw sa timailhan alang kaninyo. Ug kamo maghalad ug mga sinunog nga halad alang sa kahumot nga baho ngadto sa Ginoo: usa ka nating baka, usa ka laking karnero, ug pito ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang halad fino nga harina nga gisagol sa lana; tulo ka ikapulo alang sa usa ka nating baka, ug duha ka ikapulo alang sa usa ka laking karnero; Ikapulo nga ikapulo alang sa usa ka nating karnero, alang sa pito ka nating karnero; Ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala, aron sa paghimo ug pag-ula alang kaninyo; Gawas sa mga halad sinunog sa bag-ong bulan; ug ang ilang mga halad, ug ang ilang mga halad nga ilimnon, ug ang halad sinunog nga kanunay; ug ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon sumala sa ilang gitudlo ngadto sa humot nga kahumot alang sa Ginoo. Ug sa ikanapulo niining bulana, gitawag nga balaan kini alang kaninyo, ug magsakit kamo sa inyong mga kalag, ug dili kamo magbuhat sa bisan unsang buhat. Ug dad-on ninyo ang mga halad-sinunog alang sa

kahumot nga baho ngadto sa Ginoo, mga halad sa Ginoo: usa ka nating baka gikan sa mga torong baka, usa ka laking karnero, pito ka nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon, nga walay ikasaway—sila mahimong walay ikasaway alang kaninyo. Ang halad nila fino nga harina nga gisagol sa lana; tulo ka ikapulo alang sa usa ka nating baka, ug duha ka ikapulo alang sa usa ka laking karnero; Ikapulo nga ikapulo alang sa usa ka nating karnero, alang sa pito ka mga nating karnero; Ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala, sa paghimo ug pag-ula alang kaninyo; gawas sa mahitungod sa sala sa pag-ula, ug ang halad sinunog nga tibuok nga kanunay; ang halad niini, ug ang halad ilimnon niini sumala sa pagtandi ngadto sa kahumot nga baho nga halad sa Ginoo. Ug sa ika-napulo ug lima ka adlaw sa ikapitong bulan niini, gitawag nga balaan mahimong alang kaninyo, dili kamo magbuhat ug bisan unsang buluhaton nga ulipon, ug saulogon ninyo kini nga kasaulogan alang sa Ginoo sulod sa pito ka adlaw. Ug maghalad kamo ug mga sinunog nga halad, halad alang sa humot nga kapahumot ngadto sa Ginoo, sa unang adlaw: napulo ug tulo ka nating baka gikan sa mga baka, duha ka torong karnero, napulo ug upat ka nating karnero nga usa ka tuig ang panuigon, nga walay ikasaway. Ang ilang mga halad fino nga harina nga gisagol sa lana: tulo ka ikapulo alang sa usa ka nating baka, alang sa napulog tulo ka mga nating baka; ug duha ka ikapulo alang sa usa ka laking karnero, alang sa duha ka mga laking karnero; ikapulo nga ikapulo alang sa usa ka nating karnero, alang sa upat ug napulo ka mga nating karnero; ug usa ka laking kanding gikan sa mga kanding mahitungod sa sala; gawas sa halad

sinunog nga kanunay; ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon. Ug sa ikaduhang adlaw: napulog duha ka nating baka, duha ka laking karnero, napulog upat ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang sakripisyo ug ang ilang halad nga ilimnon alang sa mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang interpretasyon. ug usa ka nating kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad ilimnon. Sa ikatulo nga adlaw: onse ka nating baka, duha ka laking karnero, napulo ug upat ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang sakripisyo ug ang ilang halad nga ilimnon alang sa mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang interpretasyon. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad-sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad-ilimnon. Sa ikaupat nga adlaw: napulo ka nating baka, duha ka laking karnero, napulo ug upat ka nating karnero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon alang sa mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang paghubad. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad-sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad-ilimnon. Sa ikalimang adlaw: siyam ka nating baka, duha ka karnero, napulo ug upat ka kordero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon alang sa

mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang paghubad. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa sinunog nga halad nga gihalad kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga ilimnong halad. Sa ikaunom nga adlaw: walo ka nating baka, duha ka laking karnero, napulog upat ka nating kordero nga usa ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon alang sa mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang paghubad. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad-sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad-ilimnon. Sa ikapitong adlaw: pito ka nating baka, duha ka laking karnero, napulo ug upat ka nating karnero nga usa na ka tuig ang edad nga walay tatsa. Ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon alang sa mga nating baka ug sa mga laking karnero ug sa mga nating karnero sumala sa ilang gidaghanon, sumala sa ilang paghubad. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad-sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad-ilimnon. Ug sa ikawalo nga adlaw adunay pagsarado nga tigum alang kaninyo, dili kamo magbuhat ug bisan unsang trabahong ulipon niadto. Ug maghalad kamo ug mga sinunog nga halad alang sa kahumot nga baho, mga halad ngadto sa Ginoo: usa ka nating baka, usa ka laking karnero, pito ka nating karnero nga usa na ka tuig ang edad nga walay ikasaway. Ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad nga ilimnon alang sa nating baka ug sa laking karnero ug sa mga nating karnero, sumala sa ilang

gidaghanon, sumala sa ilang kahusay. Ug usa ka kanding gikan sa mga kanding alang sa sala, gawas sa halad-sinunog nga kanunay, ang ilang mga halad ug ang ilang mga halad-ilimnon. Kini nga mga butang buhaton ninyo alang sa Ginoo sa inyong mga pista, gawas sa inyong mga pag-ampo, ug ang inyong mga boluntaryo, ug ang inyong mga sinunog nga halad, ug ang inyong mga sakripisyo, ug ang inyong mga ilawon nga halad, ug ang inyong mga kaluwasan.

30

Ug misulti si Moises sa mga anak sa Israel sumala sa tanan nga gimando sa Ginoo kang Moises. Ug misulti si Moises ngadto sa mga pangulo sa mga tribo sa mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Mao kini ang pulong nga gimando sa Ginoo. Ang tawo nga mopanaad ug panaad sa Ginoo, o manumpa ug panumpa, o magbugtong ug bugto mahitungod sa iyang kalag, dili niya pagapakaulawan ang iyang pulong; tanan nga mogula gikan sa iyang baba, iyang buhaton. Kung moboto ang babaye ug panalangin sa Ginoo, o magbuot ug obligasyon sa balay sa iyang amahan sa iyang pagkabatan-on, ug makadungog ang iyang amahan sa iyang mga panalangin, ug sa iyang mga obligasyon nga iyang gibuot batok sa iyang kalag, ug maghilom ang iyang amahan, ug motindog ang tanan niyang mga panalangin, ug ang tanan nga mga obligasyon nga iyang gibuot batok sa iyang kalag, magpabilin kini kaniya. Apan kung modumili gayod ang iyang amahan, sa bisan unsang adlaw nga makadungog siya sa

tanan niyang mga panalangin ug sa mga obligasyon nga iyang gibuot batok sa iyang kalag, dili kini motindog. Ug ang Ginoo maghinlo kaniya, tungod kay midumili ang iyang amahan. Kung nahimo na siya nga asawa sa usa ka lalaki, ug ang iyang mga pag-ampo anaa kaniya sumala sa pagbulagbulag sa iyang mga ngabil, nga iyang gigapos batok sa iyang kalag, ug ang iyang bana makadungog, ug magpakahilom siya kaniya sa bisan unsang adlaw nga siya makadungog, ug sa ingon niana motindog ang tanan niyang mga pag-ampo, ug ang iyang mga obligasyon nga iyang gigapos batok sa iyang kalag, motindog. Kung apan ang iyang bana mosupak sa adlaw nga iyang madungog kini, ang tanan niyang mga pag-ampo ug ang tanan niyang mga obligasyon nga iyang gihimo batok sa iyang kalag dili magpabilin, tungod kay ang bana misupak kaniya, ug ang Ginoo maghinlo kaniya. Ug ang panalangin sa balo ug sa gisalikway, bisan unsa kon mosaad siya sumala sa iyang kalag, magpabilin kini kaniya. Kung apan sulod sa balay sa iyang bana ang iyang panaad, o ang hugot nga obligasyon batok sa iyang kalag uban sa panumpa, ug makadungog ang iyang bana, ug magpakahilom kaniya, ug dili mobalibad kaniya, ug motindog ang tanan niyang mga panaad, ug ang tanan niyang mga hugot nga obligasyon nga iyang gihigot batok sa iyang kalag, motindog kini batok kaniya. Kon apan tangtangon sa iyang bana sa bisan unsa nga adlaw nga iyang madunggan, ang tanan nga mogawas gikan sa iyang mga ngabil sumala sa iyang mga pag-ampo ug sumala sa mga obligasyon nga naglambigit sa iyang kalag, dili magpabilin kaniya, kay ang iyang bana nagtangtang niini, ug ang Ginoo maglimpyo kaniya. Tanang panalangin ug tanang

panumpa sa bugkos sa pagdaot sa kalag, ang bana niya magtukod niini kaniya, ug ang bana niya mokuha niini. Apan kon hilom siya magpabilin nga hilom kaniya adlaw gikan sa adlaw, ug magtukod kaniya sa tanang mga panalangin niya, ug ang mga obligasyon nga anaa kaniya magtukod kaniya, tungod kay nahilom siya kaniya sa adlaw nga iyang nadungog. Kon apan pagtangtang gitangtang sa iyang lalaki human sa adlaw nga nadungog niya, pagadawaton niya ang iyang sala. Mao kini ang mga balaod nga gitudlo sa Ginoo kang Moises, taliwala sa lalaki ug sa iyang asawa, ug taliwala sa amahan ug sa anak nga babaye sa pagkabatan-on didto sa balay sa amahan.

31

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, panimalos sa panimalos sa mga anak sa Israel gikan sa mga Midianhon, ug sa kataposan ikaw idugang ngadto sa imong katawhan. Ug misulti si Moises ngadto sa katawhan, nga nag-ingon, Armahi ninyo ang mga tawo gikan kaninyo, ug ibutang sila sa panagsangka atubangan sa Ginoo batok sa Midian, aron sa paghatag sa pagpanimalos gikan sa Ginoo ngadto sa Midian. Libo gikan sa matag tribo, libo gikan sa matag tribo, gikan sa tanang mga tribo sa mga anak sa Israel, ipadala aron makiggubat. Ug sila nag-ihap gikan sa mga libo sa Israel ug usa ka libo gikan sa matag tribo, napulog duha ka libo nga armado alang sa gubat. Ug gipadala ni Moises sila, usa ka libo gikan sa matag tribo, usa ka libo gikan sa matag tribo, uban sa ilang kusog, ug si Pinehas nga anak ni

Eleazar nga anak ni Aaron nga pari, ug ang balaang mga sudlanan, ug ang mga trumpeta sa mga signal diha sa ilang mga kamot. Ug mihilera sila sa gubat batok sa Midian, sama sa gimando sa Ginoo kang Moises, ug gipatay nila ang tanang lalaki. Ug ang mga hari sa Midian ilang gipatay kauban sa mga nasamdan nila: si Evi, si Rekem, si Zur, si Hur, ug si Reba, lima ka mga hari sa Midian; ug si Balaam nga anak ni Beor ilang gipatay pinaagi sa espada kauban sa mga nasamdan nila. Ug ilang gitulis ang mga kababayen-an sa Midian, ug ang ilang mga bagahe, ug ang ilang mga kahayupan, ug ang tanan nilang mga kabtangan; ug ang ilang kusog ilang gitulis. Ug ang tanan nilang mga siyudad didto sa ilang mga pinuy-anan, ug ang ilang mga uma ilang gisunog pinaagi sa kalayo. Ug gikuha nila ang tanan nilang inilog, ug ang tanan nilang inagaw gikan sa tawo hangtod sa mananap. Ug gidala nila ngadto kang Moises ug ngadto kang Eleazar nga pari, ug ngadto sa tanang mga anak sa Israel, ang mga binihag, ug ang mga inagaw, ug ang mga tulisanan ngadto sa kampo didto sa Araboth sa Moab, nga anaa sa ibabaw sa Jordan atbang sa Jericho. Ug migawas si Moises ug si Eleazar nga pari ug ang tanang mga pangulo sa katilingban aron sa pagtagbo kanila sa gawas sa kampo. Ug nasuko si Moises sa mga tigdumala sa kasundalohan, sa mga komandante sa linibo ug sa mga komandante sa ginatos nga nagagikan sa linya sa gubat. Ug miingon si Moises kanila, Nganong gibuhian ninyo ang tanang babaye? Kini sila alang sa mga anak nga lalaki sa Israel sumala sa pulong ni Balaam aron sa pagtipas ug sa pagtan-aw sa ibabaw sa pulong sa Ginoo tungod sa Peor, ug nahitabo ang hampak sulod sa tibuok katilingban sa Ginoo. Ug karon patya ang tanang

lalaki sulod sa tanang inilog, ug ang tanang babaye nga nakaila sa higdaanan sa lalaki, patya usab. Ug ang tanang inagaw sa mga kababayen-an nga wala makaila sa higdaanan sa lalaki, luwasa ninyo sila nga buhi. Ug kamo magkampo sa gawas sa kampo sulod sa pito ka adlaw, ang tanan nga nakapatay ug ang naghikap sa gipatay pagahinloan sa ikatulo nga adlaw, ug sa ikapito nga adlaw kamo ug ang inyong mga bihag. Ug ang tanang tabon ug ang tanang sudlanan nga hinimo sa panit, ug ang tanang butang nga hinimo gikan sa panit sa kanding, ug ang tanang sudlanan nga kahoy—kinahanglan ninyong hinloan. Ug miingon si Eleazar nga pari ngadto sa mga tawo sa kasundalohan nga nanggikan sa linya sa gubat, kini ang balaod sa kasugoan nga gimando sa Ginoo kang Moises. Gawas sa bulawan ug plata ug tumbaga ug puthaw ug tingga ug lata, ang tanan nga butang nga moagi sa kalayo pagahinloan, apan pinaagi sa tubig sa paghinlo pagahinloan; ug ang tanan nga dili moagi sa kalayo, moagi sa tubig. Ug labhan ninyo ang mga baro sa ikapitong adlaw, ug kamo mahinlo, ug human niini mosulod kamo sa kampo. Ug misulti ang Ginoo ngadto kang Moises, nga nag-ingon, kuhaa ang kinatibuk-an sa mga inagaw sa pagkabihag gikan sa tawo hangtod sa mananap, ikaw ug si Eleazar ang pari ug ang mga pangulo sa mga amahan sa panagtigum. Ug bahinon ninyo ang mga inagaw taliwala sa mga manggugubat nga nanggula sa gubat, ug taliwala sa tibuok katilingban. Ug kamo mokuhag usa ka kalag gikan sa lima ka gatos, gikan sa mga tawo nga manggugubat nga migawas ngadto sa gubat, gikan sa mga tawo, ug gikan sa mga mananap, ug gikan sa mga baka, ug gikan sa mga karnero, ug gikan sa mga

asno alang sa Ginoo; ug gikan sa katunga nila kamo modawat. Ug ikaw mohatag kang Eleazar nga pari sa mga unang bunga sa Ginoo. Ug gikan sa katunga sa mga anak sa Israel, kuhaon mo ang usa gikan sa kalim-an gikan sa mga tawo, ug gikan sa mga baka, ug gikan sa mga karnero, ug gikan sa mga asno, ug gikan sa tanang mga kahayopan, ug ihatag mo kini ngadto sa mga Levita nga nagbantay sa mga pagbantay sulod sa tolda sa Ginoo. Ug gibuhat ni Moses ug ni Eleazar nga pari sumala sa gimando sa Ginoo kang Moses. Ug nahimo ang sobra sa inagaw nga giinagaw sa mga lalaki nga mga manggugubat, gikan sa mga karnero, unom ka gatos ug kapitoan ug lima ka libo; Ug mga baka, duha ug kapitoan ka libo; Ug mga asno, usa ug kan-uman ka libo; Ug mga kalag sa mga tawo gikan sa mga babaye nga wala makaila sa higdaanan sa lalaki, tanang mga kalag, duha ug katloan ka libo. Ug ang katunga nga bahin sa mga nakagawas sa gubat gikan sa gidaghanon sa mga karnero nahimong tulo ka gatos katloan ka libo ug pito ka libo ug lima ka gatos. Ug nahimo ang bahin alang sa Ginoo gikan sa mga karnero, unom ka gatos kapitoan ug lima; Ug mga baka, unom ug katloan ka libo, ug ang bahin alang sa Ginoo, duha ug kapitoan; Ug mga asno, katloan ka libo ug lima ka gatos, ug ang bahin alang sa Ginoo, usa ug kan-oman; Ug mga kalag sa mga tawo, napulog unom ka libo, ug ang bahin nila alang sa Ginoo, katloan ug duha ka kalag. Ug gihatag ni Moises sa Ginoo ang halad sa Dios kang Eleazar nga pari, sama sa gisugo sa Ginoo kang Moises; gikan sa katunga sa mga anak nga lalaki sa Israel, nga gibahin ni Moises gikan sa mga tawo nga mga manggugubat. Ug ang katunga gikan sa panagtigum gikan sa mga karnero nahimo, tulo ka gatos ug

katloan ka libo ug pito ka libo ug lima ka gatos; Ug mga baka, unom ug katloan ka libo; Mga asno, katloan ka libo ug lima ka gatos; Ug mga kalag sa mga tawo, unom ug napulo ka libo. Ug mikuha si Moises gikan sa tunga bahin sa mga anak sa Israel ang usa gikan sa kalim-an, gikan sa mga tawo ug gikan sa mga kahayupan, ug mihatag niini ngadto sa mga Levita nga nagbantay sa mga bantay sa tolda sa Ginoo, sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises. Ug miduol kang Moises ang tanan nga gitudlo ngadto sa mga chiliarchy sa pwersa, mga chiliarch ug mga centurion, ug miingon kang Moises, Ang imong mga sulugoon nakakuha sa ihap sa mga lalaki nga manggugubat nga uban kanamo, ug wala nawala gikan kanila bisan usa. Ug nagtanyag kami sa gasa ngadto sa Ginoo, ang matag tawo nga nakakaplag ug bulawang sudlanan ug pulseras ug saksakanan ug singsing ug brasalete ug kuwintas, aron sa pagpasig-uli alang kanamo sa atubangan sa Ginoo. Ug gikuha ni Moises ug ni Eleazar nga pari ang bulawan gikan kanila, ang tanang hinimo nga mga butang. Ug ang tanan nga bulawan nga halad nga ilang gihalad sa Ginoo napulog unom ka libo ug pito ka gatos ug kalim-an ka siklo gikan sa mga kumander sa linibo ug gikan sa mga kumander sa ginatos. Ug ang mga manggugubat nangawkaw, matag-usa alang sa iyang kaugalingon. Ug mikuha si Moises ug si Eleazar nga pari sa bulawan gikan sa mga kumander sa mga libo ug gikan sa mga kumander sa mga gatus, ug gidala niya kini ngadto sa tolda sa pagpamatuod, handumanan sa mga anak sa Israel sa atubangan sa Ginoo.

32

Ug daghan kaayo nga mga kahayupan ang mga anak ni Reuben ug ang mga anak ni Gad, daghan kaayo gyud; ug nakita nila ang yuta sa Jazer ug ang yuta sa Gilead; ug ang dapit, dapit alang sa mga kahayupan. Ug miduol ang mga anak ni Reuben ug ang mga anak ni Gad, misulti kang Moises ug kang Eleazar nga pari ug sa mga pangulo sa panagtigum, nga nag-ingon, Ataroth ug Dibon ug Jazer ug Nimrah ug Heshbon ug Elealeh ug Sebam ug Nebo ug Beon, ang yuta nga gitugyan sa Ginoo sa atubangan sa mga anak sa Israel, yuta alang sa pagpasibsib sa mga kahayupan, ug ang imong mga sulugoon adunay mga kahayupan. Ug miingon sila, Kung nakakaplag kami ug pabor sa imong atubangan, ihatag kining yutaa sa imong mga sulugoon ingon nga panag-iya, ug ayaw kami pagtaboka sa Jordan. Ug miingon si Moises sa mga anak ni Gad ug sa mga anak ni Ruben, Ang inyong mga igsoon moadto sa gubat, ug kamo maglingkod lang dinhi? Ug nganong gipahisalaag ninyo ang hunahuna sa mga anak sa Israel nga dili sila motabok ngadto sa yuta nga gihatag sa Ginoo kanila? Wala ba maghimo niini ang inyong mga amahan, sa dihang gipadala ko sila gikan sa Kadesh Barnea aron susihon ang yuta? Ug mitungas sila sa walog sa pungpong sa ubas, ug ilang gitan-aw ang yuta, ug ilang gipahilayo ang kasingkasing sa mga anak sa Israel, aron dili sila mosulod ngadto sa yuta nga gihatag sa Ginoo kanila. Ug nasuko sa kasuko ang Ginoo niadtong adlawa, ug nanumpa, nga nag-ingon, kung makakita kining mga tawhana nga mitungas gikan sa Ehipto gikan sa

kaluhaan ka tuig ug pataas, nga nakahibalo sa maayo ug sa dautan, sa yuta nga akong gipanumpa kang Abraham ug kang Isaac ug kang Jacob, kay wala sila mosunod sa akong likod; gawas si Caleb nga anak ni Jephunneh nga gibulag, ug si Josue nga anak ni Nun, tungod kay misunod siya sa likod sa Ginoo. Ug nasuko pag-ayo ang Ginoo sa Israel, ug gikatag niya sila sa kamingawan sulod sa kwarenta ka tuig, hangtod nahurot ang tibuok kaliwatan nga nagbuhat sa dautan sa atubangan sa Ginoo. Tan-awa, kamo mitindog puli sa inyong mga amahan, pagkalaglag sa mga makasasalang tawo, aron modugang pa sa kasuko sa kapungot sa Ginoo ibabaw sa Israel. Kay kamo mobiya gikan kaniya aron modugang pa sa pagbiya kaniya sa kamingawan, ug kamo magmasupilon batok sa tibuok katilingban niini. Ug miduol sila kaniya ug miingon, Magtukod kami dinhi ug mga toril sa karnero alang sa among mga baka, ug mga siyudad alang sa among mga kabtangan. Ug kami magsangkap sa among kaugalingon nga may pagbantay una pa sa mga anak sa Israel, hangtod nga kami makadala kanila ngadto sa ilang kaugalingong dapit, ug ang among mga butang magpuyo sulod sa mga siyudad nga may kuta tungod sa mga nagpuyo sa yuta. Dili kami mobalik sa among mga balay hangtod nga mabahin ang mga anak sa Israel, matag usa sa iyang panulondon. Ug dili na kami magpanunod uban kanila gikan sa unahan sa Jordan ug sa unahan, tungod kay nakadawat na kami sa among mga bahin sa unahan sa Jordan sa sidlakan. Ug miingon kang kanila si Moises, Kung buhaton ninyo sumala niining pulonga, kung mag-armas kamo sa atubangan sa Ginoo ngadto sa gubat, ug moagi ang tanan ninyong mga sundalo sa

Jordan sa atubangan sa Ginoo, hangtod malaglag ang iyang kaaway gikan sa iyang nawong, ug mabuntog ang yuta sa atubangan sa Ginoo, ug human niini mobalik kamo, ug mahimo kamong walay sala sa atubangan sa Ginoo, ug gikan sa Israel; ug mahimo kining yutaa nga inyoha sa pagpanag-iya sa atubangan sa Ginoo. Kon apan dili ninyo buhaton kini, makasala kamo sa atubangan sa Ginoo, ug mahibaloan ninyo ang inyong sala, sa dihang moabot kaninyo ang mga kadaot. Ug motukod kamo alang sa inyong kaugalingon ug mga siyudad para sa inyong mga butang, ug mga uma para sa inyong mga baka, ug buhaton ninyo ang mogawas gikan sa inyong baba. Ug miingon ang mga anak ni Reuben ug ang mga anak ni Gad kang Moises, nga nag-ingon, ang imong mga sulugoon magabuhat sumala sa gisugo sa among Ginoo. Ang among bagahe, ug ang among mga asawa, ug ang tanan among mga baka mahimong anaa sa mga siyudad sa Gilead. Apan ang imong mga anak moagi silang tanan nga sangkap sa hinagiban ug nakalinya atubangan sa Ginoo ngadto sa gubat, sa paagi nga ang Ginoo nag-ingon. Ug gitukod ni Moises kanila si Eleazar nga pari, ug si Josue nga anak ni Nun, ug ang mga pangulo sa mga banay sa mga tribo sa Israel. Ug miingon si Moises kanila, Kung motabok ang mga anak ni Reuben ug ang mga anak ni Gad uban kaninyo sa Jordan, ang tanan nasangkapan alang sa gubat atubangan sa Ginoo, ug mapildi ninyo ang yuta atubangan ninyo, ug ihatag ninyo kanila ang yuta sa Gilead ingon nga pagpanag-iya. Kon apan dili sila motabok nga sangkap sa hinagiban uban kaninyo ngadto sa gubat atubangan sa Ginoo, ug dad-on ninyo sa tabok ang ilang mga butang, ug ang ilang mga kababayen-an, ug ang ilang mga

kahayopan una kaninyo ngadto sa yuta sa Canaan, ug sila magapanunod uban kaninyo sa yuta sa Canaan. Ug mitubag ang mga anak ni Reuben ug ang mga anak ni Gad nga nag-ingon, Bisan unsa ang Ginoo nag-ingon sa mga sulogoon, mao usab among buhaton. Molabang kami nga sangkap sa hinagiban sa atubangan sa Ginoo ngadto sa yuta sa Canaan, ug ihatag ninyo ang panag-iya kanamo sa unahan sa Jordan. Ug gihatag ni Moises kanila, sa mga anak ni Gad, ug sa mga anak ni Reuben, ug sa katunga sa tribo ni Manasseh nga mga anak ni Joseph, ang gingharian ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, ug ang gingharian ni Og nga hari sa Bashan, ang yuta ug ang mga siyudad uban ang mga utlanan niini, ang mga siyudad sa yuta nga nagpalibot. Ug nagtukod ang mga anak ni Gad sa Dibon, ug sa Ataroth, ug sa Aroer, ug sa Sophar, ug sa Jazer, ug gipataas nila kini, ug sa Nimrah, ug sa Beth Haran, mga siyudad nga gipanalipdan, ug mga panimalay sa mga karnero. Ug ang mga anak ni Reuben nagtukod sa Heshbon, ug Elealeh, ug Kiriathaim, ug ang Baal Meon, nga gipalibotan, ug ang Sibmah; ug ilang ginganlan sumala sa ilang mga ngalan ang mga ngalan sa mga siyudad nga ilang gitukod. Ug miadto ang anak nga lalaki ni Machir nga anak ni Manasseh sa Gilead, ug mikuha niini, ug gilaglag niya ang Amorihanon nga nagpuyo niini. Ug gihatag ni Moises ang Gilead kang Machir nga anak ni Manases, ug mipuyo siya didto. Ug si Jair nga anak ni Manasseh miadto ug misakop sa ilang mga farmsteads, ug ginganlan niya kini nga mga farmsteads ni Jair. Ug si Nabau miadto, ug mikuha sa Kohath ug sa mga baryo niini, ug ginganlan niya kini nga Naboth gikan sa iyang ngalan.

33

Ug mao kini ang mga yugto sa mga anak sa Israel, sa dihang nanggula sila gikan sa yuta sa Ehipto uban sa ilang kusog pinaagi sa kamot ni Moises ug ni Aaron. Ug misulat si Moises sa ilang mga pagbiya ug sa ilang mga hugna pinaagi sa pulong sa Ginoo, ug kini mao ang mga hugna sa ilang panaw. Mibiya sila gikan sa Rameses sa unang bulan, sa ikalima ug napulo ka adlaw sa unang bulan, sa sunod adlaw sa pasko migula ang mga anak sa Israel nga may taas nga kamot atubangan sa tanan nga mga Ehiptohanon. Ug ang mga Ehiptohanon naglubong gikan kanila sa tanang mga patay nga gihampak sa Ginoo, ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto, ug sa ilang mga diyos gihimo sa Ginoo ang pagpanimalos. Ug human mobiya ang mga anak sa Israel gikan sa Rameses, nagkampo sila sa Succoth. Ug human mibiya gikan sa Succoth, nagkampo sila sa Etham, nga usa ka bahin sa kamingawan. Ug mibiya sila gikan sa Etham, ug nagkampo sila sa baba sa Iroth, nga atbang sa Baal Zephon, ug nagkampo sila atbang sa Migdol. Ug sila mibiya atbang sa Eiroth, ug mitabok sa tunga sa dagat paingon sa kamingawan, ug milakaw sulod sa tulo ka adlaw latas sa kamingawan, ug nagkampo sa Pikriais. Ug mibiya sila gikan sa Pait nga mga tubig, ug miabot sila sa Elim, ug didto sa Elim adunay napulog duha ka mga tuboran sa tubig, ug kapitoan ka mga punoan sa palmera, ug nagkampo sila didto tupad sa tubig. Ug mibiya sila gikan sa Elim, ug nagkampo sila sa daplin sa Pulang Dagat. Ug mibiya sila gikan sa Pulang Dagat, ug nagkampo sila sa

kamingawan sa Sin. Ug mibiya sila gikan sa kamingawan sa Sin, ug nagkampo sila sa Rephaka. Ug mibiya sila gikan sa Raphaca, ug nagkampo sila sa Ailus. Ug mibiya sila gikan sa Ailous, ug nagkampo sila sa Raphidin, ug wala didtoy tubig alang sa katawhan nga ilang imnon. Ug mibiya sila gikan sa Raphidin, ug nagkampo sila sa kamingawan sa Sinai. Ug mibiya sila gikan sa kamingawan sa Sinai, ug nagkampo sila sa mga lubnganan sa tinguha. Ug mibiya sila gikan sa mga lubnganan sa tinguha, ug nagkampo sila sa Aseroth. Ug mibiya sila gikan sa Aseroth, ug nagkampo sila sa Rathamah. Ug mibiya sila gikan sa Rathamah, ug nagkampo sila sa Remmon Phares. Ug mibiya sila gikan sa Remmon Phares, ug nagkampo sila sa Lebona. Ug mibiya sila gikan sa Lebona, ug miampo sila sa Ressan. Ug mibiya sila gikan sa Ressan, ug nagkampo sila sa Makellath. Ug mibiya sila gikan sa Makellath, ug nagkampo sila sa Shapher. Ug mibiya sila gikan sa Saphar, ug nagkampo sila sa Charadath. Ug mibiya sila gikan sa Charadath, ug nagkampo sila sa Makeloth. Ug mibiya sila gikan sa Makeloth, ug nagkampo sila sa Kataath. Ug mibiya sila gikan sa Kataath, ug nagkampo sila sa Tarath. Ug mibiya sila gikan sa Tarath, ug nagkampo sila sa Mathekka. Ug mibiya sila gikan sa Mathekka, ug nagkampo sila sa Selmonah. Ug mibiya sila gikan sa Selmona, ug nagkampo sila sa Masouruth. Ug mibiya sila gikan sa Masouruth, ug nagkampo sila sa Banaia. Ug mibiya sila gikan sa Banaia, ug nagkampo sila sa bukid sa Gadgad. Ug mibiya sila gikan sa bukid sa Gadgad, ug nagkampo sila sa Etebatha. Ug mipahawa sila gikan sa Etebatha, ug nagkampo sila sa Ebronah. Ug mibiya sila gikan sa Ebronah, ug nagkampo sila sa Ezion Geber. Ug mibiya sila gikan sa Ezion

Gaber, ug miampo sila sa kamingawan sa Sin, ug mibiya sila gikan sa kamingawan sa Sin, ug miampo sila sa kamingawan sa Paran, kini mao ang Kadesh. Ug sila mibiya gikan sa Kadesh, ug sila nagkampo sa Bukid sa Hor duol sa yuta sa Edom. Ug mitungas si Aaron nga pari tungod sa sugo sa Ginoo, ug namatay didto sa ika-kwarenta ka tuig sa pagbiya sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto, sa ikalima ka bulan, sa unang adlaw sa bulan. Ug si Aaron may edad nga usa ka gatos kaluhaan ug tulo ka tuig sa dihang siya namatay didto sa Bukid sa Hor. Ug nakadungog ang Canaanhon nga hari nga si Arad, ug siya nagpuyo sa yuta sa Canaan, sa dihang nagsulod ang mga anak sa Israel; ug mibiya sila gikan sa bukid sa Hor, ug nagkampo sila sa Selmona. Ug mibiya sila gikan sa Selmona, ug nagkampo sila sa Phinon. Ug mibiya sila gikan sa Phinon, ug nagkampo sila sa Oboth. Ug mibiya sila gikan sa Oboth, ug nagkampo sila sa Ai, sa unahan sa mga utlanan sa Moab. Ug mibiya sila gikan sa Ai ug nagkampo sa Dibon Gad. Ug mibiya sila gikan sa Daibon Gad, ug nagkampo sila sa Gelmon Deblathaim. Ug mibiya sila gikan sa Gelmon Deblathaim, ug miampo sila sa ibabaw sa mga bukid sa Abarim, atbang sa Nabau. Ug mibiya sila gikan sa kabukiran sa Abarim, ug nagkampo sila sa kasadpan sa Moab, sa Jordan atbang sa Jericho. Ug sila nagkampo tupad sa Jordan taliwala sa Aesimoth hangtod sa Belsa nga atua sa kasadpan sa Moab. Ug ang Ginoo misulti sa atubangan Si Moises sa kasadpan sa Moab tupad sa Jordan atbang sa Jerico, nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka ngadto kanila, Kamo motabok sa Jordan ngadto sa yuta sa Canaan. Ug laglagon ninyo ang tanan nga mga lumuluoy sa yuta sa atubangan ninyo, ug kuhaon ninyo

ang ilang mga bantayan, ug ang tanan nilang mga tinunaw nga diosdios laglagon ninyo, ug ang tanan nilang mga haligi kuhaon ninyo. Ug laglagon ninyo ang tanan nga nanagpuyo sa yuta, ug mopuyo kamo niini, kay kaninyo gihatag ko ang ilang yuta pinaagi sa ripa. Ug kamo magapanunod sa ilang yuta pinaagi sa ripa sumala sa inyong mga tribo, sa mga daghan kamo magadugang sa ilang pagpanag-iya, ug sa mga diyutay kamo magakunhod sa ilang pagpanag-iya. Ngadto sa bisan asa mogawas ang iyang ngalan, didto iyang mahulog. Sumala sa mga tribo sa inyong mga katigulangan kamo magapanunod. Kon dili ninyo laglagon ang mga nanagpuyo sa ibabaw sa yuta gikan sa inyong atubangan, ug mahitabo nga kadtong inyong biyaan gikan kanila mahimong mga tunok sa inyong mga mata, ug mga udyong sa inyong mga kiliran, ug sila magakaaway kaninyo sa ibabaw sa yuta diin kamo magapuyo. Ug mahitabo nga sama sa ilang gihukom nga buhaton kanila, buhaton ko kini kaninyo.

34

Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, sugoa ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, kamo mosulod sa yuta sa Canaan; kini mahimong alang kaninyo nga panulondon, ang yuta sa Canaan uban sa iyang mga utlanan. Ug mahimong inyoha ang kilid paingon sa Habagatan gikan sa kamingawan sa Sin hangtod sa utlanan sa Edom, ug mahimong inyoha ang mga utlanan paingon sa habagatan gikan sa bahin sa Dagat nga Asin gikan sa sidlakan. Ug ang mga utlanan molibut kaninyo gikan sa

Habagatan paingon sa pagsaka sa Akrabin, ug moagi sa Ennak, ug ang gawasan niini mahimong paingon sa Habagatan sa Kadesh sa Barnea, ug mogawas ngadto sa puloy-anan sa Arad, ug moagi sa Asemona. Ug molibot ang mga utlanan gikan sa Asemona ngadto sa baha sa Ehipto, ug ang gawasan mahimong ang dagat. Ug ang mga utlanan sa dagat mahimong inyong, ang dakong dagat momarkang utlanan. Kini mahimong inyong mga utlanan sa dagat. Ug kini mahimong kaninyo ang mga utlanan paingon sa amihanan: gikan sa dakong dagat, sukdon ninyo alang sa inyong mga kaugalingon paingon sa bukid. Ug gikan sa bukid, sukdon ninyo ang bukid alang kanila, sa pagsulod ngadto sa Hamath, ug ang gawasan niini mahimong ang mga utlanan sa Saradak. Ug mogawas ang mga utlanan sa Dephrona, ug ang gawasan niini mahimong Arsenain, kini mahimong inyong mga utlanan gikan sa Amihanan. Ug mokanaog ang mga utlanan gikan sa Sephephamar ngadto sa Bela gikan sa sidlakan paingon sa mga tuboran, ug mokanaog ang mga utlanan sa Bela paingon sa likod sa dagat sa Chinnereth gikan sa sidlakan. Ug molugsong ang mga utlanan gikan sa Sephamar ngadto sa Bela gikan sa sidlakan paingon sa mga tuboran, ug molugsong ang mga utlanan sa Bela paingon sa likod sa dagat sa Chinereth gikan sa sidlakan. Ug manaug ang mga utlanan ngadto sa Jordan, ug ang gawasan mahimong ang Dagat nga Asin. Kini mahimong inyong yuta ug ang mga utlanan niini palibot. Ug nagsugo si Moises sa mga anak sa Israel nga nag-ingon, kini ang yuta nga inyong mapanunod pinaagi sa pagpapalad, sumala sa paagi nga gisugo sa Ginoo nga ihatag kini sa siyam ka tribo ug sa katunga sa tribo ni Manases. Kay nakadawat ang tribo sa mga anak ni Reuben, ug

ang tribo sa mga anak ni Gad sumala sa mga balay sa ilang mga katigulangan, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh nakadawat sa ilang mga bahin. Ang duha ka tribo ug tunga sa tribo nakadawat sa ilang mga bahin sa tabok sa Jordan duol sa Jericho, gikan sa habagatan paingon sa sidlakan. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Kini ang mga ngalan sa mga tawo nga magpanunod sa yuta alang kaninyo: si Eleazar ang pari ug si Josue ang anak ni Nun. Ug usa ka pangulo gikan sa matag tribo kuhaon ninyo aron ipanunod ang yuta kaninyo. Ug kini ang mga ngalan sa mga lalaki sa tribo ni Juda, si Caleb nga anak ni Jephunneh. Sa tribo ni Simeon, si Salamiel nga anak ni Semiud. Sa tribo ni Benjamin, si Eldad anak ni Chaslon; sa tribo ni Dan, ang pangulo si Bakchir anak ni Egli. Sa mga anak ni Joseph, tribo sa mga anak ni Manasseh, ang punoan mao si Aniel nga anak ni Souphi. Sa tribo sa mga anak ni Ephraim, ang punoan mao si Kamuel nga anak ni Sabathan. Sa tribo sa Zebulun, ang magmamando mao si Elizaphan nga anak ni Parnach. Sa tribo sa mga anak ni Issachar, ang magmamando mao si Phaltiel nga anak ni Oza. Sa tribo sa mga anak ni Asher, ang magmamando mao si Achior nga anak ni Salami. Sa tribo ni Nephtali, ang magmamando mao si Phadael nga anak ni Iamioud. Kini sila gimandoan sa Ginoo nga pagbahinon ngadto sa mga anak sa Israel didto sa yuta sa Canaan.

35

Ug misulti ang Ginoo kang Moises sa kasadpan sa Moab tupad sa

Jordan atbang sa Jerico, nga nag-ingon, sugoa ang mga anak sa Israel, ug maghatag sila sa mga Levita gikan sa ilang mga bahin nga pagpanag-iya ug mga siyudad aron pagpuyo; ug ang mga suburbiyo sa mga siyudad nga naglibot niini ihatag nila sa mga Levita. Ug ang mga siyudad mahimong ila aron puy-an, ug ang ilang mga koral mahimong alang sa ilang mga baka ug sa tanan nilang upat ka tiil nga mga manuok. Ug ang mga nagsumpay sa mga siyudad nga ihatag ninyo sa mga Levita, gikan sa paril sa siyudad ug gawas, duha ka libo ka cubit libot. Ug ikaw magsukod sa gawas sa siyudad: ang kilid paingon sa sidlakan duha ka libo ka cubit, ug ang kilid paingon sa Habagatan duha ka libo ka cubit, ug ang kilid paingon sa dagat duha ka libo ka cubit, ug ang kilid paingon sa Amihanan duha ka libo ka cubit, ug ang siyudad anaa sa tunga-tunga niini alang kaninyo, ug ang mga utlanan sa mga siyudad. Ug ang mga siyudad ihatag ninyo sa mga Levita, ang unom nga mga siyudad sa mga dalangpanan nga ihatag ninyo aron moikyas didto ang nakapatay, ug dugang niini ang kwarenta ug duha ka mga siyudad. Ang tanan nga mga siyudad ihatag ninyo sa mga Levita nga kap-atan ug walo ka siyudad, lakip ang ilang mga suburyo. Ug ang mga siyudad nga inyong ihatag gikan sa panag-iya sa mga anak sa Israel, gikan sa mga adunay daghan, daghan, ug gikan sa mga adunay diyutay, diyutay, ang matag usa sumala sa iyang panulondon nga ilang mapanunod, magahatag gikan sa ilang mga siyudad ngadto sa mga Levita. Ug misulti ang Ginoo kang Moises, nga nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, ug moingon ka kanila, Kamo motabok sa Jordan ngadto sa yuta sa Canaan. Ug kamo magabahin alang kaninyo kanila ug mga siyudad nga mga dapit

sa pagkalagiw, nga mahimong alang kaninyo aron mokalagiw didto ang mamumuno, ang tanan nga nakasamad sa kalag sa dili tinuyo. Ug mahimo ang mga siyudad alang kaninyo nga mga dalangpanan gikan sa manimalos sa dugo, ug dili mamatay ang mamumuno hangtod nga motindog siya sa atubangan sa katilingban alang sa paghukom. Ug ang mga siyudad nga inyong ihatag, ang unom ka mga siyudad, mahimong mga dapit sa pagkalagiw alang kaninyo. Ang tulo ka mga siyudad ihatag ninyo sa tabok sa Jordan, ug ang tulo ka mga siyudad ihatag ninyo sa yuta sa Canaan. Dalangpanan kini alang sa mga anak sa Israel, ug sa langyaw, ug sa molupyo sa taliwala kaninyo, mahimong ang mga siyudad kini nga dalangpanan, aron mokalagiw didto ang bisan kinsa nga nakapatay ug kalag nga dili tinuyo. Kon diay sa himan nga puthaw samaran niya siya ug mamatay, mamumuno siya; sa kamatayon pagapatyon ang mamumuno. Apan kon pinaagi sa bato gikan sa kamot nga makamatay, samaran niya siya ug mamatay, mamumuno siya; pinaagi sa kamatayon ipapatay ang mamumuno. Apan kon sa sudlanan nga kahoy gikan sa kamot nga makapatay, samaran niya siya, ug mamatay, mamumuno siya; pinaagi sa kamatayon ipapatay ang mamumuno. Ang manghihiganti sa dugo mao ang mopatay sa mamumuno. Sa dihang makigkita siya kaniya, siya mopatay kaniya. Kung apan pinaagi sa pagkadumot itulod niya siya, ug ilabay kaniya ang bisan unsang butang gikan sa pagpangbanhig, ug mamatay siya, o pinaagi sa kasuko gisamaran niya siya sa kamot, ug mamatay siya, pinaagi sa kamatayon pagapatyon ang misamar, mamumuno siya; pinaagi sa kamatayon pagapatyon ang mamumuno; ang paryente sa

dugo mopatay sa mamumuno sa dihang makigkita niya kaniya. Kung kalit, dili tungod sa pagkaaaway itulak niya siya, o ilabay kaniya ang tanan nga butang, dili gikan sa pagbanhig, o sa tanan nga bato, nga makamatay kaniya, wala mahibalo, ug mahulog kini kaniya, ug mamatay siya, apan dili siya kaaway niya, ni nagpangita sa pagdaot kaniya; ug maghukom ang panagtigum taliwala sa nagtigbas ug taliwala sa manininggil sa dugo, sumala niining mga hukom. Ug luwason sa katilingban ang nakapatay gikan sa manimalos sa dugo, ug ibalik siya sa katilingban ngadto sa siyudad sa iyang dalangpanan, diin siya mikalagiw, ug mopuyo siya didto hangtod mamatay ang dakong pari, nga gidihogan nila siya sa balaang lana. Kung apan sa paggawas mogawas ang mamumuno sa mga utlanan sa siyudad diin siya mikalagiw didto, ug makit-an siya sa kabanay sa dugo sa gawas sa mga utlanan sa siyudad sa iyang dalangpanan, ug patyon sa kabanay sa dugo ang nagpatay, dili siya sad-an. Sa siyudad sa dalangpanan magpuyo siya hangtod mamatay ang dakong pari, ug human mamatay ang dakong pari, mobalik ang nagpatay ngadto sa yuta sa iyang pagpanag-iya. Ug kini nga mga butang mahimong hustong paghukom alang kaninyo ngadto sa inyong mga kaliwatan sulod sa tanan ninyong mga puy-anan. Ang tanan nga nakasamad ug kalag, pinaagi sa mga saksi pagapatyon nimo ang nakapatay, ug ang usa ka saksi dili mosaksi batok sa kalag aron kini mamatay. Ug dili kamo modawat ug lukat alang sa kalag gikan sa mamumuno nga sad-an nga angay patyon, kay pinaagi sa kamatayon siya pagapatyon. Dili kamo modawat ug lukat alang sa pag-ikyas ngadto sa siyudad sa mga dalangpanan, aron makapuyo pag-

usab sa yuta, hangtod mamatay ang bantogan nga pari. Ug dili gayod ninyo pagpatyon ang yuta diin kamo nagpuyo, kay kining dugo nagpatay sa yuta, ug dili mapasaylo ang yuta gikan sa dugo nga naula niini, kondili pinaagi sa dugo sa nagula. Ug dili ninyo hugawan ang yuta diin kamo nagpuyo, diin ako nagpuyo uban kaninyo, kay ako mao ang Ginoo nga nagpuyo sa taliwala sa mga anak sa Israel.

36

Ug miduol ang mga pangulo sa tribo sa mga anak ni Galaad anak ni Machir anak ni Manases gikan sa tribo sa mga anak ni Jose, ug misulti sa atubangan ni Moises, ug sa atubangan ni Eleazar ang pari, ug sa atubangan sa mga pangulo sa mga panimalay sa mga amahan sa mga anak sa Israel, ug miingon, sa among ginoo gisugo sa Ginoo nga ihatag balik ang yuta sa panulondon pinaagi sa ripa sa mga anak sa Israel; ug sa among ginoo gisugo sa Ginoo nga ihatag ang panulondon ni Zelophehad ang among igsoon sa iyang mga anak nga babaye. Ug mahimo silang mga asawa sa usa sa mga tribo sa mga anak sa Israel, ug ang ilang bahin pagakuhaon gikan sa panag-iya sa atong mga amahan, ug pagadugangun ngadto sa panulondon sa tribo nga kanila sila mahimong mga asawa, ug gikan sa bahin sa atong panulondon pagakuhaon. Kung apan mahimo ang pagpagawas sa mga anak nga lalaki sa Israel, ug idugang ang ilang panulondon ibabaw sa panulondon sa tribo nga sila mahimo nga mga asawa, ug gikan sa panulondon sa tribo sa pamilya namo kuhaon ang ilang

panulondon. Ug gisugo ni Moses ang mga anak sa Israel pinaagi sa sugo sa Ginoo, nga nag-ingon, Mao kini ang tribo sa mga anak ni Joseph nag-ingon. Kini ang pulong nga gimando sa Ginoo sa mga anak nga babaye ni Salpaad, nga nag-ingon, Bisan kinsa nga makapahimuot sa atubangan nila, mahimo silang mga asawa, apan gikan lamang sa katawhan sa amahan nila mahimo silang mga asawa. Ug dili ibalhin ang panulondon sa mga anak nga lalaki sa Israel gikan sa usa ka tribo ngadto sa laing tribo, tungod kay ang matag usa magkupot sa panulondon sa tribo sa iyang pamilya, ang mga anak nga lalaki sa Israel. Ug ang tanang anak nga babaye nga nagpanunod ug panulondon gikan sa mga tribo sa mga anak nga lalaki sa Israel kinahanglan mangasawa sa usa ka tawo gikan sa katawhan sa iyang amahan, aron ang matag usa sa mga anak nga lalaki sa Israel makapanunod sa iyang kaugalingong amahang panulondon. Ug dili mabalhin ang bahin gikan sa tribo ngadto sa laing tribo, kondili ang matag usa magpabilin sa iyang kaugalingong panulondon ang mga anak sa Israel. Sa pamaagi nga gimando sa Ginoo kang Moises, mao usab ang gibuhat sa mga anak nga babaye ni Salpaad. Ug nahimo si Tirzah ug si Hoglah ug si Milcah ug si Noah ug si Mahlah nga mga anak nga babaye ni Zelophehad, sa ilang mga ig-agaw gikan sa katawhan ni Manasseh nga mga anak ni Jose, nahimo nga mga asawa; ug nahimo ang ilang panulondon diha sa tribo sa katawhan sa ilang amahan. Mao kini ang mga sugo ug ang mga balaod ug ang mga hukom nga gimando sa Ginoo pinaagi sa kamot ni Moises didto sa kasadpan sa Moab duol sa Jordan atbang sa Jerico.

Deuteronomio

1

Mao kini ang mga pulong nga gisulti ni Moises sa tibuok Israel tabok sa Jordan didto sa kamingawan paingon sa kasadpan duol sa Pulang Dagat taliwala sa Paran, Tophel, Lobe, Aulon, ug Katakresuea. Onse ka adlaw gikan sa Horeb, ang dalan paingon sa bukid sa Seir hangtod sa Kadesh Barnea. Ug nahitabo sa ika-kwarenta nga tuig sa ika-onse nga bulan sa usa sa bulan, misulti si Moises ngadto sa tanan nga mga anak sa Israel, sumala sa tanan nga gitudlo sa Ginoo kaniya ngadto kanila; human sa pagpildi kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon nga nagpuyo sa Hesbon, ug kang Og nga hari sa Basan nga nagpuyo sa Astarot ug sa Edrei, sa tabok sa Jordan sa yuta sa Moab, nagsugod si Moises sa pagpatin-aw niining balaora, nga nag-ingon, Ang Ginoo nga atong Dios misulti kanato sa Horeb, nga nag-ingon, igo na kaninyo ang pagpuyo niining bukira. Balik kamo ug biya, ug mosulod kamo ngadto sa bukid sa mga Amorihanon, ug ngadto sa tanan nga mga silingan sa Araba, ngadto sa bukid ug kapatagan, ug ngadto sa Habagatan, ug sa baybayon nga yuta sa

mga Canaanhon, ug sa Anti-libano hangtod sa dako nga suba, ang suba sa Eufrates. Tan-awa, gihatag na sa atubangan ninyo ang yuta. Pagsulod kamo, panag-iyaha ang yuta nga akong gipanumpa sa inyong mga amahan—kang Abraham, ug Isaac, ug Jacob—nga ihatag kanila ug sa ilang kaliwat uban kanila. Ug miingon ako kaninyo niadtong panahona, nga nag-ingon, Dili ako makahimo nga mag-inusara sa pagdala kaninyo. Ang Ginoo nga inyong Diyos nagpadaghan kaninyo, ug tan-awa, kamo karon sama sa mga bituon sa langit sa kadaghan. Ang Ginoo nga Dios sa inyong mga amahan makadugang kaninyo sama sa inyong gidaghanon nga linibo ka pilo, ug magpanalangin kaninyo sama sa iyang gisulti kaninyo. Unsaon nako nga mag-inusara ang pagpas-an sa inyong kabudlay ug sa inyong pundasyon ug sa inyong mga panagbingkil? Hatagi ninyo ang inyong kaugalingon ug mga tawo nga maalamon, batid, ug masinabtanon gikan sa inyong mga tribo, ug akong ibutang sila nga inyong mga pangulo. Mitubag kamo kanako ug miingon, Maayo ang pulong nga imong gisulti nga buhaton. Ug mikuha ako gikan kaninyo ug mga tawo nga maalamon ug mga eksperto ug mga masinabuton, ug gitudlo nako sila sa pagdumala kaninyo ingong mga komandante sa mga libo, ug mga komandante sa mga gatos, ug mga komandante sa mga singkwenta, ug mga komandante sa mga napulo, ug mga eskriba alang sa inyong mga maghuhukom. Ug nagsugo ako sa inyong mga maghuhukom niadtong panahona, nga nag-ingon, Paminawa ang taliwala sa inyong mga igsoon, ug hukmi nga matarong ang taliwala sa tawo, ug taliwala sa igsoon, ug taliwala sa iyang dumuduong. Dili ka makaila ug nawong sa paghukom,

sumala sa gamay ug sumala sa dako maghukom ka, dili gyud ka magpakita ug nawong sa tawo, tungod kay ang paghukom sa Diyos mao kini, ug ang pulong nga kon gahi, gikan kaninyo, dad-on ninyo kini ngadto kanako, ug mamati ako niini. Ug gimandoan ko kaninyo niadtong panahona sa tanang mga pulong nga inyong buhaton. Ug human mobiya gikan sa Horeb, miadto kami sa tibuok kamingawan nga dako ug makalilisang kadto nga inyong nakita, ang dalan paingon sa bukid sa mga Amorihanon, sumala sa gisugo ni Ginoong Dios nato kanato, ug miabot kami hangtod sa Kades Barne. Ug miingon ako kaninyo, miabot na kamo sa bukid sa mga Amorihanon, nga gihatag sa Ginoo nga atong Dios kaninyo. Tan-awa, gitugyan kaninyo ni Ginoong Diyos ninyo atubangan sa inyong nawong ang yuta. Tungas ug panag-iyaha sumala sa gisulti ni Ginoong Diyos sa inyong mga amahan kaninyo. Ayaw kahadlok, ni ayaw kalisang. Ug miduol kamong tanan kanako, ug miingon kamo, Ipadala nato ang mga tawo una kanato, ug patukiwa nila ang yuta alang kanato, ug ipahibalo nila kanato ang tubag mahitungod sa dalan nga aton agian sa pagsaka, ug ang mga siyudad nga aton suloran. Ug nakapahimuot kanako ang pulong, ug gikuha ko gikan kaninyo dose ka tawo, usa ka tawo matag tribo. Ug human mobalik, mitungas sila sa bukid, ug miabot sila hangtod sa walog sa bugkos sa ubas, ug nag-espiya sila niini. Ug mikuha sila sa ilang mga kamot gikan sa bunga sa yuta, ug gidala nila kini nganha kaninyo, ug miingon sila, Maayo ang yuta nga gihatag kanato ni Yahweh nga atong Diyos. Ug wala kamo gusto mosaka, apan wala kamo motuman sa pulong sa Ginoo nga atong Dios. Ug kamo nagbagulbol sulod sa inyong mga tolda, ug miingon

kamo, Tungod kay gidumtan kami sa Ginoo, gipagawas niya kami gikan sa yuta sa Ehipto aron itugyan kami ngadto sa mga kamot sa mga Amorihanon, aron laglagon kami. Asa kita mosaka? Ang inyong mga igsoon nagpabalik sa inyong kasingkasing, nag-ingon, Nasud nga dako ug daghan ug mas kusgan kaysa kanato, ug mga siyudad nga dagko ug gipakutaan hangtod sa langit; apan nakita usab namo didto ang mga anak sa mga higante. Ug miingon ako kaninyo, Ayaw kamo kahadlok, ni kahadlok kanila. Ang Ginoo nga Dios ninyo nga nagauna sa atubangan ninyo, siya mismo makig-away uban kaninyo batok kanila sumala sa tanan nga iyang gihimo alang kaninyo sa yuta sa Ehipto, ug sa kamingawan nga kini nga inyong nakita, ang dalan sa bukid sa Amorehanon; sama sa pag-alima kanimo sa Ginoo nga imong Dios, sama sa pag-alima sa tawo sa iyang anak nga lalaki, sa tibuok dalan nga inyong gilaktan hangtod kamo miabot niining dapita. Ug sa pulong niini wala kamo misalig sa Ginoo nga Dios nato, kinsa nag-una kaninyo sa dalan aron mopili ug dapit alang kaninyo, naggiya kaninyo pinaagi sa kalayo sa gabii, nagpakita kaninyo sa dalan diin kamo molakaw, ug pinaagi sa panganod sa adlaw. Ug nakadungog ang Ginoo sa tingog sa inyong mga pulong, ug napahagit namanumpa, nag-ingon, Kung makakita ba kinsa niining mga tawhana niining maayong yutaa, nga akong gipanumpa sa ilang mga amahan, gawas kang Caleb nga anak ni Jephunneh, siya makakita niini, ug kaniya ihatag ko ang yuta nga iyang gitunban, ug sa iyang mga anak, tungod kay siya midugtong sa Ginoo. Ug ang Ginoo nasuko kanako tungod kaninyo, nga nag-ingon, Ni ikaw dili gayud makasulod didto. Si Joshua nga anak ni Nun, ang

nagtindog tupad kanimo, siya ang mosulod didto; lig-ona siya, kay siya ang magahatag niini nga panulondon sa Israel. Ug ang tanang bata nga bag-o kinsa wala mahibalo karon ug maayo o dautan, kini sila mosulod didto, ug kanila ihatag ko kini, ug sila mismo makapanunod niini. Ug kamo, human mibalik, nagkampo sa kamingawan, sa dalan paingon sa Pulang Dagat. Ug kamo mitubag ug miingon, Kami nakasala atubangan sa Ginoo nga among Diyos. Kami mosaka ug makiggubat sumala sa tanan nga gimando sa Ginoo nga among Diyos kanamo. Ug ang matag usa nagsangkap sa iyang mga hinagiban sa panggubat, ug sa pagkatigom ninyo kamo misaka ngadto sa bukid. Ug miingon ang Ginoo kanako, Miingon ako kanila, Dili kamo motungas ni dili kamo makiggubat, kay wala ako uban kaninyo, ug dili kamo mapildi sa atubangan sa inyong mga kaaway. Ug misulti ako kaninyo, ug wala kamo mamati kanako, ug gilapas ninyo ang pulong sa Ginoo, ug sa pagkalapas mitungas kamo sa bukid. Ug migawas ang Amorihanon nga nagpuyo niadtong bukira aron sa pagsugat kaninyo, ug migukod sila kaninyo sama sa gibuhat sa mga buyog, ug gisamad nila kamo gikan sa Seir hangtod sa Horma. Ug nalingkod kamo mihilak sa atubangan sa Ginoo nga atong Diyos, ug wala mamati ang Ginoo sa inyong tingog, ni wala usab siya magtagad kaninyo. Ug milingkod kamo sa Kadesh sulod sa daghang mga adlaw, sama kadaghan sa mga adlaw nga inyong gipuyo didto.

2

Ug human mobalik kami mibiya paingon sa kamingawan, sa dalan sa pulang dagat, sumala sa paagi nga ang Ginoo misulti kanako, ug kami naglibot sa bukid sa Seir sulod sa daghang mga adlaw. Ug miingon ang Ginoo kanako, igo na kaninyo ang paglibut niining bukira; liso kamo busa paingon sa Amihanan. Ug sa katawhan magsugo, nga nagaingon, kamo moagi sa mga utlanan sa inyong mga igsoon nga mga anak ni Esau, nga nagpuyo sa Seir, ug mahadlok sila kaninyo, ug magmabinantayon sila kaninyo pag-ayo. Ayaw pakiggubat kanila, kay dili ko mohatag kaninyo gikan sa ilang yuta bisan lakang sa tiil, tungod kay pinaagi sa panulondon gihatag ko sa mga anak ni Esau ang bukid sa Seir. Sa plata, pagpalit ug pagkaon gikan kanila ug kaon kamo, ug tubig sa sukod dawaton ninyo gikan kanila pinaagi sa plata ug inom kamo. Kay ang Ginoo nga atong Dios nagpanalangin kanimo sa tanang buhat sa imong mga kamot, nahibalo unsaon nimo pag-agi sa dakong ug makalilisang kamingawan kadto, tan-awa, kap-atan ka tuig ang Ginoo nga imong Dios kauban nimo, wala ikaw makulangan sa bisan unsa. Ug miagi kami sa among mga igsoon nga mga anak ni Esau, nga nanagpuyo sa Seir, tupad sa dalan sa Araba gikan sa Ailon ug gikan sa Ezion Geber, ug human mobalik miagi kami sa dalan sa kamingawan sa Moab. Ug miingon ang Ginoo kanako, Ayaw pagkapoot sa mga Moabihanon, ug ayaw pagsugod ug gubat batok kanila, kay dili ko mohatag kaninyo ug bahin sa ilang yuta ingon nga panulondon, tungod kay sa mga anak nga lalaki ni Lot gihatag ko ang Aroer aron ilang mapanunod. Ang mga Ommin kaniadto mipuyo sa ibabaw niini, usa ka nasud nga dako ug daghan ug kusganon, sama sa mga Anakim. Isipon usab

kini sila nga Rephaim, sama sa mga Anakim, ug ang mga Moabites nagtawag kanila ug Emim. Ug sa Seir nagpuyo ang mga Horihanon kaniadto, ug ang mga anak ni Esau milaglag kanila, ug gipapahawa nila sila gikan sa ilang atubangan. Ug nanagpuyo sila puli kanila, sama sa paagi nga gibuhat sa Israel sa yuta sa iyang panulondon, nga gihatag sa Ginoo kanila. Karon busa, mobangon ug mohalin kamo, ug moagi kamo sa walog sa Zaret. Ug ang mga adlaw nga among gilaktan gikan sa Kades Barnea hangtod nga among gilabyan ang walog sa Zared, katloan ug walo ka tuig, hangtod nga nahurot ang tanang kaliwatan sa mga lalaking manggugubat nga nangamatay gikan sa kampo, sumala sa gipanumpa sa Ginoo nga Dios kanila. Ug ang kamot sa Dios diha kanila sa paglaglag gayud kanila gikan sa taliwala sa kampo hangtod nga sila nangamatay. Ug nahitabo nga sa dihang nangamatay na ang tanan nga mga tawo nga mga manggugubat, nangamatay gikan sa taliwala sa katawhan, ug misulti ang Ginoo kanako, nga nag-ingon, ikaw moagi karong adlawa sa mga utlanan sa Moab ang Aroer, ug moduol kamo duol sa mga anak sa Ammon; ayaw pagpakaway kanila, ni makiggubat kanila; kay dili ko ihatag gikan sa yuta sa mga anak sa Ammon kanimo ingon nga panulondon, tungod kay sa mga anak ni Lot gihatag ko kini ingon nga panulondon. Yuta sa Rephaim pagaisipun, ug kay diha niini nagpuyo ang mga Rephaim kaniadto, ug ang mga Ammonite nagatawag kanila ug Zamzummim. Nasud nga dako ug daghan ug mas kusgan kaysa kaninyo, sama sa mga Enakeim, ug gilaglag sila sa Ginoo atubangan sa ilang nawong, ug ilang gipanunod ug ilang gipuy-an, puli kanila hangtod sa adlaw karon. Sama sa ilang gibuhat sa

mga anak ni Esau nga nagpuyo sa Seir, sa unsang paagi ilang gilaglag ang mga Horite gikan sa ilang atubangan, ug ilang gipanunod sila, ug sila mipuyo puli kanila hangtod niining adlawa. Ug ang mga Euaioi nga nagpuyo sa Asedoth hangtod Gaza, ug ang mga Cappadocians nga migula gikan sa Cappadocia, gilaglag nila sila, ug nanagpuyo sila puli kanila. Karon busa mobangon ug mobiya kamo, ug motabok sa walog sa Arnon. Tan-awa, gihatag ko na sa imong mga kamot si Sihon nga hari sa Heshbon nga Amorihanon ug ang iyang yuta. Magsugod sa pagpanunod, makiggubat kaniya niining adlawa. Magsugod sa paghatag sa imong kuyaw ug sa imong kahadlok sa nawong sa tanan nga mga nasud sa ilalom sa langit, kinsa nga nakadungog sa imong ngalan masamok, ug sila magbaton ug mga kasakit gikan sa imong nawong. Ug nagpadala ako ug mga embahador gikan sa kamingawan sa Kedemoth ngadto kang Sihon nga hari sa Heshbon uban ang malinawon nga mga pulong, nga nag-ingon, Moagi ako sa imong yuta; sa dalan moagi ako, dili ako motipas sa tuo ni sa wala. Pagkaon sa plata ibaligya mo kanako, ug mokaon ako; ug tubig sa plata ibaligya mo kanako, ug moinom ako; gawas nga molabay ako pinaagi sa tiil; Sama sa gibuhat kanako sa mga anak ni Esau nga nagpuyo sa Seir, ug sa mga Moabihanon nga nagpuyo sa Aroer; hangtod molabay ako sa Jordan ngadto sa yuta, nga si Ginoo nga Dios nato nagahatag kanato. Ug wala gusto si Sihon nga hari sa Heshbon nga moagi kami pinaagi sa iyang yuta, tungod kay gipagahi sa Ginoo nga Diyos nato ang iyang espiritu, ug gipaligon ang iyang kasingkasing, aron ihatag siya ngadto sa imong mga kamot sama niining adlawa. Ug miingon ang Ginoo kanako,

Tan-awa, nagsugod na ako sa pagtugyan sa atubangan sa imong nawong si Sihon nga hari sa Heshbon nga Amorihanon, ug ang iyang yuta, ug magsugod sa pagpanunod sa iyang yuta. Ug migawas si Sihon nga hari sa Heshbon aron sa pagtagbo kanato, siya ug ang tanan niyang katawhan, alang sa gubat didto sa Jahaz. Ug gitugyan siya sa Ginoo nga atong Diyos sa atubangan namo, ug among gitigbas siya ug ang iyang mga anak nga lalaki ug ang tanan niyang katawhan. Ug among gikuha ang tanang iyang mga siyudad niadtong panahona, ug among gilaglag ang matag siyudad, ug ang ilang mga kababayen-an ug ang ilang mga bata, wala kami magbilin ug buhi. Gawas sa mga baka among ginagmay, ug ang mga inagaw sa mga siyudad among gikuha gikan sa Aroer, nga anaa sa daplin sa sapa sa Arnon, ug ang siyudad nga anaa sa walog, ug hangtod sa bukid sa Gilead; walay siyudad nga nakalikay kanamo. Ang tanan gitugyan sa Ginoo nga atong Dios ngadto sa atong mga kamot. Apan duol sa mga anak sa Ammon wala kami moduol sa tanan nga nagdugtong sa sapa sa Jabbok, ug sa mga siyudad nga anaa sa kabukiran, sumala sa gimando ni Jehova nga atong Dios kanato.

3

Ug sa pagbalik namo, misaka kami sa dalan paingon sa Bashan, ug migula si Og nga hari sa Bashan aron sa pagsugat kanamo, siya ug ang tanan niyang katawhan alang sa gubat didto sa Edraim. Ug miingon ang Ginoo kanako, Ayaw kahadlok kaniya, tungod kay gitugyan ko na siya sa imong mga kamot, ug ang

tanan niyang katawhan, ug ang tanan niyang yuta, ug buhaton mo kaniya sama sa imong gibuhat kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon. Ug gitugyan siya sa Ginoo nga Dios namo ngadto sa among mga kamot, ug si Og nga hari sa Bashan, ug ang tanan niyang katawhan, ug among gipatay siya hangtod nga wala nay nahibilin nga iyang binhi. Ug kami misakmit sa tanan nga mga siyudad niya niadtong panahona; walay siyudad nga wala namo makuha gikan kanila; kan-uman ka mga siyudad, tanan nga mga palibot nga rehiyon sa Argob sa hari nga si Og sa Basan; Tanan nga mga siyudad lig-on, mga taas nga mga paril, mga ganghaan ug mga trangka; gawas sa mga siyudad sa mga Perisihanon nga daghan kaayo. Gilaglag namo nga hingpit, sama sa among gibuhat kang Sihon nga hari sa Heshbon, ug gilaglag namo nga hingpit ang tanang siyudad nga misunod, ug ang mga babaye, ug ang mga bata, ug ang tanang mga kahayupan; ug ang mga inagaw sa mga siyudad giagaw namo alang sa among kaugalingon. Ug nakuha namo niadtong panahona ang yuta gikan sa mga kamot sa duha ka mga hari sa mga Amorihanon, nga diha sa tabok sa Jordan gikan sa sapa sa Arnon ug hangtod sa Hermon; Ang mga Fenicio nagtawag sa Hermon nga Sanior, ug ang Amorihanon nagtawag niini nga Sanir; Ang tanang mga siyudad sa Mishor, ug ang tibuok Gilead, ug ang tibuok Bashan hangtod sa Elcha ug Edrei, mga siyudad sa gingharian ni Og didto sa Bashan; Kay gawas kang Og nga hari sa Bashan nahibilin gikan sa mga Refaim; tan-awa ang iyang higdaanan usa ka higdaanan nga puthaw, tan-awa kini didto sa kuta sa mga anak ni Ammon; siyam ka cubit ang gitas-on niini, ug upat ka cubit ang gilapdon niini sa cubit sa

usa ka tawo. Ug ang maong yuta among gipanunod niadtong panahona gikan sa Aroer, nga anaa sa daplin sa sapa sa Arnon, ug ang katunga sa bukid sa Gilead, ug ang mga siyudad niini gihatag ko kang Reuben ug kang Gad. Ug ang nahibilin sa Gilead, ug ang tibuok gingharian sa Bashan ni Og, gihatag ko sa katunga sa tribo ni Manasseh, ug ang tibuok palibot nga rehiyon sa Argob, ang tibuok Bashan kadto, nga yuta sa Rephaim pagaisipon. Ug si Jair nga anak nga lalaki ni Manasseh mikuha sa tibuok palibot nga rehiyon sa Argob hangtod sa mga utlanan sa Gargasi ug Machathi, ug ginganlan niya kini sumala sa iyang ngalan nga Bashan Thauoth Jaeir hangtod niining adlawa. Ug sa Machir gihatag ko ang Gilead. Ug sa Reuben ug sa Gad gihatag ko gikan sa Gilead hangtod sa sapa sa Arnon, tunga sa sapa nga utlanan, ug hangtod sa Jabbok; ang sapa nga utlanan sa mga anak sa Ammon. Ug ang Arabah ug ang Jordan nga utlanan sa Chinnereth, ug hangtod sa dagat sa Arabah, ang dagat nga asin, ubos sa Ashdoth sa Pisgah paingon sa sidlakan. Ug gimandoan ko kamo niadtong panahona, nga nag-ingon, Ang Ginoo nga inyong Dios mihatag kaninyo niining yutaa ingon nga panulondon; sangkapa kamo ug lakaw una sa atubangan sa inyong mga igsoon nga mga anak sa Israel, ang tanan nga makahimo. Apan ang mga babaye ninyo ug ang mga bata ninyo ug ang mga kahayopan ninyo, nahibalo ako nga daghan ang mga kahayopan ninyo, papuy-a sila sa mga siyudad ninyo nga gihatag ko kaninyo, hangtod nga maghatag ug kapahulayan ang Ginoo nga Diyos ninyo sa inyong mga igsoon, sama usab kaninyo, ug makapanunod usab kini sila sa yuta nga gihatag sa Ginoo nga Diyos nato kanila sa tabok sa Jordan; ug mobalik

kamo ang matag usa ngadto sa iyang panulondon nga gihatag ko kaninyo. Ug sa Joshua ako nagsugo niadtong panahona, nga nag-ingon, Ang inyong mga mata nakakita sa tanan nga gibuhat ni Ginoong Dios nato sa duha ka mga hari niini; mao usab ang pagabuhaton ni Ginoong Dios nato sa tanang mga gingharian nga imong tabokan didto. Dili kamo mahadlok kanila, tungod kay ang Ginoo nga atong Diyos mao mismo ang makig-away alang kaninyo. Ug nangamuyo ako sa Ginoo niadtong panahona, nga nag-ingon, Ginoo Dios, ikaw nagsugod sa pagpakita sa imong sulogoon sa imong kusog, ug sa imong gahom, ug sa kamot nga makusganon, ug sa bukton nga taas; kay kinsa ba ang Dios sa langit o sa ibabaw sa yuta, nga mobuhat sama sa imong gibuhat, ug sumala sa imong kusog? Nagtabok busa, makita ko ang maayong yuta kini nga anaa sa tabok sa Jordan, kining maayong bukid ug ang Anti-Lebanon. Ug gitalikdan sa Ginoo ako tungod kaninyo, ug wala siya mamati kanako, ug miingon ang Ginoo kanako, Igo na kana kanimo, ayaw na dugangi nga isulti kining pulonga. Saka sa tumoy sa kinulit, ug tan-awa gamit ang imong mga mata paingon sa dagat ug Amihanan ug Habagatan ug Sidlakan, ug tan-awa gamit ang imong mga mata, kay dili ka makatabok niining Jordana. Ug sugoa si Joshua ug lig-ona siya ug dasiga siya, tungod kay siya motabok sa atubangan sa katawhan niini, ug siya maghatag kanila sa tanan nga yuta nga imong nakita. Ug milingkod kami sa walog duol sa balay sa Peor.

4

Ug karon Israel, paminawa ang mga balaod ug ang mga hukom, nga akong gitudlo kaninyo karon sa pagbuhat, aron mabuhi kamo, ug modaghan kamo, ug sa pagsulod ninyo makapanunod sa yuta, nga ang Ginoo nga Diyos sa inyong mga amahan nagahatag kaninyo. Dili kamo modugang sa pulong nga akong gisugo kaninyo, ug dili usab kamo mokuhag niini, bantayi ang mga sugo sa Ginoo nga atong Diyos, sumala sa tanan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa. Ang inyong mga mata nakakita sa tanan nga gihimo ni Ginoong Dios nato sa Baal peor, kay ang tanang tawo nga misunod sa Baal peor, gilaglag siya ni Ginoong Dios ninyo gikan kaninyo. Apan kamo nga napiit sa Ginoo nga inyong Dios, buhi kamong tanan karong adlawa. Tan-awa, gipakita ko kaninyo ang mga balaod ug mga hukom sumala sa gimando sa Ginoo kanako, aron buhaton ninyo kini sa yuta diin kamo mosulod aron manunod niini. Ug kamo magbantay ug kamo magbuhat, kay kini ang inyong kaalam ug ang pagsabot sa atubangan sa tanang mga nasud, bisan kinsa nga makadungog niining tanan nga mga balaod, ug moingon sila, Tan-awa, maalamon ug batid nga katawhan, kining dakong nasud. Kay unsa nga nasud nga dako, nga kaniya adunay Diyos nga nagkaduol kanila sama sa Ginoo nga atong Diyos sa tanan nga kita motawag kaniya? Ug unsa nga matang nga nasud nga dako, nga adunay mga balaod ug mga hukom nga matarung sumala sa tibuok niining balaora, nga akong gihatag sa inyong atubangan karong adlawa? Pagtagad sa imong kaugalingon, ug bantayi ang imong kalag pag-ayo kaayo; ayaw kalimti ang tanang mga pulong nga nakita sa imong mga mata, ug ayaw tugoti nga mobiya gikan sa imong kasingkasing sa tanang mga adlaw sa

imong kinabuhi; ug tudloan nimo ang imong mga anak nga lalaki ug ang mga anak nga lalaki sa imong mga anak nga lalaki, ang adlaw nga nagtindog kamo sa atubangan sa Ginoo nga atong Dios didto sa Horeb sa adlaw sa panagtigom; sa dihang miingon ang Ginoo kanako, Tigoma kanako ang katawhan, ug papamation sila sa akong mga pulong, aron mahibalo sila sa pagkahadlok kanako sa tanang mga adlaw nga sila nagkinabuhi sa ibabaw sa yuta, ug tudloan nila ang ilang mga anak nga lalaki. Ug kamo miduol ug mitindog sa ubos sa bukid, ug ang bukid nagdilaab sa kalayo hangtod sa langit, kangitngit, kangitngit, unos. Ug misulti ang Ginoo nganha kaninyo gikan sa taliwala sa kalayo, tingog sa mga pulong nga inyong nadungog; ug dagway wala ninyo makita, kondili tingog lamang. Ug gipahibalo niya kaninyo ang iyang pakigsaad nga iyang gisugo kaninyo sa pagbuhat, ang napulo ka mga pulong, ug gisulat niya kini sa ibabaw sa duha ka papan nga bato. Ug ang Ginoo nagmando kanako niadtong panahona sa pagtudlo kaninyo sa mga balaod ug mga hukom, aron buhaton ninyo kini sa yuta nga inyong pagaadtoan ug panundon. Ug bantayi ninyo pag-ayo ang inyong mga kalag, tungod kay wala kamo makakita ug bisan unsang dagway sa adlaw nga nagsulti ang Ginoo kaninyo sa Horeb didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo. Dili kamo magbuhat ug daotan ug maghimo alang sa inyong kaugalingon ug kinulit nga larawan, bisan unsang hulagway nga larawan sa lalaki o babaye, larawan sa tanang mananap nga anaa sa yuta, larawan sa tanang langgam nga may pako nga naglupad sa ilalom sa langit, larawan sa tanang nagakamang nga mananap nga nagakamang sa yuta, larawan sa tanang isda nga anaa sa

mga tubig sa ilalom sa yuta. Ug dili ka motan-aw ngadto sa langit, ug makakita sa adlaw ug sa bulan ug sa mga bituon, ug sa tanang kalibutan sa langit, ug masayop ka ug mosimba kanila, ug mag-alagad kanila, nga gihatag ni Ginoong Diyos nimo ngadto sa tanang mga nasod nga anaa sa ilalom sa langit. Apan kamo gikuha sa Diyos, ug gigawas niya kamo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa hudno nga puthaw, aron mahimong alang kaniya katawhan nga panulondon, sama niining adlawa. Ug ang Ginoo nga Dios nasuko kanako mahitungod sa mga butang nga giingon pinaagi ninyo, ug nanumpa nga dili ako motabok niining Jordana, ug nga dili ako mosulod sa yuta nga ang Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo ingon nga panulondon. Ako namatay sa niining yutaa, ug dili ako motabok niining Jordana, apan kamo motabok, ug manubod kamo niining maayong yutaa. Pagtagad kamo, ug dili kamo makalimot sa pakigsaad sa Ginoo nga atong Dios nga iyang gihimo kaninyo, ug molihok nga walay balaod, ug mohimo alang sa inyong kaugalingon ug kinulit nga larawan sa bisan unsa nga gimando kanimo sa Ginoo nga imong Dios. Nga ang Ginoo nga imong Diyos kalayo nga nagalamoy, Diyos nga masina. Kung manganak ka ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga lalaki sa imong mga anak nga lalaki, ug magpabilin kamo ug dugay sa yuta, ug magbuhat kamo ug dili-matarong, ug maghimo kamo ug kinulit nga larawan sa tanan, ug buhaton ninyo ang dautan sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios aron sa pagpasuko kaniya, nagpamatuod ako kaninyo karon sa langit ug sa yuta, nga sa pagkalaglag malaglag kamo gikan sa yuta, ngadto sa diin kamo motabok sa Jordan didto aron sa pagpanunod; dili kamo magkinabuhi ug dugay nga mga

adlaw diha niini, apan sa hingpit gayod pagkalaglag kamo. Ug patibulaagon sa Ginoo kamo sa tanan nga mga nasod, ug mahibilin kamo nga diyutay sa gidaghanon sa tanan nga mga nasod ngadto sa kinsang mga nasod dad-on sa Ginoo kamo didto. Ug mag-alagad kamo didto sa laing mga diyos nga mga buhat sa mga kamot sa mga tawo, mga kahoy ug mga bato, nga dili makakita, ni makadungog, ni makakaon, ni makasimhot. Ug mangita kamo didto sa Ginoo nga Dios ninyo, ug makakaplag kamo kaniya kon pangitaon ninyo siya gikan sa tibuok ninyong kasingkasing, ug gikan sa tibuok ninyong kalag sa inyong kalisdanan. Ug makakaplag kanimo kining tanan nga mga pulong sa kataposan sa mga adlaw, ug mobalik ka ngadto sa Ginoo nga imong Dios, ug mamati ka sa iyang tingog. Kay ang Ginoo nga imong Dios maluoyon nga Dios; dili niya biyaan ikaw, ni dili niya laglagon ikaw; dili niya kalimtan ang pakigsaad sa imong mga amahan, nga iyang gipanumpa kanila ang Ginoo. Pangutana ang mga adlaw kaniadto nga nahitabo una kanimo gikan sa adlaw nga ang Diyos naglalang sa tawo sa ibabaw sa yuta, ug gikan sa tumoy sa langit hangtod sa tumoy sa langit, kon nahitabo ba sumala sa dakong pulong nga mao kini, kon nadungog ba ang ingon niini; kon nakadungog ba ang nasud sa tingog sa buhing Diyos nga nagsulti gikan sa taliwala sa kalayo, sama sa paagi nga ikaw nakadungog ug nabuhi; kon gisulayan ba sa Diyos nga mosulod aron sa pagkuha alang sa iyang kaugalingon ug nasud gikan sa taliwala sa nasud pinaagi sa pagsulay, ug pinaagi sa mga ilhanan, ug pinaagi sa mga katingalahan, ug pinaagi sa gubat, ug pinaagi sa gamhanan nga kamot, ug pinaagi sa taas nga bukton, ug pinaagi sa dagkong

mga panan-awon, sumala sa tanan nga gihimo sa Ginoo nga atong Diyos sa Ehipto sa atubangan nimo nga nagtan-aw; aron mahibalo ka nga ang Ginoo nga imong Diyos mao kini ang Diyos, ug wala nay lain gawas kaniya. Gikan sa langit nadungog ang iyang tingog aron sa pagtudlo kanimo, ug dinhi sa yuta gipakita niya kanimo ang iyang dako nga kalayo, ug ang iyang mga pulong nadungog mo gikan sa taliwala sa kalayo. Tungod sa paghigugma niya sa imong mga amahan, ug gipili niya ang ilang kaliwat human kanila nga mao kamo, ug gipagawas ka niya mismo sa iyang dakong kusog gikan sa Ehipto, aron laglagon ang mga nasod nga dagko ug mas kusgan kay kanimo sa atubangan sa imong nawong, aron pasudlon ka ug ihatag kanimo ang ilang yuta nga panunod, sama sa imong naangkon karong adlawa. Ug mahibalo ka karon, ug mobalik ka sa hunahuna, nga ang Ginoo nga imong Dios mao kini ang Dios sa langit sa ibabaw ug sa yuta sa ubos, ug wala nay laing Dios gawas kaniya. Ug bantayan ang iyang mga sugo, ug ang iyang mga balaod, nga akong gisugo kanimo karon, aron maayo alang kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki uban kanimo, aron kamo mahimong dugay nga kinabuhi ibabaw sa yuta, nga ang Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo sa tanang mga adlaw. Unya gibulag ni Moises tulo ka mga siyudad sa tabok sa Jordan gikan sa sidlakan sa adlaw, aron mokalagiw didto ang mamumuno nga mopatay sa iyang silingan nga wala mahibalo, ug kini nga tawo wala magdumot kaniya sa wala pa ang kagahapon ug sa ikatulo, ug mokalagiw siya ngadto sa usa sa mga siyudad niini, ug mabuhi siya: ang Bezer sa kamingawan sa yuta nga patag alang sa Reuben, ug ang Ramoth sa Gilead alang sa Gad, ug ang Golan sa

Bashan alang sa Manases. Kini ang balaod nga gibutang ni Moises sa atubangan sa mga anak sa Israel. Kini nga mga pagpamatuod, ug ang mga balaod, ug ang mga hukom, nga gisulti ni Moises sa mga anak sa Israel, human sila migawas gikan sa yuta sa Ehipto, sa tabok sa Jordan, sa walog, duol sa balay sa Peor, sa yuta ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, nga gitigbas ni Moises ug ang mga anak sa Israel, human sila migawas gikan sa yuta sa Ehipto. Ug gipanunod nila ang iyang yuta, ug ang yuta ni Og nga hari sa Basan, duha ka mga hari sa mga Amorihanon, nga diha sa tabok sa Jordan paingon sa sidlakan, gikan sa Aroer, nga anaa sa daplin sa sapa sa Arnon, ug sa bukid ni Sihon, nga mao ang Hermon, ang tibuok Araba sa tabok sa Jordan paingon sa sidlakan ubos sa Asedot nga kinulit.

5

Ug gitawag ni Moises ang tibuok Israel, ug miingon kanila, Paminawa, Israel, ang mga balaod ug ang mga hukom nga akong isulti sa inyong mga dalunggan niining adlawa, ug tun-i ninyo kini, ug bantayi ninyo sa pagbuhat niini. Ang Ginoo nga inyong Dios naghimo ug pakigsaad kaninyo didto sa Horeb. Dili sa inyong mga amahan gihimo sa Ginoo kining pakigsaada, kondili kaninyo, kamong tanan nga ania dinhi nga buhi karong adlawa. Nawong sa nawong misulti ang Ginoo kaninyo didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo. Ug ako mitindog taliwala sa Ginoo ug kaninyo niadtong panahona aron ipahibalo kaninyo ang mga

pulong sa Ginoo, tungod kay kamo nahadlok sa nawong sa kalayo, ug wala kamo mosaka ngadto sa bukid, nga nag-ingon, Ako mao ang Ginoo nga imong Dios nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. Dili ka magkinabuhi ug laing mga diyos sa akong atubangan. Dili ka magbuhat alang sa imong kaugalingon ug larawan, ni bisan unsang dagway sama sa anaa sa langit sa ibabaw, ug sama sa anaa sa yuta sa ubos, ug sama sa anaa sa mga tubig sa ilalom sa yuta. Dili ka mosimba kanila, ni moalagad ka kanila; kay ako mao ang Ginoo nga imong Dios, Dios nga masina, nagahatag balik sa mga sala sa mga amahan ngadto sa mga anak ngadto sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan sa mga nagdumot kanako, ug nagbuhat ug kaluoy ngadto sa mga linibo sa mga nahigugma kanako, ug sa mga nagbantay sa akong mga sugo. Dili ka magkuha sa ngalan sa Ginoo nga imong Diyos sa kawang, kay dili gayod limpyohan sa Ginoo nga imong Diyos ang nagkuha sa iyang ngalan sa kawang. Bantayi ang adlaw sa mga Sabado aron balaanon kini, sumala sa paagi nga gimando kanimo sa Ginoo nga imong Diyos. Unom ka adlaw magtrabaho ug buhaton mo ang tanan nimong mga buhat; apan sa ikapito ka adlaw Sabbath sa Ginoo nga imong Dios; dili ka magbuhat niini bisan unsang buhat, ikaw ug ang imong anak nga lalaki ug ang imong anak nga babaye, ang imong sulugoon nga lalaki ug ang imong sulugoon nga babaye, ang imong baka ug ang imong mananap nga mapas-an, ug ang tanan nimong mga mananap, ug ang dumuduong nga nagpuyo kanimo; aron makapahulay ang imong sulugoon nga lalaki, ug ang imong sulugoon nga babaye, ug ang imong mananap nga mapas-an, sama usab kanimo. Ug

hinumdomi nga ikaw ulipon diha sa yuta sa Ehipto, ug gipagawas ka ni Ginoong Dios mo gikan didto pinaagi sa gamhanan nga kamot ug sa hataas nga bukton. Tungod niini, gisugo ka ni Ginoong Dios mo sa pagbantay sa adlaw sa igpapahulay ug sa pagbalaan niini. Tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, sumala sa paagi nga gisugo kanimo sa Ginoo nga imong Dios, aron maayo kanimo ang mahitabo, ug aron dugay ka mabuhi ibabaw sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios. Dili ka magpatay. Dili ka magpanapaw. Dili ka mangawat. Dili ka magpamatuod ug bakak batok sa imong silingan. Dili ka magtinguha sa asawa sa imong silingan; dili ka magtinguha sa balay sa imong silingan, ni sa iyang uma, ni sa iyang sulugoon nga lalaki, ni sa iyang sulugoon nga babaye, ni sa iyang baka, ni sa iyang asno, ni sa iyang tanang mananap, ni sa tanan nga iya sa imong silingan. Kini nga mga pulong gisulti sa Ginoo ngadto sa tanan ninyong kongregasyon didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo, kangitngit, kangitngit, bagyo, ug dakong tingog, ug wala na siya midugang. Ug iyang gisulat kini sa ibabaw sa duha ka papan nga bato, ug gihatag niya kanako. Ug nahitabo nga sa dihang nakadungog kamo sa tingog gikan sa taliwala sa kalayo, ug ang bukid nagdilaab sa kalayo, ug miduol kamo kanako, ang tanan nga mga pangulo sa inyong mga tribo, ug ang inyong konseho sa mga tigulang, ug miingon kamo, Tan-awa, gipakita kanamo sa Ginoo nga atong Dios ang iyang himaya, ug ang iyang tingog nadungog namo gikan sa taliwala sa kalayo; niining adlawa nakita namo nga makigsulti ang Dios sa tawo, ug mabuhi siya. Ug karon, dili unta kami mamatay, tungod kay pagaut-on kami niining dakong

kalayo, kon mopadayon pa kami sa pagpaminaw sa tingog sa Ginoo nga among Diyos, ug mamatay gayod kami. Kinsa ba ang unod nga nakadungog sa tingog sa buhing Diyos nga nagsulti gikan sa tunga sa kalayo, sama kanato, ug mabuhi? Duol ikaw, ug paminaw sa tanan nga isulti sa Ginoo nga atong Dios, ug ikaw mosulti kanamo sa tanan nga isulti sa Ginoo nga atong Dios kanimo, ug mamati kami ug mobuhat kami. Ug nadungog sa Ginoo ang tingog sa inyong mga pulong nga nagsulti kanako, ug miingon ang Ginoo kanako, nadungog ko ang tingog sa mga pulong niining katawhan bisan unsa ang ilang gisulti kanimo, husto ang tanan nga ilang gisulti. Kinsa man ang mohatag nga mahimong ingon niini ang ilang kasingkasing diha kanila, aron mahadlok sila kanako ug magbantay sa akong mga sugo sa tanang mga adlaw, aron maayo kini alang kanila ug sa ilang mga anak nga lalaki hangtod sa kahangtoran? Lakaw, miingon ako kanila, balik kamo ngadto sa inyong mga balay; apan ikaw dinhi magtindog uban kanako, ug mosulti ako kanimo sa mga sugo ug sa mga balaod ug sa mga hukom nga bisan unsa nga itudlo nimo kanila, ug buhaton nila sa ingon niana sa yuta nga gihatag ko kanila sa panulondon. Ug kamo magbantay sa pagbuhat sa paagi nga gisugo kaninyo sa Ginoo nga inyong Dios; dili kamo motipas sa tuo ni sa wala, sumala sa tanang dalan nga gisugo kaninyo sa Ginoo nga inyong Dios sa paglakaw niini, aron mohatag ug kapahulayan kaninyo, ug maayo alang kaninyo, ug aron kamo magkinabuhi ug dugay sa yuta nga inyong mapanunod.

6

Ug kini ang mga sugo ug ang mga balaod ug ang mga hukom nga gimando sa Ginoo nga atong Dios sa pagtudlo kaninyo sa pagbuhat niini sa yuta nga inyong pagsulod didto aron sa pagpanunod niini. Aron kamo mahadlok sa Ginoo nga inyong Dios, tipigi ninyo ang tanan niyang mga balaod ug ang iyang mga sugo nga akong gisugo kanimo karon, ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki, ug ang mga anak nga lalaki sa imong mga anak nga lalaki, sa tanan nga mga adlaw sa imong kinabuhi, aron kamo magkinabuhi ug dugay. Ug paminaw Israel, ug bantayi sa pagbuhat, aron maayo kanimo, ug aron madaghan kamo pag-ayo, sama sa gisulti sa Ginoo nga Dios sa imong mga amahan nga ihatag kanimo ang yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos; ug kini nga mga balaod ug mga hukom, nga gimando sa Ginoo sa mga anak sa Israel didto sa kamingawan, sa paggula nila gikan sa yuta sa Ehipto. Paminaw Israel, ang Ginoo nga Diyos nato, ang Ginoo usa. Ug higugmaon mo ang Ginoo nga imong Diyos gikan sa tibuok mong hunahuna, ug gikan sa tibuok mong kalag, ug gikan sa tibuok mong kusog. Ug mahitabo nga kining mga pulonga nga akong gisugo kanimo karon, anaa sa imong kasingkasing ug sa imong kalag. Ug tudloan mo kini ang imong mga anak nga lalaki, ug isulti mo kini kanila samtang naglingkod ka sa balay, ug samtang naglakaw ka sa dalan, ug samtang naghigda ka, ug samtang nagbangon ka. Ug igapos mo kini ingon nga timaan sa imong kamot, ug mahimong dili matarog sa atubangan sa imong mga mata. Ug isulat ninyo kini sa mga haligi sa pultahan sa inyong mga balay ug sa inyong mga ganghaan. Ug mahitabo kanus-a dad-on ka sa Ginoo nga imong Dios ngadto sa yuta nga iyang gipanumpa sa imong mga

amahan, kang Abraham, ug kang Isaac, ug kang Jacob, nga ihatag kanimo mga dakong ug maayong siyudad nga wala nimo tukoha, mga balay nga puno sa tanang maayong butang nga wala nimo pun-a, mga atabay nga kinutkot nga wala nimo kutkota, mga kaparasan ug mga kaolivahan nga wala nimo tamnana, ug human mokaon ug mabusog, magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili ka makalimot sa Ginoo nga imong Dios nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. Ang Ginoo nga imong Diyos kahadlokan mo, ug kaniya lamang mag-alagad ka, ug kaniya kumotkot ka, ug sa iyang ngalan manumpa ka. Dili kamo mosunod sa ubang mga dios gikan sa mga dios sa mga nasud nga naglibot kaninyo, tungod kay ang Dios mapasibayonon, ang Ginoo nga imong Dios, anaa diha kanimo; basin masuko sa kasuko ang Ginoo nga imong Dios kanimo, laglagon niya ikaw gikan sa nawong sa yuta. Dili nimo sulayan ang Ginoo nga imong Diyos, sama sa paagi nga inyong gisulayan siya sa pagsulay. Bantayan gyud nimo ang mga sugo sa Ginoo nga imong Diyos, ang mga panghimatuod, ug ang mga balaod, sumala sa iyang gisugo kanimo. Ug buhaton nimo ang makapahimuot ug ang maayo atubangan sa Ginoo nga imong Dios, aron maayo kanimo mahitabo, ug mosulod ka ug makapanunod sa maayong yuta, nga gipanumpa sa Ginoo sa inyong mga amahan, sa pagpapahawa sa tanan nimong mga kaaway sa atubangan sa imong nawong, sama sa gisulti sa Ginoo. Ug mahitabo nga sa dihang mangutana kanimo ang imong anak ugma, nga moingon, Unsa ba ang mga panghimatuod, ug ang mga tulomanon ug ang mga hukom, nga gimando sa Ginoo nga atong Diyos kanato? Ug

ikaw mosulti sa imong anak nga lalaki, Mga sulugoon kami kang Faraon sa yuta sa Ehipto, ug gipagawas kami ni Ginoo gikan didto pinaagi sa gamhanan nga kamot ug sa taas nga bukton. Ug mihatag ang Ginoo ug mga ilhanan ug mga katingalahan nga dako ug dautan sa Ehipto kang Paraon ug sa iyang balay sa atubangan nato, ug kami iyang gipagawas gikan didto aron ihatag kanato kining yutaa, nga iyang nanumpa nga ihatag sa among mga amahan. Ug gimandoan kami sa Ginoo sa pagbuhat niining tanan nga mga balaod, sa pagkahadlok sa Ginoo nga atong Dios, aron maayo kanato sa tanang mga adlaw, aron mabuhi kami sama usab karon. Ug kalooy mahimo kanato kon atong bantayan ang pagbuhat sa tanang mga sugo nga kini atubangan sa Ginoo nga atong Diyos, sumala sa iyang gisugo kanato.

7

Kung dad-on ka ni Ginoong imong Dios ngadto sa yuta, ngadto sa diin mosulod ka didto aron mapanunod kini, ug kuhaon ang dagkong mga nasud gikan sa imong atubangan, ang Hitihanon ug Gergesehanon ug Amorehanon ug Canaanhon ug Perisihanon ug Hibihanon ug Jebusihanon, pito ka mga nasud daghan ug mas kusgan kaysa kaninyo; Ug itugyan sila ni Ginoong imong Dios ngadto sa imong mga kamot, ug samaran mo sila; sa pagkalaglag laglagon mo sila; dili ka maghimo ngadto kanila ug pakigsaad, ni magpakalooy kamo kanila, ni magpakigminyo kamo kanila; ang imong anak nga babaye dili

mo ihatag sa iyang anak nga lalaki, ug ang iyang anak nga babaye dili mo kuhaon alang sa imong anak nga lalaki. Mobalhin palayo kay ang imong anak nga lalaki gikan kanako, ug mosimba siya sa laing mga dios, ug ang Ginoo masuko kaninyo sa iyang kapungot, ug laglagon niya ikaw sa madali. Apan mao kini ang inyong buhaton kanila: ang ilang mga halaran gub-on ninyo, ug ang ilang mga haligi dugmokon ninyo, ug ang ilang mga kakahoyan putlon ninyo, ug ang mga kinulit sa ilang mga dios sunogon ninyo sa kalayo. Kay balaan nga katawhan ikaw sa Ginoo nga imong Dios, ug ikaw gipili sa Ginoo nga imong Dios aron mahimong iyang piniling katawhan gikan sa tanang mga nasud nga anaa sa tibuok kalibotan. Dili tungod kay kamo daghan kaysa tanang mga nasud nga gipili sa Ginoo kamo, ug gipili sa Ginoo kamo, kay kamo gamay man kaysa tanang mga nasud. Apan tungod kay gihigugma kamo sa Ginoo, ug nagtipig sa panumpa nga iyang gipanumpa sa inyong mga katigulangan, gipagawas kamo sa Ginoo pinaagi sa gamhanang kamot, ug gitubos kamo sa Ginoo gikan sa balay sa pagkaulipon, gikan sa kamot ni Faraon nga hari sa Ehipto. Ug mahibalo ka, nga ang Ginoo nga imong Dios, kini mao ang Dios; ang Dios nga matinumanon, ang nagbantay sa pakigsaad ug kaluoy sa mga nahigugma kaniya ug sa mga nagbantay sa iyang mga sugo ngadto sa liboan ka mga kaliwatan, ug naghatag balik sa mga nagdumot sumala sa nawong aron laglagon sila sa hingpit; ug dili magpugong sa mga nagdumot; sumala sa nawong maghatag balik kanila. Ug bantayan mo ang mga sugo, ug ang mga balaod, ug ang mga hukom nga kini, nga bisan unsa ako nagsugo kanimo karon sa pagbuhat. Ug mahitabo kini sa dihang kamo

makadungog niini nga mga balaod, ug magbantay ug magbuhat niini, bantayan sa Ginoo nga imong Diyos kanimo ang pakigsaad ug ang kalooy nga iyang gipanumpa sa inyong mga amahan. Ug higugmaon ka niya, ug panalanginan ka niya, ug padaghanon ka niya, ug panalanginan niya ang mga anak sa imong tagoangkan, ug ang bunga sa imong yuta, ang imong trigo, ug ang imong bino, ug ang imong lana, ang mga panon sa imong mga baka, ug ang mga panon sa imong mga karnero didto sa yuta nga gipanumpa sa Ginoo sa imong mga katigulangan nga ihatag kanimo. Bulahan ikaw mahimo gikan sa tanan nga mga nasud, dili mahimo sa inyo ang baog, ni baog, ug sa inyong mga kahayupan. Ug kuhaon sa Ginoo nga imong Dios gikan kanimo ang tanang sakit, ug ang tanang daotan nga mga sakit sa Ehipto nga imong nakita ug imong nahibaloan, dili niya ibutang kanimo, apan iyang ibutang kini sa tanang nagdumot kanimo. Ug mokaon ka sa tanang inagaw sa mga nasod nga ang Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo, dili magakaluoy ang imong mata kanila, ug dili gayod ka mag-alagad sa ilang mga dios, tungod kay kini bitik alang kanimo. Apan kung moingon ka sa imong hunahuna nga mas daghan kining nasura kay kanako, unsaon nako paglaglag kanila? Dili ka mahadlok kanila; sa paghinumdom mahinumdom ka, sa tanan nga gibuhat sa Ginoo nga imong Dios kang Faraon ug sa tanan nga mga Ehiptohanon; ang dagkong mga pagsulay, nga nakita sa imong mga mata, ang mga ilhanan ug kadtong dagkong mga katingalahan, ang kusganong kamot, ug ang taas nga bukton; sama sa gipagawas ka sa Ginoo nga imong Dios, mao usab pagabuhaton sa Ginoo nga inyong Dios sa tanan nga mga nasud, nga imong

gikahadlokan gikan sa ilang atubangan. Ug ang mga tambuboan ipadala sa Ginoo nga imong Dios ngadto kanila, hangtod nga malaglag gayod ang mga nahibilin ug ang mga natago gikan kanimo. Dili ka masamdan gikan sa ilang atubangan, tungod kay ang Ginoo nga imong Dios anaa kanimo, Dios nga dako ug gamhanan. Ug lamoyon sa Ginoo nga imong Dios ang mga nasod kini gikan sa imong atubangan hinay-hinay, dili ka makahimo sa paglamoy kanila sa dali, aron ang yuta dili mahimong biniyaan, ug aron dili modaghan ang mga ihalas nga mananap diha kanimo. Ug itugyan sila ni Ginoong Dios nimo ngadto sa imong mga kamot, ug laglagon mo sila sa dako nga pagkalaglag, hangtod nga laglagon mo gayod sila. Ug itugyan ang ilang mga hari ngadto sa inyong mga kamot, ug laglagon ninyo ang ilang ngalan gikan sa maong dapit. Walay bisan kinsa nga motindog batok sa imong atubangan, hangtod nga laglagon mo gayod sila. Ang kinulit nga mga larawan sa ilang mga diyos sunogon ninyo sa kalayo, dili ka magtinguha sa plata, ni bulawan gikan kanila, dili ka magkuha alang sa imong kaugalingon, basin ka mapandol pinaagi niini, tungod kay dulumtanan sa Ginoo nga imong Diyos kini. Ug dili nimo dad-on ang dulumtanan ngadto sa imong balay, ug mahimo kang tinunglo sama niini. Sa hingpit gayod ikaw magdumot niini, ug sa bug-os ikaw magdumot niini, tungod kay tinunglo kini.

8

Ang tanan nga mga sugo nga akong gisugo kaninyo karon,

bantayan ninyo nga buhaton, aron kamo mabuhi ug modaghan, ug mosulod ug makapanunod sa yuta nga gipanumpa sa Ginoo nga inyong Dios sa inyong mga katigulangan. Ug ikaw mahinumdom sa tanan nga dalan nga gidala kanimo sa Ginoo nga imong Dios didto sa kamingawan, aron nga siya magpaubos ug sulayon ikaw, ug aron mahibaloan ang anaa sa imong kasingkasing, kon magbantay ka ba sa iyang mga sugo o dili. Ug gisakit niya ikaw, ug giutman niya ikaw, ug gipakaon niya ikaw sa manna nga wala mahibaloi sa imong mga amahan, aron ipahibalo kanimo nga dili sa tinapay lamang mabuhi ang tawo, kondili sa tanang pulong nga mogula pinaagi sa baba sa Diyos mabuhi ang tawo. Ang imong mga bisti wala magdaan, ang imong mga sandalyas wala magdaan, ang imong mga tiil wala nahimong matigas, tan-awa, kap-atan ka tuig. Ug mahibalo ka sa imong kasingkasing nga sama sa usa ka tawo nga nagdisiplina sa iyang anak nga lalaki, mao usab ang Ginoo nga imong Dios magdisiplina kanimo. Ug bantayan mo ang mga sugo sa Ginoo nga imong Diyos, nga maglakaw sa iyang mga dalan ug mahadlok kaniya. Kay ang Ginoo nga imong Dios magdala kanimo ngadto sa maayong ug daghang yuta, diin adunay mga baha sa mga tubig, ug mga tubod sa mga kahiladman nga mogawas latas sa mga kapatagan ug latas sa mga bukid; yuta sa trigo ug sebada, mga paras, mga igera, mga granada; yuta sa olibo sa lana ug dugos; yuta diin dili uban sa kakabus mokaon ka sa imong tinapay, ug dili ka makulangan diha niini sa bisan unsa; yuta diin ang mga bato puthaw, ug gikan sa iyang mga bukid magmina ka ug tumbaga. Ug mokaon ka ug mabusog ka, ug modayeg ka sa Ginoo nga imong Diyos tungod sa maayong

yuta nga iyang gihatag kanimo. Pagtagad sa imong kaugalingon nga dili ka makalimot sa Ginoo nga imong Dios, pinaagi sa dili pagbantay sa iyang mga sugo, ug ang mga hukom ug ang mga balaod niya, nga ako nagsugo kanimo karon; Dili, human sa pagkaon ug pagkabusog, ug maayong mga balay nagtukod ug nagpuyo diha kanila, ug ang imong mga baka ug ang imong mga karnero gidaghan kanimo, plata ug bulawan gidaghan kanimo, ug ang tanan nga imo gidaghan kanimo, ikaw mapahitas-on sa kasingkasing, ug makalimot sa Ginoo nga imong Dios, nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon; nga naggiya kanimo latas sa kamingawan nga dako ug makalilisang kadto, diin bitin nga mopaak, ug tanga, ug uhaw, diin walay tubig; nga nagpagawas kanimo gikan sa bato nga tul-id ug tinubdan sa tubig; nga nagpakaon kanimo sa manna didto sa kamingawan nga wala ikaw mahibalo, ug wala mahibalo ang imong mga amahan, aron pagpaubson ka niya, ug pagsulayon ka niya, ug pagbuhaton ka niya nga maayo sa kataposan sa imong mga adlaw. Dili ka moingon sa imong kasingkasing, Ang akong kusog ug ang gahom sa akong kamot maoy naghimo kanako niining dakong kusog. Ug mahinumdom ka sa Ginoo nga imong Diyos, tungod kay siya mismo naghatag kanimo ug kusog sa pagbuhat ug gahom, aron iyang matukod ang iyang pakigsaad nga gipanumpa sa Ginoo sa imong mga amahan, sama karong adlawa. Ug mahitabo nga kung hingkalimtan ninyo gayud ang Ginoo nga inyong Dios, ug molakaw kamo sunod sa laing mga dios, ug mag-alagad kamo kanila, ug mosimba kamo kanila, nagpamatuod ako kaninyo karon sa langit ug sa yuta, nga sa pagkalaglag malaglag gayud

kamo. Sama sa ubang mga nasud nga gilaglag sa Ginoong Dios sa inyong atubangan, mao usab kamong malaglag, tungod kay wala kamo mamati sa tingog sa Ginoo nga inyong Dios.

9

Paminaw Israel: ikaw motabok karon sa Jordan aron mosulod ug mopanunod sa mga nasud nga dagko ug mas kusgan pa kay kaninyo, mga siyudad nga dagko ug may kuta hangtod sa langit, katawhan nga dagko ug daghan ug taas, mga anak ni Anak, nga ikaw nahibalo, ug ikaw nakadungog, kinsa ang mobarog batok sa atubangan sa mga anak ni Anak? Ug mahibalo ka karon nga ang Ginoo nga imong Dios mao kini magauna sa atubangan sa imong nawong, kalayo nga magaut-ut mao kini, kini magalaglag kanila, ug kini magabalik kanila gikan sa imong nawong, ug magalaglag kanila sa kadali, sama sa misulti kanimo ang Ginoo. Ayaw pag-ingon sa imong kasingkasing sa dihang laglagon sa Ginoo nga imong Diyos kining mga nasura sa imong atubangan, nga moingon, Tungod sa akong pagkamatarung gidala ako sa Ginoo aron mapanunod niining maayong yutaa. Dili tungod sa imong pagkamatarong, ni tungod sa pagkabalaan sa imong kasingkasing nga ikaw mosulod aron manunod sa ilang yuta, kondili tungod sa pagkadiosdios niining mga nasora ang Ginoo molaglag kanila gikan sa imong atubangan, ug aron iyang matukod ang pakigsaad nga gipanumpa sa Ginoo sa atong mga amahan—kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. Ug mahibalo ka karon, nga dili tungod sa imong mga

pagkamatarong ang Ginoo nga imong Diyos naghatag kanimo niining maayong yuta aron panundon, tungod kay ikaw usa ka katawhan nga gahi ug liog. Hinumdomi, dili kalimti kung pila ka daghan nga gihagit nimo ang Ginoo nga Diyos nimo sa kamingawan, sukad sa adlaw nga migula kamo gikan sa Ehipto ug miabut kamo niining dapita, nagsupak kamo sa Ginoo hangtod karon. Ug sa Horeb gihagit ninyo ang Ginoo, ug nasuko ang Ginoo kaninyo aron laglagon kamo, sa pagsaka nako ngadto sa bukid aron sa pagkuha sa mga papan nga bato, mga papan sa pakigsaad nga gibuhat sa Ginoo alang kaninyo, ug nagpabilin ako sa bukid sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii, tinapay wala ako mokaon ug tubig wala ako moinom. Ug gihatag kanako sa Ginoo ang duha ka papan nga bato nga gisulatan sa tudlo sa Dios, ug diha kanila gisulat ang tanan nga mga pulong nga gisulti sa Ginoo kaninyo didto sa bukid sa adlaw sa panagtigum. Ug nahitabo nga human sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii gihatag sa Ginoo kanako ang duha ka papan nga bato, mga papan sa pakigsaad. Ug miingon ang Ginoo kanako, Bangon, kanaog dayon gikan dinhi, tungod kay naglihis sa balaod ang imong katawhan nga imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto. Dali silang misupak gikan sa dalan nga akong gisugo kanila, ug naghimo sila alang sa ilang kaugalingon ug tinunaw nga larawan. Ug miingon ang Ginoo kanako, nga nag-ingon, nakigsulti ako kanimo kausa ug kaduha, nga nag-ingon, nakita nako kining katawhan, ug tan-awa ang katawhan gahi ug liog; Ug karon tugoti ako sa paglaglag gayud kanila, ug papason ko ang ilang ngalan gikan sa ilalom sa langit, ug himoon ko ikaw nga nasud nga dako, ug kusgan, ug labaw pa kay sa niini. Ug

human mibalik, milugsong ako gikan sa bukid, ug ang bukid nagdilaab sa kalayo hangtod sa langit, ug ang duha ka papan sa mga pagpamatuod diha sa akong duha ka kamot. Ug nakita ko nga nakasala kamo sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, ug naghimo kamo alang sa inyong kaugalingon ug tinunaw nga larawan, ug milapas kamo gikan sa dalan nga gisugo sa Ginoo kaninyo nga buhaton; ug nakuha ko ang duha ka papan, gilabay ko sila gikan sa akong duha ka kamot, ug gidugmok ko sila sa inyong atubangan. Ug nag-ampo ako atubangan sa Ginoo sa ikaduhang higayon sama ra sa una, kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii, wala ako mokaon ug tinapay ug wala ako moinom ug tubig, mahitungod sa tanan ninyong mga sala nga inyong nahimo sa pagbuhat sa dautan atubangan sa Ginoo nga Dios aron paghagit kaniya. Ug nahadlok ako tungod sa kasuko ug sa kapungot, kay gipahagit ang Ginoo batok kaninyo aron paglaglag kaninyo, ug namati ang Ginoo kanako niining panahona. Ug si Aaron gikasuk-an aron laglagon siya, ug nag-ampo usab ako alang kang Aaron niadtong panahona. Ug ang inyong sala nga inyong gihimo, ang nating baka, gikuha ko kini ug gisunog ko kini sa kalayo, ug gigaling ko kini nga gidugmok pag-ayo hangtod kini nahimong pino, ug nahimo kini nga sama sa abog, ug gilabay ko ang abog ngadto sa sapa nga nagkanaog gikan sa bukid. Ug sa pagsunog, ug sa pagsulay, ug sa mga lubnganan sa tinguha, nagpahagit kamo sa Ginoo. Ug sa dihang gipadala kamo sa Ginoo gikan sa Kades Barnea, nga nag-ingon, Tungas ug panag-iyaha ang yuta nga akong gihatag kaninyo, misupak kamo sa pulong sa Ginoo nga inyong Diyos, ug wala kamo motuo kaniya, ug wala kamo maminaw sa iyang tingog.

Nagsupak kamo sa Ginoo sukad sa adlaw nga naila niya kaninyo. Ug nag-ampo ako sa atubangan sa Ginoo sulod sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii, sama kadaghan sa akong pag-ampo, kay miingon ang Ginoo nga laglagon kamo. Ug nag-ampo ako ngadto sa Diyos ug miingon, Ginoo, Hari sa mga diyos, ayaw paglaglag sa hingpit ang imong katawhan ug ang imong bahin nga imong gitubos, kinsa imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa imong dakong kusog, ug pinaagi sa imong gamhanang kamot, ug pinaagi sa imong hataas nga bukton. Hinumdomi si Abraham ug si Isaac ug si Jacob nga imong mga sulugoon, nga kanila nanumpa ka sumala sa imong kaugalingon. Ayaw tan-awa ang kagahi niining katawhan, ug ang ilang mga pagkadili-diosnon, ug ang ilang mga sala. Dili unta moingon ang mga nagpuyo sa yuta diin ikaw naggiya kanamo gikan didto, nga nag-ingon, Tungod kay dili makahimo ang Ginoo sa pagpasulod kanila ngadto sa yuta nga iyang gisulti kanila, ug tungod kay gidumtan niya sila, iyang gipagawas sila sa kamingawan aron patyon sila. Ug kini imong katawhan ug imong panulondon, kinsa imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa imong dakong kusog, ug pinaagi sa imong kusgang kamot, ug pinaagi sa imong taas nga bukton.

10

Niadtong panahona miingon ang Ginoo kanako, Magkulit ka alang sa imong kaugalingon ug duha ka papan nga bato sama sa nahauna, ug saka ngari kanako sa bukid, ug buhaton mo alang

sa imong kaugalingon ang usa ka arka nga kahoy. Ug isulat mo sa ibabaw sa mga papan ang mga pulong nga diha sa unang mga papan nga imong gidugmok, ug ibutang mo kini sulod sa arka. Ug naghimo ako ug arka gikan sa kahoy nga dili madunot, ug nagtabas ako sa mga papan nga bato sama sa una, ug mitungas ako sa bukid ug ang duha ka papan diha sa akong mga kamot. Ug siya misulat sa ibabaw sa mga papan sumala sa sinulat nga una ang napulo ka mga pulong, nga gisulti sa Ginoo kaninyo didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo, ug gihatag kini sa Ginoo kanako. Ug human mobalik, mikanaog ako gikan sa bukid, ug gibutang ko ang mga papan sulod sa arka nga akong gihimo, ug didto sila, sumala sa gisugo kanako sa Ginoo. Ug ang mga anak sa Israel mibiya gikan sa Beerot sa mga anak ni Jakan nga Mosera, didto namatay si Aaron, ug gilubong didto, ug si Eleazar nga iyang anak nga lalaki nagsilbi isip pari puli kaniya. Gikan didto sila mibiya ngadto sa Gadgad, ug gikan sa Gadgad ngadto sa Etebatha, yuta sa mga sapa sa tubig. Niadtong panahona gibulag sa Ginoo ang tribo sa Levi aron sa pagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo, sa pagtindog sa atubangan sa Ginoo, sa pag-alagad ug sa pag-ampo sa iyang ngalan hangtod niining adlawa. Tungod niini, walay bahin ug panulondon ang mga Levita taliwala sa ilang mga igsoon; ang Ginoo mismo mao ang ilang panulondon, sumala sa iyang gisulti kanila. Ug ako nagtindog sa bukid sulod sa kwarenta ka adlaw ug kwarenta ka gabii. Ug namati ang Ginoo kanako niining panahona usab, ug wala gustohi sa Ginoo ang paglaglag gayud kaninyo. Ug miingon ang Ginoo kanako, Lakaw, biya sa atubangan niining katawhan, ug pasudla sila ug papanag-iyaha sila sa yuta nga akong

gipanumpa sa ilang mga amahan nga ihatag kanila. Ug karon, Israel, unsa man ang Ginoo nga imong Dios mangayo gikan kanimo, kondili ang mahadlok sa Ginoo nga imong Dios, ug ang paglakaw sa tanan niyang mga dalan, ug ang paghigugma kaniya, ug ang pag-alagad sa Ginoo nga imong Dios gikan sa tibuok nimong kasingkasing, ug gikan sa tibuok nimong kalag, ang pagtipig sa mga sugo sa Ginoo nga imong Dios, ug sa iyang mga balaod, nga ako nagsugo kanimo karon, aron maayo kanimo? Tan-awa, sa Ginoo nga imong Dios ang langit ug ang langit sa langit, ang yuta ug ang tanan nga anaa niini. Apan ang inyong mga amahan gipili sa Ginoo aron higugmaon sila, ug gipili niya ang ilang kaliwat human kanila, nga mao kamo, gikan sa tanang mga nasud, sumala niining adlawa. Ug tuliun ninyo ang katig-a sa inyong kasingkasing, ug ang inyong liog dili ninyo patig-ahon. Kay ang Ginoo nga inyong Dios, kini mao ang Dios sa mga dios, ug Ginoo sa mga ginoo, ang Dios nga dako, ug kusgan, ug makalilisang, kinsa wala magpakita ug pabor sa nawong, ni magdawat ug gasa; nagbuhat ug hustisya alang sa dumuduong ug sa ilo ug sa balo, ug nahigugma sa dumuduong aron sa paghatag kaniya ug tinapay ug bisti. Ug higugmaon ninyo ang langyaw, kay langyaw man kamo sa yuta sa Ehipto. Ang Ginoo nga imong Dios kahadlokan mo, ug kaniya mag-alagad ka, ug kaniya mopilit ka, ug sa iyang ngalan manumpa ka; Siya imong garbo, ug siya imong Dios, nga nagbuhat diha kanimo niining dagko ug mahimayaong mga butang, nga nakita sa imong mga mata. Sa kapitoan ug pito ka kalag nanaog ang imong mga katigulangan ngadto sa Ehipto, ug karon gihimo ikaw sa Ginoo nga imong Dios sama sa mga bituon sa langit sa gidaghanon.

11

Ug higugmaa mo ang Ginoo nga imong Diyos, ug bantayan mo ang iyang mga ordinansa, ug ang iyang mga balaod, ug ang iyang mga sugo, ug ang iyang mga hukom sa tanang mga adlaw. Ug mahibalo kamo karon, nga dili ang inyong mga anak, kadtong wala mahibalo ni nakakita sa pagpanudlo sa Ginoo nga inyong Dios, ug ang iyang mga dagkong buhat, ug ang iyang kusganong kamot, ug ang iyang taas nga bukton, ug ang iyang mga ilhanan, ug ang iyang mga katingalahan, nga iyang gihimo sa taliwala sa Ehipto kang Faraon nga hari sa Ehipto, ug sa tanan niyang yuta, ug ang iyang gihimo sa gahom sa mga Ehiptohanon, ug sa ilang mga karwahe, ug sa ilang mga kabayo, ug sa ilang gahom, sa dihang ang tubig sa Pulang Dagat milapaw sa ilang nawong samtang naggukod sila kaninyo gikan sa inyong likod, ug gilaglag sila sa Ginoo hangtod niining adlawa, ug ang iyang gihimo kanato sa kamingawan hangtod kamo miabot niining dapita, ug ang iyang gihimo kang Datan ug kang Abiram nga mga anak ni Eliab nga anak ni Ruben, nga ang yuta nagbuka sa iyang baba ug gilamoy sila, ug ang ilang mga balay, ug ang ilang mga tolda, ug ang tanan nilang kabtangan nga uban kanila sa taliwala sa tibuok Israel. Kay ang inyong mga mata nakakita sa tanang dagkong mga buhat sa Ginoo, nga iyang gihimo kaninyo karon. Ug bantayan ninyo ang tanan nga mga sugo niya nga kadtong ako nagsugo kanimo karon, aron mabuhi kamo, ug madaghan kamo, ug pagsulod ninyo mapanunod ninyo ang yuta, ngadto sa diin kamo nagtabok sa Jordan didto aron

mapanunod kini; Aron dugay ang inyong mga adlaw sa ibabaw sa yuta, nga diin nanumpa ang Ginoo sa inyong mga amahan nga ihatag kanila ug sa ilang kaliwat uban kanila, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos. Kay ang yuta nga imong gisulod didto aron panundon kini, dili sama sa yuta sa Ehipto, diin kamo nanggikan didto, diin kon magtanom sila sa binhi, ug mobomba sila pinaagi sa ilang tiil, sama sa tanaman nga utanon. Apan ang yuta nga imong gisulod didto aron panundon kini, yuta nga bukid ug patag; gikan sa ulan sa langit moinom kini ug tubig. Yuta nga si Ginoo nga Dios nimo nag-observe niini kanunay, ang mga mata ni Ginoo nga Dios nimo anaa sa ibabaw niini gikan sa pagsugod sa tuig ug hangtod sa pagkahuman sa tuig. Kung sa pagpaminaw kamo mamati sa tanan nga mga sugo, nga ako nagsugo kanimo karon, sa paghigugma sa Ginoo nga imong Dios, ug sa pag-alagad kaniya gikan sa tibuok nimong kasingkasing, ug gikan sa tibuok nimong kalag, ug iyang ihatag ang ulan sa imong yuta sumala sa panahon sayo ug ulahing, ug ikaw magdala sulod sa imong trigo, ug sa imong bino, ug sa imong lana, ug iyang ihatag ang pasibsib sa imong mga kaumahan alang sa imong mga mananap; ug human mokaon, ug human mapuno, magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili molapad ang imong kasingkasing, ug kamo makalapas, ug mag-alagad sa laing mga dios, ug moyukbo kamo kanila, ug mahimong nasuko sa kasuko ang Ginoo batok kaninyo, ug iyang sirad-an ang langit, ug walay ulan, ug ang yuta dili mohatag sa iyang bunga, ug kamo mamatay sa dali gikan sa maayong yuta, nga ang Ginoo mihatag kaninyo. Ug ibutang ninyo kining mga pulonga ngadto sa inyong kasingkasing ug ngadto sa inyong kalag, ug ihigot

ninyo kini ingon nga timaan sa ibabaw sa inyong kamot, ug mahimo kini nga dili matarog sa atubangan sa inyong mga mata. Ug tudloan ninyo ang inyong mga anak sa pagsulti mahitungod niini samtang naglingkod ka sa balay, ug samtang naglakaw ka sa dalan, ug samtang natulog ka, ug samtang nagbangon ka. Ug isulat ninyo kini sa mga haligi sa pultahan sa inyong mga balay, ug sa inyong mga ganghaan, aron magdugay ang inyong mga adlaw, ug ang mga adlaw sa inyong mga anak nga lalaki sa ibabaw sa yuta, nga gipanumpa sa Ginoo sa inyong mga amahan nga ihatag kanila, sama sa mga adlaw sa langit sa ibabaw sa yuta. Ug mahitabo nga kung sa pagpaminaw kamo mamati sa tanan nga mga sugo nga kini nga ako nagasugo kanimo karon sa pagbuhat, sa paghigugma sa Ginoo nga Dios nato, ug sa paglakaw sa tanan nga iyang mga dalan, ug sa paghiusa kaniya, ug pagahinginan sa Ginoo ang tanan nga mga nasud kini gikan sa atubangan ninyo, ug manag-iya kamo sa mga nasud nga dagko ug kusgan labaw pa kay kaninyo. Ang tanan nga lugar diin magtunob ang tunob sa inyong tiil mahimong inyoha, gikan sa kamingawan ug Antilibanus, ug gikan sa Suba Euphrates, ug hangtod sa dagat sa kasadpan mahimong ang inyong mga utlanan. Walay bisan usa nga mobarog batok kaninyo, ug ang kahadlok ug kalisang kaninyo ibutang sa Ginoo nga inyong Dios sa ibabaw sa tibuok yuta diin kamo motunob, sumala sa iyang gisulti kaninyo. Tan-awa, ako nagahatag sa atubangan ninyo karon ang panalangin ug ang tunglo; Ang panalangin, kon kamo mamati sa mga sugo sa Ginoo nga inyong Dios, nga ingon kadaghan ako nagasugo kaninyo karon; ug ang tunglo, kon kamo dili mamati sa mga sugo sa

Ginoo nga inyong Dios, nga ingon kadaghan ako nagasugo kaninyo karon, ug kamo masayop gikan sa dalan nga ako nagsugo kaninyo, nga milakaw sa pag-alagad sa laing mga dios, nga wala ninyo mailhi. Ug mahitabo kini sa dihang dad-on ka sa Ginoo nga imong Dios ngadto sa yuta nga imong tabok-an didto aron panundon kini, ug ihatag nimo ang panalangin sa ibabaw sa bukid sa Garizin, ug ang tunglo sa ibabaw sa bukid sa Ebal. Dili ba ania kini nga mga butang sa tabok sa Jordan, sunod sa dalan paingon sa kasadpan sa adlaw, sa yuta sa Canaan, ang nagpuyo sa kasadpan sunod sa Golgol, duol sa taas nga kahoy nga oak? Kamo kay nagtabok sa Jordan, aron mosulod ug manunod sa yuta nga ang Ginoo nga Dios nato naghatag kaninyo ingon nga panulondon sa tanang mga adlaw, ug magpuyo kamo niini. Ug magbantay kamo sa pagtuman sa tanan niyang mga sugo ug niining mga hukom nga akong gihatag sa inyong atubangan karon.

12

Ug kini nga mga sugo ug ang mga hukom, nga inyong bantayan aron buhaton sa yuta nga si Jehova nga Dios sa inyong mga amahan nagahatag kaninyo ingon nga panulondon, sa tanang mga adlaw nga kamo magkinabuhi sa ibabaw sa yuta. Uban sa Pagkalaglag laglagon ninyo ang tanang mga dapit diin sila nagsimba didto sa ilang mga dios, nga kamo magapanunod kanila, sa ibabaw sa mga bukid nga tag-as, ug sa ibabaw sa mga bungtod, ug sa ilalom sa kahoy nga baga. Ug gun-obon ninyo ang

ilang mga halaran, ug dugmokon ninyo ang ilang mga haligi, ug ang ilang mga kakahoyan putlon ninyo, ug ang mga kinulit nga larawan sa ilang mga dios sunogon ninyo sa kalayo, ug laglagon ninyo ang ilang ngalan gikan sa maong dapit. Dili ninyo buhaton nga mao ang Ginoo nga inyong Diyos. Apan o ngadto sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios sa usa sa inyong mga siyudad aron ibutang ang iyang ngalan didto ug aron tawgon, ug mangita kamo ug moadto kamo didto. Ug dad-on ninyo didto ang inyong mga halad nga sinunog, ug ang inyong mga sakripisyo, ug ang inyong mga unang bunga, ug ang inyong mga pag-ampo, ug ang inyong mga halad nga boluntaryo, ug ang inyong mga kasabotan, ang mga panganay sa inyong mga baka, ug sa inyong mga karnero. Ug mokaon kamo didto sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, ug magmaya kamo sa tanan nga inyong gikuhaanan, kamo ug ang inyong mga panimalay, tungod kay gipanalanginan kamo sa Ginoo nga inyong Dios. Dili kamo magbuhat sa tanan nga among ginabuhat dinhi karon, ang matag usa sa makapalipay sa iyang atubangan; Kay wala pa kamo moabot hangtod karon ngadto sa kapahulayan, ug ngadto sa panulondon, nga ang Ginoo nga atong Dios nagahatag kaninyo. Ug motabok kamo sa Jordan, ug mopuyo kamo sa yuta nga ang Ginoo nga atong Dios naghatag kaninyo isip panulondon, ug pahulayan niya kamo gikan sa tanan ninyong mga kaaway sa palibot, ug mopuyo kamo nga may kaluwasan. Ug mahimo ang dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios nga tawagon ang iyang ngalan didto, didto dad-on ninyo ang tanan nga akong gisugo kaninyo karon, ang inyong mga halad-sinunog, ug ang inyong mga halad, ug ang inyong mga ikapulo, ug ang

mga unang-bunga sa inyong mga kamot, ug ang tanang pinili sa inyong mga gasa, bisan unsa nga inyong ipanaad sa Ginoo nga inyong Dios. Ug magmaya kamo sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, kamo ug ang inyong mga anak nga lalaki, ug ang inyong mga anak nga babaye, ug ang inyong mga sulugoon nga lalaki, ug ang inyong mga sulugoon nga babaye, ug ang Levita nga anaa sa inyong mga ganghaan; kay wala siyay bahin ni panulondon uban kaninyo. Pagtagad alang sa imong kaugalingon, dili ka maghalad sa imong mga halad-sinunog sa bisan unsang dapit nga imong makita. Apan ngadto sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Diyos sulod sa usa sa imong mga tribo, didto ninyo dad-on ang inyong mga halad-sinunog, ug didto nimo buhaton ang tanan nga akong gisugo kanimo karon. Apan sa tanan nimong tinguha ikaw maghalad, ug mokaon ka ug unod sumala sa panalangin sa Ginoo nga imong Dios, nga iyang gihatag kanimo sa tanang siyudad, ang hugaw ug ang hinlo managsama nga mokaon niini, sama sa gazelle o deer. Gawas ang dugo dili ninyo kaonon; sa ibabaw sa yuta ibubo ninyo kini sama sa tubig. Dili ka makahimo sa pagkaon sulod sa imong mga siyudad sa ikapulo sa imong trigo, ug sa imong bino, ug sa imong lana, ang mga panganay sa imong mga baka, ug sa imong mga karnero, ug sa tanan nga mga pag-ampo nga imong ipanumpa, ug sa inyong mga saad, ug sa mga unang bunga sa imong mga kamot. Apan sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios kan-on mo kini sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios alang kaniya, ikaw ug ang imong anak nga lalaki ug ang imong anak nga babaye, ang imong sulugoon nga lalaki ug ang imong sulugoon nga babaye ug ang dumuduong nga anaa sa inyong

mga siyudad; ug magmaya ka sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios sa tanan nga butangan mo sa imong kamot. Magbantay sa imong kaugalingon nga dili nimo biyaan ang Levita sa tanang panahon samtang ikaw buhi sa yuta. Kon molapad ang Ginoo nga imong Dios sa imong mga utlanan, sama sa iyang gisulti kanimo, ug moingon ka, Mokaon ako ug karne, kon magtinguha ang imong kalag nga mokaon ug karne, sa tanan nimong tinguha mokaon ka ug karne. Kon apan layo ang imong dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios didto aron pagatawgon ang iyang ngalan didto, ug maghalad ka gikan sa imong mga baka ug gikan sa imong mga karnero nga ihatag sa Dios kanimo, sa paagi nga akong gimandoan kanimo, ug mokaon ka sa imong mga siyudad sumala sa tinguha sa imong kalag. Ingon nga gikaon ang gasela ug ang usa, mao usab nga mokaon ka niini; ang hugaw diha kanimo ug ang hinlo managsama nga mokaon. Magbantay pag-ayo nga dili mokaon ug dugo, tungod kay ang dugo mao ang kinabuhi, dili pagakan-on ang kinabuhi uban sa mga karne. Dili kamo mokaon niini, sa ibabaw sa yuta ibubo ninyo kini sama sa tubig. Dili ka mokaon niini, aron maayo alang kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki human kanimo, kon buhaton nimo ang maayo ug ang makapahimuot sa atubangan sa Ginoo nga imong Diyos. Gawas sa imong mga butang nga balaan kon aduna kay mahimo, ug ang imong mga pag-ampo pagkuha, moadto ka sa dapit nga pilion ni Ginoong Diyos mo aron tawgon ang iyang ngalan didto. Ug buhaton mo ang imong mga halad-sinunog, ang karne ihalad mo sa ibabaw sa halaran sa Ginoo nga imong Dios, apan ang dugo sa imong mga halad ibubo mo sa tiilan sa halaran sa Ginoo nga imong

Dios, ug ang karne kaonon mo. Bantayi ug paminaw, ug buhaton mo ang tanan nga mga pulong nga ako nagsugo kanimo, aron maayo kanimo ug sa imong mga anak hangtod sa kahangtoran, kon buhaton mo ang makapahimuot ug ang maayo atubangan sa Ginoo nga imong Diyos. Kung laglagon sa Ginoo nga Diyos nimo ang mga nasud, nga didto ikaw mosulod aron manunod sa ilang yuta gikan sa imong atubangan, ug manunod ka niini, ug mopuyo ka sa ilang yuta, magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili ka mangita sa pagsunod kanila human sila laglagon gikan sa imong atubangan, nga magaingon, Unsaon pagbuhat niining mga nasuda sa ilang mga diyos? Buhaton usab nako. Dili ka maghimo sama niana sa imong Diyos, kay ang mga dulumtanan sa Ginoo nga iyang gidumtan, gihimo nila alang sa ilang mga diyos, tungod kay ang ilang mga anak nga lalaki ug ang ilang mga anak nga babaye gisunog nila sa kalayo alang sa ilang mga diyos.

13

Ang tanan nga pulong nga ako nagsugo kaninyo karon, kini bantayan ninyo nga buhaton, dili kamo magdugang niini, ni magkuha gikan niini. Kung mobangon diha kaninyo usa ka propeta o usa ka tawo nga nagdamgo ug damgo, ug mohatag kanimo ug ilhanan o katingalahan, ug moabot ang ilhanan o ang katingalahan nga iyang gisulti kanimo, nga nag-ingon, Mangadto kita ug mag-alagad sa laing mga dios nga wala ninyo mailhi, dili kamo mamati sa mga pulong nianang propeta o nianang tawo

nga nagdamgo nianang damgo; tungod kay ang Ginoo nga inyong Dios nagsulay kaninyo, aron mahibalo kung nahigugma ba kamo sa inyong Dios gikan sa tibuok ninyong kasingkasing, ug gikan sa tibuok ninyong kalag. Sunod sa Ginoo nga inyong Dios kamo molakaw, ug kaniya kamo mahadlok, ug sa iyang tingog kamo mamati, ug kaniya kamo motakod. Ug ang propeta nga kana o ang nagdamgo niadtong damgo, mamatay siya, kay nagsulti aron sa pagpahisalaag kanimo gikan sa Ginoo nga imong Dios nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, nga nagtubos kanimo gikan sa pagkaulipon, aron sa paghinginlan kanimo gikan sa dalan nga gisugo kanimo sa Ginoo nga imong Dios nga lakwan, ug pagawagtangon nimo ang daotan gikan sa inyong kaugalingon. Kung ang imong igsoon gikan sa imong amahan o gikan sa imong inahan, o ang imong anak nga lalaki, o ang anak nga babaye, o ang imong asawa nga anaa sa imong dughan, o ang higala nga sama sa imong kalag magtinguha kanimo sa tago, nga moingon, Mangadto kita ug mag-alagad sa laing mga dios, nga wala nimo hibaloi ikaw ug ang imong mga amahan, gikan sa mga dios sa mga nasud nga naglibot kaninyo, kadtong nagkaduol kanimo o kadtong layo gikan kanimo, gikan sa tumoy sa yuta hangtod sa tumoy sa yuta, dili ka mouyon kaniya, ug dili ka mamati kaniya, ug ang imong mata dili magpasaylo kaniya, dili ka magkaluoy kaniya, ni dili ka motabon kaniya; apan magpahibalo ka mahitungod kaniya, ug ang imong mga kamot mahimong una kaniya sa pagpatay kaniya, ug ang mga kamot sa tibuok katawhan sa kataposan. Ug ilang batohon siya ug mga bato, ug siya mamatay, tungod kay gitinguha niya nga palayoon ka gikan sa Ginoo nga imong Dios

nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. Ug ang tanang Israel nga makadungog mahadlok, ug dili na modugang sa pagbuhat sumala niining dautang pulong diha kaninyo. Kung makadungog ka sa usa sa imong mga siyudad, nga si Ginoong Dios mo naghatag kanimo aron mopuyo ka didto, nga nag-ingon, migula ang mga tawong walay balaod gikan kaninyo, ug gipabakwi nila ang tanan nga mga lumulupyo sa ilang yuta, nga nag-ingon, mangadto kita ug mag-alagad sa laing mga dios, nga wala ninyo mailhi, ug susihon mo ug pangutanaon ug usisaon pag-ayo, ug tan-awa tinuod gayod nga tin-aw ang pulong, nahitabo kining dulumtanana diha kaninyo; pagapatyon mo gayod ang tanan nga mga lumulupyo sa maong yuta pinaagi sa pagpatay sa espada, laglagon mo gayod kini sa tunglo, ug ang tanan nga anaa niini. Ug ang tanang mga inagaw niini tigumon mo ngadto sa mga dalan niini, ug sunogon mo ang siyudad sa kalayo, ug ang tanang mga inagaw niini uban sa tanang katawhan atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ug mahimong walay puy-an hangtod sa kahangtoran, dili na kini pagatukuron pag-usab. Ug dili mopilit bisan unsa gikan sa gihalad nga butang sa imong kamot, aron mobiya ang Ginoo gikan sa kasuko sa iyang kapungot, ug mohatag kanimo og kalooy, ug kaloy-an ka niya, ug padaghanon ka niya, sumala sa paagi nga nanumpa siya sa imong mga amahan, kon mamati ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, pagbantay sa iyang mga sugo, kutob sa gisugo ko kanimo karon, pagbuhat sa maayo ug sa makapahimuot atubangan sa Ginoo nga imong Dios.

14

Mga anak kamo sa Ginoo nga inyong Dios; dili kamo magbutang ug kalbo sa taliwala sa inyong mga mata tungod sa patay. Kay ikaw usa ka balaang katawhan sa Ginoo nga imong Dios, ug gipili ka sa Ginoo nga imong Dios aron mahimong iyang piniling katawhan gikan sa tanang mga nasod sa ibabaw sa nawong sa yuta. Dili kamo mokaon sa tanang dulumtanan. Kini nga mga kahayupan nga inyong kaonon: nating baka gikan sa mga baka, ug nating karnero gikan sa mga karnero, ug nating kanding gikan sa mga kanding; usa, ug gasela, ug pygarg, ug oryx, ug giraffe. Ang matag mananap nga nagbahin sa kuko ug adunay mga kuko nga nagbahin sa duha ka mga kuko, ug nagdala pataas sa pagusap sulod sa mga mananap, kini kamo mokaon. Ug kini nga mga butang dili ninyo kaonon gikan sa mga nagpangusap, ug gikan sa mga nagbahin sa mga kuko: ang kamelyo, ang balhiboon nga tiil, ug ang bato nga badger, tungod kay sila nagpangusap apan ang kuko wala nila bahinon, hugaw kini nga mga butang alang kaninyo. Ug ang baboy, tungod kay nabahin ang kuko niini, ug nabahin ang mga kuko sa kuko, apan kini ang pagusab dili magusab, hugaw kini kaninyo. Gikan sa ilang mga karne dili kamo mokaon, sa ilang mga patay dili kamo mohikap. Ug kini nga mga butang kaonon ninyo gikan sa tanan nga anaa sa tubig, tanan nga may mga pakpak ug mga himbis, kaonon ninyo. Ug ang tanan nga walay pakpak ug himbis, dili ninyo kaonon, kay hugaw kini alang kaninyo. Ang tanang hinlong langgam mahimo ninyong kaonon. Ug kini nga mga

butang dili ninyo kaonon gikan kanila: ang agila, ug ang buitre, ug ang agila sa dagat, ug ang buitre, ug ang kite, ug ang mga sama niini, ug ostrich, ug kuwago, ug gull, ug tagak, ug swan, ug ibis, ug cormorant, ug banog, ug ang mga sama niini, ug hoopoe, ug uwak sa gabii, ug pelikan, ug plover, ug ang mga sama niini, ug purple gallinule, ug kabog. Ang tanan nga nagakamang nga mga butang sa mga langgam hugaw alang kaninyo; dili kamo mokaon gikan kanila. Ang tanang hinlo nga langgam, kaonon ninyo. Tanang patay nga mananap dili ninyo kaonon; sa langyaw nga anaa sa inyong mga siyudad ihatag ug siya mokaon, o ibaligya ninyo sa dumuloong, kay kamo balaan nga katawhan sa Ginoo nga inyong Dios. Dili ka magluto ug nating karnero sa gatas sa iyang inahan. Ikanapulo ikapulo nimo ang tanan nga abot sa imong binhi, ang abot sa imong uma, tuig-tuig. Ug mokaon ka niini sa lugar nga pilion sa Ginoo nga imong Dios nga tawgon ang iyang ngalan didto, dad-on ninyo ang ikapulo sa imong trigo, ug sa imong bino, ug sa imong lana, ang panganay sa imong mga baka, ug sa imong mga karnero, aron makakat-on ka sa pagkahadlok sa Ginoo nga imong Dios sa tanang mga adlaw. Kung layo kaayo mahimong ang dalan gikan kanimo, ug dili ka makahimo sa pagdala kanila, tungod kay layo gikan kanimo ang dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios nga tawagon ang iyang ngalan didto, tungod kay panalanginan ka sa Ginoo nga imong Dios, ug ibaligya nimo sila alang sa plata, ug kuhaon nimo ang plata sa imong mga kamot, ug moadto ka ngadto sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios. Ug maghatag ka ug plata sa tanan nga gitinguha sa imong kalag, sa mga baka o sa mga karnero, o sa bino o sa makog nga ilimnon, o

sa makog nga ilimnon, o sa tanan nga gitinguha sa imong kalag, ug mokaon ka didto sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ug magmaya ka ug ang imong panimalay, ug ang Levita nga anaa sa imong mga siyudad, tungod kay wala siyay bahin ni panulondon uban kanimo. Human nga tulo ka tuig, dad-on nimo ang tanan nga ikapulo sa imong mga abot, ug sa maong tuig ibutang nimo kini sa imong mga siyudad. Ug moabot ang Levita, tungod kay wala siyay bahin ni kaha uban kanimo, ug ang langyaw ug ang ilo ug ang balo nga anaa sa imong mga siyudad, ug mokaon sila ug mapuno sila, aron panalanginan ka sa Ginoo nga imong Diyos sa tanan nimong mga buhat nga imong buhaton.

15

Matag pito ka tuig ikaw maghimo ug pagpagawas. Ug mao kini ang sugo sa pagpagawas: pagagawason nimo ang tanang utang nga iya kanimo sa imong silingan, ug ang imong igsoon dili nimo singlon, kay gitawag na ang pagpagawas alang sa Ginoo nga imong Diyos. Ang langyaw, ikaw magpangayo bisan unsa nga anaa kanimo gikan kaniya, apan sa imong igsoon, ikaw maghatag ug kapasayloan sa iyang utang kanimo. Kay dili mahitabo diha kanimo ang kulang, tungod kay ang Ginoo nga imong Diyos mopanalangin gayod kanimo diha sa yuta nga gihatag sa Ginoo nga imong Diyos kanimo ingon nga panulondon aron imong mapanunod. Kung sa pagpaminaw maminaw kamo sa tingog sa Ginoo nga Diyos ninyo aron pagbantay ug pagbuhat sa tanan nga mga sugo niini, nga kutob

sa akong gisugo kanimo karon, tungod kay ang Ginoo nga imong Diyos nagpanalangin kanimo sa paagi nga nagsulti kanimo; ug magpahulam ka sa daghang mga nasud, apan ikaw dili mohulam; ug magmando ka sa daghang mga nasud, apan ikaw dili nila pagamandoan. Kon mahimong adunay kulang kanimo gikan sa imong mga igsoon sa usa sa imong mga siyudad diha sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Diyos, dili nimo pagapatig-ahon ang imong kasingkasing, ni pagasir-an ang imong kamot gikan sa imong igsoon nga nanginahanglan. Pagbukad bukaron nimo ang imong mga kamot kaniya, ug pautang pautangan mo siya sa kadaghan nga iyang gikinahanglan, sumala sa iyang panginahanglan. Pagbantay sa imong kaugalingon nga dili mahimong adunay tago nga pulong sa imong kasingkasing nga kalapasan, nga nagaingon, Nagaduol na ang ikapito nga tuig, ang tuig sa pagpahigawas, ug mahimong daotan ang imong mata sa imong igsoon nga nagakinahanglan, ug dili ka mohatag kaniya, ug mosinggit siya batok kanimo ngadto sa Ginoo, ug mahimong dako nga sala diha kanimo. Maghatag ka gayod kaniya, ug mopautang ka kaniya kutob sa iyang gikinahanglan, sama sa iyang pagkinahanglan, ug dili ka magsubo sa imong kasingkasing sa imong paghatag kaniya, tungod kay tungod niini nga pulong mopanalangin kanimo si Ginoo nga imong Diyos sa tanan nimong mga buhat ug sa tanan nga imong pagabutangan sa imong kamot. Dili kay dili mahimo nga mapakyas ang kulang gikan sa imong yuta, tungod niini ako nagsugo kanimo sa pagbuhat niining pulonga, nga nag-ingon, magbukas ka gayod sa imong mga kamot sa imong igsoon nga kabos ug sa nanginahanglan nga anaa sa imong yuta. Kung

ibaligya kanimo ang imong igsoon nga Hebreo o Hebrea, mag-alagad siya kanimo sulod sa unom ka tuig, ug sa ikapito nga tuig palakwon mo siya nga gawasnon. Kung magpadala ka kaniya nga gawasnon gikan kanimo, dili ka magpadala kaniya nga walay dala. Probisyon, hatagan nimo siya gikan sa imong mga karnero, ug gikan sa imong trigo, ug gikan sa imong bino, sumala sa gipanalanginan ka sa Ginoo nga imong Dios, hatagan nimo siya. Ug mahinumdom ka nga ikaw ulipon didto sa yuta sa Ehipto, ug gitubos ka ni Jehova nga imong Dios gikan didto, tungod niini ako nagsugo kanimo sa pagbuhat niining pulonga. Kung apan moingon siya kanimo, Dili ako mogawas gikan kanimo, tungod kay gihigugma niya ikaw ug ang imong balay, tungod kay maayo kini kaniya uban kanimo. Ug kuhaon mo ang barena, ug tuslukan mo ang iyang dalunggan sa pultahan, ug mahimo siyang imong sulugoon hangtod sa kahangtoran, ug sa imong ulipon nga babaye buhaton mo usab ang sama. Dili kini magahi sa imong atubangan sa pagpadala kanila nga gawasnon gikan kanimo, tungod kay tuig-tuig nga suhol sa sinuholan nag-alagad siya kanimo sulod sa unom ka tuig, ug panalanginan ka ni Ginoong Diyos nimo sa tanan nga imong buhaton. Ang tanang panganay nga matawo sa imong mga baka ug sa imong mga karnero, ang mga laki balaan nimo alang sa Ginoo nga imong Dios. Dili ka magtrabaho gamit ang imong panganay nga nating baka, ug dili gyud nimo kiskisan ang mga panganay sa imong mga karnero. Atubangan sa Ginoo mokaon ka niini tuig-tuig sa lugar nga pilion sa Ginoo nga imong Diyos, ikaw ug ang imong balay. Kon apan adunay depekto kini, bakol o buta, bisan unsang daotan nga depekto, dili nimo kini ihalad sa Ginoo nga imong

Diyos. Sa imong mga siyudad mokaon ka niini, ang dili hinlo ug ang hinlo managsama nga mokaon sama sa gazelle o deer. Apan ang dugo dili ninyo kaonon; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig.

16

Bantayi ang bulan sa mga bag-ong uhay, ug buhaton nimo ang Pasko alang sa Ginoo nga imong Dios, tungod kay sa bulan sa mga bag-ong uhay migawas ka gikan sa Ehipto sa gabii. Ug maghalad ka sa pasko ngadto sa Ginoo nga imong Dios ug mga karnero ug mga torong baka didto sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios aron pagatawgon ang iyang ngalan didto. Dili kamo mokaon niini uban ang lebadura, sulod sa pito ka adlaw kinahanglan kamong mokaon niini ang pan nga walay lebadura, ang tinapay sa kasakit, tungod kay sa pagkamadali kamo migula gikan sa Ehipto, aron mahinumdom kamo sa adlaw sa inyong pagbiya gikan sa yuta sa Ehipto sa tanang mga adlaw sa inyong kinabuhi. Dili makita kanimo ang lebadura sa tanan nimong mga utlanan sulod sa pito ka adlaw, ug dili matulog ang gikan sa mga karne nga imong ihalad sa gabii sa unang adlaw hangtod sa buntag. Dili ka makahimo sa paghalad sa pasko sa bisan asa sa imong mga siyudad, nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios; kondili sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios aron tawagon ang iyang ngalan didto, maghalad ka sa pasko sa gabii paingon sa kasadpan sa adlaw, sa panahon nga ikaw migawas gikan sa Ehipto. Ug magpabukal ka ug magluto ka ug mokaon ka

sa dapit nga pilion ni Ginoong Diyos mo, ug mobalik ka sa buntag, ug moadto ka sa imong mga balay. Sulod sa unom ka adlaw mokaon ka ug tinapay nga walay patubo, ug sa ikapitong adlaw adunay pagsara nga tipunan, usa ka pista alang sa Ginoo nga imong Diyos. Dili ka maghimo ug bisan unsang buhat niining adlawa, gawas lamang sa mga butang nga kinahanglan buhaton alang sa kalag. Pito ka semana ang imong ihapan alang sa imong kaugalingon, sukad sa pagsugod nimo sa paggalab sa ani, magsugod ka sa pag-ihap ug pito ka semana. Ug buhaton mo ang pista sa mga semana alang sa Ginoo nga imong Diyos, sumala sa kusog sa imong kamot, bisan unsa nga ihatag sa Ginoo nga imong Diyos kanimo. Ug magmaya ka sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ikaw ug ang imong anak nga lalaki, ug ang imong anak nga babaye, ang imong sulugoon nga lalaki, ug ang imong sulugoon nga babaye, ug ang Levita, ug ang dumuduong, ug ang ilo, ug ang balo nga anaa kaninyo, sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios aron tawgon ang iyang ngalan didto. Ug ikaw mahinumdom nga ikaw nahimong sulugoon sa yuta sa Ehipto, ug magbantay ka ug magtuman niining mga sugo. Pista sa mga tolda buhaton mo alang sa imong kaugalingon sulod sa pito ka adlaw sa dihang magtigom ka gikan sa imong giokanan ug gikan sa imong pug-anan sa ubas. Ug magmaya ka sa imong kapistahan, ikaw ug ang imong anak nga lalaki, ug ang imong anak nga babaye, ang imong sulugoon nga lalaki, ug ang imong sulugoon nga babaye, ug ang Levita, ug ang langyaw, ug ang ilo, ug ang balo nga anaa sa imong mga siyudad. Pito ka adlaw magasaulog ka sa Ginoo nga imong Dios sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Dios, ug kong

magapanalangin kanimo ang Ginoo nga imong Dios sa tanan nimong mga abot ug sa tanan nga buhat sa imong mga kamot, ikaw mahimong nagakalipay. Tulo ka higayon sa tuig ang matag lalaki nimo magpakita sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios sa dapit nga iyang pilion—sa Kasaulogan sa Tinapay nga Walay Patubo, sa Kasaulogan sa mga Semana, ug sa Kasaulogan sa mga Tolda. Dili ka magpakita sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios nga walay dala. Ang matag usa sumala sa gahom sa iyang mga kamot, sumala sa panalangin sa Ginoo nga imong Diyos nga iyang gihatag kanimo. Mga Maghuhukom ug mga opisyal himoon mo alang sa imong kaugalingon sa imong mga siyudad, nga ang Ginoo nga imong Diyos naghatag kanimo sumala sa mga tribo, ug sila maghukom sa katawhan ug hustong hukom. Dili sila moliko sa hukom, ni modawat sila ug gasa, kay ang mga gasa nagbutang sa mga mata sa mga maalamon ug nagkuha sa mga pulong sa mga matarung. Matarong ang matarong imong gukdon, aron mabuhi kamo, ug sa pagsulod ninyo makapanunod kamo sa yuta nga ang Ginoo nga imong Dios nagahatag kanimo. Dili ka magtanom alang sa imong kaugalingon ug kakahoyan, bisan unsang kahoy tapad sa halaran sa Diyos nimo; dili ka usab magbuhat niini alang sa imong kaugalingon. Dili ka magtukod alang sa imong kaugalingon ug haligi nga gidumtan sa Ginoo nga imong Dios.

17

Dili ka maghalad sa Ginoo nga imong Dios ug nating baka o

karnero nga adunay depekto, bisan unsang butang nga dautan, tungod kay dulumtanan kini sa Ginoo nga imong Dios. Kung makit-an sulod sa usa sa imong mga siyudad, nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, usa ka lalaki o babaye nga mobuhat ug daotan atubangan ni Jehova nga imong Dios, sa paglabay sa iyang pakigsaad, ug moadto ug mosimba sa laing mga dios, ug moyukbo kanila, sa adlaw, o sa bulan, o sa tanan gikan sa kalibutan sa langit, nga wala niya gisugo kanimo, ug ibalita kanimo ug imbestigaran nimo pag-ayo, ug tan-awa, tinuod nga nahitabo ang pulong, nahitabo kining dulumtanan sa Israel; ug dad-on nimo ang tawo o ang babaye, ug batohon ninyo sila sa mga bato, ug mamatay sila. Pinaagi sa duha o tulo ka mga saksi mamatay ang tawo; ang namatay dili mamatay pinaagi sa usa lamang ka saksi. Ug ang kamot sa mga saksi mahimong ibabaw kaniya una sa tanan aron patyon siya, ug ang kamot sa katawhan sa kataposan, ug kuhaon mo ang daotan gikan kaninyo. Kung dili ka makahimo gikan kanimo og pulong sa hukom taliwala sa dugo ug dugo, ug taliwala sa hukom ug hukom, ug taliwala sa hikap ug hikap, ug taliwala sa away ug away, mga pulong sa hukom sa inyong mga siyudad, ug mobangon ka ug mosaka ngadto sa dapit nga pilion sa Ginoo nga imong Diyos didto, ug moadto ka ngadto sa mga pari nga mga Levita, ug ngadto sa maghuhukom nga mahimo niadtong mga adlawa, ug human mangutana sila magpahibalo kanimo sa hukom. Ug magbuhat ka sumala sa butang nga ilang isulti kanimo gikan sa dapit nga pilion ni Yahweh nga imong Diyos, ug magbantay ka sa pagbuhat sa tanan nga isugo kanimo. Sumala sa balaod ug sumala sa hukom nga ilang isulti kanimo, buhaton

mo; dili ka motipas gikan sa pulong nga ilang isulti kanimo, sa tuo ni sa wala. Ug ang tawo nga kon mobuhat sa pagkamapahitas-on aron dili motuman sa pari nga nagtindog sa pag-alagad sa ngalan sa Ginoo nga imong Dios, o sa maghuhukom nga anaa niadtong mga adlawa, mamatay kadtong tawhana, ug kuhaon mo ang daotan gikan sa Israel. Ug ang tanang katawhan nga makadungog mahadlok, ug dili na molihok nga walay pagtahod sa Diyos. Kung mosulod ka sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios, ug mapanunod mo kini, ug mopuyo ka niini, ug moingon ka, Magbutang ako sa akong kaugalingon ug magmamando, sama sa ubang mga nasud nga naglibot kanako, magbutang gayod ka sa imong kaugalingon ug magmamando, kinsa nga pilion sa Ginoo nga Dios; gikan sa imong mga igsoon magbutang ka sa imong kaugalingon ug magmamando; dili ka makahimo sa pagbutang sa imong kaugalingon ug langyaw nga tawo, tungod kay dili siya imong igsoon. Kay dili siya magpadaghan alang sa iyang kaugalingon ug kabayo, ni dili siya magpabalik sa katawhan ngadto sa Ehipto aron dili siya magpadaghan alang sa iyang kaugalingon ug kabayo, ang Ginoo miingon, dili kamo magpadayon sa pagbalik niining dalan-a pag-usab. Ug dili siya magpadaghan alang sa iyang kaugalingon ug mga asawa, aron ang iyang kasingkasing dili mabalhin, ug plata ug bulawan dili niya pagapadaghanon alang sa iyang kaugalingon pag-ayo. Ug sa dihang molingkod siya sa iyang paghari, ug isulat niya alang sa iyang kaugalingon kining ikaduhang balaod ngadto sa libro gikan sa mga pari nga mga Levita, ug kini magauban kaniya, ug magbasa siya niini sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi, aron mahibalo siya sa

pagkahadlok sa Ginoo nga imong Dios, ug sa pagtuman sa tanang kining mga sugo, ug sa pagbuhat niining mga tulomanon; aron dili mapataas ang iyang kasingkasing gikan sa iyang mga igsoon, aron dili siya makalapas gikan sa mga sugo paingon sa tuo o sa wala, aron malugwayan niya ang iyang panahon sa iyang paghari, siya ug ang iyang mga anak nga lalaki taliwala sa mga anak nga lalaki sa Israel.

18

Walay bahin o panulondon ang mga pari nga mga Levita, ang tibuok tribo ni Levi, uban sa Israel. Ang mga halad sa Ginoo mao ang ilang panulondon, ug kini ilang kan-on. Ang bahin dili mahimo kanila taliwala sa ilang mga igsoon, ang Ginoo mismo mao ang iyang bahin, sama sa iyang gisulti kaniya. Ug kini ang hukom sa mga pari ang gikan sa katawhan gikan sa mga naghalad sa mga halad, kon nating o karnero; ug ihatag mo ang abaga sa pari, ug ang mga apapangig, ug ang tiyan, ug ang mga unang bunga sa imong trigo, ug sa imong bino, ug sa imong lana; ug ang unang bunga sa mga kiskis sa balahibo sa imong mga karnero ihatag mo kaniya. Kay siya gipili sa Ginoo gikan sa tanan nimong mga tribo aron motindog sa atubangan sa Ginoo nga Dios, aron mag-alagad ug mopanalangin sa iyang ngalan, siya ug ang iyang mga anak taliwala sa mga anak sa Israel. Kung moabot ang Levita gikan sa usa sa mga siyudad gikan sa tanan nga mga anak sa Israel, diin siya nagpuyo, sumala sa gitinguha sa iyang kalag, ngadto sa dapit nga iyang pilion, mag-alagad siya

sa ngalan sa Ginoo nga iyang Dios, sama sa tanan niyang mga igsoon nga mga Levita nga nagtindog didto sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios. Bahin nga gibahin iyang kaonon, gawas sa halin sumala sa iyang pamilya. Kon mosulod ka sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios, dili ka magkat-on sa pagbuhat sumala sa mga dulumtanan sa maong mga nasod. Dili makaplagan diha kanimo ang usa nga nagputli pinaagi sa kalayo sa iyang anak nga lalaki ug sa iyang anak nga babaye diha sa kalayo, nagpanagna og panagna, naghubad sa mga ilhanan, ug nagkuha og mga ilhanan, nagkanta pinaagi sa mga tambal nga pagkanta, usa nga magsusulti gikan sa tiyan, ug usa nga tigtan-aw sa mga katingalahan, nangutana sa mga patay. Mao kini kay dulumtanan sa Ginoo nga imong Dios ang tanan nga nagbuhat niining mga butanga, tungod kay niining mga dulumtanan ang Ginoo maglaglag kanila gikan sa imong atubangan. Hingpit ka mahimo sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios. Ang mga nasud nga imong pagapapahawaon mamati sa mga timailhan ug mga panagna, apan kanimo dili mao ang gihatag sa Ginoo nga imong Diyos. Usa ka propeta gikan sa imong mga igsoon, sama kanako, buhaton nga motindog alang kanimo ni Ginoong imong Dios; kaniya kamo mamati; Sumala sa tanan nga imong gipangayo gikan sa Ginoo nga imong Dios didto sa Horeb sa adlaw sa panagtigum, nga nag-ingon, dili na kami modugang sa pagpaminaw sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, ug kining dako nga kalayo dili na namo makita pag-usab, aron dili kami mamatay. Ug miingon ang Ginoo kanako, Husto ang tanan nga ilang gisulti kanimo. Usa ka Propeta akong buhaton nga motindog alang kanila gikan sa ilang mga igsoon, sama kanimo,

ug ibutang ko ang akong mga pulong sa iyang baba, ug siya mosulti kanila sumala sa tanan nga akong gisugo kaniya. Ug ang tawo nga dili mamati sa bisan unsa nga isulti sa maong propeta sa akong ngalan, ako mismo ang mosilot kaniya. Gawas ang propeta nga mobuhat ug dili diosnon sa pagsulti sa akong ngalan ug pulong nga wala nako isugo nga isulti, ug kinsa nga mosulti sa ngalan sa ubang mga dios, mamatay ang maong propeta. Kon pero moingon ka sa imong kasingkasing, unsaon nato pagkahibalo ang pulong nga wala isulti sa Ginoo? Ang tanan nga isulti niadtong propeta sa ngalan sa Ginoo, ug kon dili kini mahitabo ug dili matuman, kini mao ang pulong nga wala isulti sa Ginoo. Niadtong propeta misulti niini sa pagkadiosdios, busa dili kamo mahadlok kaniya.

19

Kung laglagon sa Ginoo nga imong Dios ang mga nasod, nga ang Dios naghatag kanimo sa yuta, ug makapanunod kamo kanila, ug makapuyo kamo sa ilang mga siyudad, ug sa ilang mga balay, tulo ka siyudad ilain mo alang sa imong kaugalingon sa tunga-tunga sa imong yuta, nga ang Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo. Hunahunaa ang dalan alang kanimo, ug bahinon mo sa tulo ka bahin ang mga utlanan sa imong yuta nga gibahin-bahin kanimo ni Ginoong Dios nimo, ug kini mahimong dalangpanan sa tanang mamumuno. Kini mahimong ang sugo sa mamumuno kinsa moikyas didto ug mabuhi: kinsa mosamad sa iyang silingan nga wala mahibalo, ug kini wala nagdumot kaniya sa

wala pa ang kagahapon ug ikatulo. Ug ang bisan kinsa nga mosulod uban sa iyang silingan ngadto sa lasang aron magtigom ug kahoy, ug mahulog ang iyang kamot samtang nagatay gamit ang atsa, ug ang puthaw mahulog gikan sa kahoy ug makaigo sa iyang silingan, ug mamatay siya, kini nga tawo mokalagiw ngadto sa usa niining mga siyudada, ug mabuhi siya. Aron dili manggukod ang mananalangin sa dugo sunod sa nakapatay, tungod kay nainit ang kasingkasing, ug maapsan niya siya kon mas taas ang dalan, ug samaran niya ang iyang kalag, ug niini walay hukom sa kamatayon, tungod kay wala siya nagdumot kaniya sa atubangan sa kagahapon, ni sa atubangan sa ikatulo. Tungod niini, ako nagsugo kanimo niining pulonga, nga nag-ingon: Tulo ka siyudad ang imong pagabahinon alang sa imong kaugalingon. Kung padak-on sa Ginoo nga imong Dios ang imong mga utlanan, sa paagi nga iyang gipanumpa sa imong mga amahan, ug hatagan ka sa Ginoo sa tanang yuta nga iyang giingon nga ihatag sa imong mga amahan, kung mamati ka sa pagbuhat sa tanang kining mga sugo nga ako nagsugo kanimo karon, sa paghigugma sa Ginoo nga imong Dios, sa paglakaw sa tanang iyang mga dalan sa tanang mga adlaw, magdugang ka pa alang sa imong kaugalingon ug tulo ka mga siyudad ngadto sa kining tulo. Ug dili ibubo ang inosenteng dugo sa yuta nga ang Ginoo nga imong Diyos naghatag kanimo ingon nga panulondon, ug dili ka mahimong sad-an sa dugo. Kung mahitabo nga adunay tawo diha kanimo nga nagdumot sa iyang silingan, ug magbanhig siya kaniya, ug mobarog siya batok kaniya, ug motigbas sa iyang kalag, ug mamatay siya, ug mokalagiw ngadto sa usa sa mga siyudad niini; ug magpadala

ang konseho sa mga tigulang sa iyang siyudad, ug kuhaon nila siya gikan didto, ug itugyan nila siya ngadto sa mga kamot sa mga paryente sa dugo, ug mamatay siya. Dili magakaloy ang imong mata kaniya, ug limpyohan mo ang inosenting dugo gikan sa Israel, ug maayo kini alang kanimo. Dili ka magbalhin sa mga utlanan sa imong silingan, nga gitukod sa imong mga amahan sa panulondon nga imong gipanunod sa yuta, nga ang Ginoo nga imong Diyos naghatag kanimo pinaagi sa pagbahinbahin. Dili magpabilin ang usa ka saksi sa pagsaksi batok sa tawo sumala sa tanan nga inhustisya, ug sumala sa tanan nga sala, ug sumala sa tanan nga sala nga iyang nabuhat, sa baba sa duha ka mga saksi, ug sa baba sa tulo ka mga saksi, motindog ang tanan nga pulong. Kung matukod ang dili matarong nga saksi batok sa tawo, nga naglista sa iyang pagkawalay pagtahod sa Diyos; ug motindog ang duha ka tawo nga anaa kanila ang panagbingkil, sa atubangan sa Ginoo, ug sa atubangan sa mga pari, ug sa atubangan sa mga maghuhukom, nga anaa niadtong mga adlawa; Ug susihon sa mga maghuhukom sa tukma, ug tan-awa ang dili matarong nga saksi nagpamatuod og dili matarong, misukol batok sa iyang igsoon; Ug buhaton ninyo kaniya sumala sa paagi nga iyang gidaotan nga pagbuhat batok sa iyang igsoon, ug kuhaon ninyo ang daotang gikan kaninyo. Ug ang nahibilin nga nakadungog mahadlok, ug dili na sila modugang sa pagbuhat sumala niining daotan nga pulong diha kaninyo. Dili magakaloy ang imong mata kaniya, kalag baylo sa kalag, mata baylo sa mata, ngipon baylo sa ngipon, kamot baylo sa kamot, tiil baylo sa tiil.

20

Kon apan mogawas ka sa gubat batok sa imong mga kaaway, ug makita nimo ang kabayo ug sakay ug katawhan nga mas daghan kaysa kanimo, dili ka mahadlok kanila, tungod kay si Ginoo nga imong Dios nag-uban kanimo, ang nagpataas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto. Ug mahitabo nga sa dihang moduol ka sa gubat, ug human moduol ang pari mosulti sa katawhan, ug moingon ngadto kanila, paminaw Israel, kamo moadto karon sa gubat batok sa inyong mga kaaway, ayaw pahubya ang inyong kasingkasing, ayaw kahadlok, ni masamok, ni mobiya gikan sa ilang atubangan. Kay ang Ginoo nga inyong Diyos nga nag-una uban kaninyo, makiggubat kauban ninyo batok sa inyong mga kaaway aron sa pagluwas kaninyo. Ug mosulti ang mga escriba ngadto sa katawhan, nga nag-ingon, kinsa ang tawo nga nagtukod ug bag-ong balay, ug wala niya gihalad kini? Palakta siya ug pabalika siya sa iyang balay, basin mamatay siya sa gubat, ug lain nga tawo maoy magbalaan niini. Ug kinsa ang tawo nga nagtanom ug parasan, ug wala malipay niini? Palakta siya ug pabalika siya ngadto sa iyang balay, basin mamatay siya sa gubat, ug lain nga tawo magmaya tungod kaniya. Ug kinsa ang tawo nga nakapamalyoan ug babaye, ug wala pa niya makuha siya? Paadtoa siya ug pabalika siya sa iyang balay, aron dili siya mamatay sa gubat, ug laing tawo mokuhag niini. Ug modugang ang mga escriba sa pagsulti ngadto sa katawhan, ug moingon sila, Kinsa ba ang tawo nga nahadlok ug duwag sa kasingkasing? Paadtoa siya ug pabalika siya sa iyang balay, aron

dili niya mahimong mahadlokon ang kasingkasing sa iyang igsoon, sama sa iyang kasingkasing. Ug mahitabo nga sa dihang mohunong ang mga escriba sa pagsulti ngadto sa katawhan, magtukod sila ug mga magmamando sa kasundalohan nga manguna sa katawhan. Kon moduol ka sa usa ka siyudad aron makiggubat batok kanila, tawga una sila alang sa kalinaw. Kon sa pagkatinuod makapamalik sila kanimo og malinawon nga mga butang ug moabli sila kanimo, ang tanang katawhan nga nakaplagan sulod niini mahimong magbayad ug buhis kanimo ug mahimong mga sakop nimo. Kung dili sila motuman kanimo, ug magbuhat sila ug gubat batok kanimo, libotan mo kini, hangtod nga itugyan kini kanimo sa Ginoo nga imong Dios ngadto sa imong mga kamot, ug patyon mo ang tanang lalaki niini pinaagi sa pagpatay sa espada, gawas sa mga babaye ug sa mga kabtangan; ug ang tanang mga mananap, ug ang tanan nga anaa sa siyudad, ug ang tanang inagaw kuhaon mo alang sa imong kaugalingon, ug kan-on mo ang tanang inagaw sa imong mga kaaway, nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios. Mao kini ang imong buhaton sa tanang mga siyudad nga layo kaayo kanimo, dili gikan sa mga siyudad sa mga nasud niini, nga si Ginoong imong Dios naghatag kanimo aron mapanunod ang ilang yuta. Dili kamo magbilin nga buhi ang tanang nagaginhawa, apan sa tunggon nga paagi laglagon ninyo sila, ang Hitihanon, ug ang Amorihanon, ug ang Canaanhon, ug ang Perizihanon, ug ang Hibihanon, ug ang Jebusihanon, ug ang Girgasihanon, sumala sa paagi nga gimando kaninyo ni Ginoo nga inyong Dios, aron dili sila magtudlo kaninyo sa pagbuhat sa tanan nilang mga dulumtanan, nga ilang gibuhat alang sa ilang

mga dios, ug makasala kamo sa atubangan ni Ginoo nga inyong Dios. Kon pero ikaw molibot sa usa ka siyudad sa daghang mga adlaw aron makiggubat batok niini aron mabihag kini, dili nimo pagalaglagon ang mga kahoy niini pinaagi sa pagbutang ug puthaw sa ibabaw niini, kondili mokaon ka gikan niini, apan dili nimo kini pagaputlon, kay dili ba ang kahoy sa uma tawo ba aron mosulod gikan sa imong atubangan ngadto sa kuta? Apan ang kahoy nga imong nahibalo nga dili mamunga, kini imong laglagon ug putlon, ug magtukod ug mga kuta sa pag-atake batok sa siyudad nga nagpakiggubat kanimo, hangtod kini mapukan.

21

Kung makit-an ang usa ka samad nga tawo sa yuta nga gihatag sa Ginoo nga imong Dios kanimo aron panundon, nga natumba sa kapatagan, ug wala nila mahibaloi ang misamad kaniya, mogawas ang imong konseho sa mga tigulang ug ang imong mga maghuhukom, ug mosukod sila ngadto sa mga siyudad nga naglibot sa samad nga tawo. Ug mahimo ang siyudad nga labing duol sa samad nga tawo, ug ang konseho sa mga tigulang sa maong siyudad mokuhag usa ka nating baka gikan sa mga baka, nga wala pa magamit sa trabaho, ug wala pa mikuyog sa yugo. Ug ang konseho sa mga tigulang sa maong siyudad magdala paubos sa nating baka ngadto sa usa ka bagis nga walog, nga wala pa maarado ni matabungan, ug balion nila ang liog sa nating baka didto sa walog. Ug moduol ang mga paring Levita, tungod kay sila gipili ni Ginoong Dios sa pagtindog sa iyang

atubangan, ug sa pagpanalangin sa iyang ngalan, ug sumala sa ilang baba mahimo ang tanan nga panagbingkil, ug ang tanan nga paghikap. Ug ang tanan nga konseho sa mga tigulang sa maong siyudad, ang mga nagkaduol sa tawo nga nasamdan, maghugas sa ilang mga kamot ibabaw sa ulo sa nating dumalagang baka nga giputol ang liog didto sa walog; ug motubag sila, moingon, Ang among mga kamot wala magbubo niining dugo, ug ang among mga mata wala makakita. Mahimong maloloy-on sa imong katawhan Israel, kinsa imong gitubos, Ginoo, aron ang inosenteng dugo dili mahitabo sa imong katawhan Israel, ug ang dugo pagapasayloon kanila. Apan ikaw magakuha sa dugo nga inosente gikan kaninyo, kon buhaton mo ang maayo ug ang makapahimuot sa atubangan sa Ginoo nga imong Diyos. Kung mogawas ka ngadto sa gubat batok sa imong mga kaaway, ug itugyan kanimo ni Ginoong Dios nimo ngadto sa imong mga kamot, ug kuhaon nimo ingon nga inagaw ang ilang inagaw, ug makita nimo sa inagaw usa ka babaye nga matahum sa panagway, ug tinguhaon nimo siya, ug kuhaon nimo siya alang sa imong kaugalingon nga asawa, ug dad-on nimo siya sulod ngadto sa imong balay, ug ahitan nimo ang iyang ulo, ug putlon nimo ang iyang mga kuko, ug kuhaon nimo ang mga bisti sa pagkabihag gikan kaniya, ug molingkod siya sa imong balay, ug mohilak siya alang sa amahan ug sa inahan sulod sa usa ka bulan nga mga adlaw; ug human niini mosulod ka ngadto kaniya ug magpuyo ka uban kaniya, ug mahimo siya nga imong asawa. Ug mahitabo nga kung dili nimo siya gusto, ipadala mo siya nga gawasnon, ug dili siya ibaligya alang sa plata, dili nimo siya tratuha nga walay pulos, tungod

kay gipaubos mo siya. Kon mahitabo nga ang usa ka tawo adunay duha ka asawa, usa kanila gihigugma, ug usa kanila gidumtan, ug manganak alang kaniya ang gihigugma ug ang gidumtan, ug mahimong anak nga lalaki nga panganay sa gidumtan; Ug mahitabo sa adlaw nga ibahinbahin niya ingon nga panulondon sa iyang mga anak nga lalaki ang iyang mga kabtangan, dili siya makahimo sa pagtrato ingon nga panganay sa anak nga lalaki sa gihigugma, nga nagpasagad sa anak nga lalaki sa gidumtan nga panganay; Apan ang panganay nga anak nga lalaki sa gidumtan iyang ilhon aron ihatag kaniya ang doble gikan sa tanan nga makaplagan kaniya, tungod kay kini mao ang sinugdan sa iyang mga anak, ug niini angay ang mga katungod sa panganay. Kung adunay usa ka tawo nga may anak nga lalaki nga masukihon ug masupilon nga dili motuman sa tingog sa iyang amahan ug sa tingog sa iyang inahan, ug badlungon nila siya, ug dili siya maminaw kanila; Ug dakpon siya sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug dad-on nila siya ngadto sa konseho sa mga tigulang sa iyang lungsod, ug ngadto sa ganghaan sa dapit; Ug moingon sila sa mga lalaki sa ilang lungsod, Kining among anak nga lalaki masukihon ug masupilon, dili motuman sa among tingog, maluho ug hubog. Ug batohon sa mga lalaki sa iyang siyudad siya pinaagi sa mga bato, ug mamatay siya, ug kuhaon mo ang daotan gikan kaninyo, ug ang nahibilin nga makadungog mahadlok. Kung mahitabo nga adunay usa ka tawo nga makasala, hukom sa kamatayon, ug mamatay siya, ug bitayon ninyo siya sa kahoy; dili matulog ang iyang lawas sa kahoy, apan sa lubong ilubong ninyo kini niadtong adlawa, tungod kay tinunglo sa Diyos ang tanan nga

nagbitay sa kahoy; ug dili gayod ninyo hugawan ang yuta, nga ang Ginoo nga imong Diyos naghatag kanimo sa panulondon.

22

Dili ka magpabaya kon makita nimo ang baka sa imong igsoon, o ang iyang karnero, nga nagsuroysuroy sa dalan. Kinahanglan mong dad-on kini balik sa imong igsoon ug ihatag kaniya. Kung dili moduol ang imong igsoon kanimo o makaila ka kaniya, tigomon mo kini sulod sa imong balay, ug magpabilin kini uban kanimo hangtod pangitaon kini sa imong igsoon, ug iuli mo kini kaniya. Mao usab ang imong buhaton sa iyang asno, ug mao usab ang imong buhaton sa iyang bisti, ug mao usab ang imong buhaton sumala sa tanan nga nawala sa imong igsoon, bisan unsa nga mawala gikan kaniya ug imong hikaplagan, dili ka makahimo sa pagpasagad. Dili ka magpabaya sa asno sa imong igsoon o sa iyang nating baka nga natumba sa dalan, kinahanglan gayod nga tabangan mo siya sa pagbangon niini. Dili mahimo nga ang mga gamit sa lalaki ibutang sa babaye, ni magsuot ang lalaki ug bisti sa babaye, tungod kay dulumtanan sa Ginoo nga imong Dios ang tanan nga nagbuhat niini. Kung makasugat ka ug salag sa mga langgam sa imong atubangan sa dalan o sa ibabaw sa bisan unsang kahoy, o sa ibabaw sa yuta, mga piso o mga itlog, ug ang inahan nagpainit sa ibabaw sa mga piso o sa ibabaw sa mga itlog, dili nimo kuhaon ang inahan uban sa mga anak. Pinaagi sa pagpadala palayo, ipadala nimo ang inahan, apan ang mga bata kuhaon mo alang sa imong

kaugalingon, aron maayo kanimo mahitabo ug dugay ang imong kinabuhi. Kung magtukod ka ug bag-ong balay, buhaton nimo ang korona sa imong atop aron dili ka makahimo ug pagpatay sa imong balay, kung mahulog ang usa gikan niini. Dili ka magtanom ug lainlaing binhi sa imong parasan, aron dili pagabalaan ang bunga ug ang binhi nga kon ikaw magtanom uban sa bunga sa imong parasan. Dili ka mag-arado gamit ang nating baka ug asno nga nagtinabangay. Dili ka magsul-ob ug peke nga balhibo sa karnero ug lino nga nagsagol. Mga twisted buhaton mo alang sa imong kaugalingon sa ibabaw sa upat nga mga kilid sa imong mga bisti, nga kon magtabon ka sa imong kaugalingon niini. Kung kinsa mokupot ug babaye ug mopuyo uban kaniya, ug modumot kaniya, ug mobutang kaniya ug bakakong mga pulong, ug modala batok kaniya ug daotang ngalan, ug moingon, Kining babayhana akong gikupot, ug pag-duol nako kaniya wala nako makit-an ang iyang pagkaulay; ug ang amahan sa bata ug ang inahan magdala sa pagkaulay sa bata ngadto sa konseho sa mga tigulang didto sa ganghaan. Ug moingon ang amahan sa bata sa konseho, Kining akong anak nga babaye gihatag nako niining tawhana nga asawa, ug human niya kini gidumtan, karon siya nagbutang kaniya og mga bakakong pulong, nag-ingon, Wala ako makakaplag sa imong anak nga babaye og pagkabirhen; ug kini ang pagkabirhen sa akong anak nga babaye. Ug magabuklad sila sa bisti sa atubangan sa konseho sa mga tigulang sa siyudad. Ug kuhaon sa konseho sa mga tigulang sa maong siyudad ang maong tawo, ug silotanon nila siya, ug multahan nila siya ug usa ka gatos ka siklo, ug ihatag nila sa amahan sa dalaga, tungod kay

nagpagawas siya ug daotang ngalan ibabaw sa ulay nga Israelinhon, ug mahimo siyang iyang asawa; dili siya makahimo sa pagpapahawa kaniya sa tanang panahon. Kung tinuod kini nga pulong, ug dili makit-an ang pagkabirhen sa batan-ong babaye, ug dad-on nila ang batan-ong babaye ngadto sa mga pultahan sa balay sa iyang amahan, ug batohon nila siya sa mga bato, ug mamatay siya, tungod kay nagbuhat siya ug kabuang sa mga anak sa Israel sa pagpakighilawas sa balay sa iyang amahan; ug kuhaon mo ang daotan gikan kaninyo. Kon pero nakit-an ang usa ka tawo nga natulog uban sa usa ka babaye nga minyo na sa tawo, patyon ninyo silang duha, ang lalaki nga natulog uban sa babaye, ug ang babaye, ug kuhaon nimo ang daotan gikan sa Israel. Kung mahitabo nga ang usa ka anak nga dalaga nga gipakasal na sa usa ka lalaki, ug nakit-an siya sa usa ka tawo sa siyudad ug nakigdulog uban kaniya, dad-on ninyo ang duha ngadto sa ganghaan sa ilang siyudad, ug pagabatohon sila sa mga bato, ug mamatay sila; ang dalaga, tungod kay wala siya misinggit sa siyudad; ug ang tawo, tungod kay gipaubos niya ang asawa sa isigkatawo; ug kuhaon ninyo ang daotan gikan kaninyo. Kung apan sa patag makakaplag ang tawo sa bata nga babaye nga gipakasal na, ug pagpugos nakigdulog uban kaniya, patyon ninyo ang nakigdulog uban kaniya lamang. Ug sa batan-ong babaye wala niyay sala sa kamatayon; sama kon adunay tawo mobarog batok sa iyang silingan, ug mopatay sa iyang kalag, mao usab kining butanga, tungod kay sa uma nakit-an niya siya; misinggit ang batan-ong babaye nga gipakasal na, ug walay motabang kaniya. Kung ang usa ka tawo makakaplag sa usa ka bata nga ulay, nga wala pa mapamanhoan, ug human

sa pagpugos makighilawas uban kaniya, ug makit-an, maghatag ang tawo nga nakighilawas uban kaniya sa amahan sa dalaga og kalim-an ka didrachma nga plata, ug siya mahimong asawa niya, tungod kay gipaubos niya siya; dili siya makahimo sa pagpapahawa kaniya sa tanang panahon.

23

Dili kuhaon sa tawo ang asawa sa iyang amahan, ug dili niya ibutyag ang tabon sa iyang amahan. Dili mosulod ang napiang o ang naputol sa panagtigom sa Ginoo. Dili mosulod ang gikan sa bigaon ngadto sa panagtigom sa Ginoo. Dili mosulod ang Ammonihanon ug ang Moabihanon sa panagtigom sa Ginoo, ug hangtod sa ikapulo nga kaliwatan dili mosulod sa panagtigom sa Ginoo, ug hangtod sa kahangtoran; tungod kay wala nila kamo pagsugata uban sa tinapay ug tubig sa dalan, sa paggula ninyo gikan sa Ehipto, ug tungod kay gisuholan nila batok kanimo si Balaam nga anak ni Beor gikan sa Mesopotamia aron sa pagtunglo kanimo. Ug wala gusto ang Ginoo nga imong Diyos sa pagpaminaw kang Balaam, ug gipahilayo sa Ginoo nga imong Diyos ang mga tunglo ngadto sa panalangin, tungod kay gihigugma ka sa Ginoo nga imong Diyos. Dili ka mosulti ug malinawon nga mga butang kanila ug mapuslanon nga mga butang kanila sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi hangtod sa kahangtoran. Dili ka magdumot sa Edomite, tungod kay igsoon mo siya, dili ka magdumot sa Ehiptohanon, tungod kay langyaw ka nahimo sa iyang yuta. Ang mga anak, kon sila

ipanganak kanila, sa ikatulo nga kaliwatan mosulod sa kapunongan sa Ginoo. Kon mogawas ka aron magkampo batok sa imong mga kaaway, magbantay ka gikan sa tanang daotan nga pulong. Kon adunay tawo diha kanimo nga dili malimpyo tungod sa iyang pagagwa sa gabii, mogawas siya sa gawas sa kampo, ug dili siya mosulod sa kampo. Ug mahitabo nga sa paingon sa hapon, maligo siya sa iyang lawas sa tubig, ug sa pagsalop sa adlaw, mosulod siya sa kampo. Ug ang usa ka dapit mahimong alang kanimo sa gawas sa kampo, ug mogawas ka didto sa gawas. Ug usa ka tulos mahimong alang kanimo sa ibabaw sa imong bakus; ug mahitabo kon molingkod ka sa gawas, ug magkalot ka niini, ug human magdala tabonan nimo ang imong kahulawan; Tungod kay ang Ginoo nga imong Dios nagalakaw taliwala sa imong kampo aron sa pagluwas kanimo ug sa pagtugyan sa imong kaaway sa atubangan sa imong nawong; ug ang imong kampo mahimong balaan, ug dili makita diha kanimo ang kahulawan sa butang, ug mobiya siya gikan kanimo. Dili nimo itugyan ang bata sa iyang agalon, nga midugang kanimo gikan sa iyang agalon. Uban kanimo siya mopuyo, sa inyong taliwala siya mopuyo bisan asa nga makapahimuot kaniya, dili ninyo siya samoksamokon. Walay mahimong prostitute gikan sa mga anak nga babaye sa Israel, ug walay mahimong nagprostitute sa iyang kaugalingon gikan sa mga anak nga lalaki sa Israel, walay mahimong tigpasugod gikan sa mga anak nga babaye sa Israel, ug walay mahimong gipasugdan gikan sa mga anak nga lalaki sa Israel. Dili ka magdala ug suhol sa babayeng bayaran, ni baylo sa iro, ngadto sa balay sa Ginoo nga imong Dios alang sa bisan unsang panaad,

tungod kay dulumtanan sa Ginoo nga imong Dios kini ug ang duha. Dili ka magpautang sa tubo sa imong igsoon: tubo sa plata, ug tubo sa mga pagkaon, ug tubo sa bisan unsang butang nga imong ipautang. Sa langyaw ikaw magpautang nga may tubo, apan sa imong igsoon dili ikaw magpautang nga may tubo, aron panalanginan ikaw ni Jehova nga imong Dios sa tanan nimong mga buhat ibabaw sa yuta nga imong pagasuldan didto aron sa pagpanunod niini. Kon apan ikaw mosaad ug saad sa Ginoo nga Dios nimo, dili ka magduha-duha sa pagbayad niini, kay sa pagpangita magapangita ang Ginoo nga Dios nimo gikan kanimo, ug mahimong sala diha kanimo. Kon dili ka gusto mag-ampo, wala kay sala. Ang nanggawas pinaagi sa imong mga ngabil bantayan mo, ug buhaton mo sumala sa paagi nga ikaw misaad sa Ginoo nga Dios nga gasa, nga imong gisulti sa imong kaugalingong baba. Kon mosulod ka sa ani sa imong silingan, ug mangolekta ka pinaagi sa imong mga kamot ug mga uhay sa trigo, dili ka magbutang ug galab ibabaw sa ani sa imong silingan. Kung apan mosulod ka sa parasan sa imong silingan, mokaon ka ug ubas kutob sa mapuno ang imong kalag, apan dili ka magsulod niini sa sudlanan.

24

Kung kinsa ang mokuhag asawa, ug magpuyo uban kaniya, ug mahitabo kung dili siya makakaplag ug pabor sa iyang atubangan, tungod kay nakakaplag siya ug malaw-ay nga butang diha kaniya, ug magsulat siya kaniya ug basahon sa diborsyo, ug

mohatag ngadto sa iyang mga kamot, ug magpadala kaniya gikan sa iyang balay, ug human mibiya mahimong sa laing lalaki, ug ang kataposang lalaki magdumot kaniya, ug magsulat kaniya ug basahon sa diborsyo, ug mohatag ngadto sa iyang mga kamot, ug magpadala kaniya gikan sa iyang balay, ug mamatay ang kataposang lalaki, nga mikuha kaniya alang sa iyang kaugalingon nga asawa, dili makahimo ang nahauna nga lalaki nga nagpadala kaniya, nga mobalik aron kuhaon siya alang sa iyang kaugalingon nga asawa, human mahugaw siya, tungod kay dulumtanan kini sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ug dili ninyo hugawan ang yuta, nga ang Ginoo nga imong Dios nagahatag kanimo sa panulondon. Kon adunay tawo nga bag-ong nakakuha ug asawa, dili siya mogawas sa gubat, ug walay bisan unsang buluhaton nga ipahamtang kaniya. Gawasnon siya sa iyang balay sulod sa usa ka tuig aron lipayonon niya ang iyang asawa nga iyang gikuha. Dili ka magkuha isip prenda ug galingan, ni sa ibabaw nga galingan, tungod kay kalag kini ang gikuha isip prenda. Kung makadakpan ang usa ka tawo nga nagpangawat ug kalag gikan sa iyang mga igsoon sa mga anak sa Israel, ug gisakmit niya siya ug gibaligya, mamatay ang maong kawatan, ug kuhaon ninyo ang daotan gikan kaninyo. Pagtagad alang sa imong kaugalingon sa paghikap sa sanla, magbantay pag-ayo sa pagbuhat sumala sa tanan nga balaod nga basin ipahibalo kaninyo sa mga saserdote nga mga Levita, sama sa paagi nga akong gisugo kaninyo, magbantay sa pagbuhat. Hinumdomi ang tanan nga gihimo ni Ginoong Diyos nimo kang Miriam sa dalan, sa inyong paggula gikan sa Ehipto. Kon adunay utang o sa imong silingan, bisan unsang utang, dili

ka mosulod sa iyang balay aron kuhaon ang iyang prenda. Sa gawas ka mobarog, ug ang tawo nga ang imong utang anaa kaniya, dad-on niya kanimo ang prenda sa gawas. Kung apan ang tawo kabus, dili ka mohigda sa iyang prenda. Pinaagi sa pagbayad ibalik nimo ang iyang prenda sa dili pa mosalop ang adlaw, ug matulog siya sa iyang bisti, ug magpanalangin siya kanimo, ug mahimo kini nga kalooy alang kanimo sa atubangan sa Ginoo nga imong Diyos. Dili ka magbuhat ug sayop sa suhol sa kabos ug kulang gikan sa imong mga igsoon, o gikan sa mga langyaw nga anaa sa imong mga siyudad. Sa samang adlaw ihatag mo balik ang iyang suhol, dili mosalop ang adlaw ibabaw kaniya, tungod kay kabos siya, ug niini naghupot ang iyang paglaom, ug mosinggit siya batok kanimo ngadto sa Ginoo, ug mahimo kini nga sala diha kanimo. Dili mamatay ang mga amahan alang sa mga anak, ug ang mga anak nga lalaki dili mamatay alang sa mga amahan; ang matag usa mamatay sa iyang kaugalingong sala. Dili ka moliko sa hustisya sa usa ka dumuduong ug sa usa ka ilo ug sa usa ka balo; dili ka mokuhag prenda sa bayo sa usa ka balo, ug mahinumdom ka nga ulipon ka didto sa yuta sa Ehipto, ug gitubos ka sa Ginoo nga imong Dios gikan didto; tungod niini ako nagsugo kanimo sa pagbuhat niining pulong. Kon ikaw apan mag-ani sa ani sa imong uma, ug makalimot ug binugkos sa lugas sa imong uma, dili ka mobalik aron kuhaon kini; sa langyaw ug sa ilo ug sa balo mahimong iya, aron panalanginan ka sa Ginoo nga imong Diyos sa tanan nga mga buhat sa imong mga kamot. Kon ikaw mangutlo og olibo, dili ka mobalik sa pagtigom sa mga nabilin sunod nimo, alang sa langyaw ug sa ilo ug sa balo kini mahimong ila, ug ikaw

mahinumdom nga ulipon ka didto sa yuta sa Ehipto, tungod niini ako kanimo nagsugo sa pagbuhat niining pulonga. Kung mangani ka sa imong parasan, dili ka na mangani pag-usab sa nahibilin sa imong likod; alang sa dumuloong ug sa ilo ug sa balo kini mahimo; ug mahinumdom ka nga ulipon ikaw didto sa yuta sa Ehipto; tungod niini ako nagsugo kanimo sa pagbuhat niining pulonga.

25

Kung may mahitabo nga away taliwala sa mga tawo, ug moduol sila sa hukom, ug maghukom sila, ug magpakamatarong sa matarong, ug magsilot sa dili diosnon; Ug mahitabo, kung takos sa mga hampak ang dili diosnon, pahigdaon mo siya atubangan sa mga maghuhukom, ug latiguon nila siya atubangan nila sumala sa iyang pagkadili diosnon. Ug sa gidaghanon nga kap-atan latiguon nila siya, dili nila dugangan. Apan kon dugangan nimo sa paglatigo labaw niining mga hampak, mapakaulawan ang imong igsoon sa imong atubangan. Dili ka magbusal sa baka nga naggiok. Kon magpuyo ang mga igsoon sa usa ka dapit, ug mamatay ang usa kanila nga walay anak nga lalaki, dili mahimong mapangasawa sa gawas nga tawo nga dili suod ang asawa sa namatay; ang igsoon sa iyang bana mosulod kaniya, ug kuhaon niya siya nga asawa alang sa iyang kaugalingon, ug magpuyo uban kaniya. Ug mahitabo ang bata nga kon manganak siya, pagatukuron gikan sa ngalan sa namatay, ug dili mapapas ang iyang ngalan gikan sa Israel. Kon apan dili gusto sa

tawo nga kuhaon ang asawa sa iyang igsoon, ug motungas ang babaye sa ganghaan ngadto sa konseho sa mga tigulang, ug moingon, Dili gusto sa igsoon sa akong bana nga bangonon ang ngalan sa iyang igsoon sa Israel, wala gustohi sa igsoon sa akong bana. Ug tawgon nila siya ang konseho sa mga tigulang sa iyang siyudad, ug sultihan nila siya; ug human motindog moingon siya, Dili ako gusto modawat kaniya; ug moduol ang asawa sa iyang igsoon atubangan sa konseho sa mga tigulang, ug hubaron niya ang iyang sandalyas, ang usa gikan sa iyang tiil, ug luwaan niya ang iyang nawong, ug motubag moingon siya, Mao kini ang buhaton nila sa tawo nga dili motukod sa balay sa iyang igsoon sa Israel. Ug ang iyang ngalan pagatawgon sa Israel, balay sa usa nga naghukas sa sandalyas. Kung magkasumbagay ang mga tawo sa samang lugar, usa ka tawo uban sa iyang igsoon, ug moduol ang asawa sa usa kanila aron luwason ang iyang bana gikan sa kamot sa nagbunalbonal kaniya, ug gituy-od niya ang iyang kamot ug gikuptan ang iyang mga testikulo, putlon mo ang kamot; dili magpasaylo ang imong mata kaniya. Dili mahitabo kanimo sa imong bag ang lainlaing timbang, dako o gamay. Dili magpuyo sa imong balay ang lainlaing mga sukod, dako o gamay. Ang timbang nga tinuod ug matarong mahimong imo, ug ang sukod nga tinuod ug matarong mahimong imo, aron ikaw magkinabuhi ug dugay ibabaw sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios ingon nga panulondon. Kay dulumtanan sa Ginoo nga imong Dios ang tanan nga naghimo niini nga mga butang, ang tanan nga naghimo ug dili matarong. Hinumdomi ang tanan nga gibuhat ni Amalek kanimo sa dalan, sa paggawas nimo gikan sa yuta sa Ehipto, giunsa niya pagsukol

kanimo sa dalan, ug giputol niya ang imong likod nga mga sundalo, ang mga gikapoy sa imong likod, ug ikaw gutom ug gikapoy; ug wala siya mahadlok sa Diyos. Ug mahitabo kini sa dihang magpahulay kanimo si Ginoong Dios mo gikan sa tanan nimong mga kaaway nga nagpalibot kanimo sa yuta nga gihatag kanimo ni Ginoong Dios mo aron imong panundon, papason mo ang ngalan ni Amalek gikan sa ilalom sa langit, ug dili gyud nimo kini kalimti.

26

Ug mahitabo kon mosulod ka sa yuta nga si Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo aron panundon, ug magpanunod ka niini, ug magpuyo ka sa ibabaw niini, ug magkuha ka gikan sa unang bunga sa mga bunga sa imong yuta nga si Ginoo nga imong Dios naghatag kanimo, ug ibutang mo sa basket, ug moadto ka sa dapit nga si Ginoo nga imong Dios magapili nga tawgon ang iyang ngalan didto. Ug moadto ka sa pari nga anaa niadtong mga adlawa, ug moingon ka kaniya, Nagpahibalo ako karon sa Ginoo nga akong Diyos, nga nakasulod na ako sa yuta nga gipanumpa sa Ginoo sa atong mga katigulangan nga ihatag kanato. Ug modawat ang pari sa basket gikan sa imong mga kamot, ug ibutang kini sa atubangan sa halaran sa Ginoo nga imong Diyos. Ug motubag siya moingon sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, Gibiyaan sa akong amahan ang Syria, ug milugsong siya ngadto sa Ehipto, ug nagpuyo didto nga gamay ra ang gidaghanon, ug nahimong usa ka dakong nasud didto ug

daghan kaayong katawhan. Ug gidaogdaog kami sa mga Ehiptohanon, ug gipaubos nila kami, ug gibutang nila kanamo ang mga lisud nga buhat; Ug misinggit kami ngadto sa Ginoo nga Dios namo, ug nakadungog ang Ginoo sa among tingog, ug nakita niya ang among pagpaubos, ug ang among kabudlay, ug ang among kasakit. Ug ang Ginoo mao ang naggawas kanamo gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang dakong kusog, ug pinaagi sa gamhanan nga kamot, ug sa taas nga bukton, ug pinaagi sa dagkong mga panan-awon, ug pinaagi sa mga ilhanan, ug pinaagi sa mga katingalahan. Ug gidala niya kami ngadto sa dapit niini, ug gihatag niya kanamo ang yuta niini, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos. Ug karon tan-awa gidala nako ang unang bunga sa abot sa yuta nga imong gihatag kanako Ginoo, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos; ug ibilin mo kini sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ug mosimba ka sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios, ug magmaya ka sa tanan nga maayong mga butang nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios, ug ang imong balay, ug ang Levita, ug ang dumuduong nga anaa kanimo. Kon pero mahuman nimo ang pag-ikapu sa tanan nga ikapu sa imong mga abot sa ikatulo nga tuig, ang ikaduhang ikapu ihatag nimo sa Levita ug sa dumuloong ug sa ilo ug sa balo, ug mokaon sila sa imong mga siyudad, ug magmaya sila. Ug ikaw moingon atubangan sa Ginoo nga imong Dios, Gikuha nako ang mga balaan gikan sa akong balay, ug gihatag nako kini sa Levita ug sa langyaw ug sa ilo ug sa balo, sumala sa tanan nga mga sugo nga imong gisugo kanako. Wala ako milapas sa imong sugo, ug wala ako makalimot. Ug wala ako mokaon sa akong kasakit gikan kanila,

wala ako mikuha ug bunga gikan kanila alang sa hugaw, wala ako mihatag gikan kanila ngadto sa patay, ako mituman sa tingog sa Ginoo nga atong Diyos, ako mihimo sumala sa imong gisugo kanako. Tan-awa paubos gikan sa imong balaang puloy-anan didto sa langit, ug panalanginan ang imong katawhan nga Israel, ug ang yuta nga imong gihatag kanila, sumala sa imong gipanumpa sa among mga katigulangan, nga maghatag kanamo ug yuta nga nagaagay ang gatas ug dugos. Niining adlawa ang Ginoo nga imong Dios nagsugo kanimo sa pagbuhat sa tanang mga balaod ug mga hukom, ug magbantay kamo ug buhaton ninyo kini gikan sa tibuok ninyong kasingkasing, ug gikan sa tibuok ninyong kalag. Ang Diyos imong gipili karon nga mahimong imong Diyos, ug sa paglakaw sa tanan niyang mga paagi, ug sa pagbantay sa mga balaod ug sa mga hukom, ug sa pagsunod sa iyang tingog. Ug ang Ginoo mipili kanimo karon nga mahimo ka nga iyang katawhan nga espesyal nga gipanag-iya, sama sa iyang giingon, nga magbantay sa iyang mga sugo, ug mahimo ka nga labaw sa tanang mga nasud, sama sa iyang paghimo kanimo nga bantogan ug ipagpasigarbo ug mahimayaon, nga mahimo ka nga balaang katawhan sa Ginoo nga imong Dios, sama sa iyang gisulti.

27

Ug nagsugo si Moises ug ang konseho sa mga tigulang sa Israel, nga nag-ingon, bantayi ang tanan niining mga sugo, nga akong gisugo kaninyo karon. Ug mahitabo sa adlaw nga motabok kamo

sa Jordan ngadto sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios, magtukod ka alang sa imong kaugalingon ug dagkong mga bato, ug pahiran mo sila ug puti. Ug ikaw mosulat sa ibabaw sa mga bato niini ang tanan nga mga pulong sa balaod niini, sa dihang kamo motabok sa Jordan, sa dihang kamo mosulod ngadto sa yuta nga ang Ginoo nga Dios sa mga amahan nimo nagahatag kanimo, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos, sumala sa paagi nga misulti ang Ginoo nga Dios sa mga amahan nimo kanimo. Ug mahitabo nga sa dihang motabok na kamo sa Jordan, ipatindog ninyo kining mga bato nga akong gisugo kanimo karon, didto sa Bukid sa Ebal, ug palitadahan ninyo sila ug litada. Ug tukoron mo didto usa ka halaran alang sa Ginoo nga imong Dios, usa ka halaran gikan sa mga bato; dili ka magbutang ug puthaw niini; mga bato nga bug-os tukoron mo ang halaran alang sa Ginoo nga imong Dios, ug ihalad mo sa ibabaw niini ang mga halad-sinunog alang sa Ginoo nga imong Dios. Ug maghalad ka didto ug halad sa kaluwasan, ug mokaon ka, ug mapuno ka, ug magmaya ka sa atubangan sa Ginoo nga imong Dios. Ug isulat mo sa ibabaw sa mga bato ang tanan niining balaoda nga tin-aw kaayo. Ug misulti si Moises ug ang mga pari nga mga Levita sa tibuok Israel, nga nag-ingon, Hilom ug paminaw, Israel! Niining adlawa nahimo ka nga katawhan sa Ginoo nga imong Dios, ug mamati ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, ug buhaton mo ang tanan niyang mga sugo, ug ang iyang mga balaod, nga akong gisugo kanimo karon. Ug gisugo ni Moises ang katawhan niadtong adlawa, nga nag-ingon, kini motindog sa pagpanalangin sa katawhan sa bukid sa Gerizim human motabok sa Jordan, si Simeon, Levi, Juda, Issachar, Jose,

ug Benjamin. Ug kini sila motindog alang sa panghimaraut didto sa bukid sa Ebal, si Reuben, Gad, ug Asher, Zebulun, Dan, ug Naphtali. Ug motubag ang mga Levita moingon sa tanang Israel sa kusog nga tingog, tinunglo ang tawo nga bisan kinsa nga mohimo ug kinulit ug tinunaw nga larawan, dulumtanan sa Ginoo, buhat sa mga kamot sa mga batid, ug mobutang niini sa tago nga dapit; ug motubag ang tanang katawhan, moingon sila, mahitabo unta kini. Gitunglo ang tawo nga nagpakaulaw sa iyang amahan o sa iyang inahan, ug moingon ang tanang katawhan, hinaot nga mahitabo kini. Gitunglo ang usa nga nagbalhin sa utlanan sa silingan, ug ang tanang katawhan moingon, Mahitabo kini. Tinunglo ang naglingla sa buta sa dalan, ug moingon ang tanang katawhan, mahitabo kini. Tinunglo ang kinsa nga molikay sa hustisya sa dumuduong ug sa ilo ug sa balo, ug moingon ang tanang katawhan, mahitabo kini. Tinunglo ang natulog uban sa asawa sa iyang amahan, tungod kay gibutyag niya ang tabon sa iyang amahan; ug moingon ang tanang katawhan, mahitabo unta. Gitunglo ang natulog uban sa bisan unsang mananap, ug moingon ang tanang katawhan, Mahitabo kini. Tinunglo ang makigdulog sa iyang igsoon nga babaye gikan sa iyang amahan o inahan. Ug moingon ang tanang katawhan, mahitabo kini. Gitunglo ang natulog uban sa iyang umagad, ug moingon ang tanang katawhan, Mahitabo kini. Gitunglo ang natulog uban sa igsoon nga babaye sa iyang asawa, ug moingon ang tanang katawhan, Mahitabo kini. Ginatunglo ang nagbuno sa iyang silingan pinaagi sa limbong, ug ang tanang katawhan moingon, Mahitabo kini. Gitunglo ang kinsa nga modawat ug mga gasa aron mopatay sa kalag sa dugo

nga inosente, ug moingon ang tanang katawhan, mahitabo. Ginatunglo ang tanan nga tawo nga dili magpabilin sa tanan nga mga pulong niining balaora aron buhaton kini, ug ang tanan nga katawhan moingon, Mahitabo kini.

28

Ug mahitabo kon sa pagpaminaw maminaw ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, sa pagbantay ug pagbuhat sa tanan nga mga sugo nga kini, nga ako nagsugo kanimo karon, ug ihatag ka sa Ginoo nga imong Dios sa ibabaw sa tanan nga mga nasud sa yuta, ug moabot kanimo ang tanan nga mga panalangin nga kini, ug pangitaon ka nila; kon sa pagpaminaw maminaw ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, bulahan ikaw sa siyudad, ug bulahan ikaw sa uma. Bulahan ang mga anak sa imong sabakan, ug ang mga abot sa imong yuta, ug ang mga panon sa imong mga baka, ug ang mga panon sa imong mga karnero. Bulahan ang imong mga bodega, ug ang imong mga salin. Bulahan ikaw sa imong pagsulod, ug bulahan ikaw sa imong paggawas. Ihatag sa Ginoo nga imong Dios ang imong mga kaaway nga nakasukol kanimo nga nadugmok sa atubangan sa imong nawong. Pinaagi sa usa ka dalan mogawas sila paingon kanimo, ug pinaagi sa pito ka mga dalan mokalagiw sila gikan sa imong nawong. Magpadala ang Ginoo sa ibabaw nimo ang panalangin sulod sa imong mga tipiganan, ug sa ibabaw sa tanan nga imong ibutang ang imong kamot, sa yuta nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios. Tukuron ikaw sa Ginoo alang sa iyang kaugalingon

nga balaang katawhan, sama sa paagi nga iyang gipanumpa sa imong mga amahan; kon mamati ka sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, ug molakaw ka sa tanan niyang mga dalan, ug makita ka sa tanang mga nasud sa yuta, tungod kay ang ngalan sa Ginoo gitawag diha kanimo, ug mahadlok sila kanimo. Ug padaghanon ka sa Ginoo nga imong Dios alang sa maayong mga butang diha sa mga kaliwat sa imong tagoangkan, ug diha sa mga kaliwat sa imong mga kahayopan, ug diha sa mga bunga sa imong yuta, sa ibabaw sa imong yuta nga gipanumpa sa Ginoo sa imong mga katigulangan nga ihatag kanimo. Ablihi kanimo sa Ginoo ang iyang bahandi nga maayo, ang langit, aron ihatag ang ulan sa imong yuta sa hustong panahon; panalanginan ang tanan nga mga buhat sa imong mga kamot; ug magpahulam ka sa daghang mga nasud, apan ikaw dili mohulam. Ug magmando ka sa daghang mga nasud, apan kanimo dili sila magmando. Himoon ka sa Ginoo nga imong Diyos nga ulo ug dili ikog, ug mahimong anaa ka sa ibabaw ug dili sa ilalom, kon mamati ka sa tingog sa Ginoo nga imong Diyos, sa tanan nga akong gisugo kanimo karon nga tipigan. Dili ka molabag gikan sa tanan nga mga sugo nga akong gisugo kanimo karon, sa tuo o sa wala, aron sa pagsunod sa laing mga diyos ug pag-alagad kanila. Ug mahitabo kung dili ka mamati sa tingog sa Ginoo nga imong Diyos, sa pagtipig sa tanan niyang mga sugo, nga akong gisugo kanimo karon, ug moabot kanimo kining tanang mga tunglo, ug ilang pagaabtan ikaw. Tinunglo ka sa siyudad, ug tinunglo ka sa uma. Gitunglo ang imong mga bodega ug ang imong mga salin. Tinunglo ang mga anak sa imong tiyan, ug ang mga abot sa imong yuta, ang mga panon sa imong mga baka, ug ang mga

panon sa imong mga karnero; Tinunglo ka sa imong pagsulod, ug tinunglo ka sa imong paggawas. Ang Ginoo magpadala sa ibabaw kanimo ang kakulang ug ang pagkahurot ug ang pagkalaglag sa ibabaw sa tanan nga imong ibutang ang imong kamot, hangtod nga laglagon ka niya, ug hangtod nga malaglag ka sa kadali tungod sa imong daotan nga mga binuhatan, tungod kay gibiyaan mo ako. Ipapilit sa Ginoo kanimo ang kamatayon, hangtod nga siya molamoy gayod kanimo gikan sa yuta nga imong pagsudlan aron mapanunod kini. Hampakan ka sa Ginoo diha sa kalibog, ug uban sa hilanat, ug uban sa kalisang, ug kaupaw, ug hagunob, ug ang kapusyaw, ug gukdon ka nila hangtod nga laglagon ka nila. Ug ang langit sa ibabaw sa imong ulo mahimong tumbaga, ug ang yuta sa ilalom nimo mahimong puthaw. Hatagan unta sa Ginoo nga imong Dios ang ulan sa imong yuta nga abog, ug ang abog gikan sa langit mokunsad, hangtod nga laglagon niya ikaw ug hangtod nga malaglag niya ikaw sa kadali. Hatagan ka sa Ginoo ug kapildihan atubangan sa imong mga kaaway, sa usa ka dalan mogawas ka batok kanila, ug sa pito ka mga dalan mokalagiw ka gikan sa ilang atubangan, ug mahimo kang katibulaag sa tanang mga gingharian sa yuta. Ug ang inyong mga patay mahimong pagkaon sa mga langgam sa langit ug sa mga ihalas nga mananap sa yuta, ug walay bisan kinsa nga makahadlok kanila. Samkon ka sa Ginoo ug hubag sa Ehiptohanon sa lubot, ug kugan nga ihalas, ug katul, aron dili ka makahimo nga maayo. Hampakon ka sa Ginoo sa kabuang, ug pagkabuta, ug kasamok sa hunahuna. Ug ikaw mahimong naghikap sa udto, sama sa usa nga buta nga naghikap sa kangitngit, ug dili molambo ang imong mga dalan, ug ikaw

mahimong unya ginasakitan ug ginatulisan sa tanang mga adlaw, ug walay nagtabang. Asawa kuhaon mo, ug lalaki lain makaangkon kaniya; balay tukoron mo, ug dili ka mopuyo niini; parasan tanom mo, ug dili ka mag-ani niini. Ang imong nating baka giihaw sa atubangan nimo, ug dili ka mokaon gikan niini; ang imong asno gikuha gikan kanimo, ug dili iuli kanimo; ang imong mga karnero gihatag sa imong mga kaaway, ug walay motabang kanimo. Ang imong mga anak nga lalaki ug ang imong mga anak nga babaye gihatag sa laing nasud, ug ang imong mga mata motan-aw nga nangaluya paingon kanila; ang imong kamot dili makahimo. Ang mga bunga sa imong yuta ug tanang imong mga paghago kaonon sa nasud nga dili nimo hibaloi, ug ikaw mahimong ginasakitan ug ginadugmok sa tanang mga adlaw. Ug ikaw mahimong buang tungod sa mga panan-aw sa imong mga mata nga imong makita. Samaran ka sa Ginoo ug daotan nga hubag sa imong mga tuhod ug sa imong mga bitiis, aron dili ka makaayo gikan sa lapalapa sa imong mga tiil hangtod sa tumoy sa imong ulo. Mahimong dad-on palayo sa Ginoo ikaw ug ang imong mga magmamando nga imong gitudlo ibabaw sa imong kaugalingon, ngadto sa nasud nga wala nimo mailhi ug sa imong mga amahan, ug mag-alagad ka didto sa ubang mga diyos nga kahoy ug bato. Ug ikaw mahimong tigmo ug sambingay ug sugilanon didto sa tanan nga mga nasud, ngadto sa kinsa unta magdala palayo kanimo ang Ginoo. Daghan nga binhi imong dad-on ngadto sa kapatagan, ug diyutay imong dad-on sulod, tungod kay kan-on kini sa dulon; Parasan imong tanom ug trabahoon, ug bino dili ka moinom ni magmaya gikan niini, tungod kay kan-on kini sa ulod. Adunay mga kahoy nga

olibo kanimo sa tanan nimong mga utlanan, ug dili ka magdihot ug lana, tungod kay ang imong kahoy nga olibo mahulog. Mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye imong maanak apan dili sila mahimo nimo, kay mobiya sila sa pagkabihag. Ang tanan nimong mga kahoy ug ang abot sa imong yuta pagaut-uton sa sakit sa tanom. Ang dumuduong nga anaa kanimo mosaka sa taas-taas, apan ikaw manaog sa ubos-ubos. Kini magpahulam kanimo, apan ikaw dili magpahulam niini, kini mahimong ulo, apan ikaw mahimong ikog. Ug moabot sa ibabaw nimo ang tanan niining mga tungloa, ug gukdon nila ikaw, ug abton nila ikaw, hangtod nga laglagon ka niya, ug hangtod nga mawagtangan ka niya, tungod kay wala ka mamati sa tingog sa Ginoo nga imong Diyos, sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa mga balaod nga iyang gisugo kanimo. Ug mahitabo diha kanimo ang mga ilhanan, ug mga katingalahan diha sa imong kaliwat hangtod sa kahangtoran, tungod kay wala ka mag-alagad sa Ginoo nga imong Dios uban sa kalipay ug maayong hunahuna tungod sa kadaghan sa tanan. Ug mag-alagad ka sa imong mga kaaway, kinsa ipadala ni Ginoo ibabaw kanimo, sa gutom, ug sa uhaw, ug sa pagkahubo, ug sa pagkulang sa tanan, ug isul-ob nimo ang puthaw nga kwelyo sa imong liog, hangtod nga laglagon ka niya. Dad-on sa Ginoo kanimo ang usa ka nasud gikan sa layo gikan sa kinatumyan sa yuta sama sa paglupad sa agila, usa ka nasud nga dili nimo madungog ang tingog niini, usa ka nasud nga walay ulaw sa nawong, kinsa dili motahod sa nawong sa tigulang, ug sa batan-on dili maluy-on. Ug mokaon kini sa mga natawo sa imong mga baka ug sa mga abot sa imong yuta, aron dili magbilin kanimo ug trigo, bino, lana, ang mga

panon sa imong mga baka, ug ang mga panon sa imong mga karnero, hangtod nga malaglag ikaw. Ug laglagon niya ikaw sa imong mga siyudad, hangtod nga mangaguba ang mga taas ug lig-ong mga paril nga imong gisaligan, sa tibuok nimong yuta, ug samkon niya ikaw sa imong mga siyudad nga iyang gihatag kanimo. Ug mokaon ka sa mga anak sa imong tiyan, ang unod sa imong mga anak nga lalaki ug sa imong mga anak nga babaye, bisan unsa nga iyang gihatag kanimo, sa imong kalisdanan ug sa imong kasakit, nga ang imong kaaway mosakit kanimo. Ang malumo nga tawo nga anaa kanimo ug ang mahinhin kaayo, masina sa iyang mata ang iyang igsoon, ug ang asawa nga anaa sa iyang dughan, ug ang nahibilin nga mga anak nga mahibilin kaniya, aron dili ihatag sa usa kanila gikan sa unod sa iyang mga anak nga iyang kaonon, tungod kay wala mahibilin kaniya bisan unsa sa imong kalisdanan ug sa imong kasakit, nga ang imong mga kaaway mosakit kanimo sa tanan nimong mga siyudad. Ug ang malumo diha kaninyo ug ang delicado, nga wala mosulay ang iyang tiil sa paglakaw sa yuta tungod sa iyang pagkadelicado ug tungod sa iyang kalumo, magtan-aw siya uban sa kasina pinaagi sa iyang mata sa iyang bana nga anaa sa iyang dughan, ug sa iyang anak nga lalaki ug sa iyang anak nga babaye, ug sa iyang inunlan nga migula pinaagi sa iyang mga paa, ug sa iyang bata nga iyang ipanganak; kay lamyon niya sila tungod sa kakulang sa tanan nga tago sa imong kalisdanan ug sa imong kasakit, nga ang imong kaaway mosakit kanimo sa imong mga siyudad, kon dili ka mamati sa paghimo sa tanang mga pulong niining balaora, ang nahisulat niining basahona, sa pagkahadlok sa ngalan nga dungganon nga katingalahan, ang

GINOO nga imong DIOS. Ug himoon nga katingalahan sa Ginoo ang mga hampak nimo ug ang mga hampak sa imong kaliwat—mga hampak nga dagko ug katingalahan, ug mga sakit nga dautan ug malungtaron. Ug mobalik ang tanang daotang sakit sa Ehipto nga imong gilikayang gikan sa ilang atubangan, ug mokablit kini kanimo. Ug ang tanang sakit, ug ang tanang hampak nga wala gisulat, ug ang tanang gisulat sa basahon sa balaod niini, dad-on sa Ginoo sa ibabaw nimo, hangtod nga laglagon niya ikaw. Ug mahibilin kamo sa gamay nga gidaghanon, imbis nga kamo sama sa mga bituon sa langit sa kadaghan, tungod kay wala kamo mamati sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios. Ug mahitabo nga sama sa paagi nga nalipay ang Ginoo sa ibabaw kaninyo sa pagbuhat ug maayo kaninyo ug pagpadaghan kaninyo, mao usab nga malipay ang Ginoo sa ibabaw kaninyo sa paglaglag kaninyo, ug pagakuhaon kamo sa dali gikan sa yuta nga inyong gisulod didto aron pagpanunod niini. Ug patibulaagon ka sa Ginoo nga imong Diyos ngadto sa tanang mga nasod, gikan sa tumoy sa yuta hangtod sa tumoy sa yuta, ug mag-alagad ka didto sa ubang mga diyos, nga mga kahoy ug mga bato, nga wala ikaw motuo ug ang imong mga amahan. Apan bisan sa mga nasod kadto dili ka makapahulay, ni dili mahitabo nga adunay pagtindog sa tunob sa imong tiil, ug ang Ginoo maghatag kanimo didto ug lain nga kasingkasing nga dili motuman, mga mata nga nagapakyas, ug kalag nga nagakaluya. Ug ang imong kinabuhi mahimong nagsabit sa atubangan sa imong mga mata, ug mahadlok ka adlaw ug gabii, ug dili ka motuo sa imong kinabuhi. Sa buntag ikaw moingon, Unsaon nga mahimo hapon, ug sa hapon ikaw moingon, Unsaon

nga mahimo buntag, tungod sa kahadlok sa imong kasingkasing nga imong masinati, ug tungod sa mga panan-awon sa imong mga mata nga imong makita. Ug ibalik ka sa Ginoo paingon sa Ehipto pinaagi sa mga barko, diha sa dalan nga akong giingon, dili ka na makakita pag-usab niini; ug ibaligya kamo didto sa inyong mga kaaway ingon nga mga ulipon nga lalaki ug mga ulipon nga babaye, ug walay mopalit. Mao kini ang mga pulong sa pakigsaad nga gimando sa Ginoo kang Moises nga ipatukod sa mga anak sa Israel didto sa yuta sa Moab, gawas sa pakigsaad nga iyang gihimo kanila didto sa Horeb.

29

Ug gitawag ni Moises ang tanan nga mga anak nga lalaki sa Israel, ug miingon siya kanila, Kamo nakakita sa tanan nga bisan unsa nga gibuhat sa Ginoo sa yuta sa Ehipto sa atubangan ninyo kang Faraon ug sa iyang mga sulugoon, ug sa iyang tanan nga yuta, ang dagkong mga pagsulay nga nakita sa imong mga mata, ang mga ilhanan ug kadtong dagkong mga katingalahan. Ug wala maghatag ang Ginoong Diyos kaninyo ug kasingkasing sa pagkahibalo, ug mga mata sa pagtan-aw, ug mga dalunggan sa pagpaminaw hangtod niining adlawa. Ug gidala niya kamo sulod sa kwarenta ka tuig didto sa kamingawan, wala madaan ang inyong mga bisti, ug ang inyong mga sandalyas wala maguba gikan sa inyong mga tiil. Tinapay wala ninyo kaona, bino ug makog nga ilimnon wala ninyo kaimna, aron mahibalo kamo nga ako ang Ginoo nga inyong Dios. Ug kamo miabot

hangtod niining dapita, ug migawas si Sihon nga hari sa Heshbon ug si Og nga hari sa Bashan aron sa pagsugat kanato sa gubat. Ug gisamaran namo sila, ug gikuha namo ang ilang yuta, ug gihatag ko kini pinaagi sa panulondon ngadto sa Reuben, ug sa Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manasseh. Ug bantayan ninyo ang pagbuhat sa tanan nga mga pulong niining pakigsaad, aron masabtan ninyo ang tanan nga inyong buhaton. Kamo nagtindog tanan karon sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, ang inyong mga pangulo sa tribo, ug ang inyong konseho sa mga tigulang, ug ang inyong mga maghuhukom, ug ang inyong mga escriba, ang tanang tawo sa Israel, ang inyong mga babaye, ug ang inyong mga anak, ug ang dumuduong nga anaa sa taliwala sa inyong kampo, gikan sa inyong tigputol ug kahoy hangtod sa inyong tigkarga ug tubig, aron mosulod sa tugon sa Ginoo nga inyong Dios, ug sa iyang mga tunglo, sumala sa Ginoo nga imong Dios nagbuhat alang kanimo karon; aron iyang magtukod kanimo alang kaniya nga usa ka katawhan, ug siya mahimong imong Dios, sumala sa paagi nga siya misulti kanimo, ug sumala sa paagi nga siya nanumpa sa imong mga amahan nga si Abraham ug si Isaac ug si Jacob. Ug dili kaninyo lamang ako nagabutang niining pakigsaad ug niining tunglo, apan usab sa mga anaa dinhi uban kaninyo karon sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, ug sa mga wala anaa uban kaninyo dinhi karon. Kay kamo nahibalo kung giunsa namo pagpuyo sa yuta sa Ehipto, ug kung giunsa namo pag-agi taliwala sa mga nasod nga inyong giagian. Ug tan-awa ang ilang mga dulumtanan ug ang ilang mga diosdios nga kahoy ug bato, plata ug bulawan, nga anaa kanila. Dili ba adunay tawo diha kaninyo, lalaki o babaye,

o katigulangan o tribo, kansang hunahuna misimang gikan sa Ginoo nga inyong Dios, nga miadto sa pag-alagad sa mga dios sa kadtong mga nasod; dili ba adunay gamot diha kaninyo nga motubo pataas sa apdo ug kapaitan; Ug mahitabo kon siya makadungog sa mga pulong niining tunglo, ug magpanalangin sa iyang kaugalingon sa iyang kasingkasing, nga moingon, Balaan nga mga butang mahitabo kanako, tungod kay sa pagsalaag sa akong kasingkasing molakaw ako, aron ang makasasala dili malaglag uban sa walay sala; Dili gusto sa Dios nga mahimong maloloy-on kaniya, apan unya modilaab ang kasuko sa Ginoo ug ang iyang pangabugho niadtong tawhana; ug mopilit kaniya ang tanang mga tunglo niining pakigsaad, nga gisulat niining basahona; ug papason sa Ginoo ang iyang ngalan gikan sa ilalom sa langit. Ug ang Ginoo mobulag kaniya ngadto sa kadaot gikan sa tanang mga anak sa Israel, sumala sa tanang mga tunglo sa pakigsaad nga nahisulat sa basahon sa balaod niini. Ug moingon ang sunod nga henerasyon, ang inyong mga anak nga motungha human kaninyo, ug ang langyaw nga moabot gikan sa yuta nga layo, ug makita nila ang mga hampak sa maong yuta ug ang mga sakit niini nga gipadala sa Ginoo ibabaw niini, asupre ug asin nga nasunog; ang tibuok yuta niini dili pagapugas, ni motubo, ni motaas ibabaw niini ang bisan unsa nga lunhaw. Sama sa gilaglag ang Sodoma ug Gomorra, Adma ug Zeboiim, nga gilaglag sa Ginoo sa kasuko ug kapungot; Ug moingon ang tanang nasud, Nganong gibuhat sa Ginoo niini sa yuta nga kini? Unsa ang dakong kasuko niining kaligutgut? Ug moingon sila, nga ilang gibiyaan ang pakigsaad sa Ginoo nga Dios sa ilang mga amahan, nga iyang gihimo sa ilang mga

amahan, sa dihang iyang gipagawas sila gikan sa yuta sa Ehipto, ug milakaw sila ug nag-alagad sa laing mga dios, nga wala nila mailhi, ni gihatag kanila. Ug nasuko sa kasuko ang Ginoo sa maong yuta aron dad-on niini sumala sa tanang mga tunglo nga nahisulat sa basahon sa balaod niini. Ug gikuha sila sa Ginoo gikan sa ilang yuta diha sa kasuko ug kapungot ug dako kaayong kaligutgut, ug gisalikway niya sila ngadto sa laing yuta sama karon. Ang mga tinagong butang iya sa Ginoo nga atong Dios, apan ang dayag iya kanato ug sa atong mga anak hangtod sa kahangtoran, aron buhaton ang tanang mga pulong niining balaora. Ang mga tinagong butang iya sa Ginoo nga atong Dios, apan ang dayag iya kanato ug sa atong mga anak hangtod sa kahangtoran, aron buhaton ang tanang mga pulong niining balaora.

30

Ug mahitabo nga moabot kanimo kining tanan nga mga pulong, ang panalangin ug ang tunglo, nga akong gihatag sa atubangan sa imong nawong. Ug modawat ka sa imong kasingkasing diha sa tanan nga mga nasud, diin patibulaagon ka sa Ginoo didto, ug mobalik ka ngadto sa Ginoo nga imong Dios, ug maminaw ka sa iyang tingog sumala sa tanan nga akong gisugo kanimo karon, gikan sa tibuok nimong kasingkasing, ug gikan sa tibuok nimong kalag, ug moayo ang Ginoo sa imong mga sala, ug kaloy-an ka niya, ug usab tigomon ka niya gikan sa tanan nga mga nasud, diin gipatibulaag ka sa Ginoo didto. Kon ang imong

pagkatibulaag gikan sa tumoy sa langit hangtod sa tumoy sa langit, gikan didto tigumon ka sa Ginoo nga imong Dios, ug gikan didto kuhaon ka sa Ginoo nga imong Dios. Ug dad-on ka sa imong Diyos gikan didto ngadto sa yuta nga gipanunod sa imong mga amahan, ug panundon nimo kini, ug buhaton ka niya nga maayo, ug buhaton ka niya nga mas daghan kay sa imong mga amahan. Ug linisin pag-ayo sa Ginoo ang imong kasingkasing ug ang kasingkasing sa imong kaliwat, aron mahigugma ka sa Ginoo nga imong Dios gikan sa tibuok mong kasingkasing ug gikan sa tibuok mong kalag, aron mabuhi ka. Ug ang Ginoo nga imong Dios magahatag niining mga tunlong sa ibabaw sa imong mga kaaway ug sa ibabaw niadtong nagdumot kanimo nga naglutos kanimo. Ug ikaw mobalik ug maminaw sa tingog sa Ginoo nga imong Dios, ug buhaton ang iyang mga sugo, ingon kadaghan nga ako nagsugo kanimo karon. Ug panalanginan ikaw sa Ginoo nga Diyos nimo sa tanang buhat sa imong mga kamot, sa mga kaliwat sa imong tiyan, ug sa mga kaliwat sa imong mga kahayupan, ug sa mga abot sa imong yuta, kay mobalik ang Ginoo nga Diyos nimo sa pagmaya diha kanimo ngadto sa maayong mga butang, sama nga namaya diha sa imong mga amahan; Kon mamati ka sa tingog sa Ginoo nga Diyos nimo, sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga balaod, ug sa iyang mga hukom nga nasulat sa basahon sa balaod niini; kon mobalik ka ngadto sa Ginoo nga Diyos nimo gikan sa tibuok nimong kasingkasing, ug gikan sa tibuok nimong kalag. Kay ang sugo nga akong gisugo kanimo karon dili lisud kaayo, ni layo gikan kanimo. Dili kini anaa sa langit sa taas, nga nag-ingon, Kinsa ba ang mosaka alang kanato ngadto sa langit

ug kukuhaon kini alang kanato, aron nga makadungog kita niini ug buhaton namo kini? Ni dili usab kini tabok sa dagat, nga nagaingon, Kinsa ang motabok alang kanato ngadto sa tabok sa dagat, ug magkuha niini alang kanato, ug maghimo niini nga madungog alang kanato, ug buhaton namo kini? Duol kaayo kanimo ang pulong diha sa imong baba, ug diha sa imong kasingkasing, ug diha sa imong mga kamot aron buhaton kini. Tan-awa, gihatag ko sa imong atubangan karon ang kinabuhi ug ang kamatayon, ang maayo ug ang daotan. Kon maminaw ka sa mga sugo sa Ginoo nga imong Dios, nga akong gisugo kanimo karon, sa paghigugma sa Ginoo nga imong Dios, sa paglakaw sa tanan niyang mga paagi, ug sa pagtuman sa iyang mga balaod ug sa iyang mga hukom, unya mabuhi kamo ug modaghan kamo, ug panalanginan ka sa Ginoo nga imong Dios sa tanang yuta nga imong suldon aron panundon. Ug kon mobiya ang imong kasingkasing, ug dili ka mamati, ug nasayop nga mosimba sa laing mga dios ug mag-alagad kanila, nagpahibalo ako kanimo karon, nga sa pagkalaglag malaglag kamo, ug dili gayod kamo mahimong dugay nga nagpuyo sa ibabaw sa yuta, ngadto sa diin kamo nagtabok sa Jordan didto aron panunod niini. Nagpamatuod ako kaninyo karon sa langit ug sa yuta, ang kinabuhi ug ang kamatayon gihatag ko sa atubangan ninyo, ang panalangin ug ang tunglo; pilia ang kinabuhi, aron mabuhi ikaw ug ang imong kaliwat, sa paghigugma sa Ginoo nga imong Dios, sa pagpaminaw sa iyang tingog, ug sa pagkupot kaniya; kay kini ang imong kinabuhi ug ang gitas-on sa imong mga adlaw, ang pagpuyo sa ibabaw sa yuta nga gipanumpa sa Ginoo sa imong mga katigulangan nga si Abraham ug si Isaac ug si Jacob nga

ihatag kanila.

31

Ug nahuman si Moises sa pagsulti niining tanan nga mga pulong ngadto sa tanan nga mga anak sa Israel, ug miingon siya kanila, Usa ka gatos ug kaluhaan ka tuig ako karon; dili na ako makahimo pa sa pagsulod ug paggawas; apan ang Ginoo miingon kanako, Dili ka motabok niining Jordan. Ang Ginoo nga imong Dios nga nagauna sa imong atubangan, siya magalaglag niining mga nasud gikan sa imong atubangan, ug magapanunod ka kanila, ug si Joshua magauna sa imong atubangan, sumala sa gisulti sa Ginoo. Ug buhaton sa Ginoo nga imong Dios kanila sama sa iyang gibuhat kang Sihon ug kang Og nga duha ka mga hari sa mga Amorihanon, nga didto sa tabok sa Jordan, ug sa ilang yuta, sama sa iyang paglaglag gayud kanila. Ug gitugyan sila sa Ginoo kaninyo, ug buhaton ninyo kanila, sama sa akong gisugo kaninyo. Pagmaisugon ug pagkusganon, ayaw kahadlok, ni pagkahadlok, ni pagkalisang gikan sa ilang presensya, tungod kay ang Ginoo nga imong Dios nga nag-una uban kaninyo ug anaa kaninyo, dili gayud ikaw biyaan, ni dili gayud ikaw isalikway. Ug gitawag ni Moses si Joshua, ug miingon kaniya atubangan sa tibuok Israel, Magmaisugon ug magmalig-on, kay ikaw mosulod sa atubangan sa nawong niining katawhan ngadto sa yuta nga gipanumpa sa Ginoo sa inyong mga amahan nga ihatag kanila, ug ikaw magahatag niini kanila isip panulondon. Ug ang Ginoo nga nag-uban kanimo dili mobiya

kanimo, ni dili gayud niya ikaw biyaan; ayaw kahadlok, ni kauwahi. Ug misulat si Moises sa mga pulong niining balaora ngadto sa basahon, ug mihatag niini ngadto sa mga pari nga mga anak ni Levi nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo, ug ngadto sa mga tigulang sa mga anak sa Israel. Ug gisugo ni Moises sila niadtong adlawa, nga nag-ingon, human sa pito ka tuig sa panahon sa tuig sa pagpagawas sa utang sa fiesta sa mga tolda, sa dihang magpanaw nga magkauban ang tanang Israel aron makita sa atubangan sa Ginoo nga inyong Dios, sa dapit nga pilion sa Ginoo, magbasa kamo niining balaora sa atubangan sa tibuok Israel ngadto sa ilang mga dalunggan, human tiguma ang katawhan, ang mga lalaki ug ang mga babaye ug ang mga anak ug ang dumuduong nga anaa sa inyong mga siyudad, aron sila makadungog, ug aron sila makakat-on sa pagkahadlok sa Ginoo nga inyong Dios; ug sila makadungog aron buhaton ang tanang mga pulong niining balaora. Ug ang ilang mga anak nga wala mahibalo, mamati, ug magtoon sa pagkahadlok sa Ginoo nga imong Diyos sa tanang mga adlaw samtang sila buhi sa ibabaw sa yuta, ngadto sa diin kamo motabok sa Jordan aron manunod niini. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Tan-awa, miduol na ang mga adlaw sa imong kamatayon. Tawga si Josue, ug tindog kamo tapad sa mga pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug magsugo ako kaniya. Ug milakaw si Moises ug si Josue ngadto sa tolda sa pagpamatuod, ug mitindog sila tapad sa mga pultahan sa tolda sa pagpamatuod. Ug mikanaog ang Ginoo sa panganod, ug mitindog tupad sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug mitindog ang haligi sa panganod tupad sa pultahan sa tolda sa

pagpamatuod. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Tan-awa, ikaw matulog uban sa imong mga amahan, ug human niini kining katawhan magpakighilawas sa mga langyaw nga diyos sa yuta nga ilang paingnan, ug biyaan nila ako, ug bungkagon nila ang akong pakigsaad nga akong gihimo kanila. Ug magasuko ako sa kasuko batok kanila niadtong adlawa, ug biyaan ko sila, ug ibalik ko ang akong nawong gikan kanila, ug mahimong pagkaon, ug makit-an nila siya ang daghang mga kadautan ug mga kalisdanan, ug moingon niadtong adlawa, Tungod kay wala ang Ginoo nga akong Dios uban kanako, nakit-an ako niining mga kadautana. Apan ako sa pagliso moliso ang akong nawong gikan kanila niadtong adlawa, tungod sa tanan nilang kadautan nga ilang gihimo, tungod kay sila miliso ngadto sa mga langyaw nga mga diyos. Ug karon isulat ninyo ang mga pulong niining awita, ug tudloi kini ang mga anak sa Israel, ug ibutang kini sa ilang baba, aron kining awita mahimong saksi alang kanako batok kanila sa atubangan sa mga anak sa Israel. Magdala ko kay sila ngadto sa maayong yuta nga akong gipanumpa sa ilang mga amahan, nga ihatag kanila ang yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos, ug mokaon sila, ug sa pagkapuno matagbaw sila, ug mobalik sila sa langyaw nga mga dios, ug mag-alagad sila kanila, ug pahilabiton nila ako, ug bungkagon nila ang akong pakigsaad. Ug kini nga awit magsulti sa ilang atubangan nga nagsaksi, kay dili gayud kini makalimtan gikan sa ilang baba, ug gikan sa baba sa ilang kaliwat, kay ako nahibalo sa ilang kadaotan, sa tanan nilang gibuhat dinhi karon, sa wala pa nako sila pagsulod ngadto sa maayong yuta nga akong gipanumpa sa ilang mga katigulangan. Ug misulat si Moises niining awita niadtong

adlawa, ug mitudlo niini sa mga anak sa Israel. Ug gimandoan si Josue, ug miingon, Magmaisugon ug magmalig-on, kay ikaw mao ang mosulod sa mga anak sa Israel ngadto sa yuta nga gipanumpa sa kanila sa Ginoo, ug siya mahimong uban kanimo. Sa dihang nahuman si Moises pagsulat sa tanang mga pulong niining balaora ngadto sa libro hangtod sa kataposan, ug gisugo niya ang mga Levita nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo, nga nag-ingon, Pagkuha ninyo niining libro sa balaod, ibutang ninyo kini sa kilid sa arka sa pakigsaad sa Ginoo nga inyong Dios; ug mahimo kini didto diha kaninyo nga saksi. Kay ako nahibalo sa imong pagpahagit, ug ang imong liog nga gahi, samtang ako buhi pa uban kaninyo karon, nagsukol kamo batok sa Dios, unsa pa kaha human sa akong kamatayon? Tiguma kanako ang inyong mga pangulo sa tribo, ug ang inyong mga tigulang, ug ang inyong mga maghuhukom, ug ang inyong mga escriba, aron mosulti ako sa ilang mga dalunggan niining tanang mga pulong, ug mosaksi ako kanila ang langit ug ang yuta. Nahibalo ako nga sa katapusan sa akong kamatayon magawalay-tulod kamo sa pagkawalay-tulod, ug motipas kamo gikan sa dalan nga akong gisugo kaninyo, ug ang mga kadautan makigkita kaninyo sa katapusan sa mga adlaw, tungod kay magabuhat kamo ug daotan sa atubangan sa Ginoo, aron paghagit kaniya sa kasuko pinaagi sa mga buhat sa inyong mga kamot. Ug misulti si Moises sa mga dalunggan sa tibuok kapunongan sa mga pulong niining kantaha hangtod sa katapusan.

32

Paminaw, langit, ug mosulti ako, ug papamation ang yuta sa mga pulong gikan sa akong baba. Paabota ingon sa ulan ang akong pulong, ug pakunsad ingon sa yamog ang akong mga pulong, sama sa ulan sa ibabaw sa sagbot, ug sama sa niyebe sa ibabaw sa sagbot. Kay gitawag ko ang ngalan sa Ginoo, hatagi ug pagkadako ang atong Dios. Dios, tinuod ang iyang mga buhat, ug ang tanan niyang mga dalan mao ang mga hukom, Dios nga matinumanon, ug walay injustisya, matarong ug balaan ang Ginoo. Nagsala sila, dili na sila iyang mga anak kondili bastos—usa ka kaliwatan nga baliko ug gisalikway. Kini nga mga butang sa Ginoo inyong ibayad? Mao ba kini ang katawhan nga buangbuang ug dili maalamon? Dili ba siya mismo, kini imong amahan, ang nakaangkon kanimo ug gihimo ka ug giporma ka? Hinumdomi ang mga adlaw sa kahangtoran, sabta ang mga tuig sa mga kaliwatan ngadto sa mga kaliwatan. Pangutana ang imong amahan ug mosulti siya kanimo, ang imong mga tigulang ug moingon sila kanimo. Sa dihang gibahin sa Labing Halangdon ang mga nasod, sa dihang gipatibulaag niya ang mga anak ni Adan, gitukod niya ang mga utlanan sa mga nasod sumala sa gidaghanon sa mga sulugoong sa Diyos. Ug ang katawhan ni Jacob nahimong bahin sa Ginoo, ug ang Israel mao ang iyang gisukod nga panulondon. Gitagbaw niya siya sa kamingawan, sa uhaw sa kainit sa yuta nga walay tubig; gilibotan niya siya ug gitudloan niya siya, ug gibantayan niya siya, sama sa bunga sa mata; Sama sa agila nga motabon sa

iyang salag, ug sa ibabaw sa iyang mga piso naglupad-lupad, nagbukhad sa iyang mga pako gidawat niya sila, ug gialsa niya sila sa ibabaw sa iyang mga abaga. Ang Ginoo nag-inusara naggiya kanila, ug wala uban nila diyos nga langyaw. Gipataas niya sila sa kusog sa yuta, gipakaon niya sila sa mga bunga sa mga uma, nagsuso sila ug dugos gikan sa bato, ug lana gikan sa lig-on nga bato. Mantikilya sa mga baka, ug gatas sa mga karnero, uban sa tambok sa mga nating karnero ug mga laking karnero, mga anak sa mga toro ug mga kanding, uban sa tambok sa mga atay sa trigo, ug dugo sa ubas—siya miinom sa bino. Ug mikaon si Jacob ug napuno, ug misipa ang hinigugma, mitambok, nahimong baga, mihalapad, ug gibiyaan niya ang Dios nga nagbuhat kaniya, ug mitalikod siya gikan sa Dios nga iyang manluluwas. Gihagit nila ako pinaagi sa mga langyaw; sa ilang mga dulumtanan, gipahait nila ako. Sila mihaliay sa mga demonyo, ug dili sa Diyos, mga diyos nga wala nila mailhi, bag-o ug kambag-ohan nga miabut, nga wala mailhi sa ilang mga amahan. Gibiyaan mo ang Diyos nga nag-anak kanimo, ug nakalimot ka sa Diyos nga nag-atiman kanimo. Ug nakita sa Ginoo, ug nasina; ug gihagit pinaagi sa kasuko sa iyang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, ug miingon, Ipalayo ko ang akong nawong gikan kanila, ug ipakita ko unsa ang mahitabo kanila sa katapusang mga adlaw; kay sila usa ka kaliwatan nga baliko, mga anak nga lalaki nga walay pagtuo diha kanila. Sila nagpahiabugho kanako pinaagi sa dili Diyos, gipasuko nila ako pinaagi sa ilang mga diosdios, ug ako magpahiabugho kanila pinaagi sa dili nasud, pinaagi sa nasud nga walay salabutan magpasuko ako kanila. Kay kalayo nagsiga

gikan sa akong kasuko, mosunog hangtod sa hades sa ubos, molamoy sa yuta ug ang mga abot niini, mosunog sa mga patukoranan sa mga bukid. Magtigom ako ug mga kadaot ngadto kanila, ug ang akong mga pana mogasto sa pagpakiggubat batok kanila. Nangaluya sa gutom ug pagkaon sa mga langgam, ug pagbalikwas sa likod nga dili mamaayo, ang mga ngipon sa mga ihalas nga mananap ipadala ko ngadto kanila, uban sa kasuko sa mga nagbira sa yuta. Gikan sa gawas, ang espada magapawalay anak kanila, ug gikan sa mga tipiganan, kahadlok—ang batan-ong lalaki uban sa ulay, ang masuso nga bata uban sa tigulang nga tawo. Miingon ako, patibulaagon ko sila, pahunongon ko gikan sa mga tawo ang ilang handumanan. Kon dili tungod sa kasuko sa mga kaaway, aron dili sila magdugay, aron dili mosulong nga magtipon ang mga kaaway, basin sila moingon, Ang among kamot ang taas, ug dili ang Ginoo ang naghimo niining tanan. Ang nasud nga nawala sa tambag mao kini, ug walay kahibalo diha kanila. Wala sila magsabot, busa dawaton nila kini nga mga butang alang sa umabot nga panahon. Unsaon pagagukod sa usa og usa ka libo, ug duha pagtangtang sa napulo ka libo, kon dili ang Diyos namaligya kanila, ug ang Ginoo nagtugyan kanila? Nga ang ilang mga diyos dili sama sa atong Diyos, ug ang atong mga kaaway mga buangbuang. Kay gikan sa ubas sa Sodom ang ilang ubas, ug ang ilang sanga gikan sa Gomorra; ang ilang ubas mao ang ubas sa apdo, bugkos sa kapait alang kanila. Ang ilang bino mao ang kapungot sa mga dragon, ug ang kapungot sa mga bitin nga dili maayo. Dili ba tan-awa, kini nga mga butang natipun na kanako ug natakpan sulod sa akong mga bahandi? Sa adlaw sa panimalos akong

mobayad, sa dihang madanglog ang ilang tiil, tungod kay duol na ang adlaw sa pagkalaglag kanila, ug anaa na ang mga butang nga andam alang kaninyo. Kay ang Ginoo maghukom sa iyang katawhan, ug sa iyang mga ulipon siya malipay; kay nakita niya sila nga naluya, ug gibiyaan sa pagkabihag, ug nahuyang. Ug miingon ang Ginoo, Asa na man ang ilang mga dios, nga ilang gisaligan, kansang tambok sa ilang mga halad inyong gikaon, ug inyong giinom ang bino sa ilang mga halad-ilimnon? Patindoga sila ug tabangi ninyo ug mahimo sila nga mga tigpanalipod ninyo. Tan-awa, tan-awa nga ako mao, ug walay Diyos gawas kanako. Ako mopatay ug magbuhi, mosamad ug moayo, ug walay makaluwas gikan sa akong mga kamot. Kay magbayaw ako sa langit sa akong kamot, ug manumpa ako sa akong tuo nga kamot; ug moingon ako, buhi ako hangtod sa kahangtoran; Kay pahaitohon ko sama sa kilat ang akong espada, ug mokupot sa hukom ang akong kamot, ug magbayad ako og silot sa mga kaaway, ug sa mga nagdumot kanako magbayad ako. Hubugon ko ang akong mga pana sa dugo, ug ang akong espada mokaon ug unod gikan sa dugo sa mga samaran ug pagkabihag, gikan sa ulo sa mga pangulo sa mga kaaway. Magmaya kamong mga kalangitan kauban kaniya, ug pahimoa nga moyukbo kaniya ang tanang mga sugo sa Diyos, magmaya kamong mga nasud uban sa iyang katawhan, ug pahimoa nga malig-on kaniya ang tanang mga anak sa Diyos, tungod kay ang dugo sa iyang mga anak pagapanimalusan, ug magpanimalus ug magabalos sa hustisya ngadto sa mga kaaway, ug sa mga nagadumot magabalos, ug magahinlo ang Ginoo sa yuta sa iyang katawhan. Ug nagsulat si Moises niining kantaha niadtong adlawa, ug nagtudlo niini sa

mga anak sa Israel, ug misulod si Moises, ug misulti sa tanang mga pulong niining balaora ngadto sa mga dalunggan sa katawhan, siya ug si Josue nga anak ni Nun. Ug nakompleto si Moises sa pagsulti sa tibuok Israel. Ug miingon siya kanila, Pagtagad sa inyong kasingkasing sa tanan niining mga pulonga, nga akong gipamatuod kaninyo karon, nga inyong isugid sa inyong mga anak, aron bantayan ug buhaton ang tanang mga pulong niining balaora. Kay dili pulong nga walay sulod kini kaninyo, kay kini ang kinabuhi ninyo, ug tungod sa pulong niini kamo magkinabuhi ug dugay sa ibabaw sa yuta, ngadto sa diin kamo nagtabok sa Jordan didto aron mapanunod. Ug misulti ang Ginoo kang Moises sa adlaw nga kini, nga nag-ingon, saka ngadto sa bukid nga Abarim, kini nga bukid Nebo nga anaa sa yuta sa Moab atbang sa Jerico, ug tan-awa ang yuta sa Canaan, nga akong gihatag sa mga anak sa Israel, ug mamatay sa bukid nga imong gisakaan didto, ug mahiusa ngadto sa imong katawhan; sama sa paagi nga namatay si Aaron nga imong igsoon sa bukid sa Hor, ug nahiusa ngadto sa iyang katawhan. Kay kamo misupak sa akong pulong taliwala sa mga anak sa Israel didto sa tubig sa panagbingkil sa Kades didto sa kamingawan sa Sin, tungod kay wala ninyo ako pagbalaan taliwala sa mga anak sa Israel. Atbang makita nimo ang yuta, apan didto dili ka makasulod.

33

Ug kini ang panalangin nga gipanalanginan ni Moises, ang tawo

sa Dios, sa mga anak nga lalaki sa Israel sa wala pa siya mamatay. Ug miingon siya, Ang Ginoo gikan sa Sinai miabut, ug mitungha gikan sa Seir kanato, ug midali gikan sa bukid sa Paran, uban sa mga linibo sa Kades; gikan sa iyang tuo nga kamot ang mga mensahero uban kaniya. Ug giluwas niya ang iyang katawhan, ug ang tanan nga gibalaan pinaagi sa imong mga kamot; ug kini sila anaa ubos kanimo; ug midawat gikan sa iyang mga pulong ug balaod, nga gisugo kanato ni Moises, panulondon sa mga pundok ni Jacob. Ug mahitabo sa gimahal nga magmamando, sa dihang gitigom ang mga magmamando sa mga katawhan kauban sa mga tribo sa Israel. Magkinabuhi si Reuben, ug dili siya mamatay, ug mahimo siyang daghan sa gidaghanon. Ug kini mao si Juda, paminaw Ginoo sa tingog ni Juda, ug ngadto sa iyang katawhan moanha ka unta, ang iyang mga kamot magbulag alang kaniya, ug ikaw mahimong tabang gikan sa mga kaaway. Ug kang Levi miingon siya, ihatag kang Levi ang iyang mga tin-aw nga butang, ug ang iyang kamatuoran ngadto sa tawo nga balaan, nga ilang gisulayan siya sa pagsulay; giyubit-yubitan nila siya sa tubig sa panagbingkil; Ang nag-ingon sa amahan ug sa inahan, wala ako makakita kanimo, ug ang iyang mga igsoon wala niya mailhi, ug ang iyang mga anak nga lalaki gisalikway niya; gibantayan niya ang imong mga pulong, ug ang imong pakigsaad giampingan niya. Magapahayag sila sa mga balaod nimo ngadto sa Jacob, ug sa batas nimo ngadto sa Israel, magabutang sila ug insenso sa imong kasuko kanunay sa ibabaw sa imong halaran. Panalanginan, Ginoo, ang iyang kusog, ug dawata ang mga buhat sa iyang mga kamot, dugmoka ang hawak sa mga kaaway

nga mitindog batok kaniya, ug ang mga nagdumot kaniya dili na motindog. Ug sa Benjamin siya miingon, ang hinigugma sa Ginoo mopuyo nga nagsalig, ug ang Dios molambong kaniya sa tanang mga adlaw, ug taliwala sa iyang mga abaga nagpahulay siya. Ug kang Jose miingon siya, gikan sa panalangin sa Ginoo ang iyang yuta, gikan sa mga panahon sa langit, ug yamog, ug gikan sa mga kahiladman sa mga tuboran sa ubos, ug sumala sa panahon sa mga bunga sa adlaw nga mga pagliso, ug gikan sa mga pagtipon sa mga bulan, gikan sa tumoy sa mga bukid sa sinugdan, ug gikan sa tumoy sa mga bungtod nga walay katapusan, ug sumala sa panahon sa pagkapuno sa yuta; ug ang mga makapadawat ngadto sa nakita diha sa sampinit moanha sa ulo ni Jose, ug sa tumoy nga gihimaya taliwala sa mga igsoon. Ang panganay sa toro mao ang iyang katahom, ang mga sungay sa unicorn mao ang iyang mga sungay, pinaagi niini sunggoon niya ang mga nasod nga dungan, hangtod sa tumoy sa yuta, kini mao ang mga napulo ka libo sa Ephraim, ug kini mao ang mga libo sa Manasseh. Ug sa Zebulun miingon siya, Magmaya ka, Zebulun, sa imong pagbiya, ug Issachar sa iyang mga tolda. Ang mga nasud maglaglag, ug kamo motawag didto, ug mohalad kamo didto ug halad sa hustisya, tungod kay ang bahandi sa dagat magpasuso kanimo, ug ang mga patigayon sa baybayon nga nagpuyo. Ug sa Gad miingon, bulahan ang nagpadako sa Gad, sama sa liyon mipahulay, nga nagdugmok sa bukton ug magmamando. Ug nakita niya ang iyang unang bunga, nga didto gibahin ang yuta sa mga magmamando nga nagtigom kauban sa mga pangulo sa mga katawhan, ang pagkamatarong ang Ginoo naghimo, ug ang iyang paghukom uban sa Israel. Ug ngadto

kang Dan siya miingon, Si Dan batan-ong liyon, ug molukso gikan sa Bashan. Ug sa Naphtali miingon siya, Naphtali puno sa mga gidawat nga butang, ug mapuno sa panalangin gikan sa Ginoo, ang dagat ug ang Habagatan iyang mapanunod. Ug sa Asher siya miingon, bulahan gikan sa mga anak si Asher, ug mahimong dawaton sa iyang mga igsoon, ituslob niya sa lana ang iyang tiil. Puthaw ug tumbaga ang iyang sandalyas, ug sama sa imong mga adlaw, mao usab ang imong kusog. Walay sama sa Diyos sa gihigugma, ang nagtunob sa langit nga imong tabang, ug ang halangdon sa kalangitan. Ug tabonan ka sa sinugdanan sa Diyos, ug ilalom sa kusog sa walay katapusang mga bukton, ug papahawaon gikan sa imong atubangan ang kaaway, nga nag-ingon, Malaglag ka. Ug magpuyo ang Israel nga nagsalig, nag-inusara sa yuta ni Jacob, uban ang trigo ug bino, ug ang langit kanimo mapanganod sa yamog. Bulahan ikaw Israel; kinsa ang sama kanimo, katawhan nga giluwas sa Ginoo? Magdepensa ang imong tabang, ug ang espada imong pagpasigarbo; ug magbakak kanimo ang imong mga kaaway; ug ikaw sa ilang liog magatunob.

34

Ug mitungas si Moises gikan sa Araboth sa Moab ngadto sa bukid sa Nebo, ngadto sa tumoy sa Pisgah, nga anaa sa atubangan sa Jericho; ug gipakita kaniya sa Ginoo ang tibuok yuta sa Gilead hangtod sa Dan, ug ang tibuok yuta sa Nephtali, ug ang tibuok yuta sa Ephraim, ug Manasseh, ug ang tibuok yuta

sa Judah hangtod sa dagat nga kinatumyan, ug ang kamingawan, ug ang mga palibot sa Jericho, siyudad sa mga palmera hangtod sa Zoar. Ug miingon ang Ginoo kang Moises, Kini ang yuta nga akong gipanumpa kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, nga nag-ingon, Sa inyong kaliwat ihatag ko kini, ug gipakita ko kini sa imong mga mata, apan didto dili ka makasulod. Ug namatay si Moises nga sulugoon sa Ginoo didto sa yuta sa Moab tungod sa pulong sa Ginoo. Ug ilubong nila siya sa Ai duol sa balay sa Peor, ug walay bisan kinsa nga nakakita sa iyang lubnganan hangtod niining adlawa. Si Moises usa ka gatos ug kawhaan ka tuig ang panuigon sa iyang pagkamatay, wala mangitngit ang iyang mga mata, ni gidaut ang iyang mga bao. Ug mihilak ang mga anak sa Israel alang kang Moises didto sa Araboth sa Moab ibabaw sa Jordan atbang sa Jerico sulod sa katloan ka adlaw, ug nahuman ang mga adlaw sa pagbangotan ug paghilak alang kang Moises. Ug si Joshua nga anak ni Nun napuno sa espiritu sa pagsabot, kay gibutang ni Moses ang iyang mga kamot sa ibabaw kaniya, ug naminaw kaniya ang mga anak sa Israel, ug naghimo sila sumala sa gimando sa Ginoo kang Moses. Ug wala na mitindog pa nga propeta sa Israel sama ni Moises, nga nakaila ang Ginoo kaniya nawong batok sa nawong, sa tanan nga mga ilhanan ug mga katingalahan nga gipadala siya sa Ginoo sa paghimo niini sa yuta sa Ehipto kang Faraon ug sa mga sulugoon niya ug sa tibuok yuta niya, ang mga katingalahan nga dagko ug ang kamot nga kusgan nga gihimo ni Moises sa atubangan sa tibuok Israel.

Josue

1

Ug nahitabo human sa kamatayon ni Moises, miingon ang Ginoo kang Josue anak ni Nun ang sulogoon ni Moises, nga nag-ingon, Si Moises ang akong sulogoon namatay na. Karon busa pagtindog na, tabok sa Jordan ikaw ug tanan kining katawhan ngadto sa yuta, nga ako naghatag kanila. Tanang dapit nga inyong tunuban sa lapalapa sa inyong mga tiil, ihatag ko kini kaninyo, sama sa akong gisulti kang Moises: Ang kamingawan ug ang Anti Lebanon, hangtod sa dakong suba, ang suba sa Euphrates, ug hangtod sa kinahabogang dagat; gikan sa kasadpan sa adlaw mahimong inyong mga utlanan. Walay tawo nga makabatok kanimo sa tanang adlaw sa imong kinabuhi, ug sama nga ako kauban ni Moises, mao usab ako kauban nimo, ug dili ko ikaw biyaan ni isalikway ko ikaw. Magmakusog ug magmaisog, kay ikaw magbahin sa kining katawhan sa yuta nga akong gipanumpa sa inyong mga amahan nga ihatag kanila. Magmalig ka busa ug magmaisugon, magbantay ug magbuhat sumala sa gisugo kanimo ni Moises nga akong sulugoon; ug dili

ka motipas gikan niini ngadto sa tuo ni ngadto sa wala, aron magmauswagon ka sa tanan nga imong buhaton. Ug dili mobiya ang basahon sa balaod niini gikan sa imong baba, ug magpamalandong ka niini adlaw ug gabii, aron mahibalo ka sa pagbuhat sa tanan nga gisulat, unya molambo ka, ug pahilamboon nimo ang imong mga dalan, ug unya makasabot ka. Tan-awa, gimandoan ko ikaw; magmalig-on ug magmaisugon, ayaw pagkahadlok, ni ayaw pagkahadlok, tungod kay uban kanimo ang Ginoo nga imong Dios sa tanan bisan asa ka moadto. Ug gimandoan ni Josue ang mga escriba sa katawhan, nga nag-ingon, Sulod kamo sa tunga-tunga sa kampo sa katawhan, ug mandoi ang katawhan, nga nag-ingon, Pag-andam kamo ug pagkaon, tungod kay sulod pa sa tulo ka adlaw ug kamo motabok niining Jordan, nga mosulod aron sa pagpanag-iya sa yuta, nga ang Ginoo nga Dios sa inyong mga amahan nagahatag kaninyo. Ug sa Reuben, ug sa Gad, ug sa katunga nga tribo ni Manasseh miingon si Josue, hinumdomi ang pulong nga gisugo kaninyo ni Moises ang alagad sa Ginoo, nga nag-ingon, Ang Ginoo nga inyong Dios nagpahulay kaninyo, ug gihatag kaninyo kining yutaa. Ang mga kababayen-an ninyo ug ang mga bata ninyo ug ang mga kahayopan ninyo magpuyo sa yuta nga iyang gihatag kaninyo; apan kamo motabok nga sangkap una sa inyong mga igsoon, ang tanan nga kusgan; ug kamo makiggubat uban kanila, hangtod nga maghatag ug pahulay ang Ginoo nga Dios nato sa inyong mga igsoon, sama usab kaninyo, ug makapanunod usab kini sila sa yuta nga ang Ginoo nga Dios nato naghatag kanila; ug mobalik kamo, ang matag usa, ngadto sa iyang panulondon nga gihatag kaninyo ni

Moises sa unahan sa Jordan sa sidlakan sa adlaw. Ug mitubag sila kang Joshua ug miingon, Tanan nga bisan unsa kon ikaw magsugo kanamo, among buhaton, ug ngadto sa tanan nga dapit diin kon ikaw magpadala kanamo, kami moadto. Sumala sa tanan nga among nadungog kang Moises, mamati kami nimo, kondili ang Ginoo nga Diyos namo magauban kanimo, sama nga siya nag-uban kang Moises. Ang tawo nga mosupak kanimo, ug bisan kinsa nga dili mamati sa imong mga pulong sumala sa imong gisugo kaniya, papatyon siya, apan magmalig-on ug magmaisugon.

2

Ug gipadala ni Joshua nga anak ni Nun gikan sa Shittim ang duha ka batan-ong lalaki aron sa pagtiktik, nga nag-ingon, Tungas ug tan-awa ang yuta ug ang Jericho. Ug milakaw ang duha ka batan-ong lalaki ug misulod sa Jericho, ug misulod sa balay sa usa ka babaye nga bigaon nga ginganlag Rahab, ug mipuyo sila didto. Ug gitaho sa hari sa Jericho, nga nag-ingon, misulod dinhi ang mga tawo sa mga anak sa Israel aron sa pagsusi sa yuta. Ug ang hari sa Jericho nagpadala ug miingon kang Rahab nga nag-ingon, Pagawasa ang mga lalaki nga misulod sa imong balay niadtong gabhiona, kay miabot sila aron sa pagpaniid sa yuta. Ug ang babaye nga nakakuha sa duha ka mga lalaki, nagtago kanila; ug miingon siya kanila, nga nag-ingon, ang mga lalaki miabot kanako, apan sa dihang ang ganghaan gisira sa kangitngit, ug ang mga lalaki migawas; wala

ako mahibalo asa sila miadto; gukda ninyo sunod kanila, kon makaabot kamo kanila. Apan gidala niya sila sa atop ug gitago sila sa tinapok nga lino nga gitipon didto sa atop. Ug ang mga tawo migukod sunod kanila sa dalan paingon sa Jordan ngadto sa mga tabok, ug ang ganghaan gisirado. Ug nahitabo nga sa nanggawas ang mga naggukod sa ilang likod, ug sila usab sa wala pa makatulog sila, apan siya mitungas ngadto kanila sa atop, ug miingon ngadto kanila, nahibalo ako nga gihatag sa Ginoo kaninyo ang yuta; kay nahulog ang kahadlok ninyo sa ibabaw namo. Nakadungog kami nga gipauga sa Ginoo nga Dios ang pula nga dagat sa inyong atubangan, sa dihang migawas kamo gikan sa yuta sa Ehipto, ug bisan unsa nga iyang gibuhat sa duha ka hari sa mga Amorihanon nga didto sa tabok sa Jordan, kang Sihon ug kang Og, nga inyong gilaglag. Ug sa pagkadungog namo, kami nahingangha sa among kasingkasing, ug wala na magpabilin espiritu sa bisan kinsa kanamo tungod sa inyong presensya, tungod kay ang Ginoo nga inyong Dios, Dios sa langit sa itaas ug sa yuta sa ubos. Ug karon panumpa kanako sa Ginoo nga Diyos, tungod kay nagbuhat ako kaninyo ug kaluoy, ug buhata usab kamo ug kaluoy sa balay sa akong amahan, ug luwasa nga buhi ang balay sa akong amahan, ang akong inahan, ug ang akong mga igsoon, ug ang tibuok kong balay, ug ang tanan nga anaa kanila, ug luwasa ang akong kalag gikan sa kamatayon. Ug ang mga lalaki miingon kaniya, Ang among kalag ilis sa inyoha ngadto sa kamatayon. Ug siya miingon, Sa dihang itugyan na sa Ginoo kaninyo ang siyudad, buhaton ninyo kanako ang kaluoy ug kamatuoran. Ug gipaubos niya sila pinaagi sa bintana, ug miingon siya kanila, Sa kabungtoran

pangadto, aron dili kamo masugatan sa mga nanaggukod, ug magtago kamo didto sulod sa tulo ka adlaw hangtod mobalik ang mga nanaggukod gikan sa paggukod kaninyo, ug human niini moadto kamo sa inyong dalan. Ug miingon ngadto kaniya ang mga lalaki, Walay sala kami sa imong panumpa. Tan-awa, kami mosulod sa bahin sa siyudad, ug ibutang mo ang timailhan, ang pulang pisi, ihulog mo kini sa bintana nga gihulog mo kami, ug ang imong amahan, ug ang imong inahan, ug ang imong mga igsoon, ug ang tanang panimalay sa imong amahan tigomon mo ngadto sa imong kaugalingon sa imong balay. Ug mahitabo nga ang tanan kinsa nga mogawas sa pultahan sa imong balay ngadto sa gawas, sad-an sa iyang kaugalingon, apan kami dili sad-an niining imong panumpa. Ug kadtong tanan nga anaa uban kanimo sulod sa imong balay, kami mahimong sad-an. Kung pero adunay mobuhat ug sayop kanamo o magbutyag sa among mga pulong, kami mahimong walay sala sa imong panumpa. Ug miingon siya kanila, Sumala sa inyong pulong, mahitabo kini. Ug gipadala niya sila, ug sila miadto. Ug miabot sila sa kabukiran, ug mipabilin didto sulod sa tulo ka adlaw, ug ang mga tigalutos nangita sa tanang mga dalan, apan wala makakaplag. Ug mibalik ang duha ka batan-ong lalaki, ug mikanaog gikan sa bukid, ug mitabok ngadto kang Josue nga anak ni Nun, ug gisugilon nila kaniya ang tanan nga mga butang nga nahitabo kanila. Ug sila miingon kang Joshua nga ang Ginoo nagtugyan sa tanang yuta sa among kamot, ug ang tanang nagpuyo niadtong yutaa natunaw sa kahadlok kanamo.

3

Ug mibangon sayo si Joshua sa buntag, ug mibiya gikan sa Shittim, ug miabut sila hangtod sa Jordan, ug mihunong sila didto sa dili pa sila motabok. Ug nahitabo nga human sa tulo ka adlaw milabay ang mga escriba taliwala sa kampo, ug nagsugo sila sa katawhan, nga nag-ingon, Sa dihang makita ninyo ang arka sa pakigsaad sa Ginoo nga atong Dios, ug ang atong mga pari ug ang mga Levita nga nagdala niini, mobiya kamo gikan sa inyong mga dapit, ug molakaw kamo sunod niini. Apan layo kini mahimong taliwala ninyo ug niana, kutob sa duha ka libo ka cubit ang inyong gilay-on. Dili kamo moduol niini aron mahibalo kamo sa dalan nga inyong pagaagian, kay wala pa kamo molakaw niining dalana sukad kagahapon ug sa ikatulo nga adlaw. Ug miingon si Joshua sa katawhan, Pagbalaan ninyo ang inyong kaugalingon alang sa ugma, tungod kay ugma magbuhat si Ginoo ug mga katingalahan diha kaninyo. Ug miingon si Joshua sa mga pari, Alsa ang arka sa pakigsaad sa Ginoo, ug una kamo sa katawhan. Ug gialsa sa mga pari ang arka sa pakigsaad sa Ginoo, ug nanlakaw sila una sa katawhan. Ug miingon ang Ginoo kang Josue, niining adlawa magsugod ako sa pagbayaw kanimo sa atubangan sa tanang mga anak sa Israel, aron mahibalo sila nga sama nga ako uban ni Moises, mao usab nga ako magauban kanimo. Ug karon, sugoa ang mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad, nga nag-ingon: Sa dihang mosulod kamo sa bahin sa tubig sa Jordan, motindog kamo didto sa Jordan. Ug miingon si Joshua sa mga anak sa Israel, Pagduol

kamo dinhi, ug paminawa ang pulong sa Ginoo nga atong Diyos. Niini mahibaloan ninyo nga ang buhing Dios anaa kaninyo, ug siya gayod magalaglag gikan sa atong atubangan sa mga Canaanhon, ug sa mga Hitihanon, ug sa mga Perisihanon, ug sa mga Hibihanon, ug sa mga Amorihanon, ug sa mga Gergesehanon, ug sa mga Jebusihanon. Tan-awa, ang arka sa pakigsaad sa Ginoo sa tibuok yuta molabang sa Jordan. Pagpili alang kaninyo ug napulog duha ka mga tawo gikan sa mga anak sa Israel, usa gikan sa matag tribo. Ug mahitabo, sa dihang mopahulay ang mga tiil sa mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo sa tibuok yuta diha sa tubig sa Jordan, ang tubig sa Jordan mawala, ug ang tubig nga nanaog motindog. Ug mibiya ang katawhan gikan sa ilang mga tolda aron motabok sa Jordan, ug ang mga pari nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo una sa katawhan. Sa dihang nagsulod ang mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad ngadto sa Jordan, ug ang mga tiil sa mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo natunlob sa bahin sa tubig sa Jordan; apan ang Jordan napuno sa tibuok niya nga daplin, sama sa mga adlaw sa pag-ani sa trigo. Ug mitindog ang mga tubig nga nanaog gikan sa itaas, mitindog nga usa ka bunton nga nagtindog layo kaayo kaayo hangtod sa bahin sa Kiriath Jearim; apan ang nanaog milugsong ngadto sa dagat sa Arabah, dagat sa asin, hangtod sa kataposan nahunong; ug ang katawhan nagtindog atbang sa Jericho. Ug mitindog ang mga paring nagdala sa arka sa kasabotan sa Ginoo ibabaw sa uga sa taliwala sa Jordan, ug ang tanang mga anak sa Israel nagtabok pinaagi sa uga, hangtod nahuman ang tanang katawhan sa pagtabok sa Jordan.

4

Ug sanglit nahuman na ang tanang katawhan sa pagtabok sa Jordan, miingon ang Ginoo kang Josue, nga nag-ingon, pagkuha ug mga lalaki gikan sa katawhan, usa gikan sa matag tribo, sugoa sila ug kuhaa gikan sa tunga-tunga sa Jordan ang napulog duha ka mga bato nga andam, ug kini nga gidala uban kaninyo mismo, ibutang ninyo sila sa inyong kampo, diin kamo magkampo didto sa gabii. Ug gitawag ni Josue ang napulog duha ka mga tawo nga dungganon gikan sa mga anak sa Israel, usa gikan sa matag tribo, miingon siya kanila, Pagduol sa akong atubangan sa atubangan sa Ginoo ngadto sa tunga-tunga sa Jordan; ug pagkuha didto ang matag usa ug bato, pagpas-an niya sa iyang mga abaga sumala sa gidaghanon sa napulog duha ka mga tribo sa Israel, aron kini mahimong alang kaninyo nga timailhan nga nagpabilin sa kanunay; aron kon mangutana kanimo ang imong anak ugma nga moingon, Unsa ba kining mga bato alang kanato? Ug ikaw magpakita sa imong anak nga lalaki, nga moingon, nga ang suba sa Jordan mihunong gikan sa atubangan sa arka sa pakigsaad sa Ginoo sa tibuok yuta, sa dihang mitabok niini, ug kini nga mga bato mahimong handumanan alang kaninyo sa mga anak sa Israel hangtod sa kahangtoran. Ug gibuhat niini sa mga anak sa Israel, sumala sa gimando ni Ginoo kang Joshua, ug gikuha nila ang napulog duha ka mga bato gikan sa taliwala sa Jordan, sumala sa gimando ni Ginoo kang Joshua sa paghuman sa pagtabok sa mga anak sa Israel, ug gidala nila kini uban kanila ngadto sa kampo, ug

gibutang nila didto. Nagtukod usab si Joshua ug laing napulog duha ka mga bato didto sa Jordan, sa dapit nga nahimong ilalom sa mga tiil sa mga pari nga nagdala sa arka sa kasabotan sa Ginoo, ug anaa kini didto hangtod karon nga adlaw. Nagtindog ang mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad didto sa Jordan, hangtod nahuman ni Josue ang tanan nga gimando ni Ginoo nga ipahibalo sa katawhan, ug nagdali ang katawhan, ug mitabok sila. Ug nahitabo nga sa dihang nahuman na ang tanang katawhan sa pagtabok, mitabok ang arka sa pakigsaad sa Ginoo, ug ang mga bato atubangan nila. Ug mitabok ang mga anak nga lalaki ni Reuben, ug ang mga anak nga lalaki ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh nga andam sa atubangan sa mga anak nga lalaki sa Israel, sumala sa gimando ni Moses kanila. Kap-atan ka libo nga armado alang sa gubat mitabok sa atubangan sa Ginoo paingon sa gubat batok sa siyudad sa Jericho. Sa niadtong adlawa gipadako sa Ginoo si Joshua sa atubangan sa tibuok kaliwat sa Israel, ug nahadlok sila kaniya, sama sa ilang kahadlok kang Moses, sa tanang panahon nga siya buhi. Ug miingon ang Ginoo kang Josue, nga nag-ingon, sugoa ang mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa panghimatuod sa Ginoo, nga mogawas gikan sa Jordan. Ug gimandoan ni Josue ang mga pari nga nag-ingon, Gula gikan sa Jordan. Ug nahitabo nga sa migawas ang mga pari nga nagdala sa arka sa pakigsaad sa Ginoo gikan sa Jordan ug gibutang nila ang ilang mga tiil sa yuta, midali ang tubig sa Jordan pabalik sa iyang dapit, ug milakaw sama sa kagahapon ug sa ikatulong adlaw latas sa tibuok baybayon. Ug ang mga tawo mitungas gikan sa Jordan sa ikapulo ka adlaw sa unang bulan, ug ang mga

anak sa Israel nagkampo sa Gilgal sa sidlakang bahin sa Jericho. Ug ang napulog duha ka mga bato nga kini, nga iyang gikuha gikan sa Jordan, gitukod ni Josue didto sa Gilgal, nga nag-ingon, Sa dihang mangutana kaninyo ang inyong mga anak nga nag-ingon, Unsa man kining mga bato? Ipahibalo sa inyong mga anak nga sa mala nga yuta mitabok ang Israel niining Jordan, kay gipamala sa Ginoo nga atong Dios ang tubig sa Jordan gikan sa atubangan nila, hangtod sila nakatabok; sama sa gibuhat sa Ginoo nga atong Dios sa pula nga dagat, nga gipamala sa Ginoo nga atong Dios sa atubangan nato, hangtod kami nakaagi; aron mahibalo ang tanang nasod sa yuta nga ang gahom sa Ginoo kusgan, ug aron kamo motahod sa Ginoo nga atong Dios sa tanang buhat.

5

Ug nahitabo nga sa pagkadungog sa mga hari sa mga Amorihanon nga anaa sa tabok sa Jordan, ug sa mga hari sa Phoenicia nga anaa sa dagat, nga gipahubas sa Ginoo nga Dios ang suba sa Jordan atubangan sa mga anak sa Israel sa ilang pagtabok, natunaw ang ilang mga hunahuna, ug nangahadlok sila, ug wala nay kaalam diha kanila gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. Niining panahona miingon ang Ginoo kang Josue, Buhati ang imong kaugalingon ug mga espada nga bato gikan sa hait nga bato, ug maglingkod ka ug tulia ang mga anak sa Israel sa ikaduhang higayon. Ug gihimo ni Josue ang mga hait nga espada nga bato, ug gituli niya ang mga anak nga lalaki sa Israel

didto sa dapit nga gitawag, Bungtod sa mga Panit. Ang paagi nga si Josue nagtuli sa mga anak sa Israel: kadtong tanan nga natawo sa dalan, ug kadtong tanan nga wala matuli sa mga nanggula gikan sa Ehipto, silang tanan gituli ni Josue; kay kapatan ug duha ka tuig ang Israel nagsuroy-suroy sa kamingawan sa Mabdaritis. Busa dili tinuli ang kadaghanan kanila sa mga manggugubat nga migula gikan sa yuta sa Ehipto, ang mga misupak sa mga sugo sa Diyos, nga kanila usab gisugo nga dili sila makakita sa yuta nga nanumpa ang Ginoo sa ilang mga amahan nga ihatag, ang yuta nga nagaagay ug gatas ug dugos. Imbis niini, iyang gipuli ang ilang mga anak nga lalaki nga gituli ni Josue, tungod kay sila natawo sa dalan nga wala matuli. Human natuli na apan nagpabilin sila nga hilom didto, naglingkod sa kampo hangtod sila nag-ayo. Ug miingon ang Ginoo kang Josue nga anak ni Nun, Sa karong adlawa gikuha ko ang kaulaw sa Ehipto gikan kaninyo. Ug gitawag niya ang ngalan niadtong dapita, Gilgal. Ug gihimo sa mga anak sa Israel ang pasko sa ika-napulog upat nga adlaw sa bulan gikan sa hapon paingon sa kasadpan sa Jerico, sa unahan sa Jordan, didto sa kapatagan. Ug mikaon sila sa harina sa yuta nga walay patubo ug bag-o. Niadtong adlawa mihunong ang manna human nila mokaon sa trigo sa yuta, ug wala nay manna alang sa mga anak sa Israel, ug nag-ani sila sa yuta sa mga Palma niadtong tuiga. Ug nahitabo nga si Joshua didto sa Jericho, ug sa pagtan-aw niya nakita niya ang usa ka tawo nga nagtindog sa iyang atubangan, ug ang espada gibunot diha sa iyang kamot, ug miduol si Joshua ug miingon kaniya, Kami ba ikaw, o sa mga kaaway? Ug siya miingon kaniya, Ako ang kapitan sa

kasundalohan sa Ginoo, karon miabot ako. Ug si Josue natumba sa iyang nawong sa yuta, ug miingon siya kaniya, Agalon, unsa ang imong gisugo sa imong sulogoon? Ug miingon ang komandante sa Ginoo ngadto kang Josue, Hubara ang sandalyas gikan sa imong mga tiil, kay ang dapit diin ikaw karon nagtindog balaan.

6

Ug ang Jericho sirado ug lig-on, ug walay bisan kinsa nga migawas gikan niini, ni misulod. Ug miingon ang Ginoo kang Joshua, Tan-awa, gitugyan ko sa imong kamot ang Jericho, ug ang iyang hari nga anaa niini, ang mga gamhanang tawo nga kusgan. Ikaw, ibutang palibot niini ang mga manggugubat. Ug mahitabo nga sa dihang mopatunog kamo sa trumpeta, pasinggita ang tanang katawhan nga dungan, ug sa diha nga sila mosinggit, mapukan nga kusganon ang mga paril sa siyudad, ug mosulod ang tanang katawhan, nga ang matag usa midasdas diretso ngadto sa siyudad. Ug misulod si Josue ang anak ni Nun ngadto sa mga pari, ug miingon siya kanila, nga nag-ingon, Sugoa ang katawhan sa paglibut, ug sa paglikos sa siyudad; ug ang mga manggugubat papasagdi nga molabay nga sangkap sa hinagiban sa atubangan sa Ginoo. Ug pito ka mga pari nga may pito ka sagradong trumpeta paagi sila sa samang paagi atubangan sa Ginoo, ug patunog sila og kusog, ug ang kahon sa pakigsaad sa Ginoo mosunod. Ang mga manggugubat magmartsa sa atubangan, ug ang mga pari nga nagdala sa likod

sunod sa arka sa pakigsaad sa Ginoo nagpatunog sa mga trumpeta. Apan ang katawhan gimandoan ni Josue, nag-ingon, Dili kamo mosinggit, ni bisan kinsa ayaw pamamatii ang inyong tingog, hangtod nga adlaw ipahibalo niya nga mosinggit, ug unya kamo mosinggit. Ug ang arka sa pakigsaad sa Dios human naglibut diretso mibiya ngadto sa kampo, ug natulog didto. Ug sa ikaduhang adlaw mibangon si Josue sayo sa buntag, ug gialsa sa mga pari ang arka sa pakigsaad sa Ginoo. Ug ang pito ka mga pari nga nagdala sa pito ka mga trumpeta nanguna sa atubangan sa Ginoo; ug human niini misulod ang mga manggugubat, ug ang nahibilin nga panon sa likod sa arka sa pakigsaad sa Ginoo; ug ang mga pari mihuyop sa mga trumpeta, ug ang tanan nga nahibilin nga panon naglibut sa siyudad sa makanom ka beses duol, ug mibalik pag-usab ngadto sa kampo; mao kini ang ilang gibuhat sulod sa unom ka adlaw. Ug sa ikapitong adlaw, mibangon sila sa kaadlawon, ug naglibut sila sa siyudad niadtong adlawa sa makapito ka beses. Ug nahitabo sa ikapito nga libot nga nagpatunog ang mga pari, ug miingon si Josue sa mga anak sa Israel, Singgit, kay gitugyan na ni Jehova kaninyo ang siyudad. Ug ang siyudad mahimong gitunglo, kini ug ang tanan nga anaa niini, alang sa Ginoo nga sabaoth, gawas kang Rahab nga babayeng bayaran—luwasa siya, ug ang tanan nga anaa sa iyang balay. Apan kamo magbantay pag-ayo kaayo gikan sa mga butang nga gihalad, basin unya nga nahunahuna kamo, kamo mismo mokuhag gikan sa mga butang nga gihalad, ug buhaton ninyo ang kampo sa mga anak sa Israel nga tinunglo, ug laglagon ninyo kami. Ug ang tanan nga plata o bulawan, o tumbaga o puthaw, mahimong balaan alang sa

Ginoo, pagadad-on ngadto sa bahandi sa Ginoo. Ug mihuyop sa mga trumpeta ang mga pari, ug sa dihang nadungog sa katawhan ang mga trumpeta, misinggit ang tibuok katawhan nga dungan uban sa dako ug kusgang singgit, ug nahulog ang tibuok paril sa palibot, ug misaka ang tibuok katawhan ngadto sa siyudad. Ug gihalad ni Josue kini, ug ang tanan nga diha sa siyudad gikan sa lalaki hangtod sa babaye, gikan sa batan-on nga lalaki hangtod sa tigulang, ug hangtod sa nating baka ug sa mananap nga pasan-an, pinaagi sa sulab sa espada. Ug sa duha ka batan-ong lalaki nga nag-spy out miingon si Joshua, Sulod kamo sa balay sa babaye, ug pagawas ninyo siya gikan didto, ug bisan unsa nga iya niya. Ug misulod ang duha ka batan-ong lalaki nga nag-espiya sa siyudad ngadto sa balay sa babaye, ug ilang gipagawas si Rahab nga babayeng bayaran, ug ang iyang amahan, ug ang iyang inahan, ug ang iyang mga igsoon, ug ang iyang mga paryente, ug ang tanan niyang kabtangan, ug ilang gibutang siya sa gawas sa kampo sa Israel. Ug ang siyudad gisunog sa kalayo uban sa tanan nga anaa niini, gawas sa plata ug bulawan ug bronse ug puthaw nga ilang gihatag aron dad-on ngadto sa bahandi sa Ginoo. Ug si Rahab nga prostitute, ug ang tanan niyang balay nga paternal giluwas nga buhi ni Josue, ug gipapuyo sa Israel hangtod sa karon nga adlaw, tungod kay gitago niya ang mga nangespiya nga gipadala ni Josue sa pagpangespiya sa Jerico. Ug si Josue nagpanumpa niadtong adlawa sa atubangan sa Ginoo, nga nag-ingon, tinunglo ang tawo nga motukod niadtong siyudara; sa iyang panganay iyang ibutang ang pundasyon niini, ug sa iyang kamanghuran iyang ipatindog ang mga ganghaan niini. Ug mao kini gibuhat ni

Hozan nga taga Bethel; diha sa Abiron nga iyang panganay gitukod niya kini, ug diha sa pinakagamay nga naluwas gipatindog niya ang mga ganghaan niini. Ug ang Ginoo nag-uban kang Joshua, ug ang iyang ngalan naila sa tibuok yuta.

7

Ug nagpakasala ang mga anak sa Israel ug sala nga dako, ug nanguha alang sa ilang kaugalingon gikan sa gihalad nga mga butang, ug mikuha si Achar nga anak ni Charmi nga anak ni Zambri nga anak ni Zara gikan sa tribo sa Juda gikan sa gihalad nga mga butang, ug nasuko ang Ginoo sa kasuko batok sa mga anak sa Israel. Ug gipadala ni Josue ang mga lalaki ngadto sa Ai, nga anaa duol sa Betel, nga nag-ingon, Pangitaa ninyo ang Ai, ug mitungas ang mga lalaki ug ilang gipangita ang Ai. Ug mibalik sila kang Josue, ug miingon sila kaniya, Ayaw pagtungas ang tanang katawhan, apan mga duha ka libo o tulo ka libo nga mga lalaki motungas ug ilang pagasakmiton ang siyudad; ayaw pagdala didto ang tanang katawhan, kay diyutay ra man sila. Ug mitungas ang mga tulo ka libo ka lalaki, ug mikalagiw sila gikan sa atubangan sa mga lalaki sa Ai. Ug ang mga tawo sa Ai mipatay ug kaatloan unom ka tawo gikan kanila, ug gigukod nila sila gikan sa ganghaan, ug gidugmok nila sila didto sa kanaog, ug ang kasingkasing sa katawhan naluya, ug nahimo kini nga sama sa tubig. Ug gisi ni Joshua ang iyang mga baro, ug mihapa si Joshua sa yuta sa atubangan sa Ginoo hangtod sa gabii, siya ug ang mga tigulang sa Israel, ug nagbutang sila ug abog sa ilang

mga ulo. Ug miingon si Josue, Nagapakilooy ako, Ginoo; nganong gitabok sa imong alagad niining katawhan sa Jordan aron itugyan sila sa Amorehanon, aron laglagon kami? Ug kung nagpabilin kami ug namuyo kami tupad sa Jordan. Ug unsa man ako moingon sanglit mibalik ang Israel ug liog atubangan sa iyang kaaway? Ug sa pagkadungog sa Canaanhon ug sa tanan nga nagpuyo sa yuta, maglibot sila kanato, ug maglaglag kanato gikan sa yuta, ug unsa may imong buhaton sa imong dakong ngalan? Ug miingon ang Ginoo kang Josue, Tindog, nganong naghapa ka man? Nakasala ang katawhan ug misupak sa kasabotan nga akong gitukod uban kanila, nangawat gikan sa gihalad nga mga butang ug gibutang niini sa ilang mga sudlanan. Ug dili na makahimo ang mga anak sa Israel mobarog atubangan sa mga kaaway nila, mobalik sila nga nagtalikod atubangan sa mga kaaway nila, tungod kay nahimo silang gitunglo. Dili na ako magpabilin uban kaninyo, kon dili ninyo kuhaon ang gitunglo gikan kaninyo. Pagbangon, balana ang katawhan, ug sultihi sila nga magpabalaan ugma. Mao kini ang giingon sa Ginoo nga Dios sa Israel: Ang gitunglo anaa diha kaninyo, dili kamo makahimo sa pagsukol atubangan sa inyong mga kaaway hangtod ninyo kuhaon ang gitunglo gikan kaninyo. Ug kamo pagatiponon tanan sa buntag sumala sa mga tribo, ug mahitabo nga ang tribo nga ipakita sa Ginoo, dad-on ninyo sumala sa mga banay, ug ang banay nga ipakita sa Ginoo, dad-on ninyo sumala sa panimalay, ug ang panimalay nga dawaton sa Ginoo, dad-on ninyo sumala sa tawo. Ug ang bisan kinsa nga mapakita sunogon sa kalayo, ug ang tanan nga anaa kaniya, tungod kay nalapas siya sa pakigsaad sa Ginoo, ug naghimo siya

ug sala sa Israel. Ug mibangon sayo si Joshua, ug gidala niya ang katawhan sumala sa ilang mga tribo, ug ang tribo sa Juda maoy napili. Ug giduol siya sumala sa mga banay, ug gipakita ang banay sa mga Zerahite. Ug gipaduol siya matag tawo, ug gipakita si Acar nga anak ni Zambri nga anak ni Zara. Ug miingon si Joshua kang Achar, Hatagi ug himaya karon ang Ginoo nga Dios sa Israel, ug kumpisal ka, ug sultihi ako kon unsa ang imong gihimo, ug ayaw kini itago kanako. Ug mitubag si Achar kang Joshua, ug miingon, Sa pagkatinuod nakasala ako sa atubangan sa Ginoo nga Dios sa Israel, ug mao kini ang akong gihimo. Nakita nako sa inagaw nga mga butang usa ka hubad nga bulok, ug duha ka gatos ka didrachma nga plata, ug usa ka dila nga bulawan nga kalim-an ka didrachma, ug sa paghunahuna mahitungod kanila gikuha nako kini; ug tan-awa, kini gitago sa akong tolda, ug ang plata gitago sa ilawom nila. Ug nagpadala si Joshua ug mga mensahero, ug nangdagan sila ngadto sa tolda didto sa kampo, ug kini nga mga butang gitago diha sa iyang tolda, ug ang plata anaa sa ilalom niini. Ug gidala nila kini gikan sa tolda, ug gidala ngadto kang Josue ug sa mga tigulang sa Israel, ug gibutang nila kini sa atubangan sa Ginoo. Ug gikuha ni Josue si Acar nga anak nga lalaki ni Zara, ug gidala siya ngadto sa walog sa Acor, ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang iyang mga anak nga babaye, ug ang iyang mga nating baka, ug ang iyang mga mananap nga alaga, ug ang tanan niyang mga karnero, ug ang iyang tolda, ug ang tanan niyang mga kabtangan, ug ang tanang katawhan uban kaniya, ug gidala niya sila ngadto sa Emek Acor. Ug miingon si Josue kang Acar, Nganong gidaot mo man kami? Laglagoon ka sa hingpit sa Ginoo

sama usab karong adlawa. Ug gibato nila siya sa mga bato ang tibuok Israel, ug gipatindog nila alang kaniya usa ka tipun sa mga bato nga dako; ug mihunong ang Ginoo sa iyang kasuko nga kapungot. Tungod niini, ginganlan niya kini ug Emekachor hangtod karong adlawa.

8

Ug miingon ang Ginoo kang Josue, Ayaw kahadlok ni ayaw kakulba. Dad-a uban kanimo ang tanang mga manggugubat, ug bangon ug tungas sa Ai. Tan-awa, gihatag ko na sa imong mga kamot ang hari sa Ai ug ang iyang yuta. Ug buhaton mo sa Ai ang sama nga paagi sa imong pagbuhat sa Jericho ug sa iyang hari, ug ang inagaw sa mga kahayupan agawon mo alang sa imong kaugalingon, apan magbutang ka ug banhiganan sa siyudad sa luyo niini. Ug mitindog si Josue ug ang tanan nga katawhan nga manggugubat aron mosaka ngadto sa Ai. Ug si Josue mipili ug katloan ka libo ka mga lalaki nga kusgan sa kusog, ug gipadala niya sila sa gabii. Ug gisugo niya sila, nga nag-ingon, Kamo magbanhig sa likod sa siyudad. Ayaw kamo paglayo gikan sa siyudad, ug kamo tanan magpakabana. Ug ako ug ang tanan nga uban kanako moduol sa siyudad, ug mahitabo nga kon mogawas ang mga nagpuyo sa Ai aron sa pagsugat kanamo, sama sa bag-o lang, mokalagiw kami gikan sa ilang atubangan. Ug sa diha nga mogawas sila sa sunod namo, among birahon sila gikan sa siyudad, ug moingon sila, Mokalagiw kini gikan sa among atubangan, sama sa una. Apan kamo mobangon

gikan sa banhiganan ug moadto sa siyudad. Sumala niining pulonga buhaton ninyo; ania, gisugo ko na kamo. Ug gipadala sila ni Josue, ug miadto sila sa banhiganan, ug nanglingkod sila taliwala sa Betel ug sa Ai, gikan sa dagat sa Ai. Ug pagbangon sayo ni Joshua sa kabuntagon, gitan-aw niya ang katawhan, ug mitungas siya ug ang mga anciano sa atubangan sa katawhan paingon sa Ai. Ug ang tanang katawhan nga manggugubat uban kaniya mingsaka, ug samtang naglakaw sila miabot sa atbang sa siyudad gikan sa sidlakan. Ug ang banhiganan sa siyudad gikan sa dagat. Ug nahitabo nga sa nakita sa hari sa Ai, nagdali siya ug migula sa pagtagbo kanila sa tul-id ngadto sa gubat, siya ug ang tanan nga mga katawhan nga uban kaniya; ug siya wala mahibalo nga adunay banhiganan alang kaniya sa likod sa siyudad. Ug sa pagkakita, mibalhin si Joshua ug Israel gikan sa ilang atubangan. Ug ilang gigukod ang mga anak sa Israel, ug sila mibiya gikan sa siyudad. Walay nabiling bisan kinsa sa Gai, nga wala mogukod sa likod sa Israel; ug ilang gibiyaan ang siyudad nga abli, ug migukod sila sa likod sa Israel. Ug miingon ang Ginoo kang Josue, ituy-od ang imong kamot sa bangkaw nga anaa sa imong kamot ngadto sa siyudad, kay sa imong mga kamot gitugyan ko na kini; ug ang mga banhiganan mobangon dayon gikan sa ilang dapit. Ug gituy-od ni Josue ang iyang kamot nga may bangkaw ngadto sa siyudad; ug ang mga banhiganan mitindog dayon gikan sa ilang dapit; ug nanggawas sila sa dihang gituy-od niya ang iyang kamot, ug misulod sila sa siyudad, ug nag-ilog sila niini; ug nagdali sila, gisunog nila ang siyudad sa kalayo. Ug sa paglingi sa mga lumulupyo sa Ai sa ilang likod, nakita nila ang aso nga nagsaka gikan sa siyudad

ngadto sa langit, ug wala na silay asa modangop dinhi o didto. Ug si Josue ug ang tibuok Israel nakakita, nga ang mga banhiganan nakuha ang siyudad, ug nga ang aso sa siyudad misaka ngadto sa langit; ug nagbag-o, ilang gitigbas ang mga tawo sa Ai. Ug kini sila nanggawas gikan sa siyudad aron sa pagtagbo, ug sila nahulog taliwala sa kampo, kini gikan dinhi ug kini gikan dinhi, ug sila mitigbas kanila hangtod nga walay nahibilin kanila nga naluwas ug nakaikyas. Ug ang hari sa Ai ilang gidakop nga buhi, ug gidala nila siya ngadto kang Josue. Ug sa dihang mihunong na ang mga anak sa Israel sa pagpatay sa tanan didto sa Ai, ug niadtong anaa sa mga kapatagan, ug sa bukid sa kanaogan, diin ilang gigukod sila gikan niini hangtod sa katapusan, mibalik si Josue ngadto sa Ai, ug gitigbas niya kini pinaagi sa sulab sa espada. Ug ang mga nahulog niadtong adlawa gikan sa lalaki hangtod sa babaye napulog duha ka libo, silang tanan nga nagpuyo sa Ai. Gawas sa mga inagaw didto sa siyudad, ang tanan nga ilang gikuha alang sa ilang kaugalingon ang mga anak sa Israel sumala sa sugo sa Ginoo, nga paagi nga gimando sa Ginoo kang Josue. Ug gisunog ni Joshua ang siyudad sa kalayo, bunton nga wala'y puy-anan hangtod sa kahangtoran gibuhat niya kini hangtod niining adlawa. Ug ang hari sa Ai iyang gibitay sa sanga nga kahoy, ug didto siya sa kahoy hangtod sa gabii, ug sa pagsalop sa adlaw, si Josue nagsugo, ug gikuha nila ang iyang lawas gikan sa kahoy, ug gilabay nila kini ngadto sa bung-aw, ug nagpatindog sila alang kaniya ug pundok sa mga bato, hangtod niining adlawa.

9

Sa dihang nakadungog ang mga hari sa mga Amorihanon nga didto sa tabok sa Jordan, ang mga didto sa kabukiran, ug ang mga didto sa kapatagan, ug ang mga didto sa tibuok baybayon sa dagat nga dako, ug ang mga duol sa Anti Lebanon, ug ang mga Hitihanon, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Perisihanon, ug ang mga Hibihanon, ug ang mga Amorihanon, ug ang mga Girgasihanon, ug ang mga Jebusihanon, nagtigom sila sa usa ka dapit aron makiggubat batok kang Josue ug sa Israel nga tanan dungan. Ug ang mga nagpuyo sa Gabaon nakadungog sa tanan nga gibuhat sa Ginoo sa Jerico ug sa Ai. Ug naghimo usab gayud sila uban sa pagkamalimbungon; ug pag-abot nila nagpangandam sila ug mga probisyon ug nag-andam; ug pagkuha nila ug mga daan nga sako sa ilang mga abaga, ug mga daan nga lalat sa bino ug gisi nga gibugkos, ug ang mga lungag sa ilang mga sandalyas, ug ang ilang mga sandalyas daan ug gipat-an sa ilang mga tiil, ug ang ilang mga bisti gidaan sa ibabaw nila, ug ang ilang tinapay sa ilang probisyon mamala ug mohoan ug gikaon. Ug sila miabot kang Joshua sa kampo sa Israel didto sa Gilgal, ug miingon sila kang Joshua ug sa Israel, Gikan sa halayong yuta kami miabot, ug karon himoa kami ug kasabotan. Ug miingon ang mga anak sa Israel ngadto sa Hivite, Tan-awa, basin diha kanamo ikaw nagpuyo, ug unsaon man namo paghimo ug pakigsaad kanimo? Ug sila miingon kang Joshua, Mga sulugoon nimo kami. Ug si Joshua miingon kanila, Diin man kamo gikan, ug diin man kamo nanggikan? Ug

miingon sila, gikan sa yuta nga layo kaayo miabot ang imong mga sulugoon sa ngalan sa Ginoo nga imong Dios; kay nadungog namo ang iyang ngalan, ug ang tanan nga iyang gihimo sa Ehipto, ug ang tanan nga iyang gihimo sa mga hari sa mga Amorihanon, nga didto sa tabok sa Jordan, kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, ug kang Og nga hari sa Bashan, nga nagpuyo sa Ashtaroth ug sa Edrei. Ug sa pagkadungog, miingon kanamo ang among mga tigulang ug ang tanan nga nagpuyo sa among yuta, nga nag-ingon: Pagkuha alang sa inyong kaugalingon ug mga probisyon alang sa dalan, ug lakaw aron makigkita kanila, ug moingon kamo kanila: Mga sulugoon nimo kami, ug karon paghimo ug kasabotan kanamo. Kini ang mga tinapay, init nga among giprovidar sa adlaw nga among gigikan aron moanhi kaninyo, apan karon nangauga na sila ug nahimong gikaon. Ug kining mga panit nga sudlanan sa bino nga among gipuno nga bag-o, kini nagisi na, ug ang among mga bisti ug ang among mga sandalyas nagdaan na tungod sa hataas kaayong panaw. Ug gikuha sa mga pangulo ang ilang mga probisyon, ug wala nila pangutana ang Ginoo. Ug si Josue nakighimo ug kalinaw kanila, ug nakigsaad kanila sa pagluwas kanila, ug ang mga pangulo sa katilingban nanumpa kanila. Ug nahitabo nga human sa tulo ka adlaw, human sa paghimo ug pakigsaad kanila, nakadungog sila nga duol ra diay sila kanila, ug nga nagpuyo sila uban kanila. Ug mibiya ang mga anak sa Israel, ug miabot sila sa ilang mga siyudad. Ang ilang mga siyudad mao ang Gabaon ug Kefira ug Beerot, ug ang mga siyudad sa Jarin. Ug wala makiggubat ang mga anak sa Israel kanila, tungod kay nanumpa kanila ang tanang mga

magmamando pinaagi sa Ginoo nga Diyos sa Israel, ug nagreklamo ang tibuok katilingban batok sa mga magmamando. Ug miingon ang mga pangulo sa tibuok katilingban, Kami nanumpa kanila pinaagi sa Ginoo nga Diyos sa Israel, ug karon dili kami makahimo sa paghikap kanila. Kini among buhaton: bihagon nato sila nga buhi, ug atong tipigan sila, ug walay kasuko batok kanato tungod sa panumpa nga among gisaad kanila. Mabuhi sila, ug mahimo silang mga tigputol ug kahoy ug mga tigdala ug tubig sa tibuok katilingban, sama sa gisulti sa mga pangulo kanila. Ug gitawag niya silang tanan ni Joshua, ug miingon siya kanila, Nganong gilimbong ninyo ako, nga nag-ingon, Layo kaayo kami gikan kaninyo, apan kamo mga silingan man diay sa mga nagpuyo uban kanamo? Ug karon tinunglo kamo, dili gyud mohunong gikan kaninyo ang ulipon, ni ang tigputol sa kahoy, ni ang tigdala sa tubig alang kanako ug sa akong Dios. Ug mitubag sila kang Josue, nga nag-ingon, Gisuginlan kami nga gitudlo sa Ginoo nga imong Diyos kang Moises nga iyang sulugoon, nga ihatag kaninyo kining yutaa, ug laglagon gayud kami ug ang tanan nga nanagpuyo niini gikan sa inyong atubangan; ug nahadlok kami pag-ayo mahitungod sa among mga kalag gikan sa inyong atubangan, ug gibuhat namo kining butanga. Ug karon tan-awa, kami ubos sa inyong gahom; sumala sa nakapahimuot kaninyo ug sumala sa husto kaninyo, buhata kanamo. Ug ilang gibuhat kini kanila, ug giluwas sila ni Josue niadtong adlawa gikan sa mga kamot sa mga anak sa Israel, ug wala nila sila patya. Ug gitudlo ni Joshua sila niadtong adlawa nga mga tigputol ug kahoy ug mga tigdala ug tubig alang sa tibuok katilingban, ug alang sa halaran sa Diyos. Tungod

niini, ang mga nagpuyo sa Gibeon nahimong mga tigputol ug kahoy ug mga tigdala ug tubig sa halaran sa Diyos hangtod sa karon nga adlaw, ug alang sa dapit nga pilion sa Ginoo.

10

Sa dihang nakadungog si Adoni Bezek nga hari sa Jerusalem nga gikuha ni Josue ang Ai, ug gilaglag niya kini sa hingpit, nga sa unsang paagi ilang gibuhat sa Jerico ug sa hari niini, sa ingon usab ilang gibuhat sa Ai ug sa hari niini, ug nga ang mga nanagpuyo sa Gibeon mibalhin ngadto kang Josue ug ngadto sa Israel, ug sila nahadlok kanila pag-ayo; kay nahibalo siya nga dakong siyudad ang Gibeon, sama sa usa sa mga madre de siyudad, ug ang tanan niyang mga lalaki kusgan. Ug nagpadala si Adonibezek nga hari sa Jerusalem ngadto kang Elam nga hari sa Hebron, ug ngadto kang Pidon nga hari sa Jarmuth, ug ngadto kang Jephtha nga hari sa Lachish ug ngadto kang Dabein nga hari sa Adullam, nga nag-ingon, Dali kamo, tungas kamo ngari kanako, ug tabangi ninyo ako, ug makiggubat kita batok sa Gibeon; kay mibalhin man sila ngadto kang Josue ug ngadto sa mga anak sa Israel. Ug mitungas ang lima ka mga hari sa mga Jebusihanon, ang hari sa Jerusalem, ug ang hari sa Hebron, ug ang hari sa Jarmuth, ug ang hari sa Lachish, ug ang hari sa Adullam, sila mismo ug ang tanan nilang katawhan. Ug naglibut sila sa Gibeon, ug gilibotan nila kini. Ug nagpadala ang mga nagpuyo sa Gabaon ngadto kang Josue sa kampo sa Israel sa Galgala, nga nag-ingon, Ayaw pagbuhii ang imong mga kamot

gikan sa imong mga sulugoon; saka ngari kanamo dayon, ug tabangi kami, ug luwasa kami; tungod kay nagtigum batok kanamo ang tanang mga hari sa mga Amorehanon, ang mga nagpuyo sa kabukiran. Ug mitungas si Joshua gikan sa Gilgal, siya ug ang tanang katawhan nga manggugubat uban kaniya, ang tanan nga makusganon sa kusog. Ug miingon ang Ginoo kang Joshua, Ayaw kahadlok kanila, kay sa imong mga kamot gihatag ko na sila, walay usa kanila nga mahibilin sa inyong atubangan. Ug tungod kay si Joshua miabut kanila sa kalit, tibuok nga gabii siya naglakaw gikan sa Gilgal. Ug ang Ginoo naglibog kanila gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel, ug ang Ginoo midugmok kanila sa dakong pagdugmok didto sa Gabaon, ug ilang gigukod sila sa dalan paingon sa tungason sa Bet Horon, ug ilang gitigbas sila hangtod sa Azeka ug hangtod sa Makeda. Sa dihang nangikyas sila gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel didto sa kanaogan sa Horonin, ang Ginoo nagsalibay kanila ug mga bato sa ulan-nga-yelo gikan sa langit hangtod sa Azeka, ug mas daghan pa ang nangamatay tungod sa mga bato sa ulan-nga-yelo kay sa ilang gipatay sa mga anak sa Israel pinaagi sa espada sa gubat. Unya misulti si Josue ngadto sa Ginoo, sa adlaw nga gitugyan sa Diyos ang Amorihanon ilalom sa kamot sa Israel, sa dihang gidugmok niya sila didto sa Gabaon, ug gidugmok sila gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel, ug miingon si Josue, motindog ang adlaw sumala sa Gabaon, ug ang bulan sumala sa walog sa Aijalon. Ug mitindog ang adlaw ug ang bulan sa pagtindog, hangtod gidepensahan sa Diyos ang ilang mga kaaway, ug mitindog ang adlaw sa tunga-tunga sa langit, wala kini miuna ngadto sa kasadpan hangtod sa

kataposan sa usa ka adlaw. Ug wala gayuy adlaw nga sama niini, ni sa una ni sa katapusan, nga ang Diyos maminaw sa tawo, tungod kay ang Ginoo nakiggubat uban sa Israel. Ug mikalagiw ang lima ka mga hari, ug nanago sila sa langub didto sa Makeda. Ug gisuginlan kang Joshua, nga nag-ingon, Nakit-an ang lima ka mga hari nga natago sa langub didto sa Makeda. Ug miingon si Joshua, Ligira ug mga bato sa baba sa langub, ug magbutang ug mga lalaki aron magbantay kanila. Kamo apan ayaw pagtindog, gukda ang inyong mga kaaway, ug dakpa ang ilang likod nga gwardya, ug ayaw tugoti nga mosulod sila sa ilang mga siyudad, kay ang Ginoo nga atong Diyos mitugyan kanila ngadto sa atong mga kamot. Ug nahitabo nga mihunong si Joshua ug ang tanang anak sa Israel sa pagtigbas kanila sa hilabihang dakong pagpatay hangtod sa kataposan, ug ang mga nakaikyas naluwas ngadto sa mga lig-ong siyudad. Ug mibalik ang tanang katawhan ngadto kang Josue didto sa Makeda nga luwas, ug walay bisan kinsa sa mga anak sa Israel nga miungol batok kanila. Ug miingon si Joshua, Ablihi ang langub, ug dad-a gawas ang lima ka mga hari gikan sa langub. Ug ilang gipagawas ang lima ka mga hari gikan sa langub: ang hari sa Jerusalem, ug ang hari sa Hebron, ug ang hari sa Jarmuth, ug ang hari sa Lachish, ug ang hari sa Odollam. Ug tungod kay gidala nila sila ngadto kang Josue, gitigom ni Josue ang tanang Israel, ug ang mga nagsugod sa gubat nga mikuyog kaniya, nga nag-ingon kanila, Lumakaw kamo una ug ibutang ang inyong mga tiil ibabaw sa ilang mga liog, ug sa pagduol nila gibutang nila ang ilang mga tiil ibabaw sa ilang mga liog. Ug miingon si Joshua kanila, Ayaw kahadlok kanila ni ayaw kaluya, pagmaisugon ug pagmalig-on, kay mao

kini ang buhaton sa Ginoo sa tanan ninyong mga kaaway nga inyong gipakiggubatan. Ug gipatay sila ni Josue, ug gibitay niya sila sa lima ka kahoy, ug nagbitay sila sa mga kahoy hangtod sa gabii. Ug sa dihang misalop na ang adlaw, nagsugo si Josue, ug gikuha nila sila gikan sa mga kahoy, ug gilabay nila sila ngadto sa langub diin sila mikalagiw, ug nagligid sila ug mga bato sa baba sa langub hangtod karong adlawa. Ug ang Makeda ilang gikuha niadtong adlawa, ug gipatay nila kini pinaagi sa espada, ug gilaglag nila ang tanan nga buhi nga anaa niini, ug walay nahibilin nga bisan kinsa nga naluwas o nakaikyas, ug ilang gibuhat sa hari sa Makeda ang samang paagi nga ilang gibuhat sa hari sa Jerico. Ug mibiya si Joshua ug ang tibuok Israel uban kaniya gikan sa Makkedah ngadto sa Libnah, ug iyang gilibotan ang Libnah. Ug gitugyan kini sa Ginoo ngadto sa mga kamot sa Israel, ug gikuha nila kini, ug ang iyang hari, ug gipatay nila kini pinaagi sa sulab sa espada, ug ang tanang buhing binuhat niini, ug walay nahibilin niini nga naluwas o nakaikyas, ug gihimo nila sa iyang hari ang samang paagi nga ilang gihimo sa hari sa Jericho. Ug mibiya si Josue ug ang tibuok Israel uban kaniya gikan sa Lebna ngadto sa Lakis, ug gilibotan niya kini, ug gikompas niya kini. Ug gitugyan sa Ginoo ang Lakis ngadto sa mga kamot sa Israel. Ug gikuha nila kini sa ikaduhang adlaw, ug gipatay nila kini sa sulab sa espada, ug gilaglag gayud nila kini, sama sa ilang gibuhat sa Lebna. Unya mitungas si Elam nga hari sa Gazer aron sa pagtabang sa Lachish, ug gitigbas siya ni Josue pinaagi sa sulab sa espada, ug ang iyang katawhan, hangtod nga wala nay nahibilin kanila nga naluwas ug nakaikyas. Ug mibiya si Joshua ug ang tibuok Israel uban kaniya gikan sa Lachish

paingon sa Odollam, ug gilibotan nila kini ug gikubkob nila kini. Ug gitugyan kini sa Ginoo ngadto sa kamot sa Israel, ug nailog nila kini niadtong adlawa, ug gipamatay nila kini pinaagi sa sulab sa espada, ug ang tanang buhing binuhat didto gipamatay nila sa hingpit, sama sa ilang gibuhat sa Lachish. Ug mibiya si Joshua ug ang tibuok Israel uban kaniya ngadto sa Hebron, ug gilibotan nila kini. Ug gitigbas nila kini sa sulab sa espada, ug ang tanang buhing binuhat nga anaa niini, walay nahibilin, sama sa ilang gibuhat sa Odollam, gilaglag nila kini ug ang tanan nga anaa niini. Ug mibalik si Josue ug ang tibuok Israel ngadto sa Debir; ug human nila kini gilibotan, gikuha nila kini, ug ang hari niini, ug ang mga baryo niini; ug gitigbas niya kini sa sulab sa espada, ug gilaglag nila gayud kini, ug ang tanang buhing binuhat sulod niini; ug wala nila biyai niini bisan kinsa nga naluwas; sama sa paagi nga ilang gibuhat sa Hebron ug sa hari niini, mao usab ang ilang gibuhat sa Debir ug sa hari niini. Ug gitigbas ni Josue ang tanan nga yuta sa kabukiran, ug ang Negev, ug ang kapatagan, ug ang Ashdoth, ug ang mga hari niini; wala nila biyai kanila nga naluwas; ug ang tanan nga nagginhawa sa kinabuhi iyang gilaglag gayud, sumala sa paagi nga gimando ni Ginoong Dios sa Israel, gikan sa Kadesh Barnea hangtod sa Gaza ang tanan nga Goshen hangtod sa Gibeon. Ug ang tanan nilang mga hari, ug ang ilang yuta gilaglag ni Josue sa makausa, tungod kay ang Ginoo nga Dios sa Israel nakiggubat alang sa Israel.

11

Ug sa pagkadungog ni Jabis nga hari sa Hazor, nagpadala siya ngadto kang Jobab nga hari sa Maron, ug ngadto sa hari sa Shimron, ug ngadto sa hari sa Achshaph, ug ngadto sa mga hari nga didto sa Sidon nga dako, ngadto sa kabungtoran ug ngadto sa Arabah atbang sa Chinneroth, ug ngadto sa kapatagan, ug ngadto sa Naphoth Dor, ug ngadto sa mga Canaanhon sa baybayon gikan sa sidlakan, ug ngadto sa mga Amorihanon sa baybayon, ug ang mga Hitihanon, ug mga Perisihanon, ug mga Jebusihanon nga didto sa bukid, ug ang mga Hivihanon, ug ang mga ilalom sa Hermon ngadto sa yuta sa Mizpah. Ug nanggawas sila ug ang ilang mga hari uban kanila, sama sa balas sa dagat sa kadaghan, ug mga kabayo ug mga karwahe nga daghan kaayo. Ug nagtigom ang tanang mga hari ug sila miabot sa usa ka dapit, ug nagkampo sila sa tubig sa Maron aron makiggubat batok sa Israel. Ug miingon ang Ginoo kang Joshua, Ayaw kahadlok sa ilang atubangan, kay ugma niining taknaa ako magatugyan kanila nga napildi sa atubangan sa Israel. Ang ilang mga kabayo putlon ang mga ugat, ug ang ilang mga karwahe sunogon sa kalayo. Ug mianha si Joshua ug ang tanang mga manggugubat sa ibabaw nila sa tubig sa Maron sa kalit, ug midasmag sa ibabaw nila didto sa kabungtoran. Ug gitugyan sila sa Ginoo ilalom sa gahom sa Israel, ug samtang nagasamad kanila, gigukod nila sila hangtod sa Sidon nga dako, ug hangtod sa Maseron, ug hangtod sa mga kapatagan sa Massoch paingon sa sidlakan, ug gisamad nila sila hangtod nga wala nay nahibilin kanila nga naluwas. Ug gibuhat ni Josue kanila sumala sa paagi nga gisugo kaniya sa Ginoo: ang ilang mga kabayo iyang giputlan sa ugat, ug ang ilang mga karwahe iyang gisunog sa kalayo. Ug mibalik si Joshua

niadtong panahona, ug nailog niya ang Hazor ug ang hari niini, apan ang Hazor kaniadto nagmando sa tanan nga mga gingharian niini. Ug gipatay nila ang tanan nga nagginhawa diha niini pinaagi sa espada, ug gilaglag nila ang tanan, ug wala gibiyai diha niini nga nagginhawa, ug ang Hazor gisunog nila pinaagi sa kalayo. Ug tanang mga siyudad sa mga gingharian, ug ang mga hari nila gikuha ni Josue, ug gipatay niya sila sa baba sa espada; ug gilaglag gayud nila sila, sa paagi nga gimando ni Moises ang alagad sa Ginoo. Apan ang tanan nga mga siyudad nga gikutaan wala sunoga sa Israel; gawas sa Hazor lamang nga gisunoga sa Israel, ug ang tanan nga mga inagaw niini giagaw alang sa ilang kaugalingon sa mga anak sa Israel; apan silang tanan gilaglag nila pinaagi sa sulab sa espada, hangtod nga gipamatay nila sila; wala sila magbilin gikan kanila bisan unsa nga nagginhawa. Sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises nga iyang sulugoon, ug si Moises sama usab nagmando kang Josue; ug sa ingon niana naghimo si Josue, wala siya misupak sa bisan unsa gikan sa tanan nga gimando kaniya ni Moises. Ug mikuha si Josue sa tanang yuta nga kabukiran, ug sa tanang yuta sa Negev, ug sa tanang yuta sa Gosen, ug sa kapatagan, ug sa paingon sa kasadpan, ug sa bukid sa Israel, ug sa mga ubos nga dapit paingon sa bukid gikan sa bukid sa Halak, ug nga mosaka paingon sa Seir, ug hangtod sa Baal Gad, ug sa mga kapatagan sa Lebanon ubos sa bukid sa Hermon; ug ang tanang ilang mga hari iyang gikuha, ug gipatay, ug gipamatay. Ug si Josue nakiggubat sa daghan nga mga adlaw batok niining mga haria. Ug walay siyudad nga wala kuhaon sa Israel; ang tanan gikuha nila sa gubat. Tungod kay pinaagi sa Ginoo nahitabo nga

palig-onon ang ilang kasingkasing sa pagpakigtagbo sa gubat batok sa Israel, aron sila laglagon, aron dili ihatag kanila ang kalooy, kondili aron sila laglagon, sama sa paagi nga gisulti sa Ginoo kang Moises. Ug mianha si Josue niadtong panahona, ug gilaglag niya ang mga Anakim gikan sa kabukiran, gikan sa Hebron, ug gikan sa Dabir, ug gikan sa Anaboth, ug gikan sa tibuok Juda uban ang ilang mga siyudad, ug gilaglag sila ni Josue. Walay nahibilin sa mga Anakim gikan sa mga anak sa Israel, gawas lamang sa Gaza, ug sa Gath, ug sa Ashdod nahibilin. Ug gikuha ni Joshua ang tibuok yuta, sumala sa gimando ni Ginoo kang Moses, ug gihatag kini ni Joshua ingon nga panulondon sa Israel sumala sa ilang pagbahinbahin ngadto sa ilang mga tribo, ug ang yuta mihunong gikan sa gubat.

12

Ug kini ang mga hari sa yuta, kinsa gipatay sa mga anak sa Israel, ug gipanunod ang ilang yuta tabok sa Jordan gikan sa sidlakan sa adlaw gikan sa walog sa Arnon hangtod sa bukid sa Hermon, ug ang tanan nga yuta sa Arabah gikan sa sidlakan. Si Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, nga naghari gikan sa Arnon, nga anaa sa walog sumala sa bahin sa walog, ug ang katunga sa Gilead hangtod sa Jabbok, ang mga utlanan sa mga anak sa Ammon. Ug ang Arabah hangtod sa dagat sa Chinnereth paingon sa sidlakan, ug hangtod sa dagat sa Arabah, ang Dagat sa mga Asin gikan sa sidlakan, ang dalan paingon sa Beth-jeshimoth, gikan sa Teman nga anaa sa ilalom

sa Asedoth Phasga. Ug si Og nga hari sa Bashan nahibilin gikan sa mga higante, ang nagpuyo sa Ashtaroth ug sa Edrei, nagmamando gikan sa bukid sa Hermon ug gikan sa Salcah, ug sa tibuok Bashan hangtod sa mga utlanan sa Gergesi, ug sa Machi, ug sa katunga sa Gilead nga mga utlanan ni Sihon nga hari sa Heshbon. Si Moises nga alagad sa Ginoo ug ang mga anak nga lalaki sa Israel mipatay kanila, ug gihatag kini ni Moises ingon nga panulondon ngadto kang Reuben, ug kang Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases. Ug kini nga mga hari sa mga Amorihanon, nga gipatay ni Josue ug mga anak sa Israel sa tabok sa Jordan tupad sa dagat sa Baal Gad sa kapatagan sa Lebanon, ug hangtod sa bukid sa Halak nga nagsaka ngadto sa Seir; ug gihatag kini ni Josue sa mga tribo sa Israel nga mapanunod sumala sa ilang panulondon, sa bukid, ug sa kapatagan, ug sa Arabah, ug sa Ashdoth, ug sa kamingawan, ug Negev; ang Hitihanon, ug ang Amorihanon, ug ang Canaanhon, ug ang Peresihanon, ug ang Hivihanon, ug ang Jebusihanon. Ang hari sa Jericho, ug ang hari sa Ai, nga mao ang duol sa Bethel, hari sa Jerusalem, hari sa Hebron, hari sa Jarmuth, hari sa Lachish, hari sa Elam, hari sa Gezer, hari sa Debir, hari sa Geder, hari sa Hormah, hari sa Ader, hari sa Libnah, hari sa Adullam, hari sa Elath, hari sa Tappuah, hari sa Hepher, hari sa Aphek sa Sharon, hari sa Asom, hari sa Shimron, hari sa Madon, hari sa Achshaph, hari sa Kadesh, hari sa Jokneam, hari sa Dor, hari sa Jokneam sa Carmel, hari sa Adullam sa Phenneador, hari sa Gai sa Galilee, hari sa Tirzah; tanan niining mga hari kawhaan ug siyam.

13

Ug si Joshua tigulang nga miabante na sa mga adlaw, ug miingon ang Ginoo kang Joshua, Ikaw miabante na sa mga adlaw, ug ang yuta nga nahibilin daghan pa alang sa panulondon. Ug kini nga yuta gibiyaan; ang mga utlanan sa mga Filistihanon, ang Gesihanon, ug ang Canaanhon, gikan sa wala pay puy-an nga atbang sa Ehipto hangtod sa mga utlanan sa Ekron sa wala sa mga Canaanhon giisip ngadto sa lima ka satrapiya sa mga Filistihanon, sa Gazanhon, ug sa Asdodnon, ug sa Askelonhon, ug sa Githanon, ug sa Ekronhon, ug sa Avvihanon, gikan sa Teman ug sa tanang yuta sa Canaan atbang sa Gaza, ug ang mga Sidonianhon hangtod sa Aphek, hangtod sa mga utlanan sa mga Amorihanon, ug ang tanang yuta sa Galiath sa mga Filistihanon, ug ang tibuok Lebanon gikan sa sidlakan sa adlaw gikan sa Gilgal ubos sa bukid nga Hermon hangtod sa pagsulod sa Hamath, ang tanan nga nagpuyo sa kabukiran gikan sa Lebanon hangtod sa Masereth Memphomaim. Tanang mga Sidonianhon, ako sila laglagon gayud gikan sa atubangan sa Israel; apan bahinbahinon kini pinaagi sa ripa ngadto sa Israel, sa paagi nga akong gisugo kanimo. Ug karon bahinon kining yutaa ingon nga panulondon ngadto sa siyam ka tribo, ug sa katunga sa tribo ni Manases. Gikan sa Jordan hangtod sa dakong dagat paingon sa kasadpan sa adlaw, ihatag mo kini; ang dakong dagat maoy utlanan. Sa duha ka tribo, ug sa katunga sa tribo ni Manases, sa Reuben, ug sa Gad gihatag ni Moises sa tabok sa Jordan; sa sidlakan sa adlaw gihatag niya kanila ni Moises ang sulugoon sa

Ginoo, gikan sa Aroer, nga anaa sa daplin sa sapa sa Arnon, ug ang siyudad nga anaa sa taliwala sa walog, ug ang tibuok Misor gikan sa Medeba; Ang tanan nga mga siyudad ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga naghari sa Hesbon hangtod sa mga utlanan sa mga anak ni Ammon; Ug ang Gilead, ug ang mga utlanan sa Geshur, ug ang mga Maacatihanon, ang tibuok bukid sa Hermon, ug ang tibuok Bashan hangtod sa Saleca; Ang tibuok gingharian ni Og sa Bashan, nga naghari sa Ashtaroth ug sa Edrei; siya nahibilin gikan sa mga higante, ug gitigbas siya ni Moises, ug gilaglag niya. Ug wala laglaga sa hingpit sa mga anak sa Israel ang mga Gesihanon, ug ang mga Macahanon, ug ang mga Canaanhon, ug mipuyo ang hari sa Gesir ug ang mga Macahanon uban sa mga anak sa Israel hangtod sa karon nga adlaw. Gawas sa tribo ni Levi, wala gihatag ug panulondon, ang Ginoo nga Dios sa Israel, kini mao ang ilang panulondon, sumala sa iyang gisulti kanila, ug kini mao ang pagbahinbahin nga gibahinbahin ni Moises sa mga anak sa Israel didto sa Araboth sa Moab, sa tabok sa Jordan atbang sa Jericho. Ug gihatag ni Moises sa tribo ni Reuben sumala sa ilang mga banay. Ug nahimo ang ilang mga utlanan gikan sa Aroer, nga anaa atubangan sa walog sa Arnon, ug ang siyudad nga anaa sa walog sa Arnon; ug ang tibuok Misor, hangtod sa Heshbon, ug ang tanan nga mga siyudad nga anaa sa Misor, ug Dibon, ug Bamoth Baal, ug balay sa Meelboth, ug Bashan, ug Bakedmoth, ug Mephaath, ug Kiriathaim, ug Sibmah, ug Serada, ug Zion sa bukid sa Enab, ug Beth Peor, ug Ashdoth Pisgah, ug Beth Jeshimoth, ug ang tanan nga mga siyudad sa Misor, ug ang tibuok gingharian ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga

gipatay ni Moises siya ug ang mga pangulo sa Midian, ug si Evi, ug si Rekem, ug si Zur, ug si Hur, ug si Reba nga prinsipe nga inulog ni Sihon, ug ang mga lumulupyo sa Sihon. Ug ang Balaam nga anak ni Beor nga mananagna ilang gipatay sa gubat. Nahitabo nga ang mga utlanan ni Reuben, ang Jordan nga utlanan, kini ang panulondon sa mga anak ni Reuben sumala sa ilang mga banay, ang ilang mga siyudad ug ang ilang mga umahan. Gihatag ni Moises sa mga anak nga lalaki ni Gad sumala sa ilang mga banay. Ug ang ilang mga utlanan mao ang Jazer, ang tanang mga siyudad sa Gilead, ug ang katunga sa yuta sa mga anak ni Ammon hangtod sa Arabah, nga anaa atbang sa Arad. Ug gikan sa Heshbon hangtod sa Araboth sumala sa Mizpah, ug Botanim, ug Maan hangtod sa mga utlanan sa Dibon, ug Enadom ug Othargai ug Bainthanabra ug Succoth ug Shaphan ug ang nahibilin nga gingharian ni Sihon nga hari sa Heshbon; ug ang Jordan mahimong utlanan hangtod sa bahin sa dagat sa Chinnereth sa tabok sa Jordan gikan sa sidlakan. Kini ang panulondon sa mga anak nga lalaki ni Gad sumala sa ilang mga banay ug sumala sa ilang mga siyudad. Sumala sa ilang mga banay, mobalik ang liog sa atubangan sa ilang mga kaaway, tungod kay nahitabo sumala sa ilang mga banay ang ilang mga siyudad ug ang ilang mga uma. Ug gihatag ni Moises ang katunga sa tribo ni Manases sumala sa ilang mga banay. Ug ang ilang mga utlanan nahimutang gikan sa Maan, ug ang tibuok gingharian sa Basan, ug ang tibuok gingharian ni Haring Og sa Basan, ug ang tanang mga baryo ni Jair, nga anaa sa Basan, kan-uman ka mga siyudad. Ug ang katunga sa Gilead, ug sa Ashtaroth, ug sa Edrei, ang mga siyudad sa gingharian ni Og

didto sa Bashan, alang sa mga anak nga lalaki ni Machir nga mga anak nga lalaki ni Manasseh, ug alang sa katunga sa mga anak nga lalaki ni Machir nga mga anak nga lalaki ni Manasseh, sumala sa ilang mga banay. Kini sila nga gipanunod ni Moises tabok sa Jordan didto sa Araboth sa Moab, sa tabok sa Jordan atbang sa Jericho paingon sa sidlakan.

14

Ug kini sila ang mga nakadawat ug panulondon sa mga anak sa Israel didto sa yuta sa Canaan, nga si Eleazar nga pari, ug si Jesus nga anak ni Nun, ug ang mga pangulo sa mga banay sa mga tribo sa mga anak sa Israel nagbahin sa panulondon kanila. Sumala sa mga ripa nanunod sila, nga paagi nga gimando sa Ginoo pinaagi sa kamot ni Josue sa siyam ka tribo, ug sa katunga sa tribo gikan sa tabok sa Jordan. Ug sa mga Levita wala siya maghatag ug panulondon taliwala kanila, tungod kay ang mga anak ni Jose duha ka tribo, si Manases ug si Efraim; ug wala gihatagi ug bahin sa yuta ang mga Levita, kondili mga siyudad aron kapuy-an, ug ang mga sibsibanan alang sa ilang mga kahayopan, ug ang ilang mga kahayopan. Sumala sa paagi nga gimando sa Ginoo kang Moises, mao usab ang gihimo sa mga anak sa Israel, ug ilang gibahin ang yuta. Ug miduol ang mga anak ni Juda ngadto kang Josue didto sa Gilgal, ug miingon kaniya si Caleb nga anak ni Jefone nga Kenezihanon, Ikaw nahibalo sa pulong nga gisulti ni Ginoo ngadto kang Moises nga tawo sa Dios mahitungod kanako ug kanimo didto sa Kades

Barne. Kwarenta man ka tuig ako sa dihang gipadala ako ni Moises nga alagad sa Diyos gikan sa Kades Barnea sa pagpaniid sa yuta, ug mitubag ako kaniya ug pulong sumala sa iyang hunahuna. Ang akong mga igsoon nga mitungas uban kanako nagbalhin sa kasingkasing sa katawhan, apan ako determinado nga mosunod sa Ginoo nga akong Dios. Ug nanumpa si Moises niadtong adlawa, nga nag-ingon, Ang yuta nga imong gitunban mahimong imong panulondon ug sa imong mga anak hangtod sa kahangtoran, tungod kay ikaw mipadayon sa pagsunod sa Ginoo nga atong Diyos. Ug karon gitagaan kog kusog sa Ginoo sa paagi nga iyang giingon; kini ang ika-kwarenta ug lima ka tuig, sukad sa dihang misulti ang Ginoo niining pulonga ngadto kang Moises; ug milakaw ang Israel didto sa kamingawan; ug karon tan-awa ako karong adlawa walumpu ug lima ka tuig; Gihapon ako karong adlawa kusgan, sama sa dihang gipadala ako ni Moises, sama gihapon kusgan ako karon sa paggawas ug pagsulod sa gubat. Ug karon mangayo ako kanimo niining bukira, sumala sa gisulti sa Ginoo niadtong adlawa, tungod kay ikaw nakadungog niining pulonga niadtong adlawa, apan karon ang mga Anakim anaa didto, adunay lig-ong mga siyudad ug dagko, kon busa ang Ginoo uban kanako, laglagon ko sila, sama sa gisulti sa Ginoo kanako. Ug gipanalangin siya ni Joshua, ug gihatag ang Hebron kang Caleb nga anak ni Jephunneh nga anak ni Kenaz ingong panulondon. Tungod niini, ang Hebron nahimo nga panulondon ni Caleb nga anak ni Jephunneh nga Kenizzite hangtod niining adlawa, tungod kay siya misunod sa sugo sa Ginoo nga Dios sa Israel. Ang ngalan sa Hebron kaniadto mao ang siyudad sa Argob, metropolis sa mga Anakim kini, ug ang

yuta mihunong sa gubat.

15

Ug ang mga utlanan sa tribo ni Juda sumala sa ilang mga banay gikan sa mga utlanan sa Idumea, gikan sa kamingawan sa Sin hangtod sa Kadesh paingon sa Habagatan. Ug ang ilang mga utlanan gikan sa Habagatan hangtod sa bahin sa dagat nga asin gikan sa bungtod nga nagdala paingon sa Habagatan. Ug moagi kini atbang sa pagsaka sa Akrabbim; ug molibut kini sa Sena, ug mosaka kini gikan sa Habagatan ngadto sa Kadesh Barnea; ug mogawas kini sa Hezron, ug mosaka kini ngadto sa Addar; ug mogawas kini sa kasadpan sa Kadesh, ug mogawas kini ngadto sa Azmon, ug moabot kini hangtod sa walog sa Ehipto; ug mahimong ang iyang gawasan sa mga utlanan didto sa dagat; kini mao ang ilang mga utlanan gikan sa Habagatan. Ug ang mga utlanan gikan sa sidlakan mao ang tibuok dagat nga parat hangtod sa Jordan. Ug ang ilang mga utlanan gikan sa Amihanan, ug gikan sa bungtod sa dagat ug gikan sa bahin sa Jordan. Mosaka ang utlanan ngadto sa Bethaglaam ug moagi gikan sa Amihanan ngadto sa Betharabah, ug mosaka ang utlanan ngadto sa bato ni Bohan nga anak ni Reuben. Ug mosaka ang utlanan ngadto sa ikaupat sa walog sa Achor, ug mokanaog ngadto sa Gilgal nga anaa atbang sa pagsaka sa Adammim nga anaa sa Habagatan sa walog, ug moabot ngadto sa tubig sa tubod sa adlaw; ug mahimong iyang gawasan ang tubod sa Rogel. Ug mosaka ang utlanan ngadto sa walog sa

Hinnom ngadto sa likod sa Jebusita gikan sa Habagatan; kini mao ang Jerusalem. Ug moabot ang utlanan ngadto sa tumoy sa bukid nga anaa atbang sa walog sa Hinnom paingon sa dagat, nga anaa gikan sa bahin sa yuta sa Rephaim sa amihanan. Ug moabot ang utlanan gikan sa tumoy sa bukid ngadto sa tubod sa tubig sa Nephtoah, ug moabot ngadto sa bukid sa Ephron; ug modala ang utlanan ngadto sa Baal; kini mao ang siyudad sa Jearim. Ug molibut ang utlanan gikan sa Baal paingon sa dagat, ug moagi paingon sa bukid sa Assar sa likod sa siyudad sa Jarin gikan sa Amihanan; kini mao ang Chaslon; ug mokanaog paingon sa siyudad sa adlaw, ug moagi paingon sa Habagatan. Ug mogawas ang utlanan sa likod sa Ekron paingon sa amihanan, ug mogawas ang mga utlanan paingon sa Succoth, ug moagi ang mga utlanan paingon sa Habagatan, ug mogawas paingon sa Libnah, ug mahimong ang gawasan sa mga utlanan paingon sa dagat. Ug ang mga utlanan nila gikan sa dagat, ang dagat nga dako magmarka sa utlanan. Kini nga mga utlanan sa mga anak ni Juda palibot sumala sa ilang mga banay. Ug sa Caleb nga anak nga lalaki ni Jephunneh gihatag ang bahin sa taliwala sa mga anak nga lalaki ni Judah tungod sa sugo sa Diyos, ug gihatag kaniya ni Joshua ang siyudad nga Arboc, inahan nga siyudad ni Anak, kini mao ang Hebron. Ug gilaglag gayod ni Caleb nga anak ni Jephunneh didto ang tulo ka mga anak ni Anak: si Sheshai, si Talmai, ug si Ahiman. Ug mitungas gikan didto si Caleb ngadto sa mga nanagpuyo sa Debir, ug ang ngalan sa Debir kaniadto mao ang Siyudad sa mga Sulat. Ug miingon si Caleb, Kinsa man ang mosakop ug mokuha sa siyudad sa mga Sulat ug maghari niini, ihatag ko kaniya si

Achsah nga akong anak nga babaye nga mahimong asawa. Ug gikuha kini ni Othniel nga anak nga lalaki ni Kenaz, nga igsoon ni Caleb, ug gihatag kaniya si Achsah nga iyang anak nga babaye nga mahimong asawa. Ug nahitabo sa diha sa iyang paggawas nga mitambag siya kaniya, nag-ingon, Mangayo ako sa akong amahan ug uma, ug misinggit siya gikan sa asno, ug miingon si Caleb kaniya, Unsa ba kanimo? Ug miingon siya kaniya, Hatagi ako ug panalangin, tungod kay sa yuta sa Negeb gihatag mo ako. Hatagi usab ako sa Bothanis. Ug gihatag niya kaniya ang Gonathlah sa taas ug ang Gonathlah sa ubos. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Juda. Nahimo ang ilang mga siyudad nga mga siyudad duol sa tribo sa mga anak ni Juda sa mga utlanan sa Edom sa kamingawan, ug Baiseleel, ug Ara, ug Asor, ug Ikam, ug Regma, ug Aruel, ug Kades, ug Asorionain, ug Mainam, ug Balmainan, ug ang ilang mga baryo, ug ang mga siyudad sa Aseron, mao kini si Asor, ug Sen, ug Salmaa, ug Molada, ug Seri, ug Baifalat, ug Kolaseola, ug Beerseba; ug ang ilang mga baryo, ug ang ilang mga balay-uma, Bala, ug Bakok, ug Asom, ug Elboudad, ug Betel, ug Horma, ug Sekelak, ug Makarim, ug Setennak, ug Labos, ug Sale, ug Eromot; kawhaan ug siyam ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo. Sa kapatagan: Ashtaol, ug Zorah, ug Eshtaol. Ug Ramen, ug Tano, ug Iluthoth, ug Maiani, ug Iermouth, ug Odollam, ug Membra, ug Saocho, ug Iazeka, ug Sakarim, ug Gadera, ug ang mga uma niini; napulog upat ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo. Senna, ug Adasan, ug Magdalgad, ug Dalad, ug Mizpah, ug Iachareel, ug Basedoth, ug Ideadalea, ug Chabra, ug Maches, ug Maachos, ug Geddor, ug Bagadiel, ug Noman, ug Machedan; napulog unom ka siyudad,

ug ang ilang mga baryo; Lebna, ug Ithak, ug Anoch, ug Jana, ug Nasib, ug Keilam, ug Akiezi, ug Kezib, ug Bathesar, ug Ailom; napulo ka siyudad, ug ang ilang mga baryo; Ekron, ug ang iyang mga baryo, ug ang ilang mga uma, gikan sa Ekron paingon sa Gemna; ug ang tanan nga anaa duol sa Ashdod; ug ang ilang mga baryo, Asiedoth, ug ang iyang mga baryo, ug ang iyang mga uma; Gaza, ug ang iyang mga baryo, ug ang iyang mga uma hangtod sa sapa sa Ehipto, ug ang dakong dagat nagbahin. Ug sa kabungtoran Samir, ug Jether, ug Socah, ug Renna, ug siyudad sa mga Sulat, kini mao si Debir, ug Anon, ug Es, ug Man, ug Aisam, ug Gosom, ug Chalou, ug Channa, ug Gelom; napulog usa ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo; Airem, ug Remna, ug Soma, ug Jemain, ug Baithachou, ug Phakoua, ug Euma, ug siyudad sa Arbok, kini mao si Hebron, ug Soraith; siyam ka mga siyudad, ug ang ilang mga uma; Maor, ug Carmel, ug Ozib, ug Itan, ug Jariel, ug Arikam, ug Zakanaim, ug Gibeah, ug Timnah; siyam ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo; Ailoua, ug Beth Zur, ug Geddon, ug Magaroth, ug Baithanam, ug Thekoum; unom ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo; Kariathbaal, kini ang siyudad sa Jearim, ug Sotheba; duha ka mga siyudad, ug ang ilang mga uma; ug Baddargeis, ug Tharabaam, ug Ainon, ug Aiochioza, ug Naphlazon, ug ang mga siyudad sa Sadon, ug Arkades; pito ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo. Ug ang Jebusihanon nagpuyo sa Jerusalem, ug ang mga anak sa Juda wala makahimo sa paglaglag kanila, ug ang mga Jebusihanon nagpuyo sa Jerusalem hangtod niining adlawa.

16

Ug nahitabo ang mga utlanan sa mga anak ni Joseph gikan sa Jordan didto sa Jericho gikan sa sidlakan, ug mosaka gikan sa Jericho ngadto sa kabukiran nga kamingawan, ngadto sa Bethel Luz. Ug mogawas kini ngadto sa Bethel, ug moagi sa mga utlanan sa Ahatarthi. Ug moagi kini ngadto sa dagat paingon sa mga utlanan sa Aptalim hangtod sa mga utlanan sa Bethoron nga ubos, ug ang ilang gawasan mahimong paingon sa dagat. Ug nanunod ang mga anak nga lalaki ni Joseph, si Ephraim ug si Manasseh. Ug ang mga utlanan sa mga anak ni Ephraim sumala sa ilang mga banay mao kini, ug ang mga utlanan sa ilang panulondon gikan sa sidlakan mao ang Ataroth ug Eroch hangtod sa Beth horon nga anaa sa itaas, ug Gazara. Ug moabot ang mga utlanan sa dagat ngadto sa Icasmon gikan sa Amihanan nga Init; molibut kini sa sidlakan ngadto sa Thenasa, ug Selles, ug moagi gikan sa sidlakan ngadto sa Ianoka, ug ngadto sa Macho, ug Ataroth, ug ang ilang mga baryo; ug moabot kini sa Jericho, ug mogawas ngadto sa Jordan. Ug gikan sa Lubnganan moadto ang mga utlanan paingon sa dagat ngadto sa Chelkana, ug ang ilang labanan mahimong paingon sa dagat. Kini ang panulondon sa tribo sa Ephraim sumala sa ilang mga banay. Ug ang mga siyudad nga gibulag alang sa mga anak nga lalaki ni Efraim taliwala sa panulondon sa mga anak nga lalaki ni Manases, tanan ang mga siyudad ug ang ilang mga baryo. Ug wala gilaglag ni Ephraim ang Canaanhon nga nagpuyo sa Gezer, ug nagpuyo ang Canaanhon sa Ephraim hangtod niining adlawa,

hangtod mitungas si Pharaoh nga hari sa Egypt, ug mikuha niini, ug gisunog kini sa kalayo, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Perizzites, ug ang mga nagpuyo sa Gezer, gipamatay, ug gihatag kini ni Pharaoh ingong bugti-on sa iyang anak nga babaye.

17

Ug nahitabo ang mga utlanan sa tribo sa mga anak ni Manasseh, tungod kay kini nga panganay sa kang Joseph, sa kang Machir nga panganay ni Manasseh nga amahan ni Gilead, kay tawo man siyang manggugubat, didto sa Gilead ug didto sa Bashan. Ug nahitabo sa mga anak nga lalaki ni Manasseh nga nahibilin sumala sa ilang mga banay, sa mga anak nga lalaki ni Iezer, ug sa mga anak nga lalaki ni Helek, ug sa mga anak nga lalaki ni Jeziel, ug sa mga anak nga lalaki ni Shechem, ug sa mga anak nga lalaki ni Shemida, ug sa mga anak nga lalaki ni Opher; kini sila mga lalaki sumala sa ilang mga banay. Ug si Salpaad nga anak nga lalaki ni Opher walay mga anak nga lalaki kondili mga anak nga babaye, ug mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga babaye ni Salpaad: si Maala, si Noua, si Egla, si Melcha, ug si Thersa. Ug mitindog sila sa atubangan ni Eleazar nga pari, ug sa atubangan ni Joshua, ug sa atubangan sa mga pangulo, nga nag-ingon, Ang Dios nagsugo pinaagi sa kamot ni Moises nga mohatag kanamo ug panulondon sa taliwala sa among mga igsoon, ug gihatag kanila pinaagi sa sugo sa Ginoo ang bahin taliwala sa mga igsoon sa ilang amahan. Ug nahulog ang ilang bahin gikan sa Anassa, ug ang kapatagan sa Labek gikan sa yuta

sa Gilead, nga mao ang tabok sa Jordan; tungod kay ang mga anak nga babaye sa mga anak nga lalaki ni Manases nakadawat ug panulondon taliwala sa ilang mga igsoon nga lalaki; apan ang yuta sa Gilead nahimo alang sa mga anak nga lalaki ni Manases nga nahibilin. Ug ang mga utlanan sa mga anak nga lalaki ni Manasseh nahimong Delehanath, nga anaa atbang sa mga anak nga lalaki ni Anath, ug molakaw ngadto sa mga utlanan paingon sa Jamin ug Jassib paingon sa tuboran sa Taphthoth. Sa Manasseh mahimong iya, ug ang Taphath nga anaa sa mga utlanan sa Manasseh, alang sa mga anak nga lalaki sa Ephraim. Ug manaug ang mga utlanan sa walog sa Kanah sa Habagatan sumala sa walog sa Jariel; terebinto sa Efraim taliwala sa siyudad sa Manases; ug ang mga utlanan sa Manases sa Amihanan ngadto sa sapa; ug mahimong ang iyang gawasan dagat gikan sa Habagatan sa Efraim, ug sa Amihanan sa Manases; ug mahimong ang dagat mga utlanan nila; ug sa Aser modugtong sila sa Amihanan, ug sa Isacar gikan sa Sidlakan. Ug mahimong iya ni Manasseh sa Issachar ug sa Asher ang Baitan ug ang ilang mga baryo, ug ang mga pumoluyo sa Dor ug ang mga baryo niini, ug ang mga pumoluyo sa Megiddo ug ang mga baryo niini, ug ang ikatulo sa Mapheta ug ang mga baryo niini. Ug wala makahimo ang mga anak nga lalaki ni Manasseh sa paglaglag niining mga siyudara, ug misugod ang mga Canaanhon sa pagpuyo niining yutaa. Ug nahitabo nga sa dihang milampos ang mga anak sa Israel, gihimo nila ang mga Canaanhon nga mga sakop, apan wala nila sila hingpit nga gilaglag. Misulti batok ang mga anak ni Jose kang Josue, nga nag-ingon, Nganong gihatag mo man kami ug usa lang ka

panulondon ug usa lang ka gisukod nga bahin? Ako daghan nga katawhan, ug gipanalanginan ako sa Diyos. Ug miingon si Joshua kanila, Kung daghan kamong katawhan, tungas kamo ngadto sa lasang ug limpyohi kini alang sa inyong kaugalingon kung ang bukid sa Ephraim nagpit kaninyo. Ug miingon sila, Dili kami mahimuot sa bukid sa Ephraim, ug ang mga Canaanhon nga nagpuyo didto sa Beth-shean ug sa mga baryo niini, ug sa walog sa Jezreel, adunay piniling mga kabayo ug puthaw. Ug miingon si Josue sa mga anak ni Jose, Kong ikaw daghan nga katawhan ug dako nga kusog nimo, dili mahimo kanimo usa lang ka panulondon; Kay ang lasang mahimo kanimo, tungod kay lasang kini ug limpyohan mo kini, ug mahimo kini kanimo; ug kong laglagon mo ang Canaanhon, bisan tuod pinili nga kabayo niya, kay ikaw mas kusgan kaysa kaniya.

18

Ug nagtigom ang tanang katilingban sa mga anak sa Israel didto sa Shiloh, ug nagtukod sila didto sa tolda sa pagpamatuod, ug ang yuta napildi pinaagi nila. Ug nahibilin ang mga anak sa Israel nga wala makadawat sa ilang panulondon, pito ka tribo. Ug miingon si Joshua sa mga anak sa Israel, Hangtod kanus-a kamo maluya sa pagpanunod sa yuta nga gihatag sa Ginoo nga atong Diyos? Paghatag gikan kaninyo ug tulo ka tawo gikan sa matag tribo, ug motindog sila ug moagi sa yuta, ug ihulagway nila kini sa akong atubangan, sumala sa kinahanglan nga bahinon kini. Ug miagi sila ngadto kaniya; ug gibahin niya kini

alang kanila sa pito ka bahin; si Juda magtukod alang kanila ug utlanan gikan sa Habagatan, ug ang mga anak ni Jose magtukod alang kanila gikan sa Amihanan. Kamo apan bahinon ang yuta sa pito ka bahin, ug dad-a dinhi ngari kanako, ug dad-on ko nganha kaninyo ang ripa sa atubangan sa Ginoo nga atong Dios. Dili, kay walay bahin ang mga anak ni Levi diha kaninyo; kay ang pagka-saserdote sa Ginoo mao ang iyang bahin; ug si Gad ug si Reuben ug ang katunga sa tribo ni Manasseh nakadawat sa ilang panulondon sa tabok sa Jordan sa sidlakan, nga gihatag kanila ni Moises ang sulugoon sa Ginoo. Ug mitindog ang mga tawo ug milakaw, ug gisugo ni Josue ang mga tawo nga naglakaw sa pagsusi sa yuta, nga nag-ingon, Lakaw ug susiha ang yuta, ug umari ngadto kanako, ug dinhi ipagawas ko kaninyo ang panulondon atubangan sa Ginoo didto sa Shilo. Ug sila miadto ug milakaw sa yuta, ug nakakita niini, ug misulat niini sumala sa mga siyudad, pito ka bahin ngadto sa basahon, ug midala kini ngadto kang Josue. Ug gibutang ni Joshua ang panulondon alang kanila didto sa Shiloh atubangan sa Ginoo. Ug migawas ang ripa sa tribo ni Benjamin una sumala sa ilang mga banay, ug migawas ang mga utlanan sa ilang ripa taliwala sa mga anak ni Judah ug taliwala sa mga anak ni Joseph. Ug ang ilang mga utlanan gikan sa Amihanan, gikan sa Jordan mosaka ang mga utlanan paingon sa likod sa Jerico gikan sa Amihanan, ug mosaka sa bukid paingon sa dagat, ug ang iyang gawasan mao ang Mabdaritis Bethon. Ug moagi gikan didto ang mga utlanan paingon sa Luz sa likod sa Luz gikan sa Habagatan niini, kini mao ang Bethel, ug mokanaog ang mga utlanan paingon sa Matarot Orech ngadto sa kabungtoran, nga anaa sa Habagatan

sa Beth Horon ang ubos. Ug moagi kini sa mga utlanan ug moagi sa ibabaw sa bahin nga nagtan-aw sa dagat gikan sa Habagatan, gikan sa bukid atubangan sa Beth Horon paingon sa Habagatan, ug ang iyang gawasan mahimong paingon sa Kiriath Baal, nga mao ang Kiriath Jearim, ang siyudad sa mga anak ni Juda. Kini mao ang bahin paingon sa dagat. Ug ang bahin nga paingon sa Habagatan gikan sa bahin sa Kariath Baal, ug moagi ang mga utlanan ngadto sa Gasin, sa tuboran sa tubig sa Naphto. Ug manaug ang mga utlanan sa bahin, kini mao ang atubangan sa walog sa Sonnam, nga anaa sa bahin sa Emek Rephaim gikan sa Amihanan, ug manaug ang Gehenna sa likod sa Jebusihanon gikan sa Habagatan; manaug sa tubod sa Rogel; Ug moagi sa tubod sa Beth Shemesh; ug moagi sa Galiloth, nga anaa sa atbang sa pagsaka sa Adummim; ug manaug sa bato sa Bohan nga mga anak ni Reuben; ug moagi sa likod sa Beth Arabah gikan sa Amihanan, ug manaug sa mga utlanan sa likod sa dagat gikan sa Amihanan. Ug ang gawasan sa mga utlanan mahimong ibabaw sa bungtod sa Dagat sa Asin paingon sa Amihanan ngadto sa bahin sa Jordan gikan sa Habagatan, kini ang mga utlanan gikan sa Habagatan. Ug ang Jordan momarkang utlanan gikan sa bahin sa sidlakan, kini ang panulondon sa mga anak ni Benjamin, ang mga utlanan niini palibot sumala sa mga banay. Ug nahimo ang mga siyudad sa mga anak ni Benjamin sumala sa ilang mga banay: Jerico, ug Betegaio, ug Amekasis, ug Baitabara, ug Sara, ug Besana, ug Aiein, ug Fara, ug Efrata, ug Karafa, ug Kefira, ug Moni, ug Gabaa, napulog duha ka mga siyudad; ug ang ilang mga baryo: Gabaon, ug Rama, ug Beerota, ug Massema, ug Miron, ug Amoke, ug Fira, ug Kafan, ug Nakan, ug Zelekan, ug

Tareela, ug Jebus; kini mao ang Jerusalem; ug Gabaot, Jarim, napulog tulo ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo; kini ang panulondon sa mga anak ni Benjamin sumala sa ilang mga banay.

19

Ug migawas ang ikaduha nga ripa sa mga anak nga lalaki ni Simeon, ug ang ilang panulondon nahimutang taliwala sa mga bahin sa mga anak nga lalaki ni Juda. Ug nahimo ang ilang panulondon nga Beersheba, ug Samaa, ug Kaladam, ug Hazar Shual, ug Bola, ug Jason, ug Erthoula, ug Boula, ug Horma, ug Sikelak, ug Beth Marcaboth, ug Sarsousin, ug Batharoth, ug ang ilang mga uma; napulog tulo ka mga siyudad, ug ang ilang mga baryo. Eremmon, ug Thalcha, ug Jether, ug Asan; upat ka mga siyudad ug ang ilang mga baryo, naglibut sa ilang mga siyudad hangtod sa Balek nga nagaadto sa Bameth paingon sa Habagatan; mao kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Simeon sumala sa ilang mga banay. Gikan sa kabahin sa Judah ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Simeon, tungod kay ang bahin sa mga anak ni Judah mas dako kaysa ilaha, ug nanunod ang mga anak ni Simeon sa taliwala sa kabahin nila. Ug migawas ang ripa nga ikatulong ngadto sa Zebulun sumala sa ilang mga banay; mahimo ang mga utlanan sa ilang panulondon, Esedekgola mga utlanan nila, ang dagat ug Magelda, ug modugtong sa Baitharaba ngadto sa walog, nga anaa atubangan sa Iekman. Ug mibalik gikan sa Seddouk, gikan

sa atbang sa sidlakan sa Beth shemesh ngadto sa mga utlanan sa Chaseloth aith, ug moagi sa Dabiroth, ug mosaka ngadto sa Phanggai. Ug gikan didto molibot siya gikan sa atbang sa sidlakan paingon sa Gebere paingon sa siyudad sa Katasem, ug moagi paingon sa Remmona Matharaoza. Ug molibot ang mga utlanan sa Amihan ngadto sa Amoth, ug ang ilang katapusan mahimong didto sa Gaiphael, ug Katanath, ug Nabaal, ug Shimron, ug Jericho, ug Baithman. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak sa Zebulun sumala sa ilang mga banay, ang mga siyudad ug ang ilang mga baryo. Ug sa Issachar migawas ang ikaupat nga ripa. Ug nahimo ang ilang mga utlanan Jazel, ug Chesulloth, ug Shunem, ug Agis, ug Shiona, ug Anaharath, ug Anachereth, ug Dabiron, ug Kishon, ug Rebes, ug Remeth, ug En Gannim, ug Tomman, ug Beth Pazzez, ug Bersaphes. Ug motagbo ang mga utlanan sa ibabaw sa Gathbor ug sa ibabaw sa Salim sumala sa dagat, ug Beth shemesh, ug mahimong iyang ang gawasan sa mga utlanan ang Jordan. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Issachar sumala sa ilang mga banay, ang mga siyudad ug ang ilang mga baryo. Ug migawas ang ikalimang ripa alang sa Asher sumala sa ilang mga banay. Ug nahimo ang mga utlanan nila Exeleketh, ug Aleph, ug Baithok, ug Keaph, ug Elimelech, ug Ammiel, ug Maasa; ug modugtong kini sa Carmel duol sa dagat, ug sa Zion, ug Labanath. Ug mobalik gikan sa sidlakan sa adlaw ug Beth Egeneth, ug mokuyog sa Zebulun ug Ekgai, ug Phthael paingon sa Amihanan, ug mosulod sa mga utlanan sa Saphthaibethme, ug Inael, ug moagi ngadto sa Chobamasomel, ug Elbon, ug Rahab, ug Ememaon, ug Kanthan hangtod sa Sidon nga dako. Ug mobalik ang mga utlanan ngadto

sa Rama, ug hangtod sa tubod sa Masphassat, ug sa mga Tyrians; ug mobalik ang mga utlanan sa ibabaw sa Iasiph, ug mahimo ang gawasan niini ang dagat, ug Apoleb, ug Echozob, ug Archob, ug Aphek, ug Raau. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Asher sumala sa ilang mga banay, ang mga siyudad ug ang ilang mga baryo. Ug alang kang Nephtali migawas ang ikaunom nga ripa. Ug ang ilang mga utlanan nahimong Moolam, ug Mola, ug Besemiin, ug Arme, ug Nabok, ug Iephthamai, hangtod sa Dodam, ug ang iyang mga agi-anan nahimong Jordan. Ug mobalik ang mga utlanan paingon sa dagat didto sa Aththabor, ug moagi gikan didto paingon sa Iakana, ug mokabig sa Zebulun gikan sa Habagatan, ug ang Asher mokabig paingon sa dagat, ug ang Jordan gikan sa sidlakan nga adlaw. Ug ang mga siyudad nga gitakpan ug kuta sa mga Tyriano: Tyre, ug Omathadaketh, ug Kenereth, ug Armaith, ug Arael, ug Hazor, ug Kades, ug Assari, ug ang tubod sa Hazor, ug Keroe, ug Megalaarim, ug Baiththame, ug Thessamys. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Naphtali. Ug sa Dan migawas ang ikapito nga panulondon. Ug nahimo ang ilang mga utlanan Sarath, ug Asa, ug mga siyudad sa Sammaus, ug Salamin, ug Ammon, ug Silatha, ug Elon, ug Thamnatha, ug Akkaron, ug Alkatha, ug Begethon, ug Gebeelan, ug Azor, ug Banaibakat, ug Gethremmon, ug gikan sa dagat sa Hierakon ang utlanan duol sa Joppa. Kini ang panulondon sa tribo sa mga anak ni Dan sumala sa ilang mga banay, ang ilang mga siyudad ug ang ilang mga baryo. Ug milakaw ang mga anak ni Dan ug nakiggubat sa Lachis, ug nag-ilog nila kini, ug gitigbas nila kini sa sulab sa espada; ug mipuyo sila niini ug gitawag nila ang ngalan niini nga Lasendan. Ug

milakaw sila sa pagpanag-iya sa yuta sumala sa ilang utlanan; ug naghatag ang mga anak sa Israel ug panulondon kang Josue nga anak ni Nun taliwala kanila pinaagi sa sugo sa Dios, ug gihatag nila kaniya ang siyudad nga iyang gipangayo, Timnath Serah, nga anaa sa bukid sa Ephraim; ug gitukod niya ang siyudad, ug mipuyo siya niini. Mao kini ang mga pagbahin nga gihatag ingon nga panulondon ni Eleazar nga pari, ug ni Joshua nga anak ni Nun, ug sa mga pangulo sa mga pamilya taliwala sa mga tribo sa Israel pinaagi sa pagpapalad didto sa Shiloh atubangan sa Ginoo, tupad sa pultahan sa tolda sa pagpamatuod, ug human niini sila miadto aron sa pagpanag-iya sa yuta.

20

Ug misulti ang Ginoo kang Josue, nga nag-ingon, Sultihi ang mga anak sa Israel, nga nag-ingon, Ihatag ang mga siyudad sa mga dalangpanan, nga akong gisulti kaninyo pinaagi kang Moises. Dalangpanan sa mamumuno nga nakapatay ug kalag wala tuyoa, ug mahimong kaninyo ang mga siyudad nga dalangpanan, ug dili mamatay ang mamumuno pinaagi sa magpanimalos sa dugo, hangtod siya motindog atubangan sa panagtigom ngadto sa paghukom. Ug iyang gibahin ang Kadesh sa Galilea didto sa bukid sa Naphtali, ug ang Shechem didto sa bukid sa Ephraim, ug ang siyudad nga Arbok, nga mao ang Hebron, didto sa bukid sa Juda. Ug sa tabok sa Jordan gihatag ang Bosor didto sa kamingawan didto sa kapatagan gikan sa

tribo ni Reuben, ug ang Aremoth didto sa Gilead gikan sa tribo ni Gad, ug ang Gaulon didto sa Bashan gikan sa tribo ni Manasseh. Mao kini ang mga siyudad nga gitawag alang sa mga anak sa Israel ug sa dumuloong nga nagpuyo uban kanila, aron makaalagiw didto ang bisan kinsa nga nakapatay ug kalag nga wala tuyo, aron dili siya mamatay sa kamot sa manimalos sa dugo hangtod siya motindog sa atubangan sa panagtigom alang sa paghukom.

21

Ug miduol ang mga pangulo sa mga amahan sa mga anak ni Levi ngadto kang Eleazar nga pari, ug kang Josue nga anak ni Nun, ug ngadto sa mga pangulo sa mga tribo sa mga amahan gikan sa mga tribo sa Israel. Ug miingon sila kanila didto sa Shilo sa yuta sa Canaan, nga nag-ingon, Nagsugo ang Ginoo pinaagi sa kamot ni Moises nga ihatag kanamo ang mga siyudad aron pagpuyo, ug ang mga sibsibanan alang sa among mga kahayopan. Ug gihatag sa mga anak sa Israel ngadto sa mga Levita sa ilang pagpanunod pinaagi sa sugo sa Ginoo ang mga siyudad ug ang ilang mga sibsibanan. Ug ang ripa migawas alang sa katawhan ni Kaat, ug ang mga anak ni Aaron nga mga pari nga mga Levita nakadawat gikan sa tribo ni Juda ug gikan sa tribo ni Simeon ug gikan sa tribo ni Benjamin pinaagi sa ripa, napulog tulo ka mga siyudad. Ug sa mga anak nga lalaki ni Kohath nga nahibilin gikan sa tribo ni Ephraim ug gikan sa tribo ni Dan ug gikan sa katunga nga tribo ni Manasseh pinaagi sa pagpapalad, napulo ka mga

siyudad. Ug sa mga anak nga lalaki ni Gershon gikan sa tribo ni Issachar ug gikan sa tribo ni Asher ug gikan sa tribo ni Naphtali ug gikan sa katunga nga tribo ni Manasseh didto sa Bashan, napulog tulo ka mga siyudad. Ug sa mga anak nga lalaki ni Merari sumala sa ilang mga banay, gikan sa tribo ni Reuben ug gikan sa tribo ni Gad ug gikan sa tribo ni Zebulun, pinaagi sa ripa, napulog duha ka siyudad. Ug gihatag sa mga anak sa Israel ngadto sa mga Levita ang mga siyudad ug ang ilang mga yutang sibsibanan, sumala sa paagi nga gisugo sa Ginoo kang Moises, pinaagi sa ripa. Ug mihatag ang tribo sa mga anak ni Juda ug ang tribo sa mga anak ni Simeon ug gikan sa tribo sa mga anak ni Benjamin niining mga siyudara; ug kini gitawag ngadto sa mga anak ni Aaron gikan sa banay ni Kohat sa mga anak ni Levi, tungod kay kanila nahitabo ang ripa. Ug gihatag niya kanila ang Kiriath Arba, inahan nga siyudad sa Anak; kini mao ang Hebron sa bukid sa Judah; apan ang mga sibsibanan libot niini, ug ang mga uma sa siyudad, ug ang mga baryo niini gihatag ni Joshua sa mga anak nga lalaki ni Caleb nga anak ni Jephunneh ingon nga panag-iya. Ug sa mga anak ni Aaron gihatag ang siyudad nga dalangpanan sa mamumuno, ang Hebron, ug ang mga yuta nga gibulag nga uban niini; ug ang Lemna, ug ang mga yuta nga gibulag nga uban niini; Ug ang Ailom, ug ang mga yuta nga gibulag niini; ug ang Tema, ug ang mga yuta nga gibulag niini; Ug ang Gella, ug ang mga yuta nga gibulag niini; ug ang Debir, ug ang mga yuta nga gibulag niini; Ug ang Asa, ug ang mga yuta nga gibulag niini; ug ang Tanu, ug ang mga yuta nga gibulag niini; ug ang Baithsamus, ug ang mga yuta nga gibulag niini; siyam ka mga siyudad gikan sa duha ka mga tribo niini. Ug

gikan sa tribo ni Benjamin, ang Gibeon, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; ug Geba, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; ug Anathoth, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; ug Gamala, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; upat ka mga siyudad. Ang tanang mga siyudad sa mga anak ni Aaron nga mga pari, napulog tulo. Ug sa mga katawhan nga mga anak ni Kohath nga mga Levita nga nahibilin gikan sa mga anak ni Kohath, ug nahimo ang siyudad sa mga pari nila gikan sa tribo ni Ephraim; ug gihatag nila kanila ang siyudad sa dalangpanan sa mamumuno, ang Shechem, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; ug Gazara ug ang mga yuta ngadto niini, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; ug Beth Horon, ug ang mga yuta nga gibulag alang niini; upat ka mga siyudad. Ug gikan sa tribo ni Dan, ang Elteque, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Gibeton, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Aijalon, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Gat Rimon, ug ang mga sibsibanan niini; upat ka mga siyudad. Ug gikan sa katunga nga tribo sa Manasseh, ang Taanach ug ang mga gibulag niini, ug ang Iebatha ug ang mga gibulag niini, duha ka siyudad. Ang tanang napulo ka siyudad, ug ang mga gibulag niini nga sakop kanila, alang sa mga katawhan sa mga anak ni Kaat nga nahibilin. Ug sa mga anak nga lalaki ni Gershon nga mga Levites gikan sa katunga nga tribo ni Manasseh, ang mga siyudad nga gibulag alang sa mga nakapatay: ang Gaulon didto sa Bashan ug ang mga gibulag niini, ug ang Bezer ug ang mga gibulag niini—duha ka siyudad. Ug gikan sa tribo ni Isacar, ang Kison, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Daberat, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Ramot, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Tubod sa

mga Sulat, ug ang mga sibsibanan niini; upat ka mga siyudad. Ug gikan sa tribo ni Asher ang Basella, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Dabbon, ug ang mga sibsibanan niini; ug Helkat, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Rahab, ug ang mga sibsibanan niini; upat ka mga siyudad. Ug gikan sa tribo sa Naphtali, ang siyudad nga gibulag alang sa mamumuno, ang Kadesh sa Galilea, ug ang mga gibulag niini, ug ang Hammoth, ug ang mga gibulag niini, ug Kartan, ug ang mga gibulag niini, tulo ka mga siyudad. Ang tanang mga siyudad sa Gershon sumala sa ilang mga banay, napulog tulo ka siyudad. Ug sa katawhan nga mga anak ni Merari nga mga Levita nga nahibilin gikan sa tribo ni Zebulun, ang Maan ug ang mga sibsibanan niini, ug ang Kades ug ang mga sibsibanan niini, ug ang Sela ug ang mga sibsibanan niini—tulo ka mga siyudad. Ug tabok sa Jordan nga duol sa Jericho gikan sa tribo ni Reuben, ang siyudad nga dalangpanan sa mamumuno, ang Bezer didto sa kamingawan; ang Jahaz, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Jazer, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Kedemoth, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Mephaath, ug ang mga sibsibanan niini; upat ka mga siyudad. Ug gikan sa tribo ni Gad, ang siyudad nga dalangpanan sa mamumuno, ug ang Ramoth sa Gilead, ug ang mga sibsibanan niini; ang Kamin, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Heshbon, ug ang mga sibsibanan niini; ug ang Jazer, ug ang mga sibsibanan niini; ang tanan nga mga siyudad upat. Ang tanan nga mga siyudad alang sa mga anak nga lalaki ni Merari sumala sa ilang mga banay, nga nahibilin gikan sa tribo ni Levi, mao ang napulog duha ka mga siyudad. Tanang mga siyudad sa mga Levita sa taliwala sa panag-iya sa mga anak sa Israel, kwarenta

y otso ka mga siyudad, ug ang ilang mga sibsibanan palibot niining mga siyudad; siyudad ug ang mga sibsibanan palibot sa siyudad sa tanang niining mga siyudad; Ug gihatag ni Ginoo sa Israel ang tanang yuta, nga iyang gipanumpa nga ihatag sa ilang mga amahan; ug ilang gipanag-iya kini, ug nagpuyo sila niini. Ug gipahulay sila sa Ginoo sa palibot, sama sa iyang gipanumpa sa ilang mga amahan. Walay bisan usa nga mitindog atubangan nila gikan sa tanan nilang mga kaaway; ang tanan nilang mga kaaway gitugyan sa Ginoo ngadto sa ilang mga kamot. Walay napakyas sa tanang maayong mga pulong nga gisulti sa Ginoo ngadto sa mga anak sa Israel; ang tanan nahitabo.

22

Unya gitigom ni Josue ang mga anak ni Reuben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh, ug miingon siya kanila, kamo nakadungog sa tanan nga gimando kaninyo ni Moises ang sulugoon sa Ginoo, ug mituman kamo sa akong tingog sumala sa tanan nga gimando kaninyo. Wala ninyo biyai ang inyong mga igsoon niining daghang mga adlaw, hangtod karon nga adlaw gituman ninyo ang sugo sa Ginoo nga inyong Dios. Karon gipahulay na sa Ginoo nga atong Dios ang atong mga igsoon, sumala sa iyang gisulti kanila. Karon busa, pagbalik na kamo ug pauli sa inyong mga balay ug sa yuta nga inyong napanag-iya, nga gihatag kaninyo ni Moises sa tabok sa Jordan. Apan bantayi ninyo pag-ayo kaayo nga buhaton ang mga sugo ug ang balaod, nga gimando kanato nga buhaton ni Moises ang

alagad sa Ginoo; nga higugmaon ang Ginoo nga atong Dios, maglakaw sa tanan niyang mga dalan, bantayan ang iyang mga sugo, ug moduol kaniya, ug mag-alagad kaniya gikan sa tibuok ninyong hunahuna, ug gikan sa tibuok ninyong kalag. Ug gipanalanginan sila ni Josue, ug gipadala niya sila, ug nangadto sila sa ilang mga balay. Ug sa katunga sa tribo ni Manasseh, gihatag ni Moses ang yuta sa Bashan, ug sa pikas nga katunga, gihatag ni Joshua ang yuta uban sa ilang mga igsoon sa unahan sa Jordan tupad sa dagat. Ug sa dihang gipadala sila ni Joshua ngadto sa ilang mga balay, gipanalanginan niya sila. Ug uban sa daghang salapi sila mipauli ngadto sa ilang mga balay, ug daghan kaayo nga mga baka, ug plata, ug bulawan, ug puthaw, ug daghang bisti, gibahin nila ang inagaw sa mga kaaway uban sa ilang mga igsoon. Ug miadto ang mga anak nga lalaki ni Reuben, ug ang mga anak nga lalaki ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh gikan sa mga anak nga lalaki sa Israel didto sa Shiloh sa yuta sa Canaan aron moadto sa Gilead ngadto sa yuta nga ilang panag-iya, nga ilang gipanunod tungod sa sugo sa Ginoo pinaagi sa kamot ni Moises. Ug miabot sila sa Gilead sa Jordan, nga anaa sa yuta sa Canaan, ug nagtukod ang mga anak ni Reuben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh didto ug halaran sa ibabaw sa Jordan, usa ka dakong halaran nga makita. Ug nakadungog ang mga anak sa Israel nga nagsulti, Tan-awa, nagtukod ang mga anak ni Reuben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh ug altar sa mga utlanan sa yuta sa Canaan sa Gilead sa Jordan, sa unahan sa mga anak sa Israel. Ug natipon ang tanang mga anak sa Israel didto sa Shiloh aron nga, human mosaka, makiggubat

batok kanila. Ug gipadala sa mga anak nga lalaki sa Israel ngadto sa mga anak nga lalaki ni Reuben ug ngadto sa mga anak nga lalaki ni Gad ug ngadto sa mga anak nga lalaki sa katunga sa tribo ni Manasseh ngadto sa yuta sa Gilead, si Phinehas nga anak nga lalaki ni Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron nga labawng pari, ug napulo ka mga pangulo uban kaniya; usa ka pangulo gikan sa panimalay sa pamilya gikan sa tanang tribo sa Israel; ang mga pangulo sa mga panimalay sa mga katigulangan mao ang mga chiliarchs sa Israel. Ug miabot sila ngadto sa mga anak ni Reuben, ug ngadto sa mga anak ni Gad, ug ngadto sa katunga sa tribo ni Manasseh sa yuta sa Gilead; ug nakigsulti sila kanila, nga nag-ingon, mao kini ang giingon sa tanang katilingban sa Ginoo, unsa ba kining kalapasan nga inyong gilapas sa atubangan sa Dios sa Israel, nga mobiya kamo karon gikan sa Ginoo, nga nagtukod kamo alang sa inyong kaugalingon ug halaran, nga mahimo kamong mga masinupakon gikan sa Ginoo? Dili ba gamay alang kanato ang sala sa Peor, nga wala kita nahinlo gikan niini hangtod niining adlawa? Ug nahitabo ang hampak sa panagtigom sa Ginoo. Ug kamo mibalik palayo karon gikan sa Ginoo, ug mahitabo nga kung mobiya kamo karon gikan sa Ginoo, ugma ang iyang kasuko moabot sa tibuok Israel. Ug karon, kon gamay ang inyong yuta sa inyong pagpanag-iya, tabok kamo ngadto sa yuta sa Ginoo nga pagpanag-iya, diin nagpuyo didto ang tolda sa Ginoo, ug makapanunod kamo uban kanamo, ug ayaw kamo mahimong mga masinupakon batok sa Diyos, ug kamo usab ayaw mobiya gikan sa Ginoo, tungod sa pagtukod ninyo ug halaran gawas sa halaran sa Ginoo nga atong Diyos. Dili ba si Achar nga anak ni

Zerah nakasala pinaagi sa paglapas batok sa gihalad nga butang, ug sa tibuok katilingban sa Israel miabut ang kasuko? Ug kini nga usa, siya mismo namatay sa iyang kaugalingong sala. Ug mitubag ang mga anak ni Reuben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manasseh, ug misulti sa mga kumander sa Israel, nga nag-ingon: Ang Dios, Dios nga Ginoo, mao kini, ug ang Dios, Dios, siya mismo nahibalo, ug ang Israel, siya mismo makahibalo; kon sa pagrebelde nakasala kami sa atubangan sa Ginoo, dili unta siya magluwas kanamo niining adlawa. Ug kung nagtukod kami alang sa among kaugalingon ug halaran aron mobiya gikan sa Ginoo nga among Diyos, aron mohalad sa ibabaw niini ug mga halad sinunog, aron mobuhat sa ibabaw niini ug halad sa kaluwasan, ang Ginoo mangita. Apan tungod sa pagkamaampingon sa pulong gibuhat namo kini, nag-ingon, aron dili moingon ugma ang mga anak ninyo sa mga anak namo, Unsa man ang inyong labot sa Ginoo, ang Dios sa Israel? Ug ang Ginoo nagbutang ug utlanan taliwala kanamo ug kaninyo, ang Jordan, ug wala kamoy bahin sa Ginoo, ug ang inyong mga anak magpalayo sa among mga anak, aron dili sila mosimba sa Ginoo. Ug miingon kami sa pagbuhat niini, sa pagtukod niining halaranana dili tungod sa mga halad ni tungod sa mga sakripisyo, apan aron kini mahimong saksi taliwala kanamo ug kaninyo, ug taliwala sa among mga kaliwatan human kanamo, sa pag-alagad sa pag-alagad sa Ginoo sa iyang atubangan, diha sa among mga halad ug diha sa among mga sakripisyo ug diha sa among mga sakripisyo sa kalinaw; ug dili moingon ang inyong mga anak sa among mga anak ugma, wala kamoy bahin sa Ginoo. Ug miingon kami, Kung mahitabo kini

kaniadto ug mosulti sila kanamo, o sa among mga kaliwatan ugma, ug moingon sila, Tan-awa ang pagkasama sa halaran sa Ginoo nga gihimo sa among mga amahan—dili tungod sa mga halad ni tungod sa mga sakripisyo, kondili saksi kini taliwala ninyo ug taliwala namo, ug taliwala sa among mga anak. Dili mahimo busa nga kami mobalikid gikan sa Ginoo niining adlawa karon ug mobiya gikan sa Ginoo, aron magtukod kami ug halaran alang sa mga halad sa bunga, ug sa mga halad sa Salamis, ug sa halad sa kaluwasan, gawas sa halaran sa Ginoo nga anaa sa atubangan sa iyang tolda. Ug sa pagkadungog ni Phinehas nga pari ug sa tanang mga pangulo sa kongregasyon sa Israel nga kauban niya, sa mga pulong nga gisulti sa mga anak ni Reuben ug sa mga anak ni Gad ug sa katunga sa tribo ni Manasseh, nakapahimuot kini kanila. Ug miingon si Phinehas nga pari sa mga anak ni Reuben ug sa mga anak ni Gad ug sa katunga nga tribo ni Manasseh, Karon nahibalo kami nga ang Ginoo anaa uban kanamo, tungod kay wala kamo nakasala sa atubangan sa Ginoo, ug nga giluwas ninyo ang mga anak ni Israel gikan sa kamot sa Ginoo. Ug mibalik si Phinehas nga pari ug ang mga magmamando gikan sa mga anak ni Reuben ug gikan sa mga anak ni Gad ug gikan sa katunga nga tribo ni Manasseh gikan sa Gilead ngadto sa yuta sa Canaan ngadto sa mga anak sa Israel, ug mitubag sila kanila sa mga pulong. Ug nakapahimuot kini sa mga anak sa Israel, ug nagsulti sila ngadto sa mga anak sa Israel, ug nagpanalangin sa Diyos sa mga anak sa Israel, ug nag-ingon nga dili na sila mosaka ngadto kanila aron makiggubat ug laglagon ang yuta sa mga anak sa Reuben ug sa mga anak sa Gad ug sa katunga sa tribo sa Manasseh, ug

nanagpuyo sila sa ibabaw niini. Ug gihinganlan ni Josue ang halaran sa mga Reuben ug sa mga Gad ug sa katunga nga tribo sa Manases, ug miingon siya nga kini usa ka saksi taliwala kanila, nga ang Ginoo mao ang ilang Dios.

23

Ug nahitabo human sa daghang mga adlaw human ang Ginoo maghatag ug pahulay sa Israel gikan sa tanan niyang mga kaaway nga nagpalibot, ug si Joshua tigulang na ug abante na sa iyang mga adlaw. Ug gitigom ni Josue ang tanan nga mga anak sa Israel ug ang konseho sa mga tigulang nila ug ang mga pangulo nila ug ang mga maghuhukom nila ug ang mga escriba nila, ug miingon siya kanila, Ako mitigulang na ug miabante sa mga adlaw; Apan kamo nakakita sa tanan nga gihimo sa Ginoo nga atong Dios sa tanan niining mga nasod gikan sa atong atubangan, tungod kay ang Ginoo nga inyong Dios mao ang nakiggubat alang kaninyo. Tan-awa nga gihulog ko kaninyo ang mga nasud nga nahibilin kaninyo, kini sa mga panulondon ngadto sa mga tribo ninyo, gikan sa Jordan ang tanang mga nasud, ug gilaglag ko, ug gikan sa dagat nga dako magutlanan sa kasadpan sa adlaw. Apan ang Ginoo nga atong Dios magalaglag kanila gikan sa atong atubangan, hangtod nga sila mamatay, ug magpadala kanila sa mga ihalas nga mananap, hangtod nga niya sila laglagon ug ang ilang mga hari gikan sa inyong atubangan, ug kamo magapanunod sa ilang yuta, sumala sa gisulti sa Ginoo nga atong Dios kaninyo. Magmakusog busa kamo pag-ayo sa

pagbantay ug pagbuhat sa tanang nasulat sa basahon sa balaod ni Moises, aron dili kamo motipas ngadto sa tuo o wala, aron dili kamo mosulod ngadto sa mga nasud nga nahibilin kini; ug ang mga ngalan sa ilang mga dios dili pahinganlan diha kaninyo, ni dili kamo mag-alagad, ni dili kamo moyukbo kanila, apan sa Ginoo nga atong Dios kamo mopabilin, sama sa inyong gibuhat hangtod niining adlawa. Ug laglagon sila sa Ginoo gikan sa inyong atubangan ang dagkong ug kusganong mga nasud, ug walay bisan kinsa nga nakasukol sa atubangan nato hangtod niining adlawa. Usa kaninyo miukay ug libo, tungod kay ang Ginoo nga Diyos namo mao kini ang nakiggubat alang kaninyo, sama sa iyang gisulti kanamo. Ug bantayi ninyo pag-ayo ang paghigugma sa Ginoo nga Dios nato. Kay kung kamo mobalik ug moapil sa mga nahibilin nga nasud nga kauban ninyo, ug magminyo kamo kanila, ug magsagol kamo kanila ug sila kaninyo, hibaloi nga dili na mopadayon ang Ginoo sa paglaglag sa mga nasud gikan sa inyong atubangan; ug mahimo sila nga mga lit-ag kaninyo, ug mga kapandolan, ug mga lansang sa inyong mga tikod, ug mga udyong sa inyong mga mata, hangtod nga mamatay kamo gikan sa maayong yuta nga gihatag kaninyo sa Ginoo nga inyong Dios. Ako pero mohagiw sa dalan, sama sa tanan nga anaa sa ibabaw sa yuta, ug mahibalo kamo sa inyong kasingkasing ug sa inyong kalag, tungod kay wala nahulog bisan usa ka pulong gikan sa tanan nga mga pulong nga gisulti sa Ginoo nga atong Diyos mahitungod sa tanan nga mga butang nga iya kanato, wala gayoy napakyas gikan kanila. Ug mahitabo nga sa paagi nga miabut kanato ang tanang mga pulong nga maayo, nga gisulti sa Ginoo kaninyo; sa ingon usab dad-on sa

Ginoo nga Dios kaninyo ang tanang mga pulong nga daotan hangtod laglagon niya kamo gikan sa yuta nga maayo kini, nga gihatag sa Ginoo kaninyo, sa paglapas ninyo sa pakigsaad sa Ginoo nga Dios nato, nga iyang gisugo kanato, ug molakaw kamo ug mag-alagad sa laing mga dios ug moyukbo kamo kanila.

24

Ug gitigom ni Josue ang tanang mga tribo sa Israel didto sa Shilo, ug iyang gitawag nga magkahiusa ang ilang mga tigulang ug ang ilang mga escriba ug ang ilang mga maghuhukom, ug iyang gipabarug sila sa atubangan sa Diyos. Ug miingon si Joshua sa tanang katawhan, Mao kini ang gisulti sa Ginoo nga Diyos sa Israel: Tabok sa suba nagpuyo ang inyong mga katigulangan kaniadto, si Terah nga amahan ni Abraham ug amahan ni Nahor, ug nag-alagad sila sa laing mga diyos. Ug gikuha ko ang inyong amahan si Abraham gikan sa tabok sa suba, ug gigiya ko siya sa tibuok yuta; ug gipadaghan ko ang iyang kaliwat, ug gihatag ko kaniya si Isaac, ug kang Isaac si Jacob ug si Esau; ug gihatag ko kang Esau ang bukid sa Seir aron mapanunod niya; ug si Jacob ug ang iyang mga anak nga lalaki nanaug ngadto sa Ehipto, ug nahimo sila didto nga usa ka nasud nga dako ug daghan ug kusgan; ug gisakit sila sa mga Ehiptohanon. Ug gihampaak ko ang Ehipto pinaagi sa mga ilhanan nga akong gihimo diha kanila. Ug human niini nga mga butang, iyang gipagawas ang atong mga amahan gikan sa Ehipto, ug misulod kamo ngadto sa Pulang Dagat, ug ang mga Ehiptohanon

migukod sa atong mga amahan pinaagi sa mga karwahe ug mga kabayo ngadto sa Pulang Dagat. Ug misinggit kami sa Ginoo, ug gihatag niya ang panganod ug kangitngit taliwala namo ug taliwala sa mga Ehiptohanon, ug gidala niya ang dagat ibabaw kanila ug gitabonan sila, ug nakita sa inyong mga mata ang tanan nga gibuhat sa Ginoo sa yuta sa Ehipto, ug nagpabilin kamo sa kamingawan sa daghang mga adlaw. Ug gidala niya kami ngadto sa yuta sa mga Amorrehanon nga nagpuyo tabok sa Jordan, ug gitugyan sila sa Ginoo ngadto sa among mga kamot, ug gipanunod ninyo ang ilang yuta, ug gilaglag ninyo sila gikan sa inyong atubangan. Ug mitindog si Balak nga anak ni Zippor, ang hari sa Moab, ug nag-andam sa gubat batok sa Israel, ug nagpadala ug mitawag kang Balaam aron sa pagtunglo kanato. Ug wala gustohi sa Ginoo nga imong Diyos ang paglaglag kanimo, ug sa mga panalangin gipanalanginan niya kami, ug giluwas niya kami gikan sa ilang mga kamot, ug gitugyan niya sila. Ug kamo mitabok sa Jordan ug miabot kamo sa Jericho, ug nakiggubat batok kanamo ang mga nagpuyo sa Jericho, ang Amorihanon, ug ang Canaanhon, ug ang Peresihanon, ug ang Hebihanon, ug ang Jebusihanon, ug ang Hitihanon, ug ang Girgasihanon, ug gitugyan sila sa Ginoo ngadto sa among mga kamot. Ug gipadala una kaninyo ang tambuboan, ug gipadala nila gikan sa atong atubangan ang napulog duha ka mga hari sa mga Amorihanon, dili pinaagi sa imong espada ni sa imong pana. Ug gihatag niya kaninyo ang yuta nga wala ninyo trabahoa, ug mga siyudad nga wala ninyo tukora, ug mipuyo kamo niini, ug mga parasan ug mga kaolibahan nga wala ninyo tamnana, nagakaon kamo. Ug karon kahadloki ang Ginoo, ug

alagari kaniya sa pagkamatarong ug sa pagkamatarung, ug kuhaa ang mga langyaw nga mga diyos nga gialagaran sa atong mga amahan didto sa tabok sa suba ug sa Ehipto, ug alagari ang Ginoo. Kon dili kini makapahimuot kaninyo ang pag-alagad sa Ginoo, pilia alang kaninyo karon kinsa ang inyong alagaran, kon ang mga dios sa inyong mga katigulangan, kadtong sa tabok sa suba, o ang mga dios sa mga Amorihanon, sa ilang yuta nga inyong gipuy-an, apan ako ug ang akong panimalay mag-alagad sa Ginoo, tungod kay siya balaan. Ug mitubag ang katawhan miingon, Dili mahitabo kanato nga biyaan ang Ginoo aron sa pag-alagad sa ubang mga diyos. Ang Ginoo nga atong Dios, siya mismo mao ang Dios, siya mismo nagdala kanato ug sa atong mga amahan gikan sa Ehipto, ug nagbantay kanato sa tibuok dalan nga atong giagian, ug sa tanang mga nasod nga atong giagian. Ug gipahawa sa Ginoo ang Amorihanon ug ang tanang mga nasod nga nagpuyo sa yuta gikan sa atong atubangan, apan kami usab magaalagad sa Ginoo, kay siya mao ang atong Diyos. Ug miingon si Josue ngadto sa katawhan, dili gayud kamo makahimo sa pag-alagad sa Ginoo, tungod kay siya Diyos nga balaan; ug siya nga nagselos dili mobuhian sa inyong mga sala ug sa inyong mga binuhatan nga walay balaod, sa dihang mobiya kamo sa Ginoo ug mag-alagad kamo sa laing mga diyos; ug moabot siya modaot kaninyo ug molamoy kaninyo baylo sa maayo nga iyang gihimo kaninyo. Ug miingon ang katawhan kang Josue, Dili, apan ang Ginoo among alagaran. Ug miingon si Joshua ngadto sa katawhan, Kamo mga saksi batok sa inyong kaugalingon nga kamo mipili sa Ginoo aron sa pag-alagad kaniya. Ug karon kuhaa ang mga langyaw nga mga diyos nga

anaa kaninyo, ug tul-ira ang inyong kasingkasing ngadto sa Ginoo nga Diyos sa Israel. Ug miingon ang katawhan kang Joshua, Ang Ginoo among pag-alagaran ug sa iyang tingog among pamation. Ug si Joshua naghimo ug pakigsaad uban sa katawhan niadtong adlawa, ug gihatag niya kanila ang balaod ug hukom didto sa Shiloh atubangan sa tolda sa Diyos sa Israel. Ug gisulat niya ang mga pulong niini sa sulod sa libro sa mga balaod sa Diyos, ug mikuha siya ug dakong bato, ug gitukod kini ni Josue ilawom sa terebinto sa atubangan sa Ginoo. Ug miingon si Joshua ngadto sa katawhan, Tan-awa, kining batoa mahimong saksi kaninyo, tungod kay siya mismo nakadungog sa tanan nga mga butang nga gisulti kaniya sa Ginoo, tungod kay nagsulti Siya kaninyo karon, ug kini mahimong saksi kaninyo sa kataposan sa mga adlaw, sa dihang kamo magbuhat ug bakak sa Ginoo nga Dios nako. Ug gipadala ni Joshua ang katawhan, ug nanglakaw ang matag usa ngadto sa iyang dapit. Ug nag-alagad ang Israel sa Ginoo sa tanang mga adlaw ni Josue, ug sa tanang mga adlaw sa mga kadagkoan nga nagpadayon sa panahon human ni Josue, ug kadtong nakakita sa tanang mga buhat sa Ginoo nga iyang gihimo sa Israel. Ug nahitabo human niadtong mga butanga nga namatay si Josue, anak ni Nun, ulipon sa Ginoo, nga usa ka gatos napulo ka tuig ang panuigon. Ug gilubong nila siya duol sa mga utlanan sa iyang bahin didto sa Timnath Serah sa bukid sa Ephraim gikan sa amihanan sa bukid sa Gilead; Ug ang mga bukog ni Jose gidala pataas sa mga anak ni Israel gikan sa Egipto, ug gilubong nila didto sa Shechem, sa bahin sa uma nga napalit ni Jacob gikan sa mga Amorihanon nga nagpuyo didto sa Shechem ug usa ka gatos ka nating karnero, ug gihatag kini ni

Jose ingon nga bahin. Ug nahitabo human niini nga mga butang nga si Eleazar nga anak ni Aaron, ang labawng pari, namatay, ug gilubong sa Gibeah ni Phinehas nga iyang anak, nga iyang gihatag kaniya didto sa bukid sa Ephraim.